

تصوير ابو عبد الرحمن الكردي

دراو و دراو

منتدى القراء الثقافي

www.iqra.ablamenteada.com

نهوشيروان مستهفا ئەمين

چاپی یەكەم

2011

بۆدابه زانلىنى جۆرمه ها كتيپ: سەردانى: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

پدراي دانلود كتاپهائى مختلف مراجعه: (مُنْتَدَى اقرا الثقافى)

www.lqra.ahlamontada.com

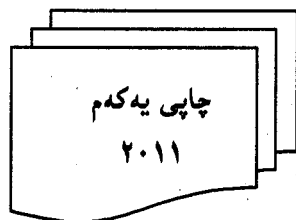

www.lqra.ahlamontada.com

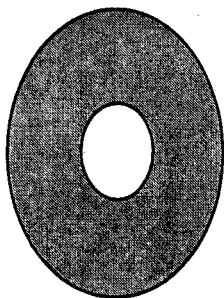
للكتب (كوردى ، عربى ، فارسى)

نەوشىروان مستەفا ئەمىن

درۆ.....و.....دراو

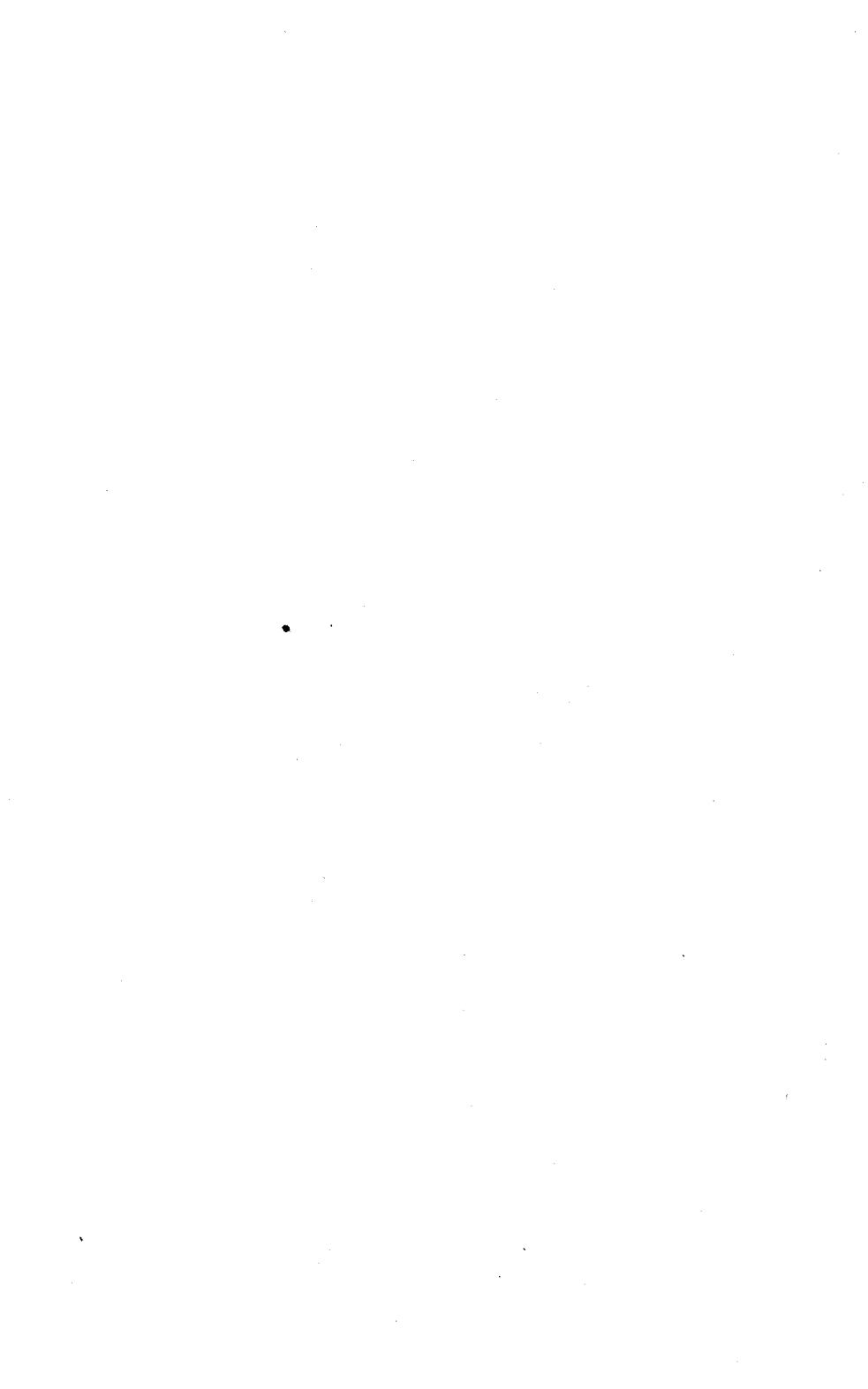

- ناری کتیب: درۆ...دراو
- بابەت: دیداری رۆژنامەوانی
- بلاوکردنەوی کتیبخانەى شەهید جەمالی عەلى باپیر
- سالی چاپ: ۲۰۱۱
- تیراژ: (۱۰۰۰)
- نرخى (۱۰.۰۰۰) بە دیشیدییه کەوه.

پێڕست

- * ئەزمونی حیزبی لە ھەرتیمی کوردستاندا کەوتووە بەر مەترسی.....ل. ۵
- * پشتیوانی ئەوێ نوێ دەکەین.....ل. ۲۳
- * دەبێت ئەوان داوای لیبۆردن بکەن.....ل. ۳۷
- * ئەم زمانە سیاسییە کە ئەم جەماعتە ئەجارە بە کاریانەیتناوە لەم بەیانەدا بەراستی نیشاندی
- * دواکەوتنە لە بیری سیاسیدا.....ل. ۵۵
- * نیکەوانین ئەوێ نیشتکەری سیاسی بۆ ئیستا و پاشەپۆژ دەکریت.....ل. ۵۹
- * بەرگری لە میدیای نازاد دەکەین.....ل. ۸۹
- * نێمە ئۆپۆزیسیۆن پتیویست ناکات دەسلالت تەگبیرمان بۆ بکات.....ل. ۱۰۵
- * سەر بۆ هیچ فشارێکی سیاسی دانانەوین.....ل. ۱۱۹
- * بەبێ چارەسەرکردنی کێشە دەرکراوە سیاسییەکان، ھارکاری ھارپەیمانی کوردستانی ناکەین.....ل. ۱۳۱
- * نێمە لە گەڵ یە کەستنی ریزەکانی کوردین. . . بەلام بەر ریگایەنا "براکت سەرئە ئە گەر سەمکاربو
- * یان سەمکاربو".....ل. ۱۴۱
- * ئەو شێوان مستەفا: بە شێک لە ھەمواری یاسای ھەڵبژاردن بەزێانی کوردە.....ل. ۱۵۱
- * دەمانەوێت نەرتیکی تازە سیاسی داویت.....ل. ۱۶۱
- * ئەوان وتاریکی نەتەرەیی روکەشیان ھەیە.....ل. ۱۷۵
- * ئەزمونی حیزبە ستالینییەکان دوبارە ناکەین.....ل. ۱۸۷
- * لایەنگری ھوکی لامەرکەزیم لە کوردستاندا.....ل. ۱۹۹
- * گەندەلی بەرھەمی شێوەی ھوکمرانی دەسلالتە.....ل. 211
- * نێمە لایەنگری ئەوین کە پارێزگاکان چەندین دەسلالتی یاسایی و ئیداری و داراییان ھەبێت.....ل. ۲۲۱
- * یەک ریزی ناو مائی کورد بە کێڕکێی دیموکراتی دەبێت.....ل. ۲۳۵
- * ئیستا ئەولەویەت بۆ گۆڕانە.....ل. ۲۵۱
- * ئیستا ئەولەویەت بۆ چاکسازی.....ل. ۲۶۳
- * ناکۆکییەکان لە گەڵ یە کێتی نیشتیمانی گەشتۆتە خالی نەگەراندووە لە ھەڵبژاردنەکانی داھاتوودا
- * بە لیستی جیاواز دادەبەزین.....ل. ۲۷۱
- * بە تەمای پڕسەپەکی زۆر ھێمن و دیموکراتین.....ل. ۲۸۱
- * کەرکۆمان نەدۆزاندووە.....ل. ۳۲۱
- * لە ھاوخباتیووە بۆ تەخوین.....ل. ۳۴۱

ئەزمونی حیزبی لە ھەریمی کوردستاندا کەوتووەتە بەر مەترسی

سازدانی: ھوشیار عەبدوللا

لە بەرنامەی روبەرپێدا نەوشیروان مستەفا باس لە روداوە سیاسییەکانی ئێستای ھەریمی کوردستان دەکات، ھاوکات پێیوایە ئەزمونی حیزبی لە ھەریمی کوردستان لە مەترسیدایە و دەلێت: "لەراستیدا ئەزمونی حیزبی کەوتووەتە مەترسییەو، ئەزمونی حیزبە دەسەڵتدارەکان کەوتووەتە مەترسییەو ئەگینا ئەزمونی حکومەتی ھەریمی کوردستان خۆی بەردەوامە و دەپوات".

KNN: زۆر جار لە بەرامبەر ئەو رەخنە و ناپەزاییانەی کە ئێوە لە حیزبە بالادەستەکانی دەگرن، باس لەوە دەکری کە ئێستا کاتی ئەوە نیە دۆخی ناوخۆیی کەرت بکری، زۆرجاریش ئێوە تاوانبار دەکری. بەوەی کە ئێوە ئەزمونی ھەرێم دەخەنەبەر مەترسییەو، ئایا بەراستی ھەریمی کوردستان لەژێر مەترسیدایە؟

نەوشیروان مستەفا: قسەیەک بە ناوبانگ ھەیە دەلێت: ئەو ئازادی چەند تاوان بە ناوی تۆوە کراوە؟، ئەو دیموکراسی چەند تاوان بە ناوی تۆوە کراوە؟، من شتیکی تری بۆ زیاد دەکەم و دەلێم ئەو ئەزمونی ساوای کوردستان چەند قەباحەت بە ناوی تۆوە کراوە؟، لەراستیدا من پێشیار دەکەم ئەم دەستەواژەیە (ئەزمونی ساوا) لە فەرھەنگی کوردی شاربەدەر بکری، چونکە مەعقول نیە لەپاش ٢٠ سال لە دامەزراندنی دامودەزگاکانی حکومەتی ھەرێم باسی ئەوە بکری کە ئەزمونەکەمان ساوایە و ھەرچی قسەیەک بکری راستەوخۆ بوتریت ئەزمونەکە دەکەوێتە بەر مەترسییەو، لەپاش ٢٠ سال کەسێک ئەگەر ساوا

بیت مانای وایه عه‌قلی دواکه‌وتوه و مه‌نگۆلییه و پێویستی به‌وه هه‌یه بیه‌یاریت
 بۆ فه‌رمانگهی چاودێری کۆمه‌لایه‌تی یان بیه‌یه‌ته نه‌خۆشخانه‌وه، ئه‌زمونیش
 ئه‌وه‌ندی من بزانه‌م بپۆ له‌ مامۆستای فیزییا و کیمیا و بیرکاری و زانسته
 کۆمه‌لایه‌تییه‌کان بپرسه، جاریک، دوجار، سی‌جار شتیک ئیختیار ده‌که‌ن یان
 ته‌جروبه‌ی ده‌که‌ن ئه‌گه‌ر سه‌رکه‌وتو بو ئیتر ده‌یکه‌ین به‌ قاعیده یان به‌ قانون و
 کاری له‌ سه‌ر ده‌که‌ن، ئه‌گه‌ر شکستیشتی هی‌نا، ئه‌وا ئیتر وازی لی ده‌هی‌نن،
 ئه‌زمونی ۲۰ سالی رابردوی کوردستانی عێراق ئه‌گه‌ر ئی‌مه له‌ سه‌ر چه‌ندین
 ئاستی جیاجیا ته‌ماشای بکه‌ین، ده‌بینین به‌لی ئه‌زمونی سیاسیی، ئه‌زمونی
 قانونی، ئه‌زمونی ده‌ستوی سه‌رکه‌وتنی به‌ ده‌سته‌ی‌ناوه له‌ به‌رئه‌وه‌ی ئه‌م ئه‌زمونه
 ئی‌ستا خاوه‌نی شتی‌که پێی ده‌وتریت حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان و له
 ئه‌زمون ده‌رچه‌وه، حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان له‌پۆی ده‌ستورییه‌وه حکومه‌تی
 عێراق ئیعتیرافی پێ‌کردوه و ده‌وله‌تانی دراوسی و زله‌یژه‌کانی دنیا مامه‌له‌ی
 له‌گه‌ڵدا ده‌که‌ن و له‌چه‌ندین جی‌گه‌ی دنیا حکومه‌تی هه‌ری‌م نوینه‌رایه‌تی هه‌یه و
 خۆشی ده‌سه‌لاتی یاسادانان و جیه‌جی‌کردن و دادوه‌ریی هه‌یه و له‌ هه‌مان
 کاتدا چه‌ندین وه‌زاره‌تی هه‌یه به‌جۆری‌ک که وه‌زاره‌تی وای هه‌یه به‌ره‌وه‌ژوری سه‌د
 هه‌زار کارمه‌ندی تیا‌یه، ئیتر باس‌کردن له‌وه‌ی که ئه‌م ئه‌زمونه ئه‌زمونی ساوا‌یه و
 ده‌که‌وێته مه‌ترسییه‌وه، له‌راستیدا ئه‌زمونی حیزبی که‌وتوه‌ته مه‌ترسییه‌وه،
 ئه‌زمونی حیزبه ده‌سه‌لاتداره‌کان که‌وتوه‌ته مه‌ترسییه‌وه ئه‌گینا ئه‌زمونی
 حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان خۆی به‌رده‌وامه و ده‌روات، ئه‌و مه‌ترسییا‌نه
 له‌سه‌ریه‌تی، هه‌ندی‌ک مه‌ترسیی و هه‌مین و هه‌ندی‌کی راسته‌قینه‌ن و ده‌کریت
 چاره‌سه‌ر بکری‌ن، ئه‌وه‌ی شکستی خواردوه، ئه‌زمونی حیزبه سیاسیه‌کانه
 له‌پۆی شارده‌نه‌وه‌ی داها‌تی هه‌ری‌می کوردستان و شارده‌نه‌وه‌ی بودجه و ئه‌زمونی
 به‌حیزبی‌کردنی کۆمه‌ل و ئه‌زمونی حیزبی شمولی و تاک‌حیزبی و ریک‌که‌وتن و
 گریبه‌ستی ژێربه‌ژێر، ئه‌مانه هه‌مو‌ی شکستی خواردوه و هه‌مویان له
 مه‌ترسیدان، وه‌ختیک ئه‌وان باس له‌وه ده‌که‌ن که ئه‌زمونه‌که‌مان له‌مه‌ترسیدایه،

به‌لى ئەزمونى به‌كارهينانى چەك بۆ به‌لاداخستنى مەملەنئى سىياسى بۆ ئەوهى
 حيزبىك به‌كارى به‌ئىت له‌دژى حيزبىكى تر يان حيزبىك يان دەسه‌لات بۆ
 سەرکوتکردنى خەلک به‌كارى به‌ئىت، ئەم ئەزمونە له‌ مەترسیدایه‌ چونکه‌ ئیت
 ناییت دوباره‌ بپیت‌وه، ناییت که‌س هیزى پيشمه‌رگه‌ و ئاسایش و هیزى
 چه‌کدار له‌ مەملەنئى سىياسى و کپړکپى سىياسى نىوان حيزبه‌کاندا
 به‌کارهينئیت، ئەم ئەزمونە کاتى خۆى بو به‌هۆى به‌رپاکردنى شه‌رى براکوژى،
 له‌به‌رئوه‌ شکستى هیناوه، ئەزمونى شارده‌نه‌وهى داهاتى هەريئى کوردستان،
 ئەوهى که‌ له‌ به‌غداوه‌ دیت و ئەوهى که‌ له‌ کوردستاندا کوډه‌کریت‌وه‌ چ له‌ريگه‌ى
 نه‌وته‌وه‌ چ له‌ ريگه‌ى گومرگه‌وه‌ چ له‌ ريگه‌ى داهاتى ناوخۆوه، ئیت ئەزمونى
 شارده‌نه‌وهى بودجه‌ و داهاتى هەريئى کوردستان له‌ مەترسیدایه‌، چونکه‌
 خەريکه‌ ئاشکرا ده‌يیت که‌ بوه‌ به‌هۆى دروستبونى گنده‌لى له‌ کوردستانى
 عيراقدا، ئەزمونى ده‌ستپوه‌ردانى حيزب له‌ جومگه‌کانى ژياندا، له‌زانکۆکاندا،
 له‌ مزگه‌وته‌کاندا، له‌ بازاره‌کاندا، له‌ داموده‌زگاگانى حکومه‌تدا، له‌ ئاسایشدا، له‌
 پيشمه‌رگه‌دا، به‌لى ئەمه‌ له‌ مەترسیدایه‌، چونکه‌ خەريکه‌ شکست ده‌خوات،
 ئەزمونى دروستکردنى ئاسایشى حيزبى و ده‌وله‌تى حيزبى له‌ مەترسیدایه‌،
 ئەزمونه‌که‌ى ئەوان له‌ مەترسیدایه‌، ئەزمونه‌که‌ى ئیمه‌ له‌ مەترسیدایه‌.

KNN: به‌لام له‌پوى راگه‌يانده‌نه‌وه‌ به‌رده‌وام ئەوان له‌ راگه‌يانده‌نه‌کانيان‌وه‌ باس
 له‌وه‌ ده‌کەن که‌ ئەم ئەزمونه‌ ئەزمونىکى سەرکه‌وتوه‌؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: بێگومان ده‌يیت وابلین چونکه‌ ئەزمونى میدیای حيزبىش
 شکستى خواردوه، ره‌نگه‌ گله‌یى له‌ ئیمه‌ش بکه‌ن بلین ئیوه‌ش میدیای
 حيزبىتان هه‌یه‌ به‌لى ئیمه‌ش هه‌مانه، له‌ ولاتیکدا که‌ میدیای سهربه‌خۆ نه‌يیت و
 هەر حيزبىك به‌ئاره‌زوى خۆى به‌ پاره‌ى حکومه‌ت، به‌پاره‌ى میللەت، به‌پاره‌ى
 ده‌وله‌ت بپوات میدیا بۆ خۆى دابمه‌زینئیت، به‌لى ئەزمونى میدیای حيزبىش
 که‌ بناغه‌که‌ى له‌سەر پاره‌ و له‌سەر درۆ بنیاتنراوه، ئه‌ویش شکستى خواردوه و
 بێگومان ئه‌ویش له‌ مەترسیدایه‌ که‌ ئەمسال بیت يان هەر سالیکی تر بیت له‌

داھاتودا كۆتايى پى دىت، لەبەرئەوھ فيعلەن ئەوانە ھەقيانە بلىن ئەزمونەكەمان لە مەترسيداھ، ئەزمونى حيزبى ئەوان لە مەترسيداھ.

KNN: جياوازى لەنيوان راگەياندى ئىوھ و راگەياندى ئەوان چىيە؟، بەتايبەت لە مەسەلەى پشتگيرىکردنى داخوازيەكانى خەلك لەگەل شارەنەوھى ئەوھى كە پىشتەر خۆت ناوت لىناوھ و سى چەمكت بەكارھىناوھ (گىلاندىن و تاريكاندىن و ديواندىن)، لە چ شتىكدا جياوازى ھەيە؟

نەوشىروان مستەفا: عادەتەن حيزبە شموليەكان و حيزبە تۆتاليتارەكانى دنيا يەككە لە كۆلەكە سەرەككەكانيان مەسەلەى بايەخدانە بەكاروبارى رۆشنپىرى، لەناو رۆشنپىرىشدا بايەخدانە بەكارى راگەياندىن و كاروبارى ميديا، ھەمو حيزبە شموليەكان لە دنيادا چ حيزبە كۆمونيستەكان، چ حيزبە نازى و فاشيەكان، حيزبە ئىسلاميەكانى تىرىش كە ئىستا وردە وردە لە ھەندى جىگادا ھوكميان گرتووتە دەست، يەككە لە كۆلەكە سەرەككەكانى كارکردنيان برىتيە لە دروستکردنى ميدياھەكى تايبەت بەخويان، ئەم ميدياھە چۆن كاردەكات؟ مەن كاتى خۆى لە وتاريكدا نوسيوھ، يەكەم كارى ئەم ميدياھە لەباتى ئەوھى كە راستى بگەيەن بەخەلك، چەواشەکردنى خەلكە كە مەن ناوم ناوھ گەوجاندىن، واتا خەلك گەوج دەكەن و واى لىدەكەن كە راستيان لى بشاردريتەوھ و ئاگاي لە ھىچ نەميڤت، تاريكاندىن، واتا كاتىك كۆبونەوھ دەكرىت كەس نازانيت باسى چى دەكەن، شەر دەبيت دەيشارنەوھ، كە ئەمە تاريكاندەن، ھاوكات ديواندى سەرکردەكان، ئەمەش لەوھدا خۆى دەبينيەوھ كە باسى ئەوھ دەكەن ئەگەر راپەرین فلان كەس نەبوايە ھەرگىز نەدەبو، ئەگەر فلان و فيسار كەس نەبوايە ھەرگىز ئەزمونى ديموكراتى لە كوردستاندا نەدەبو، ئەگەر فلان نەبوايە ھەلبژاردن نەدەكرا و پەرلەمان دروست نەدەكرا، ئەگەر فلان كەس نەبوايە ئەمەريكا نەدەھات بۆ كوردستان و ئىران كوردستانى داگير دەكرد و تورك دەھات كوردستانى عىراقى خاكى بە تورەكە دەبيژا، واتە

دیوان و تاریکاندن و گهوجاندن ئەمانە لە چوارچیۆهی کارە سەرەکییەکانی میدیای حیزبییە کە پێموایە ئەویش وەکو ئەزمونیک لەمەترسیدایە.

KNN: حیزبە بالادەستەکان باس لەوە دەکەن کە ئەوان بە زۆرینە حکوم

دەکەن و ئیوێش کەمینەن، ئیوێ دەتانهوێت بەزۆر شتیان بەسەردا بسەپین؟
 نەوشیروان مستەفا: ئەو مەسەلەیە دو لایەنی هەیە، یەکیکیان ئەوەیە کە هەندیک ئامارێی خراپ لە چەند مانگی رابردودا ئێمە بەدیمان کرد، کە لە سالانی رابردوشدا بەدیمان کردبو، حیزبەکەی حوسنی موبارەک کاتی خۆی بە ئینقیلابی سەربازی نەچووەتە سەر حوکم و حوسنی موبارەک خۆی یەکیک بوە لەوانەی بەشدار بوە لە شەپەرەکانی دژ بە ئیسرائیلی و فڕۆکەوان بوە، بن عەلیش بە هەمان شیۆ یەکیک بوە لە رزگارکەرەکانی تونس، ئەمانە هەردوکیان لە هەلبژاردنی ئازاددا هاتنە سەر دەسەلات، هەردوکیان زۆرینەی پەرلەمانیان هەبو، بەو زۆرینەیە کە لە پەرلەماندا هەیانبو، سیستەمی سیاسی ولاتەکیان گۆپی و توانییان دەستوریک دابنن کە تەئیمینی مانەوێ خۆیان لە دەسەلاتدا بکات بۆ خۆیان کۆپەرەکانیان، بۆ خۆیان و حیزبەکانیان، بەو زۆرینەیە کە لە پەرلەماندا هەیانبو توانییان سەیتەرە بکەن بەسەر دەزئای ئاسایش و دامەزراوەی سەربازی و دامودەزگاکانی حکومەت و میدیا و زانکۆ و هەمو جومگەکانی ژیان لەو ولاتەدا، هەر لەو ریگەیهووە کاریکی وایان کرد سیستەمیکیان دروستکرد کە ئەو سیستەمە بەچاوی خۆمان بینیمان پیش ماوێە کە لەمەوبەر هەرەسی هیئا، کاتی خۆی ئێمە کە بەیاننامە ٧ خالییەکەمان بلاو کردەو، لە راستیدا ئەمە جوړیک لە ئیستییاق بو بۆ هۆشیارکردنەوێ ئەوان کە ئەم تەجروبیە لە جیهاندا شکستی هیئاو، تەجروبیە تاکحیزبی و تەجروبیە ئەو جوړە زۆرینەیە کە خۆی دەسەپینن و سیستەمی سیاسی ولاتیک، عادەتەن دەستور بریتییه لە پەیمانکی کۆمەلایەتی لەنیوان هاوڵاتیاندا، ناکریت تۆ بە زۆرینە بیسەپینن بەسەر خەڵکدا، هەندیک یاسا هەیە بۆ نمونە یاسای هەلبژاردن یان ئەو یاسایانە پەيوەندیان بە ئاسایشی

نيشتماننييه وه ههيه، ئه ياسايانهى كه پهيوهندي به پاشه پوژى داهاتو و نه وهى داهاتوه وه ههيه، ئهم ياسانه عاده تن به جورىك داهه پيژيڤت كه زوري نهى خه لك پيى رهامه ند بيت و كه مترين ريژهى خه لك پيى ناپازى بيت، به جورىك كه ئه و ياسايه نه كه له پاش ۴ سال پيويستى به گوڤين بيت جارى وايه له پاش ۳۰ ساليش پيويستى به دهستكارى كردن نيه، ئه مانه به زوري نهيه كه كه مه علوم نيه ئايا ئه و زوري نهيه به نه زاههت هيىنا بيتيان، هه مومان ده زانين كه به چ ريگايه كه ئه و زوري نهيه يان به دهسته يناوه، هه مومان ده زانين ئه وان چو ن توانيو يانه هه لبراردن بكهن، حالى حازر ئيمه ناتوانين له دهوك ئيش بكهين، ناتوانين له هه ولير ئيش بكهين، له هه ولير مو له ت نادهن به ئه نجامدانى خو پيشان دانيكى هيىمانه، له كوئى باسى هه لبراردنى بيخه وش دهكريت تا وه كو باسى زوري نه بكرىت، ئهم زوري نهيهى كه ئه وان ناويان ناوه، مه علومه چو نه، ئيمه ريژى ئه و زوري نهيه مان گرتوه له په رله ماندا تا ئه و كاتهى ئه و ياسايانهى ئه وان هيىناويانه، پهيوهندي هه بوه به ژيانى روژانه و شتى كورتخايه نه وه، ئيمه هه مويىمان قبول كردوه و له هيچيان ره خنه مان نه گرتوه و ئه سلهن بهيه كه په رله مان تارى خو مانمان نه وتوه كه ره خنه بگريت يان رهامه ند بيت له ياساكان و ويژدانى خويمان كردوه به سه رپشك و وتومانه چى به چاك ده زانن بو به رژه وهندي مىلله ته كه مان بيكه ن، به لام وه ختيك ئه و قانوني ك ده هيىني ت كه پهيوهندي به خو پيشان دانه وه ههيه مه نعى خو پيشان داندان دهكات و دهريش كه وت كه ياسا كه بو قه دهغه كردنى خو پيشان داندان بو بو وه رگرتنى مو له تى خو پيشان داندان نه بو به ده ليلى نه وهى كه له هه ولير چه ندينجار خه لك داواى كردوه بو نه وهى مو له تى خو پيشان داندان ئه نجام وه رىگرن به لام ريگايان به كه س نه داوه، وه ختيك قانوني ك ده هيىني ت بو خو پيشان داندان، قانوني ك ده هيىني ت بو نه وهى كه كو مىسيونى هه لبراردن له كوردستاندا مو نوپول و قورخ بكات بو خوئى، وه ختيك قانوني ك ده هيىني ت له سه ر ده زگاى ئاسايش و نه و ده زگايه وا ليدهكات كه تا هه تايه بيت به ده زگايه كى سه ركوتكر به ده ست نه وه وه،

وهختيک قانونيک دهينييت بۆ ئهنجومهنى ئاسايشى نهتهوهيى که به عهقلى خوى دايرشتوه يان وهختيک دهستوريکى لهو بابته دهينييت، بيگومان نهه زۆرينهيه دهکهويته ژيهر پرسيارهوه، حالى حازريش جاريکى که نهگهر ههلبژاردنى لهو بابته بکريت که سالى رابردو کراوه، بيگومان دهکهويته ژيهر پرسيارهوه، زۆرينهيهکى وا ناتوانييت سيستمى سياسى له ولاتيکدا دابنييت که گرهنتى ئاسودهيى و ناشتى کۆمهلايهتى بکات له ئايندهيهکى دور و له ئايندهيهکى نزیکدا.

KNN: کهواته مهترسيى ئيوه له ياساى خوپيشاندان يان که ناوتان نابو ياسايهک بۆ قهدهغهکردنى خوپيشاندان به لهبهرچاوگرتنى ئهوهى که له ههولير قهدهغه دهکريت، لهجيبى خويدا بو؟

نهوشيروان مستهفا: بهلى بيگومان، ئهوه سهلماندی که ئهوه مهترسيهى کاتى خوى ئيمه و هاوپيکانى ئيمه له پههلهمانى کوردستاندا ههيانبو، خهلكيش له شهقام بۆى هاته سهه شهقام و دژى ياساکه راوهستان، مۆلهت وهگرتن بهماناى قهدهغهکردنى خوپيشاندان بو، تهنيا رهنگه مۆلهتيان بدهنى لهو کاتانهى که وهکو زهمانى پيشو خهلك کۆبهکيهتهوه بۆ پشتيوانیکردن له حکومهت، بۆ پشتيوانیکردن له حيزبى دهسهلات، بۆ پشتيوانیکردن له سههرکردهکانى ولات.

KNN: گلهيى ئهوهتان لى دهکريت که ئيوه کيشهکان دهبهنه بهغدا و بيگانهمان پى خوش دهکهن يا خود بيگانه به کورد خوش دهکهن؟

نهوشيروان مستهفا: يهکهم لايهه که کيشهکانى برده بهغدا ئهوان بون، ئهوان بون که نهيانهيشت ئيمه بهپيى ئيستحقاقى ئينتيخابى له حکومهتى عيراقدا وهزارهت وهربگريه له کاتيکدا که ئيمه مافى ئهوهمان ههبو دو وهزارهتمان پى بدرييت، ئهوان کيشهکانيان برده بهغدا و وتيان نابى وهزارهتيان بدرييتى، سههرپاي ئهوهش ئيمه ههميشه باسى ئهوهمان کردوه که ئهوه کيشانهى له کوردستاندا ههيه با له کوردستان چارهسهرى بکهين، کاتى خوشى ئهوهمان پى

وتون، به لآم كيښه يه ك كه ټهوان ټاماده نه بن له كوردستان چاره سهرى بكه ين
 ئيمه ش ده يبه ينه به غدا كه سهرؤكه كه ي كورده و چه ندين وه زيرى كوردى
 تيدايه و له دانگاي ئيتيحاديدا چه ندين نوينه رى حيز به كانى ده سه لآتى تيدايه،
 په رله مان كه ژماره يه كى زور نوينه رى ټهوانى تيايه و سهرؤكه كه ي به دهنگى
 ټهوان بو به سهرؤكى په رله مان، هر ټهوانيش بون كه يه كه مجار كيښه ي
 كوردستانيان برده به غدا و يه كپريزى كوردستانيان تيكد، ئيستا ټهوان گل يي
 چى له ئيمه ده كهن، ئيمه ته نها به رگريمان له مافه كانى خه لكى ولآته كه مان
 كرده، ههركا تيك مه سه له يه كى نه ته وه يي هاته پيشه وه كه په يوه ندى به
 چاره نوسى ميلله ته كه مانه وه هه بيت بيگومان ئيمه رهنه پيشنيارى بكه ين ئيتر
 نازانين ټهوان پشتيوانيمان ده كهن يان نا له هه مان كاتدا ههركا تيك ټهوان
 پيشنياريان كرد ئيمه پشتيوانى ليده كه ين.

KNN: يه كي ك له و باسانه ي تر مه سه له ي هه لبرژاردنى پيشوه خته كه ئيوه له
 به يان نامه ٧ خاليه كه دا هينانان ه كايه وه، ئيستا باس له وه ده كريت ئيوه
 ترستان له هه لبرژاردنى پيشوه خت هه يه، بوچى؟

نه وشيروان مسته فا: له راستيدا من له گه ل وشه ي ترسدا نيم به لكو نيگه رانيمان
 هه يه، له راستيدا ئيمه ئيستا ش پيمان باشه هه لبرژاردنى پيشوه خت بكرىت
 به لآم هه لبرژاردنى پيوه خت موسته لزه ماتى هه يه، له حاله تيكي وه كو ئيستا دا كه
 به م شيوازه ده ستيان به سهر هه ولير و دهوكدا گرتوه هه لبرژاردنى پيشوه خت چ
 مانايه كى هه يه؟ هه لبرژاردنى پيشوه خت به شيكه له پاكيجيك، له پيش هه مو
 شتيكدا گرنگترين شت ټه وه يه كه هيزه ټه منييه كانى وه كو ئاسايش و
 پيشمه رگه و درژه تيرور بيلايه ن بكرين له و كيپر كى سياسي ه كه ده كه ويته نيوان
 حيز به سياسييه كانه وه، ټه مانه ده سه لآتى ټه وه يان نه بيت ده ست وه ربه نه
 كاروبارى هه لبرژاردن و بن به لايه ن و لايه نگرى لايه ني ك بكن له درژى لايه نيكي
 تر، له لايه ن ئيمه شه وه من ده مه وي ت ټه و كه سانه ي گالته به وه زيرى بيلايه ن
 ده كهن، ده مه وي ټه وه يانه بير بخه مه وه پيش چه ند روژيك له تور كيا كه برياريان

داوه هه لېږاردنی گشتی بکړیته وه، سې وزیر له وانه ی که له پارتی داد و گه شه پیدانی دهسه لاتدارن، ههرسیکیان به ئاره زوی خوځان وازیان له پوښته کانیان هیڼا و سې وزیر ی بیلا یه نیان دانا که یه کیکیان وزیر ی ناوځویه و یه کیکیان وزیر ی داده و ئوی تریشیان وزیر ی گه یاندنه، ئه م سې وزیر ه بؤ ئه وه ی کاریگه ری له سهر هه لېږاردن دروست نه که ن هاتن سې وزیر ی بیلا یه نیان دانا، که واته ئیمه مافی سروشتی خوځمانه بؤ ئه وه ی هه لېږاردنیکی بیځه وش بکړیت لایه نی که می نه زاهه ت له هه لېږاردندا دهسته بهر بکړیت، مافی خوځمانه داوا بکه یین چاوبخشینریته وه به کو مسیون ی هه لېږاردندا، چاوبخشینریته وه به وانه ی که له مه کته به کانداده نرین به بهر یوه بهر ی هه لېږاردنه کان، هیڼی پیشمه رگه و هیڼی ئاسایش بیلا یه ن بکړین له هه لېږاردندا، ئه و کاته ئیمه پیشوازی ده که یین له هه لېږاردنی پیشوه خت و زوریشمان پی خوش ده بیټ.

KNN: زور باس له وه ده کړیت له م هه لېږاردنانه دا ئه وه ی که خوت ناوت ناوه دراو، زور کاریگه یی هه یه بؤ زور حاله ت، مه سه له ی بودجه ی حیزبه کان تاجه ند یه کیکی تره له و پیشمه رجان ه ی که ئیوه بؤ هه لېږاردنی پیشوه خت ده چنه ناوی؟

نه و شیروان مسته فا: من حه زم نه ده کرد بجینه سهر مه سه له ی پاره چونکه رهنگه هه ندیک جار وا باس بکه ن که ئیمه شه رکه مان هه موی له سهر پاره یه، له بودجه ی رابردودا ۹۰ ملیار دیناریان داناوه بؤ بودجه ی حیزبه کان، به شی زوری حیزبه کان که باسی ده که ن یه کیټی و پارتیه ئه و ۹۲ ملیار دیناریان به کاملی خواردوه و هی تریشیان خسته وه ته سهر ی، ئیمه له مانگی ۶۷ سالی رابردوه وه مانگی ۵۰۰ هه زار دولاړمان ده دن ی، به مه رجیک یه کیټی ۲۹ کورسی هه یه واته ۴ کورسی له ئیمه زیاتره، پارتی ۳۰ کورسی هه یه واته ۵ کورسی له ئیمه زیاتره، ئیمه ۲۵ کورسیمان هه یه، ئه و به ئاشکرا ۹۰ ملیاره که یان بردوه، شتی تریشیان له گه لدا بردوه، خوا ده یزانی ئه گهر هه لېږاردنی داهاتو

بکریټ چه نډیک له بودجهی گشتی و له دارایی گشتی ده بهن و خه رچی ده کهن
 بو بانگه شهی حیزبه کهی خو یان و بو کړینی ویزدانى خه لک، له م
 نابهرامبه رییبه دا واته له م نه بونی هاوسه نگییبه دا، نه و له لایه که وه هه مو بودجه ی
 حکومتی به دهسته وه یه، له لایه که وه ئاسایشی به دهسته وه یه له لایه که وه هیزی
 پیښمه رگه ی به دهسته وه یه، له لایه که وه هه مو ئیداره ی حکومتی به دهسته وه یه،
 له لایه که وه راگه یان دنیکی زه به لاحی به دهسته وه یه، تو چو ن که داوات لی ده کات
 بو هه لېژاردن باوه رپی پیډه که یت که نه مه هه لېژاردنیکی پاک و بیگهر د و نازاد و
 دیموکراته.

KNN: دواى نه وه ی داواتان کرد که نه م حکومته هه لېوه شیتته وه، حکومت
 جاریکی تر له په رله مان متمانہ ی وهرگرتوه، را و بوچونی ئیوه چیه؟
 نه وشيروان مسته فا: له بهر هه مان هو کاتی خو ی ئیمه داوامان کرد وتمان نه و
 په رله مانه هه لېوه شیتته وه، چونکه نه و په رله مانه به ئیراده ی حیزبی ئیش
 ده کات، په رله مان تاره کانی یه کیټی و پارتی، پیښ نه وه ی ویزد نی خو یان بکه ن
 به سه رپشک، فه رمانی حیزبه که یان جیبه جی ده کهن هه ر له بهر نه وه بو که ئیمه
 پیمان وابو نه و په رله مانه ئیفلیجه و ئیشی له بهر ناروات، هه ر نه وه یه که ده ست
 هه لېریت بو کاروباره کانی حکومت، بویه داوامان هه لېژاردنی پیښو هخت
 بکریټ و نه و په رله مانه هه لېوه شیتته وه:

KNN: ئیوه له گه ل که سایه تیبه کانی نه م حکومته، زو ر جار باس له وه
 ده کریټ که کیښه کان به شه خسی یاخود شه خسه نه ده کریڼ، له گه ل
 که سایه تیبه کاند ا هیچ جوړه کیښه یه کتان هه یه؟

نه وشيروان مسته فا: نه و که سانه ی که ئیستا له داموده زگا کانی یه کیټی و
 پارتیدا کار ده کهن نه و که سانه ی که له نه نجومه نی وهریراندا کار ده کهن،
 نه وانه ی کار به ده ستن له م ولاته دا، وه کو شه خس ئیمه به رامبه ر به هیچ
 کامیکیان هیچ جوړه کیښه یه کمان نیه، نه وان ده یانه ویت زو ربه ی کیښه کان
 بکه ن به کیښه ی که س، ئیمه کیښه مان له گه ل سیسته می به رپوه بردندا هه یه،

کیشەمان له گەڵ جوړی به‌ریوه‌بردنی ولاتدا هه‌یه کیشەمان له گەڵ که‌سدا نیه، له‌جیگه‌ی دکتۆر به‌ره‌م نه‌گەر جه‌نابیشت بیت هەر هه‌مان هه‌لوێستمان ده‌بیت، هەر که‌سیکی که‌ بیت هەر هه‌مان هه‌لوێستمان ده‌بیت، کیشەکه‌ نه‌وه نیه ئیمه‌ رقمان له‌ کاک به‌ره‌مه‌ یان رقمان له‌ کاک نازاد به‌رواریه‌ یان رقمان له‌ که‌مال که‌رکوکیه‌، یان رقمان له‌ دکتۆر ئه‌رسه‌لان بایزه‌، ئیمه‌ رقمان له‌ هیچ که‌سیک نیه و به‌شتی شه‌خسی ئیش ناکه‌ین به‌لکو ئیمه‌ له‌ گەڵ کو‌ی سیسته‌مه‌که‌ ناکو‌کین، که‌ ده‌لێن له‌ گەڵ کو‌ی سیسته‌مه‌که‌ ناکو‌کین مه‌به‌ستمان نه‌وه نیه که‌ ده‌مانه‌وێت کوردستان پرییت له‌ پشیوی و ئاژاوه‌ و حکومه‌ت و په‌رله‌مان و ده‌سه‌لاتی جیه‌جی‌کردن و دادوه‌ری تیا نه‌می‌نیت، نه‌خیر ئیمه‌ پیمان وایه‌ ئه‌م ده‌سه‌لاته‌ خه‌له‌لی تیا به‌ ده‌بیت بیگو‌رین و خه‌له‌له‌کانی چاره‌سه‌ر بکه‌ین و ده‌سه‌لاتیک بیته‌ سه‌ر حوکم که‌ بتوانی‌ت کاروباره‌کانی خه‌لک جیه‌جی بکات، به‌لایه‌نی که‌ مه‌وه‌ بتوانی‌ت عه‌داله‌تی کو‌مه‌لایه‌تی بو‌ خه‌لک دابین بکات، ده‌سه‌لاتیک بی‌ت که‌ بتوانی‌ت له‌ ئاستی خواسته‌کانی خه‌لکدا بی‌ت، ئیمه‌ له‌ گەڵ هیچ که‌سیکدا هیچ جو‌ره‌ کیشه‌یه‌که‌مان نیه، به‌پێچه‌وانه‌وه‌ پێش نه‌وه‌ی ئه‌م بزوتنه‌وه‌یه‌ بیته‌ کایه‌وه‌ ئیمه‌ له‌ گەڵ زۆر له‌وانه‌ هاو‌پێیه‌تی و دو‌ستایه‌تیمان هه‌بوه‌ و پیکه‌وه‌ چوین بو‌ سه‌هیران و سه‌فه‌ری ولاتان و دانیش‌توین، له‌مه‌ودوایش ئاماده‌ین بو‌ هه‌مان شت، له‌ گەڵ شه‌خسی نه‌وانه‌ هیچمان نیه به‌لکو له‌ گەڵ حکومه‌ته‌که‌ یاندا ناکو‌کیمان هه‌یه‌.

KNN: ده‌وتری‌ت له‌ کوردستان نا‌ارامی هه‌یه و ده‌ستی ئێران و سو‌پای قدوس له‌ تیش‌ت خو‌پیشاندانه‌کانه‌وه‌یه‌؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: به‌راستی جیگه‌ی شه‌رمه‌ نه‌گەر که‌سیک له‌ سه‌رکردایه‌تی سیاس‌ی یه‌کێک له‌ حیزبه‌کان بی‌ت و قسه‌ی وا بکات، نه‌وانه‌ی له‌ سه‌ر شه‌قامه‌کانن نه‌وه‌ی دو‌ای راپه‌رینن، به‌شی هه‌ره‌زۆریان له‌ ته‌مه‌نیکی گه‌نجیدان، هه‌رگیز نه‌ له‌ ئێران ژیاون نه‌ له‌ ئۆردوگا‌کانی ئێران، نه‌ موچه‌خو‌ری ئێران نه‌ پاره‌یان له‌ ئێران وه‌رگرتوه‌، به‌ ده‌گه‌من ره‌نگه‌ که‌سیکیشیان تیا بی‌ت که‌ هه‌ندیک

وشەى فارسى تىبگات، ھەر بە راستى شەرمە تۆمە تبارکردنى خۆپيشاندران بەوھى كە دەستى ئىران ياخود سوپاي قودسى ئىرانىيان لە پشتهوھىە.
KNN: يەككىكى تر لەو رەخنانەى كە لە خۆپيشاندرانەكان دەگىرىت، ئەوھىە كە وەبەرھىنان و بازارى وەستاندوھ؟

نەوشىروان مستەفا: ئەوە درۆيەكى ئابورىيە دەيگەن، ئەويش ئەوھىە كە باسى ئەوە دەكەن گوايە ئەوەندە مليار دۆلار لە كوردستاندا ئىستسمار كراوھ ياخود بە دەستەواژەى خۆيان وەبەرھاتوھ، لە راستيدا وەبەرھىنان لە كوردستاندا بىجگە لە گرىبەستى نەوتى كە كەس نازانىت چۆنە و چۆن نىە و لەگەل كىيە، چونكە باس نەكراوھ نە لە پەرلەمان و نە لە ميديا نە لە ھىچ جىگيايەكدا، من لەو دامودەزگايانەى كە بۆ وەبەرھىنان ئىش دەكەن دەپرسم بزانم چەند مليون دۆلارى ئەمەرىكى بە پارەى توركى يان بە پارەى ئىرانى يان بە پارەى سورى ھاتوھتە ناو ھەرىمى كوردستانوھ و وەبەرھىنان دەكات و پاش پىنج سالى تر پارەكەى دەريبنىتەوھ و قازانچ بكات، راستە لە كوردستاندا جولانىك ھەيە لە بوارى كەرتى خانوبەرە و بالەخانە كە ئەمانە زۆرەي لەلایەن كەرتى تايبەتەوھ ئەنجام دەدرىت و بەشى زۆريان ھى خاوەن سەرمایە كوردەكانن چونكە جگە لە خانوبەرە ھىچ بواريكى تری وەبەرھىنان نىە، لەكوردستاندا سەيرى كەرتى كشتوكال بكە، سەيرى كەرتى پيشەسازى بكە، سەيرى كەرتى گەشتياري بكە، سەيرى كەرتى تەندروستى بكە، ئەم كەرتانە شتىكى وای تيا نىە وەبەرھىنانى تيا بىت و ئەوھى كە ئەوان باسى دەكەن كە دەلێن وەبەرھىنان راوەستاوھ ھىچ بنەمايەكى راستى نىە چونكە لە بنەپەتدا وەبەرھىنانى بىگانە لە كوردستاندا نىە، ئەوھى كە ھەيە كۆمەلێك كۆمپانيای بيانى ھەيە ھاتون لێرە قۆنتەرات وەردەگرن، كاتىكىش قۆنتەرات وەردەگرن پارە وەردەگرن و پارەكە دەبەنەوھ ولاتى خۆيان و اتا پارەيان لە ولاتى خۆيانەوھ نەھيئاوھ لە كوردستاندا كارى وەبەرھىنانى پێوھ بكەن و خەلك ئىشى پێوھ بكات، بەلكو بە پىچەوانەوھ لەو پارانەى كە لێرە دانراوھ بۆ ئاوەدانکردنەوھ و بۆ ئىش و كارەكان، ئەوان دین بە

قۆنتەرات وەری دەگرن و پارەکه دەگوێزنەو و بۆ ولاتەکانی خۆیان، ئەگینا که دەلێن وەبەرھێنان راوەستاو، وەبەرھێنانی کوی راوەستاو؟ وەبەرھێنانی گریبەستە نەوتییەکان راوەستاو؟ باپیمان بلێن. ھەر دەلێن بازار وەستاو، باپیمان بلێن بازاری کوی وەستاو؟

KNN: لە ماوەی خۆپیشاندا نەکاندا یەکیکی تر لەو حالەتانی باس دەکریت ئەوێه که گوايه چەند ھەلسۆپاویکی ئیو ھەرەمی زانکویان شکاندو؟

نەوشیروان مستەفا: من جاریکی تریش باسی ئەو ھەم کردو که بە داخو و بیری سیاسی ھەندی لەمانە زۆر زۆر دواکەوتو، نازان ھەرەمی زانکۆ مانای چی، ریزگرتنی ھەرەمی زانکۆ و شکاندنی ھەرەمی زانکۆ، لە ھەمان کاتیشتا خۆیان گیل دەکەن لە مەسەلە دەستیو ھەردانی حیزبی لە کاروباری زانکۆ، عادیەتەن لە ھەمو ولاتیکی چەند شوینیکی ھەیه که جوړیک لە حورمەت و ریزی ھەیه ئەوانیش بریتین لە پەرستگاگان و دادگا و پەرلەمان و زانکۆ و پەیمانگاگان که ئەمانە جوړیک لە حورمەتیان ھەیه، ئەو حورمەتە بریتی. لەوێ که ھیزی چەکار بۆی نیە بچیتە ناو ئەم شوینانەو، تەنانەت لە ئێران نەریتیکی زۆر کۆنی بەستنی ھەیه، ھەندی شوین ھەیه لەوێ بەستی پێ دەلێن ھەندی جار ئەو تاوانبارانە می ھەکو من بە سزای لەسیدارەدان رایانکردو چوونە ناو ئەو بەستانەو لەبەر حورمەتی شوینە که ھیزی چەکار نەچو پەلاماری بدات و بەزۆر دەری بەینیتە دەرەو، حورمەت لەمەدا، ئیمە پیمان وایە که لە کوردستانیش دەبیست ھەرەمی پەرلەمان، ھەرەمی مرگەوتەکان، ھەرەمی دادگا، ئەمانە ھەمویان ریز و حورمەتیکی تایبەتیان ھەبیست که ھەرگیز ھیزی چەکار یاخود بەرپرس بە پاسەوان و چەکەو بۆی نەبیست بچیتە ناو وە بۆیان نەبیست کەس لەوێ بە چەک دەربیننە دەرەو، ئەمەیه راگرتنی حورمەتی زانکۆ و پەیمانگاگان، دەستیو ھەردانی ھەریتی ھەیه که تۆ سەرۆکی زانکۆی بە ئارەزووی خۆت لەسەر بنەمای ئینتیمای حیزبی دایینیست و بیگۆریت، راگری زانکۆ لەسەر بنەمای ئینتیمای حیزبی دایینیست و بیگۆریت، سەرۆکی بەشەکان

به هه مان شیوه، به گویږه ی ئینتیمای حیزبی قبول خاس بو که سانیک هه بیټ بو خویندنی ماستەر و دکتورا، به جومله شه هاده ی دکتورا بدهیت به لایه نگره کانی خوټ به بی ئه وه ی که موسته حه ق بن یا خود پله ی زانستییان شایسته ی ئه وه بیټ، ئه مه دهستیوهردان، کردنه وه ی باره گای حیزب له ناو زانکوکاندا دهستیوهردان، دهستیوهردان ئه وه یه یه کیټی قوتابیان و کومه له ی خویندکاران کاتیك ده چن شت ده سه پینن به سه ر ماموستا و خویندکاره کاندا یان کاتیك لیژنه ی ناوچه ی پارتی و کومیته ی یه کیټی ده چن له زانکوکاندا شت ده سه پینن ئه وه دهستیوهردان، ئه گینا ۳ که س که هه رسیکیان پیشتەر خویان ماموستای زانکو بون، دوانیان ماموستای یاسا بو، ئیستا هه رسیکیان په رله مانقارن له سه ر داوای خویندکارانی زانکو ی سلیمانی، چونه ته ناو حه وشه ی زانکو ی سلیمانییه وه، له سه ر داوای خویندکاره کان قسه یان بو کردون، ئه مه بوچی شکاندن هه ره می زانکو بیټ؟، یان ئه مه بوچی دهستیوهردانی حیزبی بیټ له کاروباری زانکوکاندا؟

KNN: دهوتریت که پروژهی هه رییمیکی سه ره خوتان هه یه بو سلیمانی، به مانایه کی ئیوه ی پروژهی فیدرالیه تی پارێزگا کانتان هه یه؟

نه وشيروان مسته فا: بیگومان جاری تریش ئیمه راما نگه یاندوه که ئه وه راست نیه، ئه وه درویه کی شاخداره، ئه گه ر ئیمه شتی واما ن بکردایه به راستی نه له یه کیټی ده ترسین نه له پارتی، بیروبوچونه کانی خو مان به ئاشکرا وتوه، به لام ئیمه پیمان وایه ئیداره ی هاوچه رخ پیویستی به لامه رکه زیه ته، له ماوه ی ۱۰ سا لی رابردودا ئیمه زورجار باسی ئه وه مان کردوه که له هه رییمی کوردستاندا دو ئیداره یی هه یه، دو پی شمه رگه یی هه یه، دو ئاسایشی هه یه، دو په ره ره ده یی هه یه، دو پروپی هه یه، دوزمانی و چه ندین شتی تر هه یه، بیگومان یه که خستنی هه رییمی کوردستان زور زور گرنگه و ئیمه هه رییمی کوردستانمان دابه ش نه کردوه، ئه وه ی که دابه شی کردوه لایه نی تره که نه یه یشتوه تی که لاوی له نیوان زانکو ی سه لاهه دین و زانکو ی دهوک و زانکو ی سلیمانییدا هه بیټ، که

نەبەشتو تیکە لاوی لەنیوان بازڕی ھەولێر و سلیمانی و ھۆکدا ھەبێت، کە
 نەبەشتو تیکە لاوی لەنیوان ئیدارەکانی ئەم ناوچانەدا ھەبێت، کە نەبەشتو
 ئاسایش و پێشمەرگە تیکە لاو بکریت، ئەوان ھەریەک کوردستانیان بەعەمەلی
 دابەشکردووە کە خراپترە لە فیدرالی، ئێمە بۆچونمان چیه؟ من بۆچونی خۆم
 نەشاردووەتووە و برادەرەکانیشم بەھەمان شیوہ بۆچونی خۆیان نەشاردووەتووە،
 بۆ پیکھێنانی ئیدارەییەکی ھاوچەرخانە ئێمە پێمان وایە لە ھەریەک
 کوردستاندا سێ دەسەلات ھەیە، دەسەلاتی یاسادانان و دەسەلاتی دادووری
 و دەسەلاتی جێبەجێکردن، دەسەلاتی یاسادانان کە بریتییە لە پەرلەمان، ئێمە
 ھەموومان لایەنگری ئەوەین کە لە کوردستانی عێراقدا یەک پەرلەمان ھەبێت،
 یەک یاسای ھەلبژاردن ھەبێت، بە یەک جووڕ پەرلەمان دروست بکریت و
 پەرلەمانێکی کارا بێت واتە پەرلەمانێک بێت کە بتوانێت چاودێری حکومەت
 بکات و بتوانێت یاسا دابنێت، یاسا دابنێت نەک بە گوێزەری ئێزادە و بەپێی
 پێویستیەکانی حیزب، بەلکو بەگوێزەری پێداویستیەکانی میللەتەکان،
 ئێمە لایەنگری ئەوەین پەرلەمانێکی وا ھەبێت بۆ ھەموو ھەریەک کوردستان،
 دەسەلاتێکی دادووری ھەبێت ئەویش کە بریتییە لە دادگاکان بۆ ھەموو ھەریەک
 کوردستان یەک جووڕە یاسا و حاکمەکان بەیەک جووڕ تەعین بکرین و لەسەر
 بنەمای پیشەیی و سەر بەخۆیی، بۆیە ئێمە لایەنگری ئەوەین کە لە کوردستانی
 عێراقدا یەک دەسەلاتی دادووری ھەبێت، بەلام کە دێتە سەر دەسەلاتی
 جێبەجێکردن، وەکو چۆن لە دنیا دا بادی دابەشکردنی سەرۆت و دەسەلات
 دەکریت، پێویستە لەنیوان حکومەتەکی ھەولێر و لەنیوان ئەنجومەنی
 پارێزگاگاندا جووڕێک لە دابەشکردنی دەسەلات ھەبێت، حکومەتی ھەرێم واتە
 ئەنجومەنی وەزیران کە دەسەلاتی جێبەجێکردنە، ئەوان بەرپرسن لەوێ
 پەيوەندی نیوان ھەرێم و بەغدا رێکبخەن، ئەوان بەرپرسن لەوێ بودجە
 گشتی رێکبخەن، بەرپرسن لەوێ کە ھێزی ئاسایش و پێشمەرگە یەکیخەن،
 بەلام لە ھەمان کاتدا پێویستە ئەنجومەنی پارێزگاگان جووڕێک لە دەسەلاتیان

هه بئیت که بریتیه له دهسه لاتی کارگێری، له دهسه لاتی جیبه جیکردن، ته ناهت له هه ندیک ولاتی دنیا شاره وانیه کان خویان په روه رده به پتوه ده بن و پولیسی ناو خویان هه یه و پولیسی هاتوچویان هه یه و گومرگ دانه نین، واته خو کفر نابیت ته گهر ته نجومه نی وه زیران به شیک له دهسه لاته کانی خو ی واز لی بئیت و بیدات به ته نجومه نی پارێزگاگان، با پلانی مه رکه زی حکومه تی هه ریم دای بنیت، به لام جیبه جیکردنی پرۆژهی شه قامیک یان مه کته بیک یان نه خوشخانه یه ک، دامه رزاندنی فره اشیک یان مه وریک یان ماموستا یان ته ندازیاریک بوچی به دهست هه ولیر بیت؟، ته ی بو به دهست ته نجومه نی پارێزگا خو ی نه بیت؟، ئیمه باسی ئه مه ده که یین، ته مهش مه ترسی ته وه دروست ده کات که ته وه مه رکه زییه ته ی ته وان ده یانه ویته هه یان بیت بو ته وه ی دهست بنینه بینی خه لک، واته فره اشیک له خانه قین، فره اشیک له کفری، فره اشیک له زاخو ویستی دابه زیت هه ر ده بیت به راته وه بو هه ولیر و بجیتته وه به ردهستی ته وه بو ته وه ی ته زکییه ی حیزبی پی بنوسیته و بیکات به حیزبی ئینجا دایمه زینیت، بیگومان ئیمه ته مه مان ناویت.

KNN: دهوتریت ته گهر هه ریمی کوردستان به دهست ئیوه وه بیت، رژیمیکی عه لمانی وا داده مه زینن که جیگه ی ئیسلامیه کانی تیادا نابیتته وه؟ نه وشیروان مسته فا: جاری له هه لومه رچی وه ک ئیستادا به هیج جوړیک هه ریمی کوردستان به دهست ئیمه وه نابیت به ته نها، ته وه په رکه ی ئیمه به شدار ده بین له دهسه لاتدا، بیجگه له وه جولانه وه سیاسیه کانی که ئیستا له کوردستانی عیراقد هه ن، هه مویان جولانه وه ی ره سه نن له ناوچه رگه ی میلله ته که مانه وه هه لقولاون، به ته جروبه ده رکه وت ته وه زه مانه ی که شه پریان له گه ل کردن و له ده ره وه ی پرۆسه ی سیاسی بون چون بون، ئیستاش که هاتونه ته ناو پرۆسه ی سیاسیه وه چ رۆلیکی ئیجابی ده بینن له باشکردنی کۆمه لگای کوردیدا، له به رته وه ته وه قسه یه ی که کردویانه پیم وایه قسه یه کی راست نیه، ئیمه لایه نگری پلورالیزمین، لایه نگری ره نگاوپه رنگی پیکهاته کانین، وه کو چون ئیمه

له كۆنه وه میلله ته كه مان قبولی كردوه كه نه ته وهی جیاواز و دینی جیاواز و مه زه بی جیاواز له ناو ماندا بونی هه بیّت، به هه مان شیوه ده بی ییرو باوه پی جیاواز و حیزبی جیاواز و جولانه وهی سیاسی جیاوازیش قبول بکهین، فرهیی به مانایه دیت، ئیمهش فرهییمان قبوله.

KNN: له راگه یاندنی حیزبه نه یاره کانتانه وه ئه وه باس کرا که گوایه ئیوه

دهزگایه کی نهینی له شیوهی پاراستن و زانیاریدا دادامه زڕینن، شتی وا ههیه؟

نه و شیروان مسته فا: نه خیر ئه مه به ته وا وهی درۆیه، بزوتنه وهی گۆران له ماوهی رابردودا کۆمه لێک دامه زراوه و دهزگای دروست کردوه، که پیم وایه زۆر جیاوازه له دامه زراوهی حیزبه کان، بۆ نمونه ئیمه دهزگایه کی تایبه تمان ههیه به ناوی دامه زراوهی هه لبرژاردن، رهنگه حیزبه کانی تریش له م دهزگایه یان هه بیّت، ئیمه چه ند ژوریکمان دروست کردوه، یه کی که له وانه به ناوی ژوری ره وه ندی کور دییه وهیه که سه ره رشتی کاروباره کانی ده ره وه ده کات، ژوریکمان ههیه به ناوی ژوری رۆژنامه وانییه وه، ژوریکمان ههیه به ناوی ژوری داراییه وه، ژوریکمان ههیه په رژه یاسامان بۆ ئاماده ده کات، هه مو ئه و قانونانه ی ئیمه ده مانه ویت هه مواریان بکه ن ئیمه کۆمه لێک حاکمی به توانا و شاره زای قانونیمان ههیه که ئه وان به ناوی ژوری قانونییه وه ئه و کارانه مان بۆ جیهی جی ده که ن، ناوه ندیکمان ههیه به ناوی توێژینه وهی سیاسییه وه که کۆمه لێک مامۆستا و پسپۆری زانکۆکان به پێوهی ده بن، ژوری په یوه ندی سیاسی و په یوه ندی دبلۆماسیمان ههیه، ئه م ژورانه به کۆمه ل ده توانین باسی ئه وه بکهین بڵین سه ره کردایه تی بزوتنه وهی گۆران پیکده هی، ئه و ژوره ی یاخود ئه و ناوه ندی که ئه وان باسی ده که ن ده لێن ئیستخباراتی عه سکهرییه یان ئیستخباراته و بۆ کاری هه والگری دروستمان کردوه، له راستیدا ئیمه هیچ دهزگایه کمان نیه بۆ جاسوسی به لکو ئه وان دهزگای جاسوسی یان ههیه، ئه وانه ی که ئه و هه والیه یان بلاو کردوه ته وه لی ره وه من ده وه تیان ده که م با ته شریف به یزن ئه و شوینه بیزن و له گه ل ئه و مامۆستا به پێزانه ی که ئیستا له و ناوه ندی خه ریکی لیکۆلینه وهی سیاسین، بێن گفتوگو و قسه بکه ن بزائن ئه مه سینک تانکه به مانا زانستییه که ی ئه مه شوینی بیرکردنه وه و داڕشتنه وهی

فيكره ياخود نه مه ده زگای جاسوسييه؟ جاريكي تر من ليړه وه ده وه تيان ده كم با ته شريف بينن بو نه وهی به چاوی خويان بيبيبن بزانن چيه و چي نيه، ني مه شانازيان پيوه ده كه ين چونكه له زوريه ی نه كي شانهي كه له كوردستاني عيراقدا ديته پيشه وه پرسيان پي ده كين و نه وان و هره قه ی زور باش و ريكوپي كمان بو ناماده ده كن كه يارمه تيان داوين بو نه وهی له بير كړنه وهی سياسي ماندا كاروباره كان به ريوه به رين.

KNN: يه كي ك لهو حاله تانه ی له نيستادا باس ده كريت بو تيپه راندني ياخود بو چالاكردني گفتوگوي سياسي له كوردستاندا، هينانه پيشه وهی گفتوگوي سي قولييه، مه به ست له نيوه و يه كي تي و پارتی، نيوه ناماده ن بو دانيش تنی سي قولي؟

نه وشي روان مسته فا: به لي ناماده ين.

KNN: نه گهر له ناستی سي سر كړده كه شدا بيت ناماده ن؟

نه وشي روان مسته فا: خه لك چاوه پروانيه كي گه وهی لهو كو بونه وانه هيه، ني مه نامانه وي ت خه لك توشي بي نو مي دي بكه ين، ناشمانه وي ت روزرد بين له به رده می لايه نگر و دوسته كانی خوماندا له به رنه وه پيمان باشه پيش نه وهی كو بونه وهی پروتوكولي لهو بابته ببيت، دابنيشين بو نه وهی زه مينه خو ش بكه ين چون ده توانين ته فاهوم بكه ين.

KNN: واتا چه ند مه رجيك تان هيه؟

نه وشي روان مسته فا: هيچ مه رجيمان نيه، زه مينه سازيمان ده وي ت بو نه وهی كو بونه وهيه كي سر كه وتو بيت به جوركي وا كه له كو بونه وه كه هاتينه دهره وه له به رده می ميلله ته كه ی خوماندا به سر به رزيه وه بلي ين به لي له سر نه شتانه ري كه وتوين و خه لكه كه پي خو ش بيت و پي رازی بيت نه ك خه لكه كه بلي ت وه لا نه م كو بونه وهيه ش وه كو كو بونه وه كانی تر و ابو كه نه نجامی وای نه بو، نه خير ني مه پيشمه رجمان نيه به لكو ده مانه وي ت ناماده كاری و زه مينه سازي بو بكريت و نه و ناكو كي يانه ی كه له نيوانماندايه پيشتر هه ول بده ين جورك له ته فاهوم و ري گای هاوبه شي بو بدوزينه وه.

پشتیوانی نه‌وه‌ی نوێ ده‌که‌ین

سازدانی : هۆشیار عه‌بدولاً

له دیمانه‌یه‌کیدا له‌گه‌ڵ به‌رنامه‌ی روبه‌پرو نه‌وشیروان مسته‌فا باس له دوا‌ین روداو‌ه‌کانی هه‌ریمی کودستان و خۆپیشاندانه‌کان ده‌کات، هاوکات باس له به‌رنامه و پرۆژه‌ی بزوتنه‌وه‌ی گۆڤان ده‌کات بۆ ئهم قوناغه‌ی ئیستا و رایده‌گه‌یه‌نیت: " له‌راستیدا ئهم خۆپیشاندانانه نه ده‌ستی ئێرانیان له‌پشته نه ده‌ستی شوڤینییه‌کانی عه‌ره‌بیان له‌پشته، نه‌ده‌ستی ئیهمه‌یان له‌پشته، به‌لکو ئهمه کۆمه‌لیک خه‌لک داواکارییه‌کی ره‌وایان هه‌یه که پێویسته ئهم حکومه‌ته و حیزبه ده‌سه‌لاتداره‌کان به‌ده‌نگیانه‌وه بچن، له‌باتی ئه‌وه‌ی تۆمه‌تی نا‌ره‌وایان بخه‌نه‌پاڵ هه‌قی وایه داواکارییه‌کانیان جێبه‌جێ بکه‌ن".

KNN: با له به‌یاننامه‌که‌ی ۱۷ی مانگه‌وه ده‌ست پێبکه‌ین که تیایدا باستان له‌وه کردوه رێگا نه‌دری‌ت کاری گیره‌شیوینی ئه‌نجام بدری‌ت، ئه‌وه‌ش وا لیکدرایه‌وه که ئیوه به‌ خۆپیشاندهران ده‌لێن گیرشیوین؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: بێگومان ئیمه به‌ خۆپیشاندهران نا‌لێن گیره‌شیوین، هه‌رگیز وایان پێ نا‌لێن، ره‌نگه له‌ناو چه‌ند هه‌زار خۆپیشاندهرێکدا چه‌ند که‌سیکی تیا بی‌ت که بیانه‌وی‌ت گیره‌شیوینی بکه‌ن، به‌لام ئیمه هه‌ر له‌سه‌ره‌تاوه کاتی‌ک که یاسای خۆپیشاندان هاته ناو په‌رله‌مانه‌وه، هه‌مو که‌س ده‌زانیت ئیمه چۆن دا‌کوکیمان کردوه له‌وه‌ی که یاسایه‌کی سه‌رده‌میانه‌ی هاوچه‌رخ بۆ خۆپیشاندان دابنری‌ت، ئیمه پیمان وابه‌ خۆپیشاندان مافی‌کی ئاسایی هه‌مو هاو‌لاتیانه، یه‌کی‌که له‌ شی‌وازه‌کانی ده‌ربهرینی نا‌ره‌زایی، ئه‌و خۆپیشاندانه‌ی له‌ رۆژده‌دا ئه‌نجامدرا، ئیمه له‌سه‌ر کاته‌که‌ی رازی نه‌بوین، پیمان باش نه‌ له‌وکاته‌دا و له‌و رۆژده‌دا خۆپیشاندان بکری‌ت، هه‌روه‌ها ئیمه له‌ پیکهاته‌ی

به پړيوه برډنى خوږپيشانده كېدا به شدار نه بوين، به لام نهو رونكردنه وه يهى ئيمه
 دهرمانكردوه هى كاتيكه كه هيشتا تهقه نه بوه و هيشتا خوږينى تيا نه پړاوه،
 به لام كاتيك كه زانياريمان پيگه شت له سر نه وهى كه جاريكى تر تهقه له
 خوږپيشانده ران كراوه و خوږينى تيا رڅاوه و گهنجى كوردى تيا كوژراوه، ئيمه
 يه كه م شت كه كرده مان به ياننامه كه مان كيښايه وه، دوهم شت كه كرده مان رومالى
 هه مو روداوه كانمان كرده، ئيمه كه وتينه نيوان دو شته وه، له نيوان نه وهى كه
 ئيمه بهرگرى له باره گاي حيزبنيك بكهين، بهرگى له كورسى و قه نه فو و ميژ
 بكهين، ياخود بهرگرى له خوږينى گهنجى كورد بكهين، بهرگرى له ژيانى
 هاو لاى كورد بكهين، بينگومان ئيمه خوږينى گهنجى كورد و ژيانى هاو لاى
 كورده مان هه لېږارد، له بهر نه وه له نيوان بهر د و گولله دا ئيمه بهرمان هه لېږارد و
 كه وتينه نه وهى يه كه م به ياننامه كه مان كيښايه وه و دوهم رومالى هه مو
 روداوه كانمان به فراوانى كرده له راديو و له تله فزيو و له سهرجه م ده زگاكاني
 راگه ياندندا، سهره پراى نه وه ش ئيمه كه وتينه ديفاعيكى سياسى، ديفاعيكى
 قانونى، ديفاعيكى ئيعلامى له خوږپيشانده ركه كان و مافى خوږپيشانده ركه كان، بو
 نه وهى هه قيان نه فو و يټ له نه جامى نه مانه ش ئيوه خوږتان ده زانن هيزيكى زور
 گوره هاتنه سهرمان.

KNN: بابيينه سهر خوږپيشانده كان، كيڼ نه وانهى له سهر جاده ن؟ ياخود
 خوږپيشانده ران كيڼ؟

نهو شپروان مسته فا: نه وانهى كه له سهر جاده ن له راستيدا نه وانه نه وهى دواى
 راپه پرين، نه وانهى كه له سهر جاده ن ئيستا خوږپيشانده ده كه ن نه وانه
 نه وه يه كن كه پييان وايه نه وهى ئيمه واته نه وهى پيش راپه پرين، نهو نه وه يه
 كه له خه باتى ژيړزه مينيدا كارى كرده، كه له شاخدا كارى كرده، ئيستا
 ئيحتيكارى هه مو جومگه كانى ده سه لاى حكومراني و حيزبايه تبيان له
 كورده ستاندا كرده، نهو نه وه يه ن كه خوږيان وا ته سه ور ده كه ن كه مه حرومن له
 به شداري كرده ن له ژيانى سياسى و كومه لا يه تى و ئابوريدا، نه وهى نوږين،

جیاوازی ئهو نهوهیه له گهڵ نهوهی ئیمه دا ئه وهیه که له زهمانی ئیمه دا نه سه ته لایت هه بوه نه ته له فزیۆن هه بوه، نه مۆبایل هه بوه نه ئیمه یل هه بوه نه ئینته رنیت هه بوه، ئه مانه هیچیان نه بون، ئه مانه نه وهیه کن که وتونه ته ژیر کاریگه زیی ته کنه لۆجیای دنیا و شوێشی ته کنه لۆجیای نوێوه، نمونه یه ک: له دواى راپه رینه وه به گوێره ی هه ندیک له و سه ره ژمی رییانه ی که ئیمه له لمانه، زیاتر له ۵۰ هه زار گه نجی کورد خویندنی بالایان ته واو کردوه له زانکۆکان و په یمانگاکانی کوردستانی عێراقدا، له و ۵۰ هه زار که سه ئه گه ر بییت حساب بکه یت به روانا که م ۵۰ که سیان توانی بییتی بگاته ناوه ندهکانی به ریاردان چ له سه رکردایه تی حیزبه کان و چ له حکومه تدا، سه یری مه که ته بی سیاسی حیزبه کان، سه رکردایه تی حیزبه کان، به رپرسی لقه کان، به رپرسی مه لبه ندهکان، وه زی ره کان، به ریکاری وه زی ره کان، به رپوه به ره گشتیه کان، بالیۆز و کونسوله کان، له کێ هه لبژیردراون؟ له نه وهیه که هه لبژیردراون که نه وهی پیش راپه رین، نه وهی دواى راپه رین خۆی به خاوه ن ده زانی، راسته فریای ئه وه نه که وتوه پیشمه رگایه تی بکات، فریای ئه وه نه که وتوه له ئه که وتدا بژی، فریای ئه وه نه که وتوه خه باتی ژیرزه مینی بکات، به لām به مافی سه روشتی خۆی ده زانی که له داموده زگاکانی ئیستای هه ریمی کوردستان چ داموده زگا حیزبیه کان بی ت چ داموده زگا حکومه تییه کان بی ت به شی که له به شداری کردن له ئه وه نه وهیه ی دواى راپه رینه که هه ست به وه ده کات به شی که له به شداری کردن له ده سه لاتی سایشیدا له ژیا نی ئابو ریدا له ژیا نی رۆشنی ریدا ده یه وی به شی خۆی وه رگریت و مافی خۆشیه تی، بۆیه ئیمه پشتیوانی لی ده که ین.

KNN: ده وتريت ئهو خوپيشاندانان دهستی ده ره کی له پشته وه یه؟

نه وشیروان مسته فا: ئه مه زۆر له ملا و له ولا ئه وتري، ئه مه نه که هه ره ده سه لاتداری کوردی گه لی که ده سه لاتداری تر له دنیا دا ئه م قسه بی مانایه یان کردوه، ئه گه ر با سی دهستی ده ره کی ده که ن هه ندیک جار با سی ئه وه ده که ن که دهستی ئیرانی تیا یه، هه مو که سی که ده زانی که ئیرانییه کان چی ده ستیکیان

هه‌بو له دروستکردنی ئەم حکومه‌ته‌ی که ئیستا له به‌غدا حکومرانی ده‌کات،
 چەند دەستیان هه‌بو له‌وه‌ی که هه‌ندی که‌س و هه‌ندی حیزب پله‌وپایه‌ی به‌رز
 له حکومه‌تی عێراقیدا وه‌ر‌ب‌گ‌رن، ئیستا هه‌مو‌مان ده‌زانین که باشت‌ترین په‌یوه‌ندی
 ئەمنی و په‌یوه‌ندی بازرگانی و په‌یوه‌ندی سیاسی و په‌یوه‌ندی ئابوری له‌نیوان
 هه‌ری‌می کوردستان و حیزبه‌کانی هه‌ری‌می کوردستان و حیزبه‌کانی ئێراندا
 هه‌یه، حیزبه‌کانی کوردستانی عێراق، ده‌سه‌لات‌داره‌کانیان هه‌مو له تاران و
 شاره‌کانی ئێراندا نوسینگه و ئوفیسیان هه‌یه له به‌رامبه‌ر ئەوه‌شدا حکومه‌تی
 ئێران کونسولخانه‌ی هه‌یه له هه‌ولێر و له سلێمانی، رۆژانه سه‌دان که‌س له
 کوردستانی عێراقه‌وه ده‌چن بۆ ئێران و له ئێران‌وه دین بۆ عێراق، ئەگه‌ر ده‌لێن
 ده‌ستی ده‌ره‌کی مه‌به‌ستیان ئێران، مه‌به‌ستیان له‌و قسه‌یه ئەوه‌یه که
 ئەمه‌ریکایه‌کان و ئینگلیز و خۆراوا بکه‌ن به‌گ‌ژ ئیمه‌دا و بلێن ئێران له‌پشت
 ئەمانه‌وه‌یه، له راستیدا مه‌علومه که ئێران پشتیوانی کچی کرد به‌وه‌ی که پله و
 پۆست له به‌غدا وه‌ر‌ب‌گ‌رت، له‌لایه‌کی تهره‌وه ده‌لێن ئەمانه عه‌ره‌به
 شوقینیه‌کانیان له‌پشته، من هه‌ر له خۆتان ده‌پ‌رسم و له رای گشتی کورد
 ده‌پ‌رسم خه‌لکینه کی شوقینیه‌کانی عه‌ره‌بی برده‌وه بۆ ناو په‌رله‌مانی عێراقی
 و برديه‌وه بۆ ناو حکومه‌ت و کاریکی وای کرد که له به‌رزترین پله‌وپایه‌ی
 حکومه‌تی عێراقیدا جیگیر بن، واتا ئەگه‌ر ده‌ستی شوقینیه‌کانی عه‌ره‌بی
 له‌پشته یان ده‌ستی ئێرانی له‌پشته، با ئەو ده‌سته بپ‌رن، به‌لام له‌راستیدا ئەمانه
 نه‌ده‌ستی ئێرانیان له‌پشته نه‌ده‌ستی شوقینیه‌کانی عه‌ره‌بیان له‌پشته،
 نه‌ده‌ستی ئیمه‌یان له‌پشته، به‌لکو ئەمه کۆمه‌لیک خه‌لک داواکارییه‌کی ره‌وایان
 هه‌یه که پێویسته ئەم حکومه‌ته و حیزبه ده‌سه‌لات‌داره‌کان به‌ده‌نگیانه‌وه بچن،
 له‌باتی ئەوه‌ی تۆمه‌تی نار‌ه‌وایان بخه‌نه‌پال هه‌قی وایه داواکارییه‌کانیان
 جیبه‌جی بکه‌ن.

KNN: باست له‌وه کرد که نه‌ده‌ستی ئیوه‌ی له‌پشه، به‌لام بۆچونی‌ک هه‌یه که
 ئیوه وه‌ک بزوتنه‌وه‌ی گۆران ئەم خۆپیشاندانه هه‌ل‌ده‌سو‌پ‌رێن؟

نەوشیروان مستەفا: ئەم خۆپیشاندانانە لە راستیدا خەریکە دەبێتە دیاردەیهکی تازە لەناو کۆمەڵگای کوردیدا، لەماوەی ۲۰ سالی رابردودا موناڵەسە لەنیوان حیزبەکاندا کە بوە، زۆرتر موناڵەسە کە لەسەر بنچینەی سەرینەوێ یەکتەری بوە، زۆرجار ئەکەر سەرینەوێش نەبوییت لەسەر بنچینەی ئەو بوە کە لایەکی لاکە ی تر بکات بە پاشکۆی خۆی، ئەوێ ئێمە دەیبینین لەم خۆپیشاندانانەدا دەبینین کە جوړیک لە پلورالیزم و اتا جوړیک لە فرەیی و تەعەدودیت هاتووتە پێشەو، ئەوانە ی لەم خۆپیشاندانانەدا بەشداری دەکەن هەمو ئەو کەسانە کە خۆیان هەست بە مەزڵومی و هەست بە بێبەشی دەکەن، لەناو ئەوانەدا خەلکی تیا یە لە قاعیدە ی پارتی یە خەلکی تیا یە لە قاعیدە ی یەکی تی یە، خەلکی تیا یە لە یەکگرتوی ئیسلامی یە خەلکی تیا یە لە کۆمەڵی ئیسلامی یە، خەلکی تیا یە لە بزوتنەو یە خەلکی تیا یە لە سۆشیالی یە خەلکی تیا یە لە زەحمەتکێشانە خەلکی تیا یە لە بێلایەنە، بەلێ لایەنگرەکانی ئێمەشی تیا یە.

KNN: بەلام ئەوێ کە دەوتریت گۆمەکی بە تەواوەتی لە کوردستان شەلقاند، مەسەلە ی بەیاننامە ۷ خاڵییەکی ئێو یە، ئەو داواکارییانە ی کە ئیستا جەماوەر لەسەر شەقام هە یەتی، زیاترە لە سەقفی ئەو داواکارییانە ی کە ئێو لە بەیاننامە ۷ خاڵییەکەدا داواتان کرد؟

نەوشیروان مستەفا: دەتوانین بڵێین لە هەندێ روووە لە یەک دەچن، رەنگە داواکاری شەقام زیاتر بێت لە داواکاری یەکانی ئێمە، داواکاری یەکانی ئێمە بەزۆری لە دەوری هەندێ خاڵی سیاسی دەسورپێتووە کە پە یووەندی بە ئایندە و ستراتیژی سیستەمی سیاسی ولاتەکو هە یە، ئەو خاڵانە ی ئێمە پێشنيانمان کردووە لە راستیدا پێمان وایە چارەسەری بنەپەرتی ئەو قەیرانە سیاسی یە کە ئیستا لە کوردستانی عێراقدا هە یە، پێمانوایە ئەمە چارەسەری ئەو خەلەلە یە کە لە سیستەمی سیاسی هەری می کوردستاندا هە یە، پێمانوایە چارەسەری بنەپەرتی یە بۆ ئەو خەلەلە ی کە لە سیستەمی بەرپووەبردنی ولاتەکەدا هە یە، ئێمە

لەسەر ئاستی ستراتیژی کۆمەڵیک شتمان پێشنیاز کردووە، داواکارییهکانی خەڵک خەمی رۆژانهی خۆیانە و پەيوەندی بە پێيوستییەکانی ژيانی رۆژانهی کۆمەڵانی خەڵکەرە هەیه، ئەوێ ئێمە پەيوەندی بە جەوهەری سیستەمی سیاسییەوه هەیه ئەوانەى ئەوان پەيوەندی بە خەمی رۆژانه و بە پێيوستییەکانی رۆژانهى شەقامی کوردی و دانیشتوانی کوردستانی عێراقەرە هەیه، ئەوێ داواکارییهکانی هەردو لایمان یەک دەگرێتەرە رەنگە لە هەندێ شتی تردا یەک نەگرێتەرە.

KNN: ئەم دۆخەى ئێستا لە کوردستان هاتووتە ئاراهە بێگومان پێيوستى بە گفتوگۆی سیاسى دانیشتنە لەسەر مێژ، تا چەند مەبەدەى گفتوگۆتان قبوڵە یاخود رەتەى دەکەنەرە؟

نەوشیروان مستەفا: ئێمە مەبەدەى گفتوگۆ ئەکەمەر قبولى دەکەین، بەلکو بە پێيوستى دەزانین و پێشمان وایە ئەم سەردەمە سەردەمی گفتوگۆیه، بەلام ئێمە دەمانەوێت تانیستا تەقلیدیەک لە بزوتنەوێ کوردیدا هەبەر، دەمانەوێت ئەمجارە تەقلیدیکی تازە بێنینە پێشەرە، لە هەرکەى کوردیدا مەسەلەى موحامەلە و ئەو کۆبونەرەى ماچ و موچی تیا دەکەن و خواردنى تیا دەخۆن و دادەنیشن و بۆرەسمگرتنى تەلەفزیۆن تیايدا پى دەکەن، پێمان وایە ئەم قوناغە تێپەرپەر، پێمان وایە ئێستا سەردەمی هاتوتە پێشەرە کە سەردەمی گفتوگۆی جدیدیه، سەردەمی کە دادەنیشیت لەباتى ئەوێ موحامەلەى یەکتى بکەن، دەبى خالە سەرکییهکان بێننە پێشەرە بۆ ئەوێ موناغەشەى جدیدی بکەن، موکاشەفە بکەن موسارەحە بکەن لەگەڵ یەکتى، هەموو بیروبۆچونەکانى یەکتى باس بکەن بۆ ئەوێ تەفاهوم و نوقتەى هاوبەش بدۆزنەرە، ئێمە چیتەر بەلامانەرە گرنگ نیه بۆ نمونە من بڕۆم بچم لەگەڵ یەکیەک لە کەسەر دەسەلاتدارەکانى هەرێمى کوردستان دابنیشین و ئەملا و ئەولای یەکتى ماچ بکەین و لە تەلەفزیۆندا دەرکەوین و پێکەرە لەسەر مێژیک نان بخۆین و لە دوايدا بێننە دەرەرە و هێچمان بە هیچ نەکردبیت، لەبەر ئەوێ

پیمان باشه ئیمه له هه مو جیگایه کدا گفتوگو بکهین، ئیمه له په رله مانى کوردستاندا گفتوگو ده کهین له په رله مانى عیراقددا گفتوگو ده کهین له نهنجومه نى پارێزگا کانددا گفتوگو ده کهین له ژوره تاریکه کانددا گفتوگو ده کهین، گفتوگوئى دو قوئى ده کهین گفتوگوئى چه ند قوئى ده کهین، چه ند ده کهم لایه نگره کانی ئیمه د دنیا بن له وهى که ئیمه چ له ژورى داخراوا چ له ژورى کراوه دا چ له ژورى رونا کدا چ له ژورى تاری کدا، له په رله ماندا ئیمه هیچ داواکارییه کی تایبه تیمان نیه بو خو مان و ریکخراوه سیاسیه که مان، داواکارییه کانی ئیمه داواکاریى گشتیه و نه وانه یه که ئیمه پیمانوا یه چاره سه رى قهیرانى کوردستان ده کات، ئیمه بچین بو هه ر جیگایه که هه مان نه و قسانه ده کهین که باوه رمان پییه تی و داواکاری گشتین بو یه پیویست ناکات هیچ که سی که نیگه ران بی ت له وهى که ئیمه له ژورى تاری کدا قسه ده کهین یا خود له ژورى رونا کدا قسه ده کهین، چونکه هه مان قسه ده کهین.

KNN: به لام زۆر جار وه کو خۆ ت با ست کرد ئەم جو ژه گفتوگو یان ه له م دو څه دا به تایبه تی، نیگه رانی به دوای خو یدا ده ی نی ت؟ لانی که م هه ندی خه لک پی یی واییت رهنگه زۆر جار ئەم گفتوگو سیاسیه یان ه له سه ر حسابی نه وان ده که ویتنه وه؟

نه و شیروان مسته فا: ئیمه به ناوی که سه وه گفتوگو ناکهین ته نها به ناوی بزوتنه وه ی گو ڕانه وه نه بی ت، خو پی شان ده ران له هه مو جیگایه ک خو یان نهنجومه نیان دروست کرد وه و نو ی نه ریان دا نا وه بو گفتوگو ک ردن، له به ره وه ئیمه هه رگیز خو مان به ده مراس تی نه وان نا زانین و به ناوی نه وانه وه نا چین قسه بکهین، ئیمه که ده چین بو قسه ک ردن و گفتوگو ک ردن به ناوی خو مان وه قسه ده کهین، هه ربو یه ئیمه پیمان باش بو نه وان خو یان قسه که ری خو یان ه بی ت و نهنجومه نى خو یان ه بی ت، داواکاری خو یان ه بی ت، فیعه ن خو یان که وتونه ته گفتوگو ک ردن له گه ل په رله مان و له گه ل حکومه تی هه ریم به بی نه وه ی هیچ پیمان

ناخوش بىت، بە پىچەوانەو ئىمە پىمان خۆشە و پىشتىوانى لە داواكارىيەكانيان دەكەين.

KNN: ئىو ەك بزوتنەو ەى گۆران قىتۆتان لەسەر ەىچ لایەنىكى سىياسى ەىە بۆ گفتوگۆکردن یاخود گفتوگۆ لەگەل ەىچ لایەنىكى سىياسى رەت دەكەنەو؟

نەوشىروان مستەفا: ئىمە لە كوردستانى عىراقدا قىتۆمان لەسەر ەىچ لایەنىك نىە، بە پىچەوانەو ئىمە پىمان وایە گفتوگۆکردن لەنىوان دو لایەندا چەند ناكۆك بن لەگەل یەكترىدا، ئەوا تۆ دەتوانىت لەیروبوچونەكانى ئەو تىبگەیت ئەویش دەتوانىت لە ییروبوچونەكانى تۆ تىبگات، دەتوانن پىكەو رىكبەون و بە رىكبەوتن بىنە دەرەو، دەتوانن رىكىش نەكەون، بەلام رىزى یەكترى بگرن، زەمانى سىرینەو ەى یەكترى تىپەرپو، ئىستا زەمانى قبولکردنى یەكترىیە.

KNN: بابىنە سەر ئەو پرۆژە ەابەشەى كە لەگەل ئۆپۆزسىۆندا واتە لەگەل كۆمەل و یەكگرتودا واژۆتان كرد، بۆچونىك ەىە كە ئىو لەم پرۆژە ەابەشەى ئۆپۆزسىۆن پەشىمان بونەتەو؟

نەوشىروان مستەفا: ئەو راست نىە، ئىمە لەگەل ئەو دو لایەندا گەیشتوینەتە سەر كۆمەلێك خال، پىمانوایە دەستمان خستوەتە سەر خەلەلە جەوهرىيەكانى ئەم قەیرانى كە ئىستا لە كوردستانى عىراقدا ەىە، دەستمان خستوەتەسەر خەلەلە جەوهرىيەكانى كە كىشە لە دەستوردا ەىە، لەو یاسایاندا ەىە كە پەيوەندى بە سىستەمى سىاسىيەو ەىە، دەستمان خستوەتەسەر ئەو خەلەلانى كە لە سىستەمى بەرپۆەبردندا ەىە.

KNN: واتا لانى كەم لەسەر ۲۱ خالى ناو بەیاننامەكە رەزامەندن؟
نەوشىروان مستەفا: لەسەر ەمو خالەكان رەزامەندىن رەنگە تەنها لە یەك شتدا كىشەيەك لەنىوان ئىمە و ئەواندا ەبىت ئەویش ئەو ەىە كە پىمانوایە ئەم حكومەتەى ئىستا حكومەتىكى لاوازە، حكومەتىكى دوقاقە، حكومەتىكى

بېدهسه لاته، ئهم حكومه ته له باري ا نيه له تواني دا نيه كه بتواني ت ئه و خالا نه جيبه جي بكا ت.

KNN: تا چهن د بايه ختا ن بۆ يه كپري زي ئوپوزسيون هه يه له كوردستا ن وهك بزوتنه وه ي گوپا ن؟

نه وشيروا ن مسته فا: ئه مه پرسيا ري كي زور به جييه، ئيمه نهك هه ر يه كپري زي ئوپوزسيون، ئيمه يه كپري زي كورديشما ن به لاوه گرنگه، ئيمه به لا مانه وه گرنگه كه كورد له كهركوك يه كپري زي بي ت، پيما ن گرنگه كورد له به غدا يه كپري زي بي ت، پيما ن گرنگه كورد له به رده ركي سه را ي سليما ني يه كپري زي بي ت، پيما ت گرنگه كورد له به رده مي ئه مه ريكا ييه كا ندا يه كپري زي بي ت، ئيمه يه كپري زيما ن زور به لاوه گرنگه چ له نيوا ن ئوپوزسيون دا بي ت چ له گه ل لايه نه كا ني تر دا بي ت، هه ربويه ئيمه سه ره تا ي گف تو گو به سه ره تا يه كي قبول ده زاني ن بۆ نه وه ي هه موما ن بتوا ني ن جو ري ك له يه كپري زي سيا سي به يني نه كا يه وه.

KNN: له خا لي سييه مي به يا ننا مه كه تا ندا با س له هه لبرار دني پيشوه خت ده كه ن، دوا جا ريش يه كي تي و پا رتي ها تنه ژي ربا ري ئه وه ي كه دا ن بني ن به وه ي كه به لي با هه لبرار دني پيشوه خت بكري ت، سه با ره ت به هه لبرار دني پيوه خت را تا ن چيه؟

نه وشيروا ن مسته فا: هه لبرار دني پيشوه خت به شي كه له پا كي جي ك، ئه مه جو ري كه له ئين تي قا ئيه ت، جا ري كي تر گه را وينا ته وه بۆ ئه و ئسلوبه كو نه كه ي كه به كا ريا ن ده هينا، ئيمه ٧ خا لما ن پيشني از كر دوه ئه و يه ك خا لي به دل له به ره ژه وه ندي خو يه تي ده جي ت ئه و خا له هه لده ربژي ري ت، ئه مه جا ري كي كه ده ما نبا ته وه بۆ ئه و ئين تي قا ئيه ته ي كه له ري كه و تني سيا سي دا هه مي شه بو به هو كا ري ئه وه ي كه شك ستي به ري كه و تنه كه هينا وه، ئه مه به شي كه له پا كي جي ك، ئيمه وه ختي ك با سي ئه وه ده كه ين كه هه لبرار دني پيشوه خت بكري ت، ئه گه ر به م دا مو ده زگا يه ي ئيس تا هه لبرار دن بكري ت ئه و هه لبرار دن هي چ ما نا يه كي نييه، چو نكه به م دا مو ده زگا يه ره نگه ئه نجا مي كي هه بي ت كه له ئه نجا مه كه ي ئيس تا با شتر نه بي ت و

حيزبه كانى ده سەلات زياتر قوڤرخكارى بكەن، بۆيە ئىيمە كە باسى ھەلبژاردنى پيشووخت دەكەين مەرجەكانى ھەلبژاردنى پيشووخت واتا پيداويستىيەكانى ئەوانە چيە؟ لەپيشدا ھەلوەشانەوہى ئەم حكومەتەيە و پيگهيئامى حكومەتيكى ئىنتىقالىيە بۆلەوہى سەرپەرشتى ماوہى گواستەوہ بکات لەم قوناغەوہ بۆ قوناغيكى تازە، بەلامانەوہ گرنگە ئەو حكومەتە كە دروست دەبيت بەلايەنى كەمەوہ شەش وەزارەتى بيلايەن بيټ لە خەلكى سەرپەخۆ و لە خەلكى پرۆفیشنال كە غەيرە حيزبى بن، ئەو وەزارەتانەش برىتين لە وەزارەتى ناوخۆ و وەزارەتى پيشمەرگە و وەزارەتى دارايى و وەزارەتى سامانە سروشتييەكان و وەزارەتى دا و وەزارەتى پەرورەدە، ئەمانە ئەو وەزارەتانە كە دەتوانن ھەلبژاردن بە لايەك ببەنەوہ و بە لايەكى بدۆپيئن، بۆيە پيمان باشە ھەرەكو چۆن لە بەغدا داوا دەكەن دەليئن دەبيت وەزيرى ناوخۆ و وەزيرى داو و وەزيرەكانى تر خەلكى سەرپەخۆ بيټ، بۆچى بۆ ئەوان رەوايە و بۆ ئىيمە ناپەرەوايە، ئىمەش لە كوردستان داوا دەكەن كە دەبى ئەم وەزارەتانە بە كەسانى بيلايەن بسپيردرىټ، ئەم كەسە بيلايەنانە دەتوانين ريگكەوتنى لەسەر بكەن كە خەلكى غەيرە حيزبى بن، چونكە ئەگەر ئەم دەزگايانە لە خزمەتى حيزبيكدا بيټ ئەوا لە ھەلبژاردندا ھەمويان بەكاردەھيئن بۆ بەرژەوہندى خويان، ئەگەر ئەمە نەكرىت ئەوا بەپاى ئىيمە ھەلبژاردنى پيشووخت ھيچ مانايەكى نيە و ئىيمە پشتيوانى لى ناكەين.

KNN: بۆچونيك ھەيە كە ئيوە وەك بزوتنەوہى گۆڤان بە ھيچ شتيك رازى نين و كەس نازانىت ئيوە چيتان دەويټ؟

نەوشيروان مستەفا: مەن پيماويە حيزبەكانى دەسەلات و دەسەلات نازانىت چى دەويټ، تەنھايەك شتى دەويټ، ئەويش ئەوہيە كە دەيەويټ لە دەسەلاتدا بمينيئەوہ، ھەربۆيە كۆلەوارە لە چارەسەر كردنى ئەو كيئشە و گيروگرفتەنەى كە ديټە ريگەى، بە پيچەوانەوہ ئىيمە زۆرباش دەزانين چيمان دەويټ و كورتمان كردوئەوہ لە ٧ خالدا، دو خاليان دەريئەنەرە دەرەوہ كە برىتييە لە

هه‌لوه‌شانه‌وه‌ی حکومه‌ت و هه‌لوه‌شان‌دنه‌وه‌ی په‌رله‌مان، پینجه‌که‌ی تری پیموایه هیچ که‌س ناتوانی‌ت بلێت جیبه‌جی ناکریت، ئه‌و پینج خاله چاره‌سه‌ری ستراتیژییه‌ بو‌ ئه‌و قه‌یرانه‌ی که له کوردستاندا هه‌یه له‌ئێستا و له ئاینده‌یه‌کی نزیکیشدا بو‌ئه‌وه‌ی جاریکی تر توشی ئه‌م کیشه‌یه نه‌بینه‌وه که له کوردستانی عێراقدا هه‌یه، بو‌ئه‌وه‌ی حکومه‌تێک بێته کایه‌وه، په‌رله‌مانێک بێته کایه‌وه که جینگه‌ی ره‌زامه‌ندی خه‌لک بێت و خه‌لک پێی باش بێت، ده‌بی‌ت ئه‌و خالانه جیبه‌جی بکریت، وه‌ختێک ئێمه باسی ئه‌وه ده‌که‌ین که ته‌زکیه‌ی حیزبی نه‌می‌نیت، وه‌ختێک باسی ئه‌وه ده‌که‌ین که ئاسایش بێلایه‌ن بکریت، وه‌ختێک باسی ئه‌وه ده‌که‌ین که هێزی پێشمه‌رگه بێلایه‌ن بکریت، وه‌ختێک باسی ئه‌وه ده‌که‌ین ده‌زگای ئاسایش و ده‌زگای زانیاری له ده‌زگایه‌کی حیزبییه‌وه بکریت به ده‌زگایه‌کی نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانی، وه‌ختێک باسی ئه‌وه ده‌که‌یت که پێشمه‌رگه له‌باتی ئه‌وه‌ی له مو‌نافه‌سه‌ی سیاسیدا به‌کاربه‌ی‌نریت و لایه‌ک به‌یه‌ینی‌ته سه‌ر لایه‌ک، بێ‌یت به ده‌زگایه‌کی نیشتمانی لایه‌نگر بو‌ گه‌ل و نیشتمان نه‌ک به قسه‌ی سه‌رکردایه‌تی حیزب بکات، ئێمه زۆر به رونی ده‌زانین چیمان ده‌و‌یت، ئێمه ده‌مانه‌و‌یت ده‌وله‌تی نه‌ته‌وه ده‌وله‌تی گه‌ل ده‌وله‌ت له‌سه‌ر بنچینه‌ی هاو‌لاتیبون بنیات بنریت نه‌ک له‌سه‌ر بنچینه‌ی حیزب و ئینتیما‌ی حیزبی پیکبه‌ی‌نریت، ئێمه ده‌وله‌تی حیزبمان ناو‌یت، ئێمه ده‌وله‌تی هاو‌لاتیمان ده‌و‌یت، ده‌وله‌تی نه‌ته‌وه‌کان ده‌و‌یت، ده‌وله‌تی گه‌لمان ده‌و‌یت، ئه‌مه خواستی ئێمه‌یه که ده‌مانه‌و‌یت، ئه‌وان نازانن چیان ده‌و‌یت.

KNN: که‌واته لی‌رده‌ا یه‌کێک له پرسیاره زۆر گرنگه‌کان دێته پیش بریتییه له‌وه‌ی، ئێوه وه‌ک بزوتنه‌وه‌ی گو‌پ‌ران له‌ژێر سایه‌ی ئه‌م حکومه‌ته ده‌چنه هه‌لب‌ژاردنه‌وه؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ته‌جروبه‌ی رابردو ده‌ریخست که ۲۰۰۰ که‌سیان نان‌پ‌راو کرد، ئێمه ده‌مانه‌و‌یت به‌هۆی هه‌لب‌ژاردنی داها‌توه‌وه کو‌مه‌لگایه‌کی ئاسوده، هاو‌لاتییه‌کی ئاسوده، هه‌ست به‌وه بکات که له ولاتی‌کدا‌یه که نازادی هه‌یه و

ئاسودەيە، ئىمە نامانەوئىت خەلك بە نانپرېن بدهين واتا لەنيوان ھەلبژاردنى پيشووخت و لەنيوان ھەلبژاردن نەكردندا، ئىمە ھەلبژاردنى پيشووختمان ناوئىت بۆ ئەو ھى ۲۰۰۰ كەسى تر نانپراو نەبئىت، ئىمە پيمان باشە پيش ھەلبژاردنى پيشووخت كۆمەلئىك لەو شتانه جيئەجى بكرئىت، بۆئەو ھى جاريكى كە خەلك ترسى ئەو ھى نەبئىت چاوى لى سور دەكەنەو ھى يان لە وەزىفە دەرى دەكەن، ترسى ئەو ھى نەبى موچەكەى دەبېرن، ترسى ئەو ھى نەبى خانەنشينيەكەى دەبېرن، ترسى ئەو ھى نەبى نەقلئى دەكەن لە شويئىكەو بۆ شويئىكى تر، ترسى ئەو ھى نەبى بەشەو دەيفرئىن، ترسى ئەو ھى نەبى تەقە لە مالهەكەى دەكەن، ئەگەر ئەمانە جيئەجى نەبن، نەو ئە ئىمە ھەلبژاردنى پيشووختمان ناوئىت.

KNN: سورن لەسەر بەياننامە ۷ خاليىەكەى ۲۹/۱؟

نەوشسېروان مستەفا: بەلى ئىمە سورين لەسەر ئەو بەياننامەيە، پيشمان وايە ئەو ۷ خالە ئەگەر وردى بكەيتەو ھەمو خواستەكانى كە لە ۲۰ سالى رابردودا ھەمو كۆمەلانى خەلك چ بە روژنامە چ بە قسەكردن، چ بە گفتوگو داوايانكردو، ئىستا ئىمە خۆمان خەريكين ھەريەكك لەو ماددانەى لەو بەياننامەيەدا نوسراو ۱۰ وردە وردە بيكەين بە قانون و پرۆژەپرېار و بيكەين بە پرۆژەى وا كە قابىلى جيئەجيكردن بئىت، ئىتر قوناغى ئەو بەسەرچو كە ئىمە شىعارات باس بكەين بلئىن جياكردنەو ھى حيزب لە حكومت، بنپرکردنى گەندەلى ئەمانە شىعاراتن، ئىمە ھەولەدەين ئەمانە ھەموى ورد بكرئىتەو كە وختئىك تۆ باسى ئەو دەكەيت حيزب لە حكومت جيا بكرئىتەو چۆنى جيا دەكەيتەو؟، بۆ نمونە تۆ ئەگەر بتەوئىت حيزب لە حكومت جيا بكەيتەو لە دەزگای ئاسايشدا پيوستيت بەو ھەيە لەپيش ھەمو شتئىكدا ئەو رىكخستنه حيزبيەى كە پارتى و يەكئىتى ھەيانە لەناو ئاسايشى سلىمانى و ھەولير و ھۆكدا

باره گاکانیان نه مینیت و کومیته کانیان هه لېوه شیته وه، له پیش هه مو شتیځدا گرنګ نه وه یه که له بهرېوه بهر و بهر و ژور که سانی بیلا یه دابنریت، له پیش هه مو شتیځدا پېویسته که ئیتر ئه وان دسه لاتى دادگایان نه مینیت، نه توان خه لك بگرن راوی بنین و هه لېکوتنه سهر مالان، ئهم ئه رکه بسپیردریت به دادگاکان و دسه لاتى دادوهری و ئه وان ته نها دسه لاتى کوکړدنه وه ی زانیاری و دانى زانیاریان هه بیټ به حکومت، واتا ئیمه مه به ستمان نه وه یه له شیعارات و له قوناغی شیعاراته وه ئیتر ده بیټ بگویننه وه بو قوناغی جیبه جیکړدنې وردکړدنه وه ی شیعاره کان به هه نگاوی عه ملی و بیکه ین به بریار و پرؤژه.

KNN: به له بهر چا وگرتنى نه و جموجولنه بهر فراوانه ی له ناوچه که هیه، به و خروشانه شه وه که له شه قام هیه و به و جموجولنه سیاسیه ش که له ئاستی ئوپوزسیوندا هیه، تا چهند ئومیدت به وه هیه واتا که شبینن به وه ی که نه مجاره دسه لات له کوردستاندا چاکسازی تیا ده کړیت و ماکیاچ ناکریت؟ نه شیروان مسته فا: ته جروبە ی ولاتانی پیش ئیمه ده ریخستوه که نه و دسه لات و نه و حکومت و نه و حیزبه حاکمانه ی که نه گه نه قوناغیک له بهر ده می دوپیانیکدا ده بن، ئیستا ئیمه له کوردستان دسه لات گه یشته وه نه و دوپیان، ریگایه کیان به ره و توندوتیژی ده پوات، به ریگای سهر کوکړدن خه لك سهر کوک بکیت، به ریگای گرتن و کوشتن و راوان و نانپرین و . . . هتد، ریگای دوه میش ریگای پیاچونه وه یه به خوډا و ریگای قولکړدنې داواکاریه کانی خه لكه، ریگای چاکسازی سیاسیه، ئیمه له بهر ده می دو ریگادا راوه ستاوین، یه کیټی و پارتی ده توانن ریگای توندوتیژی بگرن، ده توانن ریگای چاکسازی بگرن، ریگای توندوتیژی سهره تاکه ی ده ستی پیکردوه نه وه تا خه لك ده گرن

خەلك دەكوژن خەلك بريندار دەكەن، ھەرەشە دەكەن، من ئومىدەم وایە لەو
رێگایە پەشیمان بنەو، چونكە ھیچ دەسەلاتێك نەیتوانیوە تا سەر بە رێگای
توندوتیژی حكومرانی بكات، ئومىدەم وایە رێگای دوهم بگرنەبەر، كە رێگا
قبولكردنی خواستەكانی خەلكە، رێگای چاكسازی سیاسى و كۆمەلایەتى و
ئابوریە، من ئومىدەم وایە رێگای دوهم بگرنەبەر.

KNN: لە كۆتاییدا دەپرسین، تا چەند چاوەڕوانى ئەو بەكەین كە بەرپر
نەوشیروان مستەفا ئەمەین لەناو ریزی خۆپیشاندهراندا ببینین؟
نەوشیروان مستەفا: ئەگەر پێویستی كرد بەلى بەشداری

دهبیت ئەوان داوای لیبوردن بکهن

سازدانی: ھۆشیار عەبدوللا

لە بەرنامەی روبەرووی کەنالی (KNN) دا، ھەوشیروان مستەفا، ئاماژە بەو پەندو دەرسانە دەکات کە پێویستە دەسەڵاتدارانی کوردستان، لە شوێنەکانی تونسو میسرەو ھەریانگرتبێت.

ھەروەکو بەیاننامە (۷) خاڵییەکی گۆپان، ھەنەخشە رێگای کارکردنی بزوتنەوێکی دەبینیت و دەلیت: "بەیانەکی ئیمە، بەیانێکی ئیستیباقییە، بەیانێکە پیشتر ھۆشیاریی داوہ بە کۆمەڵیک لەو حیزبانە و پیشنەوێ گەردەلولە کە بێتە کوردستان، با دانیشینو چارەسەری ھەزەکە بکەین".

KNN: ئەگەر لە تونس و میسرەو دەستپێکەین، ئەو گۆپانکارییە لە تونس بە (۲۷) رۆژو لە میسر بە (۱۸) رۆژ یەکلایی بوو. چیان لی فیر دەبین؟

ھەوشیروان مستەفا: لەپراستیدا ئەو روداوانە لە تونس و دواتر لە میسر رویاندا، ئەو مان بەیر دەھیننەو کە کاتی خۆی چۆن گۆپان لە ئەوروپای رۆژەلەت لە پۆلۆنیاو دەستپێکرد، بەرەو رۆمانیا و دوازی ھەموو ولاتی ئەوروپای رۆژەلەت گرتەو و یەکییتی سوڤیەتی گرتەو و ئەو دەولەتە گەورە پارچە پارچە بو، ئەمەش رەنگە شتیکی لەوبابەتە لە رۆژەلەت ناوہراست بەھینتە پێشەو، بەتایبەتی داوی ئەو کە ئەو گۆپانە بنەرەتیە کە لە میسرا رویا و سیستمی ئەوێ گۆپی، ئەمە ھەکو ئەو وایە سەرەتای گۆپانیکی بێت لەھەموو رۆژەلەت ناوہراستدا، لەپیش ھەموو شتیکی، دەبیت لەئەزمونی ئەو دوولەتە چەند دەرسێک دەربھینن.

یه کهم“ وهکو چۆن سیستمی تاکحیزبی له ئه وروپای شه رقی رماو هه ره سی هیئاو وهك ئه زمون فه شه لی کرد له ژیا نی سیاسیی میلله تان، به هه مان شیوه له تونس سیستمی تاکحیزبی و له میسریش سیستمی تاکحیزبی فه شه لی هیئا، له م ولاتانه که ده لێن سیستمی تاکحیزبی، کو مه لێك حیزبی تر هه بون، به لام له پانتایه کی زور ته سکا ریگه یان داو ن بو ئه وه ی به هیچ جوړیک روژیک له پوژان ده سه لات نه گرنه ده ستیان، سه یری تونس بکه، هه مو باره گای حیزبه کانی ده سه لات، ئاگریان تی به ردراو سه رکر دایه تی حیزبه که ی هه لوه شایه وه و سکر تاریه تی هه لوه شایه وه و مه کته بی سیاسیه که ی هه لوه شایه وه و باره گای لقه کان له لایه ن کو مه لانی خه لکه وه به تالان بران، له میسریش به هه مان ده رد چون، ئه مه ده رسی که بو ئه وه ی که فیعله ن پێشوه خت تی بگه ی ن، سیستمی تاکحیزبی له سلیمانی ش فه شه لی کرد وه و له هه ولیر و ده وکی ش فه شه لی کرد وه، ئه و ته عه دو دییه که ئیستا سه رکر دایه تی کورد خو ی پیوه هه لده کی شیت، له راستدا ته عه دو دی نییه، له سلیمانی یه ک حیزب حوکم ده کات و چه ند حیزبی کی بچکوله له ده ورین، له هه ولیریش یه ک حیزب حوکم ده کات و چه ند حیزبی کی بچوک له ده ورین، ته نانه ت له هه ولیر یه کی تی وه ک پارتی ده سه لات ی نییه و له سلیمانی پارتی وه ک یه کی تی ده سه لات ی نییه، ئه مه ده رسی یه که مه که ده بی ت به راستی هه مو حیزبه کان، له پێش هه مو یان حیزبه کانی کوردستانی عێراق، ئه و ده رسه وه ریگرن که سه رده می سیستمی تاکحیزبی و ئه و حیزبانه ی که خو یان به پێش ره و و حیزبی قانی د ده زاننو ئه و حیزبانه ی پێیان وایه، ئه گه ر ئه وان نه بن، ئه و میلله ت گوړگ ده یخوا و لافا و ده یبا و هه مو له برسا ده مر ن و مالیان وێران ده بی ت، ئه مه تی به ریوه و ئه مه ده رسی یه که م که ده بی ت لیوه ی فی ربین.

ده رسی دوهم“ چاکسازی درهنگه وخت سو دی نییه، من خو م دو سال له مه و پێش، له گه ل هه ندی له سه رکر ده کانی که خاوه ن ده سه لاتن، قسه م له گه لدا کردن و بو م با سکردن که پرۆسه ی ناره زایی پرۆسه یه که گه شه ده کات و

دهگورپيت، سهره تاكهى به داواكارى زور ئاسان دهستپيښه كات، خهك داوا دهكات و دهلييت ريگاوبانم نيينه، دهلييت زيبرابم نيينه، دهلييت جيگاي نيشته جييونم نيينه، دهلييت بيكارم، دهلييت كاره بام نيينه، دهلييت ناوم نيينه، ياني خواسته كانيان له ئاستى خزمه تگوزارييدايه، له پاش ماوه يه كه تو چاره سهرى ئه مه ناكه يت، وه عدى ده دهيتى و درو ده كه يت و به ليته كانت جي به جي ناكه يت، چاوبه سته كى لى ده كه يت، له پاش فتره يه كه ئه مه دهگورپيت، له خواستى خزمه تگوزارييه وه ده بيت به خواستى ئيسلاحي، داوا ده كه ن ئيسلاحي له نيزامى ئيداريى و له نيزامى سياسى و ماليدا بكرىت، ئه مه ش قوناغيكه كه ئه گهر ئه قوناغش سايهى نه بيت، ده بيت به م گهر ده لوله ي كه ئيست له ميسر و تونس و ئه و ولاتانه ههيه.

KNN: بلاوكر دنه وهى به يان نامه كه، له بنه مادا كه ئيوه وهك خوتان باسى ده كه ن، بو تيپه پراندنى دوخى هه ريئى كوردستان بو له قهيران، به لام قهيرانه كهى به رده و امكرد، ئه گهر نه ليين توخترى كرده وه، له و قهيرانه ي هه ريئى كوردستانه وه، چ وانه يه كه فيرده يين؟

نه وشيروان مسته فا: ئيمه چونكه خو مان له م ژينگه سياسيه ده ژين، له م چه ند روژه ي رابردودا، ئيمه چه ند ده رسيكمان له م ته نگژو قهيرانه وه رگرت، من خو م به چاوى ليكوليته وه وه سه يرى نه وه م كرده، له گه ل كو مه لى خه لكى تر گفتوگوم له سه ر كرده و چه ند ده رسيكى ليده رده هيئين، ده رسيكيان عه سه كهر ييه، ده رسيكيان سياسيه، ده رسيكيان روشنبيرييه و ده رسيكيان راگه ياندنه، واته ده رسى جيا جيا ي ليده رده هيئين.

KNN: با له سه ربازييه كه وه ده ست پي بكه ين، ئه و وانه يه ي كه لي وه ي فيرده يين، چييه؟

نه وشيروان مسته فا: له ده رسى عه سه كهر ييدا، فيريكردين له م ولاته دامه زراوه يه كه نيينه به ناوى دامه زراوه ي عه سه كهر ييه وه، له م ولاته هي زى پيشمه رگه هه يه، ئاسايش هه يه، زانيارى هه يه، پاراستن هه يه و ئه مانه هه مو ده زگاي حيزين و

نه بون به دزگای حکومتی و نه بون به مولکی دزگای دولت، و انا حیزب له کاتی لیکه ومانی خویدا و له کاتی مملانیسی سیاسی له گهل لایه نه کانی تر، ده توانیت هم دزگایه وهک دزگایه کی حیزبی به کار بهینیت، که هیچ جوړه سهر به خواییه کی تیدا نییه، به داخه وه، هممه کاریکی زور زور خراپ بو که سهر کردایه تی هم حیزبانه په نایان برده بهر نه وهی جاریکی تر پیشمه رگه وهکو نامرازیک به کار بهینن بو هره شه لی کردن له خهک و که ئی احتمال هه بو هممه بیته هوئی شهرې ناو خو. دهرسیکی تر پییوتین، له م ولاته کی خاوهن دهسه لاته له وهی له حاله تی پیویستدا پیشمه رگه و هیزه چه کداره کان بخاته ئینزاره وه؟ کی خاوهن دهسه لاته که ئی علانی حهرب بکات بهرام بهر چه ماعه تیک؟ کی خاوهن دهسه لاته، هممه بکیشیتته وه و کی خاوهن دهسه لاته له وانه بیرسیته وه که غه له ت دهکن؟ به غه له ت هیزی پیشمه رگه و ئاسایش و پولیس و هیزه کانی حکومت بهر کاده هیینیت؟ کی نه وه دهسه لاته ی داوه تی؟ کی خاوهن دهسه لاته له و بواره دا، پیشمه رگه به ناره زوی خوئی بخاته ئینزاره وه و ده باب به بینیتته سهر جاده و قوته بگریت و ئوتیلی پینچ نه ستیره داگیر بکات! کین نه وانه ی له م ولاته هم وات کردوه و به بی موبه ریر، به بی نه وهی سه به بیکی مه عقول هه بیت هیزی پیشمه رگه ده خه یته ئینزاره وه بهرام بهر به هیزیکی سیاسی تر که خوت به مونافسی سیاسی خوتی ده زانی.

KNN: له سهر ئاستی سیاسیدا، نه وهی په یوه ندیی به حیزبه سیاسیه کانه وه هه یه، چه وانه یه ک فیر ده بین؟

نه وشیروان مسته فا: له م ولاته دا، سیستمی تاکحیزبی هه یه، له م ولاته ته عه دوییه ت به ناو هه یه، له م ولاته حیزبه بچوکه کانیاں والیکردوه که هه مویان وهکو ده سنگه خوړی حیزبه گه وره کانیاں لیها توه، بودج هیان له لایه نه نه وانه وه ئیداره ده کریت، له لایه نه نه وانه وه هه ندیک وه زیغه و پوستان پی ده سپیردریت، له لایه نه نه وانه رییان پیده ده ریت له هه لبراردندا چه ند کورسی بین و له چه ند

وهزاره تدا به شداری بکه، له بهر نه وه به داخه وه، له ولاتانه نه یا نه یشتوه
 حیزب به مانای سهرده مییه که ی خو، گه شه بکات، بوئوه ی بییت به
 فاکته ریکی کاریگر له ژبانی سیاسیدا، نه وه ی بو من زور کاریکی سهر بو،
 له پریکدا (۱۹) حیزبیان کوکرده وه که له راستیدا هندیکیان ده توانین بلین
 کارتوین که له راستیدا زه مانای حیزبی کارتوتی نه ماوه، وه ختی خو له
 نه لمانیای شهرقی هه بو، له هه ندیک ولاتی تر هه بو، نه ته قلیده خراپه
 له تونس هه بو، له میسر هه بو و پیویسته نه دو حیزبه واز له وه ته قلیده خراپه
 بهین، حیزب داتاشن، حیزبی کارتونی دروستبکه، دوکانی سیاسی به خه لک
 دابین و له حاله تی پیویسته دابانهین یه زنجیره ناو دروستبکه نو بلین، وه لا
 (۱۹) حیزب یان (۲۰) حیزب یان (۳۰) حیزب که هه ندیکیان له هه قیقه تدا و
 جودیکی نه وتویان نییه، هر ته نیا بو کاروباری دیعایه و ئیعلان
 به کارده هینرین، نه مانه هه ندیکیان نا هه قیان نییه، چونکه له پوی سیاسیه وه و
 له پوی ئیعلامیه وه و له پوی مالییه وه له ژیر ده سه لات و هه یمه نه ی نه دو
 حیزبه دان که نه گر وانه که، سزایان دده ن، له بهر نه وه بو هه ندیک حاله ت
 مه جبورن له گه لیان برن، که له راستیدا هه قه وانه بییت، هه قه نه وانه ره ئی خو یان
 هه بییت، بوچونی خو یان هه بییت و دو حیزبه ده سه لاتداره که زوریان لینه که و
 وازیان لینهین که به نازادی بیرو پای خو یان دهر برن.

KNN: له خاله کاندایاست له دهرسی رۆشنیری کرد، مه به ست چی بو؟
 نه و شیروان مسته فا: هه مو جولانه وه یه کی سیاسی له دنیا دا، هه مو حیزیکی
 سیاسی له دنیا دا، پیویستی به کومه لیک خه لک هیه، پیویستی به کومه لی
 رۆشنیر هیه، پیویستی به کومه لیک ماموستای زانکو هیه، پیویستی
 به کومه لیک رۆژنامه نوس هیه، پیویستی به کومه لیک موفه کیر هیه، به داخه وه
 نه ته جرو به یه ی کوردستانی عیراق، فیری کردین که له ولاته دا ده سه لات
 چینیکی مشه خور، یان تویژیکی مشه خور له ناو رۆشیران و ماموستایانی

زانكو و روژنامه نوسان و نوسه ره گاندا دروست كرده، لهه چينه مشه خوژه بهرام بهر به ئوتومبيل، بهرام بهر به نه رزه، بهرام بهر موچه ي بهر، بهرام بهر هه نديك ديار ي و دهستگه وتي مادي، ويژداني پيشه يي خو يان فهراموش دهكهن، لهكاتيكدا كه حيز به كه پي ده لئيت، هجوم بكه و هيرش بهر، هيرش دهكات، كه پي ده لئيت راهه سته، راهه وه ستي، ناچي ت به له قلي خو ي بيربكات وه، حيز به كان مه فروزه كو مه ليك خه لك يان هه بي ت كه بير يان بؤ بكه نه وه، كو مه ليك خه لك يان هه بي ت راويژيان پي بكه، كو مه لي خه لك يان هه بي ت كه ري گاي باشيان پيشان بندهن، نهك له شكريك دروست بكات له روژن بيري مشه خوژ و كه ي پيوت هيرش بكات و كه ي پيوت راهه ستي، نه وه ده رسيكه كه بهراستي پيويسته سهركردايه تي كورد نه وه به نه زهري ليعتبار وه ريگري ت، له باتي نه وه ي روژن بيره كان ي كوردستان، ماموستاياني زانكو و روژنامه نوسه كان و شاعير و نه ديب و نوسه ره كان بهر لي ت جاهه بهري بكات و دابه شيان بكات و فيري جنيودان و قسه ي ناقولا و شتي لهو باب ته يان بكات، ته وجيه يان كات به ني ت جاهي بير كرده وه و دوزينه وه ي ري گاي راست و به ني ت جاهي نه وه ي نه وانه بين به داموده زگاي بير كرده وه و داموده زگاي وا كه خزمه ت به جولا نه وه ي كورد بكه، نهك به شداريي بكه له مو هاته رات و شه ره جنيو و هجوم كردن و نا لهه باب ته انه.

KNN: نهو په ندانه، يان نهو ده رسانه ي له لي دوانه كان ي حكومه ت و حيز به بالاده سته كان كه وتونه ته وه، يان لاي لي وه كه وتونه ته وه، چين؟
 نهوشيروان مسته فا: كه لعاده، ده زگا كان ي راكه يان سديان هه مو سه ره نو ي خسته وه كه پ بؤ چه واشه گاري و سه رلي شيوان دني خه لك، بؤ دروكردن، نه وانه باسي نه وه دهكهن، ئيمه دري ده ستورين و ده يانه وي ت خه لك واتيگه يه نن كه ئيمه ده مانه وي ت بوشايي ده ستوري دروست ي ت، لهراستي دا نه وه ي ئيمه بناسي ت، ده زاني ت كه له يه كه م خولي په ره ماندا ئيمه داو كاري نه وه بوين، من و ره فيقه كانم داو كاري نه وه بوين كه هه ري مي كوردستان ده ستوري تاي به تي خو ي

هه‌بێت و ئەوه لاكانی تر بون كه قبۆلیان نه‌كرد، ئێمه ئیستاش لایه‌نگری ئەوه‌ین كه ده‌ستوریکی باش بۆ هه‌ریمی كوردستان هه‌بێت، ده‌ستوریك بێت وه‌كو ده‌ستوره‌كه‌ی میسر كه ئیستا ره‌فز كراوه و خه‌ریكن و ده‌یان‌ه‌وێت بیگوڤن، یان وه‌ك ده‌ستوره‌كه‌ی تونس كه ئیستا له‌ژێر زه‌بری كۆمه‌لانی خه‌لكدا مه‌جبورن بیگوڤن، ده‌ستوریکی وا نه‌بێت، به‌لكو ده‌ستوریکی باش بێت و ده‌ستوریك زۆرایه‌تی میللته‌كه‌مان پێی رازی بێت و ره‌نگدانه‌وه‌ی بیری سیاسی هاوچه‌رخ بێت، نه‌ك دیکتاتۆریك دروستكات له‌ كوردستان، ئێمه لایه‌نگری هه‌بونی ده‌ستوریکی باشین، ئەوانه‌ باسی ئەوه ده‌كهن، ئەمانه حكومه‌تیان ناوێت، وه‌كو ئەوه‌ی ئاسایشیان ناوێت، فلانیان ناوێت، ئەمه‌ش درۆیه و ده‌یان‌ه‌وێت وا له‌ خه‌لك بگه‌یه‌نن كه ده‌مانه‌وێت بۆشایی ئەمنی دروستبێت، یاخود بۆشایی ئیداریی دروستبێت، به‌هیچ جۆریك ئێمه‌ نامه‌وێت ئەو بۆشاییانه‌ دروستبێت، ئێمه‌ وتومانه‌، ئەم حكومه‌ته‌ هه‌لوه‌شیته‌وه‌ و حكومه‌تیکی ته‌كنۆكراتی ئینتیقالی دروستبێت كه له‌مانه‌ باشتر ئیشوكاره‌كانی به‌رپوه‌به‌ریت، ئێمه‌ ده‌مانه‌وێت حكومه‌تیك هه‌بێت، ئیشی له‌به‌ر به‌روات، حكومه‌تیك هه‌بێت، حیزبایه‌تی نه‌كات‌ه ئیشی ئەساسی و حكومه‌ته‌كه‌ی ئیستغلال نه‌كات بۆ به‌قوه‌تكردنی حیزبه‌كه‌ی خۆی، ئەوانه‌ باسی ئەوه ده‌كهن كه ده‌لێن، ئەمانه‌ خۆیان به‌شدارییان نه‌كردوه‌ له‌ حكومه‌تدا، ئێمه‌ ئەسله‌ن نامانه‌وێت به‌شدارێ بكه‌ین له‌ حكومه‌ت و مه‌به‌ستمان ئەوه‌ نییه‌ به‌شداریین له‌ حكومه‌تدا، تۆ وه‌ختی كه ئینتیخابات ده‌به‌یت‌ه‌وه‌، فه‌رزنا ئەم دو حیزبه ئینتیخاباتیان برده‌وه‌ به‌ ئەكسه‌رییه‌ت، یه‌كێك (٣٠) و ئەویتر (٢٩) كورسی هه‌ینا و حكومه‌ته‌كه‌یان دروستكرد و موباره‌ك بێت، به‌لام له‌خوار و مزاره‌ته‌كانه‌وه‌ مه‌فروز نییه‌ له‌فه‌ریشه‌وه‌ تا ده‌گاته‌ وه‌كیلی و وزیر له‌ حیزبه‌كانی خۆیان دابنێن و له‌مابه‌ینی خۆیان دابه‌شی بكه‌ن، به‌لكو ده‌بێت وا له‌ میللته‌كه‌مان به‌یئن و له‌ناو میللته‌كه‌ماندا (١٣٠) هه‌زار مامۆستامان هه‌یه‌ و (٥) هه‌زار دكتۆرمان هه‌یه‌، چه‌ند هه‌زارێك محامیان هه‌یه‌ و چه‌ند هه‌زار ئیداریمان هه‌یه‌ و پیاوانی

کاری شاره زمان هیه و نه اندازارمان هیه، واز له خه لکه بیئن با له سهر
 نه ساسی که فائت و لیوه شاوهیی له خوار وه زیره وه، گوی نه دریتته ئینتمای
 حیزبی و گوی نه دریتته ته سکییهی حیزبی، ئیمه نه مه مان دهویت، نه گهر نا
 ئیمه نه مانوتوه له هه مو جیگه یه که نه گهر یه کییتی و پارتیه که یه لیبیت، ئیمه
 ده بیئت سییه م بین، قهت باسی شتی و امان نه کردوه، به لام ئیمه ده مانه ویت
 شانیه شانی نه وانه یه کییتی و پارتین، خه لکی تریش له سهر نه سایی که فائت
 و لیوه شاوهیی و شاره زایی بتوانیت بیته مدیری عام، مدیری مه کتبه،
 ره ئیسی دائیره و وه کیلی وه زیر، نه سلنه له هه مو ولاتانی دنیا، بیجگه له
 وه زیر که پۆستیکی سیاسیه وه و بریاری به دهسته، پۆسته کانی خواره وه
 خه لکی مه سله کی ده یگر نه وه، یانی له گه ل گۆپینی وه زیردا ناگۆپیت، چونکه
 نه وان کۆله که یه نه ساسی نه و وه زاروت و دائیره یه.

ئینجا ده لێن، ده یانه ویت په رله مان نه مینیت، یان ده لێن ئیمه دژی په رله مانین و
 ده مانه ویت بۆشایی قانونی دروست بیت، به هیج جوړیک له گه ل نه وه یان نین،
 به لام نه م په رله مانه ئیفلیج بوه و ناهیلن هیچ ئیشیکی له بهر بروت، به ناوی
 زۆرینه وه حکومت کردویه تی به ده زگایه کی کارتونی و ده زگایه کی ئیفلیج،
 ئیمه پیمانخۆش نییه په رله مان ده زگایه کی ئیفلیج بیت، پیمانخۆشه
 ده زگایه کی فه عال بیت، پیمانخۆشه موراقبه ی حکومت بکات و وه زیره کان
 بانگ بکات بۆ لیپرسینه وه، پیمانخۆشه کار به دهسته کانی حکومت بانگ بکات
 بۆ لیپرسینه وه، پیمانباشه په رله مان مه رج ع بیت، پیمانخۆش نییه په رله مانیک
 دروست بیت، حکومت به ئاره زوی خوی چ قانونیکی بۆ نارد مۆری بکات و
 بینیریته وه، به قانونی کردنی هه مو کاره ناقانونیه کانی حکومت بکات، ئیمه
 نامانه ویت و ابیت، ئیمه ده مانه ویت په رله مانیکی زیندو و کارا بیت و
 ئیشوکاره کانی بکات، نه گینا ئیمه له گه ل بۆشایی ته شرعیدا نین، ده مانه ویت
 په رله مان هه بیت، هه تا له به یان نامه که یه خۆماندا که داوامان کردوه، پاش (۳) ی
 مانگی تر هه لبراردن بکریته وه، خۆ مه علوم نییه له په رله مانیه داها تو ئیمه

چەند دەهينين و پارتى چەند دەهينيت و يەكيتى چەند؟! خو بىم زەبروزەنگە
بىروات، لەوانە يە ئيمە ئەسلەن كورسى كەتر بەينين.

KNN: لە قسەكانى پيشوتدا، باسى چەواشەكاريت كرد، ئەو چەواشەكارىيە،
بە راي بەريزتان بو ترساندى خەلكە؟

نەوشىروان مستەفا: بەلى، بەشيكي بو هەلخەلتاندى خەلكە، ئەو
چەواشەكارىيەى دەيكەن، زورجار بو تەفرەدانى خەلكە، بۆئەو يە خەلك
بەهەلەدا بەرن و راستىيەكان لەخەلك بشارنەو، بو گەوجاندى خەلك و بو
تاريكاندى پەرلەمان و بو تاريكاندى راستىيەكانە، واتە بو تەعتيمي راستىيە.
KNN: پەيوەندى بەترسەو نىيە؟

نەوشىروان مستەفا: بەلى، بو ترساندىشە، بۆچى نا.

KNN: خەلك دەترسيّت بەو چەواشاكارىيانە؟

نەوشىروان مستەفا: بەشيک لەخەلك دەترسيّت.

KNN: لەسەر مەسەلەى گەندەلىي، ئيوە دەلین گەندەلىيەكى زور هەيە لە
دامودەزگاكانى حكومەتدا، حكومەتیش دەليّت، بەلى هەيە، جياوازييەكە
لەكويدايە؟

نەوشىروان مستەفا: ئيمە گەندەلىي كورتناكەينەو تەنيا لەمەسەلەى دارايى و
ماليدا، كووى ناكەينەو لەچەند كەسيك كە بەشيۆەيەكى نامەشروع پارەيان
پيگەوە نابيّت، گەندەلىي لايەنى هەيە، بو نمونە، تەسكىيەى حيزبى و
دامەزراندنى خەلك لەسەر ئەساسى حيزبى، ئەمە جوړيگە لەگەندەلى،
قبولكردنى خویندكار لەديراساتى عوليا لەسەر ئەساسى ئينتىماى حيزبى،
جوړيگە لە گەندەلىي، دابەشكردنى دامودەزگاكانى حكومەت لەسەر بنچينەى
ئينتىماى حيزبى، جوړيگە لە گەندەلى، ئەمانە دەتوانن بە ئاسانى تەسكىيەى
حيزبى مەنع بكەن، ئەمانە دەتوانن بەئاساى جاريكى تر وابكەن كە هاوالاتى
كوردستانى خووى بە هاوالاتى بزاني تو خووى بەخواهەنى ئەم حكومەتە بزانيّت و
ئيحتيكارى ئاسايش و زانيارى و هيىزى پيشمەرگە بو دو حيزب، خووى

له خویدا گنده لیه، دهیټ له میزانه بکړنه هیزی میلی و نیشتمانی و نه ته وهی، هیژیک که هه مو که سیك به هی خوی بزانیټ، نهك وهك له مجاره یه کیټی و پارتی به هی خوی بزانیټ و غیری له وه هه مو خه لك لیټی بترسیټ و بلټ، له هه هیزی من نییه و هاتوه بوشه پری من، بویه گنده لی لایه لی هیه، گنده لی سیاسی هیه، گنده لی لیډاری هیه، گنده لی له خلاق هیه، گنده لی داراییش هیه، به لام به داخه وه، زوری له وه گنده لیانه کزکراوه ته وه له مه سه له ی داراییدا، که بیگومان داراییش شتیکی گرنگه، به لام واسیته و واسیته کاری و مه حسوبییه، له مانه هه مو به شیکن له گنده لی.

KNN: له و باسکردنه وهی گنده لی، یا خود قه ناعه ټپنه یانی لای له وان بؤ مه سه له ی گنده لی، قه ناعه ته یان بؤ ماکیاژکردنه؟

نه وشیروان مسته فا: من بیستمه ته وه له هندیك کؤړوکؤبونو وهی تایبه تی خو یان، هندیك که س باسی له وه یان کردوه، با دستبگه ین به چاکسازي، چونکه چاکسازي درهنگوه خت سودی نابیت، لیستا بؤ نمونه، له میسر له روظانی له و شورشه ی که دهستیان پیگرد، کؤمه لیك چاکسازییان کرد، به لام فایده ی نه بو، چونکه سیستمه که گیشتبوه حاله تی مردن، هه تا لیواره موغه زی به ریو شریقه ی لیږده، به ناوی لیسلأحاته وه، چاک نابیته وه، چونکه له تونسیش عینی بابته، وه خیتک که وتنه چاکسازي که لیتر تازه ټپه پری بو. له ولاتی نیمه، هیشتا ټینه په ریوه، به لام له وهی من بیستمه ته وه، ده میکه باسی له وه دهکریټ که له ناو سه رگردایه تی حیزبه کان که چاکسازي بکریټ، به لام به شیك له ده سه لاتدارانی له م حیزبانه، پنیانویه که له گهر چاکسازي بکه ن له ناو کاروباری حکومت و له ناو حیزبه کاند، وه کو لیټیحادی سؤفیه تیپیان لی به سه ردیټ، وه کو گورباشوفیان لی به سه ربیټ که له راستیدا له گهر واشیان لی به سه ربیټ، مه فروزه چاکسازیی بکه ن، واته له ترسی له وهی، نه وهك بپوخین، پنیانویه که هه مو چاکسازیه که سه ره تای له ده ستدانی ده سه لات، له بهر له وه چاکسازي بؤ چه واشه کارکردنی خه لك ده لین. . . ده لین پیعه داله تی هیه و

گندهلی هیه و مه‌حسویییه هیه و ته‌داخولی حیزب له‌کاروباری حکومت هیه، ئی باشه که هیه به‌و چاره‌سهری بکه، ریگهی گونجاو بدۆزه‌وه بۆ چاره‌سهرکردنی، ته‌نیا ئیعترا‌ف‌کردن به‌وه کافی نییه، ئیعترا‌ف‌کردن بۆ مه‌لخه‌له‌تاندنی خه‌لکه.

KNN: بیجگه له ئیعترا‌ف‌کردن، وه‌عدیش دده‌ن که چاکسازی ده‌کن، رای ئیوه؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: هر بۆ خه‌له‌تاندنی خه‌لکه.

KNN: له‌ماوه‌ی رابردودا، به‌هۆی ئهو به‌یاننامه‌یه‌وه، هیژیکی زۆرتان له‌سهر کۆکرایه‌وه، گه‌یشته ئه‌وه‌ی ده‌بابه‌تان روبه‌رو بکه‌نه‌وه، تا قه‌ناستان روبه‌رو بکه‌ن، به‌ راست ئیوه ناترسن، یان به‌دیویکی تر‌دا پشتتان به‌چی قایمه‌؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ئیمه‌ پشتمان به‌خوای گه‌وره و به‌میلله‌ته‌که‌مان قایمه‌.

KNN: که باس له‌ پاراستنی ئه‌زمونی هه‌ریمی کوردستان ده‌کریت، یه‌کییتی و پارتی خۆیان ده‌که‌ن به‌خاوه‌نی و شانازی ئهو خه‌باته‌ی که له‌رابردودا کراوه، پرسیاره‌که ئه‌وه‌یه که به‌پێرتان، یان به‌شیکی زۆر، چ تو‌و چ هاو‌پیکانت، به‌شداربون له‌و خه‌باته، ئیوه بۆ باسی ئهو شانازییه‌ می‌ژویییه ناکه‌ن؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: پێمانوایه که ئه‌وانه‌ی باسی ئه‌وه ده‌که‌ن، بازرگانی پێوه ده‌که‌ن، ماوه‌یه‌کی زۆر به‌سهر راپه‌ریندا تیپه‌پریوه، (۲۰) سال به‌سهر راپه‌ریندا تیپه‌پریوه، ئه‌وانه‌ی له‌ راپه‌ریندا ته‌مه‌نیان (۵) سال بوه، ئیستا (۲۵) سالن، ئه‌وانه‌ی (۱) سال بو، ئیستا (۲۱) سالن. جیلی دوا‌ی راپه‌رین خه‌مه‌کانی جیاوازه له‌ ئیمه، خه‌می گه‌نجانی ئیستا، ئه‌وه‌یه که چۆن کاری ده‌ستکه‌ویت، چۆن به‌که‌رامه‌ته‌وه بژی، چۆن بتوانیت خه‌زان پیکه‌وه بنیت، چۆن بتوانیت نه‌وایه‌کی هه‌بیته‌ شوی تیا بکاته‌وه، چۆن سه‌رچاوه‌یه‌کی ژیا‌نی هه‌بیته، ئه‌مه خه‌می گه‌نجی ئیستایه، ئیمه‌ بۆئه‌وه‌ی کۆمه‌له‌که‌مان بۆ پێشه‌وه به‌رین، ناتوانین تو‌وه‌کو مندا‌لانی کابرایه‌کی ده‌وله‌مه‌ند، بی‌ئه‌وه‌ی خو‌ت ئیشبه‌کیت و ته‌مه‌ل و ته‌وه‌زل بیت و دائی‌مه‌ن به‌رۆیت له‌ سه‌روه‌ت سامانه‌که‌ی باوک و بنه‌ماله‌که‌ت

بخښت، ناخبره کي نابوت دهېت، دهېت همو روژنيک شتيکي زياته بڅه پته
سري بڅه وري نهو سامانه ي بڅيان چي پيشتوه که که پته، نه مانه له سره
راېردو دهژين، له سره ميراث دهژيت، نه مانه به درو له سره خوښي شه هيدان
دهژين، به درو له سره قوربان يي کالي پيشمه رگه دهژين، نه مانه گرډوه به
وه سيله يه که بڅ مانه وري خوښان له دهسه لادا، (۲۰) سال راپه پيښ تپه پيوه،
چند سال تپه پي به سره روځالي سه دام حوسيندا.

بيگومان، من شانازي ده کم بهو فتره يه وه که پيشمه رگه بوين له گهل
ره فقه کاندا و پيمانوايه، که نه مانه ته جروبه يي نيستا له کوردستاني عيراق
هيه، به شتيکي، نه گهل له ليم به شي زوري، به شتيکي گهل وري نيمه دهستان
هه بو له هيدانه به ره مي، نيمه همو ته ماني گهلجي خوځانمان له شاهه کالي
کوردستان به سره برډوه، له پيشمه رگه پيښا به سره برډوه، به شي زوري
ره فقه کانمان شه هيد بون، به لام نيمه ناچين بيگه يين به مکت به سره
میلته که مانه وه و بلين، ناوامان بڅ گرډون و ناچين همو جارنيک شتيک پته
پيشمه وه بازرگالي بکه يين، نه گيڼا مليش ده توانم همو روژنيک سه د مندالي
شه هيد به نيمه سر ته له فزيونه کي خوځان و قسه بکه ن، ده توانم سه د
پيشمه رگه و فرمانده نه ساسييه کالي پيشمه رگه ي کوردستان که وهختي خوځي
دهستان هه بو له هه لگير ساند وري شوږشدا له پاش ناشبه تال، له فرمانده
ديرين و گهل وري کالي پيشمه رگه، روژانه بيان هيدنه سر ته له فزيون و گالته
به وانه بکه ن که نهو زه مانه لهو ديو سنوره وه و يان له پانا حکومه تي عيراقيدا
بون، به لام نه مانه نيشي نيمه نيه، نيمه به رنامه که مان، بڅ نيستاو بڅ پاشه پوژ،
راېردو بهو نه اندازيه يي که ته جروبه يي ليوره بگيريت، رابردو بهو نه اندازيه يي که
خه لک شانازي به سه ورييه کالي بکات، رابردو بهو نه اندازيه يي له لاي خه لک
خوش و شيرينه، نه که همو روژنيک وه کو هيکايه ت بڅي بگيرپته وه تا وه کو
کابرا توشي مه له دهېت و ته له فزيونه کالي دابغات، نه گيڼا به لي رابردو

به شيكي گه وړه ټي ټي، سه وړه يه كاني رابردو، به شيكي ټي به دروستمان كړدو.

KNN: يه كيك له خاله سه وړه كاني به يانامه كاتان، مه سه له ټي مه نعي حيز به له كاروباري گشتيدا له كومه لگادا و بوجونيك هه به، ته نانه له ميسر و تونيش ده ستي حيزي بوه ټو هاله ټي دروست كړدو، راي به پريزت له و باره يه وه؟

نه وشيرون مسته فا: به ټي، ټي به زور جار باسي ټو ه مان كړدو، به يانامه كه ټي ټي، ټو پينج خاله ټي ټي به ټي، پينج خاليان و تنه و ټي ټو قسانه به كه له چهند سالي رابردو و تومانه، دوباره كړدنه و ټي به برنامه يه به كه له كاتي ه لبراردنه كدا به ټي مان داوه به دنگدو ره كاني خومان، دو خالي ټي به كه مه سه له ټي ه لوه شانده و ټي حكومه ت و ه لوه شانده و ټي په رله مان و ه لبراردني پيشو ه خته بو په رله مان يكي تازه و بو حكومه تيكي تازه، ټي مه ټي به، ټي گينا ټي وانه ټي ترمان ه مو و توه ته وه، يه كيك له و به لايانه ټي كه گنده ټي له كوردستاني عيلاق هيناو ته به ره هم، ته داخولي حيز به، نه كه هر له كاروباري حكومه تدا، ته داخولي حيز به له بازار، له زانكو، له ريكر او ده كاني كومه لگاي مه دني، له كاروباري راگه ياندين، هه تا ته داخولي حيز به له كاروباري مزگه و تدا، ټي ته داخوله بو به سه به بي ټي وه ټي كه جوړيك له گنده ټي سيستماتيكي به ره مه هيناوه، هر بو به به رنكار بونه و ټي ټي مه ش، نه خشه يه كي سيستماتيكي ده و ټي بو ټي و ټي ټي ټي ټي لي بگريت، مه سه له ټي ته سكييه ټي حيزي هه نديكجار ټي عتراف ده كن كه هه به و هه نديكجار ده لين، نه خير شتي وانيه به ته سكييه ټي حيزي، يه كيكه له وانه ټي كه له خولي داها توي په رله ماندا ټي به پوړه يه كه ته قديم ده كه ين، ټي وه ټي به رتيل ده خواو ټي وه ټي به رتيل ده دا،

هەردوکیان بە گوناھبار لەپروای قانونییەو حساب بن، داوا دەکەین پرۆژەییەکی قانونی وا بخریتە بەردەم پەرلەمانی کوردستان و حکومەتی داھاتو جیبەجیبی بکات، کە ئەویش ئەوەیە، ھەر کەسیک تەسکییە بنوسییت و ھەرکەسیک قبولی بکات، توشی سزادانی قانونی بێتو سزایەکی بۆ دیاری بکرییت، بۆئەوەی جاریکی تر لەکۆل ئەمە ببینەو، مەسەلەن ئەمە یەکیکە لە نیشانەکانی گەندەلی، یەکیکە لە نیشانەکانی تەداخولی حیزبی لەکاروباری حکومەتدا، تۆ ئەگەر حیزبی نەبییت، ناتوانییت هیچ پۆستیک لە پۆستە گرنەکانی کوردستانی عێراق وەر بگرییت، بێگومان نەک ھەر پۆستە گرنەکان، ناتوانییت پۆستە نیمچە گرنەکانیش وەر بگرییت، ناتوانییت ببییت بە مودییری ناحیەیک، ناتوانییت ببییت بە قایمقام، ناتوانییت ببییت بە سەرۆکی شارەوانی، ناتوانییت ببییت بە سەرۆکی زانکۆ، ئەمە یەکیکە لەو شتانەی کە وەختیک ئێوە باسی مەنغی حیزبی دەکەن لە کاروباری گشتی، ئێمە مەنغی حیزبایەتی ناکەین، ئێمە خۆمان حیزبین و خۆمان پێمانوایە حیزب کۆلەکە ی ئەساسی ژيانی دیموکراسییە، بەلام سیستمی تاکحیزبی و دروستکردنی حکومەتی حیزب، ئەمە حکومەتی حیزبە، ئەمە دەولەتی نەتەوە نییە، ئێمە دەمانەوییت حکومەتی نەتەوە و دەولەتی نەتەوە دروستییت، ئەمانە حکومەتی حیزبی دروستدەکەن و دەولەتی حیزبی دروستدەکەن.

KNN: قسەیک ھەیە کە نییەتی پشت بەیاننامەکی ئێوە، بریتی بوو لەتیکدان و لە کودەتاو لەو چوارچێوەیەشدا، داوا دەکەن کە پێویستە ئێوە داوا ی لێبوردن لە خەلکی کوردستان بکەن؟

نەوشىروان مستەفا: ئەگەر داواى لىبوردن بىت، من پىموايه دەبىت ئەوان بىن و ئىعتزار بەيىننەوہ بۆ گەلى كوردستان، چونكە نىگەرانى و دلەپراوكى و پەژارەو ترسيان خستە ناو بازار و ناو خەلك، پىويستە ئىعتزار بەيىننەوہ بۆ ھىزى پىشمەرگە، لەبەرئەوہى جاريكى خەريك بو سومەى ھىزى پىشمەرگە بشكىنن و تىوہى بگليىن لە شەپىكى ناوخودا، پىويستە ئىعتزار بەيىننەوہ بۆ بزوتنەوہى گوپان، چونكە تۆمەتى نارەوا و جنىويان داوہ بە بزوتنەوہى گوپان، ئەوان دەبىت ئىعتزار بەيىننەوہ.

KNN: قسەيەك ھەيە كە ئىوہ بەتەماى خۆپيشانندان بون؟

نەوشىروان مستەفا: ئەوہ درۆيە، ئەگەر ئىمە خۆپيشانندان بگەين، ئىمە ئىستا خۆمان رىكخستوہ لەھەمو شارەكاندا سەدان كەسمان رىكخستوہ، خۆپيشانندان سازدانى جەماوہرى دەويىت، خۆپيشانندان دەيەويىت خەلك كۆلان بەكۆلان، دوكان و بەدوكان، دائىرە بە دائىرەو مال بە مال بگەرپىت بۆئەوہى خەلك كۆبكرپتەوہ لەسەر جادەكان، ئىمە شتى وامان نەكردوہ، ئەوانەى كە باسى كودەتا دەكەن، بەپراستى جاريكى دىكەش باسكرد، ئەمانە فكريى سياسىيان زۆر مۆتەخەليفە، عەقلىەتى سياسىيان دواكەتوہ، عىملى سياسەت نازانن، ئىنقىلاب چۆن بە ھىزىك دەكرپت كە ھىزى چەكدارى نەبىت، لە ولايتىكا چۆن ئىنقىلاب دەكرپت كە ھىزەكانى تر ھەمو حيزبين و ھەر مۆئەسەى عەسكەرى تىدا نىيە تا بەھوى مۆئەسەى عەسكەرىيەوہ ئىنقىلاب بگەن، خۆمان ھىزمان نىيە، ئىنقىلابى پىبەكەين، ئىنقىلاب تەعريفىكى ديارىكراوى ھەيە لە عىلمى سياسىيدا، خۆپيشانندان جيايە، راپەرپىن جيايە، ئىعتسام جياوازە، مانگرتن

جیاوازه و هر یه که ته عریفی خو یه یه، به لام ئه و به درۆ ده لئ کوده تایه،
کوده تای چی...

KNN: دوا ی ئه م قهیرانه، یان وهك خۆت وتت، دوا ی ئه م تهنگزیه، ئاسوكانی
چاره سهر چۆن ده بینن؟

نه وشيروان مسته فا: ئاسوكانی چاره سهر، به شیکی به ده ست ده سه لات و
به ده ست حیزیه کانی ده سه لات، که ده لئیم ده سه لات، به راستی من پیم سهیره که
زۆر جار باسی ئه وه ده که ن هیچ وهزیزکیان نه هینا وه بیده ن به دادگا له سهر
گه نده لئ، ئی گه نده لئ ئه سلن له سهر کردایه تی حیزیه کاندایه، بو باسی
سهر کردایه تی حیزیه کان ناکه ن و وهزیری قور به سهر چی بکات، هه ندیک له
وهزیره کان به راستی ئینسانی زۆر زۆر باشو ری کو پیکن.

چی بکریت، له راستیدا ئه وه که وتوه ته سهر ئه وه ی که یه کیتی و پارتی
به یاریان دا وه چی بکه ن، ئه گهر ده رگای گفتوگو بکه نه وه بو ئه وه ی سهر له نو ی
جاریکی تر گفتوگو ی ده ستور بکریت، سهر له نو ی گفتوگو ی ئه و قانونه خراپانه
بکریت که ته جرو به ی تونس دوباره ناکاته وه.

KNN: واته ناوه پوکی به یان نامه که ی خۆتان، وه کو نه خشه ی ریگه یه؟
نه وشيروان مسته فا: به لئ، ئیمه سورین له سهر به یان نامه که و ده رگای گفتوگو
بکریته وه بو ئه وه ی چۆن چاره سهر ی گه نده لئ و ته داخولی حیزب و مه سه له ی
عه داله تی ئیجتامعی و مه سه له ی شه فافییه تی میزانییه و هه مو ئه و مه سه لانه ی
که له به یان نامه که با سمان کردون، گفتوگو ی بکه ی ن و به یانه که ی ئیمه به یانیکی
ئیسیتیا قییه، به یانیکه پیشتر هۆشیاریی دا وه به کو مه لیک له و حیزبانه که

دهلین، پېش نه وهی گرده لوله که بېته کوردستان، با دانیشین و چاره سهری بکهین.

KNN: به پېښه ی که خوټان فراکسیونیکي (۲۵) که سیتان هیه له پرله مان، مه سله ی ته فعیلی پرله مان که له بهیان نامه که تاندا هاتوه، تا چند مه پسته؟ نهوشیروان مسته فا: نهو پرله مانه ی نیستا هیه، پرواناکم بهو ترکیبه وه بتوانیت ته فعیل بکریټ، نومیدم وایه، ته فعیل بیت.

KNN: له ماوه ی رابردوداو پېشنه وهی بزوتنه وه که ی نیوه دروستبیت، خه لک بوخواستی جیا جیا رڅاوه ته سهر شه قامه کان، سه بارهت به خواسته کانی خه لک له نیستادا، له چند ناستیکدا ده بیږیت، رات چییه؟

نهوشیروان مسته فا: ناستی خه لک، پیموایه ناستی داواکارییه کان گواستراوه ته وه، له مه سله ی زیراب و کاره با و ناو گډاوه بؤ مه سله ی نیسلاخی سیاسی و نیسلاخی نیداری و نومیدم وایه لهو حده دا بوه ستیت، چونکه نه گهر وانه بیت، که شه ده کات بؤ داواکاری گډپینی بنه رته ی، وه کو باس مکرد، نهو گرده لوله به ړیکا، خه لک داوا ده کات، نازادی ه بیت، داوا ده کات حکومه تیکی باشی ه بیت، داوا ده کات پرله مانیکي باشی ه بیت، محاسبه ی نه وانه بکریټ که که موکوپیان هیه، عه داله تی لیج تیماعی جیبه جی بکریټ و نه مانه هه موی کاری ناسانن، کاریک نین که بلین نه مانه موسته حیلن.

KNN: له م بهرنامه یه دا، باس مان له کږمه لیک ته وهی زور کرد، به تایبهت نهو درس و پهنانه ی چ له تونس و چ له میسر و هریمی کوردستان وهرمانگرتون، دوا قسه تان له م بهرنامه یدا چی ده بیت؟

نەوشىروان مستەفا: من ھەزەدەكەم لەدوا قسەى خۆمدا، چىرۆكىكى فۆلكلورى
 بگىرمەو، لەناو كورددا وا باوھ و دەلێن، مەلائىكەى گيانكىشان ناوى
 ئىزارئىل، كابرايەك ئىزارئىل دۆستى دەبێت و پىي دەلێت، تكات لىدەكەم، ھەر
 وەختىك ويستت گيانم بگىشيت، پىشتەر ئاگادارم بكە، لەپاش فەترەيەك،
 دەچىتە لای بۆئەوھى گيانى بگىشيت و دەلێت، من و تۆ واپىكەوتىن كە پىشتەر
 ئاگادارم بكەيت، ئەويش دەلێت، پىشتەر ئاگادارم كردويت، دەلێت چۆن، دەلێت
 گيانى يەككىم لەلای چەپەوھ كىشا كە دراوسىت بو، لەلای راستيشەوھ گيانى
 دراوسىيەكى تۆم كىشا، دەبوايە بزانييت كە گيانكىشان، سەرەكەى گەيشتوھتە
 سەر تۆ.

من ئومىدم وايە، تونس و مىسر بويىتە دەرسىكى گەرە بۆ سەركرەدەكانى
 كورد، پىشئەوھى ئىزارئىل بىت، ئەوان خۆيان عىلاجىكى وەزەكە بكەن

ئەم زمانە سیاسییەى كە ئەم جەماعەتە ئەمجارە بەكارىانەیناوە لەم بەیانەدا بەراستی نیشانەى دواكەوتنە لە بیری سیاسیدا

سازدانی: ھۆشیار عەبدولاً

لە بەرنامەى روبەرپۆى كەنالى ئاسمانى KNN نەوشیروان مستەفا باس لە ھۆكارى بلاوكردنەوہى بەیاننامەكەى ۲۹-۱-۲۰۱۱ى بزوتنەوہى گۆران دەكات، ھاوكات رايدەگەيەنیت: "ئیمە ھەر لەسەرەتاوہ جولانەوہكەمان، نیەتى ئەوہى ھیناوە كە جولانەوہیەكى ھیمنانە بیٔ، جولانەوہیەكى ئاشتییانە بیٔ، جولانەوہیەكى دیموكراتیانە بیٔ، جولانەوہیەك بیٔ پشت بەستیت بە خەباتى مەدەنى، ھەمو شپۆھەكانى توندوتیژیمان پى خراپە"

KNN: سەرەتا با لەو بەیاننامەىوہ دەست پێكەین كە بزتنەوہكەتان لە ۲۹-۱-۲۰۱۱ بلاویكردەوہ، ئەم بەیاننامەىە بۆ؟

نەوشیروان مستەفا: ئیمە وا ھەست دەكەین لە ھەریمی كوردستان قەیرانیك و ئەزمەىەكى قول ھەىە كە چەند لایەنىكى ھەىە، قەیرانەكە لایەنى سیاسى ھەىە، لایەنى ئابورى ھەىە، لایەنى كۆمەلایەتى ھەىە، لایەنى رۆشنیری و... لایەنى جیاجیای ھەىە، ئەم قەیرانە ئیمە پیمانواىە ئەوہى كە مەسئولە لە دروستبونى و ئەوہى مەسئولە لە چارەسەرنەكردنى تائىستا بەراڤەى یەكەم و لە پلەى یەكەمدا دەسەلاتە، وەكو چۆن ئەوان سیناریۆى خویان ھەىە سیناریۆكەیان بۆ چارەسەركردنى ئەو ئەزمەىەى كە ئیستا لە ھەریمی كوردستاندا لە ئارادایە، بریتیىە لە درێژەپیدانى دەسەلاتى خویان، ئیمەش لەلای خۆمانەوہ وەك ھیزیكى سیاسى سیناریۆى تاییبەتى خۆمان ھەىە بۆئەوہى كە چۆن لەم قەیرانە دەرئەچیتە دەرەوہ و چۆن چارەسەرى ئەم قەیرانە دەكەیت بە چ رێگەىەك

چاره‌سهری ده‌که‌ین، ئەو به‌یانە‌ی ئیمه بریتییه له سیناریوییه‌کی سیاسی بو چاره‌سهرکردنی ئەو قه‌یرانه‌ قولە‌ی که چه‌ند ساله کوردستانی عێراق به‌ده‌ستییه‌وه ده‌نالیئیت، ئەمه وه‌کو ئەوان باسی ده‌که‌ن نه‌ کو‌ده‌تایه و نه ئینقلابه و نه ئاژاوه‌گیریه و نه شتیکی خراپمان کردوه.

ئیه‌و خۆتان ده‌زانن له چه‌ند مانگی رابردودا له عێراقدا هه‌لبژاردن کرا چه‌ندین جار هیزه‌ سیاسییه‌کان داوای ئەوه‌یان کرد که حکومه‌ته‌که‌ی مالیکی ببیت به حکومه‌تی کار به‌ریکردن (تصریف اعمال) یان حکومه‌ته‌که‌ی هه‌لبوه‌شیئریته‌وه و حکومه‌تیکی ته‌کنوکرات دابمه‌زیت و ئەو حکومه‌ته‌ له‌کاربخریت، چه‌ندجار داوایان کرد که ئەو په‌رله‌مانه‌ی له عێراقدا هه‌یه هه‌لبوه‌شیئریته‌وه و سه‌رله‌نوی هه‌لبژاردن بکریته‌وه، که‌سیش نه‌چو به‌گژیانا و که‌سیش ئەمه‌ی به ئینقلاب و به موائمه‌ره و به پیلانی بیگانه‌ ناونه‌برد، ئەم به‌یاننامه‌یه‌ی ئیمه‌ش سیناریوییه‌که و پیمانه‌ویه چاکترین سیناریوییه بو چاره‌سهرکردنی ئەو قه‌یرانه‌ی که ئیستا کوردستانی عێراقی تیدایه.

KNN: کاردانه‌وه‌ی ئەوانت چۆن بینی؟ یان هه‌لو‌یستت سه‌باره‌ت به کاردانه‌وه‌که‌ی ئەوان چییه؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: من به‌لامه‌وه سه‌یره دو حیزب که خۆیان به‌خواه‌نی توراسیکی سیاسی زۆر ئەزانن و پینانه‌ویه که ته‌جروبه‌یه‌کی سیاسی دورودریژییان هه‌یه له‌بوارێ موعاره‌زه‌کردن و له‌بوارێ مقاومه‌کردن و له‌بوارێ حوکمرانیدا به‌و زمانه‌ سیاسییه‌ قسه‌ بکه‌ن، له‌لای من زمانی سیاسی هه‌ر ریکخراویکی سیاسی هینه‌ره‌وه‌ی ئەقلی سیاسی ئەو ریکخراوه‌ سیاسییه‌، ئەم زمانه‌ سیاسییه‌ی که ئەم جه‌ماعه‌ته ئەمجاره به‌کاریانه‌یناوه له‌م به‌یاندا به‌پراستی نیشانه‌ی دواکه‌وتنه‌ له‌بیری سیاسیدا، ئەو وشانه‌ی که به‌کاریانه‌یناوه وه‌کو تیکده‌ر و گیره‌شوین و ئاژاوه‌چی و کو‌ده‌تاچی و... هتد، ئەمانه ئەچیته‌ خانه‌ی جنیوی سیاسییه‌وه، ئەچیته‌ خانه‌ی ته‌شه‌یره‌وه، ناچیته‌ خانه‌ی گفتوگۆی سیاسییه‌وه، من به‌داخه‌وه‌م که ئەوانه به‌و ریکگه‌یه به‌رپه‌رچی

به ياننامه كهي ئيمه يان دايه وه، ئيمه پيماناو بو كه ئهوانه داده نيشن ليكولينه وهی له سهر ده كهن و ئهوانيش به ديلي خويانيان ده بئيت بو گفتوگو كردن له و باره يه وه، سيناريو يه كي له وهی ئيمه چاكترو ئاقلانه تر به تايبه تي كه ئيستا دسه لات به ده ست ئهوانه وه يه شتيكيان بخستايه پو، نهك بهو ئسلوبه ي له به ياننامه كه ياندا بلاويان كردو ته وه.

KNN: باسی زمانت كرد، قسه يه كه له سهر ئيوه دهكريت كه زمانى سياسى ئيوه يان زمانى راگه ياندنى ئيوه زمانىكى تونده؟

نهوشىروان مستهفا: بهلى واما پى ئه لىن! بيگومان ئه وه دسه لات واما پى ئه لىت، رهنكه هه نديك له دوسته كانيشمان واما پى بلين، به لام بائىستا ئيمه ههق و حسابيك له گه ل يه كتريدا بكهين، چ بوشاييه كيان بو ئيمه هيشتو ته وه كارى تيا بكهين، دسه لاتى ته شريعى كه بريتيه له په رله مان به ناوى زورينه و كه مينه وه ده ستيان گرتو به سه ريده به ئاره زوى خويان ده يسوپرين كهي بيانه ويته كو ي ده كه نه وه كهي بيانه ويته بلا وه ي پى ده كه ن، چ ياسايه كيان بو يته تىي ده په رينن، به مانايه كي تر واتا دسه لاتى ته شريع بيان دا گير كردوه، دسه لاتى ته نفيزى كه خوى له ئه نجومه نى وه زيراندا ده نوينيته، بهلى قبولمانه ئه نجومه نى وه زيران نوينه رى ئه و دو حيزبه ي دسه لات و چه ند حيزبيكى تره كه به شدارن له گه لىاندا، به لام له خوار وه زاره ته كانه وه هه يچ جيگايه كيان نه هيشتو ته وه بو ئيمه، له خوار وه زاره ته كانه وه ئيمه وهكو خه لكى ئه م ولا ته هه قى ئه وه مان هه يه له بريكارى وه زيرى ته كنوكرات، له به رپوه به رى گشتى، له به رپوه به رى قوتابخانه، له قايمقام، له به رپوه به رى ناحيه، له سه رو كى شاره وانى له به رپوه به رى پوليس و... هتد، له مانه شدا من ناليم به شمان هه بئيت، به لام به گويره ي ئه و كه سانه مان كه كه فائەتيان هه يه پيوسته ره چاوى ئيمه بكريت، به لام ئه وان هه رچى له حيزبه كانى خويان نه بئيت و هه رچى مليان بو كه چ نه كات، هه رچى گومانيان لى كرديت كه سه ربه بزوتنه وه ي گوپانه، يان مه يليكى به لاي بزوتنه وه ي گوپاندا هه يه، هه وليان داوه ده رى بكه نه ده ره وه،

ته نانهت لهه دواییه دا ئه و چوار ماموستایه ی که کاتی خو ی به پړیوه بهری
 قوتا بخانه بون و ئیستا چونه ته وه بو قوتا یخانه کانیا ن، به پړیوه به ی
 قوتا بخانه کانیا ن قبول نا که ن بینه شو ئینیا ن و پییا ن ده لئ ن هه تا له مه لبه نده وه
 فه رمانمان بو نه یا ت ئیمه ده ورته سلیمتا ن له گه ل نا که ن، به مانایه کی تر
 ده سه لاتی جیبه جیکردنیشیا ن به پړی ئیمه دا دا خستوه و هیچ مه جالیکی
 ئه وه مان نیه که بتوانین ئیمه له بواری ده سه لاتی جیبه جیکردندا خزمه تیک به
 میلله ته که مان بکه ن، له بواری ده سه لاتی دادوه ریشدا خه ریکن ئه و ده سه لاته
 به ره و به سیاسه تاویکردن ده بن، رقیان له هر که سیك بیټ، بیانه ویټ له هر
 که سیك شکات بکه ن، ده یکه ن و ئیعاز ئه دن که سزا بدرئ ن، بیجگه له مهش بو
 به دبه ختی کورد له کوردستاندا دو ده سه لاتی تریش هیه که یه کیکیان
 ده سه لاتی هیزه چه کداره کانه، ئه وی تریشیا ن ده سه لاتی راگه یاندنی حیزبیه،
 ده سه لاتی هیزه چه کداره کانیش که بریتییه له پیشمه رگه و ئاسایش و پولیس
 و زانیاری و پاراستن، ئه مانه هه موی له ژیر ده سه لاتی خو یاندایه، هیچ
 مه جالیکیان بو ئیمه نه هیشتوه ته وه که به شاریان تی دا بکه ن، ده سه لاتی
 راگه یاندنیش نزیکه ی چه ند سه د که نالی ئاسمانی و ناو خو یی و رادیو و
 روژنامه و گو قاریان هیه، ئیمه ته نها یه که ته له فزیونمان هیه و یه که رادیومان
 هیه و یه که روژنامه ی هه فتانه مان هیه و یه که سایتی ئه له کترؤنیمان هیه،
 له به رامبه ردا ئه وان له سه ر و ٤٠٠ ده زگای جیا جیای راگه یاندنیا ن هیه،
 له به رته وه ئیمه هیچ مه جالیما ن بو نه ما وه ته وه نه له ده سه لاتی یاسا دانان، نه له
 ده سه لاتی جیبه جیکردن، نه له ده سه لاتی دادوه ری، واته غه یری ئه وه، ئه و
 بو شاییه ی که بو ئیمه یا ن نه هیشتوه ته وه ئیمه ئه گه ر قسه نه که ن چی بکه ن؟
 KNN: چاوه پروانی ئه وه نا که ن ئه و به یا ننامه یه جوړیک له توندوتیژی لی
 بکه ویته وه؟

نه و شیروان مسته فا: ئیمه هر له سه ره تا وه جو لانه وه که مان، نیه تی ئه وه ی
 هی نا وه که جو لانه وه یه کی هی مانه بیټ، جو لانه وه یه کی ئاشتیانه بیټ،

جولانه وهیه کی دیموکراتیانە بیټ، جولانه وهیه ک بیټ پشت بیهستیت به خهباتی مهدهنی، هه مو شیوه کانی توندوتیژیان پی خراپه، بگره ئیمه خویمان به شداریمان کردوه له دروستکردنی ئه وه دهموده زگایه ی که ئیستا له ههریمی کوردستاندا ههیه، له بیناکانیدا له شهقام و ریگاوبانه کانیدا، بویه ههرگیز پیمان خوش نیه شتی که ئیمه و میلله ته که مان به ۲۰ سال دروستمان کردوه، له ماوه ی دو سی رۆژدا بروخیټ و ته فروتونا بکریټ، به ته ئکید ئیمه له گهل توندوتیژییدا نین و پیمان خوش نیه، داوامان له کهسیش نه کردوه توندوتیژی بنوینیت، ههروه ها ئیمه هیچ ئامرازیک توندوتیژیتمان به دهسته وه نیه که به کاری بهینین، ئیمه هیزی چه کدارمان نیه، هیزیک سیاسین، ئیمه هیزیک جهماره یمان ههیه که بی چه که، هیچ دامه زراوه یه کی سه ربازی و دامه زراوه یه کی ئیراهییمان نیه تا به کاری بهینین، ئه وه لایه نه کانی ترن که دامه زاره ی له و بابته یان به دهسته وهیه و ده توان ئیراهی سیاسی و فیکری و کۆمه لایه تی بکه ن.

KNN: باس له وه دهکرا له په یوه ندیتان به هیزه کانی تره وه، اخود له شیوازی کارکردنتاندا باس له وه دهکرا که لانی که م له به غدا جوړیا، له یه که پزیتان هه بیټ، به لام ههرز و ئه م یه که پزییه جوړیک له که لینی تیته وت، بوچونت له و باره یه وه چیه؟

نه وشیروان مسته فا: ئیمه سه باره ت به یه که پزیی کورد یاخود رۆشنتر بلیم، سه باره ت به وه ی که پیی دهوتریت ئاسایشی نه ته وه یی یان ئاسایشی نیشتمانی کورد، ئیمه بوچونه کانمان له گهل ئه واندا جیاوازه، ئه وان بوچونه کانی خویمان بینا کردوه له سه ر بنه مای دروستکردنی دوژمن، هه ندیکجار دوژمنی وه می، ئیمه پیمان وایه یه که پزیی کورد، ئاسایشی نیشتمانی کورد، ئاسایشی نه ته وه یی کورد، له ناو کۆمه لگای کوردستانی عیراقه وه دهستیپده کات، ئه گه ر ئیمه لیږه له نیوان خویماندا بتوانین ناشتی کۆمه لایه تی به دهسته بهینین، به مانایه کی تر و اتا سته می کۆمه لایه تی نه مینیت،

جیاوازی نیوان چینهکان کهم ببیتهوه، عه‌داله‌تی کۆمه‌لایه‌تی هه‌بیّت بو ئه‌وه‌ی هه‌مو چین و توێژه‌کانی کۆمه‌ل هه‌ست به‌وه بکه‌ن به‌شیان هه‌یه له سامان و ده‌سه‌لاتی ئه‌م ولاته‌دا، ئه‌گهر ئی‌مه بتوانین جوړیک له لیکتیه‌یشتنی سیاسیمان هه‌بیّت له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که کی دوژمنه، کی دوسته کی ناحه‌زه، تیگه‌یشتنی سیاسیمان هه‌بیّت له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که ستراتیژی جولانه‌وه‌که‌مان چیه؟، چوارچیوه‌ی ستراتیژی جولانه‌وه‌ی کوردستانی عێراق و سیاسه‌تی دهره‌کی و ناوخویی هه‌ریمی کوردستان و مه‌سه‌له‌ی ئازادی دهره‌پین، ئه‌و مه‌سه‌له‌ گرنه‌گانه‌ی که په‌یوه‌ندیان به‌ ژبانی خه‌لک و ئیستا و داها‌توی گه‌له‌که‌مانه‌وه هه‌یه، به‌و جوړه ده‌توانین یه‌که‌پیزی دروست بکه‌ین، ئه‌و کاته له به‌رامبه‌ری دهره‌وشدا ده‌توانیت یه‌که‌پیز بیت، به‌و مه‌نتیقه ئی‌مه پیمان وایه یه‌که‌پیزی کورد له‌ناو کوردستانی عێراقه‌وه ده‌ستپیده‌کات، ئه‌گهر ئی‌مه بتوانین لی‌ره له‌یه‌ک تی بگه‌ین بو ئه‌وه‌ی که چو‌ن یه‌که‌پیز بین، ده‌توانین له به‌غدا و له واشنتۆن و له له‌نده‌ن و له تاران و له دیمه‌شقیش یه‌که‌پیز بین، به‌لام ئه‌گهر ئه‌و بیه‌ویّت به‌ناوی دوژمنی وه‌همی و هه‌ندی‌ک دروشمی نادروسته‌وه لی‌ره غه‌ردمان لی بکات و زولمان لی بکات، له‌لایه‌که‌وه ئاشتی کۆمه‌لایه‌تی بخاته پشتگۆی و له‌لایه‌کی تره‌وه ئازادی سیاسی پشتگۆی بخات، له‌لایه‌کی تره‌وه هی‌زه‌کانی تر بخاته په‌راویزه‌وه و بو‌چونه‌وه‌کانیان به هه‌ند وهرنه‌گریّت و داوی یه‌که‌پیزیشان لی بکات، ئی‌مه پیمان وایه یه‌که‌پیزی به‌و شیوه‌یه دروست نابیت، یه‌که‌پیزی له‌پیشدا له کوردستانی عێراقه‌وه دروست ده‌بیّت.

KNN: په‌یوه‌ندییه‌کانی ئی‌وه له‌گه‌ل یه‌کی‌تی و پارتی به‌گشتی چۆنه؟

ئه‌وشیروان مسته‌فا: یه‌کی‌ک له نیشانه‌کانی ئه‌و قه‌یرانه‌ی که ئیستا له کوردستانی عێراقدا هه‌یه، ره‌هه‌ندی‌کی سیاسی ئه‌و قه‌یرانه بریتییه له‌و په‌یوه‌ندییه ناتهدروسته‌ی که له‌نیوان ئی‌مه و حیزبه‌کانی ده‌سه‌لاتدا هه‌یه، ئه‌م حیزبانه هه‌ر فی‌ری ئه‌وه بون پیا‌یان بلاییت قوربان، فی‌ری ئه‌وه نه‌بون ره‌خنه‌یان لی بگری‌ت، بۆیه ده‌بینین له‌وکاته‌وه‌ی که بزوتنه‌وه‌ی گو‌پران دامه‌زراوه و

فراکسیونه کانی که وتوه ته ئیشکردن به چاوی دوژمن ته ماشای ئیمه ده که ن له کاتیڅدا ئیمه دوژمنی نه وان نین، ئیمه له سه ره تای دروستبونمانه وه له گهل نه وه دا بوین که په یوه نندییه کی ته ندروست له نیوان گوړان و حیزبه کانی تردا دروست بییت، راسته نه وان له حکومه تدان و ئیمه ئوپوزسیونین و له دهر وهی حکومه تین، به لام خو ئیمه ده مانتوانی له سهر کو مه لیک شتی نه ساسی که په یوه ندی به ژیانی روژانه ی میلله ته که مان و ئیستا و داهاتوی میلله ته که مانه وه هه یه ده مانتوانی مامه له بکه یین و ریکبکه وین، نه و په یوه نندییه نات ه ندروسته ی که له نیوان بزوتنه وه ی گوړان و پارتی و یه کیئتیدا دروست بو، بیگو مان نه وه یه کیکه له و لایه نانه ی که ئیستا له هه ریمی کوردستان قهیرانه، سیاسیه کی قو لتر کردوه ته وه.

KNN: نه ی پیتان وایه له زور ئاستدا بزوتنه وه که تان بزوتنه وه یه کی مه غدوره، به تایبته له په یوه ستدا به مه سه له ی بودجه و کو مه لیک ره هندی تر؟ نه و شیروان مسته فا: من نامه ویت باسی مه غدوریه ت و شتی له ر. بابته انه بکه م، هه ر به ته نیا مه سه له ی بودجه نیه، تانیستا مه سه له ی سزای سیاسی و نه و که سانه ماوه که سزا دراون، تاوه کو ئیستا ش تیروری سید سی هه یه، له فه رمانگه کانداهه رچی گومانی لی بکه ن که دوستی ئیمه یان سهر به ئیمه یه یان لایه نگری ئیمه یه نه قلی ده که ن یان دوری ده خه نه وه و هه ره شه ی لی ده که ن و سزای ده دن، کو مه لیک شتی له و بابته هه یه، تا ئیستا بیجگه له په رله مان، دولا که ی تر، نه ملایان له ترسی نه ولا یان نه ولا له ترسی نه ملا به هو ی نه وه ی که ریکه وتنیک ستراتیژیان هه یه نه یانویراوه په یوه نندییه کی ئاسایی دروست بکه ن، هه ر کاتیکیش له گهل ئیمه په یوه نندییه کی ژیربه ژیریان دروست کردوه، ویستویانه وه کو گورگه که ی هه یاسی خاس ئیمه به کار بیئن بو ترساندن ی لایه نه کانی تر، وه کو له رابردودا یه کیئی ویستی له گهل ئیمه دا خو ی نریک بکاته وه بو نه وه ی وه کو هو کاریکی فشار به کارمان بیئیت و وه زاره تییک له وه زاره ته کانی به غدا وه ربگریت و وه ریشی گرت.

KNN: په یوه نديتان له گهل حيزبه ئوپوزسيونه كان له كوردستاندا چونه؟
 نهوشيروان مستهفا: ئيمه په يوه نديمان له گهل ئهوان ئاساييه، بېگومان
 جياوازي هه ميشه ده بېت له بوجوندا، چونكه ئهوان خويان نايدیولوزيه تي
 سياسي خويان و بهرنامه ی خويانيان ههيه، ئيمه ريزمان ههيه بؤ بهرنامه ی
 سياسي و نايدیولوزياي ئهوان، بهلام له سهر كو مه ليك شتي زور گرنگ له ناو
 كوردستاني عيراقدا، له ناو په رله ماندا ئيمه پيكه وه هاوكاري دهكهن، من
 ده مه وي ت لي ردها ئه وه باس بكه م كه دو حيزبه ده سه لاتداره كه ی هه ريم، نهك هه ر
 خويان نه يانه يشتوه و نه يانو يستوه په يوه ندي له گهل ئيمه دا دروست بكریت،
 بهلكو فشاری زوريش له هه مو لايه نه كانی تريش دهكهن بؤئه وه ی ئيمه دابرين
 و په راويزمان بخه ن، زورجار فشار له حيزبه كانی تريش دهكهن بؤئه وه ی كه له
 ئيمه دور بكه ونه وه، بهلام بؤ خوشبه ختي تائيستا نه يانتوانيوه ئه و حيزبانه ی
 كه له ناو په رله ماندا پيكه وه كار دهكهن، وا بكه ن درز بخه نه نيوانمانه وه.

KNN: پيگه ی بزوتنه وه ی گوړان بهرامبه ر به يه كي تي و پارتی چؤن ده بينن؟
 نهوشيروان مستهفا: ئيمه پيمان وايه روژ به روژ ته رازوی هيژ به لای ئيمه دا
 ده شك يته وه و به هيژ تر ده بين.

KNN: ئيوه پيتان ده وتريت ئوپوزسيونيكي دژن و هه ميشه رهش به سپی
 ده بينن و سپی به رهش ده بين، باس له وه دهكهن بؤ نمونه هه ر پرؤژه ياسايه ك
 كه ديته په رله مان ئيوه ره تی دهكهنه وه و پي نالين به لی؟

نهوشيروان مستهفا: ئه مه ش يه كيكي تره له و قسانه ی كه ده خريته پال ئيمه،
 كه له راستيدا هيچ بڼه مايه كي نيه، له په رله مانی كوردستاندا ئيمه
 فراكسؤنيكمان ههيه كه كه مينه يه، ئه وانی تر زورينه ن، وهكو پيشتر نامارژم
 پيكر د ئه وانه له ريگه ی ئه و زورينه يه وه به جوريك له جوره كان په رله مانيان
 داگير كردوه، من حه ز دهكهم لي ره باسی ئه وه بكه م كه له چه ند مانگی رابردودا
 هه ر كاتي ك ويستبيتيان كو بونه وه يه ك بكریت كو بونه وه يان پی كردون و
 پرؤژه يان هي ناوه و بهرنامه ی كاريان داناوه، ئيمه ده توانين ياساكان بكه ين به

چەند جوړيکه‌وه، جوړيکيان ټو ياسايانه‌ن که په‌يوه‌نديان به ژيانى روژانه‌ى خه‌لکه‌وه هه‌يه له بایه‌تى باج و موچه و کاروبارى کشتوکال و پيشه‌سازى و کرښى خانو و له‌شفروشى و... هتد، بېگومان له‌سەر هېچ کام له‌و ياسايانه ئيمه‌گله‌ييمان نيه، هر کاتيک ئيمه‌ له‌سەر ناوهرؤکه‌کەشى رازى نه‌يښ که به زوړينه تیده‌په‌ریت، ئيمه‌ قبولى ده‌کەين و ريزى ده‌گرين و به ياساى ولاىتى خويمانى ده‌زانين، به‌لام هه‌ندى ياسا هه‌يه که ئيمه‌ سى سه‌وابتى تيا ره‌چاو ده‌کەين، هر کاميک له‌و سى سه‌وابتى ئيمه‌ تپه‌پرې کرد بېگومان ئيمه‌ رزاي نابين، يه‌کيکيان بریتيه‌ له‌ سه‌وابتى قه‌ومى، ئيمه‌ پيمان وايه، کو‌مه‌ليک ياسا هه‌يه په‌يوه‌نديان هه‌يه به‌ سيستمى سياسى ئهم ولا‌ته‌وه، په‌يوه‌نديان به‌ پاشه‌پوژى سياسى ئهم ولا‌ته‌وه هه‌يه، په‌يوه‌نديان به‌ پاشه‌پوژى نه‌وه‌ى داها‌ته‌وه هه‌يه، په‌يوه‌نديان به‌ فيکرى سياسى ئهم حيزبه‌ سياسيانه‌وه هه‌يه، ئهمه‌ ده‌بيت جوړيک له‌ ته‌وافوقى نيشتمانى له‌سەر بيټ، ډاک‌ر ته‌وافوقى سياسى له‌سەر نه‌بيټ، ئيمه‌ به‌هېچ جوړيک قبولى ناکه‌ين و نه‌ساليش نه‌گەر ويستيان به‌زوړينه‌ بيسه‌پيټن به‌سهرماندا ټه‌وا دواى چه‌ند ساليکى تر کو‌مه‌ليکى تر دښ و هه‌لى ده‌وشيننه‌وه، بو‌يه ئيمه‌ هرگيز پيمان خوش نيه ئيستا ده‌ستوريک ره‌زامه‌ندى له‌سەر بده‌ين و پاش چەند ساليکى تر ټه‌وا لايه‌نانه‌ى تر که لاواز بون، کو‌مه‌ليکى تر بيټ و هه‌لى بوه‌شيننه‌وه، به‌لکو ئيمه‌ پيمان وايه‌ پيوسته‌ ده‌ستوريک دابنيښ که له‌ ئيستاوه‌ تا ده‌يان سالى تر پيوستى به‌ ده‌ستکاريکردن نه‌بيټ، هه‌نديک له‌ ياساکان ده‌چيټه‌ ئهم خانه‌يه‌وه، خانه‌ى سيستمى سياسيه‌وه، به‌مانايه‌کى تر ده‌چيټه‌ خانه‌ى سه‌وابتى نه‌ته‌وه‌ييه‌وه، ټه‌ويش مه‌سه‌له‌ى هه‌لبژاردن و مه‌سه‌له‌ى خو‌پيشاندان و نه‌نجومه‌نى ئاسايش و چەندين شتى تره‌، ټه‌مانه‌ به‌شيکن له‌ سيستمى سياسى و پيوسته‌ ته‌وافوقى سياسى له‌سەر بکريت، هى دوه‌ممان ئيمه‌ وه‌کو به‌شيک له‌ دنيا، له‌ سه‌رده‌ميکدا له‌ خه‌بات و تيکو‌شاندا بوين له‌پيناو مافى مرو‌قدا، زوړ جار په‌نامان برده‌ته‌به‌ر ريک‌خراوه‌ نيوده‌وله‌تپيه‌کان بو

به‌رگريکردن له‌ مروّقی كورد، ئهم حكومه‌ته‌ی ئیّمه‌ وه‌كو به‌شێك له‌ حكومه‌تی عێراق و خوشی وه‌كو حكومه‌تی هه‌ریمی كوردستان، پابه‌نده‌ به‌ كۆمه‌لیك رێككه‌وتنی نیوده‌وله‌تییه‌وه‌ كه‌ په‌یوه‌ندیی به‌ مافی مروّ و دانپێدانان به‌ مافی مروّقه‌وه‌ هه‌یه‌، بۆیه‌ سه‌وابتیکی تری ئیّمه‌ كه‌ سه‌وابتیکی جیهانییه‌ بریتییه‌ له‌ مافه‌كانی مروّ، ناتوانین دژی شتیك بین له‌ سه‌رتاسه‌ری دنیا قبولكراوه‌، بۆ نمونه‌ مافی خۆپیشاندان مافیکی سه‌ره‌تایی مروّقه‌، ئه‌مه‌ به‌شێكه‌ له‌ مافی مروّ و ئیّمه‌ ناتوانین ره‌زومه‌ندی له‌سه‌ر ئه‌مه‌ بده‌ین، سه‌وابتیکی تری ئیّمه‌ ئه‌وه‌یه‌ كه‌ هه‌ز ده‌كه‌م له‌م مینه‌به‌ره‌وه‌ بۆ هه‌موو كۆمه‌لانی خه‌لكی كوردستانی رو‌ن بكه‌مه‌وه‌، ئه‌ویش سه‌وابتی دینییه‌، هه‌رچی شتیك نه‌گونجیّت له‌گه‌ڵ سه‌وابتی دینی كه‌ دینی ئیسلامه‌، دلنیا بن كه‌ ئیّمه‌ ره‌زومه‌ندی له‌سه‌ر ناده‌ین و ئه‌وه‌نده‌ی بۆمان بكریّت هه‌وله‌ده‌ین تیّنه‌په‌ریّت، چونكه‌ به‌لامانه‌وه‌ شتیکی پیروژه‌.

KNN: دوا پرۆژه‌یاسا كه‌ ئیوه‌ دژی وه‌ستاونه‌ته‌وه‌، مه‌سه‌له‌ی ئاسایشه‌ كه‌ له‌ زۆر شوێن باسی ئاسایش ده‌كه‌ن، هه‌روه‌ها ئه‌و مه‌سه‌له‌یه‌ خالی یه‌كه‌می ئه‌و به‌یاننامه‌یه‌ش كه‌ ئیوه‌ له‌ ۲۹ی مانگ بڵاوتان كرده‌وه‌، بۆچی ئه‌وه‌نده‌ ته‌ركیزتان له‌سه‌ر بواری ئاسایش و پێشمه‌رگه‌یه‌؟

ئه‌وشیروان مسته‌فا: من نازانم هه‌ندیك جار موزایه‌ده‌ به‌سه‌ر ئیّمه‌دا ده‌كه‌ن و خۆیان هه‌له‌ده‌كێشن، ئیّمه‌ خۆمان له‌وانه‌ بۆین كه‌ ده‌ستمان هه‌بوه‌ له‌ دروستكردنی هیزی پێشمه‌رگه‌ی كوردستان له‌ماوه‌ی چه‌ند سالی رابردودا، هه‌روه‌ها به‌دریژایی نزیکه‌ی ۴۰ سالی رابردودا ده‌ستمان هه‌بوه‌ له‌ دروستكردنی ئاسایش و... هتد، پێمان وایه‌ ئه‌م دامه‌زراوانه‌ واته‌ دامه‌زراوه‌ی پێشمه‌رگه‌ و ئاسایش و زانیاری و پاراستن، ئه‌مانه‌ له‌و دامه‌زراوانه‌ن كه‌ زه‌رورین بۆ نه‌ته‌وه‌ی كورد و میله‌ته‌كه‌مان و بۆ هه‌ریمی كوردستان كه‌ هه‌بن، ره‌نگه‌ ئه‌مانه‌ له‌ ۲۰ سالی رابردوی حكومراڤیدا گه‌لیك كاری وایان كردیّت كه‌

پېچەوانەى ياسا و ماقى مەرۇۋىيەت، بەلام بەگىشتى ئەمانە ئاسايشى كوردستانيان پاراستوۋ و ئەوانە ھەمو ھەئال و ھادىيى ئىمە و براۋ كەسوكارى ئىمە و خۇشەويستى ئىمەن، بەھىچ جۆرىك ئىمە لەگەل ئەۋەدا نىن ئەۋ دەزگايانە ھەلبۇەشىتەۋە يان دەستكارى خراپى بگرىت، بەلام ئىمە سورىن لەسەر ئەۋەى كە دو گۆپىن لە ھەمو ئەۋ دەزگايانەدا بگرىت، گۆپىنى يەكەم گۆپىنە لە ۋەزىفەكەيدا، ھالى ھازر بەھۋى دەسەلاتى ھىزب بەسەر ئەم دەزگايانەۋە تەكلىفيان دەكەن كە بېرۇن جاسوسى بەسەر ھىزبەكانەۋە بگەن، لەكاتى مەملانىيى سياسيدا ئەم ھىزب دەيكات بەگژ ئەۋ ھىزبىدا و بۇ مەبەستى تايىبەتى ھىزبى بەكاريان دەھىنن، ئىمە پىمان وايە كە ۋەزىفەى ئەم دەزگايانە دەبىت لە ۋەزىفەى تەنفيزييەۋە سەرچاۋە بگرىت، ئەۋ كارانەى كە ئىستا دەيكەن بەشىكى كارى دادگايە، كارى پۇلىسە، ئىمە پىمان وايە ئەمانە كارەكەيان كۆكردنەۋەى زانىارييە، ئەمانە كارەكەيان راۋاننى خەلك و گرتنى خەلك و ھەپسكردنى خەلك و تۇقاندنى خەلك نىيە، بەلكو ئەمانە ئەۋ دەزگايانەن كە زانىارى كۆدەكەنەۋە بە قازانجى ئاسايشى كۆمەل، بەۋەى ئەمنى كۆمەلگا پارىزگارى دەكەن لەۋ خەتەرانەى كە دىتەسەرى، نەك خۇيان بىن نە سەرچاۋەى ھەپەشە بۇ ھاۋالاتى و ھىزبەكان، بە مانايەكى تر ۋەزىفەى ئاسايش ئەم ئەۋە نىيە كە خەلك بگرىت، خەلك راۋبىنىت، خەلك بترسىنىت و ھەلبۇوتىتە سەر مالان، بەلكو برىتييە لە كۆكردنەۋەى زانىارى، بەھەمان شىۋە بۇ دەزگاي زانىارى و دەزگاي پاراستنىش، ھىزى پىشمەرگە ماقى ئەۋەى نىيە لە كاروبارى ناۋخۇدا تەدەخول بكات، بەلكو دەبىت سنورى ھەرىمى كوردستان بپارىزىت و سىستەمى سياسى ولتەكەمان بپارىزىت، نەك بىت بە دەسكەلا بەدەست ھىزىيەكەۋە بۇلەۋەى ھىزىيىكى تىرى پى بترسىنىت و بىچەوسىنىتەۋە،

نهمه گۆپینی یه که مه که نیمه به پنیویستی ده زانین که بگریت، که گۆپینه له وهزیفه دا، نه گهر وهزیفه که ی بگۆپیت با وهرم وایه که بۆچونی هه مو کورد ده گۆپیت سه بارهت بهم ده زگایانه، گۆپینی دوهم بریتییبه له وهی که پنیویسته سه روک و به پنیوه بهری لهم ده زگایانه له خه لکی میهه لی بیلایه ن دابنرین نه ک له خه لکی حیزبیی توخ که زور موته هه میسن، واتا به گۆپهری که فاههت و لیوه شاهویی سه روکی لهو ده زگایانه دابنریت که ده یان که سی به توانا هه یه ده توانن لهو ده زگایانه به پنیوه بهرن، له سه ر ئاستی سیاسیش که س ناتوانیت تاوانباریان بکات به وهی که لایه نگری حیزبیک ده کن.

KNN: گله ییبه کی زور له نه دالی په رله مان ده گریت و باس له وه ده گریت که نه دالی سسته، بۆچونی به ریزتان له و باره یه وه چییه؟
نه وشیروان مسته فا: هه ربۆیه داوامان کردوه هه لبوه شیته وه.

KNN: له سه ر ئاستی نیوده وله تیدا، له م دواییانه دا چه ند گۆرانکارییه کی که وهه رویاندا یه کیکیان مه سه له ی راپرسییه که ی باشوری سو دانه، ده مه ویت رای به ریزتان سه بارهت به و راپرسییه بزاین؟

نه وشیروان مسته فا: نیمه خۆمان وه کو گه لیکی زولملیکراو که به مانی ئاسایی خۆمانی ده زانین مانی چاره نویسی خۆمانمان هه بییت، به مانی ئاسایی خۆمانی ده زانین پاشه پۆژی سیاسی خۆمان دیاری بکه ین، باشوری سو دانه له وه هه له ی بۆ هاته وه ته پیشه وه که من له ناخی دله وه پیم خۆشه که باشوری سو دانه نه ییتوانی له گه ل باکوری سو دانه پیکه وه بگونجیت و سالانیکی دورودریژ شهرو مملانیی خۆیناوی هه بو له نیوانیادا، ئیستا میله ته که به ناواتی خۆی و له ریکای دیموکراتییبه وه گه یشتوه ته نه وه، پیموایه له وه سابیه که یه کی زور

جوانه له یاسای نیودهولەتی و په‌یوه‌ندییه نیوده‌وله‌تییه‌کان و په‌یوه‌ندی نیوان میلیله‌تاندا.

KNN: سه‌باره‌ت به‌ راپه‌ڕینی گه‌لی تونس چی ده‌لێن؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: من خۆم له‌سه‌ر تونس شتیکی نه‌وتۆم نه‌ده‌زانی، هه‌تا نه‌پوخا نه‌مه‌ده‌زانی که‌ ئهم پیاوه (زین العابدین بن علی) ئه‌وه‌نده‌ پیاویکی خراپه‌، چونکه‌ به‌دریژایی ده‌یان سال ک‌شوماتی به‌سه‌ر ئه‌و ولاته‌دا ک‌شابو، خه‌لك وایده‌زانی ولاتیکه‌ شامی شه‌ریفه‌، به‌لام ئه‌مه‌ وه‌كو (مدینه اشباح) وابو واته‌ وه‌كو شاری تارماییه‌كان که‌ خه‌لك له‌ تاریکاییدا ده‌ترسی‌ت، به‌لام ک‌شوماتییه‌کی زۆر به‌سه‌ریدا زال بوه‌، تونسیش له‌و باب‌ه‌ته‌ بو، وه‌كو چۆن له‌ قه‌برسانیک‌دا هه‌ست به‌وه‌ ده‌که‌یت خۆلی مردویان به‌سه‌ردا نیشتوه‌ که‌س ده‌نگی لیوه‌ نایه‌ت له‌ په‌ڕیک‌دا له‌ هه‌مو قه‌بریک‌وه‌ که‌له‌ سه‌رێک و شه‌به‌حیک‌ دیته‌ به‌ره‌وه‌، تونس رێک وابو، بێگومان هه‌ر ولاتی که‌ سته‌مکاری تیا بی‌ت، زۆرداری تیا بی‌ت، گه‌نده‌لی تیا بی‌ت، دره‌نگ بی‌ت یان زو گو‌پانی به‌سه‌ردا دی‌ت و ئه‌وه‌ش یه‌که‌مجار نیه‌ له‌ می‌ژوی ناوچه‌که‌دا شتی وا روبه‌دا، پێش ئه‌وان له‌ ئێران ئینقیلابی ئیسلامی بو رژی‌می شا به‌ رێگای راپه‌ڕین روخا، له‌ کوردستانی عێراق و عێراقدا، راپه‌ڕینیکی زۆر گه‌وره‌ بو که‌ بو به‌هۆی ئه‌وه‌ی کوردستانی عێراق ئازاد بو، به‌لام باشوری عێراق که‌وته‌وه‌ ژێر ده‌سه‌لاتی به‌عسییه‌کان، ئه‌مه‌ش پێم وایه‌ کاریکی زۆر زۆر گه‌وره‌یه‌ و نمونه‌یه‌ک و پێشه‌نگیک‌ه‌ بۆ هه‌مو گه‌لانی ناوچه‌که‌.

KNN: زۆر جار باس له‌ یه‌که‌چون یاخود جیاوازییه‌ک ده‌کری‌ت له‌ نیوان مه‌سه‌له‌ی تونس له‌گه‌ڵ کوردستاندا، تۆ تاچه‌ند ئهم جیاوازی و له‌یه‌که‌چوانه‌دا ره‌وا ده‌بینیت؟ یاخود ته‌علیق چیه‌ له‌و باره‌یه‌وه‌؟

نەوشیروان مستەفا: لەیەكچونیش هەیه و جیاوازیش هەیه، بۆ نمونە ئیمە
جیاوازین لەگەڵ ئەواندا پیم وایە ئەوان كارەباين هەیه ئیمە كارەبامان نیە،
ئەوان جادە و حەدیقه و رینگاوبانی جوانیان هەیه لیڤه نیە، لەوی مۆئەسسەسە
عەسكەری بیلایەنە لیڤه بیلایەن نیە، پیم وایە لەوی زانكۆكانیان ئاستی
زانستییان زۆر باشە و لە ئاستی زانكۆكانی فەرەنسەدا یە لیڤه ئەو نیە،
لەمانەدا لەیەك ناچین، بەلام ئەو هی كه لە یەك دەچین، لە گەندەلیدا پیم وایە
ئەگەر بۆری ئەوانمان نەدایت ئەوا وەكو ئەوانین، لەمەسەلە ی سەیتەرەكردنی
یەك حیزب بەسەر هەموو جومگەكانی ژیاندا لیڤه و لەوی لەیەك دەچن، لە
كۆمەلێك شتی لەو بابەتانه وەكو بێكاری و نزمە ئاستی گوزەرانی خەلكدا
لەیەك دەچن و لە تەزوییری هەلبژاردن

نیگه‌رانی له‌وهی ئیحتکاری سیاسی بۆ ئیستا و پاشه‌پۆژ ده‌کریت

سازدانی: هوشیار عبدولا

ئه‌وشیروان مسته‌فا له‌ به‌رنامه‌ی روبه‌پوی که‌نالی KNN دا باس له‌ داها‌توی بزوتنه‌وه‌ی گۆ‌پان و کۆمپانیای وشه‌ و شیوه‌ی ریک‌خستنه‌وه‌ی بزوتنه‌وه‌که‌ و ده‌رگرتنی سولفه‌ له‌ حکومه‌تی هه‌ریم ده‌کات، هاوکات باس له‌دواین گۆ‌پانکارییه‌ سیاسیه‌کانی هه‌ریمی کوردستان و مه‌ترسییه‌کانی به‌رده‌م ئازادی راده‌ربڕین ده‌کات.

KNN: با له‌ده‌رگرتنی بودجه‌ له‌لایه‌ن بزوتنه‌وه‌ی گۆ‌پانه‌وه‌ ده‌ست پێ بکه‌ین، راسته‌ که‌ بودجه‌تان و ده‌رگرتوه‌؟

ئه‌وشیروان مسته‌فا: ئیمه‌ بودجه‌مان و ده‌رنه‌گرتوه‌، سولفه‌مان و ده‌رگرتوه‌، یه‌کیک له‌ به‌نده‌کانی و ده‌ره‌قه‌ی ئیسلا‌حی سیاسی که‌ ئیمه‌ له‌گه‌ڵ حیزبه‌کانی ترا خه‌ریکین جیبه‌جی بکه‌ین، بریتیه‌ له‌ چه‌ند نو‌قته‌یه‌که‌ له‌ سه‌روی هه‌مویا‌نه‌وه‌ قانونی ته‌مویلی حیزبه‌ سیاسیه‌کانی کوردستان، ئیستا ئه‌و قانونه‌ له‌ به‌رده‌می په‌رله‌ماندا‌یه‌، هه‌ر ده‌ستاوده‌ستی پێده‌که‌ن و تائێستا جیبه‌جی نه‌بوه‌، ئه‌وه‌ی که‌ ده‌دری‌ت به‌ حیزبه‌کان به‌ناوی سولفه‌وه‌ ده‌دری‌ت، بڕیار وایه‌ ئه‌و قانونه‌ که‌ ده‌رچو له‌ په‌رله‌مانه‌وه‌ ئه‌وسا‌که‌ حیزبه‌کان به‌ گوێره‌ی ئه‌و کورسیانه‌ی له‌ په‌رله‌ماندا هه‌یا‌نه‌، یاخود به‌ گوێره‌ی ئه‌و ده‌نگانه‌ی که‌ له‌کاتی هه‌لبژاردندا به‌ده‌ستیانیه‌یناوه‌ به‌ گوێره‌ی یه‌کیک له‌ دو میعیاره‌ بودجه‌ و ده‌ر بگرن، ئه‌وه‌ی که‌ ئیمه‌ و ده‌رمانگرتوه‌ سولفه‌یه‌ و بودجه‌ نیه‌.

KNN: باشە ئەم سولفىيە بەراورد بەۋەى كە يەكئىتى و پارتى وەريانگرتوھ تائىستا، ئەۋەى كە ئاشكراكراۋە ياخود راگەيەندراۋە لەلايەن حكومت زۆر كەمترە لەۋەى كە ئىۋە وەرى دەگرن، بۆ قبولتەنكرد؟

نەوشىروان مستەفا: بەلى ئىمە پىشتەر تا ميزانيەى سالى رابردو تەسدىق نەكراۋ، حيزبە دەسەلاتدارەكانى كوردستان بە ئارەزوى خويان پارەيان لە بودجەى كوردستان بردو، بەگويرەى هەندىك سەرچاۋە كە وەختى خۆى باسيانكرد، بە هەردو حيزب نزيكەى ۷۰ مليون دۆلاريان دەبرد، بەلام دواى تەسدىقكردنى ميزانيەى سالى رابردو، ئەم بېرە زۆر كەم بوەتەۋە و پىموايە ئەمە سەرگەوتنىكى گەورەيە بۆ بزوتنەۋەى گۆپان كە لە پەرلەمانى كوردستاندا توانى ئەو مەسەلەيە بورژيئىت، ئىمە ئەمانەويت مەسەلەى تەمويلى حيزبەكان بە قانون ريكبخريت، لەبەرئەۋە ئىمەش ئەو قانونەى كە دەردەچىت جيبەجىي دەكەين، پىمان وايە ئەمە سەرەتايەكە بۆ ئەۋەى حيزبەكانى تريش رابين لەسەر ئەۋەى بەشەكەيان هەرچەندىك بىت پىي رازين.

KNN: كۆمەللىك هەنگاۋى زۆرتان بېيوە لە ريكخستەنەۋەى بزوتنەۋەكەتەندا، ئىستا قسەو باسىك هەيە بەۋەى كە جياۋازى بۆچون هەيە لەناو ئىۋەدا بە تايبەت لە نيوان قيادەكاندا بۆ دياركردنى چۆنىتى قيادەكردنى گۆپان؟

نەوشىروان مستەفا: لەناو ئىمەدا ئىمە بۆچونى جياۋاز هەيە و پىموايە ئەمە شتىكى تەبيعيە، بەلام بۆچونەكانى ئىمە و جياۋازيەكانمان لەسەر شتى فيكرى و لەسەر شتى سياسى و لەسەر شتى ئايدۆلۆژى نيە، ئىمە ئەگەر جياۋازيشمان هەبىت لە بۆچوندا لەپراستيدا جياۋازيەكانى ئىمە لەسەر شتى فەنيە، لەسەر شتى تەكنيكە، لەسەر ئەۋەيە كە بۆ نمونە، چۆن ناو شارى سليمانى ريكبخەين يان چۆن ناو شارى هەولير ريكبخەين، چۆن ناو شارى كەركوك ريكبخەين، شتەكانمان زۆرتر فەنيە، هېچ پەيوەنديەكى بە كاروبارى سياسى يا بە خيلافاتى ئايدۆلۆژى سياسى و... هتد نيە، بەلاشمەۋە شتىكى زۆر زۆر تەبيعيە، چونكە ئىمە لە قوناغىكداين كە سەرەتاي دەستپيكردى

جولانهوهیهکی سیاسی تازهیه، ئه مانه ویت ریکخراویکی تازه دروست بکهین به ههیکهلیکی تازه، ئه گهر ناکۆکی و بۆچونی جیاوازا له سهر ئه وه نه بیته بیگومان شتیکی ناته بیعییه.

KNN: باس له ههیکهلیکی تازه و بۆچونی جیاوازا و جیاوازیته کرد له گۆراندای، ئیوه هه مان ئه و کادره مۆته فهریغه سیاسیان دروست ده که نه وه که ته نها کار و پیشه ی بێ به کاری سیاسی، یاخود کادریک دروست ده که ن کاری سیاسی بکات و کاری ئاسایی خوشتی بکات؟

نه و شیروان مسته فا: بزوتنه وه ی گۆرانا وه کو سه ره تا پیی وایه که هه مو هاو لاتییه کی کوردستان پیویسته جوړیک له سه ره به خوئی ئابوری و سه ره به خوئی دارایی هه بیته، بۆ ئه وه ی ئازادی ده ربړینی بیرو پای هه بیته، هه ره به و مه نتیقه که چون ئیمه پیمان خوشه هه مو هاو لاتییه که له کوردستاندا چ ژن بیته چ پیاو بیته، جوړیک له سه ره به خوئی ئابوری هه بیته، پیمان خوشه هه مو هه لسه وپراویکی سیاسیش له هه ره حیزبیکی سیاسی بیته، جوړیک له سه ره به خوئی ئابوری و سیاسی هه بیته، بۆ ئه وه ی نه به ستریتته وه به حیزبیکه وه و نه بیته به کۆیله ی موجه ی مانگانه ی حیزبه که ی خوئی، له به ره ئه وه به و مه نتیقه ئیسه هه ول ئه ده ی نه که مترین ژماره ی کادری مۆته فهریغمان هه بیته، بۆ کادره مۆته فهریغه کانیشمان کاریکی و ده که ی نه که وه کو کارمه ند کار بکه ن، بۆ ئه وه ی سیسته می تازه بونه وه ی داموده زگاکانی بزوتنه وه ی گۆرانا هه میسه له حا له تی ژیا ندا بیته، وانه بیته له حا له تی کدا بیته کۆمه لیک خه لک ده ست بگرن به سه ره داموده زگاکانی بزوتنه وه ی گۆرانا و له ئیستا وه تا ۵۰ سا لی تر به میننه وه.

KNN: له ما وه ی را بردودا باس له وه ده کریته که زۆرتین چالاکی ئیوه وه کو بزوتنه وه ی گۆرانا زیاته ره ریگه ی فراکسیۆنه کانتانه وه به وه له په ره له مانی کوردستان و له ئه نجومه نی نوینه رانی عیراق، چالاکی بزوتنه وه سیاسیه که تان له ده ره وه ی ئه م دو فراکسیۆنه چون ده بیته یاخود چی ده بیته؟

نەوشیروان مستەفا: ئەو راستە ئیئمە بەلامانەوێ گەرنگە کە پەرلەمان کارا بیئت و پیمان وایە ئیئمە لە ولاتیکدا ئەژین سی دەسلەلاتی گەرنگی تێدایە، دەسلەلاتی تەشریعی و دەسلەلاتی قەزایی و دەسلەلاتی تەنغیزی، دەسلەلاتی تەشریعی بریتیە لە پەرلەمان کە فرکسیۆنەکی ئیئمە لەوێ بە چالاکی کار دەکەن، ئیئمە پیمان خۆش نیە حیزبیک ببیئت بە بەدیلی پەرلەمان یان حیزب ببیئت بە بەدیلی حکومەت، ئیئمە پیمان خۆشە پەرلەمان کارەکانی خۆی بکات و حکومەتیش کارەکانی خۆی بکات، بە مانایەکی تر ئەگەر ئیئمە هەرچیە کمان بویت کە لەگەڵ حکومەت باسی بکەین دەبیئت لەناو هۆلی پەرلەمان باسی بکەین، باقیەکی تریشی ئەگەر خۆپیشاندا ببیئت یان رییپوان بیئت یان دەربرینی ناپەرەزایی بیئت یا دەربرینی پششتیوانی بیئت، ئەو چالاکی سەر جادەییە، ئیئمە چالاکی جۆراوجۆرمان دەبیئت، چالاکی رۆشنیریمان دەبیئت، چالاکی سیاسیمان دەبیئت، بیگومان چالاکیمان لە بوارە جیاجیایەکانی ژياندا دەبیئت.

KNN: با کەمێک بیینە سەر کۆمپانیای وشە، پێشتریش لە روبەرەکانی تردا باسمانکردووە، کۆمپانیای وشە زمانحالی بزوتنەوێ گۆرانی یان نا؟

نەوشیروان مستەفا: کۆمپانیای وشە پێش بزوتنەوێ بزوتنەوێ گۆرانی دەمەزراروێ بۆ ماوێەکی زۆر، کاتیەک کە کۆمپانیای وشە بۆ راگەیاندا دامەزرا هیشتا بزوتنەوێ گۆرانی و بیروکی دامەزراندنی بزوتنەوێ گۆرانی دەستیپێکردنی بزوتنەوێ گۆرانی لە کایەدا نەبو، چونکە هیشتا ژمارەکی زۆری ئەوانە کە هەلسوڤاون، ئومیدیکی زۆریان بەو هەبو کە لەناو داخلی حیزبە مەوجودەکانی کوردستاندا هەندیک ئالوگۆر بکریئت، پاش ئەوێ پێش هەلبژاردن دەرکەوت ئەو کاریکە ناکرێ، لەبەرئەوێ پەنامان برد بۆ دامەزراندنی بزوتنەوێ گۆرانی، ئیستا ئەوانیئت بلییئت تا ئەندازەکی زۆر کۆمپانیای وشە توانیویەتی لەو هەلبژاردندا پششتیوانیەکی زۆر گەرم لە بزوتنەوێ گۆرانی بکات، بەلام مانای ئەوێ نە کە زمانحالە، گەلیک جار لەناو دامودەزرانەکانی کۆمپانیای وشە چ لە سایتەکی لە رۆژنامەکی لە تەلەفزیۆنەکی لە

رادیۆكەى، كەسانىك قسە دەكەن بىروبۇچونى خۇيان دەردەبىرن، گەلىك جار
 دىرى بىزوتنەوہى گۇران قسە دەكەن، رەخنەى لى دەگرن و بىروباوہى جىاواز
 بلاودەكەنەوہ، ئەو پەراويزى نازادىيەى كە لەناو دەزگاكانى كۇمپانىيائى وشەيە،
 پىم وانىە لە ناو دەزگا حىزىيەكانى تردا ھەبىت.

KNN: ماوہى پىشو وازت لە پۇستى بەرپوہەبەرى رىپىدراوى كۇمپانىيائى وشە
 ھىنا كەسىكى تىرت لە شوپىنى خۇت دانا، بۇچى؟

نەوشىروان مستەفا: ئەوہ ئىشكالىكى سىياسى ھىناوہتە پىشەوہ، ئىشكالە
 سىياسىيەكە ئەوہىە لە سەرەتاوہ مەن دامەزىنەرى كۇمپانىيائى وشە بوم و
 خاوەنى كۇمپانىيائى وشە بوم، لەھەمان كاتدا مەنىش يەككىم لە
 دامەزىنەرەكانى بىزوتنەوہى گۇران، ئەمە جۇرىك لە تىكەلاوى دروستكردوہ لە
 بەينى كۇمپانىيائى وشە و لە بەينى بىزوتنەوہى گۇران، ئىمە بەو ئىتىجاھە
 دەپۇين، مەن خۇم يەككىم لەو كەسانەى پىم باش نىە ئىمە تەجروہەى
 راگەياندىنى حىزىى دوپارە بكەينەوہ، مەن ئومىدم وادە ھاوپرىكانم و
 ھاوكارەكانىشم لەناو بىزوتنەوہى گۇران و لەناو كۇمپانىيائى وشە، پىكەوہ
 بتوانىن بكەينە بۇچونىكى ھاوبەش لەسەر ئەوہى كە چۆز ئەم دو دەزگايە
 لەيەكترى جىا بكەينەوہ، كۇمپانىيائى وشە وەكو دەزگايەكى راگەياندىنى جىاواز
 لە بىزوتنەوہى گۇران بتوانىت ئەركەكانى خۇى جىبەجى بكات.

KNN: ئەمە دەلالەتتىكى تىرنىە بەوہى كە لانى كەم تۆ واز لە ھەر رۆلىك ىترى
 ئىعلامى دەھىنىت و خۇت تەرخان دەكەيت بۇ كارى سىياسى؟

نەوشىروان مستەفا: لە راستىدا مەن ھەر بە شتىكى شكلى لە دەزگاكەدا بوم،
 ئەگىنا ھەر لە سەرەتاوہ، لەوہتى كۇمپانىيائى وشە دامەزراوہ كۇبونەوہى
 ھەفتانەى سەرانى ھەمو دەزگاكە خۇيان ھەفتانە نەخشەى رىگائى خۇيانىان
 داناوہ، بىرو بۇچونەكانى خۇيان و ھەندىكجار لە كۇبونەوہكاندا مەن بەشدارىم
 كردوہ و ھەندىك جارىش بەشدارىم نەكردوہ، ئەگەر پىرسىارىك لەوانە بكەن كە
 ئەو دەزگايانە بەرپوہ دەبەن تەلەفزيۇنە، رادیۆيە، سايتەكەيە، رۇنامەكەيە، تا

ئەندازەيەكى زۆر سەرپەخۆيان ھەبۆھ و ئازادىيان ھەبۆھ لە دەربېرىنى
يېروباوېرى جياواز و ھەكو يەكەى جياواز كاريان كړدو.

KNN: د ګوتريت رەنگە ھۆكاريكى تريش برىتى بىت لەوہى كە بەشپوښه يەكى
ئوتوماتيكى كۆمپانيای وشە و ګۆران لە يەك جيا بگه يته وه، راسته؟
نەوشىروان مستهفا: ھەكو باسەم كړد ئەگەر ھاوړپكەنم و ھاوکاره كەنم يارمەتيم
بدەن بە ئى جياى دكەينه وه.

KNN: لە ماوہى رابردودا كۆمپانيای وشە كەمپەينىكى راگەياندوہ دەربارەى
ئازادى رادەربېرىن، ئايا ئەم كەمپەينه بە ديارىكراوى دژى ئەو شكاتانەى
پارتىيە لەسەر دامودەزگاكانى ئيوه؟

نەوشىروان مستهفا: ناتوانيت بە تەحديد بليت ئەوہى، بەلام رەنگە ئەوہ
سەرەتايەك بىت بۆ دەستپيكردى ئەوہ، ئيمە ھەمومان نىگەراني لەوہى ھەست
دەكەين لە كوردستانى عىراقدا، ئازادى رادەربېرىن بەرەو بەرتەنگى و بەرەو
بەرتەسكبوئەوہ دەروا، ھەستدەكەين دو سال لەمەوپيش قانونى
رۆژنامەگەرى دەرچو، بەلام تائىستە كارى پيناكريت، ھەست دەكەين بەوہى كە
جۆريك لە ګوشار و زەخت لەسەر رۆژنامەوانى و لەسەر دەربېرىنى يېروپاي ئازاد
لە كوردستاندا ھەيە، ئەمانەويت ئەو نىگەرانيە دەربېرىن و ئەو نىگەرانيە
بگەيەنين بە سەركرديەتى سياسى ھەمو حيزبەكانى كوردستان، كە يەككە لە
گرنگترين كۆلەكەكانى ژيانى ديموكراسى چ لە كوردستان و چ لە شوينەكانى
ترى دنيا ميدياي ئازاد و ئازادى رادەربېرىنە، ئەوہ لە حالى حازردا لە
كوردستانى عىراق لە مەترسيدايە، لەبەردەمى ھەرەشەدايە، ويستان سەرنجى
ھەمو لايەك بۆ ئەوہ رابكيشين، ئەگينا بە تەنھا كاردانەوہ نەبۆھ.

KNN: مەبەستان لەوہ نەبۆھ كە بە تەنھا پارتى كشانەوہ لە داواكانى بكات
ياخود داواكانى سەحب بكاتەوہ؟

نەوشىروان مستهفا: بيگومان نەخىر، ئيمە لە كوردستانى عىراقدا نە
سەتەلايتمان دروستكردوہ نە ئينتەرنېتمان داھيناوہ نە دەرمانىكى تازەمان بۆ

نەخۆشیه موهمیهکان داهیناوه، تەنھا شتێک کە ئێمە لە رۆژەلاتی ناوەراستدا شانازی پێوە بکەین ئەو جوړه ئازادیهیه کە لە کوردستانی عێراقدا هەیه، ئیستا ئەو ئازادیهیه لە مەترسیدایه، نامانەوێت ئەو ئازادیهمان لە کیس بچێت، بە عەکسەوه ئەمانەوێت هەمیشە پەرە بسینێت و گەشە بکات و دایمەن خۆمانی پێوە هەڵدەکێشین لە هەمو جێگایهکدا بڵین کوردستانی عێراق جەزیرهیهکی ئازاده، جەزیرهیهک لەناو رۆژەلاتی ناوەراستدا شوێنیکه کە رامەتی ئینسان تیایدا مەحفوظه و مافهکانی ئینسان پارێزراوه، ئازادی رادەربەرین هەیه، ئازادی راگەیانندن هەیه، ئازادی رادیۆ هەیه، ئازادی تەلەفزیۆن هەیه، ئازادی جەریده هەیه، ئەمانەوێت شانازی بەوه بکەین و ئەمانەوێت ئەو شانازیهمان بۆ بمینێتەوه.

KNN: لە ماوهی رابردودا ئێوه لە دواى ٧/٢٥هوه ئۆپوزسیۆنتان دروستکرد، ئەزموونیکی ئۆپوزسیۆنتان تەقدیم کردوه، ئایا بە هەلبژاردنی ئەنجومهنی پارێزگاكان، ئەتانهوێت لە دەسەلاتی جێبهجێکردنیشدا چانسێک تاقی بکەنەوه یاخود بەرنامه و پلان و ستراتیج و بۆچونی خۆتان، یاخود روه جوانهکانی خۆتان بخەنەرو لە دەسەلاتی جێبهجێکردندا؟

نەوشیروان مستەفا: ئێمە لە سەرەتاوه بەرنامهیهکی سیاسیمان هەیه، کە بلامانکردوهتەوه و رامانگەیانده، ئەو بەرنامه سیاسیه تەنیا بۆ رەخنەگرتن نیه لە دەسەلات، بۆ ئەوهیه کە لەرێگهیه هەلبژاردنەوه چەندیك پیمان بکریت ئێمە دەسەلات بگرینه دەست و بەشدار بین لە دەسەلاتدا، بۆ ئەوهی بتوانین بۆچونه سیاسیهکانی خۆمان و ئەو بەرنامهیهی کە هەمانه بۆ رێکخستنی بواری ژيان، بواری ئابوری، بواری کۆمەلایهتی، بواری رۆشنیری، بواری دارایی و ئەوانه جێبهجێ بکەین، بێگومان لە هەلبژاردنی ئەنجومهنی پارێزگاكانیشدا هەول دەدەین کە ئەنجومهنی پارێزگاكان ژمارهیهکی زۆری به هەلبژاردن بکەوێتە دەست ئێمە.

KNN: له سەر کام بنهما گانديده کانتان دیاری دهکهن، ئایه چانس دهدهن به ئهوانه ی که له دو ههلبژاردنی رابردودا گانیدی ئیوه بون، به لām چانسی چونه په ره مانیا ن نه بو، نه له عیراق، نه له کوردستان؟

نه وشیروان مستهفا: ئه مجاره له چاو دو ههلبژاردنه که ی پیشودا زۆرتر ئیمه خۆمان ریکخستوه، ئیمه ئیستا له ویستگه کانی ههلبژاردنه وه خۆمان ریکخستوه تا له هه ندیک شوین گه یشتوته ئه نجومه نی شار، ئیمه ئیستا ئه نجومه نی بنکه مان هه یه ئه نجومه نی بازنه مان هه یه، چه ند هه فته یه کی تر ئه نجومه نی شاریشمان ئه بیئت، له مه ولا ئیمه گانید کردنی ئهوانه ی که گانید ده کرین بۆ ئه نجومه نی پارێزگا کان یان هر داموده زگایه کی تری وا گرنگ، به ره وپوی بنکه کانی خۆمانی ده که ی نه وه، به ره وپوی قاعیده ی ئه که ی نه وه، داوا ده که ی ن له هه مو ئهوانه ی که به شدارن له بنکه کان و له ئه نجومه نی بنکه و له ئه نجومه نی بازنه کاند، ئه وان خه لکمان بۆ ته رشیح بکه ن، له پاشاندا ره نگه هه ندیک ده زگای بیلا یه ن، ده زگای پسپۆر رابسیپۆرین بۆ ئه وه ی له سەر کۆمه لیک پیوانه و پیوه ری جیا جیا، له وانه چری دانیش توتان، له وانه نی سه به تی رێژه یی ده نگدانی بزوتنه وه ی گوپان له و ناوچه یه، هه ره وها له هه مانکاتدا لیوه شاوه یی و شاره زایی له بواره جیا جیا کاند، ئه وانه ببه پیوه ر بۆ ههلبژاردن، به مانایه کی تر ئیمه هه ول ده ده ی ن له قاعیده وه خه لکمان بۆ ته رشیح بکریت، ئه مجاره نه ک له سه ره وه ته رشیحی بکه ی ن و به خه لک بلین ده نگ ی بۆ بده ن.

KNN: باست له وه کرد که ئه مجاره باشت ر خۆتان ئاماده کردوه، له رابردودا کۆمه لیک ره خنه ی زۆرتان لیگیراوه له سەر ئه م دو ههلبژاردنه ی رابورد، یه کیك له و ره خناه ی ده گیریت، به تایبه تیش کورده کانی ده ره وه وه کو ره خنه ئاراسته ی ده که ن، ئه وه یه که ئیوه وه کو گوپان ده نگ یکی زۆرتان له ئه وروپا فهوتا، به لām لی بی ده نگ بون، بۆ لی بی ده نگ بون، ئه مجاره ئایا له م حاله تانه بی ده نگ ده بن؟

نهوشيروان مستهفا: يهكيك له گيروگرفتهكان له عيراقدا نهويه هه مو داموده زگاكانى كه ئيستا له عيراقدا هيه له سهر بنچينهى مو حاسه سهى سياسى ياخود وهكو خويان نه لين مو حاسه سهى حيزى دانراوه، كومسيونى بالاي هه لېژاردنهكان وشهى سهر به خوئ پيوهيه، به لام له راستيدا فېرى به سهر سهر به خوئيه وه نييه، چونكه نهوانهى كه نه ندامى كومسيونه بالاكن ههريه كه يان له لايه ن حيزييكه وه پاليئوراوه و له لايه ن حيزييكه وه دانراوه، نوينه رايه تى حيز به كانه له ناو كومسيون بالا، ئيمه هيج نوينه رايه تيه كمان نه بوه تاوهكو ئيستا نه شمانتوانيوه، ئيمه نار هزايه تيمان ده رېرى، له راستيدا جورىك له شار دنه وهى هه نديك شت بو، قوناغى يه كه م باسى نه وه يان كر د كه ده بيت دو ناسنامه يان پى بيت، له دواييدا قبوليان كرد وتيان يه ك ناسنامه كافيهيه، به لام دواى نه وهى خويان جييه جيكر د كه خويان ويستبو يان، ئيمه وهكو باس مكر د له بهر نه وهى زورى نه وه زگا يانه بيلايه ن نين، نه گهر شكاتمان يكر دايه پيموايه له شكاته كه مان يان نه ده پرسى، له بهر نه وه زور له سهرى نه روشتن.

KNN: له زور ناستدا فشاريكي زورتان له سهره له ناستى قا: يدهدا، له ناستى كومه لى مه ده نيدا، له ناستى ته نانه ت ميدايى ئازاددا، كه يوه نه زمونيكي جياواز و نه زمونيكي نوئ له كارى حيز بيه تى دابهينن، نه توانيت پيمان بليت كه چو ن ده توانن نه م جياوازيه دروست بكن؟

نهوشيروان مستهفا: يه كه م شت كه ئيمه نه مانه وي ت نه زمونه كه مان تازه بيت، هه نديك مه فاهيمى سياسى تازه مان هينا وه ته ناو بېرى سياسى كورد يه وه، له وانه ئيمه باس له ريكخراويكى سياسى ده كه ين كه به شيويه كه ئاسويى ريكخريت، رهنه نه وه شيويه ئاسويى و ستونيه له وه وپيش باس نه كراييت، ريكخراوى ستونى نه وه ريكخراوه ستالينى و به لشه فييانه ن كه له نه وروپاي شه رقى وه ختى خوئ په پر هويان كرده، له روژه لآتى ناوه راستدا تا نه نازه يه كي زور تايستا هه نديك له حيز به سياسيه كان په پر هوى ده كن، ريكخراوى ئاسويى جورىك له لامر كه زيه ت جورىك له ناوه نديتي نه دا به هه مو

داموده زگا گرنگه کانی خوئی، ئیمه ناچین لاسایی ئه و حیزبانه بکهینه وه له سهروی ههرمی تهنزیمی خوماندا چهند کهسیک دابنیین و بلین ئه مانه له هه مو کهسیک زیره کترن له هه مو کهسیک عاقلترن له هه مو کهسیک شارهزاترن، له بهرئه وه ئه بیئت هه مو بواره کانی ژیانای ریکخراوهی سیاسی ئه م کۆمه له بریارای لیبدات، به ته نیشته ئه وه وه ئیمه کۆمه لیک ده زگای تر دروست ده کهین که هه ندیکای له بابتهی فینتانه که کانی ئه وروپان، خانهی بیرکردنه وهن، مه سه له ن ئیمه له ته نیشته ئه و سه رکرده یه تییه که هه مانه کۆمه لیک داموده زگای ترمان هه ییه، مه سه له ن بو ریکخستنه وهی ده ره وهی ولات ژوری ره وه ندی کوردستانیمان هه ییه، بو کاروباری سیاسی یه کهی تووژینه وه مان هه ییه، بو کاروباری قانونی یه کهی قانونیمان هه ییه، له م ماوه یه دا بو کاروباری دارایی و بو کاروباری ئابوریش یه که یه کی تایبه تی دروست ده کهین، ژوری سیاسیمان ئه بیئت، له هه مان کاتدا ژوریکمان ده بیئت بو په یوه ندی نیشتمانی، بو په یوه ندی سیاسی، بو ئه و جوړه شتانه له مه جموعی ئه وانه، به شکلیکی ئاسایی سه رکرده یه تیه که ده بیئت، کاتیکی که هه لبراردن دیته پی شه وه پرس به ده زگای هه لبراردن ده کریت، کاتیکی په یوه ندی له گه ل ولاتانی دراوسی ده بیئت پرس به ژوری دیبلوماسی ده کهین، کاتیکی که دانانی پرۆژی قانون له په رله مانی عیراق و له په رله مانی کوردستان بیته پی شه وه، ته عدیله کانی بیئت یان پرۆژی تازه بیئت، یان کۆنه کان بیئت بو چاره سه رکردن پرس به یه کهی قانونی ئه کهین، بو کاروباری سیاسی پرس ده کهین، به مه جموع شیوه یه کی تازه ی به رپوه بردن ئه هیئینه پی شه وه.

KNN: له کوردستان ئوپۆزسیوون، له عیراق تانیستا هاوکارن، میکانیزمی ئه م دو حاله ته تان چوون ریکخستوه؟

نه و شیروان مسته فا: هیشتا ریکمان نه خستوه، ئه وه جوړیکه که پیی ده وتریته ئیزیدیواجیه تی مه عایر، دو پیوانه ی بانیک و دو هه وا، ناگریت ئیمه له کوردستان ئه مان مه بده ئی زۆرینه ی سیاسی له مه سه له چاره نو سه سازه کانی

میلەتە کەماندا بە کاربەینین، بە لām لە عەرەبی قبول نەکەین، لە لایەنەکانی تری قبول نەکەین لە بەغدا، بڵێن ئیمە قبولمان نیە زۆرینە ی سیاسی بربادەت لە سەر مەسەلە چارەنوسسازەکانی عێراق، بێگومان ئەو مەبەدە مەبەدەئێکی باشە ئیمە قبول نەکەین لە مەسەلە چارەنوسسازەکانی عێراق بە هیچ جورێک مەبەدەئێ زۆرینە قبول نەکەین، مەبەدەئێ زۆرینە قبول بکەین لە ھەموو حالەتێکدا عەرەب زۆرینە کورد کەمینە، ھەتا ئەگەر لایەنێکی شیعە یان لایەنێکی سوننە بە تەنیا بگڕین ئەوان ئەکسەریەتن و زۆرینە ئیمە کەمینە، بۆچی تۆ لە بەغدا لە مەسەلە چارەنوسسازەدا نەک لە مەسەلەکانی تردا، بێگومان تۆ ئەو مەبەدەت قبول نەبیت، کەچی بێیت لە کوردستاندا بۆ مەسەلە چارەنوسسازەکانی گەلی کورد بە مەبەدەئێ زۆرینە و کەمینە کار بکەیت، بێگومان ئەمە جورێکە لە ئیزیدیواجیەتی مەعایر کە بە لای ئیمەو قبول نیە، ئیمە قبول ناکەین لە کوردستان جورێک مامەلەمان لە گەڵ بکەن لە بەغداش داوای یەکرێزیمان لێ بکەن، ئیمە ئەو لایەنانە ی ترمان لە گەڵ بێت یان لە گەڵمان نەبن، مەجموعە یە ک سەوابتی نەتەوایی خۆمانمان ھەیە، ئەوان دیفاعی لێ بکەن و لێ نەکەن، ئیمە بە قەدەر توانای خۆمان دیفاعیان لێ دەکەین، لە سەری سور دەبین، لە مەسەلە موھیمەکاندا کە پەیوەندی بە چارەنوسی میلەتە کمانەو ھە یە بێگومان ئیمە لە گەڵ ئەو لایەنانە ی تردا ھاوکار دەبین، ھاو دەنگ دەبین، ھاو ھەلوێست دەبین، لە مەسەلەکانی تردا ئیمە دیفاع لە حقوقی خۆمان دەکەین، لە کوردستانیش عینەن شت ھەرچی شتی خێر و خوشی میلەتە کەمانی تێدا بێت، لایەنەکانی تریش تەرحی بکەن، ئەو ی جیگای داخە تائیس تا ئیمە ھەرچیە کمان تەرح کردو ئەوان دژی راوستان، یان ئەوان شتیکیان تەرح کرد بێت ھاو پێکانی ئیمە ی دژی راوستان، پێویستە لە مەو لا جورێک لە تەفاھوم بدۆزینەو ئەو شتانە ی کە قازانج و خێر و خوشی میلەتە کەمانی تێدا یە ھەول بەدین جورێک لە بۆچونی ھاو بەشی بۆ بدۆزینەو.

بوئەوێ هەموومان پێکەوه بیکەین، هەمان مەبەدەئێ بەغدا هەمان مەبەدەئێ لە کوردستانە.

KNN: مەبەستت چی بۆ لەوێ کە کۆمەڵێک حالەتی چارەنوسساز یاخود کۆمەڵێک شت هەیە کە لە کوردستاندا رەنگە تیپەپاندنی ئاسایی بێت، بۆ نمونە بۆ پرۆژە قانونیکی تەبیعی، بەلام هەندیک پرۆژە یاسا هەبێت رەنگە قورس بێت، ئەمەوێت زیاتر رونکردنەومان بەیتێ لەسەر ئەو کە مەبەستت چیه لەوێ کە قبوڵی ناکەن؟ باست لەوەکرد، کە کۆمەڵێک شت لە بەغداد بە شیۆهیهکی تەوافوق تێ دەپەرێت، بەلام پێویستە هەمان حالەتیش لە کوردستان کۆمەڵێک حالەتی چارەنوسساز هەیە بە تەوافوق تێدەپەرێت، دەتوانین نمونەیهکی لەو شیۆهیهمان بدەیت؟

نەوشیروان مستەفا: مەسەلەن بە بیروبوچونی ئێمە مەسەلەێ قەدەغەکردنی کاری حیزبی لەناو دەزگای پێشمەرگە و لەناو دەزگای ئاسایش و لەناو پۆلیس و لەناو دادگا و لەناو دائیرهکانی حکومەتدا، بە نێسبەت ئێمەوێ مەبەدەئێکی چارەنوسسازە، ئێمە بە هیچ جوړیک پێمان باش نیە حیزبێک بە تاقی تەنها دەست بگرێت بەسەر موقەدەرانی میللهتی کورددا، لەو رێگایەوێ خۆی بسەپێنێت، ئێمە بۆ وەرەقەێ ئیسلامی سیاسی بەلامانەوێ گرنگە چوار مەسەلە هەیە کە ئەمانە نەوێک لە ئیجماع ئەگەر ئیجماعی کۆدەنگی لەسەر نەبێت، زۆرایەتیەکی سیاسی و بێنینه پێشەوێ کە بەلایەنی کەمەوێ زۆری خەلک لە سەری رازی بێت، یەکەمینیان ئەم مەسەلەێ قانونی کۆمسیۆنە یان دەستەێ بالایی هەلبژاردنە لە کوردستاندا، لە کوردستانیکدا کە نە ئاسایش سەربەخۆیە نە پۆلیس سەربەخۆیە نە دادگا سەربەخۆیە نە دامودەزگاگانێ حکومەت سەربەخۆیە، نە ئیعلام سەربەخۆیە نە میزانیه سەربەخۆیە، تۆ وەختیک دەستەیهکی وادروست دەکەیت، من حەقی خۆمە نیگەران بۆ لەوێ کە بلیم تۆ ئەتەوێت ئیحتیکاری دەسەلاتی سیاسی بکەیت لە کوردستاندا بۆ ئیستا و بۆ پاشەپوژێ خۆت، من حەقی خۆمە نیگەران بۆ لەوێ کە ترسی

دەسلەت ئىجبار دەكەيت ھەندىك شت بكات بەقازانچى خەلك، كە لەئەنچاسى زەختى تۆدايە، رەنگە ئىمە نەتوانىن ھەمو شتەكان بەدەستى خۇمان بگەين، بەلام لاكەى دىكە ئىجبار دەكەين كە ئەو بىكات بەقازانچى مىللەتەكەمان، لەو كاتەدا ئىمە پشتىوانىي دەكەين، ئىمە لەپاشەپۇژىشدا كار بۆ ئەو دەكەين كە فىئەلەن دەسلەت بگرىنە دەستو لە رىگەى دەسلەتەو ئەو بەرنامە سياسىيەى كەھەمانە جىبەجىي بگەين.

KNN: سەبارەت بەو كە بەرامبەر ناچار دەكەن كۆمەلنىك ئىش بكات، دواچار دەپژىتەرە جۆگەلەى ئىوەرە، ئەوەى كە لەسەردەمى ھەلبەزاردنەكانىشدا وەكو نوكتەيەكى سياسىيى باس دەكرا كە ھەتا شەقامىك قىرتا و دەكرا، دەيانوت ئەمە دەستخوشىيە بۆ گۆپان، يان ئەوەى كە دەوترىت، تەنانەت دىيارىكرەنى بودجەى ئەحزابو بېرىنى بەشىكى ئەم بودجەيە، دىسانەو ھەر لەژىر فەشارى ئۆپۆزسىيۆن و بەدىارىكرەويش بزوتنەوەى گۆراندە بوە، ئەمانە بەدەستەوتى خۆتان دەزانن؟

نەوشىراون مستەفا: بەلى، ھەرچى شتىكى باش لەم ولتەدا بگرىت، بە دەستەوتى خۇمانى دەزانن، يان ھىچ نەيىت دەستىكى ئىمەى تىدايە.

KNN: بابىننە سەر تەوەرەى دوەم كە ئازادى رادەبېرىن و ئازادى رۆژنامەگەرە، ئازادىي، لە ستراتىژى سياسىيى ئىوەدا چىيە؟

نەوشىراون مستەفا: ئازادىي، لە ستراتىژى سياسىيى ئىمەداو چەمكى ئازادىي بەگۆيرەى زەمان، بەگۆيرەى زەمىن، بەگۆيرەى جىاوازی ئايدىيۆلۇژى، جىاوازه لە گروپىكەو بۆ گروپىكەو دىكە، حىزىپكى شمولى، ياخود ئايدىيۆلۇژىيەتىكى شمولى، ئايدىيۆلۇژىيەتى لىبرالى مەفھومى جىاوازیان ھەيە، بىجگە لەوەش ئازادىي لەلەى چىنىيەكان، لەلەى نىپالىيەكان، لەلەى لىنگىليزىيەكان، لەلەى ئەمريكايەكان، لەلەى سويدييەكان، ھەريەكە بەجۆرىك لە ئازادىي تىدەگات، بەلام بىگومان ئىمە ئازادىمان بەلاوہ گرىگە كە برىتييە لە ئازادىي سياسىيى، ئازادىي كۆمەلەيەتى، ئازادىي رۆشنىيرىي، دابىدەكرەنى ئەم جۆرە ئازادىيانە

قوربانیدان بون، توشی سزا بون، توشی ناره‌ه‌تی بون، توشی نان‌پین بون، توشی فه‌قیری بون، توشی بیکاری بون، له‌نرخ‌ی شه‌و‌دا، له‌وه‌مان داوه‌و پیش‌موایه، شه‌وه‌ سه‌رکه‌وتنی گه‌وره‌یه، بیکومان له‌پال شه‌م دو سه‌رکه‌وتنه‌دا که به‌ده‌ستمانه‌ینان، له‌پال شه‌م دو گو‌ران‌ه‌دا که کردومانه، گو‌رانی دیکه‌شمان کردوه، شه‌ویش شه‌وه‌یه که تا هه‌د‌د‌یکی زۆر ده‌توانین ب‌ئ‌ین، ئ‌یستا قیاده‌ی سیاسی کورد، هه‌ر‌یمی کوردستان، په‌رله‌مانی کوردستان، له‌کاروباره‌کانیا‌ندا به‌جو‌ر‌یک له‌ جو‌ره‌کان شه‌فاف‌یه‌ت‌یک‌یان په‌یدا کردوه، له‌گفتوگو‌کانی شه‌م دواییه‌ی وه‌ف‌دی کوردی له‌به‌غ‌دا ده‌توانن نمونه‌که به‌ی‌ننه‌وه.

KNN: در‌ی‌ژه‌ده‌ده‌ن به‌م نه‌ه‌جه، به‌م سیاسه‌ته، به‌تایبه‌ت که له‌د‌وای (٧/٢٥)وه، بو‌ نمونه ئ‌یوه ده‌تانتوانی به‌شد‌اری‌ی بکه‌ن له‌ه‌ک‌ومه‌ت، به‌لام نه‌تان‌کرد، تا که‌ی و تاج‌ه‌ند در‌ی‌ژه‌ ده‌ده‌ن به‌م نه‌ه‌جه بو‌ شه‌وه‌ی که شه‌م مه‌نزومه شه‌خلاق‌یه‌ی که باسی ده‌که‌یت، له‌کوردستان‌دا بیکه‌ن به‌نه‌ر‌یت، یاخود کلتور‌یکی سیاسی؟

نه‌وش‌یرا‌ون مس‌ته‌فا: شه‌وه به‌ست‌راوه به‌هه‌له‌سه‌نگ‌اند‌نی هه‌لومه‌رج‌ی سیاسی کوردستان‌ه‌وه، ئ‌یمه کار بو‌ شه‌وه ناکه‌ین که به‌ته‌نیا هه‌ر ره‌خنه‌ بگر‌ین و هه‌ر ب‌ئ‌ین فل‌آن ش‌ت خراپه‌و بیکومان ئ‌یمه هه‌ر کار‌یکی باش که ه‌ک‌ومه‌ت بیکات، پشت‌یوان‌یی ل‌یده‌که‌ین و ده‌نگ‌ی بو‌ ده‌ده‌ین و ئ‌یسا‌پات‌یش‌مان کردوه له‌په‌رله‌مانی کوردستان، شه‌و ش‌تانه‌ی که ئ‌یمه به‌لامانه‌وه راست و باش بون، پ‌یمان‌واب‌وه قازان‌ج‌ی میلله‌ته‌که‌مانی ت‌ی‌د‌ایه، به‌ب‌ی ئ‌یعت‌یراز ئ‌یمه‌ش موافقه‌تمان له‌سه‌ر کردوه و ده‌نگ‌مان بو‌ داوه، ئ‌یمه ئ‌یش بو‌ شه‌وه ده‌که‌ین له‌پاشه‌پ‌و‌ژ‌دا بیکومان ده‌سه‌لات‌ی سیاسی بگر‌ینه ده‌ست، یه‌ع‌نی شه‌و به‌رنامه‌ سیاس‌یه‌ی که ئ‌یمه هه‌مانه، به‌ته‌نیا به‌ موعاره‌زه‌یی ج‌یبه‌ج‌ی ناب‌ی‌ت، ره‌نگه له‌ ر‌یگه‌ی شه‌وه‌ی که ئ‌یمه موعاره‌زه‌ ده‌که‌ین، ره‌نگه بتوان‌ین به‌رامبه‌ره‌که‌مان ناچار بکه‌ین هه‌ند‌یک جار وه‌کو چۆن له‌ دو‌مین‌ه‌دا به‌رامبه‌ره‌که‌ت مه‌جب‌ور ده‌ب‌ی‌ت له‌ج‌یات‌ی شه‌وه‌ی که پوله‌که له‌ده‌ست‌یدا بت‌و‌پ‌ی‌ت، مه‌جب‌وره ب‌ی‌ته خواره‌وه، هه‌ند‌یک جار‌ی وا هه‌یه که

بهره‌بری چك سەر به‌لایه‌كى ديكه دابنه‌وینت، یاخود ناكوكییه‌كانیان به زه‌بری چك به‌لادا بخمن، ئیمه بۆ یه‌كه‌مینجار له‌میژری نوێی كوردستانی عیراقد، ئسلوبی ململانیی سیاسییمان گۆپی له‌ململانیی چه‌كداروه بۆ ململانیی سیاسی و پیموایه، ئه‌وه سهرۆمیه‌كى گه‌وره‌یه كه بۆ گۆران تۆمار ده‌كریت، ئیمه ناكوك بوین له‌گه‌ل حیزبه ده‌سه‌لاتداره‌كاندا، به‌لام په‌نامان نه‌برده به‌ر چك، په‌نامان نه‌برده به‌ر توندوتیژی، په‌نامان نه‌برده به‌ر شه‌ر، په‌نامان نه‌برده به‌ر بیگانه، به‌لكو په‌نامان برده به‌ر میلله‌ته‌كه‌مان و سندوقی ده‌نگدان، په‌نامان برده به‌ر هه‌لبژاردن و پێشموایه، ئیمه سهرکه‌وتوبوین، ئیستا توانیومانه‌ هیژیکى سیاسى رێخه‌راو، چه‌ند فراکسیۆنیکی سیاسى له‌هه‌ولێرو له‌به‌غدا، له‌سەر جاده‌ هیژیکى سیاسى بۆ ململانیی سیاسى ئاماده‌ بکه‌ین، شانبه‌شانی ئه‌مه، گۆپینیکی دیکه‌مان به‌دییه‌ناوه، ئه‌ویش ئه‌وه‌یه كه له‌ماوه‌ی (١٨) سالی رابردودا، خه‌لك پێی وابو، ئه‌وه‌ی بییت به‌ حیزبی بۆ مشه‌خۆرییه، بۆ ئیمتیازاته، بۆ ئه‌وه‌یه كه ته‌عین بییت، بۆ ئه‌وه‌یه كه وه‌زیفه‌یه‌كى باشتروهر بگریت، ئیمه هه‌ولمانداوه، مه‌نزومه‌ی قیه‌می ئه‌خلاقی سیاسى له‌كوردستانی عیراقد بگۆرین به‌وه‌ی كه كارى سیاسى و به‌شداریکردن له‌كارى سیاسى ته‌نیا بۆ مشه‌خۆری نییه، به‌لكو بۆ خوشه‌ویستی نیشتمان، بۆ خوشه‌ویستی گه‌له، بۆ به‌دییه‌نانی به‌رژه‌وه‌ندییه‌ بالاکانی ته‌وه‌یه، بۆ ئه‌وه‌یه كه له‌ژیانی رۆژانه‌دا له‌كاروبارى حکومه‌تیدا، خزمه‌تکردن به‌خه‌لك، چاککردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ل کۆمه‌لانی خه‌لك، ده‌ستپاکى، داوینپاکى، دلسۆزی له‌ئیشوکاردا، دلسۆزی بۆ گه‌ل، دلسۆزی بۆ نیشتمان، ئه‌مه له‌و قیه‌مه‌ سیاسیه به‌رزانه‌ن كه گۆران جاریکی دیکه هیناونه‌ته‌وه بۆ سەر ساحه‌ی کارکردنی سیاسى، ئه‌وانه‌ی كه دین له‌گه‌ل ئیمه‌دا ئیش ده‌که‌ن، نه‌ك هه‌ر هیچ ئیمتیازیکیان ده‌ست نه‌که‌وتوه، به‌لكو به‌هۆی ئه‌وه‌وه كه ئه‌و گۆرانه بنه‌رته‌تیه‌مان کردوه له‌ ململانیی سیاسیدا، ئه‌و گۆرانه بنه‌رته‌تیه‌مان کردوه له‌ ئه‌خلاقی سیاسیدا، هه‌زاران كه‌س له‌ئیمه‌ توشی

بهرگري له ميدياي نازاد دهکين

سلزدانی: هوښيار عهبدولا

نوشیروان مستهفا له سالیادی هه‌لېژدرنه میژویه‌کە‌ی ۲۰۰۹/۷/۲۵ ی پەرله‌مانی کوردستان که لیستی گۆږان سرکه‌وتنی به‌رچاوی به‌ده‌سته‌ینا ته‌نکید له‌وه ده‌کاته‌وه که بزوتنه‌وه‌ی گۆږان سرکه‌وتنی به‌ده‌سته‌یناوه.

له‌م دیداردا که به‌رنامه‌ی پو‌به‌روی که‌نالی KNN له‌گه‌لیدا ریک‌یخسته‌وه، نوشیروان مستهفا سرۆکی بزوتنه‌وه‌ی گۆږان باس له‌وه ده‌کات که له‌ماوه‌ی (۱۸) سالی رابردودا، خه‌لک پینی وابو، نه‌وه‌ی بپیټ به‌ حیزبی بۆ مشه‌خوری و نیمتیازاته، به‌لام بزوتنه‌وه‌ی گۆږان هه‌ولیداوه مه‌نزومه‌ی قیه‌می نه‌خلاق‌ی سیاسی له‌کوردستانی عیراقدا بگۆږیت.

KNN: سالیك تیده‌په‌ریت به‌سەر (۷/۲۵) دا، نه‌و رۆژه‌ی بۆ گۆږان بو‌ته‌ رۆژیک‌ی میژویی و زۆر باسی ده‌کریت، نه‌و رۆژه‌ی که گۆږانخوازه‌کان، یاخود نه‌وانه‌ی که پشتیوانی ئیوه‌یان کرد، توانییان ژماره‌یه‌کی گه‌وره، یاخود فراکسیونیکی به‌هیزی پەرله‌مانیتان بۆ دروست بکه‌ن، سالیك تیده‌په‌ریت به‌سەر نه‌و میژوه‌دا، بزوتنه‌وه‌ی گۆږان، یاخود گۆږان چی کردوه؟

نوشیروان مستهفا: نه‌گه‌ر حسابی نه‌وه بکه‌ین که‌چند که‌سمان ته‌عین کردوه، یاخود موچه‌مان بۆ چه‌ند که‌س بریوه‌ته‌وه، ره‌نگه‌ نه‌وه گونجاو نه‌بیټ، به‌لام ئیمه له‌سەر ئاستی سیاسی ته‌ماشای کاره‌که ده‌کین، ئیمه چه‌ند ئیشیک‌ی گه‌وره‌مان کردوه، گرنگترین شت نه‌وه‌یه که ئیمه ئسلوبی مملانیی سیاسییمان له‌ کوردستانی عیراقدا، له‌بنه‌په‌ته‌وه‌ گۆږی، به‌دریژایی (۵۰) سالی رابردو، هه‌رچه‌ند له‌ جولانه‌وه‌ی کورددا ناکوکی دروست بو‌یټ، مونا‌فه‌سه دروست بو‌یټ، مملانیی دروست بو‌یټ، لایه‌ک په‌نای برده‌ته به‌ر چه‌ک بۆ نه‌وه‌ی

بمه وهك پرسكردن پرسمان به زۆركهس كردوه، هه
ردى له دهره ۱۷ پرۆژهى جياجيامان بۆ هاتوه له سه
ۆن ريكخهينهوه، بهلام راپرسيمان نهكردوه، راسته
اپرسيمان نهكردوه، بيجگه لهوه ئيمه له كوردستاندا
كى قانونى تايبهت به كوردستانى عيراقدا دهژين، تۆ
جولانهوهيهكى سياسى وهكو ريكخراويكى سياسى
ريكخراويكى (NGO) وهكو ريكخراويكى كۆمههگه
يت برۆيت بۆ وهزارهتى ناوخۆ و له نهجومهنى وهزيران
كوردستانى عيراقدا قانونيك ههيه پيى دهلين قانونى
ن بهگويرهى نهو قانونه ريكاي كاري سياسيان پيداوين،
گرتايه نهيان دههيشت كاري سياسى بگهين.

م، يهكيان تايبهت به يهكيتى نيشتمانى كوردستان،
به پارتى ديموكراتى كوردستان، پرسيارى تايبهت به
ه گوڤان جوړيك له پهيوهندى ژيڤهژيڤى ههيه لهگه
نه؟

هگهله يهكيتى نيشتمانى كوردستان ئيمه ههچ جوړه
نيه، ههچ جوړه پهيوهنديهكى رهسميمان تانيستا نيه،
يئنههكانى ئيمه و نوينههكانى نهوان يهكترى نهبين،
پهيوهنديهك نهبوه، ههچنده ئيمه پيمان خوشه
ناسايى بيت، پيمان خوشه نهوان وهفد دروست بگهين،
بكهين دانيشين، نهجنداي ناشكرامان ههبيت بۆ
موشتههكمان ههبيت موناقهشه ي بگهين، بهلام تانيستا

بهت به پارتى، پارتى ديموكراتى كوردستان ئيستا بهوه
وات تهعليقت لهسهه كۆنگرههكان و بۆچونت چيه؟
من له ئيستاوه پيروزيايان ليدهكهه و تههناي

نهوشيروان مس
ئهسلهه له رهوه
ئهوهى كه خو
پرسمانكردوه،
ئهژين لهناو
ئهگهه بهت
تهنانهت نهوه
مهدهنى كار
ئيجازه وهريگره
ئهحزاب، ئيمه رۆ
ئهگهه ئيجازههمان

KNN: دواوه
ئهوهى تريان
يهكيتى دهگوتري
يهكيتيدا تاچه
نهوشيروان مس
پهيوهنديهكى نه
تهنها له پههلهه
ئهگينا ههچ
پهيوهنديمان لهگه
ئيمه وهفد در
موناقهشهكردن،

ههچ له بهينماندا
KNN: پرسيارى
كۆنگرهيهكى نو
نهوشيروان مس
سههكههوتنيشيان

نازانیت واریداتی بو کوی دهچیت، ئیمه له گهل ئاشکراکردنی نهوانهین، مهسهلهن دهلین عقودی نهوت نه مه په یوهندی به نه منی قومیه وه هیه، باشه بهلی نه مه په یوهندی به نه منی قومیه وه هیه، وهره له بهرده می په رله ماندا که به حساب هلبژێردراوی خه لکن، لهوی باسی بکه و مونا قه شهی که نه گهر باوهر ناکهیت بهوان، برۆ له نهجومه نی وه زیران باسی بکه، نه گهر له لای نهجومه نی وه زیران باسی ناکهیت، برۆ لای مه جموعه یه که له سه رکردایه تی حیزبه کانه وه باسی بکه، له گهل نهوان باسی ناکهیت هیچ نه بیئت لیژنه یه کی موخته س له ناو په رله مان له ناو حیزبه کان بدۆزهره وه که موخته س بیئت و جیگای سیه بیئت، برۆ له لای نهوانه باسی بکه، بۆنه وهی له پاشه پڕۆژا ئیمه توشی ئیشکالی قانونی نه بین له گهل نه جیالی داها تودا پیمان بلین، باوک و باپیری ئیمه غه له تیان کردوه له نه زانیدا رۆیشتون کاری وایان کردوه، که ئیمه ئیستا پیمان عیلاج ناکریت، وه کو دهستیکی شکاو بۆی به جیهیشتوی که به گۆجی نه مینیتته وه ههتا ههتایه.

KNN: بۆچونتان سه بارهت به کهرکوک، به کوردستانی بونی کهرکوک و سازش له سه ر نه و شاره چیه؟

نهوشیروان مستهفا: ئیمه کهرکوک به بهشی که کوردستان ده زانین و ههرچی مان له توانادا بیئت بۆ نه وهی کهرکوک بگه رپیتته وه بۆ سه ر ههریمی کوردستان، نه وهی له توانای ئیمه دا بیئت نه یکهین، ئیمه لایه نگری نه وه نین هیچ جوهر سازشیک له کوردستانی بونی کهرکوک بکریت.

KNN: وهک ستراتیج، گوپان باوهپی به دروستکردنی دهولهتی سه ربه خوی کوردی هیه؟

نهوشیروان مستهفا: بهلی باوهپمان هیه.

KNN: بۆچی پرستان به ره وهندی کوردی نه کرد له کاتی بریاردانتان که بزوتنه وهی گوپان له بزوتنه وهیه کی جه ماوه ریه وه بگوپن به حیزبیکسی سیاسی؟

نوشیرون مستهفا: ئیمه بایه خیکي زورمان بۆ ههلسوپاره کانهان هیه، بهردوام دهیین لهسهر ئهوهی که ناوبهناو دهوره بکهینهوه، ناک به مانای ئهوه دهوره کانهیهانی کاتی خۆی بۆ زیادکردنی معاش و پلهو پایه، مهسهلهن بۆ نمونه ئیمه ماوهیهکی تر ههمو ئهوانهی که مهسنولی بازنهکانن دهوریهان بۆ دهکهینهوه لهسهر ئهوهی واجباتی مهسنولی بازنه چیه؟، لهکاتی ههلبژاردن، لهدهای ههلبژاردنهکان، بۆ ههمو ئهوانهی که ههلبژێردراون، بۆ سکریتیژی بازنهکانه دهوریهان بۆ بکهینهوه، بۆ ئهوهی بزانه ئهرکی سکریتیژ چیه، بۆ ئهوانهی بهرپوههری کارگیرین دهوریهان بۆ دهکهینهوه، بێجگه لهوهش ئیمه ئهو ژورانهی که دروستمان کردوه ئهو یهکهی توێژینهوانهی که دروستمان کردوه لهمهولا ناوبهناو مهسهلهن یهکهی توێژنهوهی سیاسی تهکلیف دهکهین جاریک بێت له سهر پهیوهندی عێراق و ئێران، پهیوهندی کوردستانی عێراق و ئێران، جاریک لهسهر پهیوهندی کوردستانی عێراق و حکومهتی عێراق و تورکیا، جاریک لهسهر سوریا، جاریک لهسهر ئهمهریکا، بهتایبهتی لهکاتی ئهزماتدا بێت بۆ ههلسوپاره کانهی گۆرمان موخازرهیهان بۆ بدهن بۆ ئهوهی لهپهڕی هوشیاری سیاسیهوه و لهپهڕی ئاستی تیگهشتنیهوه بۆ سهروه بچیت و بهرز بێتوه.

KNN: گۆرمان ریکخراوی پیشهیی دروست دهکات یان نا؟

نوشیرون مستهفا: ئیمه دروستی ناکهین نهخێر.

KNN: گۆرمان تیروانیی بۆ سیاسهتی نهوتی چیه؟

نوشیرون مستهفا: ئیمه بهلامانهوه گرنگه سامانی سروشتی له کوردستاندا لهژێر دهسهلاتی کوردستان خۆیدا بێت، زۆر بهلامانهوه گرنگه نهوت و غاز و ههمو مهعدهن و ههمو سامانی سروشتی که لهسهر ئهرزی کوردستانه و لهژێر ئهرزی کوردستاندا، له ژێر دهسهلاتی قانونی حکومهتی ههریمی کوردستاندا بێت، بهلام ئیمه لایهنگری ئهوهین ئاشکرا بێت، کهسیک نازانییت مهسهلهن عقودی نهوت له کوردستاندا چۆنه، کهس نازانییت مەرجهکانی چیه، کهس

هەلبەرگەردن بېيەت، سەرمتا بەهەلبەرگەردن پەيەرەوی دەکەین، هەندیک دەزگا هەیه
 کە پێویستی بە پەسپۆری هەیه، تۆ ناتوانیت بیکەیت بە هەلبەرگەردن، بۆ نمونە
 یەکەى توێژینه‌وه‌ی سیاسى ناتوانیت تۆ بە هەلبەرگەردن دايبەنیت، ئەبێت
 کەسانیک بێنن لەو بوارەدا پەسپۆرین، چونکە چۆن پزیشکی و ئەندازیاری و
 دادگا، ئەمانە هەریەکە جۆریک لە شارەزایی ئەبێت، مەسلەن وەختیک ئێمە
 ژوری دارایی دروست دەکەین، پێویستیمان بەوێه کۆمەڵیک مودییری
 حیساباتی ئەقەم دەقیق بێنن، خەلکی لەو بابەتەدا بێنیت کە لەبۆری دارايدا
 ئیختەسیان هەیه و شەهادهیان هەیه، وەختیک کە تۆ ژوری قانونی دروست
 دەکەیت، یەکەى قانونی دروست دەکەیت، دەبێت لەو کەسانە بێت کە خریجی
 کولێژی حقوqn کە مامۆستان لە جامیعه لەو بوارەدا و حاکمی مۆتەقاعیدن،
 دەبێت لەمانە دروست بکړیت، من پێویستم بە هەلبەرگەردن نیه و ناشتوانیت بە
 هەلبەرگەردن بیکەیت، جا لەبەر ئەوێ دو جۆره دامەزرانمان هەیه.

KNN: گەنج لە کوێ بزوتنه‌وه‌ی گۆراندایه؟

نەوشیروان مستەفا: لە هەمو شوێنەکانیایه‌تی، لە هەمو جومگەکانیایه‌تی.

KNN: پرۆژەتان هەیه بۆ چالاککردنی ژنان؟، یەکیک لەو ره‌خنانه‌ی کە
 زۆرجار لە ئاستی حیزب و لە رێکخراوه‌کانیتر دەگیریت؟

نەوشیروان مستەفا: ئێمە کۆمەڵیک ژنی هەلسۆپاوی لێوه‌شاه‌وه و چالاک و چاک
 و خاوه‌ن رێزمان هەیه، لەگەڵ ئەوانەدا لە گفتوگۆداين، پرۆژەى چالاککردنی ژن
 یاخود بەشداریکردنی چالاکانه‌ی ژن لەبۆرای ژيانى سیاسیدا، لەبۆرای
 رێکخراوه‌یدا سپاردومانە بە خۆیان، ئێستا خۆیان لەناو خۆیاندا خەریکی
 ئاماده‌کردنی پرۆژەیه‌کن، ئێمە لەباتی ئەوان بێرێار نادهین، ئەوان خۆیان هەر
 بێرێاریکیاندا و گەشتنه‌ هەر جۆره پرۆژەیه‌ک ئێمە پشتیوانیمان لەسەرە و
 جێبه‌جێکردنمان لەسەرە.

KNN: تا چەند بایه‌ختان بۆ چۆنایه‌تی هەلسۆپاوه‌کانتان هەیه لە
 بزوتنه‌وه‌کەتاندا؟

پنګردوه هم له سهرهوه دهستان پنګردوه بۇ خوارهوه له ناوهراسندا پهك
دهګرینهوه.

KNN: دوتریت بزوتنهوهكه تافیتستا كه هاتوه سرینګی ههپوه كه بریتیهه له
قیاده كونهكانی پهكیتی، نایه لهم دۇخه وهكو خوی دهملیتیهوه؟

نوشیروان مستهفا: پیموایه نوره بهشینګی راستی تیدایه، بهلام ههموی راستی
نیه، له تنیشت لهوانهوه دهیان كهسی تری گهنجان ههپه بهشدارن له دانانی
بریارى سیاسى، لهناو نیمههوا وهكو باسكرد نیمه مۆدیلینګی تازهی كاری
سیاسیمان هیناوهته پیشهوه، پرۆسهی نورهی كه پی دوتریت (العملیات
الصنع العمل السياسى) له شونینګی وهكو لیراندا جیواوزه له سوریا، سوریا
جیواوزه له تورکیا، تورکیا جیواوزه له لهماریکا، لهماریکا جیواوزه له
بهریتانیا، هر ولاتهوه مۆدیلی تایبهتی خوی ههپه، لهناو حیزبهكانی
كوردستانیشدا پرۆسهی بریاردانى سیاسى هر حیزبیک میکانیزمى تایبهتی
خوی ههپه، لهلاى نیمهش میکانیزمیکى ترههپه كه جیواوزه له حیزبهكانی تر
لهبرنهوه پنیان وایه هر رهفیه كونهكانى منه، له تنیشت رهفیه كونهكانى
منهوه كۆمهلیك رهفیهی تازهشم ههپه كه بهشدارى دهكهن له بریاردانى سیاسى
له داپشتنى بریارى سیاسیدا.

KNN: لهسهر مهسهلهی داپشتنى بریارى سیاسى و بهشداریکردنى لهم
خهلكانه، داوایهكی زور ههپه لهسهرهوهی كه پیدانى بهرپرسیاریتی یاخود
دیاریكردنى هر كهسك بۇ هر شونیک، لهسهر بنهمای تههین نهبیټ، بهلكو به
ههلبژاردن بیټ، رای بهریتز؟

نوشیروان مستهفا: نیمه دو جوړه دامهزراوهمان ههپه، دو جوړه دهزګامان
ههپه، ههنیګیان دهزګای سهر به ریکخراوهپین و کاروبارى ریکخراوهپى بهرپوه
دهبن، بېګومان پیویسته لهمانه به ههلبژاردن بیټ، لهوانه مهسهلهن
لهنجومهنى بنکیه، لهنجومهنى بازنهپه، لهنجومهنى شاره، لهنجومهنى
پارینګایه، لهپاش ماوهپهكی تر لهنجومهنى سهرګردایهتیه، لهمانه مهفروزه به

خواره و هیه بۆ سهره وه یان له سهره وه بۆ خواره وه، ئایه له نیوان ئەم دو
 مۆدیله، جیاوازی را هیه ئیستا له ناو بزوتنه وهی گۆراند؟

نووشیروان مستهفا: ههر دوکییتی، ههم له خواره وه دهستمان پیکردوه وهکو
 باسکرد ئیمه له ویستگه وه دهستمان پیکردوه، ویستگه مان کردوه بهیه که ی
 بنچینه یی بۆ خوڤیکهستن له سهر و ویستگه وه نهجمه نی بنکه مان هیه له
 سهروی نهجمه نی بنکه وه نهجمه نی بازنه مان هیه، بۆ نمونه سلیمانی و
 قهره داخ و عهر بهت و بازیان و راپهرین ۲۵ بازنه، شاری ههولیر ۲۵ بازنه یه
 هه مو قهزاو ناحیه کان ریگخراون ههر ناحیه یه که بازنه یه که ههر قهزایه که بازنه یه که
 یان دو بازنه یه بهگویره ی قهواره ی ناوچه کان و ئیستا بهره و نه وه دهچین که
 نهجمه نی شاره کانیش دروست بکهین، له هه مان کاتدا ئیمه وهکو له سهره وه
 باسکرد کۆمه لێک دهزگای سهرکردایه تیمان هیه، مهسه له ن له ئیعلامدا نه و
 براده رانه ی که سهرپهرشتی ئیعلام دهکهن نه وانه تا حه دیکی زۆر پرس به وان
 نه که یین ده رباره ی ئیعلام، یه که ی توێژینه وه مان هیه و ژوری ره وه ندی
 کوردستانیمان هیه، له شاره کانی تریشدا له ههریه که نه واتیکی قیادیمان هیه
 له کاتی هه لبژاردنه کاندایه ویا نکرده، نه و که سانه ی که ئیستا له په رله ماندا
 کار دهکهن پێش دو روژ له مه وپێش ئیمه کۆبونه وه یه کی فراوانی فراکسیۆنه که ی
 کوردستان و فراکسیۆنه که ی هه ولیرمان کرد به ناماده کردنی کۆمه لێک خه لکی
 تر، جوړیکه له شیوه ی قیاده کردنی به عزیک ئیداره ی نه زه مات کاتیک نه زه مات
 دیته پێشه وه، به مانایه کی تر ئیمه هیشتا ته واهه بوین، کۆمه لێک ژور دروست
 دهکهن وهکو باسکرد، ژوری ره وه ندی کوردستانیمان هیه، ژوری سیاسی
 دروست دهکهن، ژوری دارایمان هیه که ئیستا سهرپهرشتی دارایی
 بزوتنه وه ی گۆران دهکات، ژوری په یوه ندی نیشتمانیمان ده بیست، ژوری
 په یوه ندی دیبلۆماسیمان ده بیست، کۆمه لێک له م ژورانه مان ده بیست که پیکه وه
 هه مو نه مانه سهرکردایه تی دروست دهکهن، ئیستا ههم له خواره وه دهستمان

ئىنتىخابات له كوردستان بكهيت، بىگومان ئەم ئىنتىخاباتە دەچىتە ژيىر
پرسىيارەو.

KNN: زۆرجار باس لەو دەكرىت كە ئەگەر كىشەكانتان له كوردستان
چارەسەر نەكرىت ئەيەنە بەغدا، ئەگەر لىرە ميكانزمىك بدۆزنەو بۆ
چارەسەركردنى باشتە نىه؟

نەوشىروان مستەفا: من زۆرم پى باشە هەرچى كىشەيەك لەناو هەولير روبدات
لەناو هەوليردا چارەسەر بكرىت، لەناو دھوك روبدات لەناو دھوكدا چارەسەر
بكرىت، لەناو سليمانيدا روبدات لەناو سليمانيدا چارەسەر بكرىت، كە دەليم
كىشە مەبەستم كىشەى سياسىيە، ئەگەر لەم شويئانە نەبم كىشەكە بريئە
بەردەم پەرلەمانى كوردستان، بەلام پەرلەمانى كوردستان كە زۆرينەى سياسى
بيەويت جورىك لە دەسلەتتى زۆردارانە بەكاربهينىت، ئەوەى كە پى دەوتريت
مافيكى هەيە فيعلەن زۆرايەتتە تەعەسوب بە بەكارهينانى مافەو بكات، من
مەجبورم پەنا بەرم بۆ بەغدا، دواى ئەو بۆ ئەوان بە چاوى دوژمن تەماشاي
بەغدا بكەن؟، لە كاتىكدا شەر دەكەن لەسەر ئەو سەرۆك كۆمار لە خويان
بيت، نائىبى سەرۆك وەزيران لە خويان بيت، وەزىرى خارجى لە خويان بيت و
وەزىرى مالىە لە خويان بيت و وەزىرى نەوت لە خويان بيت و رەئىسى
ئەركانى جەيشەكەى لە خووى بيت و مەسئولى جيهازى ئىستخباراتى
عەسكەرى لە خووى بيت، ئەى باشە ئەم دەولەتە ئەگەر دوژمنى ئىمەيە وەرن
مقاتەعەى بكەن، هەمومان موقتەعەى دەكەين، ئەگەر خو ئىمە شەريكين لەم
دەولەتەدا خۆشت بە شەريكىكى سەرەكى دەزانيت لەو دەولەتەدا، منيش
حەقى خۆمە شكات بكەم لەلاى و پەناى بۆ بەرم، كە يارمەتيم بدات لە
حەلكردنى موشكىلەكاندا، لە كاتىكدا تو يارمەتيم نادەيت لە حەلى
موشكىلەكان.

KNN: كەمىك دەگەرپىمەو بۆ ناو بزوتنەو سياسىيەكەتان، رىكخستەنەو تان
جاريكى تر ئەم پرسىيارەم كردو و مەبەستم هەيە لەم پرسىيارە، ئەوەيە كە لە

KNN: دوا پرسيارم ئهويه كه ساليك تيده پهرېت به سهر بزوتنه و هيه كي
سياسي تازهدا كه به هه مو پيوهريك، جوړيك له رچه شكاندنې تيدا بوه و هكو
باس دهكريت، ئهركيكي سياسي قورسي له سهره، هه ر لانيكه م له بهر نه وه ي كه
ئوپوزسيوني دروستكردوه، به كورتي پرسياره كه ئهويه، ماندو نه بون؟
نه وشيراون مستهفا: بيسميللا، تازه دهستمان پيكرد

قانونانەى كە لە عێراقدا ھەبون، لەوان باشتەر، بەلام من ئومێدم وایە، باشتريش بێت.

KNN: دەوتریت، یەكیتی و پارتی كار بۆ ھەموارکردنەوێ ئەم یاسایە دەكەن، چونكە پێیانوایە: جوړیك لە ئازادی زیاتر، یاخود ئەوێ كە خراپ بەكارھێنانی ئازادی، ئەو گوزارشتەى كە خوێان دایانھێناو، لەم یاسایەدا یە؟
نەوشیروان مستەفا: ھیوادارم، بیر لەشتی وا نەكەنەو.

KNN: ئەم پرسیار، رەنگە تا رادەیهك شەخسی بێت، لە واژوکردنی مۆلەتی حیزبەكە تانداو لە تەنیشت ناوێكەى خۆتدا نوسیوتە، نەوشیروان مستەفا ئەمین، روژنامەوان، توو خۆت بە روژنامەوان دەزانیت، یان سیاسیی؟

نەوشیروان مستەفا: ئەزانی من (٣) جار پەساپۆرتەم لە عێراق وەرگرتو، یەكەم جار سالی (١٩٧٠) وەرگرتوو لەسەر پێشەكەم نوسراو (صحفی)، جاری دوهم سالی (١٩٨٤) دەرھێناو كە مفاوہزاتمان دەستپێكرد لەسەر ئەوێش ھەر نوسراو (صحفی)، لەدواى روخانی سەدامیش كە جاريكى ديكە پەساپۆرتيكم دەرھێناو، لەسەرى نوسراو (صحفی)، بۆ مەلومات، لەكوٹايى شەستەكانەو، ئەندامى كارابوم لە سەندىكاى روژنامەوانانى عێراقدا، ئەو زەمانەى كە ھەمو چەند سەد روژنامەنوسيك لە عێراقدا ھەبون، ئیستاش ھەر ئەندام لە یەكیتی روژنامەنوسانى بەریتانیا، یەعنى بە پێشە روژنامەنوسم.

KNN: كەواتە سەرۆكایەتیی حیزبيك، یاخود بزوتنەوێكى سیاسیی پەسەند دەكەیت، یان سەرنوسەرى روژنامەيەك؟

نەوشیروان مستەفا: بەداخەو، نەتوانیوہ ریبازى ژيانى خوّم، یان ریبازى سەرەكی ژيانم ھەلبژێرم، ئەگەر بەدەست خوّم بوايە، حەزم دەكرد ببومايە بە مامۆستای زانكو، بەلام بوم بە سیاسیی، ئیستاش ئەگەر بەدەست خوّم بێت، رەنگە سەرنوسەرى روژنامەيەكەم پى باشترييت لەوێ كە سەرۆكایەتیی حیزبيك بكەم.

له میدیا دروستبوه، یاخود ئه وهی که باس ده کړیت پییده وتریت میدیای سیبهر، به رای تو، وهزیفه ی ئه م جوړه میدیایه چییه؟

نه وشیراون مستهفا: هر عینه نه شو شتانه یه که وهختی خو ی باس مانگردون.

KNN: یه عنی ئه و (۳) وهزیفه یه یه؟

نه وشیراون مستهفا: هر دیسانه وه تاریکاندنه، ونکردنی راستییه کانه، گه وجاندنی خه لکه و دیواندنی به عزیزک سهر کرده و ئه وانه یه، عینی وهزیفه ده بینن، به لام ئه مانه له سیبهر و له تاریکیدا.

KNN: ئیوه تومه تبار ده کړین به وهی که زمانی راگه یاندنی ئیوه، زمانیکی زور توندو هیرشکه ره، زمانیکه ره حم ناکات، به مانایه که له ماناکان، له بهرام به ریشدا زورترین هیرشو په لمار بو سهر ئیوه یه، هه ندیکجار بو سهر شه خسی ئیوه یه، ئه م هاوکی شه یه لای تو چونه، یه عنی جوړیک له تومه تبار کردن هه یه له هه ردو به ره که وه؟

نه وشیراون مستهفا: وه کو باس مکرده، ره خنه م گرتوه له ئه دای سیاسی، ره خنه مان گرتوه له سیاسه تی فلان حیزب، ره خنه مان گرتوه له سیاسه تی حکومت، ره خنه مان گرتوه له ئه دای سیاسی ئه نجومه نی وه زیران، ره خنه مان گرتوه له ئه دای سیاسی په ره له مان، ره خنه مان گرتوه له و مه سه لانه، به لام به هیچ جوړیک داخلی ناوړانندنو شکاندنی شه خسو ئه وانه نه بوین، چونکه ئیمه کی شه مان له گه ل شه خسا نییه، ئیمه پیمانوا یه: له سیستمیکی باشدا ئینسانی خراپ جیگه ی نابیته وه، خراپه که، یان ده بیت باش بیت، یان ده خریته زیندانه وه، له سیستمیکی ناباشدا، ئینسانی باشیش یان مه جبور ده بیت له گه لیدا بروت، یان ده ریده په پښنه ده وه، له به ره وه ئیمه کی شه مان له گه ل سیستمی به ریوه بردنایه، ئه گه ر سیستمیکی به ریوه بردن هه بیت، خه لکی خراپ جیگه ی تیا نابیته وه، یان ده خریته زیندانه وه، یان ده خریته ده وه ی سیستمه که، له سیستمیکی باشدا خه لکه خراپه کانیش جیگه یان.

(BBC) لەلایەن جۆریك لەباجەرە بودجەى پێدەنرێت، كە هەموو كەسێك كە تەلەفزیوونى ھەيیت دەيیت باج بدات، باجى تەلەفزیوون بدات، باجەكە دەچیت بۆ (BBC)، لەھەمان كاتدا ئەگەر ئەو پارەى بەشى نەكرد لەپارەى یانسیب بەشیكى بۆ تەواو دەكەن، ئەگەر ئەوەش تەواوى نەكرد، لە پەرلەمانى بەرىتانیای بە قانۆن پارەى پێدەنەن، واتە چى تیاى ئەگەر رۆژنامەوانى ئازاد لەكوردستانیشدا بە جۆریك لەجۆرەكان حكومەت كۆمەكێكى داراییان بكات، وەكو باسەم كرد، ئێمە ولاتیكى بچكۆلەمان ھەيە، بازارێكى بچوكمان ھەيە، ريكلام بەئەندازەى پێویست نییە، بەلام تەبەن ئەو نەيیت بە سەبەبى ئەوێ كە رۆژنامەى پێ بکەن و خەلكەكانى پێ بکەن و رۆژنامەوانى ئازادى پێ یێدەنگ بکەن و پێ كپ بکەنەو.

KNN: دەوتریت، ئێو زياتر ئۆپۆزسیوونێكى ئیعلامین، تا ئۆپۆزسیوون بن لەناو ھۆلى پەرلەماندا، بە گوزارشتیكى دیکەش، نەھجى سیاسى خۆتان لەپشت رۆژنامەكانەو لەپشت میدیاو زياتر شارەدووەتو تا چالاکییەكى سیاسى لەسەر ناو ھۆلى پەرلەمان؟

نەوشیرون مستەفا: پێموایە، ئەو حوكمێكى نادروستە، چونكە چۆن لە ئیعلامدا موعارەزەمان پێشانداو لەناو ھۆلى پەرلەمانیشدا فراكسیوونى گۆران شانبەشانى دو فراكسیوونى دیکە لەگەڵێك مەسەلەى گرنگدا دەورى موعارەزیان بینووە، پەرۆزەى بەدیليان پێشكەش كردووە، رەخنەى مەعقولیان گرتووە قسەیان كردووە، ئێمە ھەم لە ھۆلى پەرلەماندا، ھەم لە ئیعلامدا، لەسەر بەعزێك مەسەلە ئیعتیرازمان گرتووە موعارەزەمان پێشانداو لەئایندەيەكى نزیکدا كە لەبەغداش فراكسیوونەكەمان كەوتەگەپ، لەوێش دەورى خۆمان دەبینین.

KNN: يەكێك لە بۆچونە ھەرە دیارەكانى ئێو سەبارەت بە میدیای حیزب لەماوەى رابردودا، ئەو بوو كە (٣) وەزیفەو ئەركى خراپى ھەبوو، یاخود سلبى ھەبوو كە بریتى بون لە: تاريكاندن و گەوجاندن و دیواندن، ئیستا جۆریك

بەلامەو ئاسايى نىيە دەسلەت بەكاربەين بۇ چاوسورکردنەو، بۇ ترساندن،
بۇ گف کردن لەمىدياي ئازاد.

KNN: يەككە لە لەمپەرەكانى بەردەم مىدياي ئازاد كە بەردەوام باسى
ليۆدەكرىت، كيشەى دارايىيە، هەندىكجار جياواز لەوێ كە حكومت پەرۆزەى
نىيە بۇ هاوكارىکردنى ئەم مىديايە، تەنەت زۆرجار سەرچاوەكانى داهايتيان
لە شىوازى رىكلامو ئەوانەش سنوردار دەكات، ئىو وەكو ئۆپۆزسيۆن،
پەرۆزەتان چىيە بۇ ئەم دۆخە كە وەكو هەرەشە وايە لەبەردەم مىديا ئازادەكەدا،
ئامانجەت پشتيوانىکردنیا؟

نەوشىراون مستەفا: سالو نيوێك لەمەوپيش، داوام لە كۆمەلێك خەلكى قانونى
كرد كە پەرۆزەيەكمان بۇ بنوسن بۇ ئەوێ بىنيرين بۇ پەرلەمان، ئەو زەمانە
ئىمە فراكسيۆن و شتى وامان نەبو. لەگەل چەند رۆژنامەنوسێكدا كە لەبەرى
رۆژنامەوانى ئازاددا كاردەكەن، موناقلەشەم كردو لەگەل ئەو برادەرەنە لەسەر
ئەوێ كە ئايا ئىمە ئەو پەرۆزەيە تەقدیم بكەين يان نا، پيشموايە كە ئەگەر
پەرۆزەكەمان تەقدیم كردبوايە، ئىحتىمالى زۆر هەبو كە لەوانەبو قبولى بكەن،
ئەو دۆستە بەرپزانه باوەرپيان وابو كە پيشكەشكردنى ئەو پەرۆزەيە لەو كاتەدا،
كارىكى نادروستە لەبەر ئەم ھۆكارەى خوارەو، وتيان ئەگەر پەرۆزەكەمان
تەقدیم كرد، پارەيان بېريەو بۇ يارمەتيدانى رۆژنامەوانىي ئازاد، پيماندهلین،
ئەوانيش بۆيە رەخنەيان نەگرت بۇ ئەوێ پارە وەرېگرن و فيلەن پارەيان
وەرگرتو كړيمان، وتيان، ئەگەر رەفزيشى بكەنەو، ئىمە لەسەر رەخنەگرتن
بەردەوام بين، پيماندهلین، وەلا ئەمانە بۆيە رەخنە دەگرن، داواى پارەيان كردو
نەمان داوونەت، لەبەرئەو وتيان با ئەو بھيلينهو، ئەگينا لە ولاتانى بچوكى
وەكو كوردستاندا كە ژمارەى دانىشتوان كەمە كە بازاپى رىكلام كەمە، كە
بازاپى فروشى رۆژنامە كەمە، كە خویندەوارى رۆژنامە كەمە، بەتەبىعەتى حال
دەولەت مەسئولە لەوێ كە بەجۆرێك لەجۆرەكان كۆمەكى دارايى دەزگاكانى
راگەياندن بكات، لە ولاتىكى زۆر گەورەى وەكو بەريتانيا كە تا ئىستا وەكو

KNN: بۇچونىڭ ھەيە كە لە وەتەنى مېدىيى ئازاد دروست بوە، دەسەلاتى سىياسىي تا رادەيەكى زۆر پېيى سەرخۇش نەبوە، لەناو ھۆلى پەرلەماندا، لەشويىنى جىياجىادا، باس لەوە كراوہ كە ئەمانەى نوينەرايەتى مېدىيى ئازاد دەكەن، سىخوپن، دەستى يىگانەن، تابورى پىنچن، ئىستاش رەنگە تازەترىن قسە ئەوە يىت كە رەنگە سەر بەئىوہن وەكو بزوتنەوہى گۆران؟ ئەم دوخە بو؟

نەوشىراون مستەفا: يەكيك لەو شتانەى لە كوردستاندا بەداخوہ، لەماوہى (۱۸) سالى رابردودا چەسپىوہ، ئەوہىە كە لە كوردستاندا فير نەبون موعارەزە قبول بكنە، بەلكو يان ئاشتىيەكى لەرزوك ھەبوە لەبەينى لايەنە سىياسىيەكانداو ريككەوتون لەسەر دابەشكردنى دەستكەوتو ئەوانە، ياخود شەريان كردوہ، يەعنى دەستاودەستكردنى ھىمانەى دەسەلات لەكوردستاندا ھىشتا نەبوە بە نەريتيك، ھەرچى چوہ دەسەلاتەوہ، بەھەمو نرخيك دەيەويت ئەو دەسەلاتە پيارىزىتو پىياناويە، مېدىيى ئازاد كە رەخنەيان لىدەگريت دەيىت بەھوى ئەوہى كە ئەوانە نەتوانن تا سەر لەسەر دەسەلاتدا بەو شىوہىەى كە ئىستا بەرپوہى دەبەن، بىمىننەوہ، وە ئەوانە عەيبو عارەكانيان دەرەخەن، مىللەت ھوشيار دەكەنەوہ، كەموكوپىيەكانيان پىشان دەدەن، ئەوانىش نايانەويت لە دەسەلات دابەزە خواروہ، نايانەويت دەسەلات دەستاودەست بكات لەدەستىكەوہ، لەحيزبىكەوہ بۇ حيزبىك، لە گروپىكەوہ بۇ گروپىك، بەھەمو نرخيك پارىزگارىي خويان لەمانەوہ لەدەسەلاتدا دەكەن، يەكيك لەوانە ئەو بوختانانەيە كە بۇ روژنامەوانى ئازادى دەكەن.

KNN: ھەلويسىتى ئىوہ وەكو بزوتنەوہى گۆران، سەبارەت بەو ھىرشە توندەى دەكرىتە سەر مېدىيى ئازاد، چىيە؟

نەوشىراون مستەفا: بەلامەوہ شتىكى ئاساييە كە دەسەلات بەرگريى لەخوى بكات، بەلامەوہ شتىكى ئاساييە كە موقابىلى ئەو رەخنەنى كە لىي دەگريت ئەوانىش رونكردنەوہ بدەن، بەلام بەلامەوہ ئاسايى نىيە ھەرەشە بكنە،

که جولانه وهیه کی لیبرالییه، په راویزی ئازادی له ناو ئه و داموده زگیا نه ی بزوتنه وه ی گوړاندا زور زور زیاتر ده بیټ له په راویزی ئازادی له ناو ئه و حیزبانه ی دیکه که ئیستا هه ن، من ئومیدم وایه، بتوانین پاریزگاری ئه وه بکهین که هه میشه داموده زگایه کی سهریه خوؤ ئازادمان هه بیټ بو کاروباری راگه یانندن، به هه مو شیوه یه که هه ولده دهین که ئه و غه له تانه ی لایه نه سیاسیه کانی دیکه له بواری راگه یانندن حیزبدا کردویانه، دوباره یان نه کهینه وه.

KNN: ئه م په راویزی ئازادییه ده گاته ئه وه ی که بتوانن ره خنه له خوشتان بگرن؟

نه وشیراون مسته فا: بیگومان له دوا ی هه لېژاردنی مانگی (۷) ی سالی پاره وه، خو م که کو بونه وم کرد له گه ل هه مو ئه وانه ی له بواری راگه یانندنه که دا ئیشیان ده کرد له کو مپانیای (وشه)، نازانم جه نابت له وی بویت، به هه مویانم وت، به هیچ جوړیک رحم به براده ره کانی خو شمان نه که ن، چو ن ره خنه ده گرن، ئه گه ر هه رچی که مو کوړیه کیان کرد، ره خنه یان لی بگرن.

KNN: له روبه رپو بونه وه ی پی شودا، با سقان له وه کرد که یه کیك له ئامانجه کانتان وه کو بزوتنه وه ی گوړان، پشتیوانی کردنی میدیای ئازاده، چو ن؟

نه وشیراون مسته فا: به لی، ئیمه پیمانوا یه، یه کیك له کو له که کانی ژیان ی دیموکراسی له ولاتانی دنیا، میدیای ئازاده، ره خساندن ی هه له بو کار کردنی میدیای ئازاد، له بهر ئه وه له کوردستانیشدا به هه مو توانا مانه وه داکو کی و بهرگری له میدیای ئازاد ده کهین، داکو کی لی ده کهین له روی سیاسی و مادی و قانونی و مه عوییه وه، پیمانوا یه یه کیك له کو له که کانی ژیان ی دیموکراسی له کوردستانیشدا ده بیټ میدیای ئازاد بیټ، بو یه به هه مو توانا مانه وه له هه رچی بواریکدا پیویست بیټ، پشتیوانی له میدیای ئازاد ده کهین.

ئەگىنا لە ھەموو وڵاتانی دنیا، تورکيا بە نمونە بەئیننەو، یان تەنانەت ئێران بە نمونە بەئیننەو، ھەموو وڵاتى دراوسێ ئیمەن، یان کوردستان بە نمونە بەئیننەو، ئەحزاب لەوێ بەم دەزگای راگەیانندنە نێیە کە ھەبە، لە کوردستان عێراقدا و مەختیک ھەموو حیزبە دەسەڵاتدارەکان دامودەزگای حکومەتیان بە کامیلی بە دەستەو، ھەبە، مێزانییە حکومەتیان بە کامیلی بە دەستەو، ھەبە، ھێزە چە کدارەکانی وڵاتە کە یان بە کامیلی بە دەستەو، ھەبە، تۆ چۆن دەتوانیت مەملانیی فیکری سیاسیی لە گەل ئەم لایەنانەدا بکەیت، ئەگەر تۆش، وەکو چۆن ئەوان دەزگایەکی راگەیانندنە ھەبە، تۆش دەزگایەکی راگەیانندنە نەبێت بێرەو بۆ چۆنەکانی تۆ رۆشن بکاتەو، مەن تەمەننا ئەکەم، رۆژیک وای لێبێت کە ھەموو دەزگا ئیعلامییە حیزبیەکان لە کوردستاندا بێن بە دەزگای ئیعلامی ئازادو سەر بەخۆ، حیزبەکان ھەموو وەکو یەك وابن، ئەوساکە پێموایە، ئیمەش پێویستیمان بەو نایبێت دەزگای راگەیانندنە تاییبەت بەخۆمانمان ھەبێت.

KNN: ئەم قسەبەت، بۆنی ئەوێ لێدیت کە زیاتر بە لای ئەو دا یەکلای ببنەو، کە دەزگا راگەیانندنە کە تان بخەنە سەر بزوتنەوێ گۆپان، بە تاییبەت دەمەوێت، ئەوێت بێر بخەمەو، کە لە ناو یەکی تیدا پرۆژەبەت تەقدیم کرد، پرۆژەبەت چاکسازی کە تیایدا لە یەکی کە لە بێرگەکانیدا ھاتو، کە دەزگای ناوەندی راگەیانندن، بەریتە دەست کۆمپانیای، ئیستا کۆمپانیای (وشە) خۆی کۆمپانیای، خستە سەر بزوتنەوێ گۆپان جوړیک لە جیاوازی دروست ناکات لەو بۆچونە؟

نەوشیرون مستەفا: وەکو باسکرد، تا ئیستا ئەو مان بە لایە کدا نەخستو، بە لای ئەو ھەموو حالەتیکدا ھەتا ئەو زەمانە ھەموو حیزبەکان لە کوردستاندا، دامودەزگای ئیعلامیی خۆیانمان ھەبێت، بزوتنەوێ گۆپانییش مەفرۆزە دەزگای راگەیانندنە خۆی ھەبێت، بە لای ئەو بەو مانایە نێیە کە (KNN و سبەو رۆژنامەو رۆژنامەو دەنگی گۆپان) ھەموو بکریت بە ھێ گۆپان، لە ھەموو حالەتیکدا ئیمە وەکو ھێزیک کە باوەرمان بە ئازادی ھەبە، باوەرمان بەو ھەبە

KNN: كاروانى سىياسىي ئىۋە لەگەل كاروانى رۇژنامەگەرلىتان، تا رادەيەك بەيەكەۋە دەستىيىدەكات، بەتايىبەت لەسەردەمى رۇژنامەى رزگارلىيدا، بۇچونىك ھەيە كە ئازادىيى راگەياندىن، ياخود ئازادىيى بىرۈپا لەسىاسەتدا سنوردارتەرە، تاكو رۇژنامەگەرىيى، واىە؟

نەۋشىراۋن مستەفا: بەلى، ئەۋە راستە، چونكە ئەۋانەى دەچنە ناۋ رىكخراۋىكى سىياسىيەۋە بەئارەزۋى خۇيان، دەيىت پابەندىن بەبەرنامە سىياسىيەكەۋە، ھەرچەندە ئەۋە لەحىزىيىكەۋە بۇ حىزىيىكى دىكەۋە لە رىكخراۋىكەۋە بۇ رىكخراۋىكى دىكە دەگۈرپىت، پابەندىن بەبەرنامەى سىياسىي حىزىيىكەۋە، بەشەك لەۋ ئازادىيەت لى دەستىيىتەۋە، يىگومان ئەمە لە حىزىيىكى شمولىيدا، لە حىزىيىكى تۇتالىتاردا پابەندىيەكە زۇر بەھىزترە، پەراۋىزى ئازادىيى زۇر كەمترە ۋەك لە حىزىيىكى لىبرالى، رەنگە پەراۋىزى ئازادىيى لە حىزىيىكى لىبرالىدا زىاتر بىت، ماۋەى ئىشكرىنت زىاتر بىت.

KNN: كۇمپانىيائى (ۋشە)تان دامەزراند بۇ رەخنە، بە فەلسەفەكەى خۇشتان رەخنە بەزمانى گول، بەلام ئىستە تا رادەيەك دەزگاكانى راگەياندىن ۋەكو ئۇرگانى بزوتنەۋەى گۇپان دەردەكەۋن، سىياسەتى ئاراستەكرىن، ياخود سىياسەتى راگەياندىن ئىۋە چۇنە؟

نەۋشىراۋن مستەفا: ئىمە لەسەر مەستەگەى ئەۋەى كە ئايا كۇمپانىيائى (ۋشە) ھەمۋى تەسلىم بە بزوتنەۋەى گۇپان بكەين، يان ۋەكو دەزگايەكى جىاۋزو سەربەخۇ بىمىنىتەۋە، تا ئىستە لەۋاۋ خۇماندا لەگفتوگۇداين ۋ ساغمان نەكرىدۋەتەۋە، مەن زۇر بەلامەۋە گىرنگە كە لە كوردستاندا دەزگاي راگەياندىن ئازاد ھەيىت، زۇر زۇر بەلامەۋە گىرنگە كە ئىمە چاۋ لە مىللەتانى پىشكەۋتۋى دىنيا بكەين، مىللەتانى پىشكەۋتۋى دىنيا، حىزبەكانىيان دامودەزگاي ئىعلامى تايىبەت بەخۇيانىيان نىيە، رەنگە ھەندىك دەزگاي ئىعلامى ھەيىت، بەشكەلىك لە شەكلەكان پىشتىۋانى لەسىاسەت، يان لەبىرۈبۇچونى حىزىيىك بكات، بەلام بەم شىكەلى ئىستە لەكوردستاندا ھەيە، رەنگە تەنبا ۋلات كە وايىت، سورىا بىت،

تەلەفزیونی ئازاد ھەبب، رادیوی ئازاد ھەبب، سینه‌مای ئازاد ھەبب، بېجگە لەو ھەلەك ئازادیی خۆپیشاندا و مانگرتن و رییوان و کۆکردنەو ھەبب، ھەروەھا دەبەستینەو ھەبب، زانکۆکان سەرەخۆ بن و ئازادییان ھەبب، مرگەوتەکان سەرەخۆ بن و ئازادییان ھەبب، بازار سەرەخۆ بێت و ئازادیی ھەبب، ئەمە ھەموی بەیەكەو ھەبب گریڤراو ھەبب لەگەڵ یەكتریڤا.

KNN: جیاوازی ھەبب لەنیوان راگەیاندا، یاخود ئازادیی راگەیاندا لە دۆخی شۆریدا، لە دۆخی ھۆکمرانیدا؟

نەوشیرون مستەفا: بەلێ، بېگومان لە زەمانی شۆریدا، مەبەستێ ھەبب کوردستانی عێراق دەكەم، نامەبەست مەسەلەكە بگشتین، تەعمیمی بکەم بۆ ھەموی، لەسەردەمیكدا كە تۆ لەشۆریدا خەباتی چەكدار دەكەیت، خەباتی نەینیی دەكەیت، خەباتی رێكخراوی دەكەیت، لەبەرەبەرێ تۆدا ھێزێکی درێژ بەھەمو چەكێك و شەبەكەیی كی جاسوسی فراوانی و راگەیاندا و ئیعلام ئەمانە ھەبب، لەو ھەلەكدا رەنگە پاراستنی ئاسایشی شۆرەكە، یان پاراستنی ئاسایی جولانەو چەكدارەكە، پاراستنی ئاسایشی رێكخراو سیاسییەكە، ئەو ھەببەتی ھەبب لەچا و مەسەلە ئازادییدا، یەعنی پاراستنی ئاسایشی شۆرەكە تاحەددییكی زۆر سنور دادەنێت بۆ ئازادیی رادەربەرین و ئازادیی بچوك دەكەتەو، لەكاتێكدا ھەمو شۆرەكە لەپێناوی بەدیھێنانی ئازادییدا ئیش دەكات، وەختێك كە تۆ دەسەلاتت گرتە دەست، مەفرۆزە ئازادیی لە ولاتەكدا جێبەجێ بکەیت، مەفرۆزە ئەو بەلێنانە كە كاتی خۆی بەخەلكتەداون جێبەجێیان بکەیت، تۆ لە فەترەكدا كە فەترە شۆرش بوو، داوات لەخەلك کردوو، قوربانیی بدن، قوربانییان تەنیا بەژانی خۆیان نەداو، بەلكو قوربانییان بەو داو ھەبب كە تەنازولیان لە بەشێك لە ئازادییەكانی خۆیان کردوو لەپێناو ئەو ھەبب كە ئازادییەكی گەورەتر بەنێندەكی ھەبب ئەویش ئازادیی ولاتەكیانە، ولاتێكی ئازاد، بەتاكی ئازادو بەكۆمەڵی ئازادەو ھەبب.

له ناو كۆمه لگه ی كوردیدا به لای ئیمه وه زۆر زۆر گرنگن، ئیمه پیمانوایه، ئازادیی تاك، یان ئازادیی كۆمه ل كاتیك تهواو ده بیئت كه ده گاته سنوری ده ستیپكردنی ئازادیی تاكیكی دیکه یان كۆمه لیكی دیکه و پیمانوایه، ته نیا سنور بو ئازادیی ئه وهیه كه ده ستدیریژی نه كرده یته سهر ئازادیی خه لكی دیکه، مه فهومی ئازادیی لای ئیمه ئه وهیه.

KNN: ئیستا له كوردستانداو له دوخه سیاسییه كه شدا، باس له وه ده كریئت، باس له سنوردانان بو ئازادیی ده كریئت به بیانوی خراپ به كارهیانی ئازادییه وه، بوچونتان له م بارهیه وه؟

نه وشیراون مسته فا: ئه وه بوچونیکی ورد نییه، چونكه له كوردستاندا یاسای روژنامه گهریی ده رچوه، خراپ به كارهیانی روژنامه، ئه و قانونه ده توانیئت ریگه ی لی بگریئت، ئه گهر به ريكوپییکی جیبه جی بگریئت، به لام به داخه وه ئه و قانونه كه نزیکه ی دو ساله له په رله مانی كوردستانه وه ده رچوه، به لام تا ئیستا له دادگاكانی كوردستاندا جیبه جی نه كراوه و پیموایه، ئه ئه ر ئه و قانونه جیبه جی بگریئت، رهنگه تا ئه ندازهیه کی زۆر بتوانیئت ریگه وه بگریئت كه ئازادیی روژنامه وانی خراپ به كار نه هیئریئت.

KNN: بوچونیك هیه كه سیاسییه كانی كورد وهك پیویست له ئازادیی تیئنه گیشتون، كیشهی تیگه یشتن له ئازادییان هیه؟

نه وشیراون مسته فا: پیموایه، ئه وه راست نییه، سیاسییه كانی كورد به دریژی ته مه نی خویان کاریان كردوه له پیناوی دا بینكردنی ئازادییدا، باوه رم وایه كه به چاكی له ئازادیی تیگه یشتون، به لام وهختیك تو ده گه یته ده سه لات، پاراستنی ده سه لات ده كه ویته سه رو پاراستنی ئازادییه وه.

KNN: با بیینه سهر مه سه له ی ئازادیی راده ربهرین، راده ربهرین یاخود ئازادیی را له ستراتیژی بزوتنه وه ی گوړاندا چۆنه؟

نه وشیراون مسته فا: ئازادیی راده ربهرین له لای ئیمه چ له ئاستی تاكو چ له ئاستی كۆمه ل، ئازادیی راده ربهرین بریتییه له وه ی كه روژنامه ی ئازاد هه بیئت،

ئىمە ئۆپۆزسىيۆن پىيۆست ناكات دەسلەت تەگىرمان بۆ بکات

سازدانی: ھۆشيار عەبدوللا

نەوشىروان مستەفا لەم چاوپىكەوتنەدا كە بەرنامەى روبەروى كەنالى (كەى ئىن ئىن) لەگەلى سازداو سەبارەت بە پرسى خۆرىكخستنهوہى بزوتنهوہى گۆزان و كۆمەلىك باس و خواسى ھەنوگەى سەر گۆرەپانى سياسى كوردستان و عىراق بىروبۆچونى بزوتنهوہى گۆزان دەخاتە رو.

KNN: بالەسەرەتاوہ لە مۆلەتەكەتانەوہ دەستپىبكەين، ئىوہ لەدواى (۷/۲۵) باستان لەوہ دەكرد وەكو قەوارەيەكى سياسىي بەشئوہيەكى ياسايى لە ھەرىمى كوردستاندا كاردەكەن، بەلام لەچارچىوہى قانونى پۆل برىمەردا، دواتر پەناتان بۆ ئەوہ برد كە لە حكومەتى ھەرىمى كوردستاندا مۆلەت وەربگرن، بۆچى؟

نەوشىروان مستەفا: ئىمە لە دو ھەلبژاردندا دوجار داوامان لە كۆمسيۆنى بالائى ھەلبژاردنەكان كردوہ، لەھەردو جارەكەدا وەكو دو لیست چوینەتە ھەلبژاردنەوہ، جارى يەكەم (۷۰۰) كەس پشتیوانى لە داواكەمان كردوہ، ئەوہ شتىكى ئاسايیە لە عىراقدا ھەمو ئەو رىكخراوانەى كە بەشدارىيان لە ھەلبژاردندا كردوہ ھىچ ئىجازەيەكيان لە حكومەت وەرنەگرتوہ، تەنيا لەو رىگەيەوہ ھاتونەتە ناو ژيانى سياسىيەوہ، ئىمەش پىمانوابو: لە كوردستانىش بەھەمان رىگە دەتوانين بەشدارىي بكەين، بەلام كاربەدەستەكانى حكومەتى ھەرىمى كوردستان زۆرجار ئىنتىقائى سەيرى قانونەكانى عىراق و سەيرى

KNN: ئەو مۇلەتە بۇجى زەرور بو؟

يۇلەۋەي بىتۈن كۆنفرانسى مەلى بېستىن، يۇلەۋەي.

KNN: بۇچونىڭ ھەيە، كە پىيىوايە: ھە مۇلتەتەتان تەنھا بۇ ھەۋە داۋاكردو،

یو نه وهی بتوانن بودجه له حکومتی هریمی کوردستان وهر بگرن؟

نه و شيروان مستهفا: وا بزانم مه سه له ي بودجه به شيكه له و قانونه ي كه له

وهرگرتوه بۇ ئەوہ بتوانين لههه مو قەزاكاندا مقەر بكهينهوه، بۇ ئەوہى بتوانين كۆپو كۆمەل ببهستين، بۇ ئەوہى كه كهى ويستمان خۆپيشاندان بكهين بهرهممى، بۇ ئەوہى بتوانين ئيمه لهههولا لههه مو بوارهكانى ژيانى سياسىي كوردستانى عىراقدا هه بونىكى رهسميمان هه ييت.

KNN: باسى بودجه مان كرد، بارى داراييتان چۆنه؟

نوشىروان مستهفا: لهسايلهى خواوه بارودۆخى داراييمان باشه.

KNN: مهسهلهى خۆپىكخستنه وه تان به چى گه يشت؟

نوشىروان مستهفا: ئيمه هيشتا له قوناغى سه ره تايى خۆپىكخستنه وهين، دواى ئەوہى كه مۆلەتى ياساييمان وهرگرتوه، پيش ئەوہى كه مۆلەتى ياسايى وهر بگرين، ئيمه له هه ندى شويندا، هه ندىك ئەنجومه ن و ليزنه مان دروستكردوه، كه په يوه ندىي به هه لېژاردنى په رله مانى كوردستان و هه لېژاردنى په رله مانى عىراقىيه وه هه بو، دواى ئەوہ ئيمه نه چوين وه كو حيزبه كانى ديكه كۆميتەو ليزنه و لقو شتى ديكهى لهو بابە تانه دروست بكهين، ئيستا دهستمانكردوه به خۆپىكخستن به جورىك له خواره وه دهستمانپيكردوه بۇ سه ره وه، ئيمه وه كو هيژىك ده توانين شانازىي به وه وه بكهين، كه كه ره سته يه كى گه وه رى خۆپىكخستنه مان هه يه، ئيمه هيژىك نين بليين، له پيشدا دهستهى دامه زرينه رمان دروستكردوه، دهستهى دامه زرينه ر بلاوده كهينه وه به كوردستاندا بۇ ئەوہى بچيت پړوپاگه نده بكات بۇ ئەم ريكرخواه سياسىيه، بۇ خوشبه ختى ئيمه به ره و ژورى (٤٠٠) هه زار كه س دهنگيان پيداوين، له ناو ئەوانه دا خه ريكي خۆپىكخستنين، له خواره وه دهستمانپيكردوه، له بنكه كانى خواره وه دهستمانپيكردوه، نهك له سه ره وه.

KNN: گرنگترين تاييه تمه ندىي لهو خۆپىكخستنه وه يه دا كه چه ند جاريكى ديكه ش به يه كه وه گفتوگو مان له گه ل كردويت، ئيستا رهنگه يه كيان و تبىت كه ئەوہ يه، كه له خواره وه بۇ سه ره وه خۆتان ريكرخستوه، به لام له سه ر تاييه تمه ندىيه كانى خۆپىكخستنه وهى ئيوه ده ته وييت بلييت چى؟

نەوشیروان مستەفا: رەنگە دو تایبەتمەندیمان ھەبێت جیاوازان بکات لە حیزبە تەقلیدیەکان، یەکیکیان ئەوەیە: ئێمە ھەولمانداوە ئەوەندەى مومکین بێت دەسەلاتەکان دابەش بکەین بەسەر شارەکاندا، واتا ھەموو شارێک کە سایەتیی تایبەتیی خۆی ھەبێت، دەسەلاتی تایبەتیی خۆی ھەبێت، تەنانەت بازەکانیش جوړیك لە کەسایەتیی و دەسەلاتی تایبەتیی خۆیان ھەبێت، واتا دابەشکردنی دەسەلات بەشیوەیەکی ئاسۆیی بەسەر ئۆرگانەکانی ئەم رێکخراوە، ئەوە یەکیکە لە تایبەتمەندیەکانی ئێمە، لەمەش گەرنەتر ئێمە ھەولمانداوە لەم رێکخستە تازەیدا جوړیك لە سیستمی کارکردنی رێکخراوەیی بێنێنە کایەو، کە ھەمیشەو لەھەموو کۆنگرە کەدا قابیلی تازەبونەو ھەبێت، واتا ئێمە نایکەین بەحیزبی کۆمەڵێک کادییری پیشەیی، کە ھیچ ئیشوکاریکیان نەبێت غەیری حیزبایەتی، ئەو سیستمی کارەى کە ئیشی پێدەکەین، ئێمە ئومێدمان وایە کە سیستمیک بێت ھەمیشە تازەبونەو ھەبێت.

KNN: خۆشت باستکرد، کە قاعیدەى کە جەماوەری بەرفراوانتان ھەیە لانیكەم ئەوانەى کە دەنگیان پێداون، ھەلبژاردنی ئەوانەى کە دیاری دەکړن کە لەگەڵتان ئیش بکەن بۆ بزوتنەو ھى گۆران، پرۆسەى کى ئالۆز نییە؟

نەوشیروان مستەفا: بەلى پرۆسەى کى ئالۆز، چونکە ئێمە دیاریمان نەکردو ھى ئەندامى ئێمە تائىستا، کى ئەندامان نییە، لەپاش فەرەى کى دیکە پاش ئەو ھى پرۆسەى خۆرێکخستن گەشتە قوئەى ئامادەکردن و ئەندامانى ئەنجومەنى شارەکان، ئەوساکە رەنگە فۆرمیک بۆلۆکەینەو، کى دەیهوئیت بێت بە ئەندام، کى دەیهوئیت وەکو پشٹیوان و لایەنگر بمیئیتەو، بەلام ھەلسۆراو ھەکانى ئێمە تا ئەندازەى کى زۆر دیارن، ئێمە دو ھەلبژاردنمان بەرپێکردو، لە ھەردو ھەلبژاردنە کەدا لە ھەموو شارەکاندا ئێمە ئەنجومەنمان ھەبوو، کۆمیتەمان ھەبوو، لە ھەندیک جێگە گروپمان ھەبوو، گروپی پشٹیوانیمان ھەبوو، لەناو ئەمانەدا دیاربون، ئەوانەى کە ھەلسۆراو بون و

کاريان کړدوه و مال به مال گه پاون، له سهر سندوقه کان بريکار بون، يان چاوديز بون، له شاره کانداه سهر پهر شتي هه لمه تي هه لبرژاردنيان کړدوه، ئيمه هه لسو پراوه کانمان له ناو نه وانه دان.

KNN: دوتريت زورترين ئيعتيمادتان له سهر نه وانه يه، که کوڼ، يان پيتشتري له يه کي تي له گه لتاندا بون؟

نه وشيرون مسته فا: نه وه زور جار نه و قسه يه باسده کريت، ئيمه هه مو نه وانه ي که له يه کي تي نيشتماني هاتوينه ته دهره وه، به کاديره سهر کړد يه کانو نه وانه ي خواره وه ژماره مان ناگاته (۳) هزار که س، ناگاته (۲) هزار که س، نه وانه ي که دهنگيان به ئيمه داوه به ره و ژوري (۶۰۰) هزار که سه، نه وانه ي که له حيزبه کاني دیکه وه هاتون، ئيمه ته جروبه يه کی رابردومان هه يه هی زه مانی پيشمه رگايه تي، له زه مانی پيشمه رگايه تيدا نه وکه سانه ي که عه سکه رييان ده کرد له ريزي جهيشي عيراقدا که ده هاتنه دهره وه، سازدانو ريکخستنيان له ناو ريزي پيشمه رگه دا زور ئاساتر بو له وانه ي که هه رگيز سهر بازنيان نه کردبو، نه وانه ي که سهر بازنيان کردبو، کو مه ليک شتي سهر بازني فير بون، که له ژياني پيشمه رگايه تيدا دوباره ده بوه وه، زور بو ئيمه ئاسان بو بو نه وه ي که که سيک که ده هاته دهره وه، به ئاساني بکريت به فرمانده ي مه فره زه، بکريت به فرمانده ي که رت، بکريت به جيگري تپ، بکريت به فرمانده ي تپ، نه وانه که تازه بون هيچ ته جروبه يه کی ژياني سهر بازنيان نه بو، چهند مانگيک ده بوايه له گه ليان خه ريک بيت، بو نه وه ي فيريان بکه يت که قوناغي تازه چپيه. به هه مان شيوه نه وانه ي له ريکخواوه سياسي به کانه وه هاتونه ته ناو ئيمه وه، نه که به ته نيا له ناو يه کي تي يه وه، ته نانه ت نه وانه ي له ناو حيزبه کاني دیکه شه وه که هاتونه ته ناو ئيمه، که نجينه يه کی گه وړه ي ته جروبه ي ژياني ريکخواوه ي و ژياني سياسي و ژياني گشتييان هه يه، ئيمه که لک له هه مويان وهرده گرينو سوديان ليوه رده گرينو بو ئيمه نه وه سهر و تیکو سامانيکی گه وړه يه.

KNN: دهوتریت که بزوتنه وه که تان دابهش بوه بۆ دو ئاست، یا خود دو نه وه، یان نه وهی نازانم پیی دهلین، حیزبی و ناحیزبی، نه وانهی که پیشتر له حیزبه که تان له یه کیستی نیشتمانیدا له گهلتان بونو نه وانەش که پیشتر حیزبایه تیان نه کردوه، زۆرجاریش په لده هاوێت بۆ نه وهی، که بلین: له ناو بزوتنه وهی گوێراندایه ته که تول دروست بوه؟

نه و شیروان مستهفا: پیموایه نه وه شتیکی ئاساییه، ململانیی نه وه کان له هه مو جیهاندا هه بوه، له کوردستانیشدا هه یه، نه وهی جیگهی خوشحالییه ئیمه یارمه تیمان داوون بۆ نه وهی نه و ململانییه ئیستا به شیوه یه کی ئاشکرا بێته کایه وه، جیلی تازه هه ول بدات جیگهی جیلی کۆن بگریته وه، نه وه قانونیکی ته بیعییه (نوی کۆن ده بییت، کۆن جیگه چۆل ده کات بۆ نوی) نه وهی که تو باسی ده کهیت ململانیی من پیموایه: نه وه شتیکی زۆر ئاساییه به و نه ندازه یه نییه، وه کو نه یاره کانی ئیمه زۆر باسی ده کهن، ئیمه هه ول ده دهین ته جروبهی کۆن، ته جروبهی پیر له گه ل هیممه تی که نجدا تیکه لاو بکهین، لادیی و شاری تیکه لاو بکهین، کۆن و تازه تیکه لاو بکهین، حیزبی و غه یره حیزبی تیکه لاو بکهین، من هه ر بۆ نمونه بۆ نه وهی بزانیته که نه وه تا چ نه ندازه یه که نه و قسه یه که تو کردتو خه لک نه وه دوباره ده که نه وه، تا چ نه ندازه یه که ورد نییه، ئیمه له شاریکی وه کو شاری سلیمانیدا به تایبه تی له ناو شاره که دا له سه ر سندوقه کان پیوستیمان به (۱۰۹۶) کهس بوه بۆ بریکاری، بۆ سه ره رشتی بنکه کان پیوستیمان (۱۸۰) کهس بوه، بۆ سه ره رشتی باز نه کان پیوستیمان به زیاتر له (۴۰) کهس بوه، هه مو نه وانهی که له یه کیستی ها تونه ته ده ره وه له شاری سلیمانیدا کۆنه کانی که جه نابت باسی ده کهیت ژماره یان ناگاته (۲۰۰) کهس، یان (۳۰۰) کهس، باقیه که ی دیکه مان له کو یوه هیناوه؟.

KNN: زۆرجار باس له وه ده کهن که له دیدارو روبه رو بونه وه کانی دیکه شدا، به وهی که ئیوه شیوازیکی نوی له کاری سیاسی له کوردستان به ره هه مه ده هینن، یان لانیکه م شیوازیکی نوی له کاری سیاسی که له نه زمونی حیزبه

تهقلیدییهکانی دیکه‌ی کوردستان ناچیت. سیماکانی ئەم تازەییە، دواى تێپەربونی دو هەلبژاردن بەسەر ئەزمونی بزوتنەووەکەتاندا چییە؟

نەوشیروان مستەفا: یەکیک لە گەرنەگرتین ئەو ئەزمونانەى که ئێمە ئیستا تاقیدەکەینەووە دامان هێناو، ئەزمونی دانانی چەك و هەلگرتنی دروشمی سیاسییە، ئێمە جولانەووەکەمان لە باتی ئەوێ بە تەنگ شەپ بکات و لە باتی ئەوێ لە کاتی ناگۆکیدا پەنا بۆ چەك بەریت و ئیحتیکام بۆ چەك بەریت، پەناى بۆ دەنگدان و بۆ قەسەکردن بردو، بۆ یەكەمینجارە لە میژوی تازەى میلەتەکەماندا، ئێمە موعارەزەییەکی مەدەنیمان لە چوارچێوەى قانونەکانى هەریمی کوردستاندا هێناو تە کایەووە که دەوری خۆیان بە شیوەیەکی زۆر باش دەبینن لە ئاشکراکردنی ئەو شتەکانى که پێویستە میلەتەکەمان بیزانن، من پێموایە، بە تەنیا ئەو سەرۆکییە باس بکەین، ئەو داھێنانە باس بکەین، پێموایە، ئەو شتێکی تازەییە لە جولانەووەى کورددا، ئێو خۆتان دەزانن کە کورد بە دەست شەپى ناوخۆوە چەند توشى دەرد و نەهامەتى بو، بۆ یەكەمینجارە کە وامانکردو، جولانەووەیەکی سیاسیی بێتە پیشەو، بەبێ بەکارهێنانی چەك، بەبێ بەکارهێنانی زەبروزەنگ، بەبێ ئەوێ کە پەنا بەریت بۆ توندوتیژی، جوړیک لە کاری سیاسیی هێمانە، کاری سیاسیی قانونی، کاری سیاسیی مەدەنى بێنیتە کایەو، ئومێدمان وایە، ئەمە سەرەتای قونایەکی تازە بێت لە ژيانى میلەتەکەماندا.

KNN: یەکیک لەو سیماتە ناشرینانە کە پێشتریش ئێو لە خیتابی ئیعلامی خۆتاندا نەقلتان کردو، کردنەووەى بارەگای حیزبى بو لە گەرەك و کۆلان و شارو شارۆچکەکاندا، سیاسەتى ئێو بۆ کردنەووەى بارەگا چۆنە لە کوردستاندا؟

نەوشیروان مستەفا: ئێمە هەول دەدەین کە کەمترین ژمارەى بارەگامان هەبێت، هەول دەدەین، لە هەر قەزایەکدا لە بارەگایەك زیاترمان نەبێت، پێشنيانمان کردو بۆ فراکسیونی گۆران لە پەرلەمانى کوردستاندا کە پرۆژەییەك پێشکەش بکەن،

لەو پرۆژەیدا وەکو بەشیك له ته‌ع‌دیل‌کردنی قانونی نه‌ح‌ز‌اب، یاخود وەکو پرۆژە‌یه‌کی سه‌ربه‌خۆ، بۆ دیاری‌کردنی ژماره‌ی باره‌گای حیزبه‌کان له‌ناو شاره‌کاندا، پیمانه‌ی، هه‌بونی ژماره‌یه‌کی زۆری باره‌گای حیزبی له‌ناو شاره‌کاندا، له‌ناو کوچ‌و کۆلانه‌کاندا، له‌ناو شه‌قامه‌کاندا، بێجگه له‌وه‌ی که ده‌بیست به‌بار به‌سه‌ر می‌زانیه‌ی گشتیه‌وه، ده‌بیست به‌بار به‌سه‌ر دراوسێکانیشه‌وه، دراوسێکانیش هه‌راسان ده‌کات، ئازادی خه‌لکیش تیک‌ده‌دات، بۆیه پیمان باشه، نه‌ک هه‌ر ئیمه، به‌لکو حیزبه‌کانی دیکه‌ش ژماره‌ی باره‌گا‌کانی خۆیان له‌ناو شاره‌کاندا که‌م بکه‌نه‌وه.

KNN: ده‌وتریت که بزوتنه‌وه‌ی گۆ‌پ‌ان، کۆنگره‌ نابه‌ستیت، ئیوه پێشتر پیتانابوه، هه‌مو ریک‌خستنیك پێویستی به‌ کۆنگره‌ هه‌یه بۆ ئه‌وه‌ی نوێ بیت و له‌نویبونه‌وه نه‌وه‌ستیت؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: به‌لێ، ئیمه نه‌ک هه‌ر کۆنگره‌ ده‌به‌ستین، پاش ئه‌وه‌ی پرۆسه‌ی خۆپیک‌خستنه‌وه ته‌واو بو، فۆرمی داواکاری نه‌ندامیتی بلا‌وده‌که‌ینه‌وه، پاش ئه‌وه‌ی پرۆسه‌ی نه‌ندامگیریمان ته‌واو کرد، ئیمه نه‌ک هه‌ر کۆنگره‌ی گشتیی ده‌به‌ستین، یان کۆنگره‌ی نیشتمانی ده‌به‌ستین، به‌لکو کۆنفرانسی مح‌لی شاره‌کانیش ده‌به‌ستین، واته له‌هه‌مو شاره‌کاندا کۆنفرانسی مح‌لی ده‌به‌ستین، کۆنفرانسه مح‌لییه‌کان ته‌نیا بۆ ئه‌وه ناییت که چه‌ند که‌سیک هه‌لبژێرن بۆ مه‌سئولیه‌ت و نه‌وانه، به‌لکو زۆر تر کۆنفرانسه مح‌لییه‌کان بۆ ئه‌وه بیت که پێویستییه‌کانی هه‌لومه‌رجی کۆمه‌لایه‌تی، ئابوری، رۆشنیری بزاین بۆ ئه‌وه‌ی بتوانین هه‌میشه ئیمه به‌رنامه‌ی تازه پێشکه‌ش بکه‌ین و به‌ئینیه‌ کایه‌وه.

KNN: مه‌سئولیه‌ت له‌ فه‌لسه‌فه‌ی سیاسی بزوتنه‌وه‌ی گۆ‌پ‌اندا چیه، ته‌کلیفه، یان ته‌شریفه، ئه‌رکه، یان ریزلێنا، کامیانه؟
نه‌وشیروان مسته‌فا: بێگومان، لای ئیمه ئه‌رکه.

KNN: په‌یوه‌ندیتان به‌ هی‌زه کوردستانییه‌کانه‌وه چۆنه؟

نەوشیروان مستەفا: تائىستا پەيوەندييەك كە پىي بوتريت، پەيوەنديى
 سياسى، لەنيوان ئيمەو لەنيوان حيزبە كوردستانىيەكان بەتايبەتى يەكيتى و
 پارتيدا نىيە. لەسەر ئاستى پەرلەمان، پەرلەمانتارەكانى ئيمە، ئەوان دەبينن،
 ئەوان ھى ئيمە دەبينن، گفتوگۆ دەكەن لەناو ھۆلى پەرلەماندا، جاروباريش كە
 سەرۆكايەتیی ھەريمى كوردستان نوینەرى ھەمو لایەنەكان بانگ دەكات،
 نوینەرەكانى ئيمەش دەچن بۆ ئەوى، بەلام وەكو پەيوەنديى دوقۆلى، تائىستا
 لەگەل ھیچ لایەنیکدا بەتايبەتى لەگەل ھەردو حیزبى دەسەلاتداردا
 پەيوەنديمان نىيە، ئومیدمانوایە كە لە پاشەپوژدا باش ببیت.

KNN: لە گرژیيەكانى ئەم دوایيەتاندا لەگەل پارتى دیموکراتى كوردستان،
 یاخود ئەو زمان زبیريەى كە لە راگەياندنەكانى پارتى دیموکراتى كوردستاندا
 بەرامبەر بە گوێزان بەكارهات، بێدەنگیتان ھەلبژارد، بۆچی؟

نەوشیروان مستەفا: بۆ ئەوێ كە ھەلومەرجى كوردستان بارگرتەر نەبیت.
 KNN: لە كۆنگرەكەى يەكيتى نیشتمانى كوردستانیشدا، لە كۆنگرەى
 (۳)دا، تالەبانى دیسان ھێرش، یاخود باسى بزوتنەوێ گۆپانى كردووە،
 لانیكەم، بەخراب یاخود ناباش، لەسەر ئەوێش بێدەنگیتان ھەلبژارد؟

نەوشیروان مستەفا: بەلى، لەبەر ھەمان سەبەب، بۆ ئەوێ بارگرتى زیاتر
 دروست نەبیت، پاش ئەو بەپراستى ئيمە زۆر موراعاتى وەزعی ئەو
 برادەرانیەمان كرد، وەزعی ئەو كەسانەمان كرد كە لە كۆنگرەكەدا بون و
 ئومیدمان وابو كە كۆنگرەيەكی ھيمن و سەرکەوتوبیت و باش بەرپۆھبچیت،
 لەبەرئەو تەحەمولی ئەوێمان كرد، چیمان پێدەلین، جوابمان نەداندووە.

KNN: باسى كۆنگرەمان كرد، ئەنجامەكانى كۆنگرەى (۳)ى يەكيتى
 نیشتمانى كوردستان بەلاو چۆنە، یاخود تەعليقت لەسەرى چيیە؟

نەوشیروان مستەفا: من ھیچ تەعليقیك لەسەرى نىيەو نامەوێت ھیچ
 ھەساگانەنيكىشى لەسەر بليیم، بەلام لەناخی دلەو تەمەننا دەكەم،

سەرکەوتو بنو قوناغیکی تازه له ژيانی ریکخراوه کياندا دەستپێکەن، که به خێرو خوشی میلله ته که مانو به قازانجی میلله ته که مان بێت.

KNN: به لām که سێک که نیوهی عومری خۆی له بزوتنه وهیهکی سیاسیییدا به سه ربرد بێت، ئیستا راسته لێی جیا بوه ته وه، یان بزوتنه وهیهکی سیاسی سه ربه خۆی هیه، به لām هیچ ته علیقیکی له سه ر نه دا، شتیکی ئاساییه به پرای به پێرت؟

نه وشیروان مسته فا: به لێ، ئیستا ئیمه جولانه وهیهکی دیکه مان به پێخستوه، بێجگه له وهش هیشتا زوه بۆ ئه وهی هه لسه نگاندنێک بکهین بۆ ئه نجامه کانی کۆنگره.

KNN: په یوه ندیقان به میدیای ئازاده وه چۆنه، ئه و میدیایه ی که ده وتريت، هه مو شتی که ده نوسن، یا خود که ده یلێن، ئیوه له پشیتییه وهن، یا خود راستتر ئه وهی که ئیوه خاوه نی میدیای ئازادن؟

نه وشیروان مسته فا: له پراستیدا ئیمه خاوه نی میدیای ئازاد نین، ئیمه ته له فزیۆنمان هیه، رادیۆمان هیه، رۆژنامه مان هیه، سایتمان هیه به ناوی خۆمانه وه هه مو ئه و شتانه ی بلأویده که ینه وه به بێ ئه وهی شه رم له که س بکهین، به ناوی خۆمان و به وێنه ی خوشمانه وه بلأویده که ینه وه، به لām ئیمه بێگومان پشتیوانی له میدیای ئازاد ده کهین، هه ندیک لایه ن و هه ندیک که س که ئیمه به وه تاوانبار ده که ن که ئیمه له پشستی میدیای ئازاده وهین، یا خود هه موی به قسه ی ئیمه ده کات، له پراستیدا ئه وه راست نییه، ئیمه راسته له پشستی میدیای ئازاده وهین، چونکه یه کێک له به رنامه کانی که ئیمه ئیشی بۆ ده کهین، دا بێنکردنی ئازادیی راده رپێنه له کوردستان داو ئیمه پیمان خوشه هه مو حیزبه سیاسییه کانی کوردستان فیری ئه وه بێن، له باتی ئه وهی تفهنگ به کاربھێنن، له باتی ئه وهی حه بسخانه به کاربھێنن، بواری راگه یاندن به کاربھێنن بۆ دیفاعکردن له خۆیان، له هه مان کاتدا بۆ رونکردنه وهی بیرو بۆچونه کانی خۆیان، من لێره وه رایده گه یه نم، ئیمه مه سئولیه تمان، ته نیا به و

داموده زگایانه ی راگه یاندنه که خۆمان به پریوه ی ده بهین، ئەوانه ی دیکه، ئەو ساینه ی که ئیمه لی مه سئول نین، یا خود ئەو گو قارانیه ی له بواری میدیای ئەهلیدا درده چن، ئەوانه خۆیان سه ره به خۆن، خۆیان به پرپرسن له بیروبۆچونه کانی خۆیان.

KNN: راتان له سه ر فراکسیۆنه که ی کوردستان تان چۆنه، له کاره نیان رازیین، یان سیاسه تی گو پانیان جیبه جی کردوه؟

نه وشیروان مسته فا: ئەوانه خۆیان جوړیک له ئازادییان هیه له ئیشوکاره کانی خۆیاند، بلیم سه د له سه د لییان رازیم، یان لییان نا پاریم، ناتوانم وایم، چونکه هیشتا سالی یه که می ته مه نیان ته وای نه بو، هیشتا (۳) سالی دیکه یان له بهرده مدا ماوه بو کارکردن، به لām له راستیدا ده توانم بلیم، نیوه رازیمو نیوه نا پاریم.

KNN: دهوتریت، ئیوه وه کو بزوتنه وه ی گو پان، یان له پری کارکردنی فراکسیۆنه که تانه وه، هه لبه ته فراکسیۆنه که ی به غاداتان تانیستا ئیشی نه کردوه، له بهرئه وه ی که ماوه یه کی زۆر نییه، به لām دهوتریت، که ئیوه ئەزمونی ئۆپۆزسیۆنیکی سلبیتان ته قدیم کردوه، یا خود رو لیک ئیجابیتان نییه له بنیاتنانی کاری دامه زراوه یی و له باشکردنی دامه زراوه کانی حکومه تی هه ری می کوردستاندا؟

نه وشیروان مسته فا: کی ن ئەوانه ی وامان پیده لێن، ئەوه ئەوانه ن که سه ر به ده سه لاتن، با برۆن ته گبیر بو خۆیان بکه ن، زۆر جار باسی ئەوه ده که ن، وه لā ئەمه ئۆپۆزسیۆنیکی ته ندروست نییه و ئەمه ئۆپۆزسیۆنیکی پۆزه تی ف نییه و ئەمه ئۆپۆزسیۆنیکی سه لبيه، با برۆن خۆیان به ده سه لاتیکی پۆزه تی ف و ده سه لاتیکی وه کو خۆیان باسی ده که ن، هه قی وایه ئەوانه ی که ئیش بو ئەوان

دهكهن، تهگير بۇ مه سئوله كاني خويان بكهن، تهگير بۇ ئيمه نهكهن، ئيمه موعاره زهين و خومان دهرانين چي دهكهن.

KNN: بۇچونتان، ياخود چاره پروانيتان له فراكسيونه كهي به غداثان چونه؟

نهوشيروان مستهفا: ئوميدم وايه كه كاري زور باش بكهن.

KNN: له وي، له به غدا دهتوانن چي بكهن؟

نهوشيروان مستهفا: دهتوانن زور شت بكهن، دهتوانن ديفاع له مافه كاني نه تهوهيي كورد بكهن، نهوانهي له دهستوري عيراقدا سەلمينراون، دهتوانن نهگەر له كوردستان، ههنديك كي شه ههيه چاره سهريان نه كريت، بيهنه به غدا، دهتوانن زور شت بكهن.

KNN: تا چه ند به جديي به شداريتان كردوه له ئيتيلافي ليسته كوردستانيه كان؟

نهوشيروان مستهفا: به لي، ئيمه به شدارييه كي جديمان كردوه، نهوه دو لايهني ههيه، لايهنيكي پابهندييه به پرسه نه تهوهيييه كاني گه له كه مانه وه، كه بيگومان نهگەر ئيمه زياترو زورتر سور نهين له هه مو لايه نه كاني تر به تاييهت كه ئيمه به ته ماي هيچ پوستيكي گه ورهين، له وان كه متر پابهندي نهو پرسه نه تهوهييانه نابين، بيگومان ئيمه پابهند ده بين به پرسه نه تهوايه تيبه كانه وهو له وهدا هاوبه شين له گه لياندا، له مه سه له كاني ديكه دا سه ره خوئي سياسي فراكسيونه كهي خومان ده پاريزين بۇ دهربريني يروبۇچونه تاييه تيبه كاني خومان.

KNN: بۇچونتان سه بارهت به هه لبرژاردني نه نجومهني پاريزگانان، به پراي ئيوه، له وادهي خويدا نه جامده دريت؟

نەوشیروان مستەفا: دەبیئت ئەو پرسیارە لە ئەنجومەنی وەزیرانی ھەریمی کوردستان بکەین.

KNN: خیتابی سیاسیتان بەرامبەری چۆنە، داوا دەکەن لە وادەى خۆیدا بکریت، یاخود دواخستنی بەلاتانەوہ ئاساییە؟

نەوشیروان مستەفا: ئیمە پیمانوايە، ھەرچی زوتر بکریت، باشترە.

KNN: دەوتریت، لەئێستاوہ لە خۆئامادەکردنان؟

نەوشیروان مستەفا: ئەگەر ئەمڕۆ ھەلبژاردن بییت، خۆمان بۆ ئامادە کردوہ، سبەینیش بیّت ھەر ئامادەین، دو سبەیش بیّت ھەر ئامادەین.

KNN: شتیکی دیکەش دەوتریت، دەوتریت بۆ پۆستی پارێزگاری سلیمانی، نەوشیروان مستەفا خۆی کاندید دەکات؟

نەوشیروان مستەفا: ھەندیک رۆژنامە ھەیە، بە ھەلبەستی ھەوالی درۆ دەژی، ئەوہ یەکیکە لەو ھەوالانە.

KNN: لەکۆتاییدا، دو پرسیارى تایبەت لە ژيانى شەخسىی خۆت لێیکەم. لەماوہی رابردوداو پێش دروستکردنی بزوتنەوہی گۆران، یەکیک بوی لەوانەى لەبوارى نوسیندا، بەتایبەتى لە بوارى رۆژنامەوانییەوہ، لە بوارى ئەو میژوہى کە خۆت تیايدا ژیاویت، دۆکیۆمێنتت کردوہو نوسیوتە، ئیستا بەتەواوہتى لێی دور کەوتویتەتەوہ؟

نەوشیروان مستەفا: ئیستا زۆری وەختەکەم تەرخانکردوہ بۆ ئەو کارە سیاسییەى کە پەيوەندیی بە بزوتنەوہی گۆرانەوہ ھەیە، بەلام ھیشتا دانەپراوم لەو بوارە رۆشنیبریەى کە کاتى خۆی کارم تیا کردوہ.

KNN: واتە لە ئایندهدا ئەزمونەکانی شیوهی قەڵەمهکان، پەنجەکان یەکتەر دەشکێنن، هەموو ئەو کتێبانە ی تری که بلاتکردونەتەوه سهبارەت به میژوی سیاسی ناوخۆی هەریەکە کوردستان، بهرەمی دیکە دەبینین؟
نەوشیروان مستەفا: ئەگەر پێویستی کرد.

KNN: دوا پرسیارم ئەوهیه که ئیستا کاتی مۆندیاله، نەوشیروان مستەفا هاندەری چ ولاتیکیه؟

نەوشیروان مستەفا: بۆ من، هەموو ئەو تیپانە وهکو یهك وان، بهلام تهمه نناي ئەوه دهکەم، رۆژیک له رۆژان، تیپی کوردستان به ئالای کوردستانهوه له ناو مۆندیالدا به شداری بکات.

سەر بۆ هیچ فشارێکی سیاسی دانانهوێنین

سازدانی: وشیار عهبدوڵا

بهرنامه‌ی روبه‌پڕی که نالی ئاسمانی KNN ئەم دیمانه‌یه‌ی له‌گه‌ڵ نه‌وشیروان مسته‌فا ئه‌نجامداوه، تیايدا نه‌وشیروان مسته‌فا باس له‌ کاری داها‌توی بزوتنه‌وه‌ی گو‌پ‌ران به‌ گشتی و له‌ به‌غدا به‌تایبه‌تی ده‌کات، له‌بهر گرنگی دیمانه‌که سبه‌ی ده‌قی دیمانه‌که به‌لا‌وده‌کاته‌وه:

KNN: یه‌که‌م پرسیار به‌وه ده‌ست پێده‌که‌م که له‌ نی‌وان ۷/۲۵ و ۷/۲۳ دا بزوتنه‌وه‌ی گو‌پ‌ران چو‌ن ده‌خو‌ینیت‌ه‌وه، به‌تایبه‌ت له‌ ئاستی به‌را‌ورد‌کاری ده‌نگه‌کاندا؟.

نه‌وشیروان مسته‌فا: ئه‌وه دو‌هه‌لب‌ژاردنه، هه‌لب‌ژاردنیکیان هی ۷/۲۵ بۆ په‌رله‌مانی کوردستان و هه‌لب‌ژاردنیکی دیکه ۳/۷ بۆ په‌رله‌مانی عێراق، که به‌ دو‌سیستمی هه‌لب‌ژاردنی جیا‌واز به‌پ‌یوه‌چوه، هه‌لب‌ژاردنی یه‌که‌م به‌سیستمی یه‌ک بازینه‌یی داخرا‌و له‌ هه‌مو هه‌ری‌می کوردستاندا به‌پ‌یوه‌چو، هه‌لب‌ژاردنی دو‌هم به‌چهند بازنه‌یی، واته‌ هه‌ر پارێزگایه‌ک به‌ بازنه‌یه‌ک و به‌سیستمی کرا‌وه بو‌ه، که ئەم سیستمه‌یان سیستمیکی نو‌ی بو‌له‌ هه‌مو عێراقدا، له‌به‌رئ‌ه‌وه به‌نسبه‌ت ئی‌مه‌شه‌وه نو‌ی‌بو، ره‌نگه‌ هه‌ندی‌ک که‌موک‌وپ‌ریشی تێدا‌بو‌ی‌ت، به‌لام گرن‌گ‌ترین شت ئه‌وه‌یه که ئی‌مه له‌ هه‌لب‌ژاردنی یه‌که‌مدا توانیمان پێگه‌یه‌کی به‌هێز له‌نا‌و په‌رله‌مانی کوردستاندا دا‌به‌زێنین، له‌ هه‌لب‌ژاردنی دو‌همیشدا توانیومانه‌ پێگه‌یه‌کی به‌هێز له‌نا‌و په‌رله‌مانی عێراقدا دا‌به‌زێنین.

ره‌نگه‌ هه‌ندی‌ک که‌س پێی وای‌ت که له‌ هه‌لب‌ژاردنی دو‌همدا که‌ممان هێنا‌ی‌ت و له‌ هه‌لب‌ژاردنی یه‌که‌مدا زۆرمان هێنا‌وه، به‌لام له‌ هه‌لب‌ژاردنی په‌رله‌مانی کوردستاندا نرخ‌ی کورسیه‌ک ۱۸ هه‌زار ده‌نگ بو‌ه، له‌ هه‌لب‌ژاردنی ئه‌نجومه‌نی

نوینهرانی عیراقدا نرخى كورسیهك نزیكهى ۵۰ هزار دهنگه، ئیমে ۸ كه سمان چوه ته په رله مانى عیراقه وه، به لآم به ههشت (په نجا هزار) دهنكى چونه ته ئه و نه جومه نه وه، ئه گهر به گشتى كۆى بكه یته وه، هه كورسیه كى ئیمه ۶۱ هزار كه س دهنكى پیداره به پىی ژماردنى كۆى دهنگه كان، له كاتیكد له هه لېژاردنى په رله مانى كوردستاندا نرخى یهك كورسى بو په رله مانى كوردستان ۱۸ هزار بو، له بهر ئه وه پىم وایه له هه لېژاردنه شدا پىشكه وتنىكى گه وره مان به دهسته یناوه، پیمان وایه ئه مهش سهركه وتنىكى دىكهى بزوتنه وهى گوپانه له بواری كاری په رله مانیدا.

KNN: چاودىرانی سیاسى پىیان وایه له دواى ۷/۲۵ وه، ئه و سیاسه تانهى كه روبه پوى ئیوه بونه وه له توندویژى و سزای سیاسى، زۆر زۆر توندتر بوته وه، دهكریت بزانی كه دیارترین سزای سیاسى چى بو كه بهرامبه ر بزوتنه وه كهى ئیوه ئه نجام دراوه؟

هوشیروان مسته فا: له هه لېژاردنى ۷/۲۵ دا، ئه و هیزه سیاسیه نهى مونا فسهى ئیمه یان ده كرد، پىیان وابو كه ئیمه هیژىكى بچوكین و ژماره یه كى كه مى كورسیه كان به دهست ده یین، له بهر ئه وه تا ئه ندازه یه كى زۆر مه سه له كه یان به جدی وهر نه گرتبو، به لآم كه ئه نجامه كانى هه لېژاردن ده رچو، ئه وكاته باب ته كه یان به جدی وهر گرت، له بهر ئه وه بو هه لېژاردنى په رله مانى عیراقى خویان چاكتر ئاماده كرد.

له هه لېژاردنه دا ده توانین له سه ر دو ئاست بهروانین بو ئه وهى دیارى بكه یین بهرامبه ر به ئیمه چیانكردوه، یه كىكیان ئاستى راگه یاندنه، كه جه نگیكى سایكولۆژى زۆر توندوتیژ و خه ستیان بهرامبه ر به ئیمه له ده زگاكانى راگه یاندا به كار هینا، ده توانین بلین كه جه نگیكى زۆر به شده ت دژى ئیمه به رىكرا، من پىشم وایه كه پسپۆرى بیانى و بیگانه یان هینا بو ئه وهى له و جه نكه سایكولۆجیه دا هاوکارىیان بكه، له سه ر ئه رزى واقعیش، ئه وهى پىی ده و ترىت "ئیرهابى حكومه تی"، ئه وهى له ده ستیان ها ت و پىیان كراوه به هه مو شیوه كان

ئىرهابى حكومه تىيان بهرامبەر به دۆست و لايهنگرهكانى ئيمه بهكارهيناره هەر لهوى كه خهلكيان دهرکردوه و لهشوينيکهوه گواستويانهتهوه بۆ شوينيکی دیکه بۆئهوى دهست لهکارهکى ههلبگریت يان ههپهشهيان لیکردوه، هەر لهوى كه ههپهشهيان لهکهسوکاری کردوه، هەر لهوى كه ههنديك جار ئیغرائاتيان کردوه، ئهوى كه کوردی کۆن پنیان وتوه "گفت و گهف"، واته لهلايهکهوه ههپهشه و لهلايهکهوه بهلین. . . هه مو ئهوانهيان بهکارهيناره.

KNN: له دهستپيکی کردنهوى كه مپینی بانگهشهی ههلبژاردن بۆ ۳/۷، يهکک له وته ديارهكانى تۆ له ئاههنگی کردنهوهکهدا بریتی بو لهوى كه فراکسيونهکى ئیوه دهبيته پاريزهری داکۆکیکردن له مافى خهلكى کوردستان، دواى دهرکهوتنى ئهجامهکانیش هه مان بۆچونتان ههيه؟

نهوشیروان مستهفا: ئیستهش هەر وا ئهين، ئيمه پیمان وانیه كه ژمارهى کورسى له پهلهمانى عیراقیدا کاریگهريیهکى ئهوتوی ههبيت لهسهه دیفاعکردن و داکۆکیکردن له مافهكانى گهلى کورد، ئيمه پیمانوايه كه چۆنايهتى ئه و نوینهرايهى له پهلهماندا کاردهکن و ئه و سیاسهتهکى فراکسيونهکه کارى پیدهکات، تهناهت لهوانهيه نوینهرهکان ئهوهنده رۆلیان نهبيت، واته لهکاتیکیدا كه سیاسهتى حیزبیى يان لايهنيکی سیاسى، سیاسهتيکی دیاریکراو بهرامبەر به مهسهلهیهك لهلايهن فراکسيونهکهوه جیبهجی دهکریت، ئهوه رۆلى کاریگهرى ههيه.

بهبیگومان لهم خولهى پهلهمانى عیراقیدا نوینهرهکانمان و فراکسيونهکهمان، دهبيت به داکۆکیکاریکی سههسهختى مافه نهتهوهيههکانى کورد.

KNN: لهو چوارچیویهدا دانوستانتان لهگهڵ هیزه کوردیهکان لهسهه چ بنهمایهکه؟ دهتانهویت هاوبهشبن يان بهشداربن له گهلیاندا؟

نهوشیروان مستهفا: ئيمه لهگهڵ لايهنهكانى دیکهدا هه مومان لهیهك شویندا دهژین كه ناوى ههريمی کوردستانه، پیمان خوشبیت و پیمان ناخوشبیت چاره نوسمان بهیهکهوه بهستراوه، واته ئهوان پنیان ناخوشبیت و پنیان

خۆشبیټ، چاره‌نوسیان به‌چاره‌نوسی ئی‌مه‌وه به‌ستراوه، ئی‌مه‌ش به‌هه‌مان شیوه.

مامه‌له‌کردنی ئی‌مه‌له‌گه‌ل‌ئه‌واندا له‌سه‌ر چه‌ند ب‌نه‌مایه‌که، یه‌کی‌ک له‌و ب‌نه‌مایانه‌وه‌یه‌که چه‌ند مافیکی ده‌ستوری کورد له‌ده‌ستوری دا‌ئیمی عی‌راقدا هاتوه و له‌خولی رابردوی په‌رله‌مانی عی‌راقدا جی‌به‌جی‌ نه‌کراوه، ئی‌مه‌کارنامه‌یه‌که‌مان بۆ‌داناه‌وه بۆ‌ئه‌و جی‌به‌جی‌کردنی ئه‌و مافانه‌ی له‌کابینه‌ی رابردودا جی‌به‌جی‌ نه‌کراوه، له‌هه‌مان کاتدا هه‌ری‌می کوردستان هه‌ندی‌ک کیشی‌ه‌ی هه‌لواسراو و چاره‌سه‌ر نه‌کراوی هه‌یه‌له‌گه‌ل‌ حکومه‌تی ناوه‌ندی، ئه‌ویش دی‌سانه‌وه ده‌بی‌ت ئی‌مه‌له‌هه‌ردو بواره‌که‌دا هاوکاری بکه‌ین له‌گه‌ل‌ فراکسیۆنه‌ کوردیه‌کانی دی‌که‌دا هاوکاری بکه‌ین بۆ‌ئه‌وه‌ی بتوانین که کیشی‌ه‌کانی نی‌وان هه‌ری‌م و ناوه‌ند و مافه‌ ده‌ستوریه‌کانیشمان جی‌به‌جی‌ بکه‌ین، له‌هه‌مان کاتیشدا ئی‌مه‌هه‌ول‌ ده‌ده‌ین که په‌رله‌مانی عی‌راقی و داموده‌زگای عی‌راقی بۆ‌زیاتر دیموکراتیزه‌کردنی هه‌لومه‌رجی کوردستانی عی‌راق به‌کاربه‌ین.

KNN: مه‌به‌ستت له‌مه‌چییه؟ به‌شی‌ک له‌ نه‌یاره‌کانتان پ‌ی‌یان وایه‌ کاتی‌ک ئی‌وه هه‌ولێ‌ریان هه‌ری‌م و بارودۆخی کوردستان ده‌به‌ستنه‌وه به‌ به‌غداوه، ئه‌مه‌ وه‌کو جو‌ری‌ک له‌ ئی‌بتی‌زازی سیاسی به‌کارده‌هێ‌نن بۆ‌هاو‌په‌یمانی کوردستانی یان بۆ‌هێ‌زه‌کانی دی‌که؟

نه‌وشی‌روان مسته‌فا: به‌لێ، پ‌ی‌م وایه‌ ئه‌و لک‌یدانه‌وه‌یه‌ نا‌راسته، ئی‌مه‌ به‌شی‌ک‌ین له‌ عی‌راق، تائی‌ستا هه‌ری‌می کوردستان بۆ‌وه‌رگرتنی موچه‌ ١٧٪ی بودجه‌ له‌ به‌غدا وه‌رده‌گری‌ت، واته‌ بۆ‌موچه‌ پشت‌ ده‌به‌ستی‌ت به‌ به‌غدا، خو‌راک و سوته‌مه‌نی و داو ده‌رمان، ئه‌وه‌ی که دی‌ت بۆ‌ کوردستان له‌به‌غداوه دی‌ت.

ئی‌مه‌ وه‌ختی‌ک که ده‌روانی‌نه‌ به‌غدا و دامه‌زراوه‌کانی ده‌وله‌تی عی‌راق، ئی‌مه‌ زۆرمان پ‌ی‌خۆشه‌ که له‌ هه‌ری‌می کوردستاندا سی‌ستمی‌کی کارکردن و ئازادی راده‌بر‌پ‌رین و پاراستنی مافی مرو‌ف‌ه‌ به‌شی‌وه‌یه‌که بی‌ت که هه‌مو‌مان شانازی پ‌ی‌وه‌ بکه‌ین و له‌ هه‌مو جی‌گایه‌که به‌رگری لێ‌ بکه‌ین، زۆری‌شمان پ‌ی‌ خۆشه‌ که ئه‌و

کیشانهی له کوردستانی عێراقدا رودهات له ناو خۆماندا چارهسهری بکهین، له ناو پهڕله مانی کوردستان و ئهجمههنی وهزیراندا چارهسهری بکهین، له گفتوگۆی دو قوڵی و سێ قوڵی و چوار قوڵی لایهنه سیاسیهکاندا چارهسهری بکهین، بهلام که ئهوه قابیلی چارهسهرکردن نهبێت، بێگومان دهیبهین بۆ بهغدا، ئهو قسهو باسانهش کاریگهری لهسهر ئیمه نابێت.

KNN: دهوتریت که له دانیشتنهکانی لیسته کوردستانیهکان له گهڵ سهروکی ههریمدا، ئیوه کیشهی سزای سیاسیتان کردوه به ئهجیندایهکی سیاسی و کردوتانهته پێشمهرج و کردوتانهته خاڵێک له خاڵهکان، رهخنهی ئهوه دهگیریت که دهبوایه ئهو بابته به روکاره رهههندیکی سیاسی پێ نه به خشرایه، بهلکو بکریت به نارهزایی تیکرای چین و توێژهکان، تهعلیقی ئیوه چیه لهسهر ئهو رهخخانه؟

نهوشیروان مستهفا: پیم وایه رهنگدانهوهی ئهوه له راگهیاندنی کوردیدا تا ئهندازهیهک به چاکی رهنگی نه داوه تهوه و پیشان نه دراوه، ئیمه ههرگیز لابرین یان نه هیشتنی سزای سیاسی ناکهین به پێشمهرج بۆ قبولکردنی ههمو تهنازوله سیاسیهکانی تر.

ئیمه پیمان وایه سزای سیاسی چ به نسبهت دۆستان و ئهندام و لایهنگرهکانی ئیمهوه، چ به نسبهت لایهنهکانی دیکهوه نابێت بمینیت ئهمه پێچهوانه ی مافی مروقه، له ولاتانی پیشکهوتوی دنیا دا که دهروانه خهڵک، ئهوانه ی بێئیشن، موچهیهکیان پێ ددهن تا ئهوکاته ی ئیشیکیان بۆ دهوژنهوه، زۆر شتیکی نا مهنتیقیه له ههریمی کوردستاندا حکومهت یاخود حیزبهکان پهنا بهین بۆ ئهوهی موچهی خهڵک بپرن لهبری ئهوهی موچه بپرنهوه بۆ ئهو خهڵک تا ئیشیان بۆ دهوژنهوه، له بهرئهوه پیم وایه رهنگدانهوهی ئهو داواکارییه به باشی رهنگی نه داوه تهوه، ئهگینا ئهوه پێشمهرجی ئیمه نییه، ئیمه چاککردنی ههلو مهرجی کوردستان له ههمو رویه کهوه، ئهوانه مهرجی ئیمهیه بۆ جوړی هاوکارییهکان

له گهل لايه نه كاني ديكه دا، نهك به ته نيا گيړانه وه چهند سه د كه سيك كه نانيان براوه.

KNN: له كوردستاندا له دواي ۷/۲۵ نيوه ئوپوزسيونتان دروستكرد، به مانا هره فيعليه كه ي و كومه ليك چه مكتان خستوه ته وه سته ي سياسي كه تا ئيستاش ئالوگورپكي گرنكي پي ده كريت، له ناستي به غداوه ده تانه ويټ چي بگورن؟

نه وشيرون مسته فا: به لي، به غدا هاوشيوه ي كوردستان، له كوردستانيش تا ساليك له مه وپيش هه مو لايه نه سياسي ه كانيش پييان وابو كه نه وه ي به شدار نه بيټ له كيكي حكومه تدا، مالمويران ده بيټ و نه پوكيټه وه و نه پليشيټه وه و له ناوده چيټ، ئيمه له ماوه ي سالي رابردودا ئيسپاتمانكرد كه ده توانيت ئوپوزسيون بيت و له ناويش نه چيت، به داخه وه له عيراقدا تائيستا زاله به سهر هه مو لايه نه سياسي ه كاندا، پييان وايه كه نه گهر له ئوپوزسيوندا بن، مه خو ده بينه وه و هيچيان پيوه نامينيټ و نه پوكينه وه، له بهر نه وه به باوه رپي من له م قوناغدا هيچ يه كيك له و ليستانه ي پييان ده وتريټ "ليسته براوه كان" ئاماده نين بن به موعاره زه، به لكو هه مويان چاويان له وه يه كه به شيك له وه زاره ته كانيان به ربكه ويټ و وه زاره تي چه وريشيان به ربكه ويټ بوئه وه ي بتوانن خه لكه كه ي خو ياني پي رازي بكه ن و خو ياني پي به هيژ بكه ن.

له به غدا نه گهر كورد هه موشي بيټ به ئوپوزسيون، نه وكاته ئوپوزسيونيكي كاريگه ر نايټ، له ناو نه و هيژه كورديه ي له په رله ماني عيراقدايه ئيمه به ته نيا موعاره زه نين و هيچ شتيكي نه وتوي لي سه وز نايټ، به لام ئيمه به ئسلوبي خو مان هه مو نه و بيرو بوچونانه ي كه هه مانه له سهر دوخي عيراق و كوردستان بيگومان له چوار سالي ئاينده دا، فراكسيونه كه مان ده يخاته به رده مي په رله مان، جا نه گهر له ناو حكومه تدا بين يان له دهره وه ي حكومه تدا بيټ.

KNN: باست له وه كرد كه به شيكي زور له ليسته براوه كان به شداري ده كن له كيكي حكومه تدا، باسيشت له وه كرد كه نه گهر كورد له ئوپوزسيوندا بيټ رهنگه

گوتاری حیزبی بگۆپین به گوتاری نیشتمانی و نهتهوهیی و له هه مان کاتدا ههول بدهین که به حیزبیکردنی کۆمه‌لگه و پۆسته گرنگه‌کانی کورد و به‌حیزبی کردنی په‌یوه‌ندی نیوان ههریمی کوردستان و به‌غدا بگۆپین بۆ په‌یوه‌ندی نیوان کورد و حکومه‌تی به‌غدا، له‌و چوارچیویه‌شدا پیمان وایه که هه‌مو خه‌لکی کوردستان و عێراق مافی خۆیانه پۆستی به‌رز به‌ده‌ست به‌ینن و جیگه‌ی خۆیان بکه‌نه‌وه.

KNN: ئه‌گهر به ژماره‌ی کورسی بی‌ت، بزوتنه‌وه‌ی گۆپان به‌ته‌مای چ پۆستیککی وه‌زاره‌ته له به‌غدا؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: تا ئه‌و گفتوگۆیانه به‌لایه‌کدا نه‌که‌ون، ئیمه هه‌چ بیروبۆچونیککی تایبه‌تیمان نییه له‌سه‌ری.

KNN: واته خۆتان ئاماده نه‌کردوه بۆ ئه‌وه‌ی چ حه‌قیبه‌یه‌کی وه‌زاری وه‌رده‌گرن له حکومه‌تی نوێی عێراقدا؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: چاوه‌ڕپێ ئه‌و گفتوگۆیانه ده‌که‌ین که به‌ریگاوه‌یه.

KNN: ده‌وتریت که قسه‌یه‌ک له‌گه‌ڵ نه‌وشیروان مسته‌فادا کراوه بۆ ئه‌وه‌ی بێده‌نگ بی‌ت له‌ئاستی ههریمی کوردستان، یاخود لانی که‌م به‌پۆی میدیاکانی ده‌ره‌وه‌دا بۆ ئه‌وه‌ی تا ئه‌وکاته‌ی کیششه‌ی سزادراوه سیاسیه‌کان یه‌کلایی ده‌کریته‌وه و له کوردستاندا نامینیت، بۆ ئه‌وه‌ی گوتاری کوردی په‌رت نه‌کریت، ئایا ئه‌مه هه‌چ بنه‌مایه‌کی هه‌یه و راسته‌؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ئه‌و قسه‌یه هه‌چ بنه‌مایه‌کی نییه‌و هه‌چ که‌س و لایه‌نیک داوای له من نه‌کردوه که بێده‌نگ بم، دلنیا به ئیمه سه‌رده‌میک قه‌سفی کیمیایی نه‌یتوانیوه بێده‌نگمان بکات، له‌به‌رئه‌وه ئیمه سه‌ر بۆ هه‌چ فشاریککی سیاسی دانانه‌وینین که به‌رگری له مافی هاوڕێ و دۆست و لایه‌نگره‌کانی خۆمان بکه‌ین، ئه‌و قسه‌یه بێ بنه‌مایه و پیموایه روژنامه‌یه‌کی ناوخۆیی لی‌ره بلاوی کردبویه‌وه که خۆی دروستی کردبوه‌واله‌که.

KNN: ئیوه له رابردودا زۆر رهخنهتان له نوێنه رایهتی کورد گرتوه له بهغدا، دکریت بزاین که گرنگترین ئهو نهڕیته تازانه چین که ئیوه دهتانهوێت له نوێنه رهکانتاندا ههبیئت له بهغدا، بهتایبهت له سههر بنه مای خستنه پڕوی هه مو راستیه کان و مه سه له ی شه فافیه ت؟

نه وشیروان مسته فا: ئه وه ی که ئیمه به لاما نه وه گرنکه، فراکسیونی گوپان له بهغدا پیشت بهرنامه یه کیان هه بوه له کاتی هه لپژاردندا، ئهو بهرنامه یه ی که بۆ بهغدا خستومان هه تپرو درێژه کیشانی ئهو بهرنامه یه یه که له ۲۵/۱۵۷ خرابوه پڕو، واته یه کتری ته و او ده که ن.

وه کو باسیشم کرد، گرنگترین شت ئه وه یه که گو تاری فرا سیۆنه که ی ئیمه جیاواز ده بیئت، گو تاری ئیمه گو تاری کی نیشتمانی و نه ته وه یی ده بیئت و حیزبی نابیئت، نه که ههر بهرگریکردن له کوردستان به ئه رکێک ده زانن به لکو بهرگریکردن له مافی هاو لاتیانی عێراقیش، وه کو بهرگریکرد له مافی مرو و و ئهو مه سه له ئه ساسییانه ی که په یوه ندی به شه فافیه ت و داد په روهری کۆمه لایه تی و په یوه ندی به دانانی سنو ریک بۆ ده ستیوه ردانی حیزبه سیاسیه کانه وه هیه له کاروباره کانی حکومه ت، هه مو شه و شتانه ئیمه له په رله مانی عێراقیشدا بیگومان بهرگری لی ده که یین و له سه ری بهرده وام ده یین.

KNN: دهوتریئت که له سههر ئاستی عێراق و له سههر ئاستی کوردستان کاره کانتان دژ یه که ده بنه وه، بۆ نمونه ده بیئت له بهغدا پیویسته شه ریک بکه ن بۆ ئه وه ی بودجه یه کی باش بیته کوردستانه وه، به لام له هه ری می کوردستان بودجه که به و شیوه ناشه فافانه په سه ند ده کریئت که خۆتان لیی نارازی بون و هۆلی په رله مانتان بۆ به جی هیشت، ئهو دژاو دژی و حاله ته لای ئیوه چۆن که وتوه ته وه؟

نه وشیروان مسته فا: پیم وایه هیچ دژی یه کتری نین، به پیچه وانه وه ئیمه ده توانین که ئیمه ده توانین په رله مانی کوردستان وه کو هیژیکی پشتگیری به هیژ بۆ پڕۆسه ی دیموکراتیزه کردنی کوردستان به کار به یین، بۆ نمونه با به راوردیک

بكهين له نيوان هه لومهرجى كوردستان و هه لومهرجى عيراقدا، عيراق له دواى
روخانى سه دام حسينه وه، مه سه له ی ئارام و ئاسايشى لى دهر بهينه، كه بو
خوشبهختى كه له ههريمى كوردستاندا ئاسايش و ئارامى هه بوه، به لام له
به غدا بو ناخوشبهختى ئيرهاب هه بوه و ئاسايش و ئارامى تيدا نه بوه و
ته قينه وه هه بوه، با به راوردىك بكهين له نيوان ده سه لاته كاندا نه وهى كه پيى
دهوتريت سى ده سه لاته كه- (جيبه جيكرد و ياسا دانان و دادوهرى).

ئه گهر بهروانته په ره له مانى عيراق و به راوردى بكهين به په ره له مانه كهى ئيمه
له چوار سالى رابردودا، كه س ناتوانيت ئينكارى نه وه بكات كه په ره له مانى
به غدا زور نه كتيقت و فره يتر بوه له بير و بوچونه كانيدا له چاو په ره له مانه كهى
ههريمى كوردستاندا.

ده سه لاتى دادوهرى له به غدا تا رادهيهكى زور سه ره به خوڤى ههيه له چاو نه
ده سه لاتى دادوهرى بهى كه له كوردستاندا هه بوه، نه وان كه متر ده ستيوهردانى
حيزبى له كاروباره كانياندا هه بوه و كه متر كارگه ربون به ده سه لاتى بهر پرسه
بالاكان و كار به دهسته گه ره كان.

واته ده سه لاتى دادوهرى له به غدا ده توانين بلين سه ره به خوتره له چاو
كوردستان، ده سه لاتى ياسا دانان چالاكت، ده سه لاتى جيبه جيكردن كه نه گهر
خوى بنويينت له كو مه ليك له دامو ده زگاكانى وه كو سوپا و پوليس و نه م
جو ره شتانه، دهروانيت له چوار سالى رابردودا سوپاى عيراقى دروستكراوه ته وه
له سه ر بنه مانى ئينتيمما بو عيراق، سبه ينى سه ركردهى سوپاى عيراق و
وه زيرى بهرگرى بگوڤدرىت و ههركه سيكى ديكه بكرىته سه روكى گشتى
سوپاى عيراق، نه وان گوڤرايه لى ده بن، به به راورد كردن له گه ل هيزه
چه كداره كانى كوردستانى عيراق كه نه وان كو مه ليك دامه زراوهى عه سكه رى و
ئه منبيان دروستكردوه كه بو ده وله تى عيراقيان دروستكردوه، تائيستا ئيمه
له كوردستاندا نه وه مان نيه، وه ره بو بوارى ئازادى روژنامه گه رى، بزانه له
به غدا چه ند ئازادى روژنامه گه رى ههيه و له كوردسانيش تا چ ئه ندازهيه كه!

بۆیه ئیমে به غدا به پشتیوانیک دهنانین بۆ پرۆسهی دیموکراتیزه کردن، بۆ نمونه تو میزانیته به نمونه هیئایه وه، کاتیك له ههولیر ئیمه توشی کیشه بیدین له سه ره وهی که میزانیته شه فاف نیه، ده توانیت له به غداش هه مان بابته بوروژینیت، وه زیری دارایی بانگ بکهیت بۆ په رله مانی به غدا ئادهی جه نابی وه زیر ۱۷٪ میزانیتهی عیراق ته رخا نکرا وه بۆ هه ری می کوردستان، ئیمه هاوکاره کانه مان له فراکسیونی گوپان له په رله مانی کوردستاندا ئه وه مه سه له یه یان وروژاندوه، به لām ئه وان ئاماده نین ئاشکرای بکه ن.

له به غدا وه زاره تی دارایی هه یه، له هه مو وه زاره ته کانی به غدا موفه تیشه ته (چاودی ریکردن) هه یه، له سه ره ئاستی عیراق دیوانی چاودی ریی دارایی هه یه و له سه ره ئاستی عیراق ده سته ی نه زاهه هه یه، له په رله مانی عیراقیدا لیژنه یه که هه یه به ناوی نه زاهه وه، ئیمه ئه توانین ئه وانه یان لی بوروژینین، ناتوانیت وا به ئاسانی شته کان بکات به ژیر لی وه وه، وه کو چه ند سالی رابردو، بۆیه ئیمه پیمان وایه ئه وان پشتیوانیه کی گه وه ن بۆ ئیمه.

KNN: ئه گه رچی له ما وهی رابردودا دو چاری دو هه لبژاردنی قورس بونه ته وه، که به شیک له چاودی ران پیمان وایه که چه سپاندنی دو کو له که یه بۆ گوپان، به لām سه باره ت به پر سی ریکخسته نه وهی بزوتنه وهی گوپان، رات چیه؟

نه وشیروان مسته فا: به لی، ئیمه ئیستا له به رده می ئه وه داین که به شیوه ی سالی رابردو، چه ند مانگی رابردو ناتوانین ئیداره ی بزوتنه وهی گوپان بکه یین، بزوتنه وهی گوپان ده بیته له چوار چی وه یه کدا ریکبخریت، به لām چه ز ده کم هه مو ئه وه که سانه ی که لی دو انه کانی من ده خوینیته وه، ئیمه هه ول ده ده یین مۆدی لیک سیاسی تازه له کوردستاندا دابه یین، که جیا وازیته له و مۆدی له سیاسیانه ی که حیزبه کانی کوردستانی عیراق تا ئیستا په یه روه یان کردوه.

KNN: ته نها له پوی شکه وه یان نا وه پوکیش؟

نه وشیروان مسته فا: له هه مو رویه که وه.

KNN: قسه يه كه هه يه له سه ره نه وه ي كه بالبالين له ناو بزوتنه وه ي گوڤراندا دروست بو، نه وه تا چه ند راسته؟.

نه وشيروان مسته فا: ئيمه حيزبيكي عه قاييدي و نايد يو لوجي نين، بي جگه له وه ي ئيمه حيزبيكي ستاليني نين، له ناو ئيمه دا گروپيش و باليش و فلانه و فيساره هه يه و جائيزيشه هه بيت، به لام له كو تايدا ئيمه يه كه ستراتيزمان هه يه، يه كه سياسي تمان هه يه، يه كه بهرنامه مان هه يه كه كاري بو ده كين، له بهر نه وه به لام وه شتيكي ئاساييه نه وه ي كه نه لين بالبالين و... با هه بيت چيه؟!

KNN: نه و داواكاري مو له تي كار كردنه ي پيشكه شي وه زاره تي ناو خوتان كردوه، گه يشتوه ته كوي؟

نه وشيروان مسته فا: مو له ته كه مان پيشكه ش كردوه، هه مو نه و مه رجه ياساييانه ي كه به گو يره ي قانوني حيزب و ري كخراوه سياسي هه كاني كوردستاني عيراقدا ويستويانه هه موي مان جيبه جي كردوه و ئيستاش له چاوه پرواني نه وه داين و ئومي دمان وايه كه به زوترين كات مو له تي ياسايي مان پي بدن.

KNN: دوا پرسيارم له سه ره نه وه يه كه به ري زت به شيكي زوري ته مه ني خوت له بزوتنه وه ي سياسي كورددا به سه ره بردوه، ده ستيشت هه بو ه له دروست كردني كو مه ليك بزوتنه وه ي سياسي دا، به شيكي له كاتي خه باتي شاخدا بو و ئيستاش له سه رده مي خه باتي شار و مه ده نيدا، ناينده ي بزوتنه وه ي گوڤران چون ده بينيت له هه ري مي كوردستان؟

نه وشيروان مسته فا: من ناينده ي گه نجه كاني ولا ته كه م زور گه ش ده بينم، له بهر نه وه ناينده ي بزوتنه وه ي گوڤرانيش زور گه ش ده بينم.

به بی چاره سه کردنی کیشه ی ده رگراوه سیاسیه کان، هاوکاری هاوپه یمانی کوردستانی ناکهین

دیمانه ی: الشرق الاوسط

سلیمانی: شیرزاد شیخانی

له گهل ته و او بونی ماوه ی چاودیری کردنی نه نجامی هه لێژاردنه کان به راگه یاندنی نه نجامی به رایى ره سمى بهر له چهند روژیک، گوڤه پانی سیاسى عیراق ئیستا جموجولی فراوانی هیزه سه ركه وتوه كانی هه لێژاردنه، به مه به ستی پیکهینانی هاوپه یمانیته له ئاینده دا، به جوړیک گره نته پیکهینانی حکومه تی عیراقی داها تو بکات، له بهرئه وه ی هیچ کام له فراکسیو و قه واره سیاسیه کان زۆرینه یان به ده ستنه هیناوه که بتوانن حکومه ت پیکهینن، بۆیه به ئامانجی پیکهینانی حکومه تی داها تو فراکسیو نه گه وره کان زۆر پیوستیان به و حیزبانه هیه، که ریزه یه که له کورسییه کان ی په رله مانیان به ده سته یناوه.

فراکسیو نی ئۆپۆزسیو نی گوڤان له کوردستان که بۆیه که مجار به شداریی له کێرکی هه لێژاردنی نه نجومه نی نوینه رانی عیراق کرد، ئیستا بوته ژماره یه که له هاوکیشه ی سیاسیه ی عیراق، ده توانیت کاریگه ریه ی هه بیته له سه ر هاوسهنگی سیاسیه ی له دیمه نی عیراق. له چوارچیوه ی دیاری کردنی نه و رۆله (الشرق الاوسط) چاوی به نه وشیروان مسته فا سه رۆکی لیستی گوڤان که وت و له سه ره تاوه پرسیارى له باره ی هه لۆیستی فراکسیو نه که ی و مه رجه کان ی بۆ به ستنی هاوپه یمانیته ی سیاسیه کان ی داها تو ن لیکرد و وتی: "هه لۆیستی پیشوه ختمان به رامبه ر هیچ لایه نیکی به شداری پرۆسه ی سیاسیه ی براوه له

هه‌لبژاردنی گشتیدا نییه، نه‌گهر ژماره‌ی کورسییه‌کانی زۆربن یان کهم، سه‌بارت به‌مه‌رجه‌کانیش مه‌رجی پیشوه‌ختمان نییه بۆ گفتوگوکردن، نه‌ناهت بۆ کاری هاوبه‌شیش له‌گه‌ل هه‌رلایه‌نیک که له‌ناو په‌رله‌ماندا بیئت، جگه له زانکردنی به‌رژه‌وه‌ندی بالای نیشتمانی گه‌لی عیراق به‌سه‌ر به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی گروپیک یان تایه‌فیه‌ک یاخود حیزبیکسی سیاسی، پاراستنی سیستمی دیموکراتی په‌رله‌مانی فره‌یی ئیتحادی."

له‌باره‌ی ئه‌و هیژانه‌ی که بزوتنه‌وه‌که به‌نزیکتر له‌خۆی له‌پروی دیدو هه‌لوێسته سیاسیه‌کانه‌وه ده‌یانبینیئت و ده‌کریت پشتیان پێبه‌ستریئت و هاوپه‌یمانییتیان له‌گه‌ل بکریئت، وتی: "ئیمه هه‌لوێسته‌کانمان له‌سه‌ر بنه‌مای به‌رنامه و ئه‌و دروشمه سیاسییانه‌ی له‌کاتی پروپاگه‌نده‌ی هه‌لبژاردن بانگه‌شه‌ی بۆ کراوه بنیات نانین، به‌لکو له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌و خاله سه‌ره‌کیانه‌ی حکومه‌تی ئیئتلافی داها‌توه له‌به‌رنامه‌ی وه‌زاریسی خۆی و ره‌چاوکردنی به‌رژه‌وه‌ندی گشتی و خزمه‌تکردنی گه‌لی عیراق له‌و به‌رنامه‌یه‌دا."

له‌باره‌ی ئه‌و مه‌ترسییانه‌ی فراکسیۆنی هاوپه‌یمانی کوردستانی ده‌یخاته‌پرو سه‌بارت به‌هه‌ولێ هه‌ندیک هیژی سیاسی عیراقی بۆ لاوازکردنی رۆلی کورد له‌به‌غدا، جه‌ختکردنه‌وه‌ی سه‌رکرده‌کانی هاوپه‌یمانی له‌سه‌ر سه‌وابته نه‌ته‌وه‌یییه‌کان، شه‌رق ئه‌وسه‌ت پرسکاری لی‌کرد ئایا هاوکاری هاوپه‌یمانی کوردستان ده‌که‌ن له‌و مه‌سه‌لانه‌ی له‌ داها‌تودا ده‌خرینه‌پرو و مه‌رجه‌کانیان بۆ هاوکاریکردن له‌گه‌ل ئه‌و هاوپه‌یمانییه‌دا، نه‌وشیروان مسته‌فا وه‌لامی دایه‌وه: "چه‌ندین کێشه‌ی هه‌له‌په‌سێردراو له‌نیوان حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان و حکومه‌تی ناوه‌ندییدا هه‌یه و هه‌ندیکیان له‌ حکومه‌ته‌کانی پیشو به‌میرات بۆ ماته‌وه، کێشه‌ی کۆن و ده‌گه‌رینه‌وه بۆ سه‌رده‌می پیش روخانی رژیمی پیشو، هه‌ندیکیشیان تازهن و له‌ ماوه‌ی دوای روخانی رژیم دروستبون، ئهم کێشانه چاوه‌پێی چاره‌سه‌رکردن بۆنه‌وه‌ی حکومه‌تی ناوه‌ندی بپه‌ره‌ژێته سه‌ر مه‌سه‌له زۆر گرنگه‌کانی په‌یوه‌ست به‌بنیاتناوه‌ی دامه‌زراوه‌کانی ده‌وله‌تی نوێی

عێراق، بۆئەوێ عێراق بەهێزبێت لە ناوڤ و بەهێز بێت لە چوارچێوەی ئیقلیمی. بەلام دیدمان بۆ چارەسەرکردنی ئەم کێشە جیاوازه لەهەندیک روهه له دیدی هاوپهیمانی کوردستانی، له بهر ئەم هۆیه به لیستیکی سهر به خۆ به شداریمان له ههلبژاردندا کرد. . . . خاڵیکی تر په یوهندی بهم مهسه له یهوه هیه، دهسه لات له هه ری می کوردستان به دهست هاوپهیمانی کوردستانه وهیه، ئەم دهسه لات له ماوهی دو ههلبژاردنه که ی ئەم دوا ییانه، ههلبژاردنی په رله مانی هه ری می کوردستان له یولیۆ (ته موز) ی سالی رابردو و ههلبژاردنی مارس (ئازار) ی په رله مانی عێراق، دهنگه رانی لیستی گۆرانی ئازارداه، سه دان که س له کارمه ندانی وهزاره ته کانی ناوڤ و پێشمه رگه و پاسه وانی سنور له کاره کانیان ده رکراون، وهزاره تی په روه رده له بهر هۆکاری سیاسی سه دان مامۆستای گواستۆته وه، به راشکاوی پێمانوتون ئێمه ناتوانین له به غدا هاوکاریان بکهین، له کاتی که ئه وان دژایه تی هه واده رانی ئێمه ده که ن له کوردستان. سه باره ت به و مه ترسییانه ی خراونه ته پو، من پێموایه دابه شبون نییه له ریزی کوردیدا، به لکو جیاوازی هیه له بۆچونی سیاسی بۆ کێشه کان و چاره سه ره کان. کورد له عێراق هێزبان له ژماره ی کورسییه کانیان له په رله مانی عێراق سه رچاوه ناگریت، به لکو له وه وه یه که پیکهاته یه کی سه ره کی ده وله تی عێراقن. ئیستحقاقی نه ته وه یی و ئیستحقاقی ههلبژاردن هیه، رهنگه ئیستحقاقی ههلبژاردن کاربکاته سه ر بچوکه رده وه یان په راوی زخستنی رۆلی کورد له به ده سه تێنانی پۆسته وه زارییه کان، به لام ئەوه کارناکاته سه ر ئیستحقاقی نه ته وه ییان له پرۆسه ی بنیاتنانه وه ی ده وله تی عێراق و دامه زراوه کانی".

له باره ی راده ی ئاماده یی فراکسیۆنی گۆران بۆ به شداریکردن له حکومه تی داها توی عێراق و ئەو مه رجانیه ی له به رامبه ردا ده یانخاته پو، سه رۆکی فراکسیۆنی گۆران وتی: "ئه گه ر به رنامه ی وه زاری حکومه تی داها تو نزیک بێت له به رنامه ی سیاسیمان به شداریی تیدا ده کهین، به شداریی ئێمه و به شداریی

كورد له حكومهتی داهاتو بۆ ئیڤمه گرنكه و ههروهها بۆ حكومهتی عێراقیش، مه‌رجمان گونجاوی به‌نامه‌ی حكومهتی داهاتوه له‌گه‌ڵ به‌نامه‌ی سیاسیمان وه‌كو بزوتنه‌وه‌ی گۆپان".

نه‌وشیروان مسته‌فا قسه‌كانی به‌وه‌سفکردنی هه‌لبژاردنه‌كه‌ی ئهم دوايیه‌ كۆتاییه‌ینا به‌وه‌ی "هه‌نگاوێکی گرنك بوه له چه‌سپاندنی پرۆسه‌ی دیموكراتی له عێراق، ئیڤمه له‌و به‌روایه‌داين كه سازدانی هه‌لبژاردن ئه‌گه‌ر ساخته‌كاریشی تیدا بكری‌ت له‌نه‌کردنی باشت‌ره

نه‌وشیروان مسته‌فا: رازی نابین به‌ به‌ریوه‌بردنی ولات له‌ ریگه‌ی زۆرینه و كه‌مینه‌وه

سازدانی: كه‌نالی ئاسمانی ئه‌لجه‌زیره

ئهم‌و‌و به‌ریز نه‌وشیروان مسته‌فا ئه‌مین سه‌روکی به‌ره‌ی ئۆپۆزیسیۆن له كوردستانی عێراق میوانمانه

ئه‌لجه‌زیره: ئهم كاته‌ت باش به‌ریز نه‌وشیروان
نه‌وشیروان مسته‌فا: ئهم كاته‌ی ئیوه‌ش باش.

ئه‌لجه‌زیره: دوا‌ی ئه‌وه‌ی لیسته‌كه‌تان توانی به‌ ده‌نگی جه‌ماوهر رچه‌ی ده‌سه‌لاتی ره‌های هه‌ردو حیزبی دێرین و ناسراوی كوردی "یه‌كی‌تی نیشتمانی كوردستان به‌ سه‌روكایه‌تی تاله‌بانی و پارتی دیموكراتی كوردستان به‌ سه‌روكایه‌تی بارزانی" بشكینی له هه‌لبژاردنه‌كان، ئیستا راو بۆچونتان چیه‌و چۆن له هه‌لبژاردنه‌كانی مانگی داهاتوی عێراق ده‌روان؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: به‌لێ، هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی كوردستان به‌شیکه‌ له هه‌لبژاردنه‌ گشتیه‌كان له سه‌رانه‌ری عێراقداو بۆچونمان وایه‌ پرۆسه‌ی

کارکردنی سیاسی بەردەوامە و ئیتمەش ھاوبەشی ئەو پرۆسەییەین، بۆیە هیوادارین بە سەرکەوتویی کۆتایی پی ییت.

ئەلجەزیرە: کەواتە ئیوێ گەشبینن؟

نەوشیروان مستەفا: بەلێ گەشبینن.

ئەلجەزیرە: هەندێ کەس پێیان وایە نەخشەی نوێی لیستی گۆپان بە پەیوەندیکردنی "جەوهر نامیق" سەرکردە پێشوی پارتی دیموکراتی کوردستان و هەندێ کەسایەتی تر بە لیستی گۆپانەو، فراوان بو، هەندیکێ تر بە پێچەوانەو پێیان وایە دەنگەکانتان کەم دەکات، خۆتان ئەم بابەتە چۆن دەبینن؟

نەوشیروان مستەفا: دواي سەرکەوتنمان لە هەلبژاردنی پەرلەمانی کوردستان پێمان وایە بزوتنەوێکان فراوان بو. ئیتمە پێمان وانیە بزوتنەوێ گۆپان تەنها تاییبەت بییت بە توێژیکێ تاییبەتی کۆمەلگا یاخود بە ئاراستەیکێ سیاسی دیاری کراو، بەلکو دەکرێ لەژێر سیبەری کارکردنی بزوتنەوێکەدا چەندەها بۆچون و رەنگی جیاواز لە ناو توێژو چینهکانی کۆمەلگا و ئاراستە سیاسیهکانی تر پیکەو تەنها گوتاریکێ سیاسی کۆمان بکاتەو. بۆیە سنوری کارکردنی ئیتمە بە شیوەیکێ باش فراوانی بە خۆیوێ بینوێو پێمان وایە لە هەلبژاردنەکانی داهاو بە فراکسیونیکی بە هیژوێ دەپۆینە پەرلەمانی عێراقوێ.

ئەلجەزیرە: زۆرباشە، ئەو سروشتی پەیوێندی ئیوێ چۆنە لەگەل حیزبە کوردیهکانی تر هەر لە پارتی و یهکیتیوێ کە کوردستان بەپۆێ دەبەن تا ئەو حیزبانەو تر لەبەرەو ئۆپۆزیسیوێ دان؟.

نەوشیروان مستەفا: پەیوێنی بزوتنەوێکەمان لەگەل هەموو حیزبەکانی سەر گۆرەپانی سیاسی کوردستانی عێراق ئاساییە، ئیتمە لە پەرلەمانیکدا بەشدارین هەردو حیزبی دەسەلاتدار تییدا زۆرینەن و بەشدارین لەو دەسەلاتەو یاسادانان کە لە کوردستانی عێراقدا هەیه. بۆیە پەیوێندیەکانمان لەگەل هەردو

حیزبه دهسه لاتداره که و حیزبه کانی تریش زۆر ئاساییه. له ئاینده شدا به گوتاریکی هاوبهشی جیاواز له م گوتارهی که ئیستا بالادهسته پیکهوه هاوبهش دهین.

ئه لجه زیره: ئه و جیاوازیه چیه له گوتاری ئیوه دا هیه؟

نهوشیروان مستهفا: به ئی، گوتاری ئیمه جیاوازه به و پێیهی کۆمه لگای کوردیش وه که هه مو کۆمه لگایه کی تر له چهند تووژێکی کۆمه لایه تی جوړاو جوړ و له چهند ئاراسته یه کی سیاسی جیاواز پیکهاتوه، لێره دا گوتاری ئیمه گوتاریکی عه قلازی دادپهروه رانه ی جیاوازه له و گوتاره عه قهویه دلگه رمانه یه ی جه ماوه ده ورژنیست بۆ مه به ستی بانگه شه ی هه لېژاردن. گوتاری ئیمه گوتاری بونیادنانی ده وله تی یاسا سه روه ره هه ر بۆیه گوتاری ئیمه له روانگه ی هاوبه شی سیاسیشه وه له گوتاری ئه وان جیاوازه، گوتاری ئیمه له روی سه روشتی په یوه ندیه کانی هه ریم به مه رکه زه وه جیاوازه، چونکه ئه و په یوه ندیه ی ئیستا هه یه په یوه ندی حیزبه کانه به حکومه تی مه رکه زی به غدا ده وه ئیمه ش ده مانه وی په یوه ندیه کان له په یوه ندی حیزبه وه بگووژینه وه بۆ په یوه ندی گه ل به حکومه تی مه رکه زیه وه.

ئه لجه زیره: ئایا لیستی گوێران ده رواته پال لیستی هاوپه یمانی کوردستانی ئه گه ر بانگه یشتی بکری بۆ به دیه یانی ئه م خواسته؟

نهوشیروان مستهفا: له روی ئامانج و بنه مای کارکردنه وه یه ک ئامانج و بنه مامان هیه، به لām له روی شیوازی کارکردنه وه ئیمه له وان جیاوازی و باوه رناکه م له ئیستادا له گه ل هه ر لایه نی کدابی هاوپه یمانی سیاسی دروست بکه ین، له به ره ئه وه چاوه ری ده که ین تا دوا ی هه لېژاردنه کان ئه نجامه کان بیهین و دواتر بریار له سه ر ئه و مه سه له یه ده ده ین.

ئه لجه زیره: به ریز نهوشیروان پێش که می له مه وه بهر وتت په یوه ندی ئیستای هه ریم به حکومه تی مه رکه زه وه په یوه ندی حیزبه کانه، تێروانیست بۆ ئه و په یوه ندیه چیه؟

نهوشیروان مستهفا: دواى روخانى رژیمی پیشوی عیراق، حیزبه کوردیه‌کان کوردستانیان به‌پێوه ده‌برد، ئەو حکومرانییه به‌شیویه‌یه‌ک بو حیزب هه‌مو سه‌رچاوه‌کانی ژبانی قوڕخ کردبو بوخۆی له‌به‌رئه‌وه په‌یوه‌ندیه‌کانی هه‌ریم به به‌غداده‌وه په‌یوه‌ندی حیزبی بون که له‌لایه‌ن سه‌رکرديه‌تی ئەو حیزبانه‌وه ئەم په‌یوه‌ندیه به‌پێوه ده‌برا. به‌لام ئیستا ئیمه‌ کوومه‌لگایه‌کی ده‌ست له‌ناو ده‌ستمان ده‌وی، له‌لایه‌ک مه‌به‌ستمانه ساردو سپری نیوان گه‌لی کوردو حکومه‌تی مه‌رکزی و له‌لایه‌ک ساردو سپری په‌یوه‌ندیه‌کانی کوردو عه‌رب، تی بپه‌رینین. ده‌مانه‌وی ده‌ولت و کوومه‌لگایه‌کی نویی وه‌ها دروست بکه‌ین له‌سه‌ر هه‌ماهه‌نگی و لی‌کگه‌یشتن و ته‌واوکردنی یه‌کتر بونیاد نرابی.

ئه‌لجه‌زیره: به‌پێز نهوشیروان ده‌کری بلیین ئەو ساردو سپریه‌ی باست لیوه‌کرد له نیوان ئیوه‌وه ده‌سه‌لاتدارانی کوردستانی‌شدا هه‌یه، به‌و پێیه‌ی ئیوه‌ پێشت ده‌سه‌لاتدارانی کوردستان‌تان به‌وه تو‌مه‌تبار کردوه که ده‌ستدریژیان کردوه‌ته‌وه سه‌ر لایه‌نگرانتان تا ئەو راده‌یه‌ی وه‌ک خۆتان باستان لیوه‌کردوه‌ کوشتن و گرتن و نان‌پین له‌ناو ئەو حاله‌تانه‌دا هه‌بوه؟

نهوشیروان مستهفا: به‌لی ئه‌مه‌ راسته، دواى هه‌لبژاردنه‌کانی مانگی ته‌مموزی رابوردو ژماره‌یه‌کی زۆر له لایه‌نگرو پششتیوان و ئەو که‌سانه‌ی ده‌نگیان پێدا‌بوین روبه‌پروی ده‌کردن بونه‌وه له ناو وه‌زاره‌ته‌کانی ناوخۆ و پێشمه‌رگه، هه‌روه‌ها له وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده‌ش چه‌ندین به‌پێوه‌به‌ری قوتا‌بخانه گوازان‌ه‌وه‌وه پله‌کانیان لی سه‌ندرایه‌وه. تا ئیستا‌ش به‌شی‌ک له لایه‌نگرو هه‌لسوپراوانمان روبه‌پروی لی‌دان و سوکایه‌تی پێ‌کردن و جنیو پێ‌دان ده‌بنه‌وه تا راده‌ی تیرۆرکردن.

ئه‌لجه‌زیره: ئایا هه‌یج به‌لگه‌یه‌کتان هه‌یه ئەو روداوانه به‌سه‌لمی‌نی؟
نهوشیروان مستهفا: هه‌مو ئەوانه‌ی روبه‌پروی ئەو حاله‌تانه بونه‌ته‌وه رۆشتونه‌ته دادگا، بۆیه من لی‌رده‌دا نامه‌وی ده‌ستی تو‌مه‌تبارکردن بو هه‌یج لایه‌نی‌ک رابکێشم، به‌لام ئەوه‌نده هه‌یه هه‌مو ئەو که‌سانه‌ی روبه‌پروی ئەو حاله‌تانه بونه‌ته‌وه له هه‌لسوپراو و لایه‌نگرانی بزوتنه‌وه‌ی گو‌پران بون.

ئه لجه زیره: وایزانه ئیوه و ئه که سانهش سکا لاتان کردوه لای حکومتی عیراقی و ریکخراوه نیوده و له تیهکان به ریکخراوی نه ته وه یه کگرتوه کانیشه وه، نایا تانیستا هیچ وه لایمیکی ئه و سکا لایانه له و لایه نانه و ههروه ها دادگا کانه وه و هه خوتان باستان لیوه کرد به دهست ئیوه گه شتوه ته وه؟

نه و شیروان مسته فا: به لی، دادگا بهرده وامه له لی کۆلینه وه کانی خۆی، له و لایه نانه ی تریشه وه وه لایمی ئه وه مان دراوه ته وه که بهرگری له بزوتنه وه که وه هه لسو واره کانی بزوتنه وه که ده که ن.

ئه لجه زیره: به پیز نه و شیروان مسته فا، له مایه پره کانی ئینته رنیت و روژنامه کانه پشیویه که له نیوان ئیوه و سه روک جه لال تاله بانی دروست بو سه بارهت به سروشتی په یوه ندیه کانی هه ردوکتان به رژی می پیشوی عیراق و ئه مریکیه کانه وه، ههروه ها سروشتی فرمانداری له ناو یه کییتی نیشتمانی کوردستان، هوکاری ئه و پشیویه چی بو، یاخود ئیستا کو تای پیهاته وه؟

نه و شیروان مسته فا: ئیمه له گه ل برا سه رکرده کامان له زوړیک بابته تی بنه پره تیدا ناکو کین، به پیه و بهردنی ئیداره ی هه ری می کوردستانی عیراق یه کیکه له و بابته تانه. ئیستا له کوردستان حکومت تیه لکی شه به حیزبه کان، ته نانهت دوا ی هه لبرارد نه کانیش سه رکر دایه تی حیزبه کان حکومتی کوردی به پیه و ده بن. له هه مو کایه و شوینه کانی تریشدا هه ر له زانکو و مزگه وت و بازار و به پیه و به رایه تیه کانی حکومت وه بگره تا کاروباری روژانه ی خه لک ده ستیوه ردانی حیزب به دی ده کری. له بهر ئه وه ئیمه داوامان لی کردون ده سه لاتی حیزبه کانیان له ده سه لاتی حکومت جیا بکه نه وه.

به پیز نه و شیروان بو ئه وه ی قسه کانت زیاتر رونترین تو زیاتر مه به ستت پارتی دیموکراتی کوردستان به سه رکر دایه تی بارزانی و یه کییتی نیشتمانی به سه رکر دایه تی تاله بانی، مه گه ر وانیه؟

نه و شیروان مسته فا: به لی راسته.

ئه لجه زیره: فه رمو

نه و شیروان مسته فا: به لی باس له و دو حیزبه ده که م.

فه رمو بهرده وام به له سه ر گه یاندنی بو چونه کانت.

نهوشیروان مستهفا: به‌ئێ، بۆ نمونه ئەگەر پشتگیری حیزیت نه‌بی ناتوانیت ببیتە دادوەر، ناتوانیت ببیتە وتاریژی مزگەوتی، سەرۆکی زانکۆیه، ناتوانیت ببیت بە سەرۆکی کۆلیژی. لەبەر ئەمەیه ئێمه داوامان کردووە بەردهوام هەڵدەدەین حیزب لە حکومەت جیا بکەینه‌وه بەو مەبەستە حکومەت بتوانی بۆ کاروبارە روژانه‌کانی خۆی یەکلایه‌بێته‌وه. بۆ نمونه دامەزراوەی پێشمەرگە و ئاسایش و پولیس هەمویان سەر بە سەرکردایه‌تی حیزبه‌کانن و تەنها بە رۆڵه‌ت سەر بە حکومەتن، بۆیه ئێمه هەڵدەدەین پشتیوانی حیزب لەم دامۆدەزگایانه بگۆڕین بە پشتیوانی حکومەت لییان و بەراستی بخێنه سەر وه‌زاره‌ته پەيوه‌ندیداره‌کانیان، ئەمەیه ناکۆکیه‌کانی ئێمه. هەروەها شه‌فافیه‌ت له‌ بودجه‌دا زۆر به‌لای ئێمه‌وه گرنگه، کەس نازانی چۆن بودجه‌ی حکومەت خەرج ده‌کری. ئێمه له‌ هه‌ریمی کوردستان له‌ سه‌دا هه‌قده‌ی بودجه‌ی عێراق وهرده‌گرین، به‌لام یه‌که‌مجاره‌ له‌م ساڵدا حکومەت بودجه‌ ده‌نیری بۆ په‌رله‌مان بۆ تاوتویکردنی.

ئەلجەزیره: تۆ ده‌ته‌وی حکومەتی هه‌ریمی کوردستان به‌ گه‌نده‌لی تاوانبار بکه‌یت و به‌وشیوه‌یه مەبه‌سته باس له‌ بودجه‌ی دیاریکراوی هه‌ریم بکه‌یت؟ نه‌وشیروان مستهفا: مەبه‌ستمان تاوانبارکردن نیه، به‌لکو ده‌مانه‌وی گه‌نده‌لی به‌ هه‌موو جوړه‌کانیه‌وه ده‌ربخه‌ین هه‌ر له‌ گه‌نده‌لی ئیداری و داراییه‌وه بیه‌گره‌ تا گه‌نده‌لی سیاسی و ئەخلاقی به‌ربلاو که له‌ کوردستاندا هه‌یه. له‌به‌رئەوه‌یه ئێمه هه‌ول ده‌دەین سنوورێک بۆ گه‌نده‌لی دابنێین به‌هه‌موو جوړه‌کانی وه‌ک مەحسوبيه‌ت و ده‌ستوهردانی حیزب له‌ کاروباری حکومەت.

ئەلجەزیره: که‌واته تۆ ده‌ته‌وی ده‌سه‌لاتی سەرۆکی حکومەت که‌م بکه‌یته‌وه.

نه‌وشیروان مستهفا: ئەمه له‌ناو کاری ئێمه‌دا نیه.

ئەلجەزیره: له‌ناو کاره‌کانی ئێوه‌دا نیه؟

نه‌وشیروان مستهفا: به‌ئێ.

ئەلجەزیره: راوبۆچونی بزوتنه‌وه‌ی گۆڕان چیه سه‌باره‌ت به‌ کێشه هه‌له‌یه‌سێردراوه‌کانی نیوان هه‌ریم و به‌غداد وه‌ک که‌رکوک و گریبه‌سته‌کانی نه‌وت دوا‌ی ئه‌وه‌ی هه‌لوێستی ئێوه سه‌باره‌ت به‌ هاوپه‌یمانی کوردستان هه‌لوێستیکی نا ره‌زامه‌دانه بو له‌ په‌رله‌مانی عێراقدا، تۆ چ ریگه‌چاره‌یه‌ک بۆ ئەم گرفتانه پێشنیار ده‌که‌یت؟

نهوشیروان مستهفا: به‌لی، کیشه‌ه‌له‌سیردراوه‌کانی نیوان ه‌هریم و به‌غداد ده‌کرین به دو به‌شه‌وه، به‌شیک له کیشه‌کان کۆن و له رژی‌مه‌کانی پیشوت‌روه ماوه‌ته‌وه به تایبەت کیشە‌ی ئەو شوینانە‌ی به جی ناکۆکه‌کان ده‌درینه‌ قه‌له‌م، کۆمه‌لی کیشە‌ی نویی تریش ه‌یه که بزوتنه‌وه‌ی گۆران ه‌یچ رۆلیکی نه‌بوه له دروست‌بونیان. بۆ کیشە‌ی جی ناکۆکه‌کان ده‌قیکی ده‌ستوری ه‌یه بۆ چاره‌سه‌رکردنی، تائیس‌تا ئیمه‌ پابه‌ندین به جیبه‌جی کردنی ئەو مادده‌یه له ریگه‌ی گفتوگو و لی‌ککه‌یشتن نه‌ک له ریگه‌ی ه‌ه‌ره‌شه‌ یاخود ه‌ه‌ر ریگه چاره‌یه‌کی تر. ئەوه‌نده‌ش په‌یوه‌ندی ئیمه‌ به کیشە نوێیه‌کانیشه‌وه ه‌یه وه‌ک گریبه‌سته‌کانی نه‌وت، پیمان وایه ده‌بی شه‌فافیه‌ت ه‌به‌ی له چۆنیه‌تی داپشتنی گریبه‌سته‌کانداو لایه‌نه‌کانی گریبه‌سته‌که‌و دابه‌شکردنی داها‌ته‌کان له‌گه‌ل ناشکراکردنی ناوه‌پۆکی گریبه‌سته‌کان بۆ حکومه‌تی مه‌رکه‌زی، ه‌ه‌روه‌ها پیمان وایه ده‌بی ئەو گریبه‌ستانه به په‌رله‌مانی کوردستان و عێراقیشدا ب‌ه‌روت.

ئه‌لجه‌زیره: به‌پێز نهوشیروان وه‌ک ده‌زانن عێراق زۆرینه‌ی عه‌ره‌به و وه‌ک ولایتیش ئەندامی ده‌سته‌ی کۆمکاری عه‌ره‌بیه، به‌پێزتان ئەم په‌یوه‌ندیه‌ی عێراق و ئینتیمای عێراق به جیهانی عه‌ره‌بیه‌وه چۆن ه‌له‌ده‌سه‌نگینن؟ یاخود ده‌بی ئەو په‌یوه‌ندی و ئینیمایه به‌پای تو چۆن بی؟

نهوشیروان مستهفا: ئیمه‌ پیمان وایه پیکهاته‌ی گه‌لی عێراق له دو پیکهاته‌ی سه‌ره‌کی پیکهاته‌وه واته نه‌ته‌وه‌ی عه‌ره‌ب و نه‌ته‌وه‌ی کورد. راسته نه‌ته‌وه‌ی عه‌ره‌ب زۆرینه‌یه له عێراقدا، به‌لام رازی نابین به به‌پێوه‌بردنی ولایت له ریگه‌ی زۆرینه و که‌مینه‌وه، زۆرینه‌ی عه‌ره‌بی و که‌مینه‌ی کوردی. به‌لکو ئیمه‌ داوای ولایتیکی یه‌که‌گرتوی فیدرالی ده‌که‌ین که تییدا به‌پیی ریکه‌وتنی ه‌مو پیکهاته‌کانی عێراق ولایت به‌پێوه‌ ب‌ری.

ئه‌لجه‌زیره: نهوشیروان مستهفا ئەمین سه‌رۆکی بزوتنه‌وه‌ی گۆرانی ئۆپۆزیسیۆن له کوردستانی عێراق زۆر سوپاست ده‌که‌م بۆئه‌وه‌ی له‌م چاوپیکه‌تنه‌دا له شاری سلیمانیه‌وه له‌گه‌لماندا ب‌ویت.

نهوشیروان مستهفا: سوپاس

ئیمە لەگەڵ یەكخستنی ریزەکانی کوردین . . . بەلام بەو رێگایەنا "براكەت سەرخە ئەگەر سەمەکاربویان سەمەملێکراو"

دیمانەى: الشرق الاوسط

لە عەرەبییەوه: فەلاح حەسەن

نەوشیروان مستەفا سەرۆکی بزوتنەوهی گۆپان خوازیاریی خۆی پیشاندا
سەبارەت بە بەرپۆهچونی پرۆسەى هەلبژاردنەکانی داهااتوی عێراق
بەشیۆهیهکی هیمن و سەقامگیر و داواشی لە لایەنگرانی بزوتنەوهکی کرد
پابەند بن بە یاساکانی هەلبژاردن و جێبەجێکردنی رێنماییەکانی کۆمسیۆنی
بالای سەربەخۆی هەلبژاردنەکان.

ئەو داوایەى نەوشیروان مستەفا بۆ رهواندنەوهی ئەو مەترسییانە بو که لە
ئێستادا بەدی دەکرێت لەبارەى دوبارەبۆنەوهی هەمان ئەو گرژییانەى که لە
هەلبژاردنەکانی رابردوی هەریمی کوردستان سەریانهه‌لدا، لە هەمان کاتدا بۆ
رهواندنەوهی مەترسییەکانی سەرھەلانی رۆبەرپۆنەوهی چەكدارى بو، لەو
چوارچێوهیەشدا سەرۆکی بزوتنەوهی گۆپان داوایکرد که پێویستە شەقامی
کوردی دُنیا بێت لەوهی بزوتنەوهی گۆپان بزوتنەوهیهکی جەماوهری
ناچەكدارییە و بپروای بە بونی میلیشیاى چەكدارى نیه، لە هەمان کاتدا
کۆنتڕۆلی هیچ دەروازەیهکی هەریمی کوردستان یاخود عێراقمان نەکردوه و
تەنها بەشداریمان کردوه لە کێپرکێیهکی سیاسیی نایەكساندا.

راشیگەیاندا: سەرکردهکانی لایەنى بەرامبەر بەپررسن لە سەلامەتى کێپرکێی
سیاسی لە کوردستان و گرهنتی بەرپۆهچونی پرۆسەى هەلبژاردن بەشیۆهیهکی

دیموکراتی و بیخه‌وش و ناشتییه، له هه‌مان کاتدا هه‌ر ئه‌وان له‌توانایاندایه‌ جه‌نگ و کوشتاری ناوخویی هه‌لب‌گیرسی‌نن نه‌ک بزوتنه‌وه‌ی گو‌پ‌ان.

له‌ دیمانه‌یه‌کدا له‌گه‌ل رۆژنامه‌ی شه‌رق‌له‌سه‌ت، نه‌وشیروان مسته‌فا له‌باره‌ی پیش‌بینیه‌کانی بۆ پیکهاته‌ی نه‌خشه‌ی سیاسی عی‌راق له‌ دوا‌ی هه‌لب‌ژاردنی ئه‌نجومه‌نی نوینه‌ران، پ‌یی وابو: ناتوانی‌ت وینه‌یه‌کی پانۆرامی بۆ هی‌زه سیاسییه‌کانی ناو پارێزگا‌کانی عی‌راق دا‌بر‌ژ‌ری‌ت، له‌به‌رئ‌وه‌ پیش‌بینی نا‌ک‌ری‌ت گو‌پ‌ان له‌ سه‌نگ و قورسای س‌ی پیکهاته‌ سه‌ره‌کییه‌که‌ی عی‌راق له‌ په‌رله‌ماندا روب‌دات که‌ بریتین له‌ شیعه و سوننه و کورد، به‌ تایبه‌تی له‌ کاتی‌کدا که‌ تاوه‌کو ئیستاش ده‌نگ‌ده‌ری عی‌راقی له‌ ه‌زری‌دا رزگاری نه‌بوه له‌ هه‌ژمونی مه‌زه‌بی یاخود نه‌ته‌وه‌یی، به‌لام پیش‌بینی ده‌که‌ین پارچه‌پارچه‌بون و جیا‌بونه‌وه له‌ نی‌وان پیکهاته‌کاندا روب‌دات.

له‌باره‌ی ئه‌گه‌ره‌کانی پیکه‌ینانی هاوپه‌یمانی له‌نی‌وان بزوتنه‌وه‌ی گو‌پ‌ان و هی‌زه عی‌راقیه‌کانی دیکه، نه‌وشیروان مسته‌فا ته‌ئ‌کیدیکرده‌وه که‌ بزوتنه‌وه‌که‌یان پ‌یی باشه ئه‌و باب‌ه‌ته بۆ دوا‌ی پرۆسه‌ی هه‌لب‌ژاردنه‌کان دا‌بخ‌ات، ئه‌و کات هه‌ل‌ویستی خۆمان رون ده‌که‌ینه‌وه له‌باره‌ی پیکه‌ینانی هاوپه‌یمانی‌تی یاخو ته‌نانه‌ت بۆ به‌شداری‌کردن له‌ ئیئتیلافیکی حکومیدا له‌سه‌ر بنه‌مای خالی هاوبه‌ش له‌ به‌رنامه‌ی سیاسیدا.

ئاماژه‌ی به‌وه‌ش‌کرد که‌ بزوتنه‌وه‌ی گو‌پ‌ان ته‌ئ‌کید له‌سه‌ر پ‌یویستی یه‌ک‌خستنی ریزه‌کان ده‌کاته‌وه له‌ کوردستان، به‌لام نه‌ک له‌سه‌ر بنه‌مای ع‌رقی‌بون و پرهنسیپی (برا‌که‌ت سه‌رب‌خه ئه‌گه‌ر سه‌ته‌م‌کار یاخود سه‌ته‌ملی‌ک‌راو بی‌ت)، به‌ئ‌کو له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌و خاله‌ هاوبه‌شانه‌ی که‌ له‌ به‌رنامه‌ی سیاسیدا هه‌یه، به‌ تایبه‌تی له‌ مه‌سه‌له‌ چاره‌نوس‌سازه‌کاندا ئیتر ئه‌و مه‌سه‌لانه‌ کوردی بن‌یان عی‌راقی بن.

الشرق الاوسط: له ريځاي ليډوانی سهرکردايه تی کورده وه ههست به وه دهکړيت که مه ترسييه کی گه وره له نارادايه له باره ی هه ولی لايه نه عيراقيه کان بۆ لاواکردنی رۆلی کورد له به غدا، ئايا ئيوه وهک بزوتنه وهی گۆږان ههست به وه مه ترسيه دهکهن، ئه ی هه لويستتان چيه له باره ی ئه وه وه لانه وه؟

نه وشيرون مسته فا: کورد يه کيکه له پيکهاته سهره کييه کانی عيراق و ناتوانريت په راويز بخريت، جگه له وهش له ئيستادا کورد له عيراقدا به هيژه و عيراقيش به کورده وه به هيژه، رهنگه چهند هيژيک هه بن بيانه ويئت رۆلی کورد له به غدا لاواز بکهن، به لام له به رامبه ريشدا چهند هيژيکی عه ره بی هه ن که هيژی سهره کی و گرنگن و سورن له سهر شهراکه تی ته واوی کورد له بنياتنه وهی دهوله تی نوئی عيراق و داموده زگا بنياتنه ره کانی له سهر بنه مای په يوه ندييه ميژويی و به رژه وه ندييه چاره نووسازه هاوبه شه کان.

الشرق الاوسط: هه ميشه سهرکرده کانی هاوپه يمانی کوردستاني ته نکیدی له سهر پيويستیی يه که ريزی هيژه کوردييه کان دهکهن وه بۆ به شداريکردنيان له هه لبراردنی په ره له مانی داهاتوی عيراق، ئيوه وهک بزوتنه وهی گۆږان لايه نی ئوپوزسيونتان هه لبراردوه، به لام ئيوه ئاماده ييتان تيدايه که له پيناو روبه روبونه وهی پيشهاته کاند، بچنه پال ليستی هاوپه يمانی کوردستان له به غدا؟

-نه وشيرون مسته فا: ئيمه لای خو مانه وه ته نکيد دهکهن وه له سهر يه که ريزی هيژه کوردييه کان، به لام نهک له سهر بنه مای ره گه زی و پره نسيپی (براکهت سهر بخه ئه گهر سته مکار يا خود سته مليکراو بيئت)، به لکو له سهر بنه مای خاله هاوبه شه کانی به رنامه سياسييه کان، به تايبه تی له مه سه له چاره نووسازه کاند، به بی جياوازی له نيوان مه سه له کوردی و مه سه له عيراقيه کاند.

الشرق الاوسط: له ئيستادا چهندين لايه ن داوا دهکهن به ره ی سياسي نيشتمانی له عيراق پيکه بينريت، دواين داواکاری له و جوړهش له لايه ن عه ممار

حه کیمه وه بو له کورد، که داوایکرد بهرهبه کی هاوبه شی شیعیه و کورد
پیکهینریت، هه لویستی ئیوه له باره ی ئه و داواکارییه وه چیه و ئایا له دوا ی
هه لبراردنه کان پیکهینانی هاوپه یمانی له گه ل کام هیزی سیاسی یاخود کام
پیکهاته ی عیراقیدا به باشت ده زانن؟

نه وشیروان مسته فا: بزوتنه وه ی گوپان پیی باشه پیکهینانی به ره و
هاوپه یمانیتی بو دوا ی هه لبراردنه کان دوابخت، بو ئه وه ی چاوه ری بکهین
بزاین هه لبراردنه کان دها تو چ گوپانکارییه ک ده هیئیته ئاراهه، ئه و کات
هه لویستی خو مان دهرده برین له باره ی پیکهینانی هاوپه یمانی یاخود ته نانه ت
به شداریکردن له ئیئتیلافیکی حکومی بهربلاو یان بهرته سکدا له سه ر بنه مای
خاله هاوبه شه کان له بهرنامه ی سیاسیدا.

الشرق الاوسط: زۆریک له راقه کاره سیاسیه کان پیشبینی ئه وه ده که ن له
دوا ی هه لبراردنه کان گوپانکاری زۆر له هاوکی شه سیاسیه کاندایته کایه وه، تو
وه ک سیاسه ته داریکی کورد پیشبینی ئه وه ده که یت که له دها تو دا
گوپانکاری فیعلی له نه خشه ی سیاسی عیراقدا روبدات، ئایا خویندنه وه تان بو
لیکه وته کانی ئه و گوپانکارییه نه چیه له سه ر بارودۆخی عیراق؟

نه وشیروان مسته فا: ناتوانریت وینه به کی پانۆرامی بو هیزه سیاسیه کانی
عیراق بکیشریت له ١٨ پاریزگادا، تاوه کو بتوانین بوچونیکی دیاریکراو
بخهینه رو، ههروه ک تاوه کو ئیستاش ناوه ندیکی لیکۆلینه وه ی سه ره خو نیه که
پشتی پیی به ستریت، من شه خسی خو م پیشبینی نا که م گوپانکاری له سه نگ
و قورسای هه رسی پیکهاته سه ره کییه ی عیراقدا روبدات له ناو په رله ماندا، که
بریتین له شیعیه و سوننه و کورد، چونکه ده نگده ری عیراقی تاوه کو ئیستاش
دهرباز نه بو له هه ژمونی تائیفی و نه ته وه یی، به لام پیشبینی ده که ین پارچه
پارچه بون و جیا بونه وه له ناو ئه م پیکهاته و ئه و پیکهاته دا روبدات،
به شیوه یه کی گشتی ئه نجومه نی نوینه رانی دها تو ی عیراق فوسه یفه سائیکی
سیاسی له خو ی بگریت، هیچ حیزبیک و هیچ ئیئتیلافیک ناتوانن زۆرینه ی ره ها

ياخود زۆرينه‌ى ساده‌ش به‌ده‌ستبهيئن، له‌به‌رئوه‌ى حكومه‌تى داهاتوى عيراق پيڤه‌چيٽ حكومه‌تيكى ئينيٽيلاق بچوك ياخود مامناوه‌ند يان فراوان بيٽ.

الشّرق الاوسط: به‌م دواييانه‌ چهندين داواكارى سه‌ريانه‌لدا له‌باره‌ى گه‌رانه‌وه‌ى حيزبى به‌عس بۆ ناو پرۆسه‌ى سياسى، هه‌نديك كه‌س و لايه‌ن خو‌شحالن به‌ گه‌رانه‌وه‌ى به‌عس كه‌ يه‌كيك له‌وانه‌ جه‌لال تاله‌باني سه‌روك كو‌مارى عيراقه‌، له‌ كاتيكداهنديكى ديكه‌ ترسيان له‌و داواكاريايه‌ هه‌يه‌، ئيوه‌ى (گو‌ران) وه‌ك هي‌زيكى ئوپوزسيون له‌ كوردستان هه‌لو‌ي‌ستتان له‌و باره‌يه‌وه‌ چييه‌؟

-نه‌وشيروان مسته‌قا: ئيمه‌ له‌ كوردستان به‌ر له‌ هه‌مو شتيك، دو جار ئاشته‌وايي نيشتمانيمان ئه‌نجامداوه‌ له‌گه‌ل ياريده‌ده‌راني رژيمي به‌عس و ئه‌ويش له‌ دو قوناغى مي‌ژوييدا بوه‌، يه‌كه‌ميان له‌ كاتى سه‌ره‌لداى راپه‌رينى كوردستاندا بو له‌ ئازارى ١٩٩١، دوه‌ميشيان له‌ كاتى روخانى رژيمي به‌عس بو له‌ سالى ٢٠٠٣، له‌ هه‌ردو حااله‌ته‌كه‌دا ئه‌زمونه‌كه‌مان سه‌ركه‌وتو بو، ئه‌نجامى باشى هه‌بو له‌ هه‌مو بواره‌كاندا و كو‌مه‌لگاي كوردش به‌دورگيرا له‌ روداوه‌كاني تو‌له‌سه‌ندنه‌وه‌ و پاك‌تاو‌كردن و زۆربه‌يان گه‌رانه‌وه‌ ناو بارودوخى نويى سياسى و كو‌مه‌لايه‌تى، به‌لام به‌داخه‌وه‌ ئه‌و ئه‌زمونه‌ به‌هوى چهندين هو‌كارى جياوازه‌وه‌ سه‌رجه‌م عيراقى نه‌گرته‌وه‌، له‌ ئي‌ستادا چهندين ماده‌ى ده‌ستورى و ياساي عيراقى هه‌ن كه‌ ريگري ده‌كه‌ن له‌ گه‌رانه‌وه‌ و به‌شداريكردى به‌عسيه‌كان بۆ ناو پرۆسه‌ى سياسى، به‌تايبه‌تى ئه‌و به‌عسييانه‌ى كه‌ تاوانيان له‌درى عيراقيايه‌كان ئه‌نجامداوه‌، ئه‌و به‌عسييانه‌ پيو‌سته‌ بدري‌نه‌ دادگا، به‌لام به‌ هه‌زاران به‌عسيي ديكه‌ هه‌ن كه‌ تاوانيان ئه‌نجام نه‌داوه‌ و ئه‌و ياسايانه‌ نايانگريته‌وه‌، كه‌واته‌ چ ريگريه‌كه‌ هه‌يه‌ له‌به‌رده‌مياندا بۆ به‌شداريكرديان له‌ پرۆسه‌ى سياسيدا، له‌روى پرهنسيپه‌وه‌ ئيمه‌ له‌گه‌ل هي‌نانه‌دى دادپه‌روه‌ريداين نه‌ك تو‌له‌سه‌ندنه‌وه‌، ئيمه‌ له‌گه‌ل پرۆسه‌ى ئاشته‌وايي نيشتمانيداين و له‌گه‌ل به‌ سياسيكردنى ئه‌و مه‌سه‌له‌يه‌دا ئين.

الشرق الاوسط: کوتله که ی ئیوه وهکو ئۆپوزسیۆن له پهرله مان کار دهکات، ئایا تاوهکو ئیستا ئیوه رازین له ئه دای کوتله که تان له پهرله ماندا؟

-نه وشيروان مستهفا: حيزبه بالادهستهكان ويستيان رۆلى پەرله مان په كېخه ن تاوهكو وادهى ههلبژاردنهكانى عىراق، بۆ ئهوهى هيچ بوارىك نه ميښيځته وه بۆ دهركه وتنى رۆلى فراكسيونى گورپان له پەرله مان و ژيانى سياسيدا، بۆيه پەرله مان چوه ناو پشوى زستانه وه بهبى ئهوهى هيچ ياسايهك به دهست بهيښيځ، سهرهپاى هه مو ئه وانهش، بهلى ئيمه رازين له ئه داي فراكسيونه كه مان له پەرله مان، چونكه چهنده ته قاليدىكى نوڤى پەرله ماننيان هيڻا وه ته كايه وه له بارهى ئوپوزسيونى ئىجابى له ژيړ سايه ي پەرله مان و تىكه لاوبونى رۆژانه له گه ل تويزه كۆمه لايه تيبه جيا وازه كان له نيو كۆمه لگادا.

الشرق الاوسط: بهم دواييانه حكومه ته كهى بهرهم سالح چهنده ههنگاوىكى گرته بهر له پيڻاو به دامه زراوه ييكرندا، بۆ نمونه: شاسكراكردنى بودجه ي سالانه ي حكومه ت و دانانى چوارچيويه ياسايى بۆ بودجه ي ته رخانكراوى حيزبه كان، ههروه ها هه وليداوه بۆ يه كخستنه وهى هيڙى پيشمه رگه، هه لويستى ئيوه له باره ي ئه و ههنگا وانه وه چيه؟

-نه وشيروان مستهفا: بههرواى ئيمه هه مو ئه و بپريارنه دهچنه چوارچيويه هه لمه تى بانگه شه ي ههلبژاردنهكانى ئاينده وه و ئامانج لييان بريتييه سه رقالكردنى ناوخۆ و چه واشه كردنى دهنگدهرى كورد، له كاتيكا كه هيچ شتيكى له و جوړه نه كراوه، بهلكو به پيچه وانه وه كاروبارى رۆژانه و هه لسوكه وته ئيداريه كانيان پيچه وانه ي ئه وه يه كه بانگه شه ي بۆ دهكهن، ئيمه نازانين باس له چ جوړه شه فافيه تيځ دهكهن له كاتيكا كه ئه وان ورده كارويه كانى بودجه ي هه ريښمان ئاشكرا نه كردوه و ئه و پاره يه ش كه مانگانه پارتى و يه كييتى له بودجه ي گشتى دهيبه ن ئاشكرا نه كراوه، ههروه ها سنوريك دانه نراوه بۆ ريگرتن له كووترۆلكردنى داها ته كانى هه ريښ له لايه ن ئه و دو حيزبه وه، جگه له وهش سنور بۆ دهستيوره ردانى رۆژانه ي حيزب له كاروبارى حكومه ت و زانكو و بازاړ و ريځكراوه كانى كۆمه لگه ي مه دهنى و مزگه وته كان دانه نراوه، ههروه ها هيڙى (پيشمه رگه و ئاسايش)يان له هيڙى حيزبييه وه

پێنه کراوه ته هیزی حکومی بیلایهن؟ که واته ئه و دهوله ته موئه سه ساتیه کامهیه که ئه وان باسی لیوه ده کهن؟ ئه وان له کاتی ههلبژاردن و له دواى ههلبژاردنه کانی په ره له مانی کوردستانیشدا سزای زیاتر له ۲۰۰۰ لایه نگرى ئیمه یاندا به برینى موچه ی مانگانه و نانپراوکردنیان یاخود ده رکردن یان گواستنه وه یان له شوینیکه وه بو شوینیکى زۆر دور ئه مه ش وه ک سزایه ک له به رامبه ر ده نگه دانیان به لیستی کوردستانی، ئه وان تاوه کو ئیستاش به رده وامن له په پره وکردنى ئه و به رنامه هه له یه .

الشرق الاوسط: سه باره ت به بودجه ی حیزبه کان که له ئیستا به دواوه له چوارچێوه ی یاسای بودجه دا دابه شده کریت، له ترسی ئه وه هیه که دارایی فراکسیۆنه که تان ببیته سه رچاوه ی هیز و راکیشانه جه ماوه ر یاخود به کاره ی نانی به ئامانجى پیکه ی نانی هیزیکى سه ربازى، ئایا ئیوه ئاماده ییتان تێدایه گره نتى ئه وه بده ن که پا به ندبن به پرۆسه ی دیموکراتییه وه، به تایبه تى که ئیستا خه لک ترسی له وه هیه دوباره لا په ره کانی شه پرى ناوخۆ هه لبدریته وه؟

- نه و شیروان مسته فا: بزوتنه وه ی گوپان بزوتنه وه یه کى جه ماوه رى ناچه کدارییه و به وای به بونى میلیشیای چه کدارى نیه و کوئترۆلى هیه کام له پیگه کانی هه ریئى کوردستان یاخود عێراقى نه کردوه، ته نها به شدارى کردوه له کێپرکییه کى سیاسى نا به رابه ردا، به لام سه رکرده کانی لایه نى به رامبه ر، یه کیکیان له سه ر کورسی سه روکایه تى کو ماری عێراق دانیشته وه له به غدا (تاله بانى)، دوه میشیان سه روکی هه ریئى کوردستانه (بارزانى)، هه ردوکیشیان سه روکی هیزی پێشمه رگه و ئاسایش و ئیداره حکومییه کانن، به تایبه تى ئه وان به رپرسن له سه لامه تى رکا به رکردنى سیاسى له کوردستاندا و گره نتیکردنى به رپوه چونى پرۆسه ی سیاسى به شیوه یه کى هیمن و ئاشتیانه و بیخه وش و دیموکراتى، هه ر ئه وان ده توانن جه نگ و کوشتارى ناوخۆیى هه لبگیرسینن نه ک بزوتنه وه ی گوپان.

الشرق الاوسط: سەرکردهکانی یهکیته نیشتمانی کوردستان تۆمهتبارت دهکهن بهوهی که دهستیپشخهریت کردوه له بهرپاکردنی ههلمهتیکی راگهیانندی بهرنامهبوداپژراو لهدریان، دهمانهویت بزانی بهوهی چیهوه جیاوازیهکانتان گهیشته قۆناغی دابهران و درایهتیکردنیک که له بهم دوایهه گهیشته ههولی شکاندنی پهنجهکان؟

-نهوشیروان مستهفا: ههموهوانهه که سهر به دهزگای راگهیانندی یهکیتهن، له ماوهی شهش مانگی رابردودا به تاییهتی دهزگا راگهیاننده کوردیهکانیان، دهزانن که یهکیته دهستیکرد به ههلمهتی راگهیانندی رۆژانهی چروپر لهدری سهرکرده و کهسایهتییه دیارهکانی گوپان، ههتا بارودوخهکه گهیشته حالهتی تهخوین، دهیانهویت بهو شتانه بمانگیرنهوه بو رابردو و چیرۆکهکانمان پی بگیرینهوه و ناکوکییهکان بکهن به شتی شهخسی، لهبری ئهوهی گفتوگوئی بهرنامهی سیاسیهکانی ئیستا و داهاتوی ههریمی کوردستان و عیراق بکهین، له رابردوشدا مومارهسهی مافی خویمان کردوه له روی رهخنهی سیاسیهوه بهجوړیکی بابهتیانه و دور له تهشهیر و ناوهراندن، ئیمه وهلامی هیرشی راگهیانندهکانی ئهوانمان نهداوهتهوه هیندهی که بهرگریمان له راستیهکان کردوه و بهرچاپورونیهکمان داوته رای گشتی، سهرکردهیهتی سیاسی له کوردستان تاوهکو ئیستاش نهگهیشتوته ئهوهی که رهخنهی سیاسی و رای پیچهوانه قبول بکات.

الشرق الاوسط: لهم دوایههدا ههوالی ئهوه بلاوبۆوه که مهسعود بارزانی سهروکی ههریمی کوردستان چاوی کهوتوه به یهکیک له نوینهرانی فراکسیونی گوپان و باس لهوه دهکریت که سهروکی ههریم بهباشی زانیوه لیکتیگهیشتنیکی ههبیته کهگهلتان بو ئهوهی دواتر لهگهله تالهانی بگهنه لیکتیگهیشتنیکی هاوبهش، تا چهند نهوهوالانه راستن؟

-نهوشیروان مستهفا: له سلیمانیدا رۆژنامه و گوشاری زۆر دهردهچن، ههندیکیان لیدوان و ههوالی ههلبهستراو بلاودهکهنهوه لهپیناو زۆرتترین فورش

و کيپرکي بلاوکراوه هاوشيوهکانيدا، نهو ههوالهش دهچيته چوارچيوه ی نهو جوړه ههوالا دروستکراوانهوه.

الشرق الاوسط: لهکاتى ههلبژاردنى په‌رله‌مانى کوردستاندا، بارودوځى ههلمه‌تى بانگه‌شەى ههلبژاردن گهرم و گوړ و تاراده‌يه‌کى زور گرژ و ئالوز بو به تاييه‌تى له سليمانى، ئيوه‌ش له‌برده‌مى ههلبژاردنى په‌رله‌مانى عيراقدان، ئايا هيچ په‌ياميکى ديارىکراوتان پييه بو لايه‌نگرانى بزوتنه‌وه‌که‌تان که پابه‌ندبن به ريئماييه‌کانى ههلبژاردنه‌وه؟

-نه‌وشىروان مسته‌فا: داوا ده‌که‌م له سهرجه‌م لايه‌نه به‌شداربوه‌کانى ههلبژاردنى داهاتوى عيراق، هه‌روه‌ک چوون داوامانکړدوه له سهرجه‌م هه‌لسوپوانى بزوتنه‌وه‌که‌مان که پابه‌ندبن به ياساکانى ههلبژاردن و ريئماييه‌کانى کو‌مسيوونى بالاي سهربه‌خوى ههلبژاردنه‌کان، خوازياريشين پروسه‌که به ئاشتيايانه بروت به‌رپوه.

الشرق الاوسط: به‌ره‌م سالحى سه‌روکى حکومه‌ت رايگه‌ياندوه که نامه‌يه‌کى ئاراسته‌ى تو کړدوه وه‌کو سه‌روکى بزوتنه‌وه‌ى گوړان له‌باره‌ى بارودوځى ئالوزى سليمانى و هه‌ولئ پيکه‌وه ئاساييکړدنه‌وه‌ى بارودوځه‌که، ئايا تو نامده‌ويت له‌گه‌ل سه‌روکى حکومه‌ت دابنيشيت له‌و باره‌يه‌وه؟

-نه‌وشىروان مسته‌فا: گرژى و ئالوزييه‌کان يه‌ک لايه‌نه‌بو، به‌و پييه‌ى له‌ماوه‌ى چه‌ند هه‌فته‌ى رابردودا هه‌نديک له چالاکوان و هه‌لسوپاوانى گوړان روبه‌پوى ده‌ستدریژى و هيژشى شه‌خسى بونه‌وه، هر له برينى موچه‌وه ده‌ستى پيکړد و به‌رده‌وام بو هه‌تا ته‌قه‌کردن له که‌سايه‌تى و مالى که‌سايه‌تيايه‌کان و سه‌رشکاندن، تا گه‌يشته ئاستى کوشتن، نه‌و ده‌ستدریژيانه له‌دژى ئيمه نه‌نجامدران، به‌لام هيچ به‌رگرييه‌کيشمان نه‌کړدوه ته‌نها په‌نامان بو هيژى پوليس و دادگا بردوه، پيشمان وايه تاوه‌کو ئيستا هيچ جديده‌تيک به‌دى ناکه‌ين له‌باره‌ى به‌دواداچونى نه‌و ده‌ستد

نه‌وشیروان مسته‌فا: به‌شیك له‌هه‌مواری یاسای هه‌لبژاردن به‌زیانی كوردە

سازدانی هۆشیار عەبدولاً:

نه‌وشیروان مسته‌فا له‌م دیداره‌دا كه به‌رنامه‌ی روبه‌روی كه‌نالی ئاسمانی knn له‌گه‌ڵیدا سازیکردوه مه‌ترسییه‌كانی خۆی سه‌بارەت به‌ زیادنه‌بونی كورسییه‌كانی هه‌ریمی كوردستان به‌رامبه‌ر كورسی پارێزگاكانی تری عێراق ده‌خاته‌په‌ پێی وایه: "نیه‌سه‌تی كورد له‌ په‌رله‌مانی عێراقیدا له‌ (٢١٪) داده‌به‌زیته‌ خواره‌وه‌ بۆ كه‌مه‌تر له‌ (١٨٪)ه‌، كه‌ ئه‌وه‌ گرفتێكی گه‌وره‌ ده‌خاته‌ ناو په‌رله‌مانی عێراق". هه‌روه‌ها نه‌وشیروان مسته‌فا وه‌لامی تۆمه‌تانه‌ی جه‌لال تاله‌بانی ده‌داته‌وه‌ كه‌ له‌ دوا پلنیۆمی یه‌كێتیدا له‌باره‌یه‌وه‌ وتبوی.

*هه‌مواركردنی یاسای هه‌لبژاردن له‌ عێراقدا و ئه‌و پاشه‌اتانه‌ی، كه‌ به‌ دوا‌ی خۆیدا هی‌نا، رای ئیوه‌ سه‌بارەت به‌و هه‌مواركردنه‌ چیه‌؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: هه‌مو جاری، كه‌ قانون دهرده‌چیت ده‌ییت له‌گه‌ڵ ئه‌و پێشكه‌وتنه‌ی، كه‌ له‌گه‌ڵ كۆمه‌ڵدا هاته‌وته‌ پێشه‌وه‌ بگونجیت، ئه‌مجاره‌ قانونی هه‌لبژاردن چوار گۆڕینی بنه‌په‌رتی كردوه‌ له‌ قانونی سالی (٢٠٠٥) گۆڕینی یه‌كه‌میان ئه‌وه‌یه‌، كه‌ ئه‌مجاره‌ له‌باتی ئه‌وه‌ی عێراق یه‌ك دائیره‌ی ئینتیخابی و یه‌ك لیست بێت بوه‌ به‌ (١٨) دائیره‌ی ئینتیخابی و (١٨) لیستی جیاوا‌ز، ئه‌وه‌ گۆڕانی یه‌كه‌مه‌ واته‌ له‌ یه‌ك بازنه‌یه‌وه‌ بوه‌ته‌ فره‌ بازنه‌یی، گۆڕینی دوه‌میان جاران لیستی داخرا‌بو ئیستا بوه‌ته‌ لیستی كراوه‌، یه‌عنی ده‌نگده‌ر ده‌توانیت ده‌نگ بدات به‌و پالیئورا‌وانه‌ی، یان به‌و كانیدانه‌ی كه‌ ناوه‌كانیان ده‌زانیت كییه‌ و كی نییه‌، كه‌ ئه‌مه‌ش گۆڕینیکی گرنگه‌، گۆڕینی سییه‌میان په‌رله‌مانی پێشو

ژماره‌ی ئەندامەکانیان (٢٧٥) کەس بو ئیستا بۆ بە (٣٢٣) کەس یەعنی زیادی کردووە و زۆریش زیادی کردووە، گۆڕینی چوارەم ئەوەیە، کە لە هەلبژاردنی پیشودا بە گۆیرەی قانون (٤٥) کورسی لە (٢٧٥) کورسییەکە دەچو بۆ کەمایەتییه‌کان و دەچو بۆ دەرەوی عێراق ئەمجارە ئەوەیان زۆر کەم کردووە ئەوە لەباتی (٤٥)کە بۆ بە (١٥) لەوەش (٨)ی دەچیت بۆ کەمەنەتەوا یەتییه‌کان و (٧)ی دەمینێتەو بۆ عێراقییەکانی دەرەوی ولات، ئەمە بە دەرەجە‌ی ئەساسی ئەم چوار گۆڕینە، کە لە قانۆنەکان رویداوه.

* ئەگەر ئىم چوار گۆپىنە لەبەرچاۋ بگريپ هەست دەكەيت كامەيان باشە و كامەيان خراپە، بەتايبەت بە لەبەرچاۋگرتنى سود و زيانەكانى بۆ گەلى كورد؟ ئەوشىروان مستەفا: بەپاى من دوان لەو گۆپىنانە بە قازانجى كوردە و دوانىشى بە زەرەرى كوردە، گۆپانى يەكەم كە لە لىستى داخراۋەو كراۋە بە لىستى كراۋە ئەو بە قازانجى ژيانى دىموكراسىيە، نەك ھەر لە كوردستاندا بەلكو لە ھەمو عىراقدا، گۆپانى دوھ ئەوھى كە لە يەك بازنىيى و يەك لىستىيەو كراۋە بە فرە بازنىيى و فرە لىستى بۆ (۱۸) موخافەزە، ئەمەش ديسان بە قازانجى ژيانى دىموكراسىيە لە كوردستان و لە عىراقدا، بەلام دوانەكەى دىكەيان زىادكردنى ژمارەى ئەندامانى پەرلەمان بەبۆ ئەوھى كە كورد حىسابىكى بۆ كرديت و شان بەشانى ئەو زيادبونەى كە لە ناوچەى شىعەكاندا لە ناوچەى سوننى و ناوچەى عەرەبىدا زيادى كردوۋە حىسابى ئەوھەمان بكردايە، كە كوردىش دەبوايە بە ھەمان رىژە لە پەرلەماندا نىسبەتى زيادبكردايە، يان رىژەى زيادى بكردايە ئەو يەككە لەوانەى، كە زەرەرى لىداوين يەعنى زيادبونى ژمارەى ئەندامانى پەرلەمانى عىراق لە (۲۷۵) ھە بۆ (۳۲۲) لە كاتىكدا، كە ژمارەى ئەندامانى پەرلەمانتارانى كورد رەنگە زياد نەكات، يا ۋەكو خۆى دەمىنيتەو، يا كەمتر دەبىتەو، پىموايە" ئەمە شتىكى زۆر نااسايىيە و ئەمە بە زەرەرى كوردە، گۆپىنى دوھمىش كە بە زەرەرى كوردە و بە قازانجى كورد نىيە، ئەویش ئەوھىە تا ئەندازەيەكى زۆر دەنگدەرانى كوردى

دەرەوہی ولات بی بەش کراون، چونکہ بو ھمو ئەوانە ی کہ لە دەرەوہ دەرژین. ئیستا نزیکە ی (٣) ملیۆن بو (٤) ملیۆن عێراقی لە دەرەوہی عێراق دەرژین لەوہ بەشیکی گەورە ی کوردە تەنیا ئەوانە (٧) کورسییان بو دانراوہ، کہ لەو (٧) کورسییە رەنگە (٢) یا ئەوپەری (٣) کورسی بەر دەرگەری کورد دەرکەوتت لە سەرتاسەری دونیا، کہ ئەمە من پیموایە دیسان ناھەقییە بەرامبەر بە ئیمە کراوہ.

* دەستکاریکردنی ئەو ژمارانە لە کورسی پەرلەمان چۆن زیان بە کورد دەگەییە نیت؟

ئەو شیروان مستەفا: لە کاتی نووسینی دەستوری عێراقدا لە راستیدا ئەو ریزانە ی دەرنگدان، کہ دانرابو بە شیوەیەکی وادانرابو، کہ نەو عێک لە تەوافوق تەئمین بکات لە بەینی کورد و لە بەینی لایەنەکانی دیکەدا، بو نمونە ئەو کاتە ی کہ پەرلەمانی عێراقی (٢٧٥) ئەندام بو لەوہ نزیکە ی (٢١٪) ی بەر کورد کەوتبو لە دەرنگدانیک بە گوێرە ی دەستوری عێراقی ھەندیک دەرنگدان ھەیە، کہ نێسبەتیکی دیاریکراوی پێویستە مەسەلەن ھەلبژاردنی سەرۆک کۆمار، ھەلبژاردنی سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران، ھەلبژاردنی سەرۆکی پەرلەمان و جیگرەکانیان پێویستی بەوہیە، کہ (٢/٣) ی تیکرای ئەندامانی پەرلەمان دەرنگی لەسەر بدن لەوکاتە وەختی خوێ کہ لە کاتی نووسینی دەستوریدا حیساب کرابو بەبی دەرنگی کورد نەدەکرا، ئەو (٢/٣) یە تەئمین کریت لەبەر ئەوہ، ئەوہ زەمانیک بو گوێ لە دەرنگی کورد بگرییت و حیسابییک بو کورد بگرییت لەو پلەو پایە بەرزانە ی، کہ لە عێراقدا ھەیە ئیستا لەم حالەتە، کہ ژمارە ی ئەندامانی پەرلەمانی عێراق دەبیٹ بە (٣٢٣) کەس نێسبەتی کورد لە پەرلەمانی عێراقیدا لە (٢١٪) دادەبەزیتە خواروہ بو کەمتر لە (١٨٪) ٥، کہ من پیموایە "ئەمە خەلەلیکی گەورە دەخاتە ناو پەرلەمانی عێراق، لە داھاتودا و بەو ئەندازە ی کہ جارێ کورد دەیتوانی مەسەلەن ھەر قانونیک پێویستی بەوہ بوايە (٢/٣) ی

دهنگهكان به دهست بښښت، كورد دهيتواني دهوړيكي كاريگهري ه بښت و هه نديك له قانونه كاني ديكه پښويستي به وه بو، كه (۱+۵۰) بښت له وه شدا كورد دهيتواني دهنگي ه بښت، له مه ئيستا هه لته كيوه به شيوه يه كي وا، كه كورد دياره حيسابي له وه ي نه كرده زيادبون له موسل، زيادبون له به سره، زيادبون له شاره كاني ديكي ه عه ر بښښن، چ كاريگه ر ييه كي ه ه يه نه گه ر له ه مان كاتدا تو زياده نه كه يت؟ چونكه هه مو هه ر يمي كوردستان (۳) كورسي زيادي كرده تو حيسابي له وه بكه له (۳۲۳) كورسي (۳) كورسي بو كورد زيادي كرده باقيه كه ي ديكي ه بو لايه نه كانيتر بوه.

* پښتوايه عيراقى دواى (۲۰۰۳) راسته عيراقى ته وافوقى بو، به لام ژماره دهوړى بينيوه؟

نه وشيرون مسته فا: له په رله مانى داهاتودا يه كيك له و خه ته رانه ي، كه به پر استى ده بښت جيى مه ترسى هه مولايه كمان بښت له كوردستاندا و ده بښت هه ولېده ين، كه له و خه له راست بگه ينه وه، له و يش له وه يه به ته قديرى من له په رله مانى داهاتودا مه بده لى ته وافوق يه عنى سهره تاي سازان، كه پيگهاتنه له سره كومه ليك شت له مه پيموايه پشنگوي ده خريت له موقابيلي له وه دا سهره تاي كه مينه و زورينه يه عنى (له قه ليه ت و له كسهر يه ت) ديته پيشه وه، چونكه كورد ده بښت به له كسهر يه تيكي بچوك له په رله مانى داهاتودا، ئيمه له په رله مانى پيشودا به گوږه ي ده ستورى عيراقى دو زه مانه تمان هه بو كه ته ئمينى ته وافوقى ده كرده له به ينى كورد و له به ينى پيگهاته كاني ديكي ه عيراقدا له و دو مه بده نه له و دو سهره تايه له و دو ماده ده ستوريه يه كيكيان له و ده نگدانه بو، كه من باسم كرد يه عنى له و نيسبه ته بو كه نه يانده توانى به بى دهنگى كورد (۲/۳) ته ئمين بكن، يا (۱+۵۰) ي مه جموعى نه نداسى په رله مان ته ئمين بكن، ئيستا به بى له مه ده توانن بيكن و به بى منه تيش ده توانن بيكن، زه مانى دوهم له وه بو كه ئيمه له نجومه نى سه رو كايه تيمان هه بو له نجومه نى سه رو كايه تي

پنکھاتوه له (۳) کهس نوینه ریکی کورده، نوینه ریکی شیعه یه و نوینه ریکی سوننه یه و هه ریه که له (۳) نوینه ره، که یه کیان سه رۆک کۆماره دوانیان جیگرن بۆیان هه بو هه رچی قانونه بچیت بۆ ئه نجومه نی سه رۆکایه تی قیتۆ به کار بێنن و ره فزی که نه وه و بیگێرنه وه بۆ ناو په رله مان له م ده وره یه ئه نجومه نی سه رۆکایه تی نامینیت ده بیته وه به سه رۆک کۆمار به تاقی ته نیا، که بو به سه رۆک کۆمار ئیحتیمالی زۆری هه یه، که بهر کورد نه که ویت ئه مجاره یه عنی کوردیک نه بیته وه به سه رۆک کۆمار ی عیراق له بهر ئه وه ئه و قیتۆیه مان له کیس چو هه قی قیتۆمان نامینیت، وه ختی خو ی وایر کرابوه وه که ئه نجومه نی سه رۆکایه تی نه مینیت له بهرامبه ری ئه وه (مه جلیسی ئه قالیم) دروست بکړیت، واته له کاتی هه مواری ئه و قانونه ئه و براده رانه ی ئیمه، یا ئه و که سانه ی ئیمه که له به غدا نوینه رایه تی کوردیان کردوه بیریان له وه نه کردوه ته وه به دیلیک بدۆزنه وه بۆ ئه نجومه نی سه رۆکایه تی بۆ ئه وه ی له حاله تیکدا ئه گهر ئه نجومه نی سه رۆکایه تی نه ما و ئه و مافی قیتۆیه مان نه ما شتیکی دیکه مان هه بیته به دیلی ئه مه بیته و بتوانیت جیگه ی ئه وه بگریته وه.

*سه بارته به و ترسانه ی هه یه له هه موار کردنه که بۆ ئاینده ی عیراق وه کو به ریزت باسی ده که یته باشه کورد به شداربوه له حکومه تی عیراقیدا و کورد وجودیکی دیاری هه بو به و پێیه ی، که سه رۆکایه تی کۆمار و جیگری سه رۆکی ئه نجومه ن و هه مو پۆسته کانی دیکه کی بهر پرسیاره له وه ی، که ئه م بارودۆخه به م شێوه یه تیده په ریت و تپه په ریه تا راده یه که؟

نه وشیروان مسته فا: کی بهر پرسیاره؟ ئه وانه ی که ده سه لاتیان به ده سه ته وه یه له کوردستان و له به غدا، من نامه ویت تۆمه ت پال کهس بده م، به لام ده بوایه وه زاره تی بازرگانی، دائیره کانی وه زاره تی بازرگانی، که کارتی خو راک ریک ده خه ن وه زاره تی بازرگانی هه ری می کوردستان وه زاره تی بازرگانی به غدا ئه وانه ی، که له به غدا پۆستی بهر ز بهر زیان هه یه ده بوایه له باتی ئه وه ی که هه

خهريکي نهوه بن زهخت له نيمه بکهن و تهزوير له نيمه بکهن، دهبوايه بيانزانيايه که خه لکی دیکه ههيه تهزوير له وان دهکات دهبوايه نه يان نهيشتايه نه و تهزويره يان لي بکريت.

من نامه ویت که س تۆمه تبار بکهم، چونکه نهوه له پاش ماوهيه کی دیکه دهرده که ویت، که خه تاکه هی کی بوه له خووه من نامه ویت هیچ دابهش بکهم به سهر خه لکدا، به لām تۆ وهره ليی بکۆلره وه بۆچی نهينه وا توانيويه تی له ماوهی (۵) سالدا بايي (۱۲) کورسی کارتی خوړاک دروست بکات؟ بۆچی به سهر له ماوهی (۵) سالدا توانيويه تی له ژمارهيه کی که موره ببیت به (۲۴)؟ بۆچی نه جف، که به لا فلان نه مانه به نيسبه تيکی ژور زياديان کردوه، يه عني مه عقوله سليمانی له ماوهی (۵) سالدا زاورزی نه کردبیت و هیچ که سيکی نه گه يشتبیت ته مهنی دهنگدان؟! جاری پيشو (۱۵) کورسی بوه، نيستاش (۱۵) کورسی ههيه مه عقوله ههولير، که پایتهختی ههريمی کوردستانه به و ژماره ژوره وه ته نيا بايي (۱) کورسی ژماره کهی زيادی کردبیت، يا دهوک بايي (۱) کورسی ژماره ی زيادی کردبیت، يان بايي (۲) کورسی ژماره ی زيادی کردبیت له کاتيکدا به تهنیشت نهوه وه شوینی وا ههيه به مليون زيادی کردوه نه مه ده که ویته سهر شانی کی؟ پيموايه پيوسته په رله مانی کوردستان ليی بکۆلته وه.

* له کاتيکدا له ههريمی کوردستاندا نارامیی هه بوه، به لām له ناوچهکانی دیکه جوړیک له توندوتیژی هه بوه؟
نه وشيروان مستهفا: به لی وایه

* له دۆخیکی له م شيوه يه دا چی چاره سهره؟

نه وشيروان مستهفا: من پيش نهوه بيمه سهر چاره سهر ده مه ویت مه ترسیيه کانی نه وهی، که نه گهر له په رله مانی عیراقدا مه بدهئی ته و افوق

په پیره‌وی پی نه‌کراو مه‌بده‌ئی (ئه‌کسه‌ریه‌ت و ئه‌قه‌لیه‌ت) جیبه‌جی کرا، من ده‌مه‌وێت له‌سه‌ر ئه‌وه قسه بکه‌م، چونکه ئێمه له به‌رده‌می هه‌لبژاردن‌داین ئه‌م هه‌لبژاردنه چوار سالی داها‌تو له عێراقدا ئه‌م په‌رله‌مانه ته‌شریعیات ده‌کات و قانون به‌پێوه ده‌بات و وه‌زاره‌ت دروست ده‌کات و وه‌زاره‌ت ده‌روخینی‌ت و وه‌زیر بانگه‌ده‌کات بۆ مو‌حاسه‌به، به‌ بیروبو‌چونی من مه‌ترسییه‌کی زۆر گه‌وره هه‌یه، که له په‌رله‌مانی داها‌تودا وه‌کو چۆن پێشتر مالیکی و ئه‌وانه داوایان ده‌کێژد، که مه‌بده‌ئی (ئه‌قه‌لیه‌ت و ئه‌کسه‌ریه‌ت) له په‌رله‌ماندا په‌یره‌و بکری‌ت، نه‌ک مه‌به‌بده‌ئی ته‌وافوق ئه‌مجاره ئیحتیما‌لی زۆر هه‌یه به‌هۆی ئه‌و ژماره زۆره‌وه، که هه‌ندی‌تێکه پارێزگا‌کانی ناوه‌راست و خواروی عێراق زیادی کردوه ئه‌و مه‌بده‌ئه په‌یره‌وی بکه‌ن و گه‌ر ئه‌وه‌یان په‌یره‌وی کرد، یه‌که‌م شت نیسه‌تی کو‌رد له وه‌زاره‌ته‌کانی به‌غدا له داموده‌زگای ئی‌داري عێراقدا که‌م ده‌بی‌ته‌وه، دوهم ده‌بی‌ت ئێمه بیر له‌وه بکه‌ینه‌وه، که بودجه‌ی هه‌ری‌می کو‌ردستان دیسان ئه‌وه‌ش ده‌که‌وێته‌وه به‌ر مو‌ناقشه ئه‌و (١٧٪) یه ده‌که‌وێته‌وه به‌ر مه‌ترسی، سییه‌میان مه‌سه‌له‌ی پێشمه‌رگه‌یه، که پێموایه له په‌رله‌مانی داها‌تودا ئه‌گه‌ر به‌و ته‌ریقه‌یه مو‌عامه‌له‌ی له‌گه‌ڵ بکری‌ت پێشمه‌رگه وه‌کو میلیشیا مامه‌له‌ی له‌گه‌ڵدا ده‌کری‌ت و ناهیلن بی‌یت.

سه‌ره‌تایه‌کی دیکه ئه‌وه‌یش ئه‌وه‌یه، که ئێمه هه‌ولێ ئه‌وه‌مانه که سامانه سروشتیه‌کانی کو‌ردستان له‌ژێر ده‌سه‌لاتی هه‌ری‌می کو‌ردستاندا بی‌ت، پێموایه عقودی نه‌وت و ئه‌وانه‌ش ده‌توانن هه‌لبه‌وشینه‌وه و گه‌لی شتی دیکه‌ی له‌و بابه‌تانه، یه‌عنی به‌ مانایه‌کی دیکه عێراق وه‌ختی خۆی ئێمه خۆمان رازی بوین له‌په‌نجه‌ر ئه‌وه‌ی، که خارجه‌یه و دیفاع و مالییه به‌ده‌ست مه‌رکه‌زه‌وه‌یه، ئه‌گه‌ر به‌مجۆره به‌روات مه‌رکه‌زیکی به‌قوه‌ت دروست ده‌بی‌ت و ته‌نانه‌ت ناهیلن هه‌ری‌می کو‌ردستان جو‌ریک له په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ ده‌وله‌تانی دونه‌یا هه‌بی‌ت و ئه‌و سه‌ردانا‌نه‌ی که سه‌رو‌کایه‌تی هه‌ری‌م و په‌رله‌مان و وه‌زیره‌کانی ئێمه ده‌یکه‌ن بۆ شوینه‌کانی دیکه‌ی دونه‌یا بۆ ئه‌وه‌ی په‌یوه‌ندی یایش له به‌ینی هه‌ری‌می

کوردستان و شوینه‌کانی دیکه‌دا دهر بکه‌ن ده‌یخه‌نه چوارچیوه‌ی وه‌زاره‌تی خارجیه‌وه و پێشمه‌رگه ده‌خه‌نه چوارچیوه‌ی وه‌زاره‌تی دیفاع و میزانییه‌ی (١٧٪) ده‌خه‌نه چوارچیوه‌ی میزانییه‌ی عێراقیه‌وه، یه‌عنی ئه‌وه مه‌ترسییه‌کانه، که به‌پراستی من ده‌مه‌وێت له ئێستاه‌وه مه‌و که‌سیکی لی به‌ناگا بینم و خه‌لك هۆشیار بکه‌مه‌وه.

*سه‌باره‌ت به‌و مه‌ترسیانه چاره‌سه‌ر چیه‌، ئایا کورد چی بکات؟ یه‌ک لیست بێت هاوه‌لوێست بێت، یه‌ک گوته‌ری هه‌بێت به‌تایبه‌ت که ئێوه وه‌ک بزوتنه‌وه‌ی گۆپان زۆرجار تۆمه‌تبار ده‌کری‌ن به‌وه‌ی، که گوته‌ری هاوبه‌ش، یاخود یه‌ک لیستی کورد ره‌تده‌که‌نه‌وه و به‌فیعلیش ره‌تتان کرده‌وه؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: جاری با له پێشدا بۆت باس بکه‌م یه‌ک لیستی و فره‌لیستی ئێستا له کوردستاندا موشکیله‌ی نه‌ماوه، سلێمانی (١٥) کورسی هه‌یه‌وه‌ه‌ولێر (١٤) کورسی هه‌یه‌وه‌ه‌ولێر (٩) کورسی هه‌یه‌، هه‌تا ئێواره ته‌زویه‌ر بکه‌ین و ته‌زویه‌ر نه‌که‌ین و یه‌ک لیست بین و ده‌ لیست بین، پانه‌ لیست بین، ژماره‌ی کورسییه‌کانی سلێمانی نه‌ زیاد ده‌کات، نه‌ که‌م ده‌کات عه‌ینی کورسی ده‌چیته‌ ناو په‌رله‌مانی عێراقه‌وه ئه‌وانه‌ی هه‌ولێریش ده‌چیته‌ په‌رله‌مانی عێراقه‌وه ده‌توانین جاریکی دیکه له به‌غدا هاوپه‌یمانی‌تی بکه‌ین و رێک بکه‌ویت له‌سه‌ر ئه‌م شته‌ قه‌ومیانه‌ی، که په‌یوه‌ندی به‌ چاره‌نوس و پاشه‌پوژی میلله‌ته‌که‌مانه‌وه هه‌یه‌، به‌روانا که‌م هه‌یج کورديک هه‌بێت لاریی له‌وه هه‌بێت، که ئێمه‌ بتوانین گوته‌ری سیاسیی هاوبه‌شمان هه‌بێت له‌سه‌ر ئێستا و پاشه‌پوژی میلله‌ته‌که‌مان چار چیه‌؟ ئێمه‌ پرۆتێستی‌کمان نویسه‌وه بۆ مفه‌وه‌زییه‌ت له‌سه‌ر ئه‌و وه‌زعه‌ و فراکسیۆنی گۆپانی‌ش له هه‌ولێر به‌یاننامه‌یه‌کی ده‌رکردوه و داواشیان کردوه، که کۆبونه‌وه‌یه‌کی خێرای په‌رله‌مانی کوردستان بکری‌ت، من خۆشم په‌یوه‌ندیم به‌ هه‌ندیک له په‌رله‌مانتاره‌کانی خۆمان له به‌غدا کردوه، که له‌وێش ئه‌م

مەوزوعە بوروژینن و باسی بکەن لەبەر ئەوە لە هەمو لایەکەوه هەولمان داوه و با چاوه‌ڕێ بکەین بزانین هەلۆیستی پەرلەمانی کوردستان و هەلۆیستی ئەنجومەنی وەزیرانی کوردستان و هەلۆیستی لەسەر هەموانەوه سەرۆکایەتی هەریمی کوردستان لەم مەوزوعەدا چی دەبێت، بێگومان هەرچی بڕیار و هەلۆیستیکی ئەوان لە قازانجی کورد بیدەن ئێمە بەبێ سی و دو پشتیوانیان دەکەین.

* لە پلنیۆمی (ی. ن. ک) مام جەلال لە قسەکانیدا لێپرسراویتی کۆمەڵێک هەلۆیستی خستۆتە ئەستۆی تۆ رای بەرێزت چییه؟
 نەوشیروان مستەفا: من یەکەم هەوالەکانی، کە بە من گەشتوووە هی دەستی دوو مە یەعنی لە دەزگاکانی راگەیاندن و لە دەمی ئەم و ئەوەوە بیستۆمەتەوه، من خۆم نە لە تەلەفزیۆندا گویم لیبوووە چی باس کردووە و نە بە نوسینیش خویندۆمەتەوه چی باس کردووە، ئەوەی کە بیستۆمە ئەوەیە کە لە رۆژنامەکاندا بلۆ کرواوتەوه ئەوەی کە بیستۆمە ئەوەیە، کە ئەوانە ی لەو پلنیۆمەدا بەشدارییان کردووە بە دەم بۆیان گێراومەتەوه و یاخود کەسی سییەم بۆی گێراومەتەوه، لەبەر ئەوە گێرانیوە شتیکی لەسەر بینا ناکرێت تاوەکو بلیت مادی بە مادی خال بە خال و ئیتیها م بە ئیتیها م جوابی بدەمەوه، ئەوە هی یەکەمە هی دوو مەیش بەراستی من بەلامەوه سەیرە کابرایەک بەشی هەر زۆری تەمەنی مەسئول بوییت مەسئولی یەکەمی جولانەوهیەکی گەورە ی وەکو جولانەوهی کورد بوییت بەم تەمەنەوه بڕوات پاکانە بکات بۆ حیزبی بەعس، پاکانە بکات بۆ سەدام حسین تاوانی کیمیا بارانکردنی شارێکی گەورە ی کوردستان، کە ئیستا بوو بە رەمز بۆ جولانەوهی کورد لەباتی ئەوەی بیخاتە سەر نیزامی بەعسی، بیخاتە سەر ئەوانە ی کە ئیستا لە دادگاکاندا مەحکەمە دەکرین، بیخاتە سەر هاوڕێکانی خۆی من زۆر بەداخەوه م بۆ ئەوه.

*بەرپرسىكى (ى. ن. ك) لە ئەوروپا وتويەتى مانگانەى نەوشىروان مستەفا (٦) دەفتەر دۆلارە راى بەرپىزت؟

نەوشىروان مستەفا: جارى يەكەم لە كوردستانى عىراقدا مانگانەى (٦) دەفتەر دۆلارى ھەر نىيە، ئەو يەككە لە دەسەلاتدارانى يەكئىتى لە كۆپىكدا لە ئەوروپا باسى كردو، من ھەزدەكەم بە خەلك بلىم رادەى راستى ئەم خەبەرە بەقەدەر راستى ئەو قسانەيە، كە لە پلنىۈمدا كراو لەسەر من ئە ئىستاو ئە لە رابردوشدا ئە پارەى تەقاعودىم وەرگرتو و ئە موچەم ھەبو و ئە ئىستا موچەم ھەيە لە حكومەتى ھەرىم و ئە موچەيەك ھەيە لە حيزب و ئە پارەى خانەنشيني وەردەگرم، ئەو پارەيەى من، من ئومىدم وايە ئەو برادەرە بىخاتە سەر ميزانييەى مانگانەى مەكتەب

ده‌مانه‌وێت نه‌ریتیکی تازه‌ی سیاسی دابینین

سازدانی: هۆشیار عه‌بدوللا

له‌م دیداره‌دا نه‌وشیروان مسته‌فا تیشك ده‌خاته سه‌ر خۆرێك‌خستنه‌وه‌ی بزوتنه‌وه‌ی گۆپان و میكانزمه‌كانی ئه‌و رێك‌خستنه‌وه‌یه‌و ئاماژه‌ به‌وه ده‌كات كه‌ ئێستا شیوه‌یه‌کی تازه‌ی رێك‌خراوه‌ییان ده‌ستپێكردوه، كه‌ جیاوازه‌ له‌ حیزبه‌ ته‌قلیدییه‌كانی ئێستای كوردستان به‌ تایبه‌تی له‌ دو حیزبه‌ سه‌ره‌كیه‌كه‌و هه‌ڵده‌ده‌ن ئه‌م حیزبه‌ مه‌سه‌ره‌فی كه‌م بێت و به‌ره‌می زۆر بێت هه‌ڵده‌ده‌ن ئه‌م حیزبه‌ باره‌گای كه‌م بێت، به‌لام پهل‌وپۆو رایه‌لی فراوانی هه‌بێت هه‌ڵده‌ده‌ن ئه‌م حیزبه‌ كاروباره‌كانی هه‌موی رۆشن بێت شه‌فاف بێت سه‌ركرده‌یه‌تییه‌كه‌ی شه‌فاف بێت سه‌ركرده‌یه‌تییه‌ فه‌رعییه‌كانی شه‌فاف بێت كاروباره‌كانی شه‌فاف بێت و خه‌لك ببینیت و خه‌لك ئاگادار بێت و خه‌لك خۆیان به‌شدار بن له‌ كاروباره‌كانیدا.

KNN: داها‌توی بزوتنه‌وه‌ی گۆپان چی به‌سه‌ر دێت؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ئه‌م بزوتنه‌وه‌یه‌ ده‌ستی پێكردوه بۆ ئه‌وه‌ی به‌رده‌وام بێت ده‌ستی پێكردوه بۆ ئه‌وه‌ی رێبازیکی تازه‌ له‌ جولا‌نه‌وه‌ی كورددا له‌ ژێانی سیاسی كوردستانی عێراقدا ببنێته‌ كایه‌وه، ئه‌م بزوتنه‌وه‌یه‌ ده‌بێت به‌ هێزیکی گه‌وره‌ به‌لكو ده‌توانم بڵێم“ له‌ ئاینده‌یه‌کی نزیکدا ده‌بێته‌ هێزیکی سه‌ره‌کی، ئه‌م هێزه‌ سه‌ره‌كیه‌ له‌ پێناوی دو ئه‌ركی سه‌ره‌كیدا كار ده‌كات، كه‌ لایه‌کیان بریتییه‌ له‌ به‌دییه‌نانی خواسته‌كانی كۆمه‌لانی خه‌لكی كوردستان له‌ كوردستانی عێراقدا و له‌سه‌ر ئاستی كوردستان هه‌ڵده‌ده‌ن بۆ عه‌داله‌تی ئیجتما‌عی و خواسته‌كانی دیکه‌ی خه‌لكی كوردستان له‌سه‌ر ئاستی عێراقدا هه‌ڵده‌ده‌ن بۆ به‌دییه‌نانی مافه‌ نه‌ته‌وه‌یه‌یه‌كانی كورد، كه‌ له‌ ده‌ستوری عێراقدا

جېبه جی کراوه، وه نه مه نومیدمان وایه بېیت به هیزی سره کی ناو مهیدانی جولانه وه که.

KNN: کاتی نه وه نه هاتوه نه م بزوتنه وه یه به شیوه یه کی ره سمی ریځ بهن و باره گا بکه نه وه به شیوه یه کی ره می کار بکه ن؟

نه وشېروان مسته فا: به لی، کاتی نه وه هاتوه ده ستی شمان پیکردوه نیمه له پیښ هه لېږاردنی په رله مانی کوردستان و جوړیک له کوکړدنه وه ی خه لک و جوړیک له خوړیکه ستلمان ده ست پی کړدو و نیستا خه ریکی خوړیکه ستلین خه ریکی خوړ نامه کړدین بۆ هه لېږاردنی داهاتو و نه و خوړیکه ستنه ی که له کاتی هه لېږاردنی یه که مده ده ستمان پیکردوه نیستا دریزه ی پی دده ین و خه ریکیځن پاشتر ریځی به ین و له دوی هه لېږاردنی داهاتوی په رله مانی عیراقیش هر به رده وام ده ین.

KNN: بۆچی نه م ریځه ستنه وه یه جوړیک له دواکه وتنی پیوه دیاره؟

نه وشېروان مسته فا: جوړیک له دواکه وتنی پیوه دیاره، به لام نیمه دوانه که وتوین، نیمه نه و ماوه یه هه موی خه ریکی گفتوگو بوین له ناو خوړماندا بۆ نه وه ی شیوه یه کی تازه ی ریځه راوه یی بدوزینه وه هه ولمان داوه و داوامان له کوډه لیک خه لکی شاره زا کړدو، که پیښ نیازو بیرو بۆچونه کانی خوړانمان بۆ بنوسن به سده ان وتار له رۆژنامه کانو له گوډاره کانو له سایته کاندانوسراوه هه مویمان خوړندوه ته وه و هه ولمانداوه شیوه یه کی تازه ی خوړیکه ستن بۆ جولانه وه که نامه ده بکه ین و کړدوشمانه.

KNN: نه م شیوانی ریځه ستنه وه یه چونه؟

نه وشېروان مسته فا: گرنه گترین مه سه له نه وه یه نیمه نامانه ویت ته جروب ی حیزبه کانی رابردو دوباره بکه ینه وه و نامانه ویت نه و نه خوړشیانه ی، که له حیزبه کانی دیکه دا هه بون له م ریځه ستنه دا دوباره بیته وه.

KNN: نه و نه خوړشیانه چین؟

نەوشیروان مستەفا: ئەو نەخۆشیانە لە سەرۆکی ھەمویانەو ھەوڵەییە، کە حیزبەکانی ئیستە دەیدەن بۆ قۆرغکردنی گۆرەپانی کارکردن بۆ بە حیزبیکردنی کۆمەلگە، بۆ بە حیزبیکردنی بازار، بۆ بە حیزبیکردنی زانکۆکان، بۆ بە حیزبیکردنی دادگاگان، بۆ بە حیزبیکردنی پەيوەندییەکانی نیوان نەتەوێ کوردو بەغدا، نیوان نەتەوێ کوردو گەلانی دراوسی، نیوان کوردو ولاتانی دیکە ی دنیا، دەمانەوێت چەمکی حیزبی بون ببێت بە چەمکی سیاسی جیاواز لە چەمکی ھاوڵاتی بون، ئیستە چەمکی ھاوڵاتی بون خەریکە وای لێ دێت ببێت بە چەمکی حیزبی بون، ئیمە دەمانەوێت جاریکی دیکە کۆمەلەگەمان بینا بکریتەو لەسەر بنچینە ھاوڵاتی بونی کوردستانی، نەك لەسەر ئەساسی ئەوێ کە تۆ ئەندامی لە فلان حیزبدا یاخود حیزبیت، یان حیزبی نیت.

KNN: دواجار گەیشتن بەو قۆرمە، یا بەو شیوێ ریکخستنه کە خۆتان دەتانەوێت، کە دور بێت لەو نەخۆشیانە لانیكەم؟

نەوشیروان مستەفا: ئیمە ئیستە شیوێیەکی تازە ی ریکخراوەییمان دەستپیکردو، کە پیموایە جیاواز لە حیزبە تەقلیدیەکانی ئیستای کوردستان بە تاییبەتی لە دو حیزبە سەرەکییەکەو ھەولەدەین ئەم حیزبە مەسەرفی کەم بێت و بەرھەمی زۆر بێت ھەولەدەین ئەم حیزبە بارەگای کەم بێت، بەلام پەل و پۆو رایەلی فراوانی ھەبێت ھەولەدەین ئەم حیزبە موچەخۆری زۆر کەمی ھەبێت، بەلام فراوانترین پەيوەندی لەگەڵ کۆمەلانی خەڵکدا ببێت، ھەولەدەین ئەم حیزبە کاروبارەکانی ھەمووی روشن بێت شەفاف بێت سەرکردایەتییەکە ی شەفاف بێت سەرکردایەتییە فەرعییەکانی شەفاف بێت کاروبارەکانی شەفاف بێت و خەڵک ببینی و خەڵک ناگادار بێت و خەڵک خۆیان بەشدار بن لە کاروبارەکانیدا.

KNN: ھێلە گشتییە سەرەکییەکانی ئەم ریکخستنهوێ ئیو، ئەگەر بکریت زیاتر باسی بکەیت؟

نهو شپروان مستهفا: جياوازي بهيني ريځخستنه وهی نه م جولانه وهیه له گهل به ناو بيلين يه کيڼي و پارتيدا، که دو حيزي سهره کين نه وهیه " نه م جولانه وهیه نابيته خاوهني ريځخستنيکی هره مې، نابيته خاوهني ريځخستنيکی عه مودي به مانايه کی دیکه ئيمه نه مه کته بی سیاسيمان ده بیټ، نه کوميتي سهرکردايه تيمان ده بیټ، به لکو بهو شکه دهستان پی نه کرده، که ئيمه له سهره وه بو خواره وه يا خود له خواره وه بو سهره وه، به لکو له ناوه پرسته وه دهستان پی کرده هه ولده دین هه مو پاريزگايه که نه نجومه نی تاييه تي خوی هه بیټ و هه مو قه زايه که نه نجومه نی تاييه تي خوی هه بیټ و به رایه له یه کی پته و نه نجومه نی قه زاکان له گهل نه نجومه نی پاريزگادا ده به ستریت وه، نه نجومه نی پاريزگا بریتيی ده بیټ له رایه له ی جوړاو جوړ له وانه: رایه له ی په یوه ندي کومه لایه تی، رایه له ی په یوه ندي پیشه یی، رایه له ی په یوه ندي ريځخراوه پیشه یی هکان، رایه له ی په یوه ندي سیاسيی، رایه له ی په یوه ندي میدیایي له هه مان کاتدا نوینه رایه تی فراکسيونه کانی تپادا بیټ له پاشه پوژيکی نزیکدا، که هه لبرژاردن له به غذا کرا نوینه ری فراکسيونه که ی به غذاشی تپدا بیټ له هه مو پاريزگاکاندا نوینه ری نه نجومه نی پاريزگاکانی تپدا ده بیټ، به شیوه یه کی وایټ که شیوه یه کی عه مودي نییه، به لکو شیوه یه کی ثو فوقی هیه شیوه یه کی پان و پوړی هیه، شیوه ی فرشی هیه هه ولده دین هه مو تویره کانی کومه لی کورد تپادا به شداری بکه ن و وایټ که هه رکه سيک بتوانیټ هه ر پاريزگايه که هه ست به وه نه کات پاريزگايه کی دیکه ی به سهریدا زال ده بیټ، به شه که ی ده خوات له پاشاندا نه م نه نجومه نی پاريزگايانه، که دروست ده بیټ خوشيان له بهینی خویاندا جوړيک له هاوکاری و ته نسیق و سهرکردايه تيبه کی هاوبه ش دروست ده کهن، که له هه مان کاتدا خویان جوړيک له سهر به خوی و تايبه تمه ندي تی تايبه تی خویان ده پاريزنو له چوارچيوه ی نامانجه گشتيیه کاندا پیکه وه له گهل پاريزگاکانی دیکه یشدا کار ده کهن.

KNN: فۆرمى سەرکردايه تيبه گشتيه كه بهم شيويه دهبيت له نيوان پاريزگاكاندا پيک دههينريت؟

نوشيروان مستهفا: بهلئى، له ناو پاريزگاكان پيک دههينريت.

KNN: ئهى سهرۆكى ئهم بزوتنه وهيه؟

نوشيروان مستهفا: يهكيك لهو شتانهى، كه ئيمه دهمانه وييت ئهمجاره گوپرينى تيدا بكهين دهمانه وييت چه مكى سهرۆكى مه دهلحهيات كوئايى پى بينين، من له راستيدا سهرۆكى بزوتنه وه كه نيم به گوپرهى قانونى عيراقى و به گوپرهى مفوهزييه تى عوليا ههمو ليستىك، كه پيشكهش دهكرىت دهبيت ليسته كه ههر به رهسمى سهرۆكى ههبيت پى دهليين: سهرۆكى ليستى فلان من بويه پييان وتم سهرۆكى، له بهر ئه وهى سهرۆكى ليستى گوپران بوم له كاتى ههلبژاردنى په رله مان و ئيستا فراكسيونه كه مان سهرۆكى خوى ههيه، وهكو باسمرى ئيمه دهمانه وييت نه ريتىكى تازهى سياسى دابينين ئه ويش كوئايى هيانه به سهرۆكى مه دهلحهيات، ئه ندام مه كتبهى سياسى مه دهلحهيات، ئه ندام سهرکردايه تى مه دهلحهيات ئه مانه قابيلى گوپرين و تازه بونه وهو نوپونه وهبيت.

KNN: واته يهك تاك مهرجه عيهت، ياخود يهك ئه وهى نابيت، كه ببىت به مهرجه عيهت ياخود به شيويه كى ئاسوى ده مينيتته وه؟

نوشيروان مستهفا: بهلئى بيگومان ئه و سهرۆكايه تيبه، يا ئه و سهرکردايه تيبه كى ديتته پيشه وه هه ميشه له نوپونه وهو قابيلى تازه بونه وه دايه به گوپرهى ئه وهى، كه ئه نجومه نى پاريزگاكان و ئه نجومه نه گشتيه كهى كه بو ههمو پاريزگاكان داده نريت ئه وان ده توانن ناو به ناو بيگوپن له ناينده دا رهنگه كو بونه وهى فراوان بكرىت كو بونه وهى كه و ره بكرىت، كه نوينه رايه تى ههمو ئه وانى تيدا بيت وهكو باسمرى كرد يهكيك لهو نه ريتانهى، كه ئيمه دايد ههينين ئه وه دهبيت، كه كوئايى بينين به سهرۆك و سهرکردايه تى مه دهلحهيات.

KNN: ۋەك يەككە لە ھاۋپېكان پرسیویەتی جۆریك لە فرە رەنگی و فرە بۆچونی لەناو گۆرانددا كۆبۆتەرەو گۆزارشتیكى ۋای كردو ۋەكو پەلكە زێرینە رەنگاۋرەنگن، بەلام ھاو ھەلوێستن ئەم ھەماھەنگی ھاوھەلوێستیە چۆن دەتوانن بپاریزن؟

نەوشیروان مستەفا: بەلى ئەو یەككە لە شانازییەكانى ئیمە من زۆر بە خوشحالییەو دەلیم، كە لەناو ئیمە بیرو بۆچونی جیاۋاز ھەيە، ئایدیۆلۆژی جیاۋاز ھاتوو ئیمە پیمان ۋایە“ حیزبى تاك ئایدیۆلۆژی سەردەمەكەى تیپەرپو ھە تايبەتى لە قۇناغى ئیستای كوردستانى عێراقدا كۆمەلێك ئامانجى ھاوبەش ھەيە، كە توێژە كۆمەلایەتیە جیاۋازەكان كۆدەكاتەو ھە كۆمەلێك ئامانجى ھاوبەش ھەيە سەرەپای جیاۋازى بیرو بۆچونی سیاسى جیاۋاز سەرەپای ئایدیۆلۆژی جیاۋاز سەرەپای جیاۋازى ناوچەيى سەرەپای ھەموى ئەوانە كۆمەلێك ئامانجى ھاوبەش ھەيە، كە ئیمە دەتوانن لە دەورى كۆببێنەو لە سەروى ھەمويانەو مەسەلەى عدالەتى كۆمەلایەتى ھەيە مەسەلەى جیاكردنەو ھى حیزبە لە حكومەت، مەسەلەى ئەو ھەيە كە چەمكى ھاۋلاتى بون دور لە ئینتیمای حیزبى بەننێنەو بۆ ناو كوردستانى عێراق و ماڤى مەھەلى رەخساندن ھەلى یەكسان بۆ ھەمو ھاۋلاتیان و مەسەلەى دیموكراسیى و مەسەلەى فرەيى ئەمجۆرە شتە ئەمە شتى ھاوبەشە لە بەینى ھەمو ئەو بیروبۆچونە رەنگاۋرەنگانە ئەو پەلكە زێرینە ھەيە، كە ئەو بۆرە بۆسى كردو ھەمە ئیمە ئومیدمان ۋایە تا ماو ھەيەكى درێژتریش ئیمە دەتوانن لە كوردستانى عێراقدا بەو پەلكە زێرینە ھەيە درێژە بە كارو خەبات و تێكۆشانى خۆمان بەدەین.

KNN: پرسیارى كوردستانم لى كردیت، ئەى سەبارەت بە ئەوروپا رێكخستەكانتان چۆن رێكخستو ھەو، ئایا بێرتان لەو كردو ھەو فۆرمێك، یاخود ئالیەتێكیش بۆ ئەوروپا رێك بخەن؟

نهوشیروان مستهفا: ئه‌و‌روپا بیگومان جیاوازه له‌گه‌ڵ کوردستانی عێراقدا هه‌لومه‌رجی ژیان له‌ ئه‌و‌روپا به‌تایبه‌تی به‌ نیسبه‌ت ره‌وه‌ندی کوردیه‌وه له‌ ئه‌و‌روپا جیاوازی هه‌یه له‌گه‌ڵ کوردستانی عێراق، له‌ کوردستانی عێراقدا تو‌ ده‌توانیت له‌ چوارچێوه‌ی ناحیه‌و قه‌زاو پارێزگا له‌سه‌ر بنچینه‌ی پیشه‌ له‌سه‌ر بنچینه‌ی تو‌یژێ کۆمه‌لایه‌تی له‌سه‌ر هه‌ریه‌ك له‌وانه ده‌توانیت ناوچه‌كان رێك بخه‌یت ئه‌و‌روپا تایبه‌تمه‌ندی خۆی هه‌یه، جالیه‌ی کوردی له‌ ئه‌و‌روپا ره‌وه‌ندی کوردی له‌ ئه‌و‌روپا ره‌وه‌ندیکی گه‌وره‌یه‌و ره‌وه‌ندیکی جو‌راو‌جو‌ره له‌به‌ر ئه‌وه ئی‌مه ریزێ تایبه‌تمه‌ندی ئه‌و‌روپا ده‌گرین ئه‌و جو‌ره رێكخستنه‌ی، كه له‌ کوردستاندا به‌ده‌ستمانه‌وه‌یه له‌ ئه‌و‌روپا جو‌ریکی دیکه ده‌بی‌ت له‌ ئه‌و‌روپا بیگومان ده‌ست پێشخه‌رییه‌كه له‌وانه‌وه هاتو‌ته پێشه‌وه داهێنانی‌کی تازه‌یان کردو‌ه، كه نیشانه‌ی هوشیاریی سیاسیه‌کی قو‌له به‌ نیسبه‌ت ره‌وه‌ندی کوردیه‌وه له‌ ئه‌و‌روپا هه‌ر له‌ کاتی هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی کوردستانه‌وه هه‌زاران كه‌س له‌ ره‌وه‌ندی کوردی له‌ ئه‌و‌روپا به‌بێ ئه‌وه‌ی هه‌یج ئامو‌ژگارییه‌ك له‌ ئی‌مه وه‌ربگرن فه‌رمانێك له‌ ئی‌مه وه‌ربگرن ده‌ستورێك له‌ ئی‌مه وه‌ربگرن داوایه‌ك له‌ ئی‌مه وه‌ربگرن، خۆیان هه‌ستیان به‌ پێویستی قو‌ناغه‌كه هه‌ستیان به‌ پێویستی خو‌ری‌كخستن كرد، له‌به‌ر ئه‌وه به‌ سه‌دان گروپ و كۆمیته‌و تاقمی جو‌راو‌جو‌ر به‌ناوی پشتیوانی كردنی لیستی گو‌پانه‌وه دروست كرد خۆیان رێكخست، كو‌بونه‌وه، پاره‌یان كو‌كرده‌وه پیتاکیان كو‌كرده‌وه، پشتیوانیان كرد له‌م جو‌لانه‌وه‌یه، ئه‌مه خۆی له‌ خۆیدا داهێنانی‌کی تازه‌یه له‌ جو‌لانه‌وه‌ی کورددا، كه هه‌زاران كه‌س به‌بێ ئه‌وه‌ی له‌ لایه‌كه‌وه هانبدری‌ن، یان داویان لی‌بکری‌ت خۆیان خۆیان رێكبخه‌ن، ئی‌مه له‌ ئه‌و‌روپا ره‌وه‌ندی کوردی تیا‌دا‌یه سه‌ر به‌ دینی‌کی جیاوازه تیا‌دا‌یه سه‌ر به‌ مه‌زه‌بی‌کی جیاوازه، تیا‌دا‌یه سه‌ر به‌ ناوچه‌یه‌کی جیاوازه، تیا‌یه‌تی سه‌ر به‌ تو‌یژێکی کۆمه‌لایه‌تی جیاوازه ئی‌مه حورمه‌تی هه‌مو ئه‌م جیاوازیانه ده‌گرین مه‌سه‌له‌ن ئه‌گه‌ر یه‌زیدییه‌كان بۆ خۆیان گروپی‌کیان رێكخست و شیعه بۆ خۆیان گروپی‌کیان رێكخست و فه‌یلییه‌كان بۆ

خوځيان گروپنيكيان ريځخستو كاكيههكان بو خوځيان گروپنيكيان ريځخست،
تهنانه ته گهر ههوليرييهكان ياخود زاخوييهكان يا سليمانيهكان لهسهر
ئهساسى ناوچه خوځيان ريځخست گرنهگرتين شت نهويه، كه ئيمه ههولبدهين
چوارچيوهى نهو نامانجه هاوبهشانهى كه ئيستا له كوردستانى عيراقو
رهوهندى كوردى له دهرهوه ئيشى بو دهكات ههولبدهين چوارچيوهيهك بو نهوه
بكيشين لهناو نهو چوارچيوهيهدا ههمو بو نهوه كار بكهين ئيمه له كوردستانى
عيراق بهدهستمانهويه له چهند روژى داهاتودا دهستهيهك رادهسپيرين، كه
راستهوخو پيوهندي لهگهل ههمو نهو گروپانهى دهرهوه بكاتو سهرهراى
جياوازى بيروبوچونيان و سهرهراى جياوازى شيوهى ريځخستنهكانى، كه
خوځيان به چاكى دهزانن به نيسبهت ولاتهكانى خوځيانوه لهگهل ههموياندا
پيوهندي دهكهين و ههولبدهين جوړيك له تهنسيق و ههماههنگى له بهينى
ههمو نهو گروپانهدا دروست بكهين بو نهوهى له پيناوى نامانجى هاوبهشدا
بتوانين كارى هاوبهش بكهين، شهرت نيبه ئيمه ريځخستنى يهكگرتومان
ههبيت، يا يهك ريځخستمان ههبيت، يا يهك مهركهزى ريځخراوهييمان ههبيت.
KNN: وهكو باسى دهكهين بهم شيوهى بزوتنهوهكهتان ريځخستوهتهوهو
فراكسيونيكى پههلهمانيتان ههيه وهكو ئهمرىكى واقع وهكو هيژيك لهسهر
گوږهپانى سياسى كوردستاندا سروشتي مامهلهى هيژه سياسيهكان وهكو له
ديدارهكانى رابردوشدا باستكردوه جوړيك له دژايهتى پيوه دياره، ئهم
دژايهتيكردنه تا كوى بردهكاتو تا چهند قبولى دهكهن؟

نهوشيروان مستهفا: ئيمه ئوميدمان وايه كه لايهنهكانى ديكهيش بهتايبهت
يهكيى و پارتى به چاوى دوژمن تهماشاي ئيمه نهكهن، ئيمه خهلكى يهك
ولاين و خهلكى كوردستانى عيراقين و ههمو مان چارهنوسمان به يهكهوه
بهستراوه و ژيانمان به يهكهوه بهستراوه خوشى و ناخوشيمان به يهكهوه
بهستراوه، ئيمه به چاوى دوژمن تهماشاي هيچ لايهنيكى كوردستانى ناكهين
ههه لهسهر ئهم بنچينهيهشه ئيمه پيمان خوشه دهركاي گفتوگو، دهركاي

وتویژ، دانوستاندن پیکهوه کارکردن، دەرگای دۆزینهوهی زمانی هاوبهش بۆ کاری هاوبهش، بۆ ئامانجی هاوبهش له گهڵ یه کێتی و پارتیش بکهینهوه.

KNN: سه بارهت به سه رچاوهی داراییتان وهك هاو پێیهك پرسییوه تی دهتوانن، كه ههلبژاردنهكانی كه له بهردهم تاندا به بۆ په رله مانی عێراقی ته مویل بکهن سه بارهت به سه رچاوهی دارایی ئیوه چی دهلێن؟

نهوشیروان مستهفا: ئه مه دو لایه نی ههیه، یه کێکیان ئیمه له په رله مانی کوردستاندا (٢٥) کورسیمان ههیه و یه کێتی و پارتی به ههردوکیان (٥٩) کورسیان ههیه، ئه گه ر (٥٩) که ی ئه وان دابهش بکهین یه کێکیان (٢٩) ی بهردهکهوێت و یه کێکیشیان (٣٠) بهردهکهوێت له ههردو حاله ته که دا یه کێکیان (٥) کورسی له ئیمه زیاتره و یه کێکیشیان (٤) کورسی، ئه م دو حیزبه ههیه که ی نزیکه ی (٣٠) ملیۆن یان زیاتر مانگانه له بودجه ی هه ری می کوردستان وهرده گرن بۆ مه سهره ی حیزبه کانی خۆیان، ئیمه په رژه یه که مان ته قدی می په رله مان کردوه بۆ رێکخستنی یارمه تی دارایی هه مو حیزبه سیاسیه کانی وه واره سیاسیه کانی، ئیمه ئومیدمان وایه ئه مه ١، چهند هه فته ی داهاتودا جێبه جێ بکری ت ئه وساکه یه کێتی و پارتی و هه مو حیزبه کانی دیکه ی کوردستان به گوێره ی ئه و قانونه ی، که له په رله مانی کوردستان وه ده رده چیت یارمه تی دارایی بدری ئیمهش به قه ده ر قه واره ی خۆمان وه کو قه واره یه کی سیاسیه که لک وه ربه گری ن له بودجه ی هه ری می کوردستان بۆ ئه وه ی بتوانین ته مو یلی جولانه وه که مان بکهین و مه سهره ی جولانه وه که مان له لایه ن حکومه تی هه ری مه وه بکیشری ت، به لām تانیستا ئیمه بۆ خۆشبه ختی له ناو میللته ته که ماندا ژماره یه کی زۆر سه رمایه دارو خیرۆمه ندو خه لکی هۆشیاری تیدا یه، که قازانجیان له وه دایه گوێران له کوردستانی عێراقدا ببیت به تایبه تی بازاری ئازاد له کوردستاندا بخولقی ت بازاری ئازاد به و مانایه ی، که دهستی وه ردانی حیزبو حیزبایه تی و مه سئوله کانی حیزبی تیدا نه می نیت، به لێ ئه وانه به هه مو توانایانه وه پشتیوانی مالی ئیمه یان کردوه و ته مو یلی جولانه وه که ی ئیمه یان

کردوه، بۆ ئهوهی ئه و ئامانجه هاوبه شهی که له بهینی ئیمه و ئه وانداهیه، که ئه ویش ئازاد کردنی بازارو زانکۆو دادگایه له دهسهلاتی حیزب، به لای ئه وانه یارمه تیمان ده دهن.

KNN: ئاسۆی ئاینده ی سه رچاوه ی دارایی ئیوه ته نیا ئه و پرۆژه یاسایه یه بۆ په رله مان؟

ئه وشیروان مسته فا: ئیمه ئومیدمان وایه ئه وه بیته به لای.

KNN: باشه ئه گه ر نه یانکرد، یاخود ده سه لات به شداریی پی نه کردن، یاخود بودجه ی نه دانی چی ده که ن؟

ئه وشیروان مسته فا: با ئیمه خو شبین بین له پیشدا ئومیدمان وابیته که ده بیته.

KNN: باشه ئه گه ر کردیان و بودجه یان پی نه دان؟

ئه وشیروان مسته فا: زۆر شت هه یه ئیمه بیکه ی، به لام له کاتی خویدا باسی ده که ی.

KNN: باشه چی ده که ن؟

ئه وشیروان مسته فا: زۆر شت هه یه ئیمه ش بیکه ی و هکو باسم کرد با چاوه ری بکه ی، با خو شبین بین و ئومیدمان هه بیته بۆ ئه وه ی که ئه و ریگه یه ده گرن.

KNN: یه کیك له و پرسیارانه ی، که چه ند ها ولاتییه ک بۆی ناردوین باس له وه ده کات، که ئه گه ر بزوتنه وه ی گوڤان نه ها تایه ته ساحه که کۆمه لیک گوڤانکاری ی هه بو ره نگه وه ک خو ی بمابایه، یاخود به و شیوه یه خراپ نه بوایه به تاییه ت سه باره ت به مه سه له ی ته ده خولا تی حیزب له هه مو کون و قوژبنیکی ژیان و مه سه له ی ها تنه پیشه وه ی ته زکییه، یه عنی به کور تی پرسیاره که ئه وه یه که له گه ل ها تنه وه ی گوڤان جاریکی دیکه به حیزبی بونه وه ی کۆمه لگه جوړیک له تۆخبونه وه تۆخبوه ته وه رای به ریژتان؟

ئه وشیروان مسته فا: ئیمه پیش ئه وه ی ده ست بکه ی به م جو لانه وه یه حیزب ته ده خولی کردبو له هه مو بواره کانی ژیاندا ته زکییه ی حیزبی و دامه زرانندی خه لک له سه ر بنچینه ی حیزبی ببو به نه ریتی ک له کوردستانی عیراقدا، ئه سلهن

یهکیک له هۆکاری دروستبوونی ئەم جولانەوهی ئیمە جیاکردنەوهی حیزب بو له حکومەت، هەر بۆیە خەڵکیش لیمان کۆبوەوه ئەو بۆچونەى که ئەو براهیە باسی کردوہ یاخود ئەوہی ئیمە بوەتە هۆى ئەوہی، که پەراویزی ئازادی که مکردوہتەوہ و تەدەخولی حیزبى و تەزکییەى زیادکردوہ له کۆنەوہ ئەو دو بۆچونە له جولانەوهی کورددا هەبوہ له زۆر کۆنەوہ له زەمانى شیخ مەحمودەوہ له زەمانى بارزانىیەوہ له زەمانى شوپشى نوێ و له زەمانى یەکییتی و پارتیشدا لەناو خەڵکدا ئەم دو جۆرە بۆچونە هەبوہ، بۆچونیکیان ئەوہ بوہ، که هەمومان بیدەنگ بین و لەگەڵ حکومەتدا بین، ئەگینا توشى زەرەر دەبین و فیعلەن بەهۆى شوپرش و ئەمانەشەوہ زۆرجار توشى ئەوہ بوین، خەڵک کوشراوہ و دیهات وێران بوہ و مزگەوت روخاوہ و جادو و رینگەوبان روخاوہ یەعنى ئیمە بۆ ئەوہى خەڵک توشى زەرەر و زیان نەبیّت نابیّت خەبات بکەین، ئەمە شتیکی مۆئەقەتە ئیمە پیمانوايە" ئەمە شتیکی کاتییە ئەو پرسیارەى که ئەو برادرە کردویەتى لەسەر تەزکییەى حیزب راست دەکات، سزادان زیادى کردوہ نەقل زیادى کردوہ دەرکردن زیادى کردوہ تەنانەت رینگەنەدان بۆ ئەوہى ئیمە مەقەرەت بکەینەوہ و بارەگامان هەبیّت و بکەمان هەبیّت و نوسینگەمان هەبیّت هەمو ئەمانە دەچیتە خانەى ئەوہوہ، که پەراویزی ئازادی خەریکە وردە وردە کەم دەکەنەوہ بە ئومیدى ئەوہى، که له هەلبژاردنى داها تودا تۆلەى هەلبژاردنى رابردومان لیبکەنەوہ و ئەو کورسیانەى ئیمە هیناومانە لیمان بسەننەوہ، بەلام ئەمە مانای ئەوہ نییە ئیمە تەسلیم بین و سەردابنەوینین.

KNN: سروشتى کردنەوہى بارەگا لای ئیوہ چۆنە، ئیستا یەکییتی و پارتى یاخود بەشیکی زۆر له حیزبەکان له هەمو گەرەك و شوینیکیدا بارەگایان هەیه ستراتیشى ئیوہ له کردنەوہى بارەگا چۆنە و بە چ ئالییەتیكە؟

نەوشیروان مستەفا: بیگومان حیزب دەبیّت بارەگای هەبیّت ریکخراوہکانى کۆمەلگەى مەدەنى مەفرۆزە بارەگایان هەبیّت، بەلام له راستیدا کردنەوہى بارەگا بەو شیوہیەى، که له ئیستادا هەیه له هەولیرو دھۆک و سلیمانى

دیمه نیکي زور ناشارستانییه و ناشرینه به تایبته تی له کولانه کاندای به و ژماره زوره وه، که ئیستا هیه ئیمه باره گاش بکهینه وه رهنگه له شاره گه وره کاندای باره گای سهره کی بکهینه وه نویسنه گیه کی سهره کی دهکینه وه بۆ راپه پاندنی ئیش و کاره کانی خویمان و تاکو ئیستا ئیمه له پوری قانونیه وه به پیی ئه و قانون و ته علیماتانه ی، که له به غدا ئیشی پی ده کریت هه قی ئه وه مان هیه، که باره گا بکهینه وه، که تائیستا باره گامان نه کردوه ته وه له راستیدا له دوا ی هه لبراردنی رابرد و وه زارته ی داخلی و وه زارته ی ناوخو داوایان لی کردین، که باره گا کان دابخه ی له ئه و گفتوگو یانه ی، که هاوکاره کانی ئیمه کردو یانه ئه وانه باسی ئه وه دهکهن، که ئه مان قانونی تایبته تی خو یان هیه، که په پیره ی دهکهن و ئه م کاره ی پی دهکهن په پیره ی ئه و قانونانه ناکهن، که له به غدا یه ئه مه ش دیسان ده مانباته وه بۆ ئه وه ی، که جاریک باسی ئیزدواجیه تی مه عایرمان کرد کاتیک که له به غدا قانون و قه رار و نیزام دهرده چیته بۆ زیادکردنی مه عاش و موچه ی وه زیرو ئه ندامی په رله مان ئه مانه ده لئین ئیمه عیراقین، یه کسه ر جیبه جی دهکهن کاتیک قه رار و قانونیک دهرده چیته، که له به رژه وه ندی ئه واندای نییه ده لئین ئیمه کوردستانین و قانونی به غدا جیبه جی ناکه یین، ئه گینا به گویره ی په سه ندکردنی کۆمسیونی بالای هه لبراردنه کان، له به غدا گوپان وه کو قه واره یه کی سیاسی هه قی ئه وه ی هیه، که له هه مو شاره کانی عیراقدا بنکه و باره گای خو ی بکاته وه، چ بۆ هه لمه ته ی هه لبراردن، چ وه کو قه واره یه کی سیاسی ته ناته ئیمه هه قی ئه وه مان هیه مه مو عامه له بکه یین پرژه ی بازرگانی و تیجاری و ئه وانه بکه یین، هه قی مولکییه تمان هیه و هه قی ئه و شتانه مان هیه، به لām لی ره پییان وتوین، که قانونه کانی کوردستان ریگه به وه نادات ئومیدمان وایه، که له ریگه ی قانونیه وه بتوانین ئه و موشکیله حل بکه یین.

KN: سه باره ت به وه ی، که گوپان وه کو نزیک ی تا راده یه ک نزیکتره له پارته ی قسه یه ک هیه له سه ر ئه وه ی، که به ریز نیچیرقان بارزانی په یوه ندیی به ئیوه وه

هەبێت، یا پەيوەندیی لەگەڵتان گرتبێت، یا جۆریک لە نزیکیی هەبێت رای بەپێرتان؟

نەوشیروان مستەفا: لەسەر ئاستی حیزبی تاكو ئیستا لە نیوان گۆڕان و یەکییتی و لە نیوان گۆڕان و پارتی هیچ دانیشتنیکی رەسمیمان نەبوە لەسەر ئاستی حکومەتیش حکومەت تازە دروست بوە هیشتا نەمانبوە، بەلام ئیمە ئومیدمان وایە کە لە ئایندەیهکی نزیکدا لەسەر ئاستی حیزبیش و لەسەر ئاستی حکومەتیش نوینەرەکانی ئیمە نوینەری پارتیش ببینن و نوینەری یەکییتیش ببینن و نوینەری هەمو لایەکانی دیکە ببینن بۆ ئەوەی لەسەر شتە باشەکان بتوانین کاری هاوبەش بکەین و زمانی هاوبەش بدۆزینەوێ بۆ ئەوەی بتوانین پیکەوێ کار بکەین.

KNN: ئیستاش کۆمەڵیک هەن، کە ئیوێ وەکو مۆنشەق لە یەکییتی تەماشای دەکەن رای بەپێرتان؟

نەوشیروان مستەفا: ئیمە مۆنشەق نین لە یەکییتی مۆنشەق ئەودیه، کە وەختیک کۆمەڵیک لە حیزبیکدا ژمارەیهکی زۆر جیادەکەنەوێ بەناوی هەمان حیزب دەپۆن ئیش دەکەن، ئیمە بەناوی یەکییتییهوێ ئیشمان نەکردوێ ئیمە ناومان گۆڕانەو تەنانەت کە لە یەکییتیش هاتوینەتە دەرەوێ ئیمە وەکو ئەفرا داتوینەتە دەرەوێ، ئیمە نەچوین وەکو گروپیکی گەورەوێ مۆنەزەم، یا وەکو جەناحیک یا وەکو چەند مەلەبەندیک لە یەکییتی بیینە دەرەوێ، سەدان هەزار کەسی ئیمە هەر ئەسلەن یەکییتی نەبون، کە ئیستا لەناو گۆڕاندا کار دەکەن ژمارەیهک لە کادیرەکانی ئیمە راستە لەناو یەکییتییهوێ هاتون، بەلام ئەوان وەکو ئەفرا داتون و نە مۆنشەق و نە خۆشیان بە مۆنشەق دەزانن.

KNN: لە دو سی رۆژی رابردودا یەکییتی نیشتمانی کوردستان پلنیومی بەست قسەیهکەتان هەیه لەوبارەیهوێ بیلین؟

نەوشىروان مستەفا: يەكیىتى ھەقى خویەتى كۆنگرە بېستىت، كۆنفرانس
بېستىت كۆنگرە بېستىت و كۆبونەوہى فراوان بكات، پلنيۆم بكات، ئیّمە
تەمەنناى خوشيان بۆ دەكەين و تەمەنناى سەرکەوتنیا

ئەوان وتاریکی نەتەوہی روکەشیان ھەبە

دیمانە: ھوشیار عەبدولاً

کەنالی ئاسمانی knn لە بەرنامەی روبەڕودا، سەبارەت بە پرسى کورد لە عێراق و چۆنیەتی بەشداری بزوێنەوێ گۆپان لە ھەلبژاردنە پەرلەمانییەکی عێراقدا، کۆمەڵێک پرسى خەڵک و پرسى پەيوەست بەو مەسەلەییە ئاراستەى نەوشیروان مستەفا کردو، ھاوکات ناوبراو لەو بەرنامە تەلەفزیونیەدا رایدەگەیەنیت کە بزوێنەوێ گۆپان بە لیستی جیا بەشداری ئەو ھەلبژاردنە دەکات و ستراتیژیەتی کاری بزوێنەوێ گۆپان بۆ بەغدا دەخاتەرو.

Knn: ھەلبژاردنەکانی عێراق بەرپۆیە ئیو وەکو بزوێنەوێ گۆپان ھیچ ئامادەکاریتان کردو؟

نەوشیروان مستەفا: بەلى ئیئە خەریکی خۆئامادەکردن بۆ بەشداریکردن لە ھەلبژاردنی داھاتوی پەرلەمانی عێراقدا، بۆ ئەو لە پێش ھەموو شتیکیە ئیئە قەوارەییەکی سیاسیمان بە ناوی گۆپانەو تۆمار کردو بێجگە لەو دامەزراوەی ھەلبژاردنمان دروست کردو، کە ئەوان ئەمجارە وەکو دەزگایەکی پیشەیی سەرپەرشتی کاروباری ھەلبژاردنەکانمان دەکەن، ئیستا خەریکی ئامادەکردنی بەرنامە و پلاتفۆرمی سیاسى و ئامادەکردنی ناوی کاندیدەکانی پەرلەمان نین.

Knn: کەواتە بە بايەخو و سەیری ئەم ھەلبژاردنە دەکەن؟

نەوشیروان مستەفا: بێگومان بەلامانەو کاریکی زۆر زۆر گرنگە، چونکە کوردستان بەشیکی لە دەولەتی عێراق، پەرلەمانی عێراقی رەنگە لە ھەندیک لایەنەو گرنگتربێت لە ھەلبژاردن لە پەرلەمانی عێراقیدا رەنگە گرنگتر بێت لە ھەندى لایەنەو لە ھەلبژاردنی پەرلەمانی کوردستان، چونکە لەو جۆری

به شداریکردنی کورد له دهنگای بریاردانی سیاسی عیراقد له دهوله تی عیراقد له بودجه ی عیراقد له سیاسه تی دهره وه ی عیراقد له جهیشی عیراقیا، پهرله مان نهو دهنگایه یه که له به غدا نهو جوړه شتانه دیاری دهکا.

Knn: به شیوه یه کی گشتی وا له قسه کانت ده خوینمه وه که هه لېژاردنی عیراقیتان پی گرنگتره له هه لېژاردنی کوردستان؟

نهو شیروان مسته فا: به لئ له به ره وه ی پهرله مانی عیراقی وه کو باس م کرد نهو دهنگایه یه که ته شریع بو هه مو عیراق دانه نیّت، نهو دهنگایه یه که سالانه میزانیه به قانون ته سدیق دهکات نهو دهنگایه یه که وهزاره تی عیراقی داده نیّت و سه روک کو ماری عیراق هه لده بژیت، سه روکی پهرله مان هه لده بژیت، سه روکی نه جو مهنی وهزیرانی عیراق هه لده بژیت، ئیمه له ده ستوری عیراقیدا کو مه لیک مافی نه ته وایه تیمان جیگیرکراوه، رهنگه پهرله مان و وهزاره تی به غدا نهو جیگایه بیّت که ئیمه نه توانین هه ولېده یین بو جیبه جیگردنی نهو مافه ده ستوریانه.

Knn: بو هه لېژاردنی عیراق به لیستی جیا به شداری دهکهن؟

نهو شیروان مسته فا: به لئ به لیستی جیا به شداری دهکهن.

Knn: به لام راگه یاندنی نه یاره کانتان له سه ره نهو به جیاوازی به شداریکردنه جوړی له تۆمه تتان بو دروست دهکهن که ئیوه هه ول دهن خیتابی کوردی پهرت بکه نه وه له گه ل شو قینه کانی شدا هاوپه یمانی تی نه به ستن؟

نهو شیروان مسته فا: به لئ نهو به شیکه لهو پرپواگهنده ناراسته ی که درئی ئیمه ده کریت، من له م دوانگه یه وه گه له که ی خو مان نه که م به شایه ت بو نه وه ی بزانه نه م تاقمانه ی که نه م جوړه بوختانانه بلا وده که نه وه تا چ راده یه ک پشت به درو کردن ده به ستن، بو نه وه ی له کاتی هه لېژاردندا ببینن ئیا ئیمه هاوپه یمانی تی له گه ل چ لایه نی کدا ده که یین، له گه ل چ لایه نی کدا نایکه یین له ئیستا وه تا وه کو هه لېژاردن ئیمه ته نسیق له گه ل هه مو نهو لایه نانه نه که یین که به شداری هه لېژاردن دهکهن، بو نه وه ی که هه لېژاردن به ئارامی تی بپه ریت، بو

ئەوێ بە پاکی و بێگەردی تێپەریت، بۆ ئەوێ زۆرتەری ژمارەێ خەڵک بەشداری بکات لە هەڵبژاردندا، بەلام بۆ مەسەلەێ ھاوێیمانیێتی لەگەڵ لایەنی فرەنامێر نە لە کوردستان و نە لە عێراقدا ئێمە لەگەڵ هیچ لایەنیکی تردا حالی حازر ھاوێیمانیێتی سیاسی ناکەین.

Knn: لەگەڵ هێزە کوردیەکاندا بۆچی؟

نەوشیروان مستەفا: لەگەڵ هێزە کوردیەکاندا لە بەرئەوێ ئێمە وتاری سیاسیمان جیاوازه، لەگەڵ ئەواندا ستراتیجی کارکردنمان لە بەغدا جیاوازه، ئەوان وتاریکی نەتەوێی روکەشیان هەیە، کە لەگەڵ جێبەجێکردنیدا لەسەر ئەززی واقیع زۆر جیاوازه لە یەکتەری.

Knn: بەلام ئەم بەجیا بەشداریکردنە لە هەڵبژاردن زیان بە کورد ناگەیەنیت؟

یاخود زیان بە وجودی کورد لە عێراقدا ناگەیەنیت؟

نەوشیروان مستەفا: ئێمە پێمان وایە ئەم لایەنانەێ ئیستا زیانی گەورەیان بە کورد گەیاندووە، وایان کردووە سلیمانی و هەولێر و دهۆک دابەش بپیت، دو ئیدارەییان دروستکردووە، تاوێکو ئیستا دو پێشمەرگە دو ئاسایش، زانیاری و پاراستنیش لە لایەکی ترەو، وەزارەتی مالیە دو وەزارەتە پێشمەرگە دو وەزارەتە ناوخۆ دو وەزارەتە ئەمانە وایان لە کوردستان کردووە، لە کوردستانەوێ بپۆ بۆ کەرکوک کە یەکیکە لە گەرتەترین مەسەلەکانی کە بە درێژیی میژوی هەفتا هەشتا سالی رابردوی کورد هەمو پێوێ مەشغولبوە، لە کەرکوکیشدا ئەبینی کە دیسانەوێ کوردایەتیان نەکردووە بە بەرنامەێ کار، یەعنی ھاوڵاتیبونی کوردستانیان نەکردووە بە بەرنامەێ کار، بەلکۆ لەویش دیسانەوێ ئیدارەیان دو بەش کردووە و کردویانە بە ئیدارەێ دو حیزب، ئاسایشی دو حیزبەکە جیاوازه پۆلیسی دو حیزبەکە جیاوازه تەنانەت لەشکری مۆچەخۆرەکانیشیان بەشیکی سەرە هەولێر و بەشیکی سەرە ئیدارەێ سلیمانیە، یەعنی بە عەمەلی ئەوان زانیان بە یەکیێتی ریزەکانی کورد گەیاندووە نەک ئێمە، حالی حازر شیعهکان بە چەند لیستیێک بەشدار دەن.

عه‌ره‌بی شیعه عه‌ره‌بی سونه به چه‌ند لیستیك دانه‌به‌زن، كوردیش نه‌گه‌ر به‌چه‌ند لیستیك دابه‌زیت، له‌توانین ئیمه شتی موشته‌ره‌ك له پاشه‌پوژده‌دا له په‌رله‌مانی عیراق بدۆزینه‌وه له به‌ینی خو‌ماندا.

Knn: ئه‌و شته موشته‌ره‌كه ستراتیجیه ناکریت له پێشدا بکریت؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ره‌نگه زۆر که‌س له‌و پرسیاره‌ی کردبیت، تو‌ چون ده‌توانیت له‌گه‌ل هیزیک‌ی سیاسیه پێکه‌وه بچیته ناو هاوپه‌یمانییه‌کی سیاسیه‌وه بۆ چوار سالی داها‌تو، له کاتی‌که‌دا ئه‌و روژانه خه‌لک لی‌ده‌رده‌کات، واخه‌ریکه که‌رتی په‌روه‌رده وێران ده‌که‌ن، به‌پێوه‌به‌ره‌کان و جیگه‌ری به‌پێوه‌به‌ر و مامۆستا‌کان به‌ ئاره‌زوی خو‌یان به‌پێی ده‌ستکه‌وتی حیزبی ئه‌ه‌ین و ئه‌به‌ن، قایمقام و به‌پێوه‌به‌ری ناحیه له‌ سه‌ری‌بو‌بو‌چونی سیاس‌ی سزا ئه‌ده‌ن، پێشمه‌رگه ده‌ره‌که‌ن ئاسایش ده‌ره‌که‌ن ئه‌فسه‌ر ده‌ره‌که‌ن، یه‌عنی چون ئه‌توانی له‌گه‌ل ئه‌مانه‌دا زمانیک‌ی هاوبه‌ش و به‌رنامه‌یه‌کی هاوبه‌شت هه‌بیت بۆ ئیشکردن، چون ده‌توانیت باوه‌ری پێبکه‌یت که له پاشه‌روژدا دیسان جاریک‌ی ترلیت هه‌لنه‌گه‌ریته‌وه.

Knn: باشه ده‌گه‌رپێمه‌وه بۆ یه‌کیك له قسه‌كانت که باست له‌وه کرد که‌س ئه‌وه‌نده‌ی ئه‌وان زیانی به‌یه‌ك ریزی کورد نه‌گه‌یاندوه چون؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: به‌ئێ‌ من باسم کرد جارێ یه‌که‌م له کوردستانی عیراقدا که به‌ ناو یه‌ك ئیداره‌یه له راستیدا دو ئیداره‌یه، یه‌کیك له‌و شتانه‌ی که ئیمه کاری بۆ ئه‌که‌ین ئه‌وه‌یه که چون پێشمه‌رگه و ئاسایش و پۆلیس له هیزیک‌ی حیزبیه‌وه بکریت به هیزیک‌ی نه‌شتیمانی، واته بکریت به‌هیزیک‌ی حکومه‌تی، چون وه‌زاره‌تی ناوخۆ ببیت به یه‌ك وه‌زاره‌ت، وه‌زاره‌تی پێشمه‌رگه ببیت به‌یه‌ك وه‌زاره‌ت، وه‌زاره‌تی دارایی ببیت به یه‌ك وه‌زاره‌ت، ئه‌و په‌یوه‌ندیه‌ی که ئیستا ئه‌م دو حیزبه له‌گه‌ل به‌غدا دروستیان کردوه به حیزبیکردنه، کێشه‌ی که‌رکوکیان به‌حیزبی کردوه، له‌ناو کوردستانیشدا خو‌ ئه‌گه‌ر سه‌ربه‌یه‌کیك له‌م دو حیزبه نه‌بیت ناتوانیت پۆستیکی گه‌نگت هه‌بیت، له به‌غداش

په یوه نډیه کانی کورد و حکومتی ناوهندی به غدایان وا لیکردوه که کردویانه به په یوه نډی دو حیزب له گهل حکومتی مهرکه زی به غدا، له کاتیځدا نه مه په یوه نډی دو نه ته وهیه له نیوان کورد و عهره بدا، په یوه نډی نیوان هریمی کوردستان و حکومتی مهرکه زییه، خوی له راستیدا ده بیټ نه مه په یوه نډیه له نیوان نه ته وهی کورد و حکومتی مهرکه زیدا بیټ له به غدا، نه مه په یوه نډی نیوان دو حیزب نییه له گهل به غدا.

Knn: باشه نه گهر دو ئیداره یی هیه کو مه لیک و وزارت جیاوازه دو ده سه لاتی حیزبی هیه ته نانه ت دو هریمی سیاسی هیه، بوچی نه وهنده بانگه شه بو یه ک لیستی ده که ن؟

نه وشیروان مسته فا: به لی نه وانه که بانگه شه بو یه ک لیستی ده که ن، بو نه وهیه جاریکی تر سه ره لنوی به هیژیک یه کگرتوه وه له خزمه تی حیزبه کانی خویاندا بیټ، ئیستا وای لیها توه ده سه کو تی حیزب گرنگ تره له ده سه کو تی نه ته وهی، له ناو ده سه کو تی حیزبیشدا ده سه کو تی که سی یه که م و ده ستوپیه ونده کانی خرم و که سوکاره نزیکه کانی بوه به شتیکی سه ره کی، ئیمه ده مانه ویټ مه فهم و چه مکی هاو لاتیبون ی کوردستانی له کوردستاندا به بی نه وهی گوی بده یته ره چه له کی عه شیره تی بنه ماله یی ناوچه یی مه زه بی دینی بیټ، واته چه مکی هاو لاتیبون له کوردستانی عیرا قدا جیگیر بیټ.

Knn: باشه نا کریت به دوا ی کو مه لیک خالی هاو به شدا بگه رین بو نه وهی لانی که م ئیتفاقیک ی له سه ر بکه ن، یا خود ریکه وتنیک ی له سه ر بکه ن؟

نه وشیروان مسته فا: به لی نه کریت، به لام وه کو با سم کرد نه وانه وتاریکی نه ته وهی روکه شیان هیه له سه ر نه رزی واقع جیاوازه، وهره با له ماوه ی پینج سالی رابردودا حق و حسابیک له گهل نه و سه ر کردایه تیانه بکه ن، حسابیک له گهل نه و برادرانه بکه ن بزاین نه وان چیان کردوه بو جیبه جیکردنی ماده ی ۱۴۰ بو گیرانه وهی ناوچه داپراوه کان چیان کردوه، بو نه وهی که به شی کورد له وه زارته ی دهره وه و له سه فاره ته کانی عیرا قدا نوینه رایه تی هریمی کوردستانی

هه‌بێ چیان کردوه، بۆ ئه‌وه‌ی که هه‌یزی پێشمه‌رگه له هه‌یزی که هه‌زی ئیستا هه‌یه له ملیشیای حه‌زبێ و هه‌یزی که هه‌زی به‌حیزبه‌وه بکریته به هه‌یزی که هه‌زی ئیستای ئه‌سلی، له‌په‌وی چه‌ک و له‌په‌وی ته‌دریپ و له‌په‌وی ریکخسته‌وه چیان کردوه بۆ جێبه‌جێکردنی مافه‌کانی کورد که له ده‌ستوری عێراقدا، با بێن حه‌ق و حه‌ساب بکه‌ین له‌گه‌ر له‌مانه به‌په‌راستی له پێنج سالی رابردودا توانیویانه ئیستی بۆ بکه‌ن بۆ جێبه‌جێنه‌کراوه، به‌لام له‌وان له‌وه‌یان به‌لاوه گرنگه که له به‌غدا کۆ پله‌وپایه وه‌رده‌گریته چ پله‌وپایه وه‌رده‌گریته، ده‌سکه‌وتی ماده‌ی حه‌زبه‌کانیان چه‌نده، له‌توان له‌ریگه‌ی ئه‌وه‌وه چه‌ند خه‌مه‌ت به حه‌زبه‌کانی خۆیان بکه‌ن.

Knn: باشه ببوره تۆ باسی ئه‌وه‌ت کرد له به‌غدا چیان کردوه با من پرسیاره‌که به‌دریژتێرش ده‌ستنیشان بکه‌م، وه‌ک رۆژنامه‌نوسی که پرسه‌یه‌نی له ئاستی کوردستاندا چیان کردوه لانی که‌م بۆ به‌یه‌که‌وه به‌سته‌وه‌ی سلیمانی و هه‌ولێر و ده‌وک، یه‌نی هه‌ست ناکه‌یت هه‌مان ئیشتاڵ لێره‌شدا ئاماده‌یی هه‌یه؟

هه‌ولێر: به‌لێ ئیشتاڵ جارێکه‌ش باسی ئه‌وه‌م کرد که تۆ له‌گه‌ر به‌وه‌یت نه‌ته‌وه وه‌کو نه‌ته‌وه‌یه‌ک پێشان بده‌یت، ئه‌بێت به‌جۆرێک هه‌ولده‌یت ئیندماج له به‌ینی ناوچه جیاوازه‌کاندا دروست ببێت، مه‌سه‌له‌ن ئه‌بێت هه‌ولده‌ین جۆرێک له تیکه‌لاوبونی ئابوری له‌به‌ینی سلیمانی و هه‌ولێر و ده‌وکدا دروست ببێت، جۆرێک له ئیندماجی سه‌قاف رۆشنی‌ری له‌به‌ینی سلیمانی و هه‌ولێر و ده‌وکدا دروست ببێت، جاره‌که‌ی تێرش باسم کرد، چی رێگه‌ له‌وه ئه‌گریته که به‌لێنده‌ر و رجاڵ ئه‌عمالی ده‌وکی بێنه سلیمانی ئیشتاڵ بکه‌ن، هه‌ی سلیمانی به‌رۆن له ده‌وک و هه‌ولێر ئیشتاڵ بکه‌ن چی رێگه‌ له‌وه ده‌گریته که چه‌ند هه‌زار خۆیندکاری ده‌وکی و هه‌ولێری بێن له زانکۆکانی سلیمانی بخوینن و چه‌ند هه‌زار خۆیندکاری سلیمانی و هه‌ولێر له ده‌وک و له زانکۆکانی تر بن، بۆ ئه‌وه‌ی تیکه‌لاوی دروست ببێت چی رێگه‌ له‌وه ده‌گریته، مه‌سه‌له‌ن له‌وان کاریکی وایان کردوه رۆژنامه‌کانی که له سلیمانی ده‌رده‌چیت له سنوری

سليمانى دەر بچيت ژماره يه کي زور که مي لي بلاوده ييته وه هي هه ولير به زحمهت دهگاته سليمانى و دەرور و پشتي سليمانى هي دهوک هه ناگاته سليمانى هي سليمانى ناگاته دهوک ئەمه کاريکي وای کردوه که بوه به چهند زونیک، که سليمانى بو خوی شتيکه هه ولير بوخوی شتيکه دهوک بو خوی شتيکه، ئەمه ئیچه وانهی مهسله حهتی قهوميه، مهسله حهتی قهومی له وه دایه که جوریک له ئیندماج له بهینی ئەماندا بیت تیکه لاوبون له بهینی ئەم ناوچانه دا دروست بییت، بو ئەوهی هه ندیک له و سنورانه بسپرتیه وه که هه ست به ناوچه گهریتی و هه ست به شتيک له و باباته نه ده کريت.

Knn: گه رانه وه مان بو دۆخی هه لبراردنه کان، له قسه کانتانه وه واده خوینمه وه که تو کيشهت له گه ل ئیتفاق یاخود ریکه وتنی پيش هه لبراردن هه یه، یه عنی ممکنه له داوی هه لبراردن بتوانریت شتيک بکريت؟

نه وشيروان مسته فا: به لی ئیمه خو مان له هيچ که سيک به که متر نازانين، له پری داکوکی کردن له مافه نه ته وه يه تیه کانی ملله ته که مان، له ئیستا و له پاشه پوژيشدا، ئیمه ئەبينه ئەو هیزه ی که دیفاعیکی سه رس، خت له حقوقي قهومی میلله تی کورد ده که ين، پیمانوايه له و بواره ريگه به که س ناده ين موزايه ده مان به سه را بکات، ئەوان زیاتر له به ره و ژوری پینچ ساله ده سه لاتيان به ده سه ته وه يه له به غدا چييان کردوه بو ئەو مافه ده ستوریانه ی که کورد له ده ستوری هه میشه یی عیرا قدا به ده ستیه یناوه، بو جیبه جيکردنی ئەوه مه سه له ن بو نمونه ئەتوانين ئیمه له کتله ی په رله مانی خو مان له به غدا بپرسين بزاني نایا ئەوان بو به ره سمی ناسینی زمانی کوردی بو دابین کردنی نوینه رایه تی هه ری می کوردستان له ۷۵ سه فاره دا ئیستا له دنیا بلاو بو ته وه سه فاره تی عیرا قی، بو ریکخه ستنی هیزی پيشمه رگه به شیوه يه کی عه سری له جه يشیکی نیزامیدا، بو گه رانه وه ی ناوچه دابرا وه کان چهند پوژهی قانونیان ته سلیمی په رله مانی عیرا قی و ئەنجومه نی وه زیران کردوه و ئەوان ره تیان کرد یته وه، ئەگه ر کردویانه و ره تکرابیته وه با بو مان باسکه ن ئەگه ر

نەشیان کردووە بۆ نەیان کردووە، ئێمە پێمان وایە زۆرتر ئەوانە ئیھتەمامیان بە دەستکەوتی حیزبیداوە، وەك لە دەستکەوتی نەتەوایی.

Knn: كاك نەوشیروان هەمیشە كە باس لەو رەخنانە دەكەیت یاخود كە رەخنە دەگریت قسەییەك لەسەر تۆ هەیە و بەبەردەوامی ئەم پرسیارە ئەكرێت لە ناو خەلكیشدا هەیە، كە بەریز نەوشیروان مستەفا تاماوەییەکی زۆر لە سەر كراویەتی سیاسەتی كورد بوو و یەكێك بوو لە دەست رویشتوكان، بەلام بۆچی لە رابردودا كاری بۆ ئەمانە نەكردووە، یان ئەم شتانە ی چاك نەكردووە یاخود هەولێ بۆ نەداوە؟

نەوشیروان مستەفا: لەهەر قۆناغێكدا منیش و هاوڕێكانیشم ئەولەویەتمان بە لاوە گرنە، ئێمە لە دواى سالى ١٩٩٢هه پرکردنەوهی ئەو فەراغە ئەمنی و ئیداری و ئابورییەى كە لە كوردستاندا هەبوو و دروستکردن و دامەزراندنى دامودەزگاكانى هەریكى كوردستان چ پەرلەمان چ حكومەت چ دامودەزگای ئاسایش و پێشمەرگە و... ئەوانەمان زۆر بەلاوە گرنە بو، بۆ ئەوهی ئەو بۆشاییەى كە لە ئەنجامی دەرکردنى دەسەلاتی بەعسدا لە كوردستاندا دروست ببو پر بکړیتەوه، بێگومان ئەوه كرا، هەرچەندە بۆ بەدبەختی كورد شەپرى ناوخوی بەسەرداها، بەلام ئەوه جیبەجیكرا لە قۆناغی دوهمدا قۆناغی ئەوهبو كە لە دەستوری عێراقیدا چۆن ئەتوانین مافەكانى كورد جیبەجی بكهین و چۆن ئەتوانین هەولبدهین كە مافە نەتەوايه تیهكانى گەلى كورد لە عێراقدا لەناو دەستوری دايمي عێراقدا جیگە بكړیتەوه، لەوهشدا تا ئەندازەیهكى باش ئێمە بەشداریمان كردووە، منیش و هاوڕێكانیشم بەوپەرى توانامانەوه ئێمە بەشداریمان كردووە لەكاتى نووسینی دەستوردا، توانیومانە كۆمەلێك لە مافەكانى كورد كەم و زۆر بخەینە ناو دەستوری عێراقەوه لە دواى روخانى رژیمی بەعسى و لە دواى ئەوهی كە بلیین دەستوری عێراقى نوسراوه، ئێمە پێمان وایە قۆناغیكى تر لە كوردستانی عێراقدا هاتۆتە پێشهوه، ئەویش رێكخستنهوهی ناو مالى كورده، كە ئەو كەموكوڕپانەى لە ئیدارەى كوردیدا لە

کارگێڕی و بەرپۆه بەردنی کوردستانی عێراقدا هەیه ئەوانە چارەسەر بکړین، سەرلەنوێ ئیلمە هەولبەدەین ناو مالیکێ ریکوپیک کە جیگە ی رەزامەندی زۆرایەتی میللەتە کمان بیّت دابمەزینین، لەو و پیشیش ئەنوەندی من و ھاوڕیکانم پیمان کرابیّت، پرۆژەمان تەقدیم کردو و ئقتراحمان کردو، ماوہیەکی زۆر بە ئومیدی ئەو بۆین کە لەناو حیزبەو و بتوانین گۆڕین لەناو دەسەلاتیشدا بکەین، ئەگەر گۆڕین لەناو حیزبدا بکرایە ئەو سەرەتایە دەبو بۆ گۆڕان لەناو دەسەلاتدا، بەلام بەداخەو ئیلمە نەمانتوانی ئیرادە ی گۆڕان لەناو یەکیّتیدا نەبو لەبەرئەو هاتینە دەرەو لە دەرەو لەم بزوتنەو یەدا خویمان ریکخستو، کە ئیستا بە ناوی بزوتنەو ی گۆڕانەو کار دەکەین.

Knn: بەلام کاک نەوشیروان پرسیاریک هەیه یاخود قسەیه ک هەیه بەو ی کە کاک نەوشیروان ریکە ی زۆری لە بەردەمدا بو کە بیکات یە عنی جیاواز لە بزوتنەو ی گۆڕان؟

نەوشیروان مستەفا: ریکە ی تر وەکو چی مەسەلەن؟

Knn: بۆ نمونە باس لەو دەرکریّت کە تۆ لەگەل شەخسی بەکەمی یەکیّتێ نیشتمانی کوردستاندا کە بەرێز مام جەلالە پەیوهندیەکی یاخود ھاوڕیکەتیەکی دورو درێژتان هەبو، دەرکرا لە ریکە ی ئەم ھاوڕیکەتیەو جۆریک لە چارەسەر بۆ زۆرلە کیشەکان بدۆزریّتەو؟

نەوشیروان مستەفا: بەلێ ئەو راستە ئیلمە سالانیکی دورودریژی تەمەنمان بەیەکەو لەکاری سیاسیدا بەسەربردو، بەلام لە راستیدا ئیلمە کیشەکانمان کیشە ی ئاشتیبونەو و زیزبون نیە، یە عنی من لە یەکیک عاجز بویم بچین ئاشتی بکەینەو، ئەو کاریکێ زۆر چەوتە ئیلمە بمانەویّت کە ساندنی کیشەکان بکەین و شەخسەنە ی موشکیلەکان بکەین، من پیم وایە ئیلمە لەم قوناغەدا کە باسم کرد لە دوا ی سالی ٢٠٠٥و جۆری فەلسەفە ی سیاسیمان بۆ بەرپۆه بەردنی

ولات و جورى ستراتيجى ئىشكردنەكەمان لە بەغدا جياوازه، نەمانتوانى جورىك لە تىگەيشتنى ھاوبەش بۇ ئەو مەسلانە بدۆزىنەو، بۆيە بەجىمان ھىشت، ئەگىنا وەكو تر ئىمە كىشەكانمان شەخسى نى، كىشەكانمان كىشەيەكى سياسى قانونى و ئىدارىە.

Knn: ئەو جياوازيانە چيە؟

نەوشىروان مستەفا: لە كوردستاندا ئىمە جياوازين لەسەر جورى بەرپۆەبردنى ئىدارەى ھەريىمى كوردستان، ئەوان ئەيانەويىت دامودەزگاكان بە حيزبى بکەن ئىمە ئەمانەويىت چەمكى ھاولاتىبون جيگير بکەين لە كوردستانى عىراقدا، لە بەغداش ستراتيجى ئىمە وەكو باسم کرد بۇ جيىبەجيکردنى مافە دەستورىەکانى گەلى كوردە، جياوازه لەگەل شىوہى کارکردنى ئەواندا، ئەوان زۆر بەلايانەو ەگرنگە چ پلەوپايەيەك لە حکومەتدا وەردەگرن شتى تريان بەلاو ەگرنگ نى، يان کارىكى جديان بۇ نەکردو، ئىمە لە لاى خومانەو ئەيىت ھەولبەدين لە بەغدا ستراتيجى کردنى ئىمە بريىتى بىت لە جيىبەجيکردنى مافە دەستورىەکانمان کە لە دەستوردا ديارىکراو، من بەلامەو ەگرنگ نى کى پلەيەك وەردەگريىت لە بەغدا ەرەب دەبيىت ياخود کورد بە قەدەر ئەوہى کە بە لامەو ەگرنگە تا چ ەديک ديفاع لە حقوقى قەومى کورد دەکات لەناو دەزگای برپاردانى سياسى حکومەتى عىراقيدا.

Knn: باشە ليرەدا كىشەكە لاى تۆ كىشەيەكى شەخسى نى ياخود بەكەسى کردن نى، ئىستا پرسىاريىك زۆر دوبارە دەكرىتەو ئەگەر ئىوہ چون بۇ بەغدا، ئايا ئىوہ وەك بزوتنەو ەنگ دەدەنەو بە بەريز مام جەلال بۇ پۆستى سەرۆك كۆمار؟

نەوشیروان مستەفا: پێموایە جاری هیشتا زووە وەلامی ئەو پرسیارە بەدینەووە وەکو باسیشتم کرد ئێمە زۆر بە لامانەووە گرنگ نیه کێ چ پلەو پۆستیک لە بەغدا وەرەگریت بە قەدەر ئەوێ کە بزانی ئەو کەسە دیفاع لە حقوقی قەومی کورد دەکات هەولەدات بۆ جێبەجێکردنی مافە نەتەواتیەکانی کورد.

Knn: دوا پرسیارم کە دیسان پرسیارەکە زۆر هاتووە بۆمان باس لەو دەکات کە لەم هەڵمەتی هەلبژاردنە دوايیدا کاک نەوشیروان تیکەل بە خەلک دەبیت و دیتە خوارەووە بۆ ناو خەلک؟

نەوشیروان مستەفا: بەلێ ئەو زۆرجار لە خوشم ئەپرسن ئێمە بۆی راگەیانندی ئێمە شیوازی کارکردنی ئێمە لە راگەیانندا جیاوازی لەگەڵ لایەنەکانی تردا، وەکو لە لایەنەکانی تردا بوو بە عادی ئەو کاربەدەستانە کە خەلک ئەبینن ئەیکەن بە هەوایی یەکەم، لە تەلەفزیۆن و لە رادیۆ و لە لاپەرە یەکەمی رۆژنامەکاندا، ئێمە رۆژی وا هەیە بە دەیان کەس ئەبینن رۆژ هەیە بە سەدان کەس ئەبینن، بەلام لە لای ئێمە ئەو جۆرە بینناوە قییمەتیکی خەبەری نیە، بۆ گۆیگر و بۆ تەماشاکەری ئاسایی لەبەرئەو ئێمە نایکەین بە خەبەر، ئەگینا ئێمە رۆژانە وەکو باسکرد بە دەیان بگرە بەسەدان لە چینیوتویژی جیاوازی کۆمەلایەتی لە سەرانیسەری کوردستانەو ئەبینن تیکەلایان ئەبین و گۆی لە قەسەکانیان دەگرین و مونا قەشەیان لەگەڵدا دەکەین، بەلام خو ناکریت وەك زەمانی قەدیم ئێمە جەولە بکەین.

Knn: ببورە رەنگە زیاتر پرسیارەکە ئەو بێت کە لە کاتی بانگەشە ی هەلبژاردنەکاندا تیکەلی کۆرپو کۆبونەووە جەماوەرییەکان دەبیت یاخودنا، یان

ئایا ئەمە پەییوەستە بەخودی خۆتەوہ یان بەو ستراتیژەیی کہ لەلایەن لیستی گۆرانیوہ دادەنریت.

نەوشیروان مستەفا: ئیمە کۆمەڵیک خەلکی کہ بەراویژ لەگەڵ یەکتەدا کار دەکەین، حەز دەکەم ئەوہ لیژەدا بەخەڵک رابگەیهێنم من بەشیکی زۆری تەمەنم لە خزمەتی میللەتەکەم بەسەربردوہ ئیستاش خۆم بە خزمەتکاری میللەتەکەم دەزانم، خزمەتی میللەتەکەم لەچیدا بێت لە تیکەڵاوبونی روژانەیی مندا بێت کہ بچم بۆناو بازار و دوکان بە دوکان بگەرێم ئەچم ئەیکەم، ئەگەر لەشیوہیەکی تریشدا بێت ئەیکەم، بەلام ئەمە ئەو کەسانەیی بەرنامەیی کاری بزوتنەوہی گۆران دادەنێن بۆ هەلبژاردنی داھاتو ئەوان ھەرچی بریارێکیاندا من جیبەجیبی دەکەم

ئەزمۇنى ھىزبە ستالىنىيەكان دوبارە ناكەينەو

سازدانی: ھۆشیار عەبدوللا

نەوشىروان مستەفا لەو ئەلامى پىرسىياري ھاۋلاتياندا:

زۆرىنەى زۆرى ئەوانەى لەبزوتنەوەى گۆپانن خەلکانى دەرەوەى يەكيتىن

نەوشىروان مستەفا، لە دوهم ئەلقەى بەرنامەيەكى كەنالى تەلەفزیۆنى (كەى. ئىن. ئىن) دا بە ناوى (روپەرۆ لەگەل نەوشىروان مستەفادا) و ئەلامى ئەو پىرسىيارانەى دایەو كە لەلایەن ھاۋلاتيانەو ئەراستەى كرابون، بەشىكى ئەو پىرسىيارانە پەيوەستبون بە مەسەلەى ھەلۆیستى بزوتنەوەى گۆپان و فراكسیۆنى گۆپان لە بەرامبەر مەسەلەى نانپىنى مۆچەخەرانى حكومەتى ھەرىم بە تۆمەتى دەنگدانیان بە لیستى گۆپان لە ھەلبژار، نەكانى (۲۵) تەمموزى ئەمەسەلدا، یان كارکردنیان بۆ لیستى گۆپان و ھەو میکانیزم ریگایانەى دەگیرنەبەر بۆ چارەسەرکردنى گرفتى ئەو كەسانە بەشىكى دیکەى پىرسىيارەکانیش پەيوەستن بەوەى بزوتنەوەى گۆپان بەرەو كۆى؟ بەو مانایەى دواى سەرکەوتنى لە ھەلبژاردنى پەرلەمانى كوردستاندا، بۆ لەمەودوا شەكل و شیۆەى بزوتنەوەكە چۆن دەبیئت و چى دەكات.

KNN: ئیو ھەموو ریۆشوینىك دەگرەبەر بۆ چارەسەرکردنى گرفتى ئەو كەسانەى لەسەر بزوتنەوەى گۆپان نانپراو كراون؟

نەوشىروان مستەفا: ئیمە ھەموو ریۆشوینىكى یاسایى و مەدەنى دەگیرنەبەر، بیگومان نانپىنى خەلك كە دەچیتە خانەى سزادانەو لەسەر بیروباوەرى سیاسى ئەمە شتىكە پىچەوانەى مافى مەرقە، پىچەوانەى ھەمو ئەو یاسایانەى

که ئیستا له هه‌ریمی کوردستاندا په‌یڕه‌وده‌کریڼ. له‌به‌رئوه‌ ئیمه به‌ ریگه‌ی یاسایی به‌ ریگه‌ی مه‌ده‌نی، هه‌ر کارێک پێمانبکریت ده‌یگرینه‌به‌ر، به‌تایبه‌ت فراکسیۆنه‌که‌ی ئیمه له‌ په‌رله‌مان چالاکیان ده‌ستپیکردوه که هه‌ول‌بدن به‌ ریگه‌ی یاسایی مافی ئه‌و که‌سانه‌ بکه‌رپننه‌وه، ئیمه واز له‌ مافی ئه‌و که‌سانه‌ ناهین.

KNN: ده‌سه‌لاتیش ب‌ریاریداوه به‌دواداچون بۆ ئه‌و مه‌سه‌له‌یه‌ بکات، به‌لام ئه‌گه‌ر ده‌سه‌لات به‌ ده‌م ئه‌و داواکارییه‌ی بزوتنه‌وه‌ی گۆرانه‌وه‌ نه‌چو، ئیوه چی ده‌که‌ن؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ئه‌گه‌ر به‌ ده‌نگییه‌وه‌ نه‌چو دیسانه‌وه‌ ئیمه به‌رده‌وام‌ده‌ین له‌سه‌ر هه‌ول‌دانی یاسایی له‌سه‌ر گرته‌به‌ری ریگه‌ی مه‌ده‌نی، بێگومان ئه‌وه به‌ تاوان حیساب‌ده‌کریت نه‌تیجه‌کانیشی ده‌سه‌لاتدارانی ئیستا ته‌حه‌مولی ده‌که‌ن.

KNN: ئه‌مه بۆخۆی جوړیک نییه له‌ سزادانی سیاسیی وه ئیوه کارده‌که‌ن بۆ نه‌ه‌یشتنی هه‌مو جوړه‌کانی سزادانی سیاسیی له‌ کوردستاندا؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: به‌لێ ئه‌مه جوړیکه له‌ سزادان له‌سه‌ر بیروبۆچونی سیاسیی، ئیمه وه‌کو مه‌به‌ده‌نی دژی ئه‌وه‌ین هێچ که‌سیک له‌سه‌ر بیروباوه‌ری سیاسیی له‌ دایره‌کانی حکومه‌تدا سزابدریت، چونکه حکومه‌ت به‌ ته‌نیا مولکی یه‌ک حیزب نییه، مولکی یه‌ک لایه‌ن نییه، مولکی یه‌ک که‌س نییه، به‌لکو حکومه‌ت هی هه‌مو میلله‌ته‌که‌مانه، به‌ پارهی هه‌مو میلله‌ته‌که‌مان به‌رپوه ده‌چیت بۆ خزمه‌تی هه‌مو میلله‌ته‌که‌مانه، له‌به‌رئوه‌ پێویسته حکومه‌ت جیگه‌ی هه‌مو که‌سیکی تێدا‌بێتته‌وه سه‌ره‌رای جیاوازی بیرو بۆچونه‌کانیان به‌و شه‌رتی له‌ قانون نه‌چو‌یتته‌ ده‌ره‌وه.

KNN: پرسیارێکی دیکه ئه‌وه‌یه، ئیوه وه‌ک لیستی گۆران له‌ناو په‌رله‌ماندا ده‌توانن چی بکه‌ن، یان چی بگۆرن له‌ سیستمی حوکمرا‌نیدا؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ئیمه وه‌ختی خۆی که به‌شداریمان کردوه له‌ هه‌لبژاردندا له‌سه‌ر بنه‌مای مونا‌فه‌سه‌ی سیاسیی به‌شداریمان کردوه له‌سه‌ر بنچنه‌ی

دوژمانه‌ی‌تی سیاسیی به‌شداریمان نه‌کردوه ئیمه خو‌مان به مونافیس ده‌زانین، خو‌مان به دوژمن نازانین، به‌لام نه‌وان به چاوی دوژمن ته‌ماشای ئیمه ده‌کهن. له ریگه‌ی په‌رله‌مانه‌وه ئیمه کو‌مه‌لیک پرۆژه‌مان ناماده‌کردوه که وه‌ختی خو‌ی له ریگه‌ی په‌یامه‌کانماندا به‌هه‌لکمان راگه‌یاندوه هه‌ر بۆ نمونه له ماوه‌ی رابردودا دو پرۆژه یاسای گرنگیان پێشکه‌ش به په‌رله‌مان کردوه که یه‌کێکیان په‌یوه‌ندی به بێ‌لایه‌نگردنی هی‌زه چه‌کداره‌کانی هه‌ری‌می کوردستانه‌وه هه‌یه، واتا قه‌ده‌غه‌کردنی کاری هی‌زبایه‌تی، رێکخستنی هی‌زبایه‌تی له‌ناو هی‌زه‌کانی ئاسایش و پێشمه‌رگه‌و پۆلیسدا، نه‌وه‌ی دیکه‌شیان رێکخستنی یارمه‌تی دارایی بۆ هه‌ردو هی‌زی ده‌سه‌لاتدارو هه‌مو هی‌زبو قه‌واره سیاسیه‌ی‌هه‌کانی دیکه له هه‌ری‌می کوردستاندا بۆ نه‌وه‌ی جو‌ریک له‌ رو‌شنی بخه‌ریته ناو بودجه‌ی هه‌ری‌می کوردستانه‌وه، له‌سه‌ر نه‌مه به‌رده‌وامده‌بن به‌رده‌وام نه‌مانه پێشکه‌شده‌کړین، بێ‌گومان فراکسیۆنه‌که‌ی ئیمه له په‌رله‌ماندا زۆرایه‌تییه‌کی نه‌وتۆی نییه که بتوانی‌ت به ده‌نگدان نه‌و پرۆژانه جێبه‌جێبکات، نه‌و پرۆژانه هه‌مو‌ی له‌ خه‌زمه‌تی هه‌لکدایه، له قازانجی می‌لله‌ته‌که‌مانه، بۆ پێشکه‌وتنی ولاته‌که‌مانه، بۆ نه‌وه‌یه که عه‌داله‌تی کو‌مه‌لایه‌تی له ولاته‌که‌ماندا جێگیرب‌ب‌یت، بۆ نه‌وه‌یه که هه‌لک له‌م ولاته‌دا هه‌ست به‌وه بکات که خواوه‌نی ولاته‌که‌ی خو‌یه‌تی، هه‌ست به‌وه بکات که هاو‌لاتییه‌کی راسته‌قینه‌یه‌و خواوه‌ن نه‌رس مافه له‌م ولاته. له‌به‌رله‌وه من ئومیدموایه که هه‌مو نه‌و شته باشانه‌ی له‌لایه‌ن فراکسیۆنی گو‌پانه‌وه ده‌خه‌ریته به‌رده‌م نه‌وانه‌ی دیکه که به‌ چاکیانزانی دژایه‌تی نه‌کهن، نه‌ک دژایه‌تی نه‌کهن، به‌لکو پش‌تیوانی بکهن، له به‌رامبه‌ر نه‌وه‌شدا هه‌رچی پرۆژه‌یاسایه‌ک یاخود هه‌رچی به‌رنامه‌یه‌ک که لیسته‌کانی دیکه هه‌یان‌ب‌یت وه له په‌رله‌ماندا بیه‌ی‌ننه پێش‌شه‌وه که خه‌یرو خو‌شی می‌لله‌ته‌مانی تێدا‌ب‌یت بێ‌گومان له‌لایه‌ن فراکسیۆنه‌که‌ی ئیمه له‌لایه‌ن فراکسیۆنه‌که‌ی دیکه‌شه‌وه پش‌تیوانی لێده‌ک‌ری‌ت له‌به‌رله‌وه له‌و ریگه‌یه‌وه نه‌وه‌نده‌ی قابیلی جێبه‌جێکردن ب‌یت جێبه‌ج‌یی بکهن.

KNN: به لām هستناکه یت که سهره تاگان دڅوڅکه رڼڼ، به و پڼییه ی که پروژه کانی ئیوه هرچه نده له به رزه وندی خه لگیڅ بیت، دواچار زورینه ره تیده کاته وه؟

نه وشیروان مسته فا: به لای تانیستا وایه، من لومیدموایه که وانه بیت وه کو باسمرکد ئیمه له سهر بنه مای مونا فیه سی سیاسی چوینه ته ناره وه، به لām تانیستا نه وان وه کو دوژمن ته ماشای ئیمه ده کهن هرچی که سیک گومانی لیبکه که له دائره کانی حکومت دهنگی به ئیمه داوه یان پشیوانی له ئیمه ده کات هه ولده دن که ته سفیه ی بکه، که ته سفیه کردنی سیاسی لایه نگره کانی ئیمه یه له ناو داموده زگا کانی حکومتی هه ریمی کوردستانو له ناو داموده زگای پیشمه رگه و پولیس و ناسایش، به راستی نه مه پنچه واده ی یاسایه و نه مه کاریکی زور خراپه، سهره پای نه وه، نه وان به رده وام بوختان و دروژ بو ئیمه هه لده به ستن، جاریک پیمان ده لڼ نه مانه لڼقیلا بچڼ، جاریک پیمان ده لڼ نه مانه ده سستی به هدايان له پشتته، جاریک ده لڼ نه مانه له گه ل موخابه راتی سوریا دانیشتون که له راستیدا نه مه هه موی بوختانه بو چه واشه کردنی بیروپای گشتیی، ئیمه لومیدمالوایه که له وان به چاوی مونا فیه سی سیاسی ته ماشای فراکسیونی گوځان و بزوتنه وه ی گوځان بکه، نه ک به چاوی دوژمنیکی سیاسی.

KNN: باشه ئیوه پروژه کانی خوژان ته لیا له رڼکه ی فراکسیونه که تان له په رله ماندا به رجه سته ده کهن، یان میکانیزمی دیکه تان هه یه بو خستنه پوی پروژه کانتان؟

نه وشیروان مسته فا: ئیمه له قوڅای داها تودا هه ولده دین که جوژیک له له ریتی سیاسی له کوردستاندا به ڼڼینه کایه وه که له ویش گرڼدانی هه ولدانی فراکسیونی په رله مان له گه ل راگه یاندن هه ولدانی ناو راگه یاندن ناو میدپای نازاد له گه ل هه وله کانی سهر شه قامی کوردی وانا هه ولده دین شه قامو میدپاو

پەرلەمان پیکه‌وه گریبده‌ینو به‌یه‌که‌وه بتوانن فشاریکی سیاسی و‌ه‌ها دروستبکهن هه‌ندیك له‌و به‌رنامه‌ن جیبه‌جی‌بکریٲ.

KNN: واتا ده‌تانه‌ویٲ ئه‌وه‌ی پٲی ده‌وتریٲ شه‌ری دیموکراسی یان شه‌ری پەرله‌مانی ئه‌و شه‌ره‌ بگوازنه‌وه‌ بۆ شه‌قامو بۆ ناو میدیاش؟
نه‌وشیروان مسته‌فا: من ئومیدموایه‌ وشه‌ی شه‌ر به‌کارنه‌ه‌ینن جوړیکه‌ له‌ مملانی و‌ زۆرانبازی.

KNN: پرسسیاریکی دیکه‌ که‌ ئاراسته‌تان کراوه‌ له‌لایهن ئه‌و که‌سانه‌وه‌ که‌ پرسسیاریان ناردوه‌ بۆ تو له‌رٲی ئیمه‌یلی ئه‌م به‌رنامه‌یه‌ی که‌نالی (که‌ی. ئین. ئین) وه‌ه‌ ئه‌وه‌یه‌ که‌ له‌سه‌ر چ بنه‌مایه‌ك نوینه‌ره‌كانتان ده‌ستنیشان ده‌کهن بۆ هه‌لبژاردنی ئه‌نجومه‌نی نوینه‌رانی عیراق؟ ئیوه‌ له‌سه‌ر چ بنه‌مایه‌ك کاندیده‌كانتان ده‌ستنیشان ده‌کهن؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ئیمه‌ پیمانوايه‌ هه‌لبژاردنی کاندید بۆ ئه‌نجومه‌نی نوینه‌رانی عیراقی وردبینیه‌کی زۆر زیاتری ده‌ویٲ له‌وه‌ی بۆ پەرله‌مانی کوردستان کراوه‌، له‌به‌رئه‌وه‌ی ئه‌نجومه‌نی نوینه‌رانی عیراقی پەرله‌مانیکی تیکه‌لو پیکه‌له‌، که‌سانیکی تیدایه‌ که‌ دۆستی کوردن پشتیوانی له‌ مافه‌کانی گه‌لی کورد ده‌کهن له‌هه‌مانکاتدا که‌سو کیتله‌ی وه‌های تیدابیت که‌ حه‌زیان له‌وه‌ نییه‌ کورد به‌ مافه‌کانی خو‌ی بگات ره‌نگه‌ دژی زۆر له‌ به‌رنامه‌کانی کورد بوه‌ستنه‌وه‌ له‌به‌رئه‌وه‌ هه‌لبژاردنی پالیئوراوه‌کان بۆ ئه‌نجومه‌نی نوینه‌رانی عیراق وردبینیه‌کی وه‌های ده‌ویٲ له‌پیش هه‌مو شتیکه‌وه‌ ده‌بیٲ به‌ به‌باشی شاره‌زایی زمانی عه‌ره‌بی بیٲ، ده‌بیٲ مرو‌فیکی ئازاو بو‌یربیٲ، ده‌بیٲ خاوه‌نی رابردویه‌کی پاکبیٲ، ده‌بیٲ له‌ بواریکی دیاریکراودا شاره‌زاییه‌کی باشی هه‌بیٲ، ده‌بیٲ له‌و که‌سانه‌بیٲ که‌ سو‌ره‌ له‌سه‌ر به‌ده‌سته‌یانی مافه‌کانی میله‌تی کورد له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ی دیموکراسی له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ی فیدرالیزم، واتا پا‌به‌ندبیٲ به‌ مافه‌کانی گه‌لی کورده‌وه‌ له‌هه‌مانکاتدا بتوانیٲ زۆر به‌ ئازایانه‌و

زۆر به مهنتقو به پیتی یاسا بهرگری له مافه نه ته وه ییه کانی میلله ته که مان بکات له ناو په رله ماندا.

KNN: بهشی دوهمی پرسیاره که باس له وه دهکات، ئیوه بۆ دیاریکردنی کاندیده کانتان بۆ په رله مانی کوردستان زۆر وردنه بون به تایبهتی له عادالهتی له بهرچا وگرتنی ناوچه جیاوازهکان؟

نه وشیروان مستهفا: رهنگه له هه ندیک ناوچهی بچوکدا ئه وه رویدا بیئت، به لام ئه و بیست و پینچ که سهی که چونه ته ناو په رله مان وه پیموایه نوینه رایه تی بهشی زۆری هه ری می کوردستان دهکهن، رهنگه ئه و ناعه داله تییه که رویدا وه هوکاره که ی به پله ی یه که م بگه ریته وه بۆ یاسای هه لبرژاردن له کوردستاندا که کوردستانی کردوه به یه کبازنه، وه له هه مانکاتدا کردوشیه تی به لیستی داخراو، رهنگه ئه گه ر ئیمه له پاشه پوژدا له ئاینده دا بتوانین به هاوکاری له گه ل فراکسیونه کانی دیکه ی ناو په رله مان گوپرانکارییه ک له یاسای هه لبرژاردندا جیبه جیبه کین به قازانجی ئه وه ی که کوردستان چهند بازنه یه ک بیئت یان لیسته که لیستی کی کراوه بیئت، رهنگه ئه و کاته بتوانین زۆرتر عه داله ت له و مه سه له یه دا جیبه جیبه کین. ناوچه ی وه ها هه یه ئیمه نازانین چهند دهنگ ده هی نین هه تا وه کو بزانی چهند که سی بۆ دابننن، به لام رهنگه بۆ هه لبرژاردنی کی دیکه ئیستا بهرچا ومان روشن وه له هه لبرژاردنی ئه نجومه نی نوینه رانی عیراقدا باشت ر ده زانی له چ ناوچه یه کدا نفوزی ئیمه ی تییدا به هی زتره له چا و چ ناوچه یه کی دیکه دا، له هه مانکاتیشدا پیموایه هه مو ئه وانه ی چونه ته ناو په رله مان وه خه لکی شایسته و لیوه شا وه ن و ده توانن نوینه رایه تی نه ک هه ر ناوچه که ی خویان، به لکو نوینه رایه تی هه مو هه ری می کوردستان و خه لکی کوردستان بکه ن.

KNN: باشه، به شیکیشی په یوه ندی به کاری سیستما تیزه کراوه وه نییه، به و پنییه ی که ئیوه بیرتان له وه نه کردوه ته وه که له م هه لبرژاردنا نه ده زگایه ک یا خود ئۆرگانیکتان هه بیئت ئه م شتانه ری کبخات؟

نهوشیروان مستهفا: به‌لّی له هه‌لبژاردنی پێشودا ئێمه نه حیزبیین، نه داموده‌زگایه‌کی وه‌هامان هه‌بو که بتوانین به‌شیوه‌یه‌کی رێکخراو بچینه ناو هه‌لبژاردنه‌که‌وه، ئێستا ئێمه چه‌ند ده‌رسی‌کمان له هه‌لبژاردنی رابردو وه‌رگرتوه، هه‌ولده‌ده‌ین له‌م هه‌لبژاردنه‌ی عێراقدا سود له‌و ده‌رسانه وه‌رگیرین، یه‌کێک له‌وانه ئێمه پێشتر ده‌زگایه‌ک یان دامه‌زراوه‌یه‌کمان نه‌بو به‌ ناوی دامه‌زراوه‌ی هه‌لبژاردن، ئه‌مجاره ئێمه دامه‌زراوه‌یه‌کمان پێکهێناوه له‌ سلێمانی و له‌ هه‌ولێرو له‌ که‌رکوک به‌ناوی دامه‌زراوه‌ی هه‌لبژاردنی گو‌پ‌ان که ئه‌وان لایه‌نی ته‌کنیکی و یاسایی پرۆسه‌که ده‌گرته‌ ئه‌ستۆی خو‌یان، ره‌نگه به‌و هۆیه‌وه ئه‌رکی سه‌رشانی ئێمه زۆر ئاسانه‌تر بێت له‌چاو جاری پێشو به‌تایبه‌تی ئێوه خو‌تان ئاگادارن و ده‌زانن جاری پێشو ئێمه که چوینه هه‌لبژاردنه‌وه هه‌تا ئه‌و کاته‌ی که لیست دروستکراوه ئێمه له هه‌یج جیگه‌یه‌ک باره‌گامان نه‌بوه له هه‌یج جیگه‌یه‌ک نوێنه‌رمان نه‌بوه له هه‌یج جیگه‌یه‌ک لیژنه‌و کو‌میته‌و داموده‌زگامان نه‌بوه، خه‌لک پشتیوانی لێک‌ردین و بزوتنه‌وه‌یه‌کی خو‌اسکی جه‌ما‌وه‌ری بوه بزوتنه‌وه‌یه‌کی عه‌فه‌وی بو که پشتیوانیان له به‌رنامه‌که‌ی ئێمه‌کرد له‌م هه‌لبژاردنه‌دا ئێمه هه‌ولده‌ده‌ین خو‌مان رێک‌بخه‌ین سه‌ره‌تایی رێک‌خستنه‌که‌شمان به‌وه ده‌ستیپێک‌ردوه که ده‌زگایه‌کی یان دامه‌زراوه‌یه‌کی پرۆفیشناڵمان بو کاروباری هه‌لبژاردن دروستک‌ردوه.

KNN: پرسیارێکی دیکه که بو ئێوه هاتوه ئه‌وه‌یه که بیرتان له‌وه نه‌کردوه‌ته‌وه له‌گه‌ل سه‌ه‌رک‌رده‌ی بالا‌ی پارته‌ سیاسیه‌کانی کوردستان دابنیشن و گفتوگو بکه‌ن بو ئه‌وه‌ی که ستراتیژی کاری سیاسی خو‌تانی بو رونه‌که‌نه‌وه تو له دیداری پێشودا وت: "ئێمه هه‌یژیکین به ته‌نیشته ئه‌وانه‌وه‌و به‌دی‌لی ئه‌وان نین"، پرسیاره‌که ئه‌وه‌یه که ئێوه بیرتان له گفتوگو‌کردن له‌گه‌ل ئه‌وان نه‌کردوه‌ته‌وه؟

نهوشیروان مستهفا: به‌لّی بیرمان لێک‌ردوه‌ته‌وه، به‌لام هه‌تا‌کو ئێستا ئه‌وان هه‌لو‌یستیان وه‌کو با‌سم‌کرد هه‌لو‌یستیکی دو‌ژمنانه‌یه، هه‌تا ئێستا به‌رده‌وامن

له سهر نان پړيني خه لك تائيستا بهرده وامن له سهر هره شه كردن له خه لك تائيستا بهرده وامن له سهر نه وهی كه سزای سیاسیی خه لك بدهن له هه مانكاتدا بهرده وامن له سهر بلاو كړدنه وهی پروپاگهندهی ناراست درژی نه م بزوتنه وهیهی ئیمه هر وه ختيك نه وان هه لويستیان لفهو مه سه لانه گوړا ئیمه له م ولاته دا ده ژين له گهل ده سه لاتدارانيشدا گفتوگو ده كه ين و قسه ده كه ين و هه ولده ده ين زمانیکي هاوبه ش بدو زينه وه.

KNN: واتا هه لويستی ئیوه په یوه سته به سیاسه ته کانی نه وانده وه؟
نه وشي روان مسته فا: به لئ به نده به هه لويستی نه وانده وه بهرام بهر به ئیمه نه گهر هه لويستیان له ئیمه هه لويستی گفتوگو كړدن و زمانی هاوبه شو له یه كگه یشتن بیت بیگومان ئیمه نه و ریگه یه مان پئ په سنده، خو نه گهر له سهر دوژمنایه تی بهرده وامن نه وان چاوه پئ ئیمه نه كه ن ئیمه هه رچییه کیان كرد باشیانكردو خراپیانكرد ئیمه له په رله مان یان له دهره وهی په رله ماندا چه پله یان بو لیبده ين و ده ستخوشیان لیكه ين، بیگومان نه گهر شتی خراپیانكرد ده چینه وه به گزنداندا، به ریگه ی دیموكراتی.

KNN: بزوتنه وهی گوړان چی به سهر دیت؟

نه وشي روان مسته فا: نه وه پرسیاریکي زور به جنيه، له لایه ن زور زور خه لكیشه وه نه و پرسیاره مان لیده كړیت، بزوتنه وهی گوړان وهكو قهواره یه کی سیاسیی له لایه ن كؤمسیونی بالای هه لبراردنه كانه وه جاريك په سنده كړاوه نه مجاره ش په سنده كړدنه كه ی تازه كړاوه ته وه، ئیمه بؤمان هیه له روی یاساییه وه وهكو قهواره یه کی سیاسیی كاریكه ين، وهكو قهواره یه کی سیاسیی له چه نده هغه ی داهاتودا خؤمان ریكده خه ين، هه ولده ده ين چه ندين رایه له و توپری جیا جیا بو په یوه نديكردن له گهل چین و تویژه كؤمه لایه تییه كانی ناو كؤمه لی كورده واری كوردستانی عیراق و ره وندي كوردی له دهره وهی ولات دروستبكه ين، بو نه وهی نه مجاره وهكو قهواره یه کی وهكو هیژیکي سیاسیی ریكخراو بچینه ناو ململانی هه لبراردنه وه.

KNN: به شى دوه مى پرسىاره كه ده لىت ده بنه فوړمى پارتيكى سياسى ديارىكراو؟

نه وشيرون مستهفا: ئيمه به هيچ جوړيك ئه زمونى حيزبه ستالينييه كان دوباره ناكه ينه وه حيزى هره مى دروستناكهنو به نياز نين لاسايى ئه و حيزبه تهقليديانه بكه ينه وه كه له كوردستاندا حيزبايه تيانكردو به سرچاوه ي ژيان بؤ موچه خوړو كړدويانه به نامرازيك بؤ ئه وهى خه لك ناچار بكن له گه لئاندايىت له كوردستاندا حيزبه سياسىيه كان ئىستا له م زه مانه دا ته جنىدى ئيجبارى عهسكهرى نه ماوه جاران هرچى ته مهنى بگه يشتايه ته (۱۸) سال ناچار بو ببيت ه سهرباز، ئىستا له جياتى ته جنىدى ئيجبارى عهسكهرى، ته جنىدى ئيجبارى سياسى هيه. ئيمه دژى ئه و سره تايه ينو پيمانوايه سره دهمى حيزبه ستالينييه كان به سرچوه. ئه و سره دمه به سرچوه كه توه وه لېده يت له سر شيوه سويابه حيزيكى سياسى دروستبكه يت له هه موكونو قوژبنو كولانيكدا باره گات ه ببيت بؤ ئه وهى كوئترولى كومه لگه بكه ي و له و ريگه يه وه له شكريك له موچه خوړى بيئيش له ناو باره گاكانى خوتدا كوئيكه يته وه ئيمه ئه و ئه زمونه دوباره ناكه ينه وه، ئيمه ئوميد مانوايه كه ئه زمونيكى تازه به نيينه ناو كوردستانى عيراقه وه كه ببيت به جيگه ي په سهندكردنى كومه لانى خه لك، خه لك كارى سياسيش بكاتو له هه مانكاتدا پيشه ي تايبه تى خوئيشى هه ببيت سرچاوه ي ژيانى تايبه تى خوى ه ببيت.

KNN: به شيكى ديكه پرسىاره كه باس له په يوه ندى نيوان ئيوه يه كيئى دهكات، به وهى كه ئيوه جيا ده بنه وه له يه كيئى يان جيانا بنه وه، يان به شيكن له يه كيئى، يان به شيكن نين له يه كيئى؟

نه وشيرون مستهفا: ئيمه له يه كيئى جيانا به ينه ته وه، به شى هره زورى ئه و كه سانه ي له بزوتنه وهى گوړاندا كوئونه ته وه ئه سلن يه كيئى نه بون، ئه گه له يه كيئتيش بون له يه كيئى هاتونه ته دهره وه ئه وه موشكيله ي خويانه ئيمه خومان به مونشه قو به جيا بو وه نازانين بزوتنه وه يه كى جه ماوه ريى فراوان كه

پایه‌گایه‌کی فراوانی هه‌یه له کوردستاندا، خه‌لکی تێدایه که کاتی خۆی کادیربوه له‌ناو ریزه‌کانی یه‌کێتیدا یان ئەندامبوه له‌ناو ریزه‌کانی یه‌کێتیدا، به‌لام ئێستا هاتوته دهره‌وه هه‌روه‌ها له‌ناو حیزبه‌کاتی دیکه‌ش خه‌لک هه‌بون هاتونه‌ته دهره‌وه، به‌لام به‌شی زۆری هه‌یزه‌که‌ی ئێمه که لیمانکۆبوه‌ته‌وه له‌و که‌سانه‌ن که پێشتر یان له هه‌یج حیزبێکدا نه‌بوه، یان بێلایه‌ن بوه، یان تازه هاتوته ناو ریزی جولانه‌که‌وه له‌به‌رئه‌وه یه‌کێتیمان بو‌ خواوه‌نه‌کانی خۆی به‌جیه‌شتوه.

KNN: دوا‌به‌شی پرسیاره‌که ئه‌وه‌یه: دوا‌جار پێویستییه‌کی حه‌تمی نییه ئێوه له چوارچێوه‌ی په‌یکه‌ریکدا خۆتان رێکبخه‌نه‌وه، بو‌ ئه‌وه‌ی بزوتنه‌وه‌ی گو‌پران په‌رشو بلاونه‌بێت؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: من باسکرد، وتم ئێمه وه‌کو قه‌واره‌یه‌کی سیاسی حه‌قی کارکردنمان هه‌یه و خۆمان رێکه‌خه‌ین و به‌م نزیکانه له‌ شاره‌ سه‌ره‌کییه‌کانی کوردستانی عێراقدا باره‌گا ده‌که‌ینه‌وه و ده‌ستده‌که‌ین به‌ کاری رێکخستنی خۆمان، له‌ رێکه‌ی کۆمه‌لیک له‌ شه‌به‌که‌ی په‌یوه‌ندییه‌وه.

KNN: پرسیارێکی دیکه ئه‌وه‌یه، بو‌چی نه‌وشیروان مسته‌فا کۆمه‌له‌ی ره‌نجده‌ران زیندونا‌کاته‌وه له‌بری ئه‌وه‌ی به‌دی‌لیکی دیکه دا‌بنێت؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: وازانم هه‌ر قوناغێک و هه‌ر سه‌رده‌می پێویستی به‌ شیوه‌یه‌کی دیاریکراوی رێکخراوه‌یی هه‌یه، پێموایه کۆمه‌له‌ی ره‌نجده‌رانی کوردستان له‌ قوناغی خۆیدا ده‌وریکی گه‌رن‌گو سه‌ره‌کی و کاریگه‌ری له‌ می‌ژوی می‌لله‌ته‌که‌ماندا بێنی ئه‌و قوناغه‌ تێپه‌ری ئێستا قوناغێکی تازه‌یه، پێویستیمان به‌ فۆرمێکی نوێ به‌ ناوه‌رۆکیکی نوێ، به‌ به‌رنامه‌یه‌کی نوێ، به‌ سه‌رکرده‌یه‌یه‌کی نوێ، به‌ شیوه‌یه‌کی ئیشکردنی نوێ هه‌یه، من ئومێدموایه، ئه‌و که‌لێنه‌ی که ئێستا له‌ کوردستانی عێراقدا هه‌یه و زۆر له‌ دلسۆزه‌کان و له‌و ئەندامه‌ کۆنه‌کانی کۆمه‌له‌ی ره‌نجده‌ران باسی ئه‌وه ده‌که‌ن که کۆمه‌له‌

زیندوبکریتتهوه، من پیموایه ئه و قوناغه به سه ره برزییه وه ئه رکه کانی خۆی به جیهیناوه، ئیستا قوناغیکی تازهیه و ئه رکی تازه مان له ئه ستودایه.

KNN: به شیکی زۆر له و پرسیارانه ی نیردراون بۆ ئهم به رنامه و دیداره یه په یوه ستن به مه سه له ی نانپرین و ئه و سزا سیاسیه ی که تۆ باستکرد، تۆ خۆت په یامت چیه بۆ ئه و نانپراوانه، یان ئه وانه ی که له سه ر بزوتنه وه که ی ئیوه سزایه کی سیاسیه ی دراو که ده توانریت بوتریت مۆدیلیکی تازه ی سزادانه؟

نه و شیروان مسته فا: ئیمه ئه و به رنامه یه ی که هه مانبوه به رنامه ی گوپان بوه، به رنامه ی گوپانیکی سیاسیه ی بنه پهرتی بوه له کۆمه لی کورده وارییدا، ئیمه به لاینمان به میلله ته که مانداده که ئیشبکه ی بۆ ئه وه ی سیستمی حوکمرانی له کوردستانی عیراقددا بگوپین، ئیشبکه ی بۆ ئه وه ی شیوه ی به پریوه بردنی ولات بگوپین، ئیشبکه ی بۆ ئه وه ی که ئه دانی حوکمه ت بگوپین، ئیشبکه ی بۆ ئه وه ی که ئه دانی په رله مان بگوپین، ئیشبکه ی بۆ ئه وه ی که ولاته که مان له قوناغیکه وه بجیتته قوناغیکی خوشتر و باشتر و پیشکه وتوتر له وه هه مو گوپانیکی له دنیا دا نرخه خۆی هه یه هه مو هه ول و تیکۆشانیک باجی خۆی هه یه، پیموایه ئه و سزا سیاسیه ی که ئیستا ده سه لاتداران ده یسه پیئن به سه ر چاکه کان و به سه ر لایه نگره کانی ئیمه دا، له راستیدا ئه وه به شیکه له و نرخه ی که تیکۆشه ره کانی میلله ته که ی ئیمه ئه مپۆ له نرخه ی گوپینی سیستمی سیاسیه ی، سیستمی ئابوری و سیستمی کۆمه لایه تی ده یده ن وه من به شانازییه وه باسی ئه وه ده که م چالا که کانی میلله ته که مان به رگه ی ئه وه یانگرتوه و خۆپاگرییه کی بیۆینه یان پیشانداده که ئاماده نه بون له پیناوی موچه یه کی بچوکدا ته نازول له بیروباوه ری سیاسیه ی و له مه بده ئی خۆیان بکه ن، بیگومان ئهم عه قلییه ته ی که ئیستا عه قلییه تی سزادانی سیاسیه ی، ئهمه پاشه پۆژی نییه، ئیستاشی نییه، نه ک ئاینده، ئهمه وه کو په له قازه وایه پیشموایه ئهم په له قازه یه ش داده مرکیتته وه چ زو بیت چ درهنگ بیت.

KNN: دته ویت بلی ئه و ئامانجه ی که له پشت سزای سیاسییه وهیه که ترساندن لایه نگرانی بزوتنه وهی گوڤرانه سهرناگریت؟

نه و شیروان مسته فا: بیگومان سهرناگریت، سه دان هه زار که س له م بزوتنه وهیه کۆبوه ته وه نانپرینی چه ند هه زار که سیك ناتوانیت میلله تیك چاوترسین بکات. میلله ته که ی ئیمه گوڤرینی ده ویت، له به ره وه به سزادانی چه ند هه زار که سیك میلله ت چاوترسین نابیت، ئیمه له سه رده میکدا هه فته ی وا هه بوه سه دان که سیان لی ئیعدامکردوین و هه لیا نواسیوه و له سیداره یانداوه له سه ر جاده ی شاره کان خه لکیان به ریز گولله باران کردوه میلله ته که مان چاوترساو نه بوه ئیستا به نانپرین و به ده رکردن و به وانه چۆن چاوترسین ده بیت.

KNN: واتا ئه و بوچونه ی که پییوایه، ئه ماره ی که گوڤران هات مۆدی لیکبو، به لام ئه مجاره که دیت ره نگه به م هه ماسه وه نه بیت و له لایه ن تۆوه ره تده کریته وه یان راتچییه؟

من پییوایه هه لبراردنی داها تو ئیمه سه رکه وتنی سیاسی گه وره تر به ده ست ده هی نین، پییوایه گه له که مان په شیما ن نه بوه ته وه له وه ی که ده نگه ی به ئیمه داوه، به پیچه وانه وه به شیك له وانه ی که ده نگیان به ئیمه نه داوه پاش ئه وه ی که ئه و رودا وانه ی کوردستانی عیراقیان بینیه ئیمه لایه نگرمان زۆر تر بوه، ده یشی بیینن ئه وه له به

لایه نگرى حوکمى لامه رکه زیم له کوردستاندا

سازدانی: ئارام سه عید

نهوشیروان مستهفا بپروای وایه له لایه ن خه لکی سلیمانییه وه گله ییان لیڤه که ن که ماوه یه کی زۆر زیاتر له (١٠) سال حوکمرانی ئیداره ی یه کی تی هه موی له سلیمانی بو وه به شیك له وانه ی که کار به ده ست بون ده سه لاتدار بون له داموده زگا حکومه تی و حیزبیه کاندایستغلالی پله و پایه ی سیاسى خۆیانیان کردوه بۆ هه ندیک مه به ست.

ئه وه ش ره تده کاته وه که سلیمانچیتى کردییت و ده لیّت: ئه گه ر له هه ولیریش بومایه له وانه بو هه ر به و ته ریه قیه پیّم بلیّن که هه ولیرچییایه تی ده کات و له ده وکیش بومایه پیّم بلیّن ده وکچیه تی ده کات.

له م چاوپێکه وتنه دا ته ئکید ده کاته وه که لایه نگرى حوکمى لامه رکه زیبیه له کوردستاندا و ده لیّت: باوه رم وایه ده بیّت هه مو پارێزگایه کیش مافى بریاردانى چاره نوسى خۆی هه بیّت، به لام له کوردستاندا ئیمه لایه نگرى ئه وه ی ن که هه ریّمى کوردستان هه بیّت و یه که ی فیدرالى بیّت.

KNN: چ جوړه شیوازیکی حکومرانی له کوردستاندا به په سه ند ده زانن، واته شیوازی مه رکه زى یا لامه رکه زى؟

نهوشیروان مستهفا: پیموایه جاریکیکه ش ئه م مه سه له یه م باسکردوه له ئیداردا دو جوړه شیوه ی به رپوه بردن هیه شیوه ی به رپوه بردن سستونى یا عه مودى ئه وه ی تریش پى دوتريت شیوه ی به رپوه بردن ئو فوقى یا خود ئاسوئى له شیوه ی به رپوه بردن عه مودیدا، ئه وه جوړیکه له حوکمرانى مه رکه زى، له حکومرانی مه رکه زیدا هه مو ده سه لاته کان کوڤه کرینه وه له مه رکه زدا، له وپوه هه مو لاکان به رپوه ئه برین و ئه وانی تر هه مو تابعى ئه ون، له به رپوه پردن

ئاسۆیی دا دەسەلاتەکان دابەش دەکریڻ لە بەینی ناوەندو لە بەینی شوینەکانی تردا لە بەینی جیگایەك و جیگایەکیتردا، بەلام من خۆم لەگەڵ ئەوهم که لامەرکەزیەت هەبێت لەگەڵ ئەوهدام که دەسەلاتەکان بە ئاسۆیی دابەش بکریڻ بەسەر جیگای جیا جیاو دەسەلاتی جیاجیاو ناوەندی جیاجیا، نەك لە یەك ناوەندیکەو ییگومان ناوەندیك هەموی بەرپۆوەدەبات ئیداری هەموی دەکات، بەلام من لایەنگری حوکمی لامەرکەزیم لە کوردستاندا.

KNN: كاك نەوشیروان كورد لە بەغدا زۆركات بەرگری لە فیدرالیەت دەكات بۆ عێراق که ئەویش پێویستی بە شیوازێکی حکومرانی لامەرکەزی هەیە، بەلام لە کوردستان پیادەى مەرکەزیەت دەکات؟

نەوشیروان مستەفا: بەلێ، جا ئەو ئیستاش كورد مۆتەهەمە بەو که شتیك هەیە لە ژيانى سیاسى و لە پەيوەندى ناو دەوله تاندا که پێى دەلێن دو پێوانه یی یاخود بە ئینگلیزی پێى دەلێن دەبێستاندرد ئەوێ که عەرەب تەرجومەى کردو بە ئیزدواجیەتى مەعایر یا ئیزدواجیەتى مقاییس، بێگومان ئەو لە شەخسیەتى عێراقیدا عەلى وەردى باسى کردو، که شەخسیەتى ئینسانی عێراقى جوړیك لە ئیزدیواجیەتى تێداى، دوانه یی تێداى، ئەو دوانه ییە عەلى وەردى باسى کۆمەلگای عەرەبى تێداى دەیگێرێتەو بۆ ئەو ئیزدواجیەتییه لایەکی ژيانى بەدەوییه لایەکەى تری ژيانى حەزارییە، ئەویش وایکردو لە دەرونى ئینسانی عێراقیدا جوړیك لە ئیزدواجیەت هەبێت، بەداخەو حکومرانی سەردهمی بەعسیش کاریکی وایکردو لای تاکی کوردیش جوړیك لە ئیزدواجیەتى که من ناوم ناو ئیجدواجیەتى شەخسیەتى یەعنى دو شەخسیەتى دو کەسیه تییه لە زەمانیکدا وابو و شەکانى وەکو که بە کەسیکت بکوتبایە ئەو کەسیکی دو روو یا کەسیکی دو زمانه یا ئەمە کابرایەکی دوسەرە بە دو سەر ئەپوات ئەمە جێیویکی قورس بو، بەلام لە رژیمی بەعسیدا که بەعس غەدری لە خەلک دەکردو زولمی لە خەلک دەکردو خەلکی دەکوشت و ئیجباری دەکرد بپوات لەگەڵ رژیمی بەعسی بێت و

مه جېورېو به رو له گڼل به عسيه كاندا ستايش بكات و له گه لياندا بېروا
 به ريگانداو پييان بليت باشو به سرچاو بليت همو قسه كاني تو باشو له
 پاشملهش جنپوي پيدهدان و له هه نديك حاله تيشدا دهچو ريځخستني نهيني
 دهكرد نه مهش كاريكي وايكردوه فيعلن دو رويي ببيت به به شيك له ژياني
 روژانه ي خه لك و دو زماني، له وي به جوړيك قسه بكات و به نهيني به
 شيويه كي تر قسه بكات له دواي راپه رينه وه حيزبه كورديه كان له راستيدا
 له باتي نه وي هه ول بدن كه نه مه نه ميځيت نه مه يان قول كرده وه كه ئيستا
 ده يبينن جوړيكه له نيفاقى سياسى موناقيقن له دين دا تهنيا بو نه فسي
 زه لاهه كه خوئ زهره رى هيه بو نمونه ئينسانيكى موناقيق دينى پكه ويته
 خه تهره وه باوه رى بكه ويته خه تهره وه له روژي قيامه تدا خودا سزاي دوات،
 به لام موناقيقى سياسى له دونيا يه زهره رى بو هه مو خه لك هيه، ئيجدواجيه تى
 مه عاير نه وي كه تو بو شويني شتيك داوا بكه يت، به لام بو خوت شتيكيكه
 داوا بكه يت، بيگومان نه وه جوړيكه له ئيجدواجيه تى مه عاير كه له ولا ته كه ي
 ئيمه دا هيه، به لئ ئيمه له به غدا داوا ده كه ين كه لامه ركزه يت هه بيت، به لام له
 كوردستاندا داوا ده كه ين مەركه زيه ت هه بيت، له وي داوا ده كه ين ته عه دوديه ت
 هه بيت ليږه نيزامى حيزي واحد هه بيت بو خه لكى تر كو مه ليك شت داوايان
 ليده كه ين لاي خو مان نه وه جيبه جي ناكه ين ياني هه تا نه گهر ئيوه سهرنجي
 خيزاني كورد بدن به شيك له و پياوانه ي كه له ناو خيزاني كوردا ده ژين خو يان
 به پيشكه وتوخوازو لايه نگرى مافى نافرته و نه و جوړه شتانه ده زانن، به لام كه
 ديتته ناو خيزانه كه ي خويدا ره فتاريكي جياواز نه كات بيگومان نه مه نه و دو
 كه سيه تيه كه له يه كه سدا نه يينريت بويه نه وه له سياسه تى كورديشدا
 په پره وي ده كريت ئيزدواجيه تى مه عاير له سياسه تى كورديش دايه پيموايه
 ره گه كه ي ده گهر يته وه بو نه وه.

KNN: نه و شيوازه ي لامه ركزه يت باسى ده كه يت نه و ده سه لاتانه چين كه
 پيوسته له ده ستى مەركه زدا نه بيت؟

نەوشیروان مستەفا: باسی تەجرەبەیی کوردستانی عێراقی خۆمان دەکەم،
 نامەوێت ئەمە تەعمیم کەم بۆ ولاتی تر، بەلام ئەمە بێگومان لە ئەتێجەیی
 لێکۆڵینەوهی چەندین تەجرەبەیی میلەلەتانی دونیا بۆ ئەمە بەشێکە لە
 فەلسەفەی سیاسییە لە حکومرانی ئێمە باوەرمان پێیەتی ئەمەش لەوێ ئەمە
 لە هەریەک کوردستاندا سێ دەسەلاتمان هەیە، لە پال لەو سێ دەسەلاتەدا
 هێزی چەکداریشمان هەیە مەسەلەن سێ دەسەلاتەکە یەکیان دەسەلاتی
 تەشریعی، یەکیان دەسەلاتی تەنفیزی، یەکیان دەسەلاتی قەزایی لە هەریەک
 کوردستاندا کاتێک ئێمە باسی لامەرکەزیەت دەکەین باسی ئەو ناکەین لە
 دەسەلاتی قەزایی دا لامەرکەزیەت هەبێت و هەر محافەزەیهک دادگا و مەحکەمە و
 سولتەیی قەزایی خۆی هەبێت، بێگومان نا، بۆ هەریەک کوردستان پێویستە یەک
 دەسەلاتی قەزایی هەبێت کە لە هەموو هەریەک کوردستاندا دەسەلاتداربێت یەک
 مەحکەمەیی تەمیز هەبێت و یەک مەجلیسی قەزا هەبێت و یەک وەزارەتی هەل
 هەبێت، مەفرۆزە سولتەیی قەزایی لە هەریەک کوردستاندا یەک سولتە بێت،
 وەرە سەر سولتەیی تەشریعی لە سولتەیی تەشریعیشت دا پێویستە لە هەریەک
 کوردستاندا یەک ئەنجومەن یەک پارلمان هەبێت بۆ ئەوێ تەشریعات بۆ
 هەموو کوردستان دەربکات یەعنی ئەو تەشریعاتی ئەو قانونەیی لە
 پارلمانێ کوردستاندا دەدەچێت لە سەرئاسەری کوردستاندا جێبەجێ
 بکری و نابێت هیچ محافەزەیهک خۆی بە تەنیا دەسەلاتی ئەوێ هەبێت کە
 تەشریعاتی جیاواز دەربکات جیاواز بێت ئەو تەشریعاتە هەرێم بەلکو تەنیا
 دەسەلات لە هەریەک کوردستان دەبێت قانون دەربکات و قانونەکی جێبەجێ
 بکری و لە سەرئاسەری کوردستان سولتەیی تەشریعی کە پارلمانێ
 کوردستانە.

دینە سەر سولتەیی تەنفیزی سولتەیی تەنفیزی کە خۆی لە کۆمەڵێک دام و
 دەزگا ئەنوێنێت لەوانە ئەنجومەنی وەزیران، سەرۆکایەتی هەرێم سەرۆکایەتی
 هەریمیش بێگومان ئەبێت بۆ هەموو هەریەک کوردستان بێت، بەلام کە باسی

سولتهی تەنفیزی دەکریت سولتهی تەنفیزی ئەنجومەنی وەزیرانە، ئەنجومەنی وەزیران مەفرۆزە ئەو دەزگایە بێت کە پەیوەندی لە بەینی ھەریمی کوردستان و لە بەینی عێراق و شۆیئەکانی تردا رێک دەخات و ئەو جیھەتە بێت کە تەختیتی لەسەر ئاستی ھەریمی کوردستان پلان دادەنێت بۆ رێگا و بان بۆ کارەبا بۆ ئاوی خواردنەو بۆ کشتوکال بۆ ئابوری بۆ کاروبار بۆ زانکۆکان، نەخشە یاخود پلانی ھەریم لە لایەن ئەووە دادەنرێت و جێبەجێ کردنە کە ئەسپیتریت بە ئەنجومەنی محافەزەکان یەعنی لەمە جوړیك له دابەش کردنی دەسەلات دیتە پێشەو دابەشکردنی دەسەلات لە نیوان ئەنجومەنی وەزیران و لەنیوان ئەنجومەنی پارێزگاگان، ئەوێ کە ئیمە داوای دەکەین ئەوێ کە لە ھەریمی کوردستاندا جوړیك له لامەرکەزیەت له مەسەلە ی جیبهجی کردنی کارگیڕیدا له مەسەلە ی جیبهجی کردنی ئابوریدا له مەسەلە ی جیبهجی کردنی ئاوەدانکردنەو دا لەوانە جوړیك له دابەشکردنی دەسەلات له بەینی ھەریمی کوردستان له ھەولێرو له بەینی محافزەکانی ھەولێرو دھۆک و سلێمانیدا ھەبێت ئەوێ کە ئیمە باسی دەکەین، بێگومان ھیزی چەکدار بە دەرەجە ی ئەساسی پێشەمرگە یەو ئەویش کە دەبێت دیسان ناوەندی بێت و سەر بە ھەریمی نەبێت لەبەر ئەو ئیمە ئەگەر باسی لامەرکەزیەت دەکەین باسی ئەو لامەرکەزیەتە دەکەیت کە لە بواری بەرپۆھبردنی کارگیڕی و ئاوەدانی دەکەین نەک لە بواری سولتهی تەشریعی و سولتهی قەزایی دەکەین.

KNN: ھەندیک ئیو بە سلێمانچی تاوانبار دەکەن؟

نەوشیروان مستەفا: بەلێ، زۆر پرسیاریکی بەجیھە من لە چیدا سلێمانچیتیم کردوہ پیم بلین تاوہکو پیتان بلیم سلێمانچیم کردوہ یان نەمکردوہ.

KNN: مەسەلەن بۆ نمونە دەلین ئەگەر دەسەلاتتان ھەبێت فەزلی سلێمانی

دەدەن بەسەر شارەکانی تردا؟

نەوشیروان مستەفا: زۆرجار دەسەلاتیشم بوہ لە چیدا فەزلم پێداون؟ ئەتوانن ھەر ھیچ نەبێت ئەو فەترە یە بۆ نمونە بێننەو کە ھەمو دامودەزگاکانی یەکییتی

و هه مو داموده زگاگانی ئیداری مه نتقی سلیمانی که سهر به یه کیتی بون له ناوچه ی سلیمانی و له شاری سلیمانی بون له توانن بچن پرسیار بکه ن بزانه مه سنولی چه ند مه کته بی یه کیتی خه لکی شاری سلیمانی بون مه سنولی چه ند مه کته بی یه کیتی خه لکی شاره کانی تر بون له ناو وه زیره کانداه به ژماره وه ریگرن (۲۰) وه زیر بوییت (۱۵) وه زیر بوییت (۳۰) وه زیر بوییت چه ندانه ی خه لکی سلیمانی بون و چه ندیان خه لکی شاره کانی تر بون به عه کسه وه ئیمه له لایه ن خه لکی سلیمانیه وه گله ییمان لیده که ن که ماوه یه کی زور زیاتر له (۱۰) سال حوکمرانی ئیداره ی یه کیتی هه موی له سلیمانی بووه به شیک له وانه ی که کار به ده ست بون ده سه لاتدار بون له داموده زگا حکومه تی و حیزیه کانداه ئیستغالی پله و پایه ی سیاسی خویانیان کردوه بو هه ندیک مه به ست بو ده وله مه ندبون بو داگیرکردنی ئهرز بو مقاو له لات بو فلان و بو فیساری بو شتی وا زور جار خه لکی سلیمانی تاجیره کانی سلیمانی مقاو یله کانی سلیمانی کار مه ند ه کانی سلیمانی هاتون گله ییان له ئیمه کردوه که ئیمه بوچی دیفاعیان لیناکه ین له سهر ئه وه ی که ئهرزی سلیمانی ده دریت به خه لکی زور شوینیتر که دابه ش ده کریت به سهر خه لکی زور شوینی دور دین له بهر چاوی خه لکی سلیمانیدا ئه یفرۆشن، بوچی له سلیمانی یه کیتی حکوم ده کات و که چی زوری وه زیره کانی که کاروباره کانیان به ند به م ناوچه یه وه که پیویسته به شاره زایی و ناسینی خه لکه که وه هیه، خه لکی شاریکی که بو ببیته وه زیر روژیک له روژان ئیمه گله ییمان نه کردوه و قسه مان نه کردوه.

من ئه گهر له هه ولییریش بومایه له وانه بو ههر به و ته ریه یه پیم بلین که هه ولییرچییه تی ده کات و له ده وکیش بومایه پیم بلین ده وکچییه تی ده کات چونکه من دژی ئیستغالی ده سه لاتی سیاسی ده سه لاتی حکومرانی و ده سه لاتی حیزبی بوم بو مه نفعه تی تایبه تی به داخه وه ئه وه به و نه وه شکاوه ته وه له بهر ئه وه ی که ئه و که سانه ی که ده سه لاتدار بون له سلیمانی خه لکی سلیمانی نه بون پیمان وابوه که ئه گهر ئه و ره خنه یه ی که ده یگرین ئه و

گله ییهی که ئەیکهین ئەچیتە قالبی ئەوهی که ئەگەر سلیمانیش بونایه هەر عهینی گله ییمان لیدەکردن.

KNN: له گه‌رانه‌وه‌ بۆ سیستمی لامه‌رکه‌زی که باسمانکرد ئایا ئەم سیستمه‌ بۆ هه‌ولێرو ده‌وکی‌ش به‌هه‌مان شیوه‌ هه‌ر ده‌سه‌لات رازی نییه‌ که سیستمی‌کی لامه‌رکه‌زی بێت؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: به‌لێ، ئەو سیستمی لامه‌رکه‌زییه‌ی که ئێمه‌ باسیده‌که‌ین بۆ هه‌ولێرو ده‌وکی‌شه‌، ئەگەر روژیک له‌ روژان که‌رکوک و ناوچه‌ دابراوه‌کانیش هاتنه‌ سه‌ر کوردستان ئێمه‌ هه‌مان سیستم داوا ده‌که‌ینه‌وه‌ چونکه‌ تازه‌ترین سیستمی به‌‌پێوه‌بردنی دنیا،یه‌، ئەم دنیا،یه‌ دنیا،ی زه‌مانی مه‌رکه‌زییه‌ت نییه‌، ئەوه‌ی که‌ پێی ده‌وتریت لامه‌رکه‌زییه‌ت یان (دیسینترالیزیشن) که‌ به‌ کوردی ناومان ناوه‌ (نه‌ناوه‌ندی‌تی) شیوه‌یه‌کی به‌‌پێوه‌بردنی هاوچه‌رخه‌ بۆ به‌‌پێوه‌بردنی داموده‌زگا‌کانی حکومه‌ت له‌ سه‌رتاسه‌ری دنیا،دا په‌په‌روی ده‌کری‌ت.

KNN: به‌لام ئایا حکومه‌رائی ئیستا ئەم کاره‌ی کردوه‌؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: نه‌خێر نه‌یکردوه‌، ئەنجومه‌نی وه‌زیران و وه‌زیره‌کان هه‌ولده‌دن بۆ ئەوه‌ی ده‌سه‌لات له‌ ده‌ستی خۆیاندا کو‌ببیته‌وه‌. هه‌مو شتی‌ک له‌ رێگه‌ی ئەوانه‌وه‌ بێت، ته‌نانه‌ت دامه‌زراندنی کارمه‌ندی‌کی ئاسایی، مجبوری مزگه‌وتی‌ک، فه‌راشی مه‌کته‌بی‌ک یان دائیره‌یه‌ک، کری‌کاری‌کی ئاسایی، ده‌یان‌ه‌و‌یت له‌ ده‌ستی خۆیاندا بێت، یان جیبه‌جی‌کردنی پرۆژه‌یه‌کی بچوک له‌ دواکه‌وتوترین یان دورترین دیهات ده‌بێت به‌ده‌ست خۆیان‌ه‌وه‌ بێت، ده‌یان‌ه‌و‌یت له‌و رێگه‌یه‌وه‌ خۆیان به‌سه‌ر خه‌لکدا به‌سه‌پێن.

KNN: ئەمه‌ تاچه‌ند ده‌توانین ب‌لێین یه‌ک ئیداره‌یه‌ له‌ کوردستان، یان دابه‌شکردنی ئیداره‌یه‌ له‌ کوردستان؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: تائیس‌تا یه‌کئیداره‌یی له‌ کوردستاندا نییه‌، تائیس‌تاش دو ئیداره‌یه‌، له‌سه‌ره‌وه‌ به‌ناو وه‌زاره‌تی‌کی یه‌کگرتو هه‌یه‌ به‌لام بۆ هه‌ندی‌ک وه‌زاره‌ت

دو وهزير ههيه، واته دهتوانين بلين له روى عهملهلييه وه دو ئيدارهيه، ئيدارهه
سليماني وهكو خويه ته وه وليرو دهوكيش وهكو خويه ته.

KNN: هه ندى جار ده لين ته گهر نه وشيرون مسته فا ده سه لاتي هه بيت
له وانه يه سليماني جيا بكا ته وهو بيكات به هه ري ميكي سه ربه خو؟.

نه وشيرون مسته فا: بيگومان له ده ستوري غير اقيدا ماده يه كي تيا به كه هه مو
پاري زگايه ك به ته نيا يان له گهل چه ند پاري زگايه كي تر دا ته تواني ت هه ري ميكي
سه ربه خو دروست بكا ت. وهكو مه بده د من له گهل ته وه و پيشموايه ته مه مافيكي
ره واي هه مو پاري زگايه كه وهكو چون ئيمه باوه رمان وايه هه مو ميلله تي ك له
دنيا دا ده بيت مافي چاره نوسي هه بيت، من باوه رم وايه ده بيت هه مو
پاري زگايه كيش ده بيت مافي بريارداني چاره نوسي خوي هه بيت، به لام له
كور دستان دا ئيمه لايه نگرى ته وه ين كه هه ري مي كور دستان هه بيت و يه كه ي
فيدرالي بيت، سليماني وه وليرو دهوك به يه كه وه بن، له پاشه پروژا ناوچه
دابراهه كان كه ركوك و سنجار و خانه قين و مه خموريش بگه ري نه وه سه ر هه ري مي
كور دستان.

ديمه سه ر ته وه ي كه حكومه ته هه ري مي كور دستان و سه ركردايه ته ته م دو
حيز به چيان كرد وه بو ته وه ي جوړي ك له ئينديماج له نيوان بادينان و سوران
له نيوان هه وليرو سليماني، له نيوان دهوك وه وليرو سليماني دا دروست بيت.
بو نمونه چه ند روژنامه ي سليماني ده گاته دهوك، چه ند روژنامه ي دهوك ده گاته
سليماني، چه ند كوړى ته ده بى، سياسى، روژنبيرى، له لايه ن دهوك ييه كانه وه له
سليماني ته نجام ده دري ت و له لايه ن سليمانيه كانه وه له دهوك ته نجام ده دري ت.
چي كراوه بو ته وه ي كه ته وه ي له زمانى تازه ي ته م چه ر خه دا پيى ده و تري ت
(ئينتيگره يشن) جوړي ك له ئينديماج، جوړي ك له تي كه لاوبون، كه له يه كتر دا
بتوينه وه، چي كراوه تاكو من درى راوه ستايم تا ته وان و امان پي بلين؟ به
پيچه وانه وه من زور به لامه وه باشه كه نه خشه يه ك دابننن بو ته وه ي
تي كه لاوبونيكي ئابورى، سياسى، كومه لايه ته، روژنبيرى، زانكو يي له نيوان

پاریزگاكانی كوردستاندا به سلیمانی و ههولێرو دهۆك و كهركوكیشتی بخهینه سهر، سنجارو خانهقینیشی بخهینهسهر، توزخورماتوی بخهینه سهر، گویری بخهینهسهر، واته کاریکی وابكهین تیكه لاوبونیک له میللهتهكهماندا دروستبیئت، له سلیمانی ریگه بدهین با بهلیندهرهكانی دهۆك بین لیڤه ئیش بکهن، ئهه كویمانیایانهی له دهۆك هاوردهو ههئارده دهكهن بین له سلیمانیشت لقی خویان بکهنهوهو به پیچهوانهشهوه. با سلیمانی چهئد ههزار خویندکاریکی ههولێرو دهۆك وهربرگیت و ئهوانیش چهئد ههزار خویندکاریکی سلیمانی وهربرگرن بۆئهو تیكه لاویی دروستبیئت. لهنیوان نوسهرانو ئهیدیان و رۆشنیران و شانۆکارو ئهوانی تردا تیكه لاویی دروستبیئت ئهوه مهرجی پیکهوهژیانه. لهسهر و ههמושیهوه دهبیئت ئیمه ئازادی بۆ میللهتهكهمان مسۆگهر بکهین، سیستمیکی دیموکراتی کراوهمان ههبیئت، تایبهتمهندیتی یهکتزی قبول بکهین، بۆنمونه ئهوان تایبهتمهندیتی سلیمانی قبول بکهن، سلیمانی تایبهتمهندیتی ههولێر قبول بکات، بهوجۆره ئیمه دهتوانین بهیهکهوه بژین ئهگینا لهپریگه سهرکهوتکردن و ههپهشهلیکردنهوه پیموانیه بههیچ جۆریك ئینتیگرهیشن یان تیكه لاوبون دروستبکات.

KNN: دهستوریك كه رهزامهندی ههمولایهکی لهسهربیئت ناتوانیئت ئهوه دروستبکات؟

ههولێروان مستهفا: بهلی بیگومان دهتوانیئت، بهلام بهداخهوه ئهم دهستورهی كه ئیستا هیه ئهه رهزامهندییه بهکۆمهلهی تیا نییه ئیمه ئومیدمان وابو له کوردستاندا دهستوریکمان ههبیئت هههومان پشتیوانی لیبکهین هههومان دهنگی بۆ بدهین و به دهستوری خۆمانی بزاین، بهلام ئهه دهستورهی كه هینایانه پێشهوه جیگه داخه بهشی زۆری رۆشنیران و خهلی ئهم ناوچهیه دژی راههستان، ئومیدم وایه جاریکی دیکه چاو بهوهدا بخشیننهوه كه دهستوریك له کوردستاندا بیته پێشهوه جیگه ئیجماعی کورد بیئت یان هیچ

نەبیت جیگەى زۆربەى زۆرى كورد بىت كە ھەمو بە دەستورى خۆيانى بزانیو پەپرەوى بكەنو لەگەلى بژین.

KNN: كەواتە ئەگەر ئەمانە ھەر لە دروشمدا بمیننەو، پێكەو ژیان بەبى كرانهو دادپەرەوى كاریكى ئاسان نابیت؟

نەوشیروان مستەفا: پرسیارەكەم كە لە تۆم كرد جاریكى تر دوبارەى دەكەمەو، بۆئەوێ ئیمە وەكو یەك نەتەو ئیش بكەین بۆئەوێ وەكو یەك ھەریمی كوردستان ئیش بكەین، بۆئەوێ وەكو یەك حكومت یەك دەولەت یەك ولات ئیش بكەین، من لە تۆ دەپرسم: لە ١٨ سالى رابردودا چى كراوہ بۆ دروستكردنى شتى ھاوبەش لەنیوان كفرى و زاخۆ، لەنیوان كەلارو ئامیدى، لەنیوان ئاكرى و ھەلەبجە، چ شتىكى ھاوبەش دروستكراوہ لە روى ئابورى، سیاسى، كۆمەلایەتى و روشنبیرییهو، كردویەتى بە بەرنامەى خۆى بۆئەوێ ئەم میللەتە ھەست بەوہ بكات كە یەك میللەتە، یەك ولاتى ھەیە، وە ئەمە لە شیعر دەربینینە دەرەو، واتە لە نوسین و دروشمى سیاسى دەربینینە دەرەو بیکەین بە بەرنامەىكى ئیشكردن بۆ ئیستارو بۆ پاشەپوژ بۆئەوێ ئیمە خۆمان بە یەك نەتەوہ بە یەك میللەت بزانی، بۆیە من لە تۆ ئەپرسم چى كراوہ؟ ئەگەر نەكراوہ پتویستە بیکەین. ئەگەر كراویشە بۆئەوێ درێژەى پێبدەین.

KNN: ئەگەر ئەمانە نەكران ئەوكاتە ھەلویستت چۆن دەبیت؟
نەوشیروان مستەفا: ئەگەر نەكران، رۆژبەپوژ ئەو درزانەى لەنیوان ئەم ناوچانەدا ھەیە قولتر دەبیتەوہ.

KNN: لە یەكەم پرسیاردا باس لە مەسەلەى ئیزیدیواجیەت كرا، ئەمەوێ بگەریمەو ھەر بەشیكى ئەو پرسیارە، ئەم ئیزیدیواجیەتە چ وینەىكى كوردی دروستكردوہ لە دەرەو؟ ئایا زیانى لى نەداوہ؟

نەوشیروان مستەفا: بەلێ، رەنگە بۆ ئەمریکا ئیزیدیواجیەتی مەعایر بچیتە سەر، یان بۆ دەولهتانی گەوره بچیتە سەر، ئەوانە هیژی گەورەیان هەیە، بەلام بۆ میلیهتیکی بچوکی وەکو کوردو هیژیکی بچوکی وەکو کورد، بیگومان ئەمە ناچیتە سەر. ئیزیدیواجیەتی مەعایر لە سیاسەتی کوردیدا لە عێراقدا زەرەری لە کورد داوه، واتە ئەگەر ئیستا وەزعی سیاسی کورد لە عێراقدا بەراورد بکەین لەگەڵ پینچ سال لەمەوپێش یان دە سال لەمەوپێش، پیموایە زۆر دابەزیووتە خوارووه، پینچ سال لەمەوپێش شوینی کورد لەلای عەرەبی عێراق زۆر لە ئیستا باشتر بو، دە سال لەمەوپێش زۆر لە ئیستا باشتر بو، بەهۆی ئەو سیاسەتە ئیزیدیواجیەتی که لە بەغدا پەڕهوی دەرکێت، ئەوهی که بۆ خۆمانمان ئەوێت بۆ ئەوانمان ناوێت، بۆنموه داوای دیموکراتی لەوان دەرکەین داوای تەوافوق دەرکەین داوای ئازادی زیاتر دەرکەین داوای لامەرکەزیت دەرکەین، داوای ئازادی حیزبەکان دەرکەین، هەندیک لەمانە لەناو سیاسەتی کوردیی ناوخۆی هەریمی کوردستاندا رەنگی نەداووتەوه، لەبەر ئەوه ئیمەش تۆمەتبارین بەوهی که ئیزیدیواجیەتی مەعایرمان هەیە، بەوهی جۆریک رەفتار دەرکەین لە کوردستان و لەوی جۆریکی دیکە رەفتار دەرکەین، ئەمە بووتە هۆی ئەوهی که وەکو وتم لەناو عەرەبی عێراقدا ریزگرتنی کورد دابەزیووتە خوارووه. بۆنموه کورد پێش پینچ سال یان دە سال ئەیتوانی بە ئازادی بپروات بۆ نەجەفو کەرەلاو حلەو عەمارەو بەسرەو تەنانهت لە رومادی و شوینەکانی تردا ئیش بکات و زۆر ریزی دەرکیرا، بەلام لەماوهی ئەم پینچ سالەدا ئەو ریزگرتنە دابەزیووتە خوارووه.

KNN: دوا پرسیارم ئەوهیە، ئیوه هیچ پلانیکتان هەیە بۆ نەهیشتنی ئەم ئیزیدیواجیەتە لە کارکردندا؟

نهوشيروان مستهفا: ئيمه ههولدهدهين لهپيگهه ئهوپرۆژانهوه که پيشکهشي
پهرلهمان دهکرييت، لهپيگهه ئهوپرنامهيهوه که وهکوبزوتنهوهه گۆپان
تهرحي دهکهين، لهپيگهه ئهوپرنامهوه ئيمه له حکومهتي ههريمي دهگرين،
له سياسي تهحيه کاني ههريمي دهگرين، وه لهپيگهه بهرنامهه بهديلهوه
ههولدهدهين که ئه

گەندەلیی بەرەهەمی شیوهی حوکمرانیی دەسه‌لاتە

سازدانی: هوشیار عەبدوللا

نەوشیروان مستەفا ئاماژە بۆ ئەو دەکات، کە دیاردە ی گەندەلیی بەرەهەمی جوۆری حوکمرانیی دەسه‌لاتی سیاسییه له کوردستان نەک دیاردەیه‌کی کەسیی بیت.

ئەم وتانەش وەک بۆچونیک له بەرامبەر ئەو هەولانە ی کە ماوه‌یه‌کە دەسه‌لات له کوردستان له هەولێ ئەوه‌دا یه، کە لێپێچینه‌وه له چەند کەسیک به تۆمەتی گەندەلیی وەک موزایه‌ده‌ی سیاسی به‌کار دێنیت.

لەم چاپیکه‌وتنه‌دا، کە کەنالی knn له‌گەڵ نەوشیروان مستەفا سازیداوه، ناوبراو له‌سەر چەند پرسیکی دیکه‌ ده‌وێت.

Knn: ماوه‌یه‌کە راگەیاننده‌کانی دەسه‌لات و به‌تایبه‌ت راگەیانندن (ی. ن. ک) خۆیان وەکو هیژیک ده‌رده‌خەن، کە ئەوان دژایه‌تی گەندەلیی ده‌کەن، زۆرجار باس له‌وه ده‌کەن، کە هۆکاری گەندەلیی ئەو کادیرانه‌ بون، کە ئیستا له‌ لیستی گۆڕان دان و ئەوان بونه‌ته‌ هۆکاری گەندەلیی له‌ کوردستاندا.

نەوشیروان مستەفا: من وه‌لامی پرسیاره‌کەت به‌ پرسیاریکی به‌رامبەر ده‌ده‌مه‌وه‌و هەر خوشم وه‌لامی پرسیاره‌کە ده‌ده‌مه‌وه‌، ئەویش ئەوه‌یه‌ “ ئایا گەندەلیی دیاردەیه‌؟، گەندەلیی شتیکه‌ هی تاکه‌ یاخود گەندەلیی شتیکی سیستماتیکه‌و بەرەهەمی شیوه‌ی به‌ریوه‌بردن و جوۆری حوکمرانییه‌.

ئەو کەسانه‌ی کە ئیستا ئەو فایله‌یان هی‌ناوه‌ته‌ پێشه‌وه‌و بیگومان هەركاتیك به‌ره‌نگاریی و روبه‌روبوونه‌وه‌و به‌ گژاچونه‌وه‌ی گەندەلیی هەبیت باشه‌و له‌سەر هەر ئاستیک بکریت کاریکی باشه‌، به‌لام ئەوان ده‌یان‌ه‌وێت دیاردە ی گەندەلیی له‌ کوردستاندا وه‌کو دیاردە نیشان نه‌دەن، به‌لکو بیکه‌ن به‌ دیاردەیه‌کی

کسی، یانی شه‌خسه‌نه‌ی کاره‌که بکن، به‌لام ئیمه به پیچه‌وانه‌ی ئه‌وه‌وه پیمانوايه" له کوردستاندا شیوه‌ی به‌پړوه‌بردنی سیستمی سیاسیی له کوردستاندا سیستمی ئیداریی و سیستمی مالی، ئه‌مه ژینگه‌یه‌کی دروست کردوه بۆ له دایکبون و خولقاندنی دیارده‌ی گنده‌لیی، من هه‌رگیز باسی ئه‌وه ناکه‌م ئه‌و که‌سانه‌ی که لای ئیمه کو‌بونه‌ته‌وه هه‌موی فریشته‌یه و هه‌رچی له لاکانی دیکه‌یه شه‌یتانه، بیگومان له هه‌مو لاکاندا خه‌لکی تیا‌دایه، که ئینسانی کامل نین و که‌مو‌کوپیان تیدا‌یه له‌لای ئیمه ئینسانی باشی تیا‌یه و له لاکانی دیکه‌یش ئینسانی باشی تیدا‌یه، ره‌نگه که‌سانیک هه‌بوین له‌لای ئیمه له جاریک له جاره‌کاندا له گنده‌لیی تیوه‌گلابن، به‌لام به‌داخه‌وه شیوه‌ی به‌پړوه‌بردنی حوکم له‌و ولاته‌ی ئیمه سیستمی سیاسیی سیستمی ئیداریی و سیستمی مالی له‌م ولاته کاریکی وایکردوه، که گنده‌لیی بو‌ته به‌شیک له‌و سیستمه، سیستمه‌که خۆی بو‌ه به ژینگه‌یه‌کی له‌بار بۆ هه‌لهاتنی گه‌رای گنده‌لیی و ئه‌مانه‌ش به‌جۆریک گنده‌لییان باراندوه به‌سه‌ر ولاته‌که‌دا وه‌کو خۆلبارانی لی‌هاتوه، چۆن تۆ به هیچ جۆریک پی‌تخۆش نییه که خۆل هه‌لبمژیت، به‌لام مه‌جبوری‌شی که ئه‌گه‌ر خۆلباران بی‌ت خۆل هه‌لده‌مژیت هه‌ر به‌و جۆره‌ش گنده‌لیش له‌و ولاته وای لی‌هاتوه ئه‌گه‌ر پی‌تخۆش بی‌ت و نه‌بی‌ت به جۆریک له جۆره‌کان تیوه‌ی ده‌گلیت.

Knn: ئایا پیتوايه، که کۆمه‌له که‌سانیک که ئه‌گه‌ر جۆریک تیوه‌گلانیان هه‌بی‌ت ئیتر مانای ئه‌وه‌یه، که ده‌خرینه‌ ده‌ره‌وه‌ی کۆمه‌لگه‌وه جاریکی دیکه ناکریت ئه‌وانه بخرینه‌ پروسه‌یه‌که‌وه که کادی‌ریکی باشیان لی‌ ده‌ربچیت؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: به‌لی بیگومان، به‌ بۆچونی ئیمه پیمانوايه سیستمیکی به‌پړوه‌بردنی باش له‌ناو ئه‌و سیستمه‌دا ئینسانی خراپی تیا‌دا‌بی‌ت یان جیی نابیته‌وه یا چاک ده‌بی‌ت، یا ده‌چیته زیندانه‌وه یا به‌شیک ده‌بی‌ت له سیستمه باشه‌که، له سیستمیکدا که گنده‌لیی تیا بی‌ت به سیستمیکی سیستماتیک پیاوی باشیشی تیا‌دا بی‌ت یا ده‌بی‌ت له‌گه‌ل شه‌پۆلی گنده‌لییه‌که به‌روات یا

دهچيته دهرهوهی سیستمه که له بهر نهوهی سهرچاوهی وهکو باسمرکد ژینگه که کاتیك که سیستمی سیاسی ژینگه ی گندهللی دروست دهکات شتیکی ئیعتیادییه.

Knn: زورباشه له سهر ژینگه که ده مهویت توژیك رونکردنهوهی زیاترم پیبدهیت کاتیك دهلییت ژینگه که یاخود تاکه کانیش به شیوهیه کی گشتی یا به ناچاری گندهل دهکات ئیمه خاوه نیی ژینگه یه ک بین، که تاکه کان به ناچاری گندهل بین ئه مه تاکه کان یاخود سیستمه که یه؟

نهوشیروان مسته فا: به لی، تو له ولاتیكد کاتیك بتهویت ته عین بیت پیویستی به وه بیئت که واسیته یه ک بکهیت یا نهوهی که پشتگیری حیزیت پی بیئت بتهویت خانو بکهیت، بو قهرز وهرگرتن و زهوی وهرگرتن پیویستیت به واسته بیئت، بتهویت په ساپورت و جنسیه ی عیراقی دهر بیینی پیویستی به واسیته هه بیئت، بتهویت له جامیعه و خویندنی بالا بخوینیت پیویستی به واسیته هه بیئت، بیگومان ئه مه به شیکه له گندهللی ئه مه ش سیستمه که وای لی کردوه ئه گهر ئه و سیستمه قانون سهرور بوایه و ده زگای لیپرسینه وه هه بوبایه بو ئه مجوره کارانه و ئه گهر شان به شانی هه بونی گندهللییه ک لیپرسینه وه ش بوبایه، بیگومان ئه و ته شه نه ی نه ده کرد له ولاتیكد که لیپرسینه وه نه بوبیئت له ولاتیكد که سهرچاوه کانی دارایی هه موی به ده ست حیزبه وه بیئت، یان به ده ست حکومه ته وه بیئت که س نه زانیئت که چون پاره پهیدا ده کریئت و چون سهر ف ده کریئت له ولاتیكد که هیزه چه کداره کان هه موی به ده ست خو ته و به ناره زوی خو ته به قازانجی خو ته به کاری بیینیت له ولاتیكد، که هه مو سهرچاوه کان و زانیاری له سهر گندهللی و له سهر داهات و له سهر خه رج و له سهر جوړی ته عینبونی کار به دهسته گهره کان به ده ست حیزبه کانه وه بیئت، له ولاتیكد که ناروشنی هه بیئت له ولاتیكد که تاریکی هه بیئت له دابه شکردنی سامانی ولات و له دابه شکردنی ده سه لات و له ته عینات و له هه مو ئه و شتانه، بیگومان ئه وه ژینگه یه کی له باره بو له دایکبونی گندهللی.

Knn: باشه ئەمە وایکردووە کە ئەم ژینگەییە فاسدکەر یاخود ژینگەییە کە، کە وایکردووە زۆریک لە تاکەکان فاسد بن بەتایبەت قسەییە کە هەیه لەسەر ئەوەی، کە هەتا لەسەر ئاستی تاکەکان بۆ ئەوەی کە زۆر جار ئەو ئیجرائاتانەیی کە کراوە لە کوردستاندا تا رادەییە کە هەمان ئەو گوزارشتە بوو، کە وەکو تووپیکی ماسی ماسییە گەورەکانی لێ رزگار بون و بچووەکانی گرتووە. رای بەپێژت؟

نەوشیروان مستەفا: من خۆم لەو باوەڕەدا نیم، کە گەندەلیی بەو شکڵە هەموو کۆمەلگەیی کوردی گرتییەتووە هەموو تاکەکانی گرتییەتووە ئیستاش باوەڕم وایە کە بەشی هەرەزۆری تاکەکانی کورد کەسانیکی پاکن دژی گەندەلین ئەوانەیی، کە لە گەندەلیی تیۆەگلان ژمارەییەکی زۆر کەمن ئەوانەن، کە دەتوانین بلیین لە ریزی یەکەمی دەسەلاتو لە ریزی دووەمدان و وەگەرنا خەڵکەکی دیکە خەڵکی پاکن و دژی گەندەلین.

Knn: ئەم مەسەلەییە زۆرجار وەکو دیاردە دەبەستریتووە بە وەلانی سیاسییەو، کەسیک کە وەلانیکی سیاسیی دیاریکراوی هەبێت ئیتیھام دەکریت، کەسیک کە وەلانی سیاسیی هەبێت، ئەگەر بۆ دەسەلات بێت پەردەپۆش دەکریت.

نەوشیروان مستەفا: بەلێ دەقاودەق وایە، هەتا ئەو زەمانەیی تۆ لەگەڵیانبیت و هەرچیە کەبەیت بەو شەرتەیی دلسۆز بیت لە روی سیاسییەو بۆ ئەوان بیت و وەلانی سیاسیت بۆ ئەوان هەبێت و ئیتاعەتت هەبێت بۆ ئەوان و گویراوەل بیت، بەلێ هەموو بۆ پەردەپۆش دەکەن، کاتیک کە تۆ لەوان جیا دەبیتووەو لەوان دادەبرێت، ئینجا وەکو چەکیکی سیاسیی بەکار دەھێنریت بۆ مەرامیکی سیاسیی و بۆ شکاندن و ناو زپاندنی ئەو کەسانە.

Knn: مەبەستت ئەوەیە، کە مەلەفەکانی گەندەلیی دەشارنەو؟
نەوشیروان مستەفا: بەلێ، بێگومان دەشارنەو.

Knn: قسەيەك لەسەر تۆ ھەيە لە رۆژنامەي ھاوڵاتی باس لەو دەكریت، كه تۆ بايى ئەوەي كه حكومەتى ھەريمی پى بروخيت ديکۆمىنتت لایە، بەلام كەشفت نەکردووە بۆ؟

نەوشیروان مستەفا: جارێ يەكەم سەرچاوەي ئەو ھەوالە من نيم، ھەز دەكەم دانیابن لەو، وە ئەو ھەش بۆ پاكانە نايلىم، بەلام من نەبوم، من كابرایەكەم پيموايە ھەمو ميهنەيەك پيويستى بەو ھەيە جوړيک لە ئەخلاق و ئيتيکی خوی ھەييت.

بە نمونە باسی بکەین کابرایەك سەرتاشە، یان ژنيك سالفونی ھەلەقەي ھەيە، ژنيك دەچیتە لای ئەو سەري چاك بکات، کاتيک دەبينيت كە سەري كەچەلە یا سەري پەرە لە برین، ئەو كەسەي كە سەري ئەو كەسە چاك دەکات ئەخلاقى ميهنەكەي وای داوا ليدهکات كە ناييت بپروات لەملاولا باسی ئەو بکات ئەھا فلان كەس فلان عەيبی ھەيە، منیش بە ھوكمی ئەو ھەي كە لە مەوقعيكي مەسئوليەتيكي بەرزدا بوم بە سەدان مەلەفي جياجيا نەك ھەر مەلەفي گەندەليي، مەلەفي ئەخلاقى زۆر ھا خيزان كەوتووتە بەردەستم ھي ژن ھي پياو ھي كۆرا ھي كچ، مەلەفي دزی كەوتووتە بەردەستم مەلەفي جاسوسي كەوتووتە بەردەستم مەلەفي شتى خراپ كەوتووتە بەردەستم، بەلام ئەخلاقى سياسيى من ريگەي بە من نەداو، كە تەشھير بە ھيچ كەسيك بەكمو ناوی ھيچ كەسيك بەرم، لە كاتی پيويستدا ئەگەر پيويستى كرديت باسمان كردو، كە فلان كەس شتى لەسەرەو لە ھەنديك مەناسەبەتدا باسمان كردو، بەلام من ئەو جيهەتە نەبوم، كە بە تايبەتي ئيمە ئەو دەسلەتە نەبوین كە بتوانین ھەمو ئەوانەي كە لە گەندەلييەو گلاون بدەين بە دادگا تاوھكو ھيني بکەن، من كابرایەكي سياسيى وھكو سياسيى ھاوتووتە بەردەستم دەمتوانی بەكاری بيتم وھكو چەكي سياسيى بۆ تەشھيرو ناوژراندن، بەلام ئەخلاقى سياسيى ريگەي بەو نەداو.

Knn: كاك نەوشیروان ئەو ھەي كە سەرنجی لە گوزارشت، یاخود لە وتاری تۆ داييت ھەميشە كە باس لە گەندەليي یا كۆمەليک چەكمی ديكەيش دەكریت لە

شەخسەنە لای دەبەیت، دەیخەیتە سەر سیستەمە کە دەتوانیت پێم بڵێت کاتێک دەلێت پێویستە ئەم سیستەمە بگۆڕیت بۆ ئەوەی کە دژایەتی گەندەلێی راستەقینە بکړیت مەبەستت کام سیستەمی حوکمەیه؟

نەوشیروان مستەفا: بەلێ، لە سیستەمێکدا کە بودجەی گشتیی ئاشکرا بێت چۆن سەرف دەکړیت و چۆن بێت، لە سیستەمێکدا، کە یاسا سەرورەر بێت ئەگەر یەکیەکە مۆکۆپری هەبوو مخالفە هەبوو بەبێ جیاوازی پلەو پایەیی سیاسی و کۆمەڵایەتی و دەسەلاتەکانە وە بەدریخت بە دادگا، لە سیستەمێکدا، کە سەرچاوەکانی زانیاری تا ئەندازەی ئەوەی کە هەپەرشە لە ئاسایشی نەتەوێکەت نەکات لە بەر دەستی رۆژنامەنوس و لە بەر دەستی ئیدیعیای گشتیی و لە بەر دەستی ئەوانەدا بێت، بەلێ لەو سیستەمە گەندەلێی کەم دەبێتە وەو ئەگەریش بێت گەندەلێی دەبێتە زاهیرەیهکی فەردی نابێتە زاهیرەیهکی نێزامیی، بۆ نمونە فەرقي بەینی بەغدا و کوردستان بکە، لە کوردستاندا تەنیا یەک دەزگا هەیە پێی دەوترێت دیوانی چاودێری دارایی، ئێستا حاالی حازر دو دیوانی چاودێری هەیە یەکیکیان لە هەولێر و یەکیکیان لە سلێمانی، یەکیکیان یەکیکیان دایناوە و یەکیکیان پارتیی دایناوە لە هەمان کاتدا لە بەغدا چەندین دەزگا هەیە بۆ لێپێچینە وەو زاهیرەیه گەندەلێی لە سەروی هەمویانە وە هەیهێتە نەزاهە هەیه، کە هەیهێتێکی سەر بەخۆیە لەلایەن پەرلەمانی عێراقییە وە دیاری دەکړیت و باوەڕیان پێی دەدریت، لە پەنای ئەواندا دیوانی چاودێری دارایی هەیە لە پەنای ئەواندا موفەتیشیەتی عام لە هەمو وەزارەتێکدا هەیە، کە ئەویش دیسان ئیشە کە لێپێچینە وەیه، لە پەنای ئەواندا بە تەنیشت ئەوانە وە لێژنەیه کە هەیه بۆ نەزاهەت لە پەرلەمانی عێراقیدا، کە تەعقیبی هەمو ئەو شتەکانە دەکات و دەتوانیت هەر وەزیریەک و هەر کەسیکی بۆت بانگی کات بۆ لێپرسینە وە لە کوردستانە کە ی ئێمەدا تەنیا یەک دەزگا هەیه، ئەو دەزگایەش لە ژێر کۆنترۆلی حیزبدايه.

Knn: پیتوانییه دروستکردنی دهستهیهکی نهزاهه له کوردستان و له شیوهی ئهوهی بهغدا بهشیك لهو کیشانه چارهسەر دهکات، که ئیستا بهرپرژت باست کرد؟

نهوشیروان مستهفا: نهخیر من پیموانییه، لهبهر ئهوهی که تائیستا ههمو دامودهزگاکانی حکومهت ههمو ئهوه دهزگایانهی که له کوردستاندا دروست دهکریت، ههمووی لهژێر دهسهلاتی حیزبدایه له ریگهی حیزبهوه دروست دهکرین به تهزکییهی حیزب دروست دهکرین، لهبهر ئهوهی ئهوه دهزگایانه بی لایهن نین، دهزگای نهزاهه یان دهزگای دیوانی چاودیتری دارایی پیویسته لهسهر بنچینهی پیشهیی لهسهر بنچینهی عهدهالت لهسهر بنچینهی جوړیک له بی لایهنی له کاروبارهکانی ولادتا دروست بکریت، من گومانم ههیه لهوهی که ئیستا حالی حازر ههرچی دهستهیهکی نهزاهه له کوردستاندا دروست بکریت بتوانیت بی لایهنی خوی بپاریزیت بتوانیت له ههیمههههی حیزب له دهسهلاتی حیزب له ناموژگاری حیزب له فهرمانی حیزب دههچیته دههوه.

Knn: باشه لهو کاتهدا دهبیئت پهنا بهریت بۆ نهزاههی عیراقی یهعنی تۆ پهنا بردن بۆ نهزاههی عیراقی چۆن دهبینیت؟

نهوشیروان مستهفا: من پیموایه پهنا بردن بۆ ههیهتهی نهزاههی عیراقی یان ههر دهزگایهکی دیکه ی فیدرالی له کوردستاندا عهیب نییه، ئیمه به گوێرهی دهستوری عیراقی تائیستا بهشیکی له عیراق، میزانییهی ئیمه بودجهی ئیمه بودجهی ههریمی کوردستان له بهغداوه دیت ئازوقه ی ههریمی کوردستان له بهغداوه دیت سوتهمهنی ههریمی کوردستان له بهغداوه دیت، تهنا ته داو دهزمانیش بهشیکی زۆری له بهغداوه دیت، لهبهر ئهوهش عهیبیکی تیانیه دوای ئهوه به گوێرهی دهستوری عیراقی بهرهو ژوری (١٠) ههیهتهی موستهقیل ههیه بۆ بهرپروه بردنی ههندیك لهو جومگه گرنگانهی دهولت، که له عیراقدا ههیه لهوانه بۆ نمونه، کومسیونی بالای ههلبژاردنهکان لهوانه ههیهتهی نهزاهه کو مهلیك دامودهزگای دیکه ههیه، که ئهمانه دهزگای فیدرالی ههچ عهیبیکی

تیانییه، که ئەمانە بێن بۆ کوردستان لە کاتییدا تۆ ریگە دەدەیت بە ریکخراوە نیۆدەولەتییهکان، عێراق ریگە دەدات بە مۆنەزەمەیی شەفافیهتی عالەمی بێت تەماشای ئەمانە بکات، خۆی چەندین کۆمپانیای لیکۆلینهوێی مالییان لە ئەمریکاو لە شۆینەکانی دیکەو بە بانگ کردو، چ عەبییکی تیا بە ئەگەر دەستەیی نەزاهەیی ئێمە بە جۆریک لە جۆرەکان لە ژێر دەسەلاتی فیدرالییدایت، من نمونەیهکی بچوکت بۆ باسکەم لەم هەلبژاردنەیی دوایدا تۆ وەک دەنگدەریکی کورد یا هەر دەنگدەریکی کورد من لە وێژدانی دەنگدەریکی کورد دەپرسم، ئەو پێوابو مۆچەخۆریکی حیزبی که پشتیوانی لە حیزبیک دەکات لەسەر سندوقەکه دابنیشیت بۆ مۆراقبە یاخود عێراقییهکی بێ لایەن بێنی لە شارەکانی دیکەیی عێراقەو سەرپەرشتی سندوقەکه بکات بەبێ لایەنی بەبێ ئەوێ که پشتیوانی لە هیچ حیزبیک بکات، کامیان باشتەر؟ بێگومان دەلییت بێ لایەنەکه باشتەر لەبەر ئەو لە حالەتیکی واشدا پەنا بردن بۆ هەینەتیکی نەزاهەیی بێ لایەن باشتەر لەوێ که هەینەتیکی نەزاهەیی لایەندارت هەبێت لە کوردستاندا.

Knn: زۆر جار نەیارەکانت بۆ ئەمە رەنگە تاوانبار یاخود تۆمەتبارت بکەن، بۆ ئەوێ که ئێو پەنا دەبەن بۆ عێراقی عەرەبی و زۆرجاریش بە تاییبەت باس لە کۆنە بەعسییهکان یا شۆقینییهتی عەرەبی دەکریت لە بەرامبەردا؟

نەوشیروان مستەفا: پێموایە ئەو بەشیکی بوختانە، قەسەیهکی راست نییه که ئێمە پەنامان بۆ شۆقینییهتی عەرەبی بردو، وابزانم که سیش ناتوانییت موزایەدە بەسەر ئێمەدا بکات، هەرچی ئێمە بناسییت دەزانییت ئێمە دەیان سال لە مەملانی دابوین لەگەڵ شۆقینیزی عەرەبی لە پێناوی مافە نەتەوێیهتییهکانی گەلی کوردا، من نەبوم ئەو کەسە که دەستم تێکه لاوکردو لەگەڵ بەعسدا، ئێمە شەڕی بەعسمان کردو شەڕی شۆقینیزمان کردو لە هەموو قۆناغەکانی که ئێمە بەشداریمان کردو لە ژبانی سیاسی کوردستان و عێراقدا ئەوەندەیی توانیومانە هەولمان داو که مافەکانی گەلی کورد جێبەجێ بکریت، من پێشموایە که دەولەتی عێراق دۆژمونی ئێمە نییه ناییت بە چاوی دۆژمنەو

سەیری دەولەتی عێراق بکەین دەولەتی عێراق سەرۆکی کۆماری کوردە، جیڭری سەرۆک وەزیرانی کوردە، وەزیری دەرەوی کوردە، وەزیری سەرچاوەکانی ئاو کوردە، وەزیری پێشەسازی کوردە، وەزیری ژینگە کوردە، سەرۆکی ئەرکانی جەیش کوردە جیاواز لە پەرلەمان، کە (٥٨) نوێنەری کورد لە پەرلەمانی عێراقی هەیە من بە چاوی دوژمن تەماشای پایتەختی عێراق ناکام تەماشای دەولەتی عێراق ناکەم، بەلکو وەکو بەشدار وەکو هاوبەش چاو لە دەولەتی عێراق دەکەم بۆ ئەوەش هیچی تیاننیه ئێمە لە هەندێ حالتدا پەنا بەرینەبەر مەركەز بەتایبەت ئەو مەركەزەى كە ئێمە خوێمان شەریکین تیايدا.

Knn: ئەمە دژاو دژییەکی تیاپە لەگەڵ دەستوردا یا پێچەوانەى دەستورى عێراقى دەبیتهوه، كە لەم حالەتانهدا هەرێم پەنا بەریتە بەر دەستە قانونییەکانی مەركەز؟

نەوشیروان مستەفا: بە گۆڕەى جوۆرى تیگەیشتنى من ئەك پێچەوانە نییە، بەلکو دەقاودەق لەگەڵ دەستوردا دەگونجێت.

Knn: با بگەرێنەووە سەر دۆخە ناوخییەكەى گەندەلیی، پێتواپیە كە ئەو كادیڕانە یاخود ئەو كۆمەلگەى كە نێزامیكى گەندەل یاخود گەندەلكەر كاری تێدا كردهیە عەنى كادیڕە كۆنەكان دەتوانن سەر لەنوێ لە سیستیمی رێكۆپێكداریك بخەنەووە بۆ ئەوێ لە كۆمەلگەى كە تەندروستدان ئاراستە بكۆین؟

نەوشیروان مستەفا: لەپێشەووە حەز دەكەم ئەووە بۆی "بە شانازییەكى گەورەووە دەلیم بەشیكى هەر زۆرى هاوێ ناسراوەكانى ئێمە ئەوانەى كە لەم جولانەووەیدا هاوكارى من بون و تەنانەت ئەوانەى كە دەرچون بۆ پەرلەمانى كوردستان لەوانە نین، كە بە هیچ جوۆرىك لە گەندەلیی تیوەگلابن، من شانازی دەكەم لە لایەكەووە بەوان لە لایەكى دیکەیش ئەووە، كە ئەو كادیڕانەى كە لە حیزبەكاندا بون یەكێتیى سۆقیەت كۆ راستى كردهووە هەر كادیڕەكانى حیزبى شیوعى سۆقیەتى پۆلۆنیاو بولغاریاو هەنگاریاو چيكۆسۆفاكیاو ئەلمانیاى شەرقى و ئەمانە رۆمانیا كۆ گۆپینى بنەپەتى سیاسى كۆرد لە وڵاتدا هەر كادیرو ئەندامانى ئەو حیزبانەى كە لە حكومەتدابون یەعنى چ عەبیىكى تیاپە ئەگەر كادیرى حیزبە دەسەلاتدارەكانى كوردستان پاش ئەوێ كە ناویمید دەبن لەوێ كە گۆپان لەناو داخیلى حیزبەكاندا ناكۆیت لە رێگەى گۆپینى

حیزبه وه ناتوانن گوڤین له په یکه ره ی دهوله ت و حکومتی هه ری می کوردستاندا بکه ن، چ عه یی کی تیایه ئه گه ر بێن له جولانه وه یه کی وه کو گوڤاندا به شداری بکه ن بۆ ئه وه ی که به شداری له گوڤین و له چاککردنی باری سیاسی ولاته که و سیستمی سیاسی ولاته که، پیموایه هیچ عه یی کی تیانییه به ته جروبه ی میلله تان به عه کسه وه دهوله مه نده به وه.

Knn: یه عنی ئه م خیتابه ی تو بۆ دهره وه ی ئه و که سانه شه، که له دهره وه ی بزوتنه وه که ی ئیوه ن که گوڤانه؟، مه به ستم ئه وه یه که زۆرجار له لایه ن ده سه لاته وه دنیا به ره شو سپی ده بیند ریت ئه وه ی ئیوه یان ئیوه به زه وره ت دنیا به ره شو سپی نابینن؟

نه وشیروان مسته فا: من حه ز ده که م لیڤه دا یه ک خال رون بکه مه وه ئه ویش ئه وه یه: ئیمه ئه م بزوتنه وه ی ئیمه بزوتنه وه ی گوڤان خۆمان به جیگره وه ی یه کیتی یان به جیگره وه ی پارتیی نازانین، ئیمه پیمانوایه پارتیی وه کو حیزبێک میژویی هه یه و ده مینیت و یه کیتیش وه کو حیزبێکی میژویی هه یه و ده مینیت، ئیمه بزوتنه وه یه کی تازه ین ده نگیی تازه ین ریبازیکی تازه ین به شیوه یه کی ئیشکردنی تازه ها توینه ته مه یدان و له ته نیشته ئه وانه وه دانیش توین ئیمه خۆمان به به دیلیکی ئه وان نازانین ئیمه به شی خۆمان هه یه له و ولاته ده توانین کاری تیابه کین و ئیشی تیابه کین ئه وانیش مه جالی ئیشکردنیا ن هه یه و ئیمه ش مه جالی ئیشکردنمان هه یه، ئیستا بۆچونی سیاسیمان بۆ جوړی به رپوه بردنی ولاته که جیاوازه ئیمه به و ریگه یه ده یکه ین و بیگومان ئه وه ی که دیت له بزوتنه وه ی گوڤاندا به شداری بکات هه ندیک له وانه ن، که وه ختی خۆی له حیزبه کاندایه شدارییان کردوه به لام به شیکیشی له وانه ن، که هه رگیز حیزبایه تیان نه کردوه و خه لکی بۆ لایه نن خه لکی ئه وانه ن که قازانجیان هه یه له چاککردنی باری ژیا نی سیاسی ئیستای کوردستانی عیراقدا.

Knn: تو پیشتر له ناو حیزبدا و دواتر که وازه یناوه، ئیستا که گوڤان سه ره که وتوه له خیتابی خۆتا زۆر دژایه تی گه نده لیت راگه یاندوه، ئیستا که بونه ته قه واره یه کی به هیژ یاخود کوتله یه کی په رله مانیی له په رله مان ی کوردستاندا به هه مان ئاراسته و به هه مان حه ماس درێژه ده دن به دژایه تی کردنی گه نده لیی؟

نه وشیروان مسته فا: به لێ، بیگومان

ئىمە لايەنگرى ئەوھىن كە پارىژگان چەندىن دەسەلاتى ياسايى و ئىدارىي و داراييان ھەبىت

سازدانى: knn

لەھەمو دنيادا لەكاتى ھەلمەتى ھەلبژاردندا جورىك لە مەملانى و رکا بەرى لە
نيوان ھەمو ھىزو ھىزبو ئەولايەنانەدا دروستدەبىت، كە مەملانى دەكەن
لەسەر دەسەلات، ئەم ھالەتەش لەھەريىمى كوردستان بەدور نىيەو لەنيو
ليستەكاندا جورىك لە پرۇپاگەندەى دژ بەيەك ھەيە، بەتايبەت ھەلبژاردنى
ئەمجارە كە جورىك لە مەملانى توندى بەخووە بىنيو، چونكە ليستى جياواز
لە ھەلبژاردنەكەدا مەملانىدەكەن، يەكك لەو ليستانەش گۆرانە كە
جەماوەريىكى بەرفراوانى لەدەور كۆبۆتەو، لەبەر ئەو كۆمەلىك پرۇپاگەندە
لەدژى بلاو كراوەتەو، لەو پرۇپاگەندانەش ١- (ليستى گۆران ٢- (٢- (دژ
بەھەوليرى بادىنانە) ٣- (نەوشىروان مستەفا: (ناوچەگەرى بەكات، بەتايبەت
سليمانى) ٤- (ئەگەر ليستى گۆران دەسەلات بگريتەدەست، ئەوا ھەرچى
فەرمانبەرى سەر بە يەكيتى و پارتىيە دەريدەكات).

بۆ وەلامدانەو ھى ئەم پرۇپاگەندانە (knn) بەپيويستمانزانى ئەم ديدارە لەگەل
بەريز (نەوشىروان مستەفا) سەرۆكى ليستى گۆران ئەنجامدەين.

Knn: سەرەتا دەپرسين تيروانىنى ئيوە سەبارەت بەئايين چۆنە؟

نەوشىروان مستەفا: ديارە كوردستان لە كۆنەو ئەو دانبۆو مرقى ليژياو،
كۆمەلىك ئايىنى جياجياو مەزەبى جياجياي تيداژياو، بەلام زۆرينەى خەلكى
كوردستان موسولمانن، زۆرينەى خەلكى كوردستانى عىراقيش نەك ھەر
موسولمانن، سوننەشن.

ئەو ەى بۆ ئىمه جىگه ى شانازىيه له ميژوى هاوچەرخى كوردا، له ماوه ى سه د سالى رابردوا به هيج جوړىك له كوردستانى عىراقدا ئاژاوه ى ئاينى له نيوان ئاين و ئاينىكى دىكه دا، ئاژاوه ى تائيفى روى نه داوه، به لكو به پيچەوانه وه هه مو ئه و ئاينانه ى له كوردستاندا پىكه وه ده ژين، ئاينى ئيسلام، مه سىحى، كاكه ى، يه زىدى، له مه زه به كانيشدا مه زه به ى سوننه، شيعه، شه به ك، هه مو ئه وانه به ته بايى پىكه وه ژياو ن بيته وه ى دوچارى شه پرى ئاينى يان تائيفى ببنه وه. دياره فه زلىكى گه وره ى ئه مه ش ده گه رپته وه بۆ پيشه وا ئاينيه كانى ئاينى ئيسلام كه له كۆمه لگه ى كوردستاندا خه لكيان راهيئاوه به گيانى ليبوردين و گيانى يه كتر قبول كردنى ئاينى.

ئەو ەى په يوه ندى به ئىمه وه هه بيّت، ئه م جولانه وه ى ئىمه جولانه وه ى هه ى به رفراوانه، ئه م جولانه وه ى ئىمه ئاين و مه زه به ى جياوازي تىدايه، له ناو ريزه كانى ئىمه دا خه لكىكى زۆره ى هه كه موسولمانن و ژماره ى هه ى زۆيشيان (موت ده يينن) نه ك هه ر ئه و ى به شونا سنامه موسولمانن، به لكو (مولته زمين) نوژه كه ن و هه مو فه رزه كانى ئاينى ئيسلام جيبه جيده كه ن، له هه مانكاتدا له ريزه كانى ئىمه دا مه سىحى و يه زىدى و كاكه ييش هه ى، له ناو موسولمانه كاندا شيعه مان تىدايه، سوننه مان تىدايه، شه به كمان تىدايه.

ئەم جولانه وه ى ئىمه جولانه وه ى هه ى به سهر بنچينه ى ئاين دامه زرايىّت، وه ك هه ندىك له ريكخراو و حيزبه سياسيه كان، به لكو ئه م جولانه وه ى ئىمه جولانه وه ى هه ى كه له سهر بنچينه ى (نيشتمان) دامه زراوه.

پيمانوايه له م نيشتمانه دا هه مومان يه كشت كو مانده كاته وه، ئه و يش برايه تيبه له نيشتماندا، هه روه كو چۆن برايه تى هه ى به له خوينا، ئه وانه ى خزمى يه كترن، برايه تى هه ى به له نايندا، برايه تى هه ى به له مه زه به دا، برايه تى هه ى به له يرو باوه پرى سياسيدا، ئه و ى ئىمه كۆده كاته وه برايه تيبه له نيشتماندا، له م نيشتمانه دا هه مو ئه وانه ى سهر به ئاين و مه زه به ى جياوازن ده توانن پىكه وه بژين و هه مو مافه كانى هاو لايتيونيان هه بيّت، له هه مانكاتدا ئىمه وه كو كۆمه لگه ى هه ى كه

به شى زۆرى كۆمه لگه كه مان موسولمانه بىگومان ئيمه حورمهت و ريزى
 بينه ندازه له عه قيدهى كۆمه لگه كهى خومان دهگرين، په پرهوى دهكهين،
 پيروزيه كاني ئاينى ئيسلام هه موى له لاي ئيمهش پيروزن، ئه كه سانه شى
 ئه و جۆره پروپاگه ندا نه بو ئيمه دهكه ن راست ناكه ن و بو شكاندنى ئيمه يه،
 بۆ نمونه ئه وه ندهى په يوه ندى به خۆمه وه هه بىت، يه كيك له كۆنه هاوړيكانمان
 له رۆژنامه يه كدا گله يى ئه وهى له من كردبو كه من به دريژايى ژيانم دژى ناين
 شتم نه نوسيوه، له وه ده چي ت ئه مهش يه كيك له وه ره خنا نه بىت كه من پشتراستى
 بكه مه وه بلي م "من به دريژايى ته مه نم شتي كم دژى ناين نه نوسيوه"، چونكه من
 خۆم با وه پرم وايه عه قيدهى ئاينى وه سستى نه ته وايه تى له دهر ونى مرو فدا به هيچ
 شي وه يه كه نامري ت، ئه زمونى يه كي تى سوقييه ت سه لماندى بو دنيا كه نه دين
 له ناو ده بري ت، نه هه سستى نه ته وايه تى، له به ر ئه وه ئيمه بيجگه له وهى كه خۆمان
 وه كو به شيك له كۆمه لگه كهى ئيسلامى كوردستان داده نيين ريزى ئيحتيرامى
 عه قيدهى دينى هاو نيشتمان يانى خۆمان دهگرين، له ناو مال و كه سو كارى
 خۆشماندا په پرهوى له هه مو ريو شوينه كاني ئيسلام دهكهين، ئه وان هى كه نه وه
 پروپاگه ندا نه بو ئيمه دروست دهكه ن، بىگومان له به ر ئه وه يه ناتوانن تۆمه تبارمان
 بكه ن به گه ن ده لى، مه له فيكى ئه وه نده ره شمان نيه وه له سه ر شتى دي كه
 عه يبدارمان دهكه ن، له به ر ئه وه ئه و جۆره قسانه مان بو هه لده به سن، به لام
 يه كشتى تر هه يه، ئه و يش ئه وه يه كه پيمان خو شه پيشه واو زانايانى ئاينى
 پيشه واى هه مو لايه كه بن، بىگومان ئه وان يش وه كو هه مو هاو لا تيه كه
 كوردستان ئازادن له وهى كه دهنگ به چ حيزيك يان به چ ليستيك دهده ن، به لام
 ناشيت مزگه وتو مينبه رى پيروزى مزگه وت به كار به يئن بو پروپاگه ندهى
 حيزيبى، ئيمه هه روهك چۆن لايه نگرى ئه وهين زانكو سه ربه خو بىت، لايه نگرى
 ئه وهين په روه رده سه ربه خو بىت، لايه نگرى ئه وهين قوتا بخانه كان سه ربه خو بن،
 لايه نگرى ئه وه شين كه هه مو مزگه وته كان، ئه وقاف، ماموستايانى ئاينى،
 يه كي تى زانايان، ئه مانه هه مو سه ربه خو بن و دوربن له ده سستيوه ردانى حيزيبى،

وهك ئىستا هەندىك لايەن دەيكەن، مەلاكان بەكار دىنن بەداخەو، بەدرىژايى مېژو ژمارەيەكى زۆرى پياوانى ئايىنى پېشەواو پېشەرەوى كۆمەل بون، لەهەمانكاتدا بەدرىژايى زەمەنەش دەسلەت توانىويەتى لەناو زانايانى ئاينىدا هەندىك كەس بىكرىت بۆلەو، رىكلاميان بۆيكەن، بەگورتى ئەوانەى ناويان ناون (وعاچ السلاگين).

Knn: بۆچونتان چۆنە سەبارەت بە پەيوەندىيى سياسەت و ئاين؟

نەوشىروان مستەفا: پېمانوايە ئاين رۆلىكى گرنكى هەيە لەروى كۆمەلەيەتتەيەو بەتايبەت لە پەرورەدەكردنى مەوفا، هەرەك ئاين رۆلىكى گەرەى هەيە لەكاروبارى سياسىدا (نەك بەماناي حيزايەتى)، بەلكو مەلای مەگەوت، زاناي ئاينى بەشەيكەن لەكۆمەل، هەمو ئەو گىروگرفتەنى لە كۆمەلدا دىتە پېشەو، هەمو ئەو قەيرانە ئابورىو كۆمەلەيەتىو رۆشنەيىيانەى كە دىنە پېشەو، ئەوانىش دەگرىتەو لەبەر ئەو دەزگای ئاينى، مەگەوت دەبىت شوينى كۆبونەو، هەمو مان بىت، نابىت وای لىبكرىت تەنبا بۆ لايەنەيىكى سياسى ديارىكرابىت، چونكە ئەو لەباتى ئەو، خەلك كۆبكاتەو دەبىتە هۆى دروستبونى ناكۆكى لەناو خەلكدا، پېمانوايە كە دەبىت مەگەوت رۆلى گرنكى هەبىت لەپەرورەدەكردنى كۆمەلەيەتىو سياسىي خەلكدا، بەلام بە لای حيزايەتەيدا نا، ياخود تەرخانكردنى مەگەوت بۆلەيەنەيىكى ديارىكرابىت، بەلكو مەگەوت دەبىت شوينى كۆبونەو، هەمو مان بىت، نەك يەك لايەن.

Knn: رۆژانە گوئىبىستى ئەو دەبين كە بزوتنەو، گۆران دەيەو، كودەتا بەسەر حكومەتدا بكات، وەلامى ئىو، بۆ ئەو چيە؟

نەوشىروان مستەفا: بەبۆچونى من ئەو، ئەم قەسەيەدەكات لەزانستى سياسىدا هەيچ شارەزايەيەكى نەيە، چونكە كودەتا بە سوپادەكرىت، دەبىت سوپا بروت لەشەويكى تاريكدا دەستبەكرىت بەسەر كۆشكى كۆمارىو دەزگای راگەيانەندا، بەلام ئىمە نەسوپامان هەيەو نە هيزى چەكدارمان هەيە.

ئىمە نامانەوئىت كودەتا بکەين، ئىمە دەمانەوئىت گۆپرين بکەين و گۆپرينىش بەھىچ جورىك ماناي روخاندن و كودەتا نىيە، ئىمە دەمانەوئىت گۆپرين بکەين لەشيوەى بەرپۆەبردنى حوکمرانىدا، دەمانەوئىت گۆپرين بکەين لە پەرلەماندا و گۆپرين بکەين لە ئەنجومەنى وەزيراندا، دەمانەوئىت گۆپرين بکەين لە دادگا و لەھەمو دامودەزگاكانى حوکمەتى ھەريىمى كوردستاندا بەرەو باشتر، ئىمە ھەرگيز بىر لەروخاندن ناکەينەو ە بىر لەتيكدان ناکەينەو، ئەو ەى بىرى ليدەکەينەو ە گۆپرينە بەرەو باشتر، ھەرەك باسکرد ئەوانەى ئىمە تۆمەتبارەکان بە كودەتا ديارە شارەزاي کاروبارى سياسى نين.

Knn: پروپاگەندەى ئەو ە خريتتە پال ئيو ە كە گۆپان ناوچەگەريىتى و سليمانىچيتى دەكات، وەلامى ئيو ە چيە؟

نەوشىروان مستەفا: ئەم پرسىيارە شتيكى بيرخستەو ە، بەداخەو ە ئەمە جارى دوھەمە ئەم قسەو باسە لەگەل من دەكرىت، جارى يەكەم كە ئەم پرسىيارە لەمنكراو ە، لەگەرمەى خولى دوھەمى شەپى ناوخۆدا بو، ئەوكاتە كاك(كەريىم عوسمان)ى رەحمەتى سەرپەرشتيار يان بيژرەبو لە تەلەفزيۆنى گەلى كوردستان كە لەھەوليرەو ە پەخشى دەکرد، ئەو ەات بۆلاى من و ەمان پرسىيارى ليىكردم كە گوايە من وتبيتم (كوئى موقەدەسە) ئەو قسەيەى من لەگەلى كوردستان بلاوبو ە لە كوردستانى نويش، بۆيە بەلامەو ە سەيرە لەدواى ئەم ەمو سالەمان قسە دوبارە دەكەنەو ە.

ئىمە نەك ناوچەگەريىتى ناکەين، بەلكو ئىمە جولانەو ەيەكى سياسين، ئىستاو دواروژيش، كۆمەليىك شت ەيە تيىمانپەراندو ە، ھەركەس لە ئىمە سنورى ناوچەو بنەمالەو قەبيلەمان تيىپەراندو ە، سنورىكى زۆر فراوانتر كە پييدەوترىت نەتەو ەى كورد، كۆماندەكاتەو ە، ھەربۆيە ھىچ كەسيىك لەئىمە لەقەبى ەشيرتمان ھەلنەگرتو ە، ئەگەر نا ئىمە دەمانتوانى لەقەبى بنەمالەكەى خۆمان يان ئەو ە شيرەتەى لەبنجوبنەواندا ەمان بو ە ھەلبگرين، وەك ەنديىك كەس كە شانازى دەكات بەلەقەبى ە شيرەتەكەيەو ە، ئىمە لەناوچەگەريشدا لەگونە

تێپه‌ریوین بۆ شار له‌شاریشه‌وه تێپه‌ریوین بۆ سنوورێکی فراوانتر که پێیده‌وتریت نیشتیما، ئه‌ویش کوردستانه، ئێمه‌ خۆمان به‌ کوردستانی ده‌زاین نه‌ک ناوچه‌گهر، که‌سانێک که‌ گله‌یی له‌ ئێمه‌ ده‌که‌ن له‌سه‌ر ناوچه‌گهریی بابڕۆن که‌ تاوه‌کو ئێسته‌ له‌قه‌به‌کانیان به‌ناوی دێیه‌کی بجوکه‌وه‌یه، یاخود به‌ناوی شارێکه‌وه‌یه‌و شانازی پێوه‌ده‌که‌ن، ئێمه‌ نه‌ک هه‌ر به‌ماله‌و قه‌بیله‌و عه‌شیره‌تمان تێپه‌راندوه بۆ سنووری نه‌ته‌وايه‌تی کورد، نه‌ک هه‌ر سنووری گوندو شارۆچکه‌و شارمانکردوه، بۆنیشتمانێکی گه‌وره‌تر که‌ ناوی کوردستانه، به‌لکو جیاوازی و ململانی ناوخویی حیزببیشمان تێپه‌راندوه، ئه‌و ململانییه‌ی ئێمه‌ هه‌مانه‌ له‌گه‌ڵ تیکرای سیستمی سیاسیی له‌کوردستاندا، که‌واته‌ ئێمه‌ به‌هه‌مو شێوه‌یه‌ک له‌ سنووری ناوچه‌گهری ده‌رچوینه‌ته‌ ده‌ره‌وه، چوینه‌ته‌ ناو سنوورێکه‌و که‌ ناوی نه‌ته‌وه‌ی کوردوونیشتمانی کوردستانه. سنوورێک که‌ ناوی هه‌ریمی کوردستانه.

Knn: ئه‌گه‌ر ئه‌مه‌ بیروبوچونی ئێوه‌یه، بۆچی ئه‌وه‌نده‌ به‌ناوچه‌گهرییتۆمه‌تبار ده‌کریین؟

ئه‌وشیروان مسته‌فا: ئه‌وه‌ به‌شێکه‌ له‌فه‌لسه‌فه‌ی سیاسیی حوکم، ئێمه‌ باوه‌رمان به‌وه‌ نییه‌ که‌ هه‌مو ده‌سه‌لاته‌کان کۆبکریینه‌وه‌ له‌ده‌ستی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیراندا، یان له‌ده‌ستی چه‌ند که‌سیکدا، ئێمه‌ باوه‌رمان به‌وه‌ نییه‌ که‌ هه‌مو یه‌که‌ ئیدارییه‌کانی سه‌رتاسه‌ری کوردستان چاوه‌ڕوانی ده‌ستی چه‌ند که‌سیکهن له‌ هه‌ولێر.

له‌ به‌رپێوه‌بردندا دو جۆره‌ به‌رپێوێردن هه‌یه‌ یه‌که‌م: به‌رپێوه‌بردنی که‌ پێیده‌وتریت ستونی یاخود (ئیداره‌ی عه‌مودی) به‌رپێوه‌بردنیکیش هه‌یه‌ پێیده‌وتریت به‌رپێوه‌بردنی ئاسویی واته‌ (ئیداره‌ی ئوفوقی) له‌ ئیداره‌ی ستونیدا هه‌مو ده‌سه‌لاته‌کان به‌لای مه‌رکه‌زییه‌تدا ده‌پۆن، واته‌ به‌ره‌و ناوه‌ند، بۆنمه‌ ئه‌گه‌ر به‌رپێوه‌به‌ری گشتیی قوتا بخانه‌یه‌ک ویستی ته‌واڵیته‌کی کچان یان کوپان دروستبکات ده‌بیته‌ بنوسیته‌ بۆ به‌رپێوه‌به‌ری گشتیی له‌ پارێزگاکی خۆی و

له وێوه بچیت بۆ ئه نجومه نى وه زىرانو له ئه نجومه نى وه زىرانى شه وه به روات بۆ چه ند شوینى كى تر تا به ريارى له سه ر ده دریت، ئه مه نمونه یه كى زۆر ساده ی به رپۆه بردنى ئىداره ی عه مودیه له ولاتدا كه هه مو ده سه لاته كانو دابه شكردنى سامان و ده سه لات له ده ستى چه ند كه سیكى كه مدا یان له ده ستى كه سیكدا كۆبكړیته وه به پێچه وانەى ئه مه وه، ئىداره ی ئاسۆیى دابه شكردنى سامان و ده سه لات به سه ر پارێزگاكاندا، ئیمه له كۆنه وه لایه نگرى ئه وه بوین كه پارێزگاكانى كوردستان، سلیمانى، دهوك، هه ولیر، هه مو ئه مانه چه ندین ده سه لاتى یاسایى و ئىدارى و داراییان هه بیّت بۆ ئه وه ی بتوانن ئیشه كانى خویان به شكلیكى لامهركه زى به رپۆه به رن، ئه وه ی كه باسكرد په یوه ندی به فله سه فه ی حوكمرانى و فله سه فه ی لامهركه زیه وه هه یه.

ئیمه لایه نگرى ئه وه ی كه په رله مانى كمان هه بیّت یاسا و ته شریعات بۆ سه رتاسه رى كوردستانى عێراق دابنیت و هه مو ناوچه كانى كوردستانى عێراق هه ر له زاخۆ وه هه تا وه كو كفرى پابه ندبن به جیبه جیكردنى ئه و یاسایانه وه، لایه نگرى ئه وه ی ئه نجومه نى وه زىرانمان هه بیّت پلانى ئابورى، سیاسى، كۆمه لایه تى و فره هه نگی له سه ر ئاستى هه مو كوردستانى عێراق پلانى پێنج ساڵه و ده ساڵه و پانزه ساڵه، دابنیت. له هه مانكاتدا ئه نجومه نى وه زىران ئه و لایه نه بیّت كه په یوه ندی له نیوان هه ریمو ناوه نددا رێكبخات، هه روا له نیوان هه ریمو ده و له تانى دونیا رێكبخات، به لām ئیمه لایه نگرى ئه وه نین هه مو ده سه لاته كان له ئه نجومه نى پارێزگاكانو له قايمقامه كانو به رپۆه به رى ناحیه كان به سه نرینه وه بدرین به ئه وان، ئه مه له به ره ئه وه یه پیمانه دلین ئه مانه سلیمانى چیتى ده كن، به لى من لایه نگرى ئه وه م كه ئه نجومه نى پارێزگای سلیمانى هه مو ده سه لاتى كى هه بیّت، به لām له هه مانكاتیشدا لایه نگرى ئه وه م ئه نجومه نى پارێزگای دهوك و هه ولیریش (ئومیدموايه له پاشه پوژیشدا كه ركوكیش) ئه مانه ده سه لاتى جیبه جیكردن، ده سه لاتى كارگێرى، ده سه لاتى دارایی و كۆمه لى ده سه لاتى وایان هه بیّت كه له سنورى ناوچه كى خویاندا

به پړيوه بېرته ووايان لینه کړیت بۆ هه موشتیک موحاجی دهستی سهروکی نهجومه نی وهزیران بن، ئهم بیرکردنه وهیهی ئیمه بهشیکه له فلهسه فهی سیاسیی به پړوه بردنی ولات، په یوه ندی به ناوچه گهریتیی وه نییه.

Knn: یه کیک له و پروپاگه ندانه ی بهرامبر لیستی گوپان ده کړیت نه وهیه که دهلین "نه گهر ئیوه دهسه لات بگرته دهست و هه لېژاردنه کان ببه نه وه، نه و له شکره گهر وهیه ی ده زگا کانی حوکمرانی پیښو دایمه زړاندون هه مویان دهرده که نو موچه کانیا ن ده برن؟" قسه ی ئیوه چییه؟

نه وشیروان مسته فا: بیگومان نه وه درویه کی شاخداره، دهیکه ن بۆنه وهی نه و له شکره گهر وهیه بکه ن به گژماندا، ئیمه نه ک موچه ی هیچ که سیك نابیرین، به لکو ته نانه ت بیرمان له وه کردوه ته وه نه وانه ش که موچه یان نییه جوړیک له سه رچاوه ی ژیا نیا ن بۆدایین بکړیت، بۆنمونه (ژنی مال) که ژماره یه کی زۆر زۆر له کوردستاندا، ئیمه داوای نه وه ده که یین حسابیکیان بۆبکړیت، چونکه نه و ئیشه ی له مالدا دهیکات که به خپوکردنی منال و به پړوه بردنی ناو ماله که یه تی وه ک ئیشی کارمه ندانی حکومه ته و پیویسته حسابیا ن بۆبکړیت و له بهرامبردا پاره وهر بگرن و پاشه پوژیا ن مسوگر بیټ، لایه نگری نه وه یین و داوای نه وه ده که یین بیمه ی کۆمه لایتی هه بیټ، لایه نگری نه وه یین بانکیکی تایبه تی هه بیټ بۆ یارمه تیدانی گه نجه کان، بۆنه وهی بتوانن ژن بهینن خانو بکړن، ئوتۆمبیل بکړن، دریزه به خویندن بدن، پروژهی بچوک و ناوه ندی دروستبکه ن.

ئیمه له هه مانکاتدا لایه نگری نه وه یین ناوه دانی بخړیته دیهاته کانه وه (ئیمه باوه پیمان به وه نییه به ته نیا برۆی چه ند شه قام و قوتا بخانه و مزگه وت و بنکه یه کی ته ندروستی بکه یته وه) ئیمه باوه پیمان به وه هیه که ده بیټ چۆنایه تی ژیا نی جوتیاری کورد بگوړین.

دهوله مه ندو هه ژار سود له بهرنامه که ی ئیمه ده بیینن، به لام به پړیزه ی جیاوان، نه وهی زۆرترین سودی لیده بیینیت گه نجه کانن که به شی زۆری کۆمه لگه ی ئیمه ن،

فەقیرو ھەژاری لادی و شارە لەگەڵ ژنی ناو مالدا کە ئەمانە زۆرینە ی کۆمەلگە ی کوردین، ئیمە بە ھیچ جوړیک لەم قوناغە و دوای ئەم قوناغەش دەستکاری ھەندیک سیستم ھەیە نایکەین لەوانە سیستمی موچە، سیستمی تەندروستی، سیستمی پەرورەدە، ئەو سیستمەمانە ی کە تائێستا دەقیانگرتووە بەبێ لیکۆلینە و ھەیکە ی قول و بەبێ دانیابون لە ھە ی بتوانین (بەدیل) یکی زۆر باشتری بۆدۆزینە و بە ھیچ جوړیک دەستکاری ناکەین، بۆیە ئەو پرۆپاگەندانە راست نین.

Knn: پرۆپاگەندە ی ئەو ھەش دەکەن کە لیستی گۆران ھیچ جوړە پە یو ھەندیکە ی دیبلۆماسی لەگەڵ ھیچ ولاتی کەدا نییە، بە تاییبەت ئەمریکا و بەریتانیا، ئەمە تاجەند راستە؟

نە و شیروان مستەفا: ئەگەر ئەوان پە یو ھەندیکە ی دیبلۆماسییان ھەبێت ئەمە ھیچ ھونەر یکی تیانییە، ئەوان لە بەرزترین پلە ی ھۆکمرانیان لە کوردستان و لە عێراقیشدا، شتیکی ئاساییە کە لەگەڵ دەولەتانی دنیا پە یو ھەندیکە ی دیبلۆماسی دروست دەکەن، لەگەڵ کار بە دەستانی ھۆکومەتدا دروستی دەکەن، ئەوانە پلە ی زۆر بەرزیان ھەیە، سەرکۆماری عێراق، سەرۆکی ھەریمی کوردستان، سەرۆک و ھەزیران، و ھەزیری دەرە و ھە، شتیکی ئاساییە دەبێت پە یو ھەندیکە ی دیبلۆماسی فراوانیان ھەیە، بە لām لە ھەمان کاتدا، ئیمە کە وەکو لیستی ھاتوینەتە مەیدانە و پێشتریش وەکو دەزگایەکی راگە یاندنی گەرە پە یو ھەندیکە ی دۆستایەتی فراوانمان ھەیە لەگەڵ زۆر دامودەزگای دەرە و ھە سەردان لە نیوانماندا ھەیە، ھە و لگۆرینە و لە نیوانماندا ھەیە، پە یو ھەندیکە ی باشمان ھەیە لەگەڵ ئەوانە دا، بۆ مەسەلە ی ئەم ھە لێژاردنەش ئەوان بێ لایەن دەبن و لە دوا ییشدا مامە لە لەگەڵ برا و ھە ئەمری واقعیدا دەکەن.

Knn: باس لە وە دەکەن کە نە و شیروان مستەفا مامە لە یەکی توندوتیژی لەگەڵ ژندا ھەیە، بۆ ئەمە چی دە لێیت؟

نهوشیروان مستهفا: من له م شهوانه دا له تهله فزیۆنه وه په یامیکی تایبه تم هه بو
 بۆپرسی ژنان، هیوادارم زۆربهی ژنان گوێیان لی بوییت، نه وه دیسانه وه هه
 دهچیته خانه ی نه و قسه بیینه مایانه وه که دهیکهن، بپرواناکه م پیاویک مه گهر
 نه خوش بیته نه گینا هه رگیز دژی رهگهزی می نابیت، نه و بهرنامه یه ش که ئیمه
 هه مانه بۆژنان، پیمواییته بۆیه که مجاره له ده رگای هه ندیک بابته ماندا وه که له
 په رله مانی داهاتودا هه وڵده دین هه موی بکهین به یاسا، له ناو نه و یاسایانه دا
 بۆنمونه دایینکردنی نه و موچه تایبه ته یه که بۆ ژنی مال داوای ده کهین،
 نه مه ش له پینا و نه وه دا تا ژنی مالیش جوړیک له سه ره خوێی ئابوری هه بیته،
 پیویسته نه و کاره ی له ناو مالدا ده یکهات چ به خێوکردن بیته یان ئیداره کردن
 وه کو کاری کارمه ندانی تری حکومهت بۆی حساب بکریته، جگه له وه چه ند
 یاسایه کی دیکه مان به دهسته وه یه که له ئیستاشه وه هه ندیک له شاره زایانمان
 له یاسا ئاماده ی ده کهن و زۆر به لاما نه وه گرنگه و بۆ پاراستنی ژنانه، بابته ی
 یاسای (مه نعی تهحه پووشی جنسییه) که ئیمه زۆر به لاما نه وه گرنگه، یاسایه کی
 تریان یاسای قه دهغه کردنی جیاوازی رهگهزییه (جیندهر) که نابیت جیاوازی له
 نیوان نیرو میدا بکریته له سه ر بنه مای رهگهز، چ له مالدا چ له ناو فره مانگه کان و
 شوینه گشتیه کاند، یاسایه کی دیکه یان نه وه یه که له باتی نه وه ی جیاکاری
 رهگهزی نه گه تیغه هه بیته جیاوازی رهگهزی پۆزه تیغه هه بیته، بۆنه وه ی نه گه
 ژن و پیاویک پیکه وه هه مان مه رجیان تیا بوو داوای کاریکیانکرد، ژنه که
 پیشبخریته، به کورتهی کو مه لیک شتمان به دهسته وه یه که به لگه ی نه وه یه من ژنم
 خوشده ویت.

Knn: پروپاگه ند کرا وه که له کاتی ده نگدانا کامیراهیه و نه گه ر ده نگ به
 لیستی ده سه لات نه ده ن موچه که یان ده بریته، له م باره یه وه قسه تان چییه و
 تاچه ند لیستی گوپان ئیشی بۆ نه وه کرد وه که کامیری چاودیری نه بیته؟
 نهوشیروان مستهفا: نه م جوړه پروپاگه ندانه به شیکه له و جه نگه دهرونییه ی که
 نه و لایه نانه ی ترسی دۆپانیان هیه بلاویده که نه وه، من ده مه ویت لیرو وه

هاونیشتمانیاى كوردستان دَلنْيا بَكهَم كه ئيمه پييانوتوين "ئەگەر هەلبژاردن له كوردستانی عێراقدا باشتەر نه بیئت له هەلبژاردنی پارێزگاكانی عێراق (كه پيش ماوه يهك ئەنجامدرا) ئيعتیرافی پیناکهین. " بیجگه له وه مهسهله ی بونی کامیڤا له بنچینه وه درۆیه و مهسهله ی قهڵه م و مره که بو ئه و شتانه ی که باسی ده که ن هه موی درۆیه، ئه وه ته نیا بو ئه وه یه که خه لک وای لیکه ن بلیت "ئەگەر بچم بو هەلبژاردن یان نه چم له ئیستاوه ئاکامی هەلبژاردن دیاریکراوه له بهر ئه وه بوچی بچم بو ده نگدان"، ئه مه هه موی جهنگی دهرونییه له گه ل خه لک ئەگه رنا مه سه له ی موبایل بو وینه گرتن یان ئه وه ی که قه لمه که ئه سپیته وه، ئه وه هه موی درۆیه و باوه رموایه ئه مجاره که مترین ریژه ی ساخته کاریی له کوردستاندا ده کریت، به تایبته که ئیمه ش له سه روی سیهه زار چاودیرو ه چاودیрман دانا وه بو چاودییری سندوقه کانی ده نگدان و هه ریه که له ئه وان به دو چاو چاودییری ده نگدانه که ده که ن و نایه لَن ساخته کاریی بکه ن.

Knn: سه باره ت به سویندانی کارمه ندان و ئه وانه ی پولیس یان ئاسایشنو له داموده زگا کاند کارده که ن، سویندیان ده دن که ده نگب ده ن به لیستی کوردستانی، سه باره ت به وه چی ده لین، ئیوه چیتانکردوه بوچ رسه ری ئه مه؟ نه وشيروان مسته فا: بو ئه م حاله ته پرسیارمان له کو مه لیك زانای ئایینی کردوه، له م روژانه شدا رهنگه بلاو بکریته وه و هک فه توا بلاویده که نه وه، که هه مو ئه و سویندانه ی له ژیر فشار و گوشاردا ده درین، هه مو ئه و سویندانه ی که خه لک له ترسا نا چارده کرین بیخوات، هه مو ئه و سویندانه (باتیله) و ئه و که سه نه ته لاقی ده که ویت و نه گونا ه ی ده گات ئەگەر سوینده که بشکینیت، به لکو ده توانیت ویزدانی خو ی ئاسوده بکات و ده نگ به و لیسته بدات که خو ی ده یه ویت و باوه ری پنیه تی، (فشار و نانپرین و سویندان و ته لاق پیخواردن) ئه مانه هه مو پیچه وانه ی ئه خلاقه.

Knn: له گهڵ ئهوهی خهڵکی زۆر چاوه‌پوانی (۷-۲۵) ن بۆ دهنگدان، له بهرامبه‌ریشدا خهڵکی زۆر هه‌یه که ره‌شبینن و ده‌نگ به‌هیچ قه‌واره‌یه‌ك ناده‌ن، قسه‌ی تۆ له‌مباریه‌وه چیه‌؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: سه‌ره‌تا له‌هیچ جیگایه‌کی دنیادا له‌سه‌داسه‌دی ئه‌وانه‌ی مافی ده‌نگدانیان هه‌یه ناچن بۆ ده‌نگدان، به‌لام ئه‌وه‌ی که تۆ باسی ده‌که‌یت خه‌ڵك ره‌شبینه‌ یان نا ئومیدیه‌ له‌ راستیدا خه‌ڵك نا هه‌قی نییه، من خۆم یه‌کیك بوم له‌وانه‌ی که له‌هه‌لبێژاردنی پێشودا هه‌م بانگه‌شه‌م کردوه هه‌م ده‌نگمداوه، له‌ راستیدا من په‌شیمانم که ده‌نگم به‌م کۆمه‌له‌ داوه، به‌لام ئومیدمویه که خه‌ڵك نا ئومید نه‌بێت، چونکه ئێمه له‌ به‌رده‌م قوناغیکی نوێداین که ده‌توانین ناوی بنیین قوناغی وهرچه‌رخانیکی سیاسي له‌ میژوی سیاسیی میلله‌ته‌که‌ماندا، ئه‌مجاره وه‌کو جاره‌کانی تر نییه، ئه‌مجاره لیستی جیاوازه‌یه، به‌ به‌رنامه‌ی جیاوازه‌وه موناغه‌سه‌یه‌کی توندوتۆڵ هه‌یه، من ئومیدمویه هه‌مو ئه‌و که‌سانه‌ی که نا ئومیدبون وه‌ك ده‌وتریت (وتفائلوا بالخیر تجدوه)، ئومیدمویه هه‌مو گه‌شبینن و هیوايان هه‌بێت، مڕۆڤ که هیوا پراویو به‌راستی دنیا زۆر تاریک دیته به‌رچاوی، دنیای ئیستای کوردستان بۆ خوشبه‌ختی زۆر روناکه، هه‌مو نیشانه‌کان ئاماژه‌ی ئه‌وه‌یان تێدایه که ئێمه بۆ پێشه‌وه ده‌چین، پاشه‌پوژێکی روناکمان هه‌یه، ئاسۆیه‌کی روناکمان له‌ به‌رده‌مدایه، ئێمه ره‌نگه له‌چه‌ند رۆژی داهاتودا لیستیك به‌ناوی ئه‌و یاسایانه‌ی به‌قازانجی خه‌ڵکه‌و به‌نیازین له‌ پارله‌ماندا تیپه‌په‌رینن، بلاوبکه‌ینه‌وه، له‌ به‌واره‌کانی چاکسازی ئابوری و کۆمه‌لایه‌تی و له‌قازانجی گوزهرانی خه‌ڵک و گه‌نجانی ولاته‌که‌ماندا یه‌. ئومیدیشمویه ئێمه به‌توانین کاریکی وا بکه‌ین ئه‌وه‌ی توشی نا ئومیدی بوه جاریکی تر ئومیدی به‌ژیان بۆ دروست بێته‌وه، هه‌رخۆی ناوی گوێران جوړیک له ئومیدو هیوا ده‌به‌خشیت به‌خه‌ڵك.

Knn: كهواته تاجه‌ند پابه‌نده‌بن به‌جیبه‌جی‌کردنی ئه‌وبه‌لینانه‌وه كه به‌خه‌لكی

ده‌ده‌ن؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ئومید‌موایه كه هه‌مو هاو‌كاره‌كان‌مو هه‌مو ئه‌وانه‌ی كه كاندید‌كاروان پابه‌نده‌بن (وه‌كو به‌لین و په‌یمانیا‌نداوه)، پابه‌نده‌بن به‌جیبه‌جی‌کردنی به‌رنامه‌كه‌وه، به‌لام به‌داخه‌وه له‌به‌رئه‌وه‌ی له‌م ولاته‌ی ئیمه‌دا ئه‌و داموده‌زگایانه‌ی چاوی میله‌تیان به‌سه‌ره‌وه نه‌بوه‌و داد‌گایه‌کی بالای وه‌ك داد‌گای ده‌ستوری نییه كه ریگری له‌و شتانه‌ بکات، له‌به‌رئه‌وه‌ی لیڤه‌ گوشاری جه‌ماوه‌ریی له‌سه‌ر حكومه‌ت زۆر كه‌مبوه‌ ری‌كخراوه‌كانی كۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی لاوازن و ده‌سه‌لاتی چواره‌م یاخود میدیای ئازادیش هه‌ندیك قسه‌ی كردوه، به‌لام ئه‌ویش نه‌یتوانیوه رایه‌کی گشتیی و دروست‌بكات كه چاودیرییت به‌سه‌ر حكومه‌ته‌وه.

له‌م ده‌زگایانه‌ی ئیمه‌دا چ وه‌زیره‌كان یان ئه‌ندام پارله‌مانه‌كان ئه‌وه‌نده ئیمتیازاتیان هه‌یه كه له‌ناو ئه‌م هه‌مو ئیمتیازاتانه‌دا خه‌مه‌كانی خه‌لكیان بیرده‌چیته‌وه، وه‌ك یه‌كێك كه چۆن یه‌كه‌مجار تۆزێك هه‌شیشه‌ ده‌خوات دوا‌یی ده‌بیته‌ مودمی‌نی ته‌واو، به‌لام ئومید‌موایه ئه‌م ده‌سته‌ نوییه‌ی په‌رله‌مان زۆر چالاك و كارا بن و هه‌ول‌بده‌ن ئه‌و ئیمتیازاتانه‌ی په‌رله‌مان و كه‌مه‌كه‌نه‌وه كه خه‌لك ئه‌ندامی‌تی پارله‌مان وه‌ك ئیمتیاز و ده‌س‌كه‌وت ته‌ماشانه‌كات، به‌لكو به‌خزمه‌ت‌کردنی نیشتمان و ئه‌ركی‌کی بزانی‌ت.

Knn: له‌كو‌تا‌ییدا ده‌مه‌وی‌ت به‌شیوه‌یه‌کی روت‌تر له‌سه‌ر ئه‌و پرپ‌واگه‌نده‌یه قسه‌م بۆ بکه‌یت كه گوايه ئه‌گه‌ر ئیوه‌ بی‌نه‌ سه‌ر ده‌سه‌لات موچه‌ی كادی‌رانی یه‌کی‌تی و

پارتی ده‌به‌ن؟

یهك ریزی ناو مالی کورد به کیبرکی دیموکراتی دهبیت

سازدانی: سایتی سبهی

لەم چاوپێکەوتنەدا نەوشیروان مستەفا سەرۆکی لیستی (گۆڕان) تیشک دەخاتە سەر چەند لایەنێکی بارودۆخی هەریمی کوردستان و ئاماژەش بەچەند لایەنێکی پرۆگرامی لیستەکە دەکات.

هەروەها باس لە پێویستیی سەر بەخۆ بونی دام و دەزگا جیاوازەکانی وەک (قەزاو زانکۆو پارلەمان و بازار) لە هەریمی کوردستاندا دەکات و ئاماژەش بەگرنگی پرۆسەی گەشەپێدانی مەروۇفی کورد و تیگەیشتنی ئەوان وەک لیستی گۆڕان بۆ ئەم بابەتە دەکات و دەڵێت "ئێمە پێمان وایە تەنمییە بەشەر لەپێش هەموو شتیکدا، چون دەتوانیت چۆنایەتی ژيان و گوزەرانى هاوالاتى ئاسایی کوردستانی عێراق بگۆڕیت، چون دەتوانی لەبوارەکانی پەرورەدەو تەندروستی و فەرەهنگی و بوارەکانی تری ژياندا گەشە بە مەروۇفی کورد بەدەیت، مەسەلەى ژێرخانى ئابوری زۆرگرنگە مەسەلەى ئاوەدانکردنەوهى ولات گرنگە، بە لām ئاوەدانکردنەوهى کەسییى ئینسانى کورد و گێڕانەوهى کەسایەتی بۆ ئینسانى کورد گێڕانەوهى مافی هاوالاتى بون بەجۆریک کە ئینسانى کورد شعور بە عیزەتی نەفس و بەسەر بەرزى و بەکەرەمەت بکات لەو لاتەکەى خۆیدا".

Knn: سەرەتا با پێرسین ئیوه چون ئەم قووناغەى بارودۆخی سیاسى هەریمی کوردستان لیکەدەنەوهو هەلێدەسەنگینن؟

نەوشیروان مستەفا: لەمیژوی هەموو گەلیکدا چەند ویستگەیهکی سەرەکی و گرنگی تێدا، لەپەنجا سالی رابردوودا میژوی گەلەکەى ئێمە لە کوردستانی عێراقدا چەند ویستگەیهکی هەیه کە هەندیکیان نیشانەن بۆ کۆتایی هاتنی

قۇناغىڭ دەستپىڭىزنى قۇناغىڭىزنى، بۇنمۇنە سالى پەنجاو ھەشت كە رژیى پاشایەتى گۇرا بە رژیى كۆماری بۆیەكەمینجار لە دەستوری عیراقدا شەریكایەتى كوردو ەرب سەلمینرا، ئەمە یەككە لە ویستگە گرنگەکانی میژوی نویی میللەتەكەمان، سالی شەست و یەك شۆرشى كوردستانی عیراق دەستی پىڭرد كە دەتوانین بلىن یەككە لە درىژترین و جەماوەریترین شۆرشەکانی میژوی گەلەكەمان بوە، ئەویش ویستگە یەكی ترە، بە لام لە بەرامبەر سالی شەست و یەك سالی ەفتا و پینچ ەیه، كە سالی ەەرەسەینانی شۆرشەكەیه، ئەویش ویستگە یەكی ترە.

سالی ەفتا و شەش دەستپىڭىز دە ی بەرەنگاری سیاسی و چەكدارى رژیى بە عس لە كوردستانی عیراقدا ئەویش ویستگە یەكی ترە، سالی ۱۹۸۸ رژیى بە عس توانی بە چەكی كیمیاوی و لە ئەنجامی ەمەلیاتی ئەنفالدا جولانە وە ی كورد بەتایبەتى جولانە وە ی سیاسی و چەكدارى كورد تیكەشكیت، ئەویش یەككە ترە لە ویستگە سەرەكی و گرنگەکانی میژوی گەلەكەمان كە كۆتایی قۇناغىڭ سەرەتای دەستپىڭىزنى قۇناغىڭىزنى ترە لە ژيانی گەلەكەماندا. سالی ۱۹۹۱ كە راپەرین رویدا دواى راپەرین كۆپە و دواى كۆا و ەلېژاردن و پىكەینانی حكومەتى ەریى كوردستان، ئەمانە ەمو ئە و ویستگە سەرەكی و گرنگانە لە میژوی گەلەكەماندا كە لە لایەكە وە لە ەندى قۇناغدا كۆتایی قۇناغىڭ سەرەتای قۇناغىڭىزنى ترە وە لە لایەكە ی تریشە وە بەلگە ی ئە وە یە كە گەلەكە ی ئیمە زیندە و لە دواى تیكەشكان ەمیشە ەستاوەتە وە بەرەنگاری دەستپىڭىز دە وە ەتا وە كە لە دواى راپەرین توانی سەرەكە و تنىكى گە وە بە دەستبەینىت و دام و دەزگای حكومەتى ەریى دروستبكات، ئە وە ی ئیستە ئیمە ئە یبىنین ئیستا ویستگە یەكی ترى ژيانی سیاسی میللەتەكەمان دەستپىدەكەت لە دواى راپەرینە وە تا سالی ۲۰۰۳ كە سالی روخانى رژیى بە عسە لە ۲۰۰۳ وە تا سالی ۲۰۰۵، دەستوری عیراقى نوسرا و لە دەستوری عیراقیدا مەسەلە ی فیدرالیزم جیڭیركرا.

نیسته ویستگه یه کی تازه له ژبانی سیاسی میلله ته که مان دهستی پیکردوه، که ده توانین ناوی بنیین ویستگه ی گوپان، ویستگه ی ریخستنه وه ی ناو مالی خو مان ویستگه ی نه وه ی که سهرله نوی چاو بخشینینه وه به هه مو دامو ده زگا کانی حکومه تی ههریمی کوردستاندا بو نه وه ی سهرله نوی بینای بکهینه وه به شکلکی وا که جیگه ی ره زامه ندی میلله ته که مان بیئت.

Knn: له م ماوه یه دا زورباسی گوپان ده کړیتو ئیوهش لیسته که تان ناو ناوه (گوپان) پیتوایه ئه م گوپانه له ئیستادا پیویست بیئت؟ ئایا بوچی له مه و پیش که بهریتان که سایه تیه کی دیار بون و له ناویه کیستی نیشتمانی کوردستاندا خاوه ن دهسه لاتیون، له و کاتانه دا به قه د ئیستا باستان له گوپان نه ده کړد؟

نه و شیروان مسته فا: به لئ له ئیستادا گوپان پیویسته، چونکه له ههر قوناغیکدا ئه وله ویه تو ئهرکی سهره کی و یه که م هه یه، له قوناغیکدا که هیشتا رژیمی به عس له سهر کار بو ئه وله ویه تی هه مومان له کوردستانی عیراقددا نه وه بو هه ولبده ی حکومه تی ههریمی کوردستان و دام و ده زگا کانی جیگیر بیئت و واییت که بتوانین بیپاریزین له هه مو نه وه هه وه پیلانانه ی که له سهری بو بو تیکدان و روخاندنی، له و قوناغه دا به لای ئیمه وه گرنه گرتین ئهرکی سهرشانی هه مو نه وانه ی به شداربون له حیزبه سیاسی هکان و له جولانه وه ی کورددا نه وه بو هه ولبدن قه واره ی سیاسی و قانونی و ئابوری و پیشمه رگه یی ههریمی کوردستان جیگیر بیئت. بوخوشبه ختی سالی ۲۰۰۳ پاش نه وه ی رژیمی به عس روخا و سالی ۲۰۰۵ که دهستوری عیراکی نوسراوه، ئیدی ئیمه ده توانین بلین قه واره ی قانونی و دهستوری ههریمی کوردستان جیگیر بو، له و سهرده مه دا ئیمه دیسان هه ولمانداوه گوپان بکهین به تایبه تی له ناوخوای حیزبه وه، به لام تیایدا سهرکه وتو نه بوین، واته ئیمه به دو ئهرکی سهره کی هه ستاوین، یه کیکیان نه وه بوه که هه ولبه ی قه واره که جیگیر بیئت له روی دهستوری و قانونی و سیاسی وه، بیپاریزین له هه ره شه ی دهره کی و ناوه کی و بیپاریزین له روخان و تیکدان، له هه مانکاتدا هه ولبده ی گوپانیش له ناو نه وه دامو ده زگایانه دا بکهین، به لام

له بهر ئه وهی نه مانتوانی گۆپان له دامو دهزگا کانی حیزیدا بکهین، له بهر ئه وه هاتینه دهره وه، واته ئیستا ئه وله ویه تی قوناغه کان گۆپاره، له سهرده می کدا ئه وله ویه تی پاراستنی قهواره ی ههریمی کوردستان بو، رهنگه له کاتی شه ای ناو خۆدا به نیسبته پارتیه وه پاراستنی قهواره ی پارتی دیموکراتی کوردستان بو بیست، به نیسبته یه کیتیه وه پاراستنی قهواره ی یه کیتی نیشتمانی کوردستان بو، ئیسته قوناغه که گۆپاره، سالی ۲۰۰۹ و یستگه یه کی تر ده ستپیده کات ئه وله ویه تی ئیمه له قوناغه دا گۆپانه، ئه وله ویه تی ئیمه له قوناغه دا ریکخستنه وه ی ناو مالی کورده.

Knn: به وردی مه به ستان له گۆپان چیه، زۆر به ورد تریش چ گۆپانی کتان ده ویت؟

نه وشیروان مسته فا: ئیمه مه به ستان له گۆپان به دیهینانی هه لگێرانه وه یه کی کتوپرنیه له ژیا نی سیاسی میلله ته که ماندا، به لکو ده مانه ویت گه شه کردنی کی شینه یی هه نگاو به هه نگاو قوناغ به قوناغ له بارودۆخی سیاسی و ئابوری و بارودۆخی کۆمه لایه تی و رۆشنیری گه له که ماندا به دیهینان، مه سه له ی گۆپان له لای ئیمه گۆپانی ده م و چا و نیه، گۆپانی روخسار نیه، گۆپانی که س نیه، به لکو له لای ئیمه (گۆپان) گۆپانی سیسته می سیاسی و کارگێڕیه، ئیمه ده مانه ویت ده سه لات له مه کته بی سیاسی حیزیه کانه وه بگۆزینه وه بۆ دامو دهزگا هه لبژێردرا وه کان، ده مانه ویت ئه و گۆپانه ی که دیته پیشه وه ته نها گۆپان نه بیست له ده م و چا و خه لکدا، به لکو گۆپان بیست له سیسته می سیاسیدا، به مانایه کی تر ده سه لاتیکه ته شرعی مان هه بیست که ئه ویش پارله مان بیست، پارله مان ببیست به مه رجعه ی سیاسی له باتی ئه وه ی مه کته بی سیاسی مه رجعه ی سیاسی و جیگه ی بریار دانی سیاسی بیست، پارله مان ببیست به مه رجعه ی سیاسی، پارله مانیکه کارامه مان هه بیست ئه و پارله مانه جگه له دانانی قانون بتوانیست متمانه به خشیست به وه زیره کان و متمانه یان لیبسه نیته وه، بتوانیست لپرسینه وه له گه ل وه زیره کاندای بکات، بتوانیست بودجه ئاشکرا بکات، داهات و

خه رجي هه ريمى كوردستان چه نده بۆمىلله ته كه مانى رون بكاته وه، ده سه لاتيكي قه زاييمان هه بىت كه دوربىت له ده ستىوه ردانى كه سو لايه نى سياسى، له سه ر بنچينه ي پيشه يى له سه ر بنچينه ي سه ره خويى ئه و بنچينه ي كه پى ده وتريت پىوه رى ياسايى، له سه ر بنه ماي ئه وه ده سه لاتي قه زاييمان چاوى پيا بگيرينه وه، بۆ ئه وه ي ده ستوه ردانى كه سو لايه نى سياسى به هيج جوړىك له ده سه لاتي قه زاييدا نه مينييت و ده سه لاتي قه زايى بىيت به ده سه لاتيكي بالا له هه ريمى كوردستاندا.

ده مانه وييت حكومه تىكمان هه بىت حكومه تى حيزب نه بىت، به لكو حكومه تى هه مو كو مه لانى خه لك بىت، به بى جياوازى بىرو باوه رى سياسيان، به بى جياوازى ره گه زو نه ته وه كانيان، ئه و حكومه ته حكومه تى هه مو مىلله ته كه مان بىت، به بى جياوازى، كارمه نده كانى له سه ر بنچينه ي لىوه شاوه يى له سه ر بنچينه ي كه فائه تى شه خسى دابمه زرينىت، نه ك له سه ر بنه ماي دلسوزى بۆ حيزبو لايه نى سياسى، له هه مانكاتدا زانكوو په يمانگاكارى خويندنى بالا جيا بكه ينه وه له ده سه لاتي حيزبى، حيزب ده سه لاتي نه ميىت له زانكوكاندا، بۆ ئه وه ي ئه و زانكوو په يمانگايانه ي له كوردستاندا هه ن سه به خوڤنو بتوانن كادرى لىوه شاوه بۆ پاشه روژى مىلله ته كه يان پىبگه يه ن، هه روه ها ئه مانه وييت بازار ئازاد بكرىت له ده ستىوه ردانى كه سانى ده سه لاتدارو لايه نى سياسى بازرگانه كان بتوانن به ئازادى كار بكه نو ياسا بيان پارىزىت له ته ده خولى ئه مو ئه و، به گشتى ئيمه ئه مانه وييت و لاتيكممان هه بىت ميزانييه كه ي شه فاف بىت، و لاتيكممان هه بىت له سه ر بنچينه ي دادى كو مه لايه تى دامه زرابىت، و لاتيكممان هه بىت كه هاوالاتى كوردستانى شانازى بكات به وه ي خه لكى كوردستانى عىراقه، نه ك گه نجه كانمان سه رى خويان هه لگرن بۆه نده ران، وابكه ين كه كوردستان بىيت به نمونه يه ك بۆ ده ورو پشتمان نه ك بىيت به نمونه يه كى وا خه لك لى رابكات.

مه‌به‌ستمان له گۆڤان ئه‌وه‌یه ده‌سه‌لات له حیزبو لایه‌نی سیاسیه‌وه بگوازینه‌وه بۆ حکومه‌ت، هیژه‌کانی ئاسایش و پیشمه‌رگه‌و پۆلیس بچنه ژێر ده‌سه‌لاتی حکومه‌ته‌وه، ئه‌م هیژانه واین له‌هه‌مو ناکوکییه‌کی سیاسی ناو‌خودا بیلایه‌ن بنو به‌رگری له‌هه‌ری‌می کوردستان بکه‌ن، به‌رگری له‌ ده‌ستکه‌وته‌کانی راپه‌رین بکه‌ن، به‌هیچ جوړیک تیکه‌لاو نه‌کرین له‌ ناکوکیی سیاسیدا، دیاره ئه‌وه‌ش به‌وه ده‌کریت وه‌ک با‌سم‌کرد ده‌سه‌لات به‌سه‌ر ئه‌م هیژانا بگوازینه‌وه له‌لایه‌نی سیاسیه‌وه بۆ حکومه‌ت، ئه‌م هیژانه بین به‌بازوی به‌هیژی میلیله‌ته‌که‌مان و هیژی هه‌مو میلیله‌ته‌که‌مان نه‌ک هیژی حیزبیکی دیاری کراو، ئه‌وه یه‌کیکه له‌و شتانه‌ی که‌ئێمه زۆریه‌لامانه‌وه گرنگه‌.

Knn: لیڤه‌دا پرسیاریکی زۆر گرنگ دیته‌ پێشه‌وه پیشتریش که‌میک ئاماژه‌مان پێدا ئه‌ویش ئه‌وه‌یه ئیوه که‌سایه‌تییه‌کی خاوه‌ن ده‌سه‌لات بون له‌ناو حیزبدا نه‌ده‌کرا ئه‌م گۆڤانکاریانه له‌ناو خۆی حیزبدا بکریت؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: نه‌خێر نه‌ده‌کرا. ئێمه له‌ناو خۆی حیزب واته له‌ناو یه‌کییتی نیشتمانی کوردستاندا چه‌ندین پرۆژه‌مان پێشکه‌شکرد، ئه‌م مه‌سه‌له‌ی (جیا‌کردنه‌وه‌ی حیزب له‌ حکومه‌ت) له‌سالانی یه‌که‌می دامه‌زراندنی حکومه‌تی هه‌ری‌می کوردستانه‌وه ئه‌و مه‌سه‌له‌یه‌مان هی‌ناوه‌ته‌کایه‌وه، ئه‌گه‌ر که‌سیک به‌لگه‌نامه‌کان بخوینیته‌وه، که‌سیک پرۆژه‌کان بخوینیته‌وه، ده‌زانی که‌ له‌که‌یه‌وه ئێمه خه‌ریکی ئه‌وه بوین هه‌ول‌بده‌ین ئه‌و گۆڕینه‌ی ده‌مانه‌وی‌ت له‌ناو هه‌ری‌می کوردستاندا بکریت له‌ پێشه‌وه له‌ناو حیزبه‌که‌دا بیکه‌ین، بۆئه‌وه‌ی حیزب ببیت به‌ ئالا‌هه‌لگری گۆڤان و چاک‌سازی له‌کاروباری کارگیرێ و سیاسیی و دامو ده‌زگا‌کانی حکومه‌تدا، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی نه‌مانتوانی سه‌رکه‌وتو نه‌بوین و له‌ناو حیزبه‌که‌دا ئیراده‌یه‌کی گۆڕین نه‌بو، ئیستا له‌ رێگه‌ی کۆمه‌لگه‌وه په‌ناده‌به‌ین بۆ سندوقه‌کانی ده‌نگدان، بۆئه‌وه‌ی له‌و رێگایه‌وه گۆڕین له‌ناو کۆمه‌له‌که‌ماندا دروستبکه‌ین.

Knn: زۆرجار باس له ناسکی بارودۆخی هەریمی کوردستان دەکریت، پیت وانیە راگەیانندی لیستیکی سەر بەخۆ بپیته هۆی تیکدانی یەک ریزی ناو مائی کوردی؟

نەوشیروان مستەفا: ئیمە بۆچونمان جیاوازه لەسەر یەکریزی ناو مائی کوردی، ئیمە پیمان وانیە یەکریزی ناو مائی کوردی بەو مانایە پیت هەموومان لە ناو یەک حیزیدا بین، یاخود هەموومان لە ناو یەک لیستدا کۆبینەوه. یەک ریزی ناو مائی کورد بە کێرکی دیموکراتی دەبییت، بەقبولکردنی یەکتری ئەبییت سەرەرای هەمو جیاوازیەکانمان، هەمو و لاته گەرەکانی دۆنیا و لاتە پیشکەوتووەکانی دۆنیا کێرکی دیموکراتیان هەیە، حیزبەکان ناچن بەیەک لیست دابەزنە خوارەوه، بەلکو موناڤەسە یەکتری دەکەن، بەلام هەولیانداوه هەمویان لە بەرامبەر خواستەکانی میللەتەکاندا گوتاریکی سیاسی یەکگرتویان هەبییت. یەک ریزی میللەتەکە ی ئیمە لەپێش هەموو شتیکی پێویستی بەوه هەیە کە ئیمە بەرهی ناوخوای خۆمان سەرلەنێ بینا بکەینەوه، ئەو متمانەییە کە دۆراوه لەنیوان حکومەت و لەنیوان ئەو مەلانی خەلکدا جاریکی تر دروستی بکەینەوه، وابکەین خەلک متمانە ی بە حکومەتەکە ی هەبییت پشیتی حکومەتەکە ی بگرییت باوەر بە حکومەتەکە ی ببەخشیت، پشتیوانی بکات لەهەموو تەنگو چەلەمەکاندا، ئەوەش بەوه دەکریت کە ئەبییت ئیمە دادی کۆمەلایەتی بۆ میللەتەکانمان جیبەجیبکەین، ئەبییت خزمەتگوزاریان پیشکەش بکەین، ئەبییت یەکسانی بۆ هاوڵاتیانی کوردستان دابین بکەین، بەوه دەتوانین یەک ریزی گەلەکانمان دابین بکەین، نەک بەوه ی هەموومان لە لیستیکی کۆبینەوه، ئەو لیستانە موناڤەسە ی دیموکراتی لەگەڵ یەکتری ئەکەن خۆ ئەو لیستانە دۆژمەنی یەکتری نین، هەمو و لاتە پیشکەوتووەکانی دۆنیا لەکاتی هەلبژاردندا بەلیستی جیاواز بەشداری هەلبژاردن دەکەن، ئەوەش ئەبییت بەهۆی ئەوه ی کەموکۆپیەکانی یەکتری ناشرابکەن، ئەبییتە هۆی دروستبونی گفتوگۆ، ئەبییتە هۆی دەستاو دەستکردنی دەسەلات لە نیوان هیڤزە

جیاوازه کاندای، لهو لاته که ی ئیمه دا چونکه ئه و مونا فسه دیمو کراتیی به له سالانی رابردودا نه بووه به هو ی ئه و هه لومه رجه وه که له کوردستان له ئارادابو زۆر جار له بهر مه ترسی دهره کی و به بیانوی جیاوازه وه به یه که لیست دابه زیون، ئه وه بوه به هو ی ئه وه ی که موکو پییه کان په رده پۆش بکرین، چاوپۆشی له هه له ی یه که تری بکریت، چاوپۆشی له زۆر شت بکریت که ئه بوا یه باس بکریت هه روه که ده ستاو ده ستی ده سه لاتیش له کوردستاندا روی نه داوه، بۆیه ئیمه ئومیدمان وایه ئه مه وه که با سمانکرد سه ره تای قونا غییکی نوی بیّت، ئه و قونا غه ی که قونا غی گو پرا نه له هه مو بواره کاندای.

Knn: که واته به ریزتان مه ترسی و ته حه داکانی ئه م قونا غه له چیدا ده بینن؟
 نه وشیروان مسته فا: ئه گهر بلیین کورد هیچ مه ترسییه کی له سه ر نه ماوه بیگومان ئه وه راست نیه، مه سه له ی کورد له کوردستانی عیرا قدا به شی که له هاوکی شه یه کی زۆر زه حمه ت له رۆژه لات ی ناوه راستدا، به هو ی ئه وه ی کورد دابه شبوه به سه ر چه ند ده وله تی کدا و هه رده وله ته ش جو ریک له به رژه وه ندی نه ته وه یی هه یه، جو ریک له ئاسایشی نه ته وه یی تایبه ت به خو ی هه یه، له بهر ئه وه کی شه ی کورد بو ته کی شه یه کی زۆر سه خت له و هاوکی شه یه دا، له بهر ئه وه به لی ئیمه ش روبه روی گه لی که ته حه ددا ی دهره کی و ناوه کی ئه بی نه وه، له ناو خو ی عیرا قدا ئیمه کو مه لی که کی شه مان هه یه له گه ل ناوه ندا، کی شه مان هه یه له سه ر ناوچه دابرا وه کان، چونکه تا ئیستاش زیاتر له چواریه کی سه رزه مینی کوردستان له دهره وه ی هه ری می کوردستانه، کی شه مان هه یه له سه ر مه سه له ی هیزی چه کدارو پیشمه رگه، کی شه مان هه یه له سه ر مه سه له ی نه وت له سه ر به کارهی نانی سامانی سه روشتی له کوردستاندا، کی شه مان هه یه له سه ر جو ری به شداربونی کورد له به ریاردانی سیاسی له حکومه تی عیرا قیدا، کی شه مان هه یه له سه ر گه لی که مه سه له ی تر که ئه مانه هه مو ته حه ددان و ئه بیّت هه ول بده ی نه به عه قلی کی هاوچه رخ و عه قلی کی ستراتیجی که به قازانجی گه له که ی ئیمه بیّت و به ریگه یه کی هیمنانه و به ریگه ی گفتوگو هه مو ئه م ته حه ددا یانه چاره سه ریان

بۆدۆزىنەو ەو نەخشەو پلانىان بۆدابنىيىن كە چۆن دەتوانىن ئىمە روبەروى ئەم تەحەددايانە بېيىنەو، سەرەراى ئەو ەي كە ئىو ەو خۆشتان دەزانن ئىمە لەلايەن دەولەتانى دراوسىو ەو زۆرجار ئەكەوينە ژىر گوشارى سياسىيەو، ئەكەوينە ژىر گوشارى ئابورىيەو ەو جاروبار سنورەكان دادەخرىن، جاروبار ناوچە سنورىيەكان بۆردومان دەكرىن، ئەمانەش ەموى تەحەدداي گەرە گەرەو پىويستى بەو ەيە كە ئەبى خۆمانى بۆئامادە بكەين و ئەكرىت بەشيك يىت لەو گوتارە سياسىيە ەمومان ئەتوانىن لەسەر ى تىگەيشتنىكى ەوبەش پەيدا بكەين.

Knn: ئىستا با بېرسىن خەلك چۆن متمانەو باوهرتان پىيكات خەلك چۆن دلىا يىت لەو ەي كە ئىو ەاتنە سەر حوكم وەك ئەوانى دىكە ناكەن؟
نەوشىروان مستەفا: ئىمە بەرنامەيەكى تىرو تەسەلمان داناو بۆ ەرىمى كوردستان، ئەو بەرنامە گشتگىرە، ەمو بواردەكانى ژيانى گرتو ەتو، لە ماو ە رابردودا گويمان لە گلەيى و رەخنەو ناپەزايەتايەكانى خەلك گرتو، ەولمانداو ەو ەندەي مومكىن يىت ئەو ناپەزايەتايە ەي لەناو خەلكدا ەيە لە قالبيكى بەرنامەييدا سەرلەنوى دايپىژىنەو، بۆ ئەو ەي ئەو كەموكۆپيانە لەناو خەلكدا نەمىيىت، ەول دەدەين ئەو بەحيزبى كردەي لە كۆمەلگەدا ەيە سنورىكى بۆ دابنىيىن، تەزكەيى حيزبى ئەسلەن نەمىيىت، ەول دەدەين سەرەو ەو سامانى و لاتەكە بە ەدالەتى دابەشبكىت بەسەر خەلكو ناوچەكانداو سنورىك دابنرىت بۆ بەفپۆدانى سامانى گشتى.

حيزب بە شيو ەيەكى گشتى ئامرازى خەباتو تىكۆشانو ئامرازى گۆرانە، حيزب دروست دەيىت بۆ ئەو ەي كە كىشە چارەسەر بكات بۆ ئەو ەي كىشەي سياسىو كۆمە لايەتىو ئابورىو كىشە فيكرىيەكانى كۆمەل چارەسەر بكات، بەداخو ە لە لاتەكەي ئىمەدا حيزب خۆي بو ە كىشە، بو ە بار بەسەر كۆمەلگەو، بۆ نمونە چەند رۆژىك لەمەوپىش يەكيك لە كاربەدەستانى يەكىتى خۆي دانى پىدانا كە مانگانە كەمتر لە (۳۰) مليون دۆلار وەرناگرن لە

حکومه تی هه ریم، واته به رهو ژورتریش له (۳۰) ملیون دۆلار وهرده گرن، که (۳۰) ملیون دۆلار دهیتوانی به شیک له کیشهی هه مو قوتابخانه کانی ئیداره ی سلیمانی چاره سهر بکات، یانی به دوسه د هزار دۆلار دهتوانی قوتابخانه یه ک ئاوه دان بکه یته وه، به دو (۳۰) ملیون که له مانگی کدا نه وان وهریده گرن و به فپرو که س نازانی چۆنی خه رج ده که ن ده مانتوانی کیشهی نه و قوتابخانه ی که سی ده وامو چوار ده وامی تیدایه چاره سهر بکه ین، ئیمه جیاوازیه کانه مان له گه ل لایه نه کانی دیکه دا له و شته گرنگانه دا ده بیئت، جگه له وهش ئیمه هه ول ده ده ین پشتیوانی له میدیای ئازاد بکه ین و له روی یاساییه وه ئازادییه کانیان فراوانتر بکه ین.

ئیمه هه ول ده ده ین هه یئه تیکی نه زاهه ی سه ره به خو دروست ببی که بیلایه ن بیئت، هه ول ده ده ین یاسایه ک دابنریئت بو یارمه تیدانی حیزبه کان، به پیی قورسای خویان و به پیی نه و ده نگانه ی له پارله ماندا به ده سستی دینن، بو نه وه ی نه توانن به ئاره زوی خویان یاری به سه ره وه تو سامانی ولاته که بکه ن، وه ک باسکرد هه ول ده ده ین به هیه ج جوړیک ته زکیه ی حیزبی و پییه خشیینی پله و پایه له سه ره نه ساسی خیزی نه مینیت. نه وه جیاوازییه کانی ئیمه یه له گه ل لایه نه کانی دیکه دا، ئومیدم وایه له پاش نه وه ی که ده سه لاتیشمان گرتنه ده ست نه وه په پره و بکه ین.

نه گهر نه مانکرد خه لک ده توانی خو پيشاندان و مانگرتن و ریگه کانی دیکه ی دیموکراتی بگریته بهر بو به ره ننگاریونه وه، نه گهر به لینه کانیان جیبه جی نه کرد.

Knn: نه ی خه لک چۆن له وانی دیکه تان جیا بکاته وه؟

نه و شیروان مسته فا: له وانی دیکه مان جیا بکه نه وه به و بهرنامه یه ی که ئاماده مان کردوه، وه به و که سانه ی نه مجاره به شداریان کردوه له لیسته که دا، ئیمه گویمان نه داوه ته ئینتیمای حیزبی، گویمان نه داوه ته بیروباوه ری سیاسی، ئیمه حیزبی نین و نوینه رایه تی هیه ج حیزبی ک ناکه ین، ئیمه هه ولمان داوه که بیروباوه ری سیاسی به نه زه ری ئیعتیار وهر نه گرین، به لکو شتی هاوبه شو

قاسمی موشته ره کی میلیله ته که مان، که خوئی ده بینیت له خواسته
سه ره کیه کاندای له مه سه له ی دادی کومه لایه تی له شه فافیه تی میزانییه، له
دانانی نه خشه و پرۆژی ناوه دانکردنه وهی کوردستاندا، له چاره سه ر کردنی
کیشه ی گه نجه کاندای ئیمه به وه له خه لکی دیکه جیا ده کرینه وه.

جیاوازییه کانه مان له گه ل ئه و لایه نانه ی دیکه له وه دایه، یه کی که له وانه مه سه له ی
په یوه ندی حیزب و کومه لگه یه، ئه م لایه نانه ی تانیستا کاریان کردوه له ماوه ی
هه ژده سالی رابردودا، هه ولیان داوه هه مو کومه لگه و هه مو داموده زگا کانی
حکومه ت بکه ن به حیزبی، یانی زۆر به داخه وه ئه گه ر یه کی که حیزبی نه بییت
ده رفه تی کار له به رده میدا داخراو ده بییت، ئه گه ر یه کی که حیزبی نه بییت ناتوانی
بییت به وه زیر، ناتوانی بییت به وه کیل وه زیر ناتوانی بییت به مودیری عام،
ناتوانی بییت به ئه نداسی په رله مان ناتوانی په یه کی گه وره له ناو پیشمه رگه و
پولیس و ئاسایشدا وه بگرییت، وه ئه مه ش بوته هۆی ئه وه ی ژماره یه کی زۆر
زۆری خه لک له ناچاریدا بون به حیزبی، ئیمه ده مانه ویت ده سه لاتی به
حیزبی کردنی کومه لگه به هیچ جوړیک نه مینیت، خه لک له سه ر بنچینه ی هاو لاتی
بون مامه له ی له گه ل بگرییت، نه ک له سه ر بنچینه ی ئینتیمای بۆ حیزب، وه ئه مه ش
بو به هۆی ئه وه ی میلیله ته که مان بیبه ش بییت له ژماره یه کی زۆر که فانه تی
گه وره گه وره له بواری جیا جیا ی ژیاندا، که ده مان ناتوانی ئیستیفا ده یان
لییکه یان، له هه مان کاتدا به هۆی حیزبی بونه وه پله و پایه به خشراره به
کومه لیک خه لک که له راستیدا شایسته ی ئه و شوینه نه نین که وه ریا نگرتون،
واته خه لکی نه شیاو خراوه ته شوینی گرنه وه له به ر ئه وه ی ئینتیمای
حیزبیان هه بوه.

یه کی که له جیاوازییه کانی ئیمه له گه ل ئه و لایه نانه ی ده سه لاتدار بون
تانیستا ئه وه یه ئیمه باوه رمان به بریاره کانی ژوری داخراو نییه، ئیمه باوه رمان
به وه هیه که ده بی هه مو ئه و عه قدو گریبه ستانه ی که ده کرییت هه مو ئه و
قوتنه رات و موقاو له تانه ی ده دری به موبه و ئه مانه ئاشکرا بکریین بۆ خه لک و له

بەردەمی پەرلەماندا ئەوەی کە پێویستە ئاشکرا بکەیت، بۆ نمونە ئەو ھەموو گرێبەستانەکانی ئەوت کراوە ھەتا ئیستا کەس نازانی ناوەڕۆکەکەی چییە، ھێلە گشتییەکانی دەزانی، بەلام نازانی ناوەڕۆکەکەی چییە، ئێمە باوەرمان بەوە ھەیە تەنانت لە پەيوەندییە سیاسییەکاندا پەيوەندی ھەریەمی کوردستان لەگەڵ بەغدا پەيوەندی ھەریەمی کوردستان لەگەڵ ئەمەریکا و لەگەڵ ئێران و تورکیادا، دەبی ئەمانە شەفافیتە تەواوی تێدا بێت بۆ خەلک رۆن بکەیت، واتە دەبی شتەکان لە ژۆری تاریک و داخراوە دەربەھێنینە دەرەوە بۆ ژۆری ئاشکرا، بۆ ئەوەی پشتیوانی میللەتەکان بەدی بھێنین.

ئێمە بیرو بۆچونمان جیاوازی لە مەسەلەی گەشەسەندن (تەنمییە)، ئێمە پێمانوانیە، گەشەسەندن (تەنمییە) بریتی بێت لەوەی کە بینای بەرز بەرز دروست بکەیت و ھەندیک زانکۆ بکەیت و بەبی ئەوەی ھیچ بنەمایەکی زانستی ھەبێت ئێمە پێمانواوە، لەپیش ھەموو شتێکدا مەسەلەی تەنمییە تەنمییە مەسەلە (گەشەپێدانی مەسەلە)، چون دەتوانیت چۆنایەتی ژیان و گوزەرائی ھاوڵاتی ئاسایی کوردستانی عێراق بگۆڕیت؟ چون دەتوانی لە بواری پەرەدەرەو لە بواری تەندروستی و لە بواری فەرھەنگی و بواری دیکە ژیاندا تەنمییە ئینسانی کورد بکەیت؟ راستە گەشەپێدانی ئابوری، مەسەلەی ژێرخانی ئابوری زۆر گرنگە مەسەلەی ئاوەدانکردنەو و لات گرنگە، بەلام ئاوەدانکردنەو و کەسیتی ئینسانی کورد و گیرانەو و کەسایەتی بۆ ئینسانی کورد، گیرانەو و مافی ھاوڵاتی بون، بەجۆری کە ئینسانی کورد شعور بە عیززەتی نەفس و بە سەر بەرزی و بە کەرەمەت بکات لە ولاتەکانی خۆیدا، ئەمە یەکیکی دیکە لە جیاوازییەکانی ئێمە کە بەداخەو لە ھەندێ جاردا ئینسانیان وای لێکردووە بە ھۆی نانێرین و بە ھۆی مل پێکەچکردنەو بۆ موچەو بۆ ھەندیک ئیمتیازاتی حیزبی ئینسانیان کردووە بە عەبد، لەباتی ئەوەی کە ببێت بە ئینسانی ئازاد، بۆچونی ئێمە لە مەسەلەی ئاوەدانکردنەو و کوردستاندا جیاوازی لەگەڵ ئەوانی دیکەدا، ئێمە لەباتی ئەوەی پرۆژە بچوک و بی بایەخ بکەیت ئێمە

باوه‌پمان وایه که ده‌بیټ پلانیکی گشتی (کورتماوه و ناوه‌نجی ماوه و دریژ ماوه) مان هه‌بیټ بۆ ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی سه‌رله‌نویی ژیرخانی ئابوری کوردستانی عێراق، بۆ ئه‌وه‌ی چیت ئیمه له هه‌موو شتی‌کدا ئیعتیما‌د نه‌که‌ینه سه‌ر به‌غدا، ره‌نگه‌ خه‌لک نه‌زانیت ئیستا بیجگه له‌وه‌ی که مانگانه له ۱۷٪ ی میزانیه‌ی حکومه‌تی ناوه‌ندی دیت بۆ ئیره و هه‌کو موچه دابه‌ش ده‌کریت به‌سه‌ر خه‌لک‌دا و به‌شیکیشی بۆ پرۆژه ته‌رخانکراوه، ئیمه هه‌تا ئیستاش ئازوقه‌و خواردنه‌نیمان له به‌غداوه بۆ دی، سوتمه‌نیمان له به‌غداوه بۆ دیت، هه‌تا ئیستا ئیمه نه‌مانتوانیوه ئابوریه‌ک، ژیرخانیکی ئابوری و دروستبکه‌ین له بواره گرنگه‌کانی ژياندا بتوانین ئیعتیما‌د بکه‌ینه سه‌ر ولاته‌که‌ی خو‌مان، به مه‌رجی‌ک ولاته‌که‌ی ئیمه ولاتیکی زۆر ده‌وله‌مهنده هه‌م له سامانی مروییدا، هه‌م له پاره‌دا، هه‌م له سامانی سروشتیدا.

Knn: ئیوه زۆر باسی گهنده‌لی و دادپه‌روه‌ری کۆمه‌لایه‌تی ده‌که‌ن، پیتوايه ئه‌مه ته‌وه‌ریکی هینده گرنگ بیټ بۆ بانگه‌شه‌ی هه‌لبژاردن.

نه‌وشیروان مسته‌فا: به‌لی ته‌وه‌ریکی گرنگه ئیمه باوه‌پمان و یه، من جاریکی دیکه‌یش پێش چوار پینچ سال له‌مه‌وبه‌ر که چوار پینچ که‌سی رۆژنامه‌نوس به‌شدار بون و هه‌ندی‌ک کار به‌ده‌ستیشی تیا به‌شداربون باس‌کرد، که گهنده‌لی وه‌کو (گانگرین) چوته ناو هه‌مو جومگه‌کانی حیزبو حکومه‌ته‌وه، گهنده‌لی یه‌ک دیمه‌نی نییه، گهنده‌لی له بواره جیا جیاکانی ژياندا له بواری داراییدا له بواری سیاسیدا له بواری کارگیریدا ته‌نانه‌ت له بواری ره‌وشت و خودا په‌ره‌ی سه‌نده‌وه، بۆیه ئیمه ده‌بی هه‌ول بده‌ین گهنده‌لی بنه‌ا بکه‌ین ئه‌گه‌ر بنیایشی نه‌که‌ین بتوانین جوړی‌ک له سنووری بۆ دابنن، به‌داخه‌وه له ولاتی ئیمه‌دا له‌به‌ر ئه‌وه‌ی هه‌لبژاردنی نۆره‌یی نه‌بوه یانی بلن هه‌ر سی سال جاری‌ک، هه‌ر چوار سال جاری‌ک هه‌لبژاردنه‌کان دوباره بیته‌وه، له کاتی خویدا هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی کوردستان هه‌لبژاردنی ئه‌نجومه‌نی پارێزگا‌کان هه‌لبژاردنی ناو داخ‌لی حیزبه‌کان هه‌لبژاردنه‌کانی ناو ریک‌خراوه‌کانی کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی، ئه‌م

ههلبژاردنانه به دهوړی و به شکلیکی پاک و پوخت دوباره ببوایه ته وه، باوه ږم وایه گندهلی به مړاده په پرهی نه ده سهند، به لām مانه وهی بۆ نمونه نه نجومه نی شاره وانیه کان بۆ ماوهی چهنده ها سال بهی نویونه وهی ههلبژاردن، نه نجومه نی پاریزگا و به هه مان شیوه، په رله مانه که ی ئیمه دهوړی یه که میان چه ندین سالی خایاند، واته نه بونی نه وهی که پیی دهوتریت (ئینتیخاباتی دهوړی) یا ههلبژاردنی نۆره یی یه کیک بوه لهو هویانه ی که وایکردوه گوړان له دهسه لاتدا نه بیئت دهستاو دهستکردنی دهسه لات له بهینی نه و لایه نه جیاوازانده نه بیئت، نه مه بوته هوی نه وهی گندهلی بوه به گانگړینی وک باسکرد چوه ته هه مو جومگه کانی له شی حکومته وه و پیویستی به وه هیه، که ئیمه چاره سه ریکی بۆ بدو زینه وه.

Knn: به ریز کاک نه وشیروان نه گهر که میک بگه پینه وه بۆ دواوه ده بینین به ریزتان سه رکرده یه کی گه وړه بون له یه کیک لهو هیزانه له کوردستاندا پیتوانییه به شیک لهو بهرپرسیاریتی گندهلیه بکه ویتته سه رشانی ئیوه؟

نه وشیروان مسته فا: من بهش به حالی خوّم شانازی ده که م به وه وه که و له ماوهی هه ژده سالی رابردودا نه گهر به شداریه کم کرد بیئت به شداریه کی که میش بیئت له دامه زانندنو جیگیرکردنی داموده زگا کانی حکومتی هه ریمی کوردستاندا، بیگومان نه وه پرۆسه یه کی زور زور ئالوزبوه که له ماوهی هه ژده سالی رابردودا بۆ یه که مجار له میژوی میلله ته که ماندا چانسیکمان بۆ هاته پییشه وه که بتوانین حوکمی خوّمالی دابمه زینین، بیگومان نه مه سلبیاتی زوری هه بوه وه کو باسکرد له هه ر قوناغیکدا نه رکی سه رکی (نه وله ویات) جیاواز بوه، له قوناغیکدا نه وله ویات بۆ جیگیرکردن و پاراستنی هه ریمی کوردستان و حکومتی هه ریمی کوردستان بوه، هه رچه نده لهو قوناغه شدا ته نانه ت ئیمه هه ولمانداوه - نه وه نه ی پیمان بکریّت - ریگه له گندهلی بگرین، به لām بنپرکردنی گندهلی نه رکی سه رکه کیمان نه بوه لهو قوناغه دا، به لکو جیگیرکردنی قه واره ی سیاسی و قانونی هه ریمی کوردستان نه رکی سه رکه کیمان

بوه، به ئی له هه مو ئه وانه ی له هه ژده سالی رابردودا رویداوه منیش وهکو هه مو خه لکه کانی دیکه که مو زۆر به ئی به شدارم.

Knn: که واته ئیستا له سه رو به ندی هه لبراردنه کاندایا چاوه پروانی و هیواتان چییه؟

نهوشیروان مسته فا: من هیوام وایه که کۆمه لانی خه لکی کوردستان هه مو ئه وانه ی مافی ده نگدانیان هه یه زۆر به گه رمی به شداری بکه ن له م هه لبراردنه دا، هیوام وایه گه نجه کان ئه م لیسته به لیستی خۆیان بزانی، هیوام وایه ژنان ئه م لیسته به لیستی خۆیان بزانی، هیوادارم جوتیاران ئه م لیسته به لیستی خۆیان بزانی کرێکارو ئه وانه ی که وتونه ته ژیر خه تی هه ژارییه وه ئه م لیسته به لیستی خۆیان بزانی، هیوادارم مامۆستای ئایینی مامۆستای سه ره تای مامۆستای زانکۆ ئه م لیسته به لیستی خۆیان بزانی، هیوادارم هه مو چین و توێژه کانی گه له که مان ئه م لیسته به لیستی خۆیان بزانی، ئیمه هه ولما داوه به رنامه یه ک دا بنین هه مو چینه کانی گه لی ئیمه جگه له یه ک چینی گه نده ل که سودمه ندن له بارودوخی ئیستا به ده له مه ندو فه قیره وه که لک له م به رنامه یه ئی ئیمه وه ربگرن، دیاره به ریژه ی جیاوازه ده وله مه نه که ره نگه که متر قازانجی لیبکات، به لام هه ژاره که ره نگه زیاتر قازانجی لیبکات له بهر ئه وه هیوادارم هه م ده وله مه ند به شداری تیادا بکات، هه م فه قیر به شداری تیادا بکات هه م گه نج به شداری تیادا بکات هه م پیر به شداری تیادا بکات هه م ژن به شداری تیادا بکات هه م پیاو به شداری تیادا بکات، یانی به مانایه کی دیکه هه مو توێژه کانی کۆمه لی ئیمه ئه وه ی که قازانجی له گه ل گۆراندایا هه یه ئه وه ی که قازانجی له باشکردنی ژیا ندا هه یه ئه وه ی که قازانجی له وه دا هه یه کۆمه له که ی ئیمه بییت به کۆمه لیکی نمونه یی ئومیدم وایه بییت بو ده نگدان و ده نگ بو لیسته که ی ئیمه بده ن، له هه مانکاتدا چاوه رییشم ئه وه یه له حیزبه کانی تر، به تایبه تی هه ردو حیزبی ده سه لاتدار، که ئه وان بهر پرسن له ئاسایشی هه ری می کوردستان، ئه وان کاروباری ولاته که به ریوه ده بن و داموده زگا کانی حکومه ت به ده ست ئه وانه وه یه

هه مو فه مانگه كان به دهست نه وانه وديه، ئاسايش و پوليس و پيشمه رگه
به دهست نه وانه وديه، ئوميدم و ايه هه ول بدهن هه لبراردنيكي پاك و ئازاد و هيمن
به پيوه بجيت و دور بيت له گزي و فرو فيل و هه رده شه و نه و

ئىستانئەولەويەت بۆ گۆرانه

سازدانی: سېبەي

نەشىروان مستەفا لە وېروايەدايە، ناوەرۆكى رەشئوسى دەستورى ھەريىمى كوردستان ناوەرۆكىكى زۆر زۆر كۆنە پەرستانەيە، ناوەرۆكىكى كوردستان دەگەرپىنئەو بۆ دواو، ئىمە دەمانەوئىت ولاتىكى ديموكراتى دابمەزىنن، بەلام ناوەرۆكى ئەم دەستورە پەرلەمانى كوردستان و ئەنجومەنى پارىزگاكانى كوردستان دەكات بەدو دەزگای كارتۇنى لاوازی بى دەسلەت، لە بەرامبەردا، دەسلەتەكانى سەرۆكى ھەريىم زۆر بەھيزو زياد دەبيت، كە ئەمە پىچەوانەي مەنتقى گەشەكردنى روداوەكانى ناوچەي خۆرەلاتى ناوەرپاستە.

لەوچاوپىكەوتنەدا كە تەلەفزيۇنى KNN لەگەلیدا ئەنجامیدا نەوشىروان تيشكى خستە سەر رەشئوسى دەستورو بارودۇخى ئىستاي ھەريىمى كوردستان و مەسلەي ھەلبژاردن لە ھەريىمى كوردستاندا، ھەرەكەتى: ئەو لەويەتى ئىستا چاكسازىيىيە، بەلكو گۆرانه. قۇناغىك چاكسازىيى بو، لەئىستادا ئەولەويەت گۆرانه لەشيۆەي بەرپۆەبردنى ولاتەكەماندا، گۆرپن نىيە لەدەم و چاو و كەسەكاندا، گۆرپنە لەشيۆەي بەرپۆەبردنى ولاتدا، ئەم ولاتەي ئىمە ھەتا ئىستاش مەكتەبى سياسىيەكان بەرپۆەي دەبەن، ئىتركاتى ئەو ھاتو كە پەرلەمان بىيىت بەمەرچەعىكى سياسى، كاتى ئەو ھاتو كە ئەنجومەنى وەزيران بەبى تەدەخولى رۆژانەي سەرکردايەتى حيزبەكان، بتوانىت كاروبارى دائىرەكانى بەرپۆەبەريىت.

KNN: دەستور وەك يەككە لە ھەرە مەسلە زىندوەكانى سەر گۆرەپانى سياسى ئەمپۆ قسەو باسى لى دەكرىت، راي ئۆو لەوبارەيەو چىيە؟

نهوشیروان مستهفا: بیگومان دهستور له هه مو ولاتینکدا شتیکی زوړ گرنگه و
 ناوده بریت به دایکی یاساکان، هه مو یاسایه که له سهه رنه مای دهستور
 دانه ریت، میژوی داواکردنی نویسی دهستور له هه ریمی کوردستاندا
 دهگه پیتوه بو دوی راپه رین، کاتییک که یه کهم هه لېژاردنی نه نجومه نی
 نیشتمانی کوردستان کرا، نه و سهه رده مه یه کی که له و سهه لانه ی که دههاته
 کایه وه به دریزایی مفاوه زاته کانی سهه رده می شوپش و حکومتی عیراقی
 یه کی که له و پرسانه ی که هه می شه به گرنگی باسی لیوه دهکرا، جوړی
 ریکخستنی په یوه ندی حکومتی هه ریم و حکومتی به غدا بو، نه وساکه
 نه نجومه نی نیشتمانی کوردستان واریکه و تن له سهه ر نه وه ی که سیغه ی
 فیدرالی، شیوه ی فیدرالی، په یوه ندی فیدرالی له نیوان هه ریم و حکومتی به غدا
 بکریت به بنچینه ی ریکخستنی په یوه ندی یه کان، له سهه ر نه و بنچینه یه ش دانرا
 که دهستوریکی فیدرالی بو هه ریمی کوردستان بنوسریت، نه و سهه رده مه چه ند
 که سیکی یاسایی، چه ند که سیکی پسپوړ، شاره زه، سیاسی، پرپوژهی
 دهستوریان نویسی، نه وه ندی من له بیرم بیت، رهنگه نیستا له نه رشیفی
 په رله مانی کوردستانیشدا بو ی بگه رپین هه بیت. به لایه نی که مه وه پرپوژهی سی
 دهستوری هه ریم نوسراوه له لایه ن سی گروپ و که سی جیاوازه وه له و
 سهه رده مانه دا نویسیوانه، نه و سهه رده مانه، دهستوره که یان ره تکرده وه و
 نه یانویست بنوسریت، به بیانوی نه وه ی که رکوک و ناوچه داپراوه کان، که له سهه ر
 هه ریمی کوردستان نین، بیتبه شده بن، هه م نوینه ریان نییه له په رله مانی
 کوردستان، له کاتی راپرسیشدا ناتوان، دهنگی له سهه ر بده ن و نه و دهستوره
 قبول بکه ن یان قبولی نه که ن.

نه مه بیانوی نه و سهه رده مه بو، بیگومان بیانوی سیاسی له پشته وه بو، به لام
 نه وه یان کردبو به بیانوه ناشکراکه ی، نیستاش نه گه ر به هه مان مه نتقی نه و
 زه مانه ته ماشا بکه ی هه مان بیانومان هه یه بو نه وه ی که دهستوره که
 تینه په ریت، له بهر نه وه ی که به لایه نی که مه وه چواریه کی زه وی کوردستان

له دهره وهی ههریمی کوردستانه، نهوانه لهه دهستوره دا ناتوانن دهنگی لهسه ر بدن، بیبهش دهبن، له پهرله مانی کوردستانیشدا نوینه ریان نییه، جگه له وه جالییهی کوردیی که ئیستا سه دان هه زار که سن، له دهره وهی ههریمی کوردستان، چ له نه وروپا، چ له ئوسترالیا، چ له نه مریکا، چ له خوره لاتی ناوه راست نهوانهش بیبهش دهبن، له بهر نه وهی لهه دهنگدانه دا دهگیان نییه، ناتوانن دهنگ بدن.

جگه له وه ئیمه دهستور له سی لاوه ته ماشا دهکهین، یهکیان لایه نی ناوه پوکه که یه تی، که من پیماویه، ناوه پوکی نهه دهستوره ناوه پوکیکی زور زور کونه په رستانه یه، ناوه پوکیکه کوردستان دهگه پینیتته وه بۆ دواوه، ناوه پوکیکه که ئیمه دهمانه وی و لاتیکی دیموکراتی دابمه زینین، نهه دهستورهی ئیستا کاری بۆ دهکریت پهرله مانی کوردستان و نهجومه نی پاریزگاکانی کوردستان دهکات بهه و دهزگای کارتونی لاوازی بی دهسه لات، له بهرامبه ردا، دهسه لاتکانی سهروکی ههریم زور به میزو زیاد ده بی، که نهه پیچه وانه ی مهنتقی گه شه کردنی روداوهکانی ناوچه ی خوره لاتی ناوه راسته، جگه له مهسه له ی ناوه پوکی دهستوره که، مهسه له ی نه وهی نهه دهستوره نه خراوته بهرچاوی خه لک، واییدیا دهکهن که دوسال له مه وپیش خستویانه ته بهرده می خه لک، من تهحه دای نهوانه دهکه م بهشی زوری نه دامهکانی پهرله مان خوشیان ناوه پوکی دهستوره که یان نه خویندوه ته وه، نه خراوته بهر گفتوگو یه کی جدی له ته له فزیون و رادیو و نامرازهکانی راگه یانندن، ته نانه ت له پهرله مانه که ی خوشیاندا، بیجگه له و لیژنه دهستورییه ی که دایان ناوه و لیژنه دهستورییه که گوپراهی لهی سه رکردایه تی سیاسی حیزبهکانه، نهوان پپیان دهلین چی بکه ن و چی نهکه ن، بیجگه له وه نه خراوته گفتوگو یه کی جدییه وه، تا لیی بزانه.

ولاتی واهیه دهستوری نییه، بۆ نمونه و لاتیکی وهک بهریتانیا که یهکیکه له کونترین و لاته دیموکراتییهکانی دنیا، تانیستا دهستوریکی نییه، پهرله مانه که یاسا دهردهکه ن و دهستکاری دهکه ن، به گویره ی پیدایستییهکانی رۆژ. نه مانه

دهستوريكيان نوسيووه، شەش حەوت لاپەرە ھەر پيشەكيبەكەيەتی، لەكاتيكدە
دهستوری ئەمەریكا كە يەكێكە لە گەورەترین ولاتەكانی دنیا، پيشەكيبەكەي
بریتییە، لە دو رستە، بریتییە لەوێ كە دەلیت: «ئیمە میللەتی ئەمەریكا
بەپارماندا»: مادی یەك، دو، سێ. . . ئەمانە حيكایەتيكيان كردووە لە
زەمانی ئادەم و حەواوە ھیناویانەتە خوارووە تا ئیستا.

جاریکی دیکەیش دەگەریمەووە سەر ناوەرۆکی دەستورەكە، ناوەرۆكێكە كە
دەبیئت میللەتەكەي ئیمە بەھیچ جوړيک قبوڵی نەكات، لەلایەکی دیکەشەووە ئەم
پەرلەمانە تەمەنی بەسەرچووە. لە حەقیقەتا ئەم پەرلەمانە فیلمان لیدەكەن،
وہختی خووی من خۆم سەرپەرشتی بەشيک لە لیستەكانی یەكیتیم كردووە، من
وہكیلى یەكیتیی نیشتمانیی كوردستان بوم لە كۆمسیونی بالاً.

KNN: ببورە مەبەستت چییە لەوێ كە دەلییت فیلمان لیدەكەن؟

نەوشیروان مستەفا: كاتی خووی ئەم پەرلەمانەمان كە ھەلبژارد، لەگەڵ
پەرلەمانی عێراقیدا ھەلمانبژاردن بۆ ماوێ یەك سال، ئەوان یەك سالەكەیان
كرد بە چوار سال، ئیستاش تەمەنیان تەواو بوو، بە بێئەوێ ھیچ كارەساتیكي
سروشتی بوبیئت، بێ ئەوێ جەنگی ئەھلی بوبیئت، بەبێ ئەوێ ھەریمی
كوردستان ھێرشی كرابیئتە سەر، دەیاننوانی دوسال لەمەوپیش ئەم دەستورە
بێننە پيشەووەو گفتوگۆی لەسەر بكەن، دەیاننوانی یاسای ھەلبژاردن دو سال
لەمەوپیش بێنن قسەي لەسەر بكەن، چونكە دەیانزانی ھەلبژاردن كەي
دەكریئت. بەلام ئەمانە بەشیوازی موئامەرە ھەمو شتەكانیان دواخست بۆ
ئەوكاتەي كە تەمەنیان بەسەرچووە، بۆ ئەوێ بكەوێتە ژێر فشاری كاتەووە
لەژێر فشاری كاتدا بەپار بەدات، بۆیە بەپراستی دەبیئت میللەتەكەمان ئەمە رەفز
بكات.

KNN: ئەگەر بارودۆخی دەستورەكە بەم شیوہیە بیئت و پەرلەمانیش لەپروی

یاساییەووە شەرعییەتی نەمابیئت، تێپەراندنی دەستور بۆ؟

نەوشیروان مستەفا: لەبەر ئەوەی دانیانین کە پەرلەمانی داها تو زۆرایەتییهکی مسوگەری ئەوتۆیان ھەبێت، چیان بویت بیکەن، بۆیە دەیانەوێت بەو ماوە کورتە ئەوەی بیانەوێت بیسەپێنن، کە میللەتەکە ی ئیمە نابێت قبوڵی بکات.

KNN: ئەگەر بگوازیینەوێت بۆ بارودۆخی ھەڵبژاردنەکان، خۆت دەزانیت یەکیکی دیکە لە دۆسییە گەرمەکان باسوخواسی ھەڵبژاردنە کە خەڵک چاوەڕێی دەکەن، ئیوە تیروانینتاقان بۆ بارودۆخی ھەڵبژاردن چۆنە؟

نەوشیروان مستەفا: من ئومێد وایە پرۆسەی ھەڵبژاردن لە کوردستانی عێراقدا بەوپەڕی ھێمنی، بەوپەڕی دیموکراتی، بەوپەڕی موناڤەسەییەکی شەریفانە لەنیوان نوێنەرەکان و لەنیوان لیستەکاندا تێپەڕێت، ئەگەر ھەمو لایەک ئامانجی ئەوەبێت کە خزمەتی میللەتەکە ی خۆمان بکات، خزمەتی میللەتەکە ی ئیمە لەپاراستنی ئەمن و ئاسایشی ھەرێمدایە، خزمەتی میللەتەکەمان لەو دایە کە ھەولبەدەین پەرلەمانیکی فرە رەنگ و فرە دەنگی وابێتە پیشەوەر کە مەجالێ ئۆپۆزسیۆنی تیا بێت، چونکە ھیچ ولتیک لە دنیا ناتوانێت ئیدیەا بکات بلیت من ولتیک دیموکراتیم ئەگەر ئۆپۆزسیۆنی تیا نەبێت، لەبەر ئەوە دەبێت پیمان خوشبیت کە رەبەری لەنیوان لیستەکاندا ھەبێت، رەبەری لەنیوانی لیستەکاندا ھەبێت لەسەر ئەوەی کە باشترین کەس ھەڵبژێرن بۆ پەرلەمان کێرکییان لەنیواندا ھەبێت کە باشترین بەرنامە دابنێن، رەبەری لەسەر ئەوە ھەبێت کە کامیان بە سەردەمی ترین و بە دیموکراتیی ترین شیوە داخڵی پەرلەمان دەبن، ئەک لەسەر بنچینە ی دیکە.

KNN: تۆ پێتوایە ئەم بارودۆخە ی ئیستا لە ھەریمی کوردستان دروستبوە، (بە لەبەرچا و گرتنی ئەوەی ئەم چەمکە زۆر بەکار دەھێزێت) وەرچەر خانیکە

لەپۆی دیموکراسییەوێت دیسانەوێت مۆدیلیکی نویمان نیشاندەدات؟

نەوشیروان مستەفا: بەلێ، ئومێد وایە، کە پرۆسەی ھەڵبژاردن بەشیویەکی ھێمن و دیموکراتی بەرھەو پێشەوەر بچێت ئەو لیستانە ی کە ئیستا رەبەری لەگەڵ یەکتەیدا دەکەن، نوێنەرەکانیان بچنە پەرلەمانەوێت. بێگومان بەرنامەو

بۆچونی جیاوازیان هیه، نهو بۆچونو بهرنامه جیاوازانه له ناو پەرلهماندا واییت که رکابه‌ری یه‌کتریی بکه‌ن بۆ نه‌وه‌ی که کامیان ب‌توانن، زۆرترین خزمه‌ت به میلیه‌ته‌که‌مان بکه‌ن و زۆرترین خه‌لک به‌لای خۆیاندا رابکێشن.

KNN: به‌له‌به‌رچا و گرتنی نه‌وه‌ی له رابردودا که‌مه‌تر هۆشیا‌ری تاک‌ی کورد له‌به‌رچا و گه‌راوه، له‌م جاره‌یاندا به‌شیوه‌یه‌کی گشتی لیستی و قه‌واره سیاسییه‌کان به‌رنامه ده‌که‌نه فله‌سه‌فه‌ی کاری خۆیان و ده‌یخه‌نه به‌رده‌می جه‌ماوه‌ر؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: پیموایه له‌دوای تیپه‌په‌بونی (١٨) ساڵ له‌ هوکمه‌رانی کوردیی به‌لێ، ئیستا به‌رنامه وه‌ک له‌ چه‌ند جا‌ریکی دیکه‌دا با‌سم‌کردوه، له‌دوای راپه‌ڕین بۆ ماوه‌ی ده‌ساڵ زیاتریش ئیمه له‌به‌ر نه‌وه‌ی له‌به‌غدا حومه‌تی به‌عس له‌سه‌ر کاربو، نه‌وله‌ویه‌تی هه‌مو هی‌زه سیاسییه‌کان له‌ کوردستانی عێراقدا نه‌وه‌بو، که ته‌سبی‌تی حومه‌تی هه‌ری‌می کوردستان و په‌رله‌مانی کوردستان بکه‌ن، له‌دوای روخانی سه‌دام نه‌وله‌ویییه‌تی هه‌ری‌می کوردستان نه‌وه‌بو که مافه نه‌ته‌وه‌یییه‌کانی گه‌لی کورد له‌ ده‌ستوری عێراقدا بچه‌سپێن، به‌لێ ئیستا نه‌وله‌ویییه‌تی خه‌لک بۆ نه‌وه‌یه ته‌رکیز بخه‌یته‌ سه‌ر به‌رنامه، ئایا به‌رنامه‌که‌ی تۆ چ خزمه‌ت‌گوزارییه‌کی گشتی پێشکه‌ش به‌خه‌لک ده‌کات؟ چ گو‌ڕینی‌ک له‌ چۆنایه‌تی ژیا‌نی خه‌لکدا ده‌که‌یت؟ چۆن عه‌داله‌تی کۆمه‌لایه‌تی جێبه‌جێ ده‌که‌یت؟ ئه‌مانه به‌رنامه‌ن، ته‌نیا دروشمی سیاسی نین، خه‌لک ئیستا به‌لایه‌وه گرنگه‌ روژی چه‌ند سه‌عات کاره‌بای هیه؟ روژی چه‌ند سه‌عات ئاوی خواردنه‌وه‌ی هیه؟ چه‌ند کیلۆمه‌تر ری‌گاوبانی هیه؟ چه‌ند بنکه‌ی ته‌ندروستی هیه؟ چه‌ند بینای قوتابخانه هیه؟ ئه‌مانه‌ی زۆر زۆر به‌لاوه گرنگه‌و به‌شی‌که له‌ به‌رنامه‌ی سیاسی.

KNN: ئه‌مه له‌و قه‌ناعه‌ته‌وه‌یه له‌ یه‌کی‌ک له‌ چاوپێکه‌وتنه‌کاندا با‌س له‌وه ده‌که‌یت که نه‌وله‌ویه‌تی ئیستا چاک‌سازی ناوخۆیانه؟

نەوشىروان مستەفا: ئەولەويەتى ئىستا چاكسازى نىيە، بەلكو گۆرانە، قۇناغىك چاكسازى بو، ئىستا ئەولەويەت گۆرانە لەشيوەى بەريۆەبردنى ولاتەكەماندا، گۆپىن نىيە لە دەموچاو كەسەكاندا، گۆپىنە لەشيوەى بەريۆەبردنى ولاتدا، ئەم ولاتەى ئىمە هەتا ئىستاش مەكتەبى سياسىيەكان بەريۆەى دەبەن، ئىتر كاتى ئەو هاتو كە پەرلەمان بىت بە مەرجه عىكى سياسى، كاتى ئەو هاتو كە ئەنجومەنى وەزيران بەبى تەدەخولى رۆژانەى سەركرديەتى حىزبەكان، بتوانىت كاروبارى دائىرەكانى بەريۆەبرىت، قايمقام بەريۆەبەرى ناحىەو موخافىزەكان و سەرۆكى شارەوانى و سەرۆكى دائىرەكان لەسەر بنچىنەى ليۆەشاوہىي و شارەزايى و زانايى ئىشەكانيان بەريۆەبەرن، بەبى تەدەخولى حىزبى، دانگاكانمان سەرەخۆبن و هىچ لايەنىك نەتوانىت دەستوهربداتە كاروبارەكانيان، زانكوكانمان سەرەخۆبن، رىكخراوہەكانى كۆمەلگەى مەدەنى لەژىر هەيمەنەى حىزب بىنە دەرەوہ بو ئەوہى بتوان بەرگرى لە تويزەكانى خويان بكەن. بەرپرسانى حىزب نەتوان دەست لە بازارو سەرمایەگوزارى وەربەدەن، ئەمە لەو جۆرە شتانەيە كە ئىستا بوەتە داخوазى خەلك، ئەمانە هەموى بەرنامەى سياسىيەو هىچ پەيوەنديەكى بەوہوہ نىيە كە ئەمە فلانە كەس دەيكات يان كامە حىزب بىكات، هەرلایەنىك بىكات پىموايە خەلك لە دەورى كۆدەبىتەوہ.

KNN: بەپراى ئيوە ئەمە بوەتە داخوазى خەلك؟

نەوشىروان مستەفا: پىموايە بوەتە خواستىكى جەماوہرى.

KNN: جۆرىك لە جياوازى لەم هەلبژاردنەدا بەدیدیەكرىت بەهۆى بونى لیستی جياوازهوہ، ئەگەر هاتو بەشيوەيەكى ديموكراسيانە هەلبژاردنەكە تىنەپەرىت، هەنگاوہ مەدەنيەكان و ئەو رىوشوینانەى كە پىويستە هیزە سياسىيەكان بىگرنەبەر بەپراى ئيوە چىيە؟

نهوشيروان مستهفا: پيموايه ناييت هيچ لايه نيك به هيچ جوړيک بير له به کارهينانی توندوتيزی بکاته وه، نه مه وهکو مېده نیک دهيت قبولی بکهين، مېدهنی دوهم، نه وهيه نیستا ناسايشی پرؤسهی هه لېږاردنو سه لامه تی پرؤسهی هه لېږاردن به دهست حکومتی هریمی کوردستانه وهيه، دهيت نه وان بپياريزنو مه سئولی يه که من له پاراستنی ناسايشی پرؤسهی هه لېږاردن. له کوردستانی عیراقد، نه وهی جیگای داخه نیستا له کوردستانی عیراقد چوار دهزگای گرنگ که ده توان عامیلی کاریگرېن له هه لېږاردندا نه مانه بیلايه نین، يه که میان هیزه چه کداره کانه که بریتین له هیزه کانی ناسایش، هیزی پيشمه رگه، پولیس، نه مانه له سلیمانی به دهست يه کيتييه وهيه و له هه ولیریش به دهست پارتیيه وهيه، داموده زگای حکومت به هه مانشیوه له ئیداره ی سلیمانی به دهست لايه نيکی سیاسييه وهيه و له هه ولیریش به دهست لايه نيکی دیکه ی سیاسييه وهيه، سه رچاوه کانی دارایی حکومت که مولکی هه موانه نه ویش دیسانه وه به دهست دولايه نی سیاسييه وهيه، دهزگا کانی راگه یاندن که نه وانیش کاریگرېن به شی هه ره زوری که ناله ناسمانیيه کانو رادیوکانو رورثامه کان به دهست هم دولايه نه سیاسييه وهيه، به مانايه کی دیکه، نه هیزی چه کدار، نه پاره و پولی گشتی، نه بیروکراسی ده ولت نه راگه یاندن بیلايه ن نییه، له ولاتانی سهرتاسه ری دنیا ته نانه ت نه گهر ئیرانو تورکیا به نمونه بهینینه وه که له ته نیشتمانه وهن، له هه مو هه لېږاردنه کاندنا هم چوار ره گزه که باسمرکد بیلايه نن له هه لېږاردندا، بیگومان له هه لېږاردندا هه ریه کی که له داموده زگایانه ی باسمرکد، له روژی هه لېږاردندا وهکو تاک ده نگده ده ن به لايه نيکی سیاسی، به لام له پرؤسهی هه لېږاردنه کاندنا نه مانه بیلايه ن ده بن،

به لām له ولاتى ئيمه دا بيلايه نين، ئيمه ئوميدمان وايه، ئهم دولايه نه ده سه لاتداره پرۆسه ي هه لبراردن به سه لامه تى به پيوه به رن، خو ئه گهر وانه بىت ئيمه په نا ده به ين بو دادگاكانى كوردستان، ئه گهر له كوردستانيش داديان نه پرسين، ئه وا په نا ده به ين بو به غداو ريخراوه نيو ده وه لتييه كان و ئاخير شتيش په نا ده به ينه به رميله تى خو مان، به ريگه ي مه ده نياه و خو پيشان دان و مانگرتن و ئه و ريگايانه ده گرينه به ر.

KNN: ئه گهر بارودوخه كه به مشيوه يه حيزبى بىت وه ك باسكرا، به راي تو رۆلى خه لكانى سه ره به خو له هاوكيشه كه دا چۆن ده بينيت؟

نه وشيروان مسته فا: ئه وه ي جيگه ي داخه پيموايه تائيستا نه يانه يشتوه رۆله كانيان كاريگه ر بىت، ئه ويش له به ر كو مه ليك هو بوه، وه كو باسكرد مه سه له ي ئه وه لويه ت زور گرنگ بوه له هه ر قوناغيكدا، ئيستا ئه وه لويه ته كان گوپراوه، سه رده ميك ئه گهر ئه وه لويه ت بو ئه وه بوييت كه حكومه تى هه ري مي كوردستان و په رله مانه كه ي جيگير بكه ين، سه رده ميك بو ئه وه بوييت كه سه قامگيرى له كوردستاندا هه بىت و شه رى ناوخو نه مي ني ت، سه رده ميك ئه گهر بو ئه وه بوييت كه مافه كانى كورد له ده ستورى عيراقدا جيگير بكريت، ئيستا قوناغى ئه وه هاتوه ته پيش، كه گوپران له چونايه تى ژيانى خه لكدا بكريت، ئه مه ش بوه به خواستى خه لك، ته نانه ت بوه به خواستى حيزبه كان و حيزبه ده سه لاتداره كانيش، من پيموايه قوناغيك ده ستپيكرده كه حيزبه كانيش ده بىت به خو ياندا بچنه وه، ئيستا ده لاقه يه كى گه وره دروستبوه له به ينى حيزبه كان و له به ينى كو مه لانى خه لكدا، له به ينى قاعيده ي حيزبه كان و سه ركردايه تى حيزبه كاندا، ته نانه ت له به ينى ئه ندا مانى سه ركردايه تى

حيزبه کانيشدا جوړيک له بي متمانه يي دروستېوه، نه مه ده مانځاته سهر
 قوناغيکي تازه، که قوناغي به خوداچونه وويه که قوناغي گوړانه، قوناغي
 چاکسازييه له بواړي ئابوړي و کوڼه لايه تي و روښنيري و سياسي، رهنګه
 هه نديک که س نه و وشه يه به جوړيکي ديکه ليکېداته وه، که من پيموايه قازانجي
 هه مو که سيکي تيايه و زهره ري که سي تيايييه، هه مو که سيک قازانچ له وه دهکات
 زانکو و پهي مانګاګانمان ئاستيکي زانستي بهرزيان هه بيټ و بېن به شويڼي
 داهيڼان و پيگهياندي کاديږي پاشه پوړ، هه مو که سيک قازانچ له وه دهکات که
 بازارې ئيمه ئازادبيټ گرانې نه ميڼيټ و منافه سه له نا و بازارپدا هه بيټ و
 ئيحتيکار نه ميڼيټ، هه مو که سيک قازانچ له وه دهکات که قانون سهرور بيټ و
 دادګان د هه سلا تيان هه بيټ و هرکه سيک شکاتيکي هه بيټ و بتوانيټ په ناي
 بوبه ريټ، يا خود په رله مانيکمان هه بيټ بيټه مه رجعي سياسي، نه مه نه وويه
 که تاکی کورد به فقيرو دهوله مهنده وه د هه سلا تدارو بيده سه لاته وه قازانجي
 ليده که نه و پيموانييه که س درې نه وه بيټ.

KNN: زورجار به ناوي ئيوه وه به شيويه کي گشتي قسه و ليډوان بو
 راګه ياندينه کان دهرېټ، قسه کړدن به ناوي ئيوه وه چونه؟

نه و شيروان مسته فا: به نيسبته ليستي گوړانه وه، ئيمه له ناوخو ماندا
 ريککه وتوين که سيکمان کړدوه به و ته بيژي رسمي ليسته که مان ناوي د. شاهو
 سه عيده، د. شاهو که سيکي د هه سلا تداره که ده وتوانيټ به ناوي ليسته که وه بو
 هه مو لايه ک قسه بکات، له مه ولا هرکه سيک يان هر که ناليکي راګه ياندي
 قسه يه کي گويږا يه وه به ناوي سهرچاويه کي نزيک له من يان له کوپانياي وشه،
 يان له ليستي گوړان، بيځګه له قسه ي د. شاهو سه عيد هيچ ئيعتباريکي نيه،

بەنەسبەت کۆمپانیای وشەشەو، کۆمپانیای وشە حیزبی سیاسی نییە، لەناو کۆمپانیاکەماندا بیروبۆچونی جیاوازی هەیە خەڵک هەیە سەر بەفیکری جیاوازی و خەڵکیش هەیە بێلایەنە، ئێمە کۆمەڵێک دەزگای راگەیاندنی وەک کەنالیکی ئاسمانی تەلەفزیۆن و رۆژنامەیەکی رۆژانە و رادیۆ و سایتەمان هەیە، کە دەتوانین بیروبۆچونەکانی خۆمانی تێدا بلۆبکەینەو، بۆیە هەرچی بیروبۆچونیکیان هەیە دەتوانین بەبێ شەرم بلۆبکەینەو، بۆیە ئەو قسەنە ی کە لە راگەیانندنەکانەو بەناوی سەرچاوەیەکی نزیک لە فلانەکەس و فیسارەکەس بلۆبکەیتەو هێچ ئیعتیبارێکی نییە و ئەو دەزگایانە خۆیان ئەو شتەنە بلۆبکەنەو.

KNN: دواپرسیارمان ئەوەیە کە چەند رۆژێکی دیكە لە هەڵمەتی هەلبژاردنەکان نزیكدەبینەو، ئێوە لەم هەڵمەتەدا دەتوانەوێت مۆدیلیکی تازە بێننە ناو ئەو کۆپەکی و مەلەلانی دیموکراسیەو، ئایا دەتوانەوێت لەپەڕی کەمپەین و بانگەشە هەلبژاردنیشەو جیاوازی بن؟

نەوشیروان مستەفا: کەمپەینی هەلبژاردن چەند جۆریکی هەیە “دو جۆری سەرەکیان، یەکیکیان ئەوەیە کە لایەنێک لە پرۆپاگەندەکە تەریکی دەکاتە سەرشکاندن و سووککردنی لایەنەکە ی دیكە و هەڵدەدات شەخسەکانی بشکێنێت و هێرش بکاتە سەر کەسایەتی پالیئوراوەکان و ناوەڕۆکی بەرنامەکە ی پوچەل بکاتەو و سووک و سەلیمی بکات و لە رێگەی شکاندن پالیئوراوەکانیەو بەرنامەکە ی سووک بکات، یەکیکی دیكەیان ئەوەیە کە لایەنەکانی دیكە فرامۆش دەکات و تەریکی دەکاتە سەر رونکردنەو بەرنامەکانی بەرنامەکە ی و رونکردنەو کەسایەتی پالیئوراوەکانی و ئەوانە ی کە نوێنەرایەتی لیستەکە ی

دەكەن، ئىمە ھەولەدەين رىگەى دوھم بگرىن و لەباتى ئەوھى كە ھىرش بکەينە
سەر ئەم و ئەو، ھەولەدەين ئەو كەسانەى كە پالىوراوى ئىمەن بە خەلكيان
بناسىنن و خويان بىنە سەر تەلەفزيۇن و بىروبوچونى خويان بۇ خەلك بلاو
بکەنەو و لە ھەمانكاتيشدا ھەولەدەين بەرنامەكەى خۇمان بەچاكترين شيوھ
بۇ خەلك رۆشن بکەينەو، بۇ ئەوھى خەلك خوى قەزاوھت بکات لەسەر ئەوھى
كە ئايا بەرنامەكەى ئىمە و ئەو كەسايەتياھى ئىمە پالاوتومانن جياوازه.

ئىستانئەولەويەت بۆ چاكسازىيە

سازدانی: ئەحمەد زاویتی (كەنالی ئاسمانی ئەلجەزیرە)

لە عەرەبىيەو: مەجید سەلح

بىنەرانی بەرپز سلاوی خواتان لیيیت، لە بەرنامەى "دیداری ئەمرو"ی كەنالی ئاسمانی ئەلجەزیرە لە گەلئانداين و میواندارى نەوشیروان مستەفا سەرۆكى لیستی "گۆپان"مان کردوہ.

ئەلجەزیرە: ئیوہ وەك رەوتیك لە سەرکردایەتى (ی. ن. ك) بەرنامەى "گۆپان"تان لە كوردستانی عێراق راگەیاندوہ، لە پشنتى ئەو بەرنامەوہ چیتان دەویت؟

نەوشیروان مستەفا: حالى حازر ئیمە رەوتیك نین لە ناو (ی. ن. ك)، بەلكو رەوتیكین لە دەرەوہى (ی. ن. ك) بەرنامەى لیستی گۆپان لەوہدا كورت دەكریتەوہ دەسەلاتى حیزب لە دەسەلاتى حكومەت جیا دەكریتەوہ. بەمانایەكى تر هەولئەدەین پەرلەمانیك دروست بكەین لە ژێر دەسەلات و بپارەكانى مەكتەبى سیاسى حیزبەكانى كوردستاندا نەبییت. هەرەوہا بنیادنانەوہى دەسەلاتیكى دادوہرى سەرەخۆ و نەزیهى و سەرەخۆ و دادپەرەوہر، سنوردانان بۆ دەستیوہردانى حیزب لە زانكۆكان و ئابورى واتە جیاكردنەوہى دەسەلاتى حیزب لە حكومەت و بونى شەفافىيەتى زیاتر لە بودجەى هەریمی كوردستان و دادپەرەوہرى كۆمەلایەتى زیاتر.

ئەلجەزیرە: بۆ پیشتر ئەو داخوازیانەتان نەبوہ و ئیستا هەتائە؟

نەوشیروان مستەفا: تەمەنى ئەزمونی كوردستان نزیکەى ۱۸ سال دەبییت، لە هەلبژاردنى سالى ۱۹۹۲ كاری سەرەكىمان بۆ پركردنەوہى ئەو بۆشاییە بو كە لە ئەنجامى كشانەوہى ئیدارات لە لایەن حكومەتى مەركەزیەوہ هاتبوہ ئاراوہ،

لهو ههلبژاردنه دا دهبو داموده زگاگانی حکومت دروست بکړینه وه، ده زگا دهستوری و حکومیه کان. واته پرکردنه وهی بۆشایی نیداری و سیاسی و نه منی ههریمی کوردستان، له ههلبژاردنه کانی ۲۰۰۵ قوناغه که گوړا، لهو کاته دا ههریمی کوردستان له روه کانی سیاسی و نه منی و ته نانه ت نابوریش، سه قامگیر بو.

کاری سهرکی بریتی بو له نویسینه وهی دهستوری عیراق، بویه ده بوايه خیتابی کورد خیتابیکی یه کگرتو بوايه بۆ چه سپاندنی به شداریکردنی کورد له ده زگاگانی دروستکردنی بریاری سیاسی له عیراق. به شیوه یه کی سهرکه وتو نه و قوناغه مان تیپه راند.

نیستا کاری سهرکی بریتییه له چاکسازی له ناوخودا، چاکسازی سیاسی، چاکسازی کومه لایه تی، چاکسازی نابوری و کلتوری.

نه لجه زیره: هه ندیک چاودیتری سیاسی ده لاین نه م هه ولانه ی ئیوه له وانه یه بییته هو ی که رتبونی هه لو یستی کورد له به غدا له ناینده دا؟ وه لای ئیوه چیه بۆیان؟ نهو شیروان مسته فا: ئیمه پیمان وانیه یه کگرتوی کورد له بونی یه ک لیستی دایه، به لکو پیمان وایه یه ک هه لو یستی کورد له بونی یه ک خیتابی کورد دایه. ده کړیت له گه ل هه مو حیزبه کانی ههریمی کوردستاندا یه ک خیتابییمان هه بییت و له هه مان کاتیشتا ململانی بکه یین بۆ به دهسته یانی کورسی زیاتر له په رله مانی کوردستان.

نه لجه زیره: سه باره ت به به شداریکردنتان له ههلبژاردنه کانی ناینده ی په رله مانی له لیستی "گوړان" که سهربه خو یه له لیستی "کوردستانی" که هی هه ردو حیزبه کوردیه که یه، خو ناماده کردنتان بۆ نه و ههلبژاردنه چو نه، بهرنامه ی ههلبژاردنتان چیه؟

نهو شیروان مسته فا: وه ک له سهره تادا باسم کرد به کورتی بهرنامه ی ئیمه پیکی دیت له چند ته وه ریکی سهرکی. خالی سهرکی بریتییه له جیا کردنه وهی ده سه لاتی حیزب له حکومت. په رله مانی ک دور له بالادهستی حیزبه کان.

دەسلەتییکی تەنغیزی کارا، دەسلەتییکی قەزایی سەر بەخۆ لە دەسلەتیی حیزبەکان و زانکۆکان لە دەرەوێ دەسلەتیی حیزب بن و بازار و ئابوری دوربیت لە دەست تێوەردانی حیزب.

ئەلجەزیرە: چەندین مانگە باس لەو شتێکە دەکەن، کاردانەوێ شەقامی کوردی بۆ ئەو پەیامانەتان چۆن دەبینن، بە دڵنیاییەوه ئەو پەیامە لە کوردستاندا شتییکی نوییە؟

نەوشیروان مستەفا: کاردانەوێهێکی زۆر باشی هەبوو خەڵک ئیستیجابهیان زۆر زۆر باش بوو بۆی، چونکە قوڵاغی مەترسێمان تێپەراندوو و ئیستا باری سیاسی و ئەمنی و ئابوری سەقامگیر و پەیوەندی نیوان ناوەند و هەرێم باشە و لەسەر بنەمای دەستورو تێگەشتنی هاوبەش و دیالۆگ بونیادنراوە، بۆیە کاتی ئەوە هاتووە گەرنکی بە پێشکەشکردنی خزمەتگوزاری سەرەکیەکانی هاوڵاتیانی کورد بەدەین، بۆ نمونە داوێنکردنی کارەبا و ئاوی خواردنەوه و دروستکردنی قوتابخانە و نەخۆشخانە و کەمکردنەوهی جیاوازی لە نیوان بەرزترین ئاستی موچە و نزمترین ئاستی موچە ی فرمانبەراینی حکومەت.

ئەلجەزیرە: چۆن خۆتان ئامادە دەکەن بۆ قوڵاغی پاش هەلبژاردن ئایا ئەگەر داواتان لێکرا، بەشداری لە حکومەتدا دەکەن یان وەک ئۆپۆزسیۆن دەمێننەوه؟
نەوشیروان مستەفا: زوێ وەلامی ئەو پرسیارە بەدینەوه، با چاوەڕێی دەرئەنجامی هەلبژاردنەکه بێن.

ئەلجەزیرە: سەبارەت بە هاوێهیمانییەتی لەگەڵ هێزە سیاسییەکان پێش و پاشی هەلبژاردن، ئایا لە دەرەوێ یەکییەتی و پارێزگاری هێچ لایەنێک داوای هاوێهیمانی لێنەکردن بۆ بەشداریکردن لەو بەرنامەیەکی که هەتانه؟

نەوشیروان مستەفا: کەس داوای هاوێهیمانی لێمان نەکردووە، بەلام لە هەمانکاتدا ئێمە هەول دەدەین تەنسیق بکەین لەگەڵ هەموو لیستەکاندا، تەنسیق لە بواری چاوەڕێی و راگەیاندن و سیاسەت، تەنسیق، نەک

هاوپه‌یمانی. ته‌نسیق یان هاوپه‌یمانی پاش هه‌لبژاردنه‌کان، به‌ستراوه‌ته‌وه به ده‌رئه‌نجامی هه‌لبژاردنه‌کانه‌وه.

ئه‌لجه‌زیره: سه‌باره‌ت به هه‌لۆیستی کورد له به‌غدا له شه‌ش سالی رابردودا، په‌یوه‌ندییه‌کی ئاشکرا هه‌بوه له نیوان کورد به هه‌ردو حیزبه‌که‌یه‌وه له‌گه‌ل به‌غدا و هیشتا هه‌ندیک گرفتی هه‌له‌په‌سیراو ماوه‌ته‌وه، ئیوه به‌رنامه‌یه‌کی ئاشکراتان هه‌یه بۆ چاره‌سه‌رکردنی ئه‌و مه‌سه‌له هه‌له‌په‌سیراوانه، وه‌ک کێشه‌ی که‌رکوک و ناوچه دابراوه‌کان و جووری په‌یوه‌ندی‌تان له‌گه‌ل به‌غدا؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: به‌ئێ له به‌رنامه‌که‌ماندا هه‌یه و نامه‌وی بپۆمه ورده‌کاری به‌رنامه‌که‌وه، به‌لام له روی مه‌بده‌ئیه‌وه په‌نا بۆ دیالۆگ ده‌به‌ین نه‌ک زمانی هه‌ره‌شه‌و گو‌په‌شه. دیالۆگی‌ک له‌سه‌ربناغه‌ی ده‌ستوری عێراق بونیادنرابی‌ت.

ئه‌لجه‌زیره: ئیوه وه‌ک لیستی گو‌پان یان ره‌وتی ریفۆرم له کوردستانی عێراق، چۆن ده‌پواننه په‌یوه‌ندی نیوان به‌غدا و کوردستان، ئایا ئه‌و په‌یوه‌ندییه له رێگه‌ی ده‌سه‌لاتی کوردیه‌وه ده‌بی‌ت یان وه‌ک ره‌وتیک ئه‌و په‌یوه‌ندییه ده‌به‌ستن، ئایا ئیستا په‌یوه‌ندی‌تان هه‌یه به حکومه‌تی به‌غداو ره‌وت و حیزبه‌کانی دیکه‌ی عێراق؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ئیمه حیزب نین تاوه‌کو په‌یوه‌ندی دو قو‌لی و سی قو‌لی به‌به‌ستین، به‌لام مه‌رجه‌عی سیاسی بۆ چاره‌سه‌رکردنی هه‌مو ئه‌و کێشانه په‌رله‌مانی کوردستانه‌و هه‌روه‌ها هه‌ولده‌ده‌ین، ده‌زگایه‌کی ده‌ستوری تایبه‌ت بۆ لیپرسینه‌وه له‌گه‌ل نوێنه‌رانی کورد له به‌غداو جووری ئه‌دائیان دروست بکه‌ین، حا‌لی حازر ده‌زگایه‌کی به‌رپرس نییه بۆ لیپرسینه‌وه له‌گه‌ل ئه‌و به‌رپرسه کوردانه‌ی له به‌غدا. ئیمه شه‌ریکی حکومه‌تی عێراقین و له ئۆپۆزسیۆندا نین، شه‌ریکین له دروستکردنی بڕیاری سیاسی و له وه‌زاره‌ته‌کاندا شه‌ریکین له په‌رله‌مانی عێراقدا شه‌ریکین، بۆیه مه‌به‌ده‌نی دیالۆگ باشت‌ترین مه‌به‌ده‌ئه بۆ چاره‌سه‌رکردنی کێشه هه‌له‌په‌ساوه‌کان.

ئەلجەزىرە: پەيوەندى لىستەكەتان يان رەوتى رىفۇپم يان نەوشىروان مستەفا
 وەك سىياسەتمەدارىكى ناودار لە كوردستان پەيوەندتان لەگەل ئەمەريكا وەك
 زلەيزىكى جىهانى چۆنە و كە لە عىراقدا پىگەيان بەهيزە، ئايا جورىك لە
 پەيوەندىتان لەگەل ئەمەريكادا ھەيە، يان ئايا ئەمەريكا پەيوەندى پىتانەو
 كردو بۇ دروستكردى جورىك لە پەيوەندى؟

نەوشىروان مستەفا: پەيوەندى سىياسى دىبلۇماسى لە ئەستۆى حكومەتى
 عىراقدايەو لەسەر شانى حكومەتى فیدرالە كاروبارى سىياسەتى دەرەو لە
 ئەستۆ بگريت، بۆيە پەيوەندى لەگەل ئەمەريكا لە كارە سەرەككەيانى
 حكومەتى عىراقە، ئەو لەلايەك، لەلايەكى دىكەو ۲۰ سال زياترە بزوتنەو
 كوردى جورىك لە پەيوەندى لەگەل ئىدارەى ئەمەريكادا ھەيە. بە تايبەتى پاش
 كۆپەو كە و ھىرشكردى سوپاى عىراق بۇ سەر كوردو دروستكردى "ناوچەى
 ئارام"، لەو كاتەو تاوەكو ئىستا پەيوەندى ھەيە لە نىوان سەركرەيەتى كوردو
 بەرپرسەكانى ئەمەريكا. ئەمەريكىيەكان بەرژەوەنديان ھەيە لە ناوچەكەدا،
 بەرژەوەنديان ھەيە لە دروستكردى پەيوەندى لەگەل گەلانى ناوچەكەدا.
 بەرژەوەنديان ھەيە لە سەقامگىرى سىياسى لە ناوچەكەو رىگە نەدان بە ھاتنى
 تىرۆريستان بۇ ناوچەكە. پەيوەندييەكان لەسەر ئەو بنەمايانەن و پىموانىيە
 پەيوەندييەك ھەييت لە دەرەو حكومەتى عىراقى.

ئەلجەزىرە: ئىران ئىستا رۆلىكى گەورەى ھەيە لە عىراقدا. بەپىي قسەى
 چاودىران ئىران بە شىوەى جوراوجۆر بونى لە عىراقدا ھەيە، پەيوەندى
 ئاشكرائى ھەيە لەگەل حكومەتى ھەريم و ھەردو حيزبەكەو ھيزە عىراقىيەكانى
 دىكەدا لە باشورو ناوەرەستى عىراق، بەو پىيەى شارى سلىمانى ھاوسنورە
 لەگەل ئىران، ئايا ئىران ھەولى نەداو پەيوەنديتان پىو بكات و جورىك
 پەيوەنديتان لەگەل دروست بكات؟

نەوشىروان مستەفا: ئىران ولاتىكى گرنگەو ھيزىكى گەورەى ناوچەكەيە.
 عىراق زياتر لە ھەزار كىلۆمەتر سنورى ھاوبەشى لەگەلدا ھەيە. نەك ھەر

سنوری هاوبه‌ش، به‌لکو په‌یوه‌ندی مه‌زه‌به‌یی و نه‌ته‌وه‌یی و کلتوری و ئابوری له‌گه‌ل هه‌ردولادا هه‌یه، بۆیه گرنه‌ په‌یوه‌ندییه‌کی هاوسه‌نگ هه‌بێت، چی له‌ لایه‌ن حکومه‌تی مه‌رکه‌زی چی له‌لایه‌ن حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان زیاتر له‌ ٦٠٠ کیلومه‌تر سنوری هاوبه‌شی هه‌یه له‌گه‌ل ئێران، بۆیه پێویسته‌ په‌یوه‌ندیمان له‌گه‌ل ئێراندا باش بێت و له‌سه‌ر به‌رژه‌وه‌ندی هاوبه‌ش و په‌یوه‌ندی حکومه‌تی مه‌رکه‌زی و حکومه‌تی هه‌ریم له‌گه‌ل ئێران باشه‌و کۆنسولی ئێران له‌ سلیمانی و هه‌ولێر هه‌یه و مه‌رکه‌زی بازرگانی و کۆمپانیای ئێرانی له‌ کوردستاندا به‌ ئازادی کار ده‌که‌ن.

ئه‌لجه‌زیره: به‌لام وه‌ک ره‌وتیک، په‌یوه‌ندیتان له‌گه‌ل ئێراندا هه‌یه؟
نه‌وشیروان: نه‌خیر

ئه‌لجه‌زیره: وه‌ک سیاسه‌تمه‌دارێکی ناوداری کورد چۆن په‌یوه‌ندی کورد و ئێران له‌لایه‌ک و کورد و تورکیا له‌لایه‌کی تر هه‌له‌سه‌نگینن؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ئه‌وه بابه‌تیکی زۆر ئالۆز، چونکه‌ گه‌لی کورد به‌سه‌ر چه‌ند ولاتیکی وه‌ک ئێران و تورکیا و عێراقدا دابه‌شکراوه. له‌ودیه‌و سنوره‌کانه‌وه په‌یوه‌ندی نه‌ته‌وه‌یی هه‌یه له‌ نیوان کورده‌کاندا، له‌ هه‌مانکاتدا کێشه‌ هه‌یه له‌ نیوان هه‌ریمی کوردستان و ولاتانی دراوسی به‌ تایبه‌تی تورکیا ئه‌ویش به‌هۆی بونی هی‌زی چه‌کدار له‌سه‌ر سنوره‌کان، له‌به‌ر به‌ربلاوی سنوره‌که‌ش، حکومه‌تی هه‌ریم ناتوانی‌ت کۆنترۆلی هه‌مو ناوچه‌که‌ بکات، کێشه‌ی کورده‌کانی تورکیا، کێشه‌ی تورکیایه‌ و کێشه‌ی عێراق نییه. ناتوانی‌ت له‌ رێگه‌ی هی‌زی چه‌کدارێ کوردی عێراقه‌وه کێشه‌ی کوردی تورکیا له‌ ناو ببری‌ت، به‌لکو ده‌کریت کێشه‌که سیاسیان ه‌ چاره‌سه‌ر بکری‌ت کێشه‌که له‌ خاکی عێراق چاره‌سه‌ر نا‌کری‌ت چاره‌سه‌ره‌که‌ی له‌ خاکی تورکیایه.

ئه‌لجه‌زیره: باستان له‌ کێشه‌ی کورد کرد له‌ تورکیا و ئێران، کێشه‌ی کورد له‌ عێراق له‌ رێگه‌ی فیدراڵیه‌ته‌وه چاره‌سه‌رکرا و پرۆژه‌ی دیکه‌ هه‌یه بۆ

چارەسەرکردنی کێشەى کورد، ئایا فیدراڵیەت چارەسەرى کێشەکە دەکات، یان ئیوە پرۆژەى تەرتان ھەيە بۆ چارەسەرکردنی کێشەى کورد لە عێراق؟
 نەوشیروان مستەفا: لەم قۆناغەدا چارەسەرى فیدراڵى چارەسەریکی زۆر چاکە بۆ کێشەى کورد لە عێراق، مانەوێ کورد لە ناو عێراقدا، ھێزە بۆ کورد، نەك لاوازی. بۆیە من لایەنگری فیدراڵیم و لە نوسینەوێ دەستوری عێراقدا لە بەغدا بوم و بەشداریم کرد لە نوسینەوێ دەستوری عێراقى و پەيوەندى فیدراڵى لە نێوان بەغداو حکومەتى ھەریم.

ئەلجەزیرە: سیاسەتمەدارانى کورد بەردەوام باس لە مانەوێان لە چوارچێوەى عێراقدا دەکەن، ھەندى لایەنى عەرەبى پێیان وایە ئەو ھەلوێستە لە ئایندەدا گۆڕانى بەسەردا دیت و ئەو ھەلوێستە ھەلوێستیکی تاکتیکییە و لەوانەى لە ئایندەدا بگۆڕیت؟

نەوشیروان مستەفا: لە ئایندەى ھەیکى نزیکدا پێموایە لە چوارچێوەى عێراقدا دەمینیتەو، بەلام ناتوانم پێشبینی ئایندە بکەم، چونکە پێش ٢٠ سال ئەوروپا شیوەى ھەیکى بو ٢٠ سال دواى ئەو ھەش شیوەى ھەیکى ھەيە. ھەروەھا بە نەسبەت رۆژەلآتى ناوھەستیشەو وایە. من ناتوانم پێش بینی ئەو بکەم ٢٠ سالى ھەیکى چى رۆدەدات.

ئەلجەزیرە: لە شەقامى کوردستاندا ترس لەو ھەيە پەيوەندى ئیو و سەرکردایەتى یەکیى بگاتە ئاستى شەپى سارد و نەینىھەکانى رابردو ئاشکرا بکریت؟

نەوشیروان مستەفا: من لەگەل ئەو ھەدام لاپەرەکانى رابردو دابخریت، وەك دەزانن شەپى ناوخۆ ھەبوو لە کوردستاندا وواتر ئاشت بوو و رویدا لە نێوان ھەمو لایەنەکاندا. من لەگەل ئاشت بوو و ھەلنەدانەوێ لاپەرەکانى رابردوم، و نامەوێت بچینە ناو پێچ و لۆکانى میژو وە تا ئەو رادەى نەبێت كە خزمەتى ئایندە بکات، بەلام گەر بگەرێنەو بۆ دواو، ترسمان لە باسکردنى روداوھەکان نییە. ئەو لە لایەك، لە لایەكى ترەو ھىوادارم كار نەگاتە ھىچ جۆرە ئالۆزىھەكى

سیاسی و ناسیاسی له کوردستانی عێراقدا، چونکه لای خۆمانهوه، هیژی چهکدار و سهربازیمان نییه و مهسهلهی لهمنی سیاسی و پاراستنی مهلبژاردنهکان له ئهرکه سههرهکییهکانی حکومهتی ههریمی کوردستانه و دهکریت له م بارودۆخدا له ریگهی یاساوه ریگه بگرن له هه مو جۆره گرژی و ئالۆزییهک.

لهلجهزیره: ئایا مهترسی له وهتان نییه له م دۆخهی ئیستا له چوارچێوهی کرژی راگهیاندن ده رچی و بگاته ئاستی روبه پوبونهوهی چهکداری له نیوان ئیوه و دهسهلاتی کوردی یان (ی. ن. ک)؟

نهوشیروان مستهفا: ئیمه بزوتنهوهیهکی سیاسین و هیژی چهکدارمان نییه، ئیمه په نا بۆ دادگا و یاسا ده بهین، ئه گهر له سلیمانی ریگه مان پێ نه دهن، په نا بۆ دادگای فیدرالی ده بهین له به غدا یان ریکخراوه نیونه ته وه ییه کان، ئیمه په نا بۆ چهک نابین.

لهلجهزیره: له میدیا لۆکالیه کان باس له گوشار دهکریت بۆ سه ر کادرو لایهنگره کانتان، ئایا هه لویستان وهر نه گرتوه له و گوشارانه به ریگهی دادگا بۆ نه هیشتنی ئه و گوشارانه له سه ر کادره کانتان؟

نهوشیروان مستهفا: ئیمه ئه وه به پیشیلکردنی مانی مرۆ و مانی هاو لاتیبون ده زانین و ئهرکی حکومهت دۆزینه وهی کارو موچه یه بۆ هاو لاتیان، له ریگهی دادگاوه بهرگری له هاو پیکانمان دهکین.

لهلجهزیره: دواين پرسیارمان ئه وه یه، ئیستا په یوه ندیتان له گه ل جه لال تاله بانیدا چۆنه؟ ئیوه کهسی یه که م و دوهم بون له ئا و (ی. ن. ک) دا؟.

نهوشیروان مستهفا: له سه ر ئاستی شه خسی په یوه ندیمان ئاساییه.

الجزیره: بهرپێز نهوشیروان مستهفا سه رۆکی لیستی گۆران، سوپاستان دهکین بۆ ره خساندنی ئه و

ناکۆکییه کانم له گهڵ یه کیتی نیشتمانی گه یشتۆته خالی نه گه رانه وه وه له ههلبژاردنه کانی داهاتوشدا به لیستی جیاواز داده به زین

له چاوپێکه و تنیکیدا له گهڵ رۆژنامهی (الشرق الاوسط) دا، (نهوشیروان مستهفا)
رایگه یاند: له گهڵ تاله بانی له سهر ئاراسته و فیکره سیاسیه کان جیاوازی نه ک
سه روکایه تی حیزب

سازدانی: هیوا عه زیز (الشرق الاوسط)

له عه ره بیه وه: یادگار فایه ق

له سهر لوتکه ی به رزترین گرد، که بنکه ی سه ره کییه تی له شاری سلیمانی له
هه ریمی کوردستان، نه مجاره یان (نهوشیروان مستهفا)، که سیاسه ته داریکی
خاوه ن ناویانگی کورده و پیشتر که سی دوه م بوه له ناو یه کیتی نیشتمانی
کوردستاندا، که (جه لال تاله بانی) رابه رایه تی ده کات، به شیوازیکی ناته قلیدی
به نیازه کۆمه لێک ریفورمی سیاسی و ئابوری و کۆمه لایه تی و کلتوری له
کۆمه لگای کوردیدا نه انجام بدات. نه مه ش له ریگای نه وه هه لمه ت و شه په ی
هه لبژاردن که به په یوه وه چاودێران پێیان وایه پیشهات و روداویکی ئیجگار
شه پانی و مشتومر ئامیز ده بیّت، نه مه ش له سیبه ری نه وه بارودۆخه ی که ئیستا
کوردستان تیا دایه. نه م هه لوێسته ی ئیستای (نهوشیروان مستهفا) ش دوا ی
نه وه دیّت که هه وه له کانی بو گۆرپانکاری دروستکردن له سیاسه ت و به رنامه ی
یه کیتی نیشتمانی کوردستان نه گه یشتنه هیچ ویستگه یه ک که هیوا به خش
بیّت و ریگای بو خوش نه کرا تا بتوانیّت نه وه ریفورمه ناو خویانه ی به ته مای
بو له ناو ریزه کانی یه کیتی نه جمای بدات، یه کیتی نیشتمانی کوردستان نه وه

حیزبیه که (نهوشیروان مستهفا) به یه کیك له سهرکرده دیارو سهره تاییه کانی و دامه زینه رانی داده نریت، هاوکات یه کیکه له دیارترین هزره مند و روناکی رانی ئەم حیزبه ئەمه ئەگەر بیئتو ته‌ن‌ها که‌س نه‌بیئت.

(نهوشیروان مستهفا) له ئیستادا ده‌یه‌ی شه‌شه‌می ته‌مه‌نی تیپه‌پران‌دوه، له کو‌تایی سالی (٢٠٠٦) دا ده‌ست له‌کار کیشانه‌وه‌ی خو‌ی له پو‌سته‌که‌ی وه‌کو جی‌گری سکر‌تیری گشتی (ی ن ک) را‌گه‌یان‌دو خو‌ی ته‌رخان کرد بو به‌پ‌یوه‌برد‌نی دامه‌زراوه‌یه‌کی را‌گه‌یان‌دی به‌رفراوان، که روژنامه‌یه‌کی روژانه و پی‌گه‌یه‌کی ئە‌ل‌ک‌ت‌رو‌نی و که‌ن‌ال‌ی‌کی ئاسمانی و سه‌ن‌ته‌ری‌کی راپرسی له‌خو ده‌گریت. ئەم دامه‌زراوه‌یه‌ی (مستهفا) هه‌ل‌گری ناوی (وشه) یه‌و ژماره‌یه‌کی ئی‌ج‌گار زور له روناکیرو خه‌ل‌کی نو‌خ‌به و ژماره‌یه‌که له کادرو ئە‌ندامانی پی‌ش‌وی یه‌کی‌تی نیش‌تیمانی کوردستانی له خو‌ی کو‌کردو‌ته‌وه، ئەمه سهره‌پای ژماره‌یه‌که له ئە‌ندامانی پارته سیاسییه‌کانی دیکه‌ی کوردستان.

له‌دوای جیابونه‌وه‌ی له یه‌کی‌تی، (نهوشیروان مستهفا) به هه‌مو شی‌وه‌یه‌که خو‌ی به‌دور گرتوه له لی‌دوان‌دان بو که‌ن‌ال‌ه‌کانی را‌گه‌یان‌دن، ته‌ن‌ان‌ه‌ت له‌کاتی قه‌یران و کیشنه سیاسییه‌کانیشدا ئەم هه‌ر بی‌ده‌نگی هه‌ل‌ب‌زار‌دوه، ته‌ن‌ها به ده‌گمه‌ن نه‌بیئت، به‌لام له‌گه‌ل ئە‌وه‌شدا روژنامه‌ی (الشرق الاوسط) چانس‌ی ئە‌وه‌ی هه‌بوه ئەم پیاوه بدوینی‌ت و له چاوپیکه‌وتنی‌کی که‌م وینه‌دا له‌سه‌ر ئاستی روژنامه‌نوسی و ناو‌خ‌و و عه‌ره‌بی و جیهانی له ماوه‌ی سالی‌ک‌دا، (نهوشیروان مستهفا)، تیش‌ک ده‌خاته‌سه‌ر سروشتی نا‌کو‌کی و کیشنه‌کانی له‌گه‌ل سهر‌کر‌دایه‌تی یه‌کی‌تی نیش‌تیمانی و ده‌ره‌ن‌جامه‌کانی ئەو نا‌کو‌کییه. به‌فرمون له‌گه‌ل ده‌قی چاوپیکه‌وتن و گف‌تو‌گو‌که‌مان له‌گه‌ل جه‌ن‌ابیان:

* سهره‌تا ئە‌مه‌وی‌ت بزانه نا‌کو‌کییه‌کان‌تان له‌گه‌ل یه‌کی‌تی نیش‌تیمانی که‌یش‌تونه‌ته کو‌ی و ئایا هیچ هیوایه‌که هه‌یه به‌گه‌یش‌تن به‌چاره‌سه‌ری‌کی کو‌تایی و یه‌ک‌لا‌که‌ره‌وه بو ئەو نا‌کو‌کیانه؟

نهوشیروان مستهفا: ناکۆکییهکانمان گه‌یشتونته‌ ریگایه‌ک که گه‌رانه‌وه‌ی بۆ نییه‌، جه‌وه‌ری ناکۆکییه‌کانیشمان خۆی له‌ چۆنییته‌ی به‌رپه‌وه‌بردنی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان ده‌بینیته‌وه‌، خالی سه‌ره‌کی ئه‌و مه‌سه‌له‌یه‌ش جه‌خت له‌سه‌ر چۆنییته‌ی جیاکردنه‌وه‌ی ده‌سه‌لاتی حیزب له‌ ده‌سه‌لاتی حکومه‌ت ده‌کاته‌وه‌. ئه‌مه‌ له‌کاتی‌کدا که تی‌که‌لی و چونه‌ناویه‌کی‌ک هه‌یه‌ له‌نیوان هه‌ر سی ده‌سه‌لاتی یاسادانان و جیبه‌جیکردن و قه‌زائی (السلگه‌ التشريعیه‌ و التنفیژیه‌ و القچائییه‌) له‌لایه‌که‌وه‌و ده‌سه‌لاتی حیزبیش له‌لایه‌کی تره‌وه‌، هاوکات ده‌ستی‌وه‌ردانی‌کی ئیجگار دیارو زۆر هه‌یه‌ له‌لایه‌ن حیزبه‌وه‌ له‌ کاروباری زانکۆکان، ئیمه‌ش به‌ رۆلی خۆمان ده‌مانه‌ویته‌ ده‌سه‌لاتی حیزب له‌ ده‌سه‌لاتی ده‌ولت جیا بکه‌ینه‌وه‌و هه‌ول ده‌ده‌ین دامه‌زراوه‌کانی ده‌ولت یان حکومه‌ت بیلایه‌ن بکه‌ین و وایان لێبکه‌ین به‌لای خه‌لک و هاوڵاتیانی کوردستاندا به‌روان نه‌ک حیزب یان که‌سه‌کان.

* که‌واته‌ له‌ قسه‌کانتاندا وا تیده‌گه‌ین که ئیوه‌ تیبینی و ته‌حه‌فوزاتان هه‌یه‌ له‌سه‌ر توانا و سیستمی جیبه‌جیکاری حکومه‌ت؟

نهوشیروان مستهفا: ناتوانم ناوی بنیم ته‌حه‌فوزات یان دوره‌په‌ریزی، وه‌ک چۆن پێشتر ئاماژه‌م پێکرد، لێره‌دا تی‌که‌لای و لێکناڵانی‌ک هه‌یه‌ له‌نیوان ده‌سه‌لاته‌ حیزبی و حکومییه‌کان، ئیستا مه‌کته‌بی سیاسی حیزب وه‌کو ئه‌نجومه‌نی بالای شوێشی (مجلس قیاده‌ الپوره‌)ی سه‌رده‌می پێشوی لی‌هاتوه‌و هه‌مان رۆل پیاوه‌ ده‌کات، هه‌ر له‌به‌ر ئه‌مه‌ش هه‌ول ده‌ده‌ین په‌رله‌مانی کوردستان بکه‌ین به‌ دامه‌زراوه‌یه‌کی سه‌ربه‌خۆ خواهن ئیراده‌یه‌کی تۆکمه‌و سه‌ربه‌خۆ، ئه‌مه‌ له‌لایه‌که‌وه‌، له‌لایه‌کی تره‌وه‌ وابکه‌ین ده‌سه‌لاتی دادوه‌ری دامه‌زراوه‌یه‌کی سه‌ربه‌خۆ و ناحیزبی نه‌زیهو دیار بیته‌، هاوکات ده‌سه‌لاتی ته‌نفیزیش وه‌کو چه‌تریک بیته‌ که هه‌مو رۆله‌کانی گه‌لی کوردی له‌ژێردا کو‌ببیته‌وه‌ نه‌ک مو‌لکی حیزبی‌ک یان دوان بیته‌ یان هاوپه‌یمانی کو‌مه‌لی‌ک حیزب و لایه‌ن به‌رپه‌وه‌ی ببات و قورخی بکات.

* له م جهړنی نه ورژده دا نامه په کتان له سر ړک تاله بانيپه وه به ده ست گه پښت،
له کریت بزاین ناوهر ړکی له و نامه ده سنوسه چی بو و وه لامي نیو ش چی بو؟
نهوشیروان مسته فا: بمبه خښه نامه ویت هیچ قسه و لیدوانیک له و باره په وه
بدوم.

* بریار و ابو و اچاوه پوان ده کرا له نه ورژدا دانیشتنیک، که به په کلاکه روه
ناوژد کرا، له گه ل تاله بانیدا له نجام بدن، به لام نه کرا. . . بؤ؟

نهوشیروان مسته فا: په یوه نديپه کی کؤن و خه باتلامیز و که سی من به (جه لال
تاله بانی) ی سکر تیږی گشتی په کیڼی نیشتیمانی کوردستانه وه ده به ستیږه و
ته مانی له و په یوه نديپه خوی له (۴۰) سال دودات، هر بؤیه شتیکی
سروشتیپه گر چاومان به په کتر بکه ویت و له په ک تیږه پین و ته ناله ت
ناکؤکیښ بین.

* نایا له هه لېږار نه پار له مانیپه که ی داها تو به لیستی جیاواز له لیستی په کیڼی
نیشتیمانی دانه به زن و به شدار ده بن، وهک چؤن به م دواپیا نه بلو بوپه وه،
له گه ر وایه سروشتی به شدار یکردن تان چؤن ده پیت و ناسنامه ی که سه
پالئوراوه کان بؤ لیسته که ت کیڼ؟

نهوشیروان مسته فا: سه باره ت به قسه کردن له سر لیستی داخراو پان کراوه
له و پار له مانی کوردستان دوا قسه ی خوی له و باره په وه کردوه و بریاریدا له سر
بنچینه ی لیستی داخراو بیت، که واته بی له وه هیچ هه لېږاردنیکي ترمان
له به رده ستدا نیپه، به لام سه باره ت به به شدار یکردن مان، به لی به شدار ی ده که پین
له هه لېږاردنه کانی داها تو و به لیستی سه به خؤ و جیاواز له ته وای
حیزبه کانی لیستای هه ریڼی کوردستان دانه به زین، هاوکات کار ده که پین بؤ
هینانی که سانی سه به خؤ و ده موچاوی لوی، له سر کؤمه لیک بنچینه ی
ریکخراو له پوی جیوگرافی و پیشه یی و ته مانی، نه مه ش به و مانا په دیت که لیمه
کؤمه لیک که نجی خاوه ن پیشه و پسرپوری و ته مانی جیا جیا ده هینلیک
بواره که وه، بؤ له وه ی دهر گای حکومتی هه ریڼ به پوی له وه ی لوی خاوه ن

تواناو به ههردا بکهینهوه، واتا دهموچاری نوی و خوین گهرم و هه لگری
بیروکه و بهرنامه ی نوی.

* باشه له پوی یاسایه وه ریگاتان پیدراوه که به لیستیکی سه ره خو له یه کیتی
نیشتیمانی به شداری بکه ن له کاتییدا که هیشتا یه کیکن له ئەندامه دیاره کانی
ئه و حیزبه، ئایا ئەمه له گه ل په پیره وی ناوخوای حیزیدا یه ک دهگریته وه؟

نه و شیروان مسته فا: له پوی یاساییه وه مافی خو مانه به لیستیکی جیاواز له
یه کیتی نیشتیمانی به شداری بکهین، هاوکات مافی ئەندامی حیزبه کانی شه
لیستی هه لبراردنی جیاواز له لیستی حیزبه کانیان دروست بکه ن.

* له پوی ستراتیژییه وه، ئایا پیتان وانیه، ئیوه به م کرده وه یه تان ریزی کورد
بو زیاد له ریزو به ره یه ک دابه ش ده که ن؟

نه و شیروان مسته فا: ئەمە ی ئیمه ده یکهین بریتییه له مملانی و پیشپرکی و
به ره ره کانییه کی هه لبراردنی پار له مانی نه ک داوا کردن بو ئینشیقاق
دروست کردن، ئیمه نه داوامان کردوه و نه داوا ده کهین له هیچ ئەندامیکی
حیزبه کانی ئیستای گو په پانی کوردستان که له حیزبه کانیان جیا ببنه وه یا خود
دهست له کار بکێشنه وه، به لکو ئیمه داوا یان لیده کهین که له به رژه وه ندی
لیسته که ی ئیمه دا دهنگ بدن و به کورتی ئیمه نامانه ویت که لین و به ش به ش
بون بخهینه ریزی هیچ کام له حیزبه کانی کوردستانه وه.

* به چاوپوشین له ئەنجامه کانی هه لبراردنه کانی داهاتو، ئایا ری ئیده چی ت،
له داهاتودا، قه واره که تان بجیته پال یه کیتی نیشتیمانی؟

نه و شیروان مسته فا: نه خیر به هیچ شیوه یه ک، ئیمه نا کوکی و جیاوازییه
ناوه کییه کانی یه کیتیمان تی په راندوه، له ئیستاو داهاتودا کار ده کهین بو
مامه له کردن له گه ل کیشه کانی ناو کو مه لگای کوردی، نه ک کیشه ناوخوا ییه کانی
یه کیتی یان هیچ حیزیکی دیکه.

* رای گشتی شه قامی کوردی وای ده بینیت هه لویسته هه نوکه ییه کانتان
ناکوکی و مملانی یی که سییه له گه ل خودی جه لال تاله بانی و له سه ر

سەرۆكایه‌تی یه‌كیته‌یه، ئایا تۆ وای ده‌بینیت كه تۆ له‌داو توانات باشتربیت له
خودی تاله‌بانی له سەرۆكایه‌تی كردنی یه‌كیته‌ی؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ئەمە تیپروانییكی ته‌واو هه‌له‌یه، ئیمه‌ له‌ ئاراسته‌ و
تیپروانیی سیاسیمان ناكۆكین نه‌ك مه‌سه‌له‌ی سەرۆكایه‌تی حیزب.

* له‌گه‌ر وای دابنێن تاله‌بانی ده‌سه‌بردارێ له‌مینه‌داریتێ گشتی یه‌كیته‌ی
ده‌بیت، ئایا تۆ ئاماده‌یت جینگای نه‌و بگریته‌وه‌و ئایا له‌ پشت په‌رده‌وه‌ هیچ
پروژه‌یه‌كی هاوشیوه‌ بونی هه‌یه‌؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: به‌پێی پێپه‌رو پروگرامی ناوخۆی یه‌كیته‌ی نیه‌شتیمانی
كوردستان، نه‌وا سكرتیری گشتی ده‌بیت له‌ پێگای كۆنگره‌یه‌كی به‌رفراوانی
حیزبه‌وه‌ هه‌لبژێرتیت نه‌ك له‌ پێگای لیژنه‌یه‌كی ئاره‌ندیه‌وه‌ یان كۆمه‌لیك كه‌س،
له‌به‌ر ئەمە مه‌سه‌له‌كه‌ بۆ كۆنگره‌ی داها‌تو جێده‌هێلین.

* كه‌واته‌ به‌ نیازیت به‌شدارێ بكه‌یت له‌ كۆنگره‌ی داها‌تو و بۆ سەرۆكایه‌تی
یه‌كیته‌ی خۆت كاندید بكه‌یت؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: نه‌خێر، به‌هیچ شیوه‌یه‌ك نه‌ به‌شدارێ ده‌كه‌م و نه‌خۆشم
ده‌پالێوم.

* ده‌وتریت كه‌ نه‌و چوار نه‌ندامی مه‌كته‌بی سیاسییی ده‌ست
له‌كاركێشانه‌وه‌ی خۆیان راگه‌یانده‌و له‌سه‌ر بالی ریفۆرم هه‌ژمار ده‌كرێن، له‌سه‌ر
داوای جه‌نابتان ده‌ستیان له‌كاركێشانه‌وه‌وه‌ پێده‌چیت له‌دایدا په‌یوه‌ندی‌تان
پێوه‌ بكه‌ن، ئایا ئەم قسه‌و واته‌واتانه‌ تا چه‌ند راستن؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: ئێوه‌ ده‌توانن روی پرسیاره‌كانتان له‌ خۆیان بكه‌ن و
وه‌لامتان ده‌ست بكه‌وێته‌وه‌. من هیچ داواكاریه‌كی هاوشیوه‌م ئاراسته‌ی هیچ
كه‌سیك نه‌كردوه‌، نه‌و چوار سه‌ركرده‌ ده‌ستله‌كاركێشانه‌وه‌ش ئازادن له‌ هه‌لوێست
وه‌رگرتنی سیاسیی خۆیان، من وه‌كو خۆم ده‌ستوه‌رناده‌م له‌ ناكۆکییه‌
ئاوه‌كیه‌كانی یه‌كیته‌ی نیه‌شتیمانی.

* له ئیستادا، کهسانیك هه ن به نه ن داز یاری لیکه له وه شان دنی یه کیتی ناو تان ده بن، به تایبه تی دوا ی ئه وه ی له چاوپیکه و تنیک ی پیشتر دا له گه ل ئه ل شه ر قو ئه وه س ه تدا دانت به وه دا نا که سه ر که و تو نه بو ی له به دامه ز را وه ک ردنی یه کیتی، تو چی له و باره یه وه ده ئیی؟

نه و شیروان مسته فا: له قوناغیک له قوناغه کانی رابردودا، بی مان دو بون هه و لم دا وه کۆمه لیک ریفورمی سیاسی و ئابوری و کۆمه لایه تی و کلتوری له ناو کۆمه لگای کوردیدا به دی به ینم، له پریگای چاکسازی ک ردن له ناو ریزه کانی ناو خوی یه کیتیدا، به لام سه ره که و تو نه بوم، هه ربویه ئیستا هه و لی ئه وه ده دم ئه و چاکسازیانه ئه نجام بدهم له پریگای هه ل بژاردنه پار له مانییه کانه وه، نه ک له پریگای ریفورمی حیزبی.

* وای بۆ ده چیت هه ل بژاردنه کانی دا هاتو بیغه ش بیست، ئایا به رنامه ی هه ل بژاردن تان چی ده بیست؟

نه و شیروان مسته فا: هیوادارم که بیغه ش بیست و شه فافییه تی تیا دا به دی بکریت. وه کو خۆم ناتوانم نه زاههت و پاکی هیچ هه ل بژاردنیک، نه له کوردستان و نه له هیچ ناوچه یه کی عیراق گه رهن تی و مسوگه ر بکه م. به لام به نیسه بت به رنامه ی هه ل بژاردنی ئیمه وه، ئه و به ته وای بلاوی ده که ی نه وه رای ده گه یه نین هه رکات کات و رۆژی ئه نجام دانی هه ل بژاردنه کان دیاری و یه کلاکرایه وه.

* چۆن ده پواننه ئه و ریککه و تنامه ستراتیژییه ی نیوان دو حیزبه سه رکییه که، یه کیتی نیشتیما نی و پار تی دیموکرات، بریاری به شداریک ردنیان به یه ک لیستی داخرا و له هه ل بژاردنه کاندای؟

نه و شیروان مسته فا: من پیموایه ده کریت ریزه کانی گه لی کورد یه ک بخری ن له پریگای په ر له مانی کوردستان و هه مه چه شنی و پلورالیزی سیاسی و ریککه و تن له سه ر گو تار یکی سیاسی ها و به ش، نه ک له پریگای ها و په یما نی تی دو قو لی نیوان دو حیزب، بیگومان ئه م مه سه له یه ش بۆ هه ردو حیزبه که و

سهرکردایه تییان جیه یلراوه و که بریار له سروشتی گوتاره سیاسیه که یان ددهن.

* باشه تو پیت وایه ئەم دو حیزه بهردهوام دهبین له کارکردن بهو ریککه وتننامه یه نیوانیان بو ماوه یه کی دریز، یان وای بو دهچیت کاریگهری ئەم ریککه وتننامه یه تا دواي هه لبرژاردنه کان بهردهوام ده بیت و پاشان به سهه دهچیت؟

نهوشیروان مستهفا: من نامه ویت پیش روداوه کان بکهوم، وهکو وتراوه هه سهردهم و بارودوخه گوتاری خوئی ههیه.

* نوخبهی روناکیهرانی کوردستان فشاریان خستوته سهر بهرپرسه حیزبی و حکومییه کان تا سامان و مولک و داهاتی خویان دهربخه ن بو رای گشتی، چون ئەو مهسه له یه هه لده سهنگینیت و ئایا تو ئامادهیت سامانی خوت دهربخهیت؟ نهوشیروان مستهفا: به ئی، من ئاماده ی ئەو کاره م. به لām من پیموایه هه لسان به کردهوی دهرخستنی سامان و داهات کاریکی عه مه لی نییه، چونکه عیراق به شیوه یه کی گشتی و ههریمی کوردستان به تایبه تی خاوه نی سیستمیکی بانکی یان حسابی ئاشکرا نییه، ئەمه ش وا دهکات چاودیری کردنی حسابی بانکی و دارایی که سه کان کاریکی قورس یاخود مه حال بیت. به لām ده کریت و ری ئی تیده چیت مه بده ئی "ئمه ت له کوئی بو؟" کاری پیبکریت و زیندو بکریته وه، که له ریگایه وه ده توانین داهات و مولکی که سه کان بزانی.

* ئەهی ئەگه ره وه لāmی که سه کان "ئمه له به خشنده یی خوای گه وره وه یه" بو؟ نهوشیروان مستهفا: ئەگه ره ها تو خاوه نی پار له مانیک بین که ئەر که کانی به شیوه یه کی چالاک و ته واو جیه جی بکات، مه به ستم له به ته واوی جیه جیکردن ئەوه یه که توانای هه بیت ئەدا و توانای وه زیره کان بخاته ژیر پرسیاره وه به دوا دا چون بکات، بو ئەرک و خاوه نداریتی و که سایه تی و حساب و سامانه کانیان، مه به ستم ئەوه یه پار له مان چالاک و کاریگه ره بیت له به خشین و لیسه ندنه وه ی به روا له وه زیره کان، ئەمه سه ره پای ئاشکراکردن و راگه یاندنی

میزانییه‌ی دارایی سالانه‌ی حکومتی هه‌ریم به‌شیوه‌یه‌کی شه‌فاف و رون، له‌گه‌ل دروستکردنی ده‌سه‌لاتیکی دادوهری کارا و سه‌ربه‌خۆ، به‌مشیه‌یه‌و له‌پێگای ئەم لایه‌نانه‌ی که کۆبونه‌ته‌وه ده‌توانین بگه‌ین به‌ راستیه‌یه‌کان وه‌ک ئه‌وه‌ی که هه‌ن.

* به‌زۆری باس له‌ گه‌نده‌لی دارایی و ئیداری ده‌کریت له‌ناو حکومتی هه‌ریمی کوردستان، ئایا له‌گه‌ل ئه‌و بۆچونه‌ی؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: به‌لی پشتراستی ده‌که‌مه‌وه، به‌لام چاره‌سه‌رکردن و رێگرتن له‌ گه‌نده‌لی ته‌نها له‌پێگای پارله‌مانه‌وه ناکریت، به‌لکو له‌پێگای کۆمه‌ڵێک دامه‌زراوه‌و ئالییه‌تی وه‌کو ده‌سه‌لاتیکی دادوهری سه‌ربه‌خۆ و دیوانیکی چاودیری و لیژنه‌یه‌کی نه‌زاهه، که تا حاالی حازر بونی نییه له‌ کوردستان، جیبه‌جی ده‌کریت. گومان له‌وه‌شدا نییه که ئه‌و لیژنه‌ی نه‌زاهه‌یه‌ی باسی لیوه ده‌کریت چالاک ده‌بی‌ت ئه‌گه‌ر سه‌ر به‌ وه‌زاره‌ت بی‌ت له‌ به‌غدا، نه‌ک سه‌ر به‌ هه‌ریم بی‌ت، ئه‌مه سه‌ره‌رپای پیکه‌ینانی پشکنیاری گشتی له‌ وه‌زاره‌ته‌کان وه‌ک چۆن له‌ به‌غداد هه‌ن. لی‌رده‌ا رۆلی نامرازه‌کانی راگه‌یانندن و ریک‌خراوه‌کانی کۆمه‌ڵگای مه‌ده‌نیش رۆلیکی گرنگ و پێویسته، چونکه به‌هه‌ولی ئه‌و دامه‌زراوه‌و لایه‌نانه ده‌کریت بگه‌یه‌نه ده‌ره‌نجامی پۆزه‌تیف له‌ مه‌یدانی رێگرتن له‌ گه‌نده‌لی دارایی و ئیداری.

* چۆن ده‌روانیته‌ داهاتوی یه‌کی‌تی نیشتمانی کوردستان دوا‌ی رۆش‌شتنی تاله‌بانی له‌دوا‌ی ته‌مه‌نیکی درێژ، له‌ سی‌به‌ری به‌رده‌وامبونی ململانیی جه‌مه‌سه‌رو باله‌کانی ناوخوی یه‌کی‌تی له‌لایه‌ک و ململانیی ئه‌و جه‌مه‌سه‌رانه له‌گه‌ل ئیوه‌دا له‌لایه‌کی تره‌وه؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: شه‌خسی خۆم پێم وانییه یه‌کی‌تی نیشتمانی به‌ نه‌مانی هه‌چ که‌سیک کۆتای بی‌ت یان له‌ناو بجیت، پێشموايه وه‌کو پارتیکی سیاسی له‌ گۆره‌پانه‌که ده‌مینیت‌ته‌وه، ره‌نگه هه‌ندی‌کجار لاوان بی‌ت و هه‌ندی‌کجاری تریش هی‌زی وه‌به‌ر بی‌ت، به‌لام لی‌ک هه‌ل‌ناوه‌شی‌ت و نافه‌وتیت.

* بەم دواييانە داوايەكتان پيشكەش بە سەرۆكايەتى ھەريم كردبو بۆ پيدانى
 بېرى (۲۰) ميليۆن دۆلار وەكو قەرز، بەلام حكومەتى ھەريم مەرجى خستنه
 بەردەم تالەبانى بۆ ئەو داوايە دانا، ئايا ئەو قەرزەكتان پى بەخشرا؟
 نەوشىروان مستەفا: بەلى داوايەكى لەو جۆرەمان ئاراستەى حكومەتى ھەريم
 كرد، بەلام بەم دواييانە نەبو، بەلكو زياد لە ساليك بەسەر ئەو داوايەمان تىپەر
 دەيىت. داواكەشمان لەپىگاي كەنالە ياسايەكانى حكومەتەو بوە و تا حالى
 حازریش رەزامەندى لەسەر داواكەمان پيشان نەدراو.
 * ئەى باروۆدخى دارايى ئىستاتان لە دامەزراوەى (وشە) چۆنە؟
 نەوشىروان مستەفا: سوپاس بۆ خوا، بارودۆخمان باشە.

به ته مای پرۆسه یه کی زۆر هیمن و دیموکراتین

دیمانه: گوڤاری گولان

نهوشیروان مسته فا که سایه تییه کی ناسراوی ناو بزاقی رزگاریخوازی نیشتمانی کوردستانه، به لām رهنگه له هه موو سه رکرده یه کی سیاسی کوردستانی زیاتر بۆچوونی جودا جودای له سه ر بونیاد بنری، ئەمەش دەگەرێتەوێ بۆ ئەو سه رده مه ئالۆزو تیكچرژاوه ی که بزوتنه وه ی کوردی پێیدا تیپه ر ده بوو، نهوشیروانیش له نیو ئەم بزوتنه وه یه دا هه میشه ناویك، هیژیک، بیروباوه ریک بووه، بۆیه له هه موو کاته کانی شه رو ناشتیدا، تۆپه که له لای نهوشیروان دوور نه که وتۆته وه، ئەم دوورنه که وتنه وه یه ی تۆپه که به شیک بووه له ستراتیژییه تی نهوشیروان، باشترین نموونه ش دابرا نی ئیستای نهوشیروانه له یه کی تی نیشتمانی، به لām دابرا نیك دوور له و ئەندام مه کته ب سیاسیه نه ی تری ناو حزبه کوردستانییه کانه که له حزب دوورده که ونه وه، بۆ خۆیان خه ریکی ژیا نی تایبه تی خۆیان ده بن، نهوشیروان ده یه وی بلیت راسته من له سیاسه تی ئیستای یه کی تی دوورکه وتوومه ته وه، به لām نه له سیاسه ت دابراوم، نه پیاویکی ده ستکورت و هه ژاریشم له سیاسه ت تا بۆخۆم ریگای ژیا نی تایبه تی بۆخۆم هه لبرێرم، ده یه وی بلیت من هه میشه له ناو خه لکم، بۆیه تا ئیستاش که س نازانی ئاینده ی نهوشیروان چۆن ده بییت، چونکه نایه وی تۆپه که له و دوورکه ویته وه، به مه ش کۆمه لیک پرسیا ری ئالۆز لای هه ر خوینه ر و سیاسیه کی ئەم ولاته دروستده بییت، ئەوه یه لوغزه که، نهوشیروان له سالانی خه باتی هه فتاکان و به تایبه ت هه شتا کانی شیدا، جار جار ده یه ویست موفاج هه دروست بکات، هه ر چه نده موفاج هه ی ئەم جار ه ی نه گه ر بتوانی دوا مه فاج هه ی

سهركه وتوو ترينيان ده بښت، كه ده توانيټ تا رانه يه كه نه و لاپره خوينا ويا نه شي پي ره شبكاته وه، كه زور جار ليرو له وي باسيده كهن، به تايبته سهرده مه دژواره كاني شه پي ناوځو، به لام پرسيار نه ويه نايانوشيروان بهم ته مه نه ي ئيستاي ده تواني نه م مو فاجه نه يه بكت، بهر له وه ي گوييستي خو ي بين به به لي يا نه خير، له ناينده دا ميژوو وه لامان ده داته وه، ته نها كه مي ك چاره پواني ده ويټ.

من بهش به حالي خوم نه وه يه كه مجاره به راشكاوي و روبه پرو له گهل كاك نه وشيروان گفتوگو بكه م، پيشتر زور تيبيني و ره خنم له سهر ي هه بوو، چونكه رابردو ويه كه به بوته به شيك له ژيان ي ئيمو به شيك له بزوتنه وه ي رزگار يخوازي نيشتمانيشه، زور شتمان پيډه ليټ، كه وه كاك نه وشيروان وتي با گوږ هه لنه دهينه وه، چونكه بوگهن و ئيسك و پرووسك دي نه در.

يه كه له و خاله گرنگانه ي كه نه مړو بو خه لك گرنگه نه ويه نه وشيروان مسته فا ژيان يكي زور ساده ي هه يه، وه كه ده لين له سالاني هه شتاكانيش وابوو، هيچ كاتي ك نه يويستوه ژيان ي خو ي له خه لك ي ناسايي جيا بكتاته وه، وه كه كه سيكي خانه دان خو ي درگا له ميوان ده كاته وه هه ر خو ي شي تا بهر درگاي ماله كه ي بو به پي كرن له گه لي ده چيټ و زور به خير هاتنيشي ده كات، له خانو ويه كي زور ناسايي ده ژيټ، كه ده چيټه ژووره وه هه ست ناكه ي ماله بهر پرسه كاني نه و سهرده مه يه، پيشتر وي نه ي كاك نه وشيروان له زهني مندا، نه وه بوو راستييه كان ته نها له لاي خو يه تي و نه وه نده بهر واي به ديا لوگ نيه يه، پيم وابوو ده مارگرژو ره فزه وييه، واقع ناخو يني ته وه و شت به سهر خه لكيدا فهرز ده كات، پيم وابوو زوو له و قسانه توره ده بښت كه به دلي نه و نين و هه لده چي، پيم وابوو بو كه مكر دنه وه يا نه هي شتني جيا وازييه كان گهر بتواني ته سفيه ي ج هه سهديت ده كات، پيم وابوو نه وشيروان ، به لام له گهل يه كه م دوانديدا، هه ستم كرد نه وشيروان ئيستا زور ج هخت له سهر ديا لوگ و گوږينه وه ي راو راي بهرام بهر ده كاته وه، هه ز ده كات كي شه كان دوور له توندوتيژي بهره و

چاره سهرکردن بچن، نايه وي به هيچ جور يک جاري کي تر کورد له نيو خويدا خوين بريژي، نايه وي نهو نه زمونه ي به خوين هاتوته دي به هوي گنده ليه وه له دهستي بدهين، نايه وي تايبه تمه ندي ههر شاري کي کوردستان له بهر چاو نه گرييت و له ناو حوکمراني گشتيدا بتويته وه، نايه وي خهک به دروشي بريقه دار فريو بدري، نايه وي...

به لام نهوشيروان چهند ده تواني نهو بوچوونانه ي خوي بهينيته دي، نه مه يان با خوينه له دواي خويندنه وه ي نه م ديما نه يه ي راي خوي له سهر بدات. گولان: بابه تيک هه يه که جيگه ي پرسياره، له سالي ۱۹۷۲ کاتيک کومه له ي ره نجه دراني کوردستان دامه زرا، نهو کاته پارتی له هه پرته ي بلابوونه وه و په ره سه ندن دا بوو. رولي کاک نهوشيروان له دامه زراندي نهو کومه له يه ديار نيه، به تايبه تي که نه وکات پي دهوترا کومه له ي مارکسي لينيني، رولي تو چي بوو لهو دامه زرانده دا، به تايبه ت که نه وکاتانه تو له فیه نا بوويت؟

نهوشيروان: کومه له سالي ۱۹۷۰ دامه زرا وه. رولي من له پيشترا نه وه بوو که خاوه ني ئيمتيازي گوشاري رزگاري بوو. گوشاري رزگاري زه مينه ي فکري دروستکردني کومه له ي خوشکرد. نهو زه مانه پارتی دوو کهرت بوو، کهرتيکيان خوالي خوشبوو مه لا مسته فا سه رکردايه تي ده کرد و کهرته که ي تريش خوالي خوشبوو برايم نه حمه د سه رکردايه تي ده کرد. حزبي شيوعيش ببوون به دوو کهرته وه، کهرتيکيان لايه نگري له يه کي تي سوقيه ت ده کرد و کهرته که ي تريش لايه نگري له چين ده کرد. له ناو کوردا به تايبه تي نهو چوار باله يان چوار حيزيه هه بوون. نهو کاته نا کوکيه ي زور قوولي فکري له نيوان خه تي يه کي تي سوقيه ت و خه تي چين هه بوو. چين يه کيک بوو لهو ولاتانه ي که بيري جور يک له مارکسيزم - لينيني زم و يروباوه ري ماوتسي تونگ ي بلو ده کرد وه، يروباوه ري ماوتسي تونگ له سهر بنچينه ي نه وه ي که نه خشه ي ريگاي رزگار بووني گه لاني بهو جو ره دانا بوو که پيوسته ميلله تيک کاتيک خه بات ده کات بو نه وه ي رزگاري به ده ست بهيني ت ده بيت حزبي کي پيش ره وي هه بيت به

شیوهیهکی نوێ، ده‌بیټ به‌یه‌کی یه‌گرتووی گه‌لیی هه‌بیټ، ده‌بیټ له‌شکرێکی رزگاری گه‌لیی هه‌بیټ، ئی‌مه‌ پیمان وابوو هیچ له‌ (٣) سێ مه‌رجانه له‌ هیچ کام له‌ حیزبانه‌ نه‌بوون. له‌به‌رئوه‌ ئی‌مه‌ هه‌ولماندا له‌سه‌ر ئه‌و مۆدێله نوێیه‌ رێکخستنێک دروست بکه‌ین. به‌یاننامه‌ی (١١)ی ئادار په‌له‌ی کرد له‌ پێکهێنانی کۆمه‌له‌. چونکه‌ به‌یاننامه‌ی (١١)ی ئادار بووه‌ هۆی ئه‌وه‌ی دوو با‌له‌که‌ی پارټی سه‌رله‌نوێ یه‌کگره‌نه‌وه‌ و ئه‌میان له‌ناو ئه‌وێ تر دا توایه‌وه‌. ئه‌مه‌ بووه‌ سه‌به‌بی ئه‌وه‌ش ئه‌و با‌له‌ی شیوعی که‌ سه‌ر به‌ یه‌کیټی سۆفییه‌ت بوو ورده‌ ورده‌ زāl بیټ و له‌ حکومه‌ت نزیک بیټه‌وه‌ و ئه‌وه‌نده‌ی تر ته‌سفیه‌ بکات. له‌و کاته‌ ئه‌و بۆشاییه‌ فکری و سیاسیه‌ی هه‌بوو کۆمه‌له‌ توانی پهری بکاته‌وه‌. من ئه‌و کاته‌ له‌ ساڵی ١٩٧٠ حوکمی ئیعدام درابووم له‌ لایه‌ن مه‌حکمه‌ی سه‌وره‌وه‌ له‌سه‌ر کیشیه‌یه‌ک که‌ به‌ راستی ده‌ستی منی تێدا نه‌بوو، به‌لام وه‌کو تۆله‌ کردنه‌وه‌ ئه‌و سزایه‌ له‌سه‌ر من داندرا‌بوو، له‌به‌رئوه‌ نه‌مه‌ده‌توانی به‌ ئازادی هاتووچۆ بکه‌م و بێم و بچم و له‌گه‌ڵ خه‌ڵکدا دانیشم و سیمینار و کۆبوونه‌وه‌ بکه‌م. به‌ پێچه‌وانه‌وه‌ وه‌ختێک که‌ برایم ئه‌حمه‌د و گروپه‌که‌ی هاتن بۆ قه‌سرو ما‌کۆسان، من له‌گه‌ڵیان هاتم و ماوه‌یه‌ک له‌گه‌ڵیشیان مامه‌وه‌ هه‌تا وه‌کو رێگایه‌کم دۆزیه‌وه‌ که‌ له‌ رییه‌وه‌ سه‌فه‌ری ده‌ره‌وه‌ بکه‌م. دوا‌ی ئه‌وه‌ ساڵی ١٩٧١ سه‌فه‌ری ده‌ره‌وه‌م کرد. برا‌کانی تر درێژه‌یان به‌ ئیشه‌که‌ دا و من یه‌کیټ بووم له‌و که‌سانه‌ی هاوکاریم کردوه‌ له‌ دامه‌زراندنی کۆمه‌له‌ وله‌ پێکهێنانی گروپه‌کانی سه‌ره‌تاکه‌. به‌لام ئه‌و ماوه‌یه‌ به‌ حوکمی ئه‌وه‌ی که‌ من دوور که‌وتمه‌وه‌ و چووم بۆ قیه‌ننا، به‌لام ناگاشم لیه‌به‌بووه‌ که‌ براده‌رانی تر ئیش و کاریان کردوه‌، هه‌رچه‌نده‌ به‌هۆی سه‌فه‌رکردنه‌که‌م من وه‌ک خۆم نه‌مه‌ده‌توانی به‌ چالاکی به‌شداری تێدا بکه‌م، ئه‌و کاته‌ش کورد له‌ناو ئه‌وروپا ئه‌وه‌نده‌ زۆر نه‌بوو تا ب‌لێن له‌ ناو کورده‌کانی ئه‌وروپا ئیشم کردوه‌.

گولان: ده‌کرێ له‌ رێگای تۆوه‌ بزانی‌ن یی‌ۆکه‌ی دامه‌زراندنی کۆمه‌له‌ی ره‌نجده‌رانی کورده‌ستان بۆ یه‌که‌م جار هی کی‌ بوو؟

نەوشیروان : بیرۆکه‌که له راستیدا وهك گوتم ده‌گه‌رێته‌وه بۆ ئهو جیاوازیی چینی سۆفیه‌تی. ئهو زه‌مانه گروپیك هاتبوون بۆ سلیمانی كه جیا‌ب‌بو‌ونه‌وه له حیزبی توده‌ی ئێرانی، ئهو گروپه به ناوی سازمانی ئینقیلابی ئهو کاره‌یان ده‌کرد. ئه‌وانه کاریگه‌ری زۆریان هه‌بوو له‌سه‌ر ژماره‌یه‌ك له کادی‌ره گه‌نجه‌کانی ئهو کاته‌ی که له با‌لی مه‌کته‌بی سیاسی کاریان ده‌کرد.

گولان: واتا تۆ له‌و که‌سانه نه‌بووی که ته‌ئسیرت لی کرابی؟

نەوشیروان : نه‌خێر من یه‌کیك بووم له‌و که‌سانه.

گولان: له‌ سا‌لی ١٩٧٥ کاتیك ئهو نسکۆیه به‌سه‌ر کورد دا هات، تۆ ئهو کاته په‌یوه‌ندی سیاسیت له‌گه‌ڵ پار‌تی بوو یان له‌گه‌ڵ کۆمه‌له؟ یان له‌گه‌ڵ هه‌ردووکیان بووی؟ چۆن؟

نەوشیروان : من دوا‌ی یه‌ك‌گرتنه‌وه‌ی پار‌تی، نه‌بوومه‌وه ئه‌ندام له‌ پار‌تی، هه‌ر وه‌ك دۆستی پار‌تی مامه‌وه. هه‌تا ئهو کاته‌ی من سه‌فه‌ری قیه‌ن‌ام ده‌کرد هاتم سه‌ردانی مه‌کته‌بی سیاسی پار‌تیم کرد، ئهو کاته دک‌تۆر مه‌حمود له‌و‌ی‌بوو و زۆریان پی‌ خو‌ش‌بوو که من وه‌ك نیشه‌انه‌یه‌ك له‌ یه‌ك‌گرتنه‌وه‌ی هه‌ردوو با‌له‌که له‌وی بێم به‌ ئه‌ندامی لق‌ی ئه‌وروپا. وابزانم کاغه‌زیشه‌یان نووسی، به‌لام من له‌ده‌ره‌وه‌ی ریک‌خست‌ن بووم. به‌لام له‌گه‌ڵ براده‌رانی کۆمه‌له ئاگایی‌مان له‌یه‌که‌تر هه‌بوو.

گولان: کۆمه‌له‌ی ره‌نجده‌رانی کوردستان دوا‌ی سا‌لی ١٩٧٥ توانی به‌ هی‌زو تین و گوپیکی تره‌وه بکه‌وێته شاخ و هه‌روه‌ها له‌ کۆتایی چه‌فتاکان و سه‌ره‌تای هه‌شتاکانی‌ش تا ناوه‌راس‌تی هه‌شتاکان توانی له‌ شاریشه‌ هاوسه‌نگیه‌کی گه‌وره له‌ بزوتنه‌وه‌ی رزگاربخوا‌زی نیشه‌ت‌مانی کوردی دروورست بکات. چ پێ‌ویسته به‌وه بوو بچێته ناو یه‌کی‌تی نیشه‌ت‌مانی کوردستان؟ له‌ کاتی‌کدا کۆمه‌له خوی حزبیکی زۆر فراوان و گه‌وره بوو به‌ تاییبه‌تی له‌ری‌زی گه‌نجه‌کان؟

نەوشیروان: پێ‌ش ده‌ست‌پێ‌کردنه‌وه‌ی شو‌رش له‌ سا‌لی ١٩٧٥-٧٦ کۆمه‌له ریک‌خراویکی وه‌ها گه‌وره نه‌بووه، هه‌رچه‌نده پته‌وترین ریک‌خراو بوو له‌چا‌و

هه موو ریکخراوه کانی تر و له رووی ریکخستنه وه له هه موویان کارامه تر بوو، کادییری باشی هه بوو به لام به ژماره کهم بوون. ئەمه یه کهم. دووهم، بۆ زانیاریت ئەو کاته مام جه لال سکریتیژی کۆمه له بوو هه ر له سه ره تای دامه زرانده وه تا ئەو فەتره یه ش.

گولان: واته یه کهم سکریتیژی کۆمه له مام جه لال بوو؟

نه وشیروان: به ئی. درووستکردنی یه کییتی له راستیدا جۆریک بوو له جیبه جیکردنی ئەو بیرە که هه م پارتی پێشهره وه بییت هه م به ره ی یه کگرتووی گه ل هه بییت و له شکرێ زگاریی دروست بکات. ئێمه هه ولماندا ئەو مۆدیلە له کوردستان دروست بکه ین. واته به شداریکردنی کۆمه له ئێمه ئەو زه مانه وامان حیساب ده کرد وه ک چۆن تۆ به ردیک ده خه یته ناو ئاوه وه چه ند هه لقه یه ک دروست ده کات، هه لقه ی یه کهم زۆر رۆشن و دیاره، هه لقه ی دووهم که متر رۆشنه، هه لقه ی سییه م له و که متر، وامان دانا بوو کۆمه له بییت به نه وات بۆ کۆکردنه وه ی ئەو هه لقه جیا جیا یانه ی تویرۆ کۆمه لاتیه کانی ناو کۆمه لی کورده واری.

گولان: مام جه لال چۆن وازی له سکریتیژی کۆمه له هیئا، با بزانی کاک نه وشیروانیش چه نده مین سکریتیژه؟

نه وشیروان: له راستیدا ره نگه به فه رمی من دووهم سکریتیژی کۆمه له بووبم، ئەو کاته ی که مام جه لال له سالی ۱۹۷۲ چوو ده ره وه، ئەوه ی که به عه مه لی سه ره په رشتی ریکخستنه کانی کۆمه له ی کرد وه شه هابی شیخ نوری بوو. دوا ی ئەوه ی که کاک شه هاب گیرا و ریکخستنه کانی کۆمه له تووشی گرتن و راوه دوونان بوون کۆمیتە ی هه ریمه کان دروست بوون. کاک ئارام مه سنولی کۆمیتە ی هه ریمه کان بوو به لام ئەو کاته ش هه ر مام جه لال سکریتیژی کۆمه له بوو. پاش ئەوه ی که یه کییتی نیشتمانی دامه زرا و بیجگه له کۆمه له بزوتنه وه ی سۆشیا لیستی هاته ناو یه کییتییه وه و خه تی گشتی دروست بوو، ئیتر ئەوسا که گفتوگو مان له گه ل مام جه لال کرد که ئایا وه کو سکریتیژی کۆمه له

ئەمىنىتەوھە يانیش دەيىت بە قاسمى مشتەرەكى ئەو (۳) سى بالەھى كە يەكيتيان دروست كردووه. ئەو (مام جەلال) قاسمە مشتەرەكەكەى ھەلبەرد و ئىمەش ھەموومان قەبولمان بوو كە بىي بە قاسمى مشتەرەكى ھەر سى بالەكەى ناو يەكيتى، بەلام تا ئارام مابوو ھەر مام جەلال بە فەرمى سكرتيرى كۆمەلە بوو، كاك ئاراميش كارەكانى بەرپووەدەبرد، واتا بەرپرسى كۆمەلە بوو بەلام سكرتير نەبوو، بەلكو ھەر مام جەلال سكرتير بوو.

گولان : بەپىزت لە رىگای كۆنگرە و كۆنفرانس يا پلينيۆمەوھە بووى بە سكرتير يان مام جەلال دەستنيشانی كردى بۆ سكرتيرى؟

نەوشىروان : نەخپەر من دواى ئەوھى كە كاك ئارام شەھيد بوو لە بەرى قەرەداغ، كۆبوونەوھەيەكى فراوانى كاديرەكانى كۆمەلەمان لە شىنى كرد، لەو كۆبوونەوھەدا من ھەلبەزيردەرام كە سەرپەرشتى كاروبارەكانى كۆمەلە بكەم. دواى ئەو كۆبوونەوھەيەكى فراوانى ترمان بەست، پاشان كۆنفرانسى يەكەممان بەست و لەم كۆنفرانسەدا من بە سكرتيرى كۆمەلە ھەلبەزيردەرام. ئىمە لە سەردەمى پيشمەرگايەتيەدا (۳) سى جار كۆنفرانسى كۆمەلەمان بەستووه.

گولان : بەلام لە ھەشتاكان دوايى نەبەسترا؟

نەوشىروان : لە ھەشتاكانيش بەستمان بەلام دواى ئەوھى لە ۱۹۸۶ شەپرى سەخت لەنيوان كورد و حزبى بەعس دروست بوو، لەراستیدا لە ترسى بۆردوومانكردن و بەكارھيئەتەى چەكى كيميائى نەمانتوانى كۆنگرەيەكى وھەا بەستين، ئەترساين كە زۆربەى كاديرەكانمان بكوژرين.

گولان : رەنگە ئەو كاتە ھەماسيەكىش نەبوويەت بۆ بەستنى كۆنگرە؟

نەوشىروان : شەرەكە ئەوھەندە سەخت بوو، بوو بووھ ئەولەويەت. ئەوھى من باسى دەكەم دواى ۱۹۸۶ ھ. ھۆكارەكەشى ئەو شەرە سەختە بوو كە ئەو كاتە جىگايەك نەبوو تۆ بتوانى بە دانايى كۆنفرانسى تیدا بەستى.

گولان: له ۲۱-۱۱-۱۹۷۶ که شه‌هایی شیخ نوری و ج‌ه‌ع‌ف‌ر ع‌ه‌ب‌د‌و‌ل‌و‌ا‌ح‌ی‌د له سه‌ر‌ک‌ر‌د‌ای‌ه‌ت‌ی کۆمه‌له و ئه‌ن‌و‌ه‌ر زۆ‌ر‌ا‌ب له ر‌ی‌ک‌خ‌س‌ت‌ن‌ی به‌غ‌د‌ا‌د له س‌ی‌د‌ا‌ر‌ه دران. ئایا له سه‌ر کۆمه‌له له س‌ی‌د‌ا‌ر‌ه دران یان به‌ه‌ۆ‌ی ب‌ی‌ری نه‌ت‌ه‌و‌ه‌یی و ک‌و‌ر‌د‌ای‌ه‌ت‌ی بوو؟

نه‌و‌ش‌ی‌روان: یه‌ک‌ی‌ک له‌و ش‌ت‌ا‌ن‌ه‌ی که له سه‌ر‌ه‌ت‌ای د‌ا‌م‌ه‌ز‌ا‌ن‌د‌ن‌ی کۆمه‌له‌و‌ه ئ‌ی‌مه گر‌ن‌گ‌ی‌م‌ان پ‌ی‌ د‌ه‌دا ئ‌ه‌و‌ه بوو که کۆمه‌له خ‌ۆ‌ی ب‌پ‌ا‌ر‌ی‌ز‌ی له ل‌ی‌د‌ان. س‌ا‌لی ۱۹۷۰ تا ۱۹۷۵ ئ‌ی‌مه ه‌ی‌ن‌ی ئ‌ه‌و‌ه‌م‌ان ه‌ه‌بوو که ئ‌ه‌گ‌ه‌ر که س‌ی‌ک ب‌گ‌ی‌ر‌ای‌ه ر‌ه‌نگ بوو پ‌ا‌رت‌ی ب‌ی‌گ‌ر‌ی به تۆمه‌ت‌ی ئ‌ه‌و‌ه‌ی که ج‌ا‌س‌و‌س‌ی به‌ع‌س‌یه، ح‌ک‌و‌م‌ه‌ت ب‌ی‌گ‌ر‌ی به تۆمه‌ت‌ی ئ‌ه‌و‌ه‌ی که ج‌ا‌س‌و‌س‌ی د‌ه‌ز‌گ‌ای پ‌ا‌ر‌ا‌س‌ت‌ن‌ه. له‌به‌ر‌ئ‌ه‌و‌ه ئ‌ه‌و‌ه‌ن‌د‌ه‌ی بۆ‌م‌ان ک‌را ه‌ه‌و‌ل‌م‌ا‌ن‌دا ه‌ه‌ل‌ق‌ه‌ی ر‌ی‌ک‌خ‌س‌ت‌ن‌ه‌ک‌ا‌ن‌ی نا کۆمه‌له زۆ‌ر زۆ‌ر ت‌ه‌س‌ک ب‌ی‌ت و ئ‌ی‌مه ک‌ا‌د‌ی‌ری ر‌ی‌ک‌خ‌س‌ت‌ن د‌ر‌و‌س‌ت ب‌ک‌ه‌ی‌ن نه‌ک ر‌ی‌ک‌خ‌س‌ت‌ن‌ی ج‌ه‌م‌ا‌و‌ه‌ری. له‌به‌ر‌ئ‌ه‌و‌ه ئ‌ه‌د‌ه‌ب‌ی‌ا‌ت‌ی‌ش‌م‌ان نه‌بوو، یه‌ک دوو ب‌ل‌ا‌و‌ک‌را‌وه و‌ه‌خ‌ت‌ی خ‌ۆ‌ی به ه‌ه‌له ب‌ل‌ا‌و‌ک‌را‌وه‌ت‌ه‌و‌ه، به‌ل‌ام د‌و‌ای‌ی کۆ‌ک‌را‌وه‌ت‌ه‌و‌ه. کۆمه‌له تا س‌ا‌لی ۱۹۷۶ ه‌ی‌چ ش‌ت‌ی‌ک‌ی به ر‌ه‌س‌م‌ی ب‌ل‌ا‌و‌ن‌ه‌ک‌را‌وه‌ت‌ه‌و‌ه بۆ خ‌ه‌ل‌ک. به ش‌ی‌و‌ه‌یه‌ک‌ی زۆ‌ر نه‌ی‌ن‌ی ک‌اری د‌ه‌ک‌رد له ناو نو‌خ‌به‌یه‌ک‌ی ه‌ه‌ل‌ب‌ژ‌ی‌ر‌د‌را‌ود‌ا، بۆ ن‌م‌و‌ن‌ه له ناو ز‌ا‌ن‌ک‌ۆ‌ی س‌ل‌ی‌م‌ا‌ن‌ی‌دا و‌ه‌خ‌ت‌ی که ر‌ی‌ک‌خ‌س‌ت‌ن د‌ر‌و‌س‌ت د‌ه‌ک‌ه‌ی‌ت ت‌ه‌ن‌ها ئ‌ه‌و که س‌ا‌ن‌ه‌ت ر‌ی‌ک‌د‌ه‌خ‌س‌ت که له‌ک‌ا‌ت‌ی ق‌ه‌ی‌ران و ت‌ه‌ن‌گ‌ژ‌ه‌ک‌ا‌ن‌دا د‌ه‌ت‌و‌ا‌ن‌ی سه‌ر‌ک‌ر‌د‌ای‌ه‌ت‌ی ر‌ای گ‌ش‌ت‌ی‌ب‌ک‌ا‌ت، ئ‌ه‌ت‌و‌ا‌ن‌ی‌ت له ناو خ‌و‌ی‌ن‌د‌ک‌ا‌ر‌ا‌ن‌دا رۆ‌ل‌ی‌ک‌ی ک‌ا‌ر‌ی‌گ‌ه‌ری ه‌ه‌ی‌ت له‌ناو ک‌ر‌ی‌ک‌ا‌ر‌ا‌ن‌دا ئ‌ه‌و که س‌ا‌ن‌ه ر‌ی‌ک‌ب‌خ‌ه‌ی‌ت که له ک‌ا‌ت‌ی ئ‌ه‌ز‌ه‌م‌ا‌ت‌دا ئ‌ه‌ت‌و‌ا‌ن‌ی‌ت له ناو چ‌ی‌ن‌ی ک‌ر‌ی‌ک‌ا‌ر‌ا‌ن‌دا ک‌ا‌ر ب‌ک‌ا‌ت، له‌ناو رۆ‌ش‌ن‌ب‌ی‌ر‌ا‌ن‌دا ه‌ه‌ر به‌م ش‌ی‌و‌ه‌یه. و‌ا‌ت‌ه ه‌ه‌ل‌ب‌ژ‌ا‌ر‌د‌ه‌ی ئ‌ه‌م‌ا‌ن‌ه ه‌ه‌و‌ل‌د‌ه‌د‌را کۆ‌ب‌ک‌ر‌ی‌ت‌ه‌و‌ه و به چ‌ه‌ن‌د‌ی‌ن ق‌و‌ن‌ا‌غ‌دا ت‌ی‌د‌ه‌پ‌ه‌ر‌ی‌ن و به ه‌ه‌ل‌ق‌ه‌ی رۆ‌ش‌ن‌ب‌ی‌ری و ئ‌ه‌م‌ا‌ن‌ه تا ئ‌ه‌ب‌ن به ئ‌ه‌ند‌ام. س‌ا‌لی ۱۹۷۵ ک‌ا‌ت‌ی کۆمه‌له ه‌ا‌ت‌ه ناو یه‌ک‌ی‌ت‌یه‌و‌ه ئ‌ی‌تر ئ‌ه‌و ق‌و‌ن‌ا‌غ‌ه د‌ه‌س‌ت‌ی پ‌ی‌ک‌رد. ک‌ا‌ک شه‌ه‌ا‌ب و ئ‌ه‌و ب‌ر‌ا‌د‌ه‌ر‌ا‌ن‌ه‌ی که ح‌و‌ک‌م‌ی ئ‌ی‌ع‌د‌ام دران به تۆمه‌ت‌ی ئ‌ه‌و‌ه‌بوو که ئ‌ه‌م‌ا‌ن‌ه ت‌ه‌ی‌ا‌ر‌ی‌ک‌ی م‌ا‌ر‌ک‌س‌ی‌ان د‌ر‌و‌س‌ت ک‌ر‌د‌و‌وه و سه‌ف‌ه‌ری د‌ه‌ر‌ه‌و‌ه‌ی‌ان ک‌ر‌د‌و‌وه و پ‌ه‌ی‌و‌ه‌ن‌د‌ی‌ان ک‌ر‌د‌و‌وه به ج‌ی‌ه‌ا‌ت‌ی ب‌ی‌گ‌ا‌ن‌ه‌و‌ه، چ‌ون‌که

كاك شه هاب چەند جارێك چوو بوو بۆ بەیرووت فەلەستینیەكانی بینیبوو. واتا بەشێکی ئەو برادەرانی ئیعدام کران لەسەر ئەو ئیعدام کران.

گولان: ئیستا یان جارانیشت باس لەو دەکرا کە جیاوازیەک هەبوو لەنیوان شەهید ئارام و شەهید شەهاب. هەریەکە و سەر بە بانیکی سەر بەخۆ بوون و کۆمەڵێک گروپی دیکەیان لە خوار خۆیان هەبوو. یەعنی کۆمەڵێک پەیرهوی شەهید شەهابی کردوو و کۆمەڵیکیش پەیرهوی شەهید ئارامی کردوو. ئایا كاك نەوشیروان مستەفا پەیرهوی كام بآلی دەکرد تا ئەو دوانە مابوون؟

نەوشیروان: ئەو راست نییە، ئەو راست نییە، یەك كەپەت ناكۆكي لەناو كۆمەڵە دروست بوو، ئەویش ناكۆکیەکی فکری بوو، دوایە حەسم بوو. ناكۆکیەكە دواي سالی ١٩٧٥ و تێكشكانی شۆرشى كوردبوو، لەناو سەرکردایەتی كۆمەڵە جۆریك لە بۆچوون دروست بوو كە ئایا ناكۆكي سەرەكی ئیتمە لەگەڵ حكومەتی بەعسە یان لەگەڵ ئیمپریالیزمی ئەمریکایە. بەلام لە دواي فەترەیهكی زۆر كەم ئەو موشكێلەیهش حەل كرا ئەوێ كە پێشبینی شۆرشى كرد و كاك شەهابیش پێشبینی شۆرشى كرد.

گولان: ئەو بۆ لە سەرکردایەتی كۆمەڵە و سەرکردایەتی ئیستاش هەندێ جارن ئەو شتەنە باس دەكرێن. لە سەرکردایەتی یەكێتی ئەوانەى كە پێشان لە مەكتەبی سیاسی و سەرکردایەتی كۆمەڵە بوونە باسی ئەو جیاوازیە دەكەن لە نیوان شەهید ئارام و شەهید شەهابدا؟

نەوشیروان: من پێموایە ئەو راست نییە. رەنگە ئەو برادەرانی لە بیناگاییەو قسە دەكەن. تا ئەو زەمانەى كە كاك شەهاب و هاوپیكانی لە سەرکردایەتی كۆمەڵە بوون كاك ئارام كادیریكی ئاسایی بوو لە كۆمەڵە، لە سەرکردایەتی نەبوو. دواي ئەوێ كاك شەهاب و هاوپیكانی كەوتنە بەر گرتن و راوانان كۆمیتەى هەرمەكان دروست بوو، لەوێ كاك ئارام هاو پێشەو و بوو كەسى یەكەمى ناو كۆمەڵە.

گولان: باشه كاك نهوشيروان كه باسی شه‌پری ناوخوی هه‌شتاكان ده‌كریت، له‌به‌رچی هه‌موو حزبه‌كاني به‌ره‌ی جود ئه‌وانه‌ی كه ئیستاش ماون و جگه له‌مانه‌ش زۆر خه‌لكی ته‌نانه‌ت ناو یه‌كیته‌ش ئیستا نه‌وشيروان به‌سه‌ركرده‌یه‌کی کاریگه‌ری ئه‌و شه‌په‌ری ناوخویه داده‌نی. وه‌ك رۆژانه ئه‌وانه‌ی ناو مه‌كته‌بی سیاسیش ئه‌وه ده‌لینه‌وه كه نه‌وشيروان خه‌لكی به‌كوشتن داوه. باشه بۆ هه‌ر كاك نه‌وشيروان سه‌ركرده‌یه‌تی یه‌كیته‌ی ده‌كرد، یان فیعه‌ن تۆ رۆلێکی زۆرت هه‌بوو، به‌كورتی بۆچی ناوی تۆ زیاتر له‌ هه‌ر ناویکی دیکه زه‌ق ده‌كریته‌وه؟ یان مه‌به‌ستیکی تر هه‌یه كه ئیمه‌ نایزانین؟

نه‌وشيروان: ره‌نگه ئه‌وه دوو فاكته‌ری هه‌بیته‌. یه‌كێکیان فاكته‌ری ناوخوی یه‌كیته‌یه‌ كه ئه‌وه به‌شێكه له‌و مله‌لانییه‌ ناوخوییه‌ی له‌ نیوان باله‌ جیا‌جیا‌كاني ناو یه‌كیته‌یدا هه‌یه. به‌شێکی تریشیان ئه‌گه‌ر یه‌ته‌وه بۆ ئه‌و توانا میدیاییه‌ی كه كاتی خۆی حزبی شیوعی عێراق هه‌یبوو، له‌ راستیدا حزبی شیوعی رۆلی زۆر گه‌وره‌یان هه‌بوو له‌وه‌ی كه ناوی من به‌ شه‌پری ناخۆوه بنووسینن به‌ تایبه‌تی دوا‌ی شه‌پری (پشتناشان) و ئه‌وانه. خۆت ئه‌زانی كادری راگه‌یاندن له‌ حزبی شیوعیدا زیاتر بوو، ئه‌و زه‌مانه یه‌كیته‌ی سو‌قیه‌ت ما‌بوو، حزبی شیوعی له‌گه‌ڵ حزبی شیوعی تری دونیا په‌یوه‌ندیان هه‌بوو ئیتر هه‌لمه‌تیکی جیهانییان دژ به‌ من ده‌ست پێ‌كرد.

گولان: باشه له‌به‌رچی ناوی تۆیان دیار خست؟ ئایا له‌به‌رئه‌وه نه‌بوو فیعه‌ن رۆلێکی باشت نه‌بینی؟

نه‌وشيروان: له‌به‌رئه‌وه‌ی من سه‌ركرده‌یه‌تی هه‌ندیك له‌ شه‌ره‌كانم كردوه.

گولان: واته‌ حه‌قیقه‌تیکی تێدا هه‌بووه به‌رامبه‌ر به‌ تۆ؟

نه‌وشيروان: من هه‌ز ناكه‌م بگه‌رێینه‌وه بۆ رابردوو گو‌ر هه‌لبه‌ده‌ینه‌وه چونكه كه‌گو‌ر هه‌لبه‌ده‌یه‌ته‌وه عاده‌ته‌ن بۆگه‌ن و ئیسك و پرووسك دیته‌ ده‌ره‌وه. شه‌پری یه‌كیته‌ی له‌گه‌ڵ هه‌موو لایه‌نه‌كاني تراء، له‌راستیدا به‌ پله‌ی یه‌ك له‌گه‌ڵ پارتیدا بوو، چونكه پارتی وه‌كو تاكه حزب مه‌به‌ده‌نی ته‌عه‌دودیه‌تی قه‌بول نه‌ده‌كرد. ئه‌و

شەپرانە بەشیك بوو لە چەسپاندنی فكرەى تەعەدودىيەت كە بۆ جارى يەكەم بوو يەكئيتى ھىنايە كوردستانەو. فرەيى حزبى، فرەيى سياسى و فرەيى رۆژنامەوانى تا ئەو زەمانە پارتى خۆى بە تاكە حزب دەزانى كە شيعارى ئەوەى ھەبوو پيشرەوى كورد پارتىيە و ھىچ حزبىكى تر نىيە. ئەمە وەختىك يەكئيتى دروست بوو ھەلگەرانەو بوو لەو سەرەتايە.

گولان: بەس ھەست ناكەى لە واقيعى عەمەليدا يەكئيتى نەيتوانى ئىستيعابى ئەو ھەموو حزبە كوردستانيانە بكات، كە خەباتى رزگارى نىشتەمانيان دەستپيكرەدبوو؟ چونكە يەكئيتى بەتەنيا لەبەرەيەك بوو و حزبەكانى تريش ھەموويان لە بەرەيەكى تر. خۆى تەعەدودىيەت ئەوەيە حزبەكانى تر قەبۆل بكەى لە كاتىكدا پارتى لەناو زۆرتريش حزبەكانى كوردستانيدا بوو، بەرەى جوديان پيگەيناو، بەلام يەكئيتى بە تەنيا بوو و شەپرى دەكرد بۆ ئەوەى ھەموو حزبەكانى ترى وەكو سۆشاليسىت و شيوعى و پاسۆك و... ھتد پاكتاو بكات؟

نەوشىروان: من وەك گوتم نامەوى باسى ئەوە بكەين. بە جييدەھيلين بۆ ميژوونووسان، با ئەوان ھەليسەنگين.

گولان: با بيئە سەر ھەلەو شەنەوەى كۆمەلە... خەلكىكى زۆر چ ئەوانەى ئىستاش ھەر خويان بە كۆمەلە دەزانن يان لە ريگاي كۆمەلەو تەوانيان بىن بە كادييرىكى كوردستانى و نىشتەمانى، قسە ئەوەيە خەلكى دەرەوەى كۆمەلەش دەليين گورزىكى گورچەك بڕ بوو كە درا لە كۆمەلە و تەنانەت لە بزاڤى نىشتەمانيش، باشە كاك نەوشىروان چۆن تەوانى ئەو برياىرە بدات كە كۆمەلە لە سالى ١٩٨٨ ھەلبوە شينئيتەو؟

نەوشىروان: من بە تەنيا ئەو برياىرەم نەدا، ئەو ژمارەيەكى زۆر پيش من لە كادييرەكانى كۆمەلە ئەو گەفتوگويانەيان دەست پيكرەدبوو لەگەل يەكئيتى شۆرشگيراندا، لە قاسمە رەشەو ئەو گەفتوگويانەيان دەستپيكرەدبوو. كە برياىرى ھەلەو شەنەوەى كۆمەلە شەمان دا لە كۆبوونەوەيەكى زۆر فراواندا چەند

سەد كەسك تىيدا بەشدار بوون كە ئەو بېرىارەمان دا. بەلام لە بىرت نەچىت
وختىك كە كۆمەلەمان ھەلۋەشان دەو تەسلىمى دەست سەر كرايە تىەكم كىر
كە جگە لە دوو كەسيان ئەوانى تر ھەموويان كۆمەلە بوون.

گولان: واتا خوٽ قه ناعه ت به هه لوه شانده وه كه هه بوو؟

نهوشیروان : بهائی ئه زه مانه قه ناعه تم پی هه بوو. به لام ئه زموون ده ری خست که شتیکی هه له مان کردوه.

گولان: هه‌سنت کرد که غه‌دریکت کردووه؟

نهوشيروان : ئىيسقا واتا ئىو دوو سى سالىه هست دهكم كه كاريكى هله مان
كردووه. له وه وپيش پيم وابوو وهك بوم باس كردي كه كومله مان
هله وشانده وه و ته سليمي سهركرديايتي يه كييتيمان كرد، ئىو كاته له ناو
سهركرديايتي يه كييتيدا ته نها د. فواد مه عسوم و د. كه مال فواد كومله نه بوون
ئىوانى تر هه موويان كومله بوون و ده يانتوانى هموو يه كييتي بكه نه كومله.

گولان : به لام نه یا نکرد؟

نهوشیروان : بهائی نهیانکرد .

گولان: دهكړيت بزانيں كاك نهوشيروان له بهرئوهى زور جاران ههست دهكړيت له حزب داده برييت و انا تووره دهيت، وهك ماوهيهك له زهئى دانيشتبووى خهريكى نووسينى ياداشتهكانت بووى و ههندي جاريش سهفهري دهرهوت كردوه، ههندي جارى ديكهش ههست دهكيت كاك نهوشيروان عاذه، دلگيره، توورهيه. دهكړى بزانيں ئه وهه موو جارانه كاك نهوشيروان ئيستيقالهى ددها يان هر بؤ خوى تووره دهبوو و خوى دوور دهختهوه و دهچووه كهناړ و له ناوهند دوور دهكوتهوه؟

نەوشىروان: پىموايە ئىۋە مانان ھەقە بە تەقدىرەۋە سەيرى ئەۋ
 ھەلۋىستانەى من بىكەن. چونكە ئەۋ كاتانەى من دور دەكەۋتمەۋە لە راستىدا
 لەكاتى شەپرى ناخۇدا بوۋەۋ من بۆم بەجىيەشتون. بۆ نموۋنە بۆت باس بىكەم
 لە دواى ھەلۋىزاردنى يەكەمى پەرلەمانەۋە من لەگەلۋ برادەرەكانى خۇمانا ناكۆك.

بووین له سهر نه وهی که نایا کادیره کانی یه کیټی بېنن کاروباری حکومتی پی بسپیرین یا خود کادیره کانی یه کیټی چاودیر (مراقب) بن به سهر حکومت و، ته کنوکرات بهینن. نه وه یه کیټ لهو خالانه بووه بووه که نه وه زمانه من لایه نگری نه وه بووم خه لکی ته کنوکرات بهینن با نه وه شت پی بلیم منیان ترشیخ کرد بو یه کهم سهر وکی حکومت، به لام نه مکرد چونکه باوهرم پی نه بوو. برادرانی تر پییان وابوو نه گهر له دهسه لاتدا نه بین خه لکمان له گهل نابیت، له بهر نه وه دهیانوت ئیمه خو مان له شورشدا ماندوو بووین بوچی ته سلیمی خه لکی تری بکهین. له مه وزوعی یه کیټی و پارتیشدا من ره نیم وابوو، بیگومان پیش هه لېژاردن من له گهل کاک مه سعود قسم کرد له سهر نه سائسی نه وهی لیستیکی هاو بهش دروست بکهین. من باوهرم وابوو له بهر نه وهی میلله ته که مان به قوناغیکی زور سه ختدا تیپه پروه و تووشی کاره ساتی سیاسی، کومه لایه تی، ئابووری و روشنبیری بووه. نه م قوناخه میله ته که مان پیویستی به ئیستیقرار هیه، بو نه وهش چاکترین شت نه وه یه دوو حزبه سهره کیه که لیستی سهره کیان هه بیت. نه وه زمانه (۱۹۹۲) په رله مان سه د نه ندای هه بوو، وتم با پارتی ۳۵ کورسی هه بیت و یه کیټی ۳۵ کورسی هه بیت. ۳۰ یه که ی تر بو خه لکی سهر به خو و ته کنوکرات و حزبه کانی تر دابننن بو نه وهی نه گهر له نیوان یه کیټی و پارتیدا جوړیک له ناکوکی دروستبوو، نه وه کاته نه وه سی که سه بتوانیت بالانسه که راست بکاته وه. به لام فکره که ی من قه بول نه کرا. من پیشنیارم کرد بو برادره کانی خو مان که نه گهر لایه که حکومت وهرگر و لاکه ی تر بین به ئوپوزیسیون. له گهل پارتی قسه بکهین نه گهر نه وان حکومت وهرگر ئیمه ده بین به ئوپوزیسیون، نه گهر ئیمه ش حکومتان وهرگر با نه وان بین به ئوپوزیسیون. نه وه فکره یه ش له لای برادره کانی ئیمه قه بول نه بوو و پییان وابوو پیکه وه حکومتیکی ئیئتلافی دروست بکه. له بهر نه وه من عه قلم نه یېری و وازم لی هیئا. وه نه گهر وازم لی نه هیئا بایه ئیحتیمالی هه بوو نه وه ناکوکیانه، نه وه زمانه موماره سه ی

کاری دیموکراسی زور کهم بوو، رهنګ بوو بیټه هوی هلگیرسانی شهر له نیوان نهو بالانهی ناو یه کیتیدا. پیمو ابوو نهوله ویت بو نهو یه که یه کیتی به ساغ و سهلامه تی بمینیتته وه له بهر نهو من بوم به جیهیشتن. هه موو جاره کاندیش وابوو که ناکوک بوو بووم له گهل ره فیه کانم له جیاتی نهو ی شهریان له گهلدا بکه م بوم جیهیشتون.

ګولان: هه ست ناکه ی له سیاستدا نهو مه روزه؟ نهو وازه ینان و خو دور خستنه وه یه. سیاست وایه تو ده بیت مملانیش بکه یت و هه ولیش بده یت که مینه ی خو ت بکه یت به زورینه.

نهو شیروان: نهو له ولایتیکا که حزبه کان چه کدار نه بن راسته، به لام له ولایتیکا که حزبه کان چه کدار بن و سه رکردایه تی حزبه که و سه رکردایه تی سیاسی ناماده بن به چهک دیفاع له مانه وه ی خو ی لهو پوست و پایانه دا بکات پیم وایه ینسان بکشیتته وه باشره وه له وه ی شهریان له گهلدا بکات. نهو ی که تو باسی ده که یت رهنګه له ولایتیکا بیت که ته قالیدی دیموکراسی ره گدا کوتاوی تیدابیت. له نهو روپارهنګه وایت به لام له کوردستانیکا که هه موو چه کدارن پیم وایه نهو سه ر ناگری.

ګولان: لینین که شورشی نوکتوبه ری داگیرساند سه ر هتا که مینه بوو دوا یی به گفتوگو ی چرو به رده وام بوو به زورینه. عزیز محمه دیش ج به به ی وه ته نی له گهل به عس کرد خو له سه ر هتا که مینه بوو، به لام به کو بوونه وه ی به رده وای ناو کو میته ی ناوه ندی بوو به زورینه. واتا له سیاستدا وایه مملانیکه رهنګه هه ندیک جار دریژخایه ن ده بیت، ناشی سارد بیته وه. به لام که دور که و تیه وه رهنګه نه وانی تر نیستیغالی بکه ن و زیاتر نهو نه هجه ی که ده یانه ویت جیگیری ده که ن. فکره که ی تو ش لهو کاته زیاتر بچوک ده بیتته وه چونکه تو مه یدانه که ت بو جیهیشتون. پیم وایه نهو له سیاستدا زیاتر زیانت پیده که یه نیت، بویه نه گهر به رده وام بیت باشره و هه ولیش بده یت نه گاته پیکدادانی چه کداری. چونکه هه ندیک جارن ده بیتته کو لدان، رهنګه تو به

نیشتمانپەرۆه‌ری بزانی بۆ ئەوێ ئەو کێشەیه‌ی هه‌یه‌ با که‌سی تێدا نه‌سووتی به‌جێده‌هێلی؟

نه‌وشیروان: من نموونه‌یه‌کت بۆ باسکه‌م. کاتیك كه شه‌ری نیوان پارتی و یه‌کییتی ده‌ستی پێکرد من زیاتر له‌ سالیك بوو له‌ نه‌ده‌ن دانیشتیبووم. هیچ ده‌ستیكم له‌ هه‌لگیرسانی شه‌ری یه‌کییتی و پارتی و، یه‌کییتی و بزوتنه‌وه‌دا نه‌بوو، من به‌سه‌ر شه‌ره‌که‌دا هاته‌وه‌. که هاتیشمه‌وه‌ لایه‌نی گفتوگۆکه‌ من ده‌مکرد. له‌ گفتوگۆکه‌شدا یه‌ك خالی به‌ره‌تی هه‌بوو به‌ نسه‌ت منه‌وه‌ که ئەمویست جێبه‌جێی بکه‌م ئەویش گیرانه‌وه‌ی برام خه‌لیل و داها‌تی برام خه‌لیل بوو. یه‌عنی هه‌موو مملانیکه‌ی من که پێیان ده‌وتم مه‌وقیفی موته‌شه‌دیده‌ له‌به‌ر ئەو هۆکاره‌ بووه‌. وه‌ختیك که بینیم هیچ رێگه‌ له‌ ئاسۆی نزیکدا و هیچ هیوایه‌کی ئەوه‌ نییه‌ که له‌ نیوانی یه‌کییتی و پارتی دا رێککه‌وتن ببێت، ئاخ‌ر مه‌رحه‌له‌ من خۆم به‌ شه‌خسی کاغه‌زم بۆ کاک مه‌سعود بارزانی نووسی و کاک مه‌سعود یش جوابی بۆ نووسیمه‌وه‌ و گه‌یشتی نه‌ دارشتنیک (سیغه‌یه‌ك) که بگه‌ینه‌ رێککه‌وتن، به‌لام که سه‌یرم کرد له‌ ناو پارتی و یه‌کیتیشدا چه‌ندین گرووپ هه‌ن دژی ئەو رێککه‌وتنه‌ن و نایانه‌وی‌ت سه‌ربگریت. له‌به‌رئ‌وه‌ جاریکی دیکه‌ش به‌جیمه‌یشت.

گولان: قسه‌یه‌کی به‌ریلاو هه‌یه‌ ده‌لیت کاک نه‌وشیروان ته‌نها سلیمانی پی‌ شاره‌. واته‌ بیرکی ناوچه‌گه‌ری به‌سه‌ریدا زاله‌. ده‌کری ئەمه‌ له‌سه‌ر زاری خۆته‌وه‌ راستی ئەمه‌ بزانی؟

نه‌وشیروان: ئەسه‌لن من خۆم به‌ کوردستانی ده‌زانه‌ك خۆم به‌ خه‌لکی کوردستانی عێراق بزانه‌م. یه‌ك نیشانه‌م پی‌ بلێ ده‌لیلی ئەوه‌ بی‌ت که من ناوچه‌گه‌ریتی ده‌کم.

گولان: ده‌لێن گوتووته‌ هه‌ولێر کوی پیرۆزه‌ تا شه‌ری تیا نه‌کری کاتی سالی ١٩٩٤، ١٩٩٥ و ٩٦ و واته‌ ئەو سالانه‌ی که شه‌ری ناوخۆ هه‌بوو. ئایا فیعه‌لن تۆ وات گوتووه‌؟

نهوشیروان: وهکو مه‌بدهو من هه‌موو کوردستانم پی پیرۆزه نه‌ک هه‌ر شاری هه‌ولیر. له‌ زاخۆوه تا خانه‌قین به‌ ناوچه‌ دابراوه‌کانیشه‌وه به‌ شتیکی پیرۆزی ده‌زانم، وه‌ختی خۆیشی که‌ ئیمه‌ خه‌باتمان کردووه له‌ پیناوی نیشتمانه‌که‌مان خه‌باتمان کردووه. نیشتمانه‌که‌ی ئیمه‌ش به‌ته‌نیا بریتی نییه‌ له‌ شاری سلیمانی. ئه‌وه‌ قسه‌یه‌کی ناراسته‌ و من وام نه‌وتوو، به‌لام نه‌وه‌ش ئه‌گه‌پرێته‌وه‌ بۆ ئه‌و قسه‌وه‌ قسه‌لۆکانه‌ی که‌ باله‌ ناکوکه‌کانی ناو یه‌کیته‌ی بۆ یه‌کتری دروستی ده‌کن. ئه‌گینا ئه‌وه‌ی که‌ من پیم ده‌لین موه‌ندسی شه‌ری براکوژی بووه‌، من هه‌موو شه‌ره‌کانی پیش راپه‌رینیش هه‌ر له‌سه‌ر هه‌ولیر کردوومه‌.

گولان: کاک نه‌وشیروان هه‌ندی‌ک جار هه‌لوێستی زۆر جدیت هه‌یه‌ وتیبینی و ره‌ئی خۆت هه‌یه‌ له‌سه‌ر ئه‌و شتانه‌ی که‌ تۆ به‌ نانیشتمانی ده‌زانی و یان ئه‌و شتانه‌ی که‌ تۆپیت وایه‌ زیانی هه‌یه‌ بۆ ناینده‌ی کوردستان. دوا‌ی رووخانی به‌عس که‌ رژیمی به‌عس نه‌ما له‌سه‌ر حوکم، کو‌مه‌لیک فایل هاته‌ گۆپێ گوايه‌ له‌ سه‌رکردایه‌تی یه‌کیته‌ی و حزبه‌کانی تریشدا فایلدار هه‌یه‌. ئه‌گه‌ر ئه‌مه‌ حه‌قیقه‌تیکی تیدا‌یه‌ بۆچی ئه‌و کاته‌ مه‌وقیفت وهرنه‌گرت؟ خۆ ئه‌وه‌ش بابه‌تیکی زۆر جدیدی بوو؟

نه‌وشیروان: مه‌به‌ستت له‌ فایلدار چییه‌؟

گولان: ئه‌وانه‌ی که‌ یارمه‌تیده‌ر بوونه‌ له‌گه‌ڵ به‌عس جا به‌ هه‌ر شیوه‌یه‌ک بێت، سیخور بووبن یان هه‌ر شتیکی تر، گرنگ ئه‌وه‌یه‌ هاوکاری به‌عس بووبن؟.

نه‌وشیروان: من زۆربه‌ی فایلداره‌کانی سه‌رکردایه‌تی یه‌کیته‌یم بینوه‌، له‌ راستیدا به‌ مه‌عنای سیخور که‌سیان سیخور نه‌بوونه‌ تاوه‌کو ئینسان ناوونوسی بکات.

گولان: کاک نه‌وشیروان دوا‌ی رووخانی به‌عس به‌شداری له‌ بنیادنانه‌وه‌ی عێراقی نوێ کرد. ئایا فیعه‌ن کاک نه‌وشیروان به‌روای به‌ عێراقی نوێ هه‌بوو که‌ به‌م شیوه‌یه‌ سه‌ردانی به‌غدای کرد و به‌شداری ئه‌نجومه‌نی حوکمی کرد بۆ ئه‌وه‌ی عێراقیکی نوێ دروست بکات؟ بۆچی خه‌ریکی کوردستان نه‌بوو و دوا‌ی رووخانی سه‌دام کوردستان بکاته‌ کوردستانیکی نوێ؟

نهوشیروان: پیموایه بۆ هەردووکیان کارمان کردوو. بە نسبەت کوردستانهوه پیم وایه ئیمە ئیشیکێ ئێستا لە کوردستان دەتوانیت بلیت بە مەعنای وشە بناغە دەولەتی کوردی هەیه. هیچ لایەنێکی عێراقی و ئیقلایمی و نیۆدەولەتیش بە گونجای نازانن کە کورد دەولەت دروست بکات. بۆ تۆ باشترین رێگا ئەوهیه لە عێراقیکێ تازە لە دەزگای بریاردانی سیاسیا تۆ بتوانیت دەسلالت هەبیت. تا ئەو کاتەی کە ناتوانیت جیا بێتەوه خۆت حەز بکەیت و حەز نەکەیت بەشیکی لە عێراق. مادام بەشیکیشی لە عێراق، لە عێراقدا دەولەتیک هەبیت کە دەسلالت هەبیت لە دەزگای بریاردانی سیاسیدا. دەولەتیک بێت دیموکراسی بێت، دەولەتیک بێت لە خزمەتی خەڵکەدا بێت و دەولەتیکێ تازە بێت ئەمە لە قازانجی کوردە. ئەوهی تریش من پیم وایه ئیمە بناغە دەولەتی کوردیمان دامەزراندوو.

گولان: چوار سالی رێک بەر لە ئەمڕۆ بەرپرژ لە گەڵ کۆمەڵیک ئەندامی مەکتەبی سیاسی یەکییتی یاداشتنامە یەکیان بەرز کردوو کە دەنگی ناپەرەزایی لە سەر چەند شتیک تیدا بوو، یەک لەو پرسانە تەمەنی مام جەلال بو. ئایا مەبەست لەوهو بو کە ئەو تەمەنی گەورەیه و جەنابت بێی بە سکرێتێر؟ واتا تۆ واجیه یەکی تر بووی لە ناو یەکییتی دواي جەلال یان مەبەستیکی تەرت هەبوو؟ بۆچی تەمەنتان خستە ناو ئەو پرسەوه؟ تۆ باسی بەرنامە یی سیاسیت دەکرد تەمەن رەنگە هەندیک جار رۆلی نەبیت؟

نهوشیروان: راستە تەمەن رەنگە هەندیک جار رۆلی نەبیت، بەلام لە مەسەلە یی سەرکردایەتی یەکیتیدا نوێبوونەوه و تازە گەری شتیکی زۆر لە سەرەخۆییە. بەشیکی زۆری ئەندامانی مەکتەبی سیاسی و سەرکردایەتی یەکییتی لە تەمەنیکدان کە ئەبیت جیگە بۆ گەنج چۆل بکریت. دواي ئەمە، هەموو کەسیک کە گەشتە تەمەنیک ئەبیت بێر لەوهی دواي خۆی بکاتەوه. من لە تۆ دەپرسم ئایا دەزانیت دواي مام جەلال چی بە سەر یەکییتی دادیت؟ ئایا ئەزانیت دواي مام جەلال چی بە سەر پەيوەندیەکانی نیوان یەکییتی و پارتی دادیت؟ ئایا

ئەزانىت دواى مام جەلال چى بەسەر پەيوەندىەكانى نىوان كوردى عىراق و
حكومەتى عىراق دىت؟ پىيوستە ھەموو كەسىك پىشبینى ئەو بەكات كە دواى
خۆى ئەگەر بە مردنیش نەبىت، بە وازەينان، نەخشە بۆ ئەو دابنىت كە دواى
خۆى كەسانىك ھەبن درىژە بە ئىشەكە بەن.

گولان: باشە بۆ ئەو شتەكە شەرىعیەتتىكى جوائترى ھەرىگرتایە باشتەر نەبوو
داواى بەستنى كۆنگرەتان بەكردايە؟ چونكە لە كۆنگرە پىرارى ئەو شتەنە
دەدرىت. نەوشىروان: ئەو راستە، بەلام تۆ ئەزانى كۆنگرەى يەكىتى كەى
ئەبەستى؟ گولان: مەن نەوئەلا، خۆ مەن لە سەركردايەتى يەكىتى نىم.

نەوشىروان: مەنىش ھەرنەزانم، مەنىش ئىستەو ئەو كاتىش نەمدەزانى، چونكە
سەكرتېرى گشتى ئەو پىرارى دەدات كەى كۆنگرە بىەستى و نەبەستى.
عادەتەن حەزبە باشەكانى دونیا پىش كۆنگرە ناكۆكىەكانى ناو خۆيان
چارەسەر دەكەن. گەلەلەى بەرنامەى تازە ئامادە دەكەن و ئىش دەكەن كە
سەركردايەتى داھاتوو كى بىت و كى نەبىت كاتىكەش دەچنە ناو كۆنگرەو
ناكۆكىەكانى ناو خۆيانىان چارەسەر كەردوو، بۆ ئەو بەپىزىكى
يەكگرتووو بەچنە ناو كۆنگرە و بەپىزىكى يەكگرتووو ش بىنە دەروو. نەك
بچن لە ناو كۆنگرەكە شەپەكان ھەلبىگىسىن.

گولان: با ببىنە سەر كاك نەوشىروان خۆى. ئایا كاك نەوشىروان تەنھا لە
پۆستى جىگىرى سەكرتېرى گشتى يەكىتى نىشتەمانى كوردستان دەستى خۆى
كىشاوئەو، يان لە سەركردايەتى و يەكىتىش؟

نەوشىروان: ئەتوانى وەلامى ئەو پىرسىارە خۆت بىدەیتەو. مەن ئەگەر بلىم
يەكىتى نىم بەروام پى دەكەیت؟

گولان: نەوئەلا

نەوشىروان: دواى ئەو شەكە، كاكە ئىنسان كە تەمەنىكى دوور و درىژى لە ناو
حەزىكدا بەسەر دەبات، ھەموو تەمەنى گەنجىتى خۆى بەسەردەبات و ئەو
كە پىدەلین(حەن) نوستالجیا تۆ ناتوانىت ئىنسان پروت بەكەیتەو لە ھەموو

نوستالجيای خوئی مه به ستم ئه وه یه من به دريژايی سی سال له گهل کومه ليک خه لک پيکه وه چه ندين قوناغی خوش و ناخوشمان بريوه چه ندين يادگاريمان هه به ناتوانيت تو خوت يه کجار پروت که يته وه له م هه موو شتانه .

گولان: به لام ئيستا هه ست ناکه يت له دووپانيکداي؟ نازانيت له لای يه کيتي بمينيته وه يان ئه وه تا ئه و بير و ته وه جوهاته ی خوت ورده ورده چر ده که يته وه يه کيتيت له سه ر ئاگريکی نه رم داناوه وه چون بليی چايه که ت ديم بدات، تا ئه و کاته ی سکرتيڤری يه کيتي نيشتمانی کوردستان به ته ئکيد هه ر ده بييت بگوڤيٽ جا به هه ر شيويه که بيٽ ئيمسال نا ساليک دوانی تر به تاييه ت به هوئی ته مه نه که يه وه، ئه و کاته تو بيٽ و بلييت به لي من ئيستا سکرتيڤری يه کيتيم . ئه مه له کاتيکدا ماوه ی ئه م يه که دووساله ی رابردوو و ئيستاوا داها تووش زه مينه يه کی له بارتري بو ده ره خسيئي؟

نه وشيروان: حه ز ده که م ئه وه بزانيت که من له سه ر ته مه ن کيشه بنيادنانيم چونکه له وانه يه من خوم پيش هه نديک که س بمرم، يه عني که س نازاني که ی ده مریت و هه موومان له ته مه نيکداين که موعه ره زين بو ئه وه ی بمرين . ئه وه يه کيکيان . دووه ميان من له وتاريکدا که بلاوم کردوته وه به ذ ونيشانی «دوای ئه و هه موو ره خنه يه ئينجا چي» له ويڤدا چه ندين سيناريؤم هيناوه ته پيشه وه . گوڤرين له ريگه ی گوڤرينه وه له ناو حزب، گوڤرين له ريگه ی گوڤرينه وه له ناو ده سه لاتدا و گوڤرين له ده ره وه ی ده سه لات و له ده ره وه ی حزب . من خوم له راستيدا هيج وه لامیکی ديار يکراوم له سه ر ئه وه نه داوه ته وه، جي مه يشتوو ه بو موناقه شه کردنيکی گشتی . دوای ئه وه که تيڤرکرا به نووسي ني گفتوگو، به نووسي ني وتار و به گفتوگو ئه و کاته خوئی ساغ ده کاته وه له سه ر چي ده بيٽ .

گولان: کاک نه وشيروان له سالانی ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۵ و ۸۶ ته قريبه ن کاریگه رترين کاراکته ر بووی له ناو هه ناوی يه کيتي . ئايا پيٽ وایه ده توانی به و ته وه جوهاته ی ئيستا هه ته هه مان ئه و کاراکته ره ببي نيته وه که له و سالانه دا ده تبيني؟

نەوشیروان : ئیستا دوو قۇناغی جیاوازه، ئەو زەمانەى تۆ باسی دەکەى قۇناغی شەپرى پېشمەرگایەتى بوو ئیستا قۇناغی ھەلبژاردن و دروستکردنى دامەزراوہی دەولەت و ئەوانەىە. من تەمەنا دەکەم کە پارتیش و حزبەکانى تریش ھەموو لەگەل رۆحى سەردەمدا بگونجین و خویان تازە بکەنەو. تۆ وختیک کە باسی فرەىی (تعددیە) دەکەیت بەبى ئەو حزبە میژوویانە ناتوانیت پلورالیزم لەم ولاتەدا دامەزینیت. لەبەر ئەو ئەوہى کە من بۆ یەکییتی تەمەنا دەکەم چاکبوونەو و ئیسلاحتە کە بۆ پارتیش تەمەنای دەکەم.

گولان: بۆچوونیک ھەىە دەلیت کاک نەوشیروان مستەفا ریک و اتا مام جەلال تالەبانى. بە مانایەکی تر کاک نەوشیروان ئیستا لە ھەموو کاتیکی تر زیاتر خزمەت بە یەکییتی دەکات بەو تەوہ جواہاتانەى کە ئیستا ھەىەتى و لە بنەرەدا لەگەل مام جەلال ھىچ جیاوازییەکی نییە، بەلام بۆ ئەوہىەتى ئەوانەى کە لە یەکییتی دادەبڕین کاک نەوشیروان کویان بکاتەو؟

نەوشیروان : ئەوہ بیروپرای خویانە. بەلام لە ژياندا من ھەمیشە عەبدى بیروباوہرى خۆم بووم. عەبدى ھىچ کەسێک نەبویمە.

گولان: یەکییتی بەوہ بەناویانگە لەکاتی ھەلمەت و شەپدا جیاوازیەکانى بچوک دەبیئەوہ، بەلام ئەو کاتانەى شەپ نییە و دۆخەکە ئارام دەبیئت ئیتەر جیاوازیەکانیش زەق دەبنەوہ. بۆ نموونە ئیستا کە ئاشتییەوسەقامگیرى ھەىە، کەچى خەریکە کۆنە برینەکان ھەلدەدرینەوہ. ئایا ئەمە تا چەند راستە؟ چونکە تۆ ئەزموونیکى دریژت لەناو یەکییتی ھەىە ئایا بەراستى وایە؟

نەوشیروان : پیم وایە لە ئاشتیدا جیاوازیەکانى یەکییتی باشتەر دەرەکەوئت لەگەل حزبەکانى تردا. بەلام کام یەکییتی؟ ئەم یەکییتیەى ئیستا پیم وایە زۆر جیاوازی نەماوہ لەگەل پارتى.

گولان: ئیمپرو کاک نەوشیروان بەھیزترین ئۆپوزیسیۆنە کە بە بارودۆخەکە رازى نییە، حزبى تریش ھەن کە لەناو حکومەتیش بەشداریانکردوہ یان نەیانکردوہ، بەلام ئەوان کاریگەرییەکی ئەوتویان لە گۆرەپانەکە نییە. بەلکو

كاك نهوشيروان كاريگه رترين ئهو ئۆپۆزيسیۆنه يه كه ئهمرۆ خهك چاوه پړی
 ئه وهی لی دهكات كاريگه رتریش بیټ له ئیستا. ئایا مانای ئه وه نییه كه ئهو
 خه لكه ی تووره بووه له ناو یه كیټی كه به هه مان شیوه ی ئیوه بیر دهكه نه وه و
 ناپازین به بارودوخه كه و ههروه ها ئه وانه یش كه سه ره خۆن یا له نیو حزه كانی
 تردان، كه ناپازین، نهوشيروان بتوانیت سه ركردایه تیان بكات و وهكو
 ئۆپۆزيسیۆنیکی پله یه ك و سنووریك بۆ حكومهت و ئهو دهسه لاته دابنییت كه
 ههیه، یان هه ر مه به ستنت ئه وه یه یه كیټی ئیسلح بكه یت؟

نهوشيروان : من ناتوانم به خۆم بلیم ئۆپۆزيسیۆن. من له گه ل هاوړیكانمان كه
 جوړیك له ته یاری سیاسین كۆمه لیک چه مكی سیاسیمان خستۆته روو، ئیمه
 دوژمنايه تیمان له گه ل هه چ كه سینك نییه. ناحه زیمان له گه ل هه چ كه سینك نییه.

گولان: مه به ستم شتی شه خسی نییه، به لكو له جیاوازی بیروپا؟

نهوشيروان : جیاوازی بیروپا ی ئیمه له سه ر جوړی به پړیوه بردنی دهوله ته كه یه.
 كه ئیمه پیمان وایه ئه م ئیداره ی كه ئیستا له سلیمانی هه یه و ئهو ئیداره ی له
 هه ولیر و دهوك هه یه لاسایي كرده وهی ئه وروپای شه رقیه كه پاشه پوژنی نییه.
 بۆیه ئیمه كۆمه لیک چه مكی سیاسیمان هیناوه ته ناو، وړه پانه كه وه و
 خستمانه ته روو. بۆ نموونه جیا كرده وهی حزب له حكومهت، كه وه ختیك ئیمه
 باسی جیا كرده وهی حزب له حكومهت دهكه یین مه به ستیمان ئه وه نییه كه حزب
 له حكومهتدا نه بیټ یان له په رله مان نه بیټ، بیگومان كه هه لبراردن دهكریت
 حزه كان به شداری تیډا دهكه ن و ئه وان نوینهر ده نیرنه ناو په رله مان و كابینه و
 وهزارهت پیکده هیئن. به مانای ئه وهی وه ختیك كه ده لئی حزب و حكومهت
 له یه ك جیا بکړیته وه پاش هه لبراردن و پیکه یینانی كابینه ئیتر رۆلی مه لبد و
 لق و ناوچه و كۆمیته و مه كته بی سیاسی له ده ستتیوه ردان (تدخل) له
 كاروباری پوژانه ی حكومهتدا نه مییټ. وه ختیك تۆ نوینه ره كانی خۆت
 ئه نیریته ناو وهزارهت نه بیټ له پړیگه ی ئه وانه وه كارهكانت بكه یت. وه ختیك تۆ
 فراكسیۆنیكت هه یه له ناو په رله ماندا ئه توانیت له پړیگه ی فراكسیۆنه كه ی

خۆتهوه کار بکهیت، نهک ئهوهی بهرپرسی مهلبه‌ند و بهرپرسی لق و ئه‌مانه پوژانه ته‌داخول بکه‌ن له کاروباری حکومه‌تدا. به‌پۆه‌به‌ری قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی ئه‌وان دای بنیڤن، سه‌رۆکی شاره‌وانی ئه‌وان دایبنیڤن، به‌رپرسی ئاسیش ئه‌وان دایبنیڤن، ئه‌مه‌ یه‌کیکه‌ له‌ خاله‌کان. خاڵیکی دیکه‌ که‌ ئه‌وه‌ی ئیمه‌ زۆر به‌لامانه‌وه‌ گرنگه‌ مه‌سه‌له‌ی شه‌فافیه‌ته‌، شه‌فافیه‌ت له‌ کاروباری دارایی، له‌ کاروباری سیاسی، شه‌فافیه‌ت له‌ هه‌موو لایه‌نه‌کانی ژياندا چونکه‌ تو ئیتر له‌ قوئاخی مه‌ترسی و ساوایی ده‌رچوووته‌ ده‌ره‌وه‌. ئه‌زموونی ئیمه‌ ئیتر ئه‌زموونیکی ساوا نییه‌. چ پێگرێک هه‌یه‌ له‌به‌رده‌م ئه‌وه‌ی که‌ هه‌ردوو وه‌زاره‌تی مالیه‌ بودجه‌ی حکومه‌تی هه‌ریم به‌ریته‌ به‌رده‌می په‌رله‌مانی کوردستان بو‌ ئه‌وه‌ی گفتوگۆی له‌باره‌یه‌وه‌ بکریت، چ پێگرێک هه‌یه‌ له‌به‌رده‌می ئه‌وه‌ی که‌ په‌رله‌مانی کوردستان ده‌سه‌لاتی ئه‌وه‌ی هه‌ییت وه‌زیر بانگ بکات و محاکمه‌ی بکات و ئه‌گه‌ر زانی که‌ وه‌زیریکی لیوه‌شاوه‌ نییه‌ متمانه‌ی لی بسه‌نیته‌وه‌ و بیگوپیت. ئه‌و مه‌سه‌له‌ی عه‌داله‌تی کۆمه‌لایه‌تییه‌ که‌ له‌ زه‌مانی یۆنان و پۆمانه‌وه‌ شه‌پری له‌سه‌ر ده‌کری، ئیمه‌ ئه‌و مه‌سه‌لانه‌مان ته‌رح کردوو نه‌هاتووین باسی ئه‌وه‌ بکه‌ین فلان حزب خراپه‌ و ئه‌مه‌یان وایه‌ و ئه‌مه‌یان وایه‌. ئیمه‌ پیمان وایه‌ که‌ گوپین له‌ چه‌مکه‌ سیاسیه‌کاندا بکریت. ئیستا ئیداره‌ی سکیمانی ئیداره‌ی تاک حزبییه‌ ئیداره‌ی فره‌یی نیه‌ که‌ باوه‌رمان به‌ فره‌یی هه‌یه‌.

گولان: پیت وانیه‌ ئه‌و قوئاغه‌ی ئیستا قوئاغیکی ئینتیقالیه‌ هه‌موو قوئاغیکی ئینتیقالیش کاتی پێویسته‌، به‌ بریارێک هه‌موو شنیک ناکری، له‌ پوسیاش هه‌ر وابوو به‌ ئاسانی یه‌کسه‌ر نه‌که‌وته‌ سه‌ر ئه‌و سکه‌یه‌ی که‌ جه‌نابت باسی ده‌که‌یت، ماوه‌یه‌کی ده‌وێت جا له‌وانه‌یه‌ ماوه‌که‌ کورت بی‌ت هه‌ندی جاریش ماوه‌که‌ درێژ ده‌بی‌ت. ئه‌گه‌ر پۆتین نه‌بوایه‌ ره‌نگه‌ ئه‌و قوئاغه‌ دووباره‌ له‌ پوسیا درێژ ده‌بووه‌. مه‌به‌ست قوئاغه‌ ئینتیقالیه‌که‌. به‌لام پۆتین هات توانی ئه‌و قوئاغه‌ زوو بپری، به‌لام له‌ کوردستان به‌پیی ئه‌زمونمان و ئه‌وه‌ی که‌ قه‌د ده‌وله‌ت نه‌بوینه‌ ره‌نگه‌ ئه‌و قوئاغه‌ درێژتر بی‌ته‌وه‌.

نەوشىروان : ئەو رەنگە، بۆچونىك وايە. بەلام بە بۆچونى من ئەگەر ئىرادەى
سىياسى لەلاى سەرکردەى ھەردوو حزبەكە بىت، كوردستان ھىشتا نەبوو بە
دەولەتى مەسەسات لەبەرئەو بەريارى سىياسى سەرکردايەتى حزبەكان زۆر
گەرنەكە لە گۆپىنى رەوتى ئەو گۆپانە.

گولان: ئەو سەرکردايەتەش ھىندە ئەزموونى نەبوو، ئەو ئەو چەند سالەى
سەيرى دنيا دەكات. پىشتەر ئىمە ھەموومان لە شاخ بووين و كەى بىرمان لەو
دەكردەو دەين بە دەولەت و بزائىن ھوكمپرانى چۆن دەبىت. بۆيە ناكرى ئىستا
خۆمان لەگەل ولاتىكى ئەو پوپى بەراورد بكەين، چونكە ھەر ئاستى وشيارى
كۆمەلەتەشمان لەچاوان زۆرى ماو، وانىيە؟

نەوشىروان : ئەتوانىت ئىستىفادە لە تەجربەى خەلك بكەيت. واتا تۆ بۆ
ئەو كۆمپيوتەر دروست بكەيت ئەچىت لە بازار كۆمپيوتەرى ھازر دەكرىت
يان خۆشت بە ھەمان قۇناغدا ئەپۆيت كە كۆمپيوتەريان دروست كردووە. بى
گومان ئەچىت كۆمپيوتەرى ھازر دەكرىت.

گولان: كاك نەوشىروان تۆ ئىستا لە ناو يەكىتى تۆزىك بە بەرھەلستكار يان
بەھەر شىوەر ناوىك ناو دەبرىت. ئايا ئەو لادانىك نىيە لە پەيرەوى ناخۆى
يەكىتى؟ تۆ قالبووى ناو ئەو دۆخەى، بۆيە لە خۆت دەپرسم ئەو تۆ ئىستا
دەيكەيت لادانە لە پەيرەوى ناخۆ، يان جىيە جىكردىنى پەيرەوى ناخۆيە؟

نەوشىروان : ئەو ئەگەر پێتەو بۆ سەرکردايەتى يەكىتى خۆى، ئەوان خۆيان
ئەتوانن بەريارى لىبەدن.

گولان : بۆچونىك ھەيە دەلەيت لەو تەى سكرتيرى گشتى يەكىتى نىشتمانى
كوردستان چۆتە بەغدا و بوو تە سەرۆك كۆمار، بەھۆى سەرقالى لە بەغدا
ئەو نە ناپەزىتە سەر يەكىتى وەكو جارەن، چونكە سەرقالى كىشەى سوننە و
شىعە و سىياسەتى نۆدەولەتى و. . . ھتد، بۆيە ھەندى جارەن كۆنترۆلەكەى
لە دەست دەردەچىت. ئايا فەلەن ئەو كارىگەرى ھەبوو كە ئەو ناكۆكيانەى

خهريکه ورده ورده پهردهسه نن له ناو يه کيټي به هوی دووری مام جه لاله وه
بيټ؟

نهوشیروان: رهنگه نه وه ته ئیسیريکی گه وره ی هه بیټ، چونکه دوو ئه رکی زور
گه وره یه، له لایه ک تۆ سه رکۆماری دهوله تیکی پر له کیشه ی وه ک عیراق بیټ و
له لایه کی تره وه تۆ سه کرتیږی حزبيک بیټ که له هه لو مه رجیکی وا ئالۆزای
وه ک کوردستانی عیراق دا بیټ. بیگومان پیکه ستن له نیوان نه و دوو ئه رکه
کاریکی وا ئاسان نییه.

گولان: کاک نهوشیروان زور باسی نه وه دهکات که گۆپانیک بکریټ، گۆپانیک
وه ک نه وه ی له نسوسی خالسدا هاتووه. باشه عه لی وه ردی که نه و کۆمه لئاسه
به ناوبانگه یه ده لیټ هه موو نه و گۆپانانه ی که له پۆژه لاتدا ده کریږ و نه وانه ی
که ئیدیعیای گۆپانکاری ده که ن، جگه له دووباره کردنه وه ی میژوو شتیکی نوی
ناده ن به ده سته وه. پات له سه ر نه مه چیه؟ ئایا فیعه لن نه و گۆپانکارییه نه ی که
ده کریږ دوا یی نه نجامه که ی هه ر نه وه یه که له پیشتردا هه بووه یان فیعه لن
گۆپانکاری له پۆژه لاتیشدا ده کریږ و زور جدیدیسه و جیاوازیسه له وانی
پا بردوو؟

نهوشیروان: بۆچی بچینه سه ر نه و نمونانه ی که عه لی وه ردی هی ناویه ته وه،
من ئیستا حا لی حازر له کوردستانی عیراقدا له و قو ناغه دا ده ژیم. پرسیار له
خوټ ده که م ئایا ئیمکانی چاکسازی له م ولاته دا هه یه یان نییه؟ ئیمکانی نه وه
هه یه که عه داله تیکی کۆمه لایه تی جیبه جی بکریټ یان نا؟ ئیمکانی نه وه هه یه
که ئازادی پا ده ربهرین و کاری سیاسی زۆر تر بیټ یان نا؟ هه موو ئیمکانه کانی
هه یه، من بۆچی خو م بیه ستمه وه به قسه یه کی عه لی وه ردی ده رباره ی
کۆمه لگایه کی پیښ چل سال له مه وه به ر.

گولان: به لام خو عه لی وه ردیش هه ر وا نه و قسه یه ی نه کردوو، هه موو
شو رشه کانی هی ناوه ته پیښ چاوی خو ی ئینجا وای گوتوو، چونکه عه لی

وهردی رهنګه چ هڼابت باش شاره زای بیت که له ناو واقعی کومه لایه تی به
تایبه تی عه رب زور قال بوته وه.

نهوشیروان : به لای وایه.

ګولان: بهر له وهی بیینه سره بالی ریفورم که چ هڼابت سرکردایه تی ده که یت.
لایا یه کیستی نیشتمانی کوردستان وه کاک بهرهم سالحیش، وای ګوت ده بیت
بزاین لایا حزبی رابردوه یان لاینده یه به پای چ هڼابت؟ نیمه نه وه ده زاین له
رابردودا شهریه تیکی شوپشگیرانه ی به هیزی هه بوو، به لام لایا ده بیت هر
له سر نه وه شهریه ته شوپشگیرانه یه بروت به پیوه، یان نیستا ته ماشا ده که ین
یه کیستی حزبی لاینده شه؟

نهوشیروان: من ناتوانم نه و پریاره بدهم، وه ک پریاری مه که مه وایه و من نه و
پریاری مه که مه یه نادهم، به لام نه توانم نمونه ت له سر نه وه بو به نیمه وه.
نه گهر یه کیکی سره وه ت و سامانیکی زوری بو به جی بمینیت، کومه لیک مندا ل
له و خیزانه دا هه بن و هه موو پوژیک له سره وه ت و سامانه کونه که بخون به بی
نه وهی شتیکی تازه ی بخنه سر، پوژیک دیت ته و او ببیت. سره وه یه کانی
یه کیستیش بهس نین بو نه وهی که تو گه نچ و نه وهی تازه پیگه یشتووی کوردی
پی قانع بکه یت. من هه تا لیواره بو یه کیکی باس بکه م چه ند مانگ و چه ند پوژ
له نه شکه و تیکدا ژیاوم، چه ند مانگ و چه ند پوژ چووین که مینمان داناوه و
چه ند مانگ و چه ند پوژ له شاخ و داخ نووستووین و وامن کردوه، نه وه هیچ
فیری گه نجی نه و سه رده مه ناکات. نیمه نیستا له شوپشدا نه ماوین نیستا له
ده و رانی هوکمرانیاین. له هوکمرانیدا خه لک چاوه پی ده کات ژیا نی خوشت
بیت، پاشه پوژی مسوګر بیت، زانکو کانی باشت بیت، نه دای حکومت ته که ی
باشت بیت، نه من و ناسایش بهر قه راتر بیت، بازار ببوژیت ته وه، کوشتوکال و
پیشه سازی ببوژیت ته وه. نه وان نه وه یان له نیمه نه ویت. حیکایه تی رابردو به
که لکی نه و زه مانه ناییت.

گولان: وهك خۆت باسكرد چەند جار ئىكش لە يەكئىتى ناپازى بووى لە سالانى پابردوو و سەرەتاي ئەوەدەكانەره تا ئىستا چەند جار ئىك ناوا بوويت، بەلام ئايا ھەست ناكەيت ئەو جارە لە ھەموو جارەكانى تر ناپازىبوونەكەت بە دەنگىكى بەرزترە؟ دەتەوى فەلەن يەكئىتى وهك ئەوى چەنابت پىت رايە لە خەت لاي داوہ تۆ بىھىنيتەوہ سەر خەت و وهكو جارانى لىكەيتەوہ و كونجى گوشەگىرى نەگىرى؟ چونكە ئەو جارە خەلگىكى زۆر پشتگىريت دەكات و دەلێن ئىمەش ھەمان بۆچوونمان يان ھەر بە سەراخەت دەنووسن ئىمە لەگەل خەتى كاك نەوشىروان داین.

نەوشىروان : ئىستا لەگەل جارەن فەرەكەى ئەوہىيە كە جارەن ئىمە لە خەتەر دابووین. پىش پروخانى سەدام حسين مەترسى دەرەكى ھەرەشى لى دەكردين. ترسى ئەوہمان ھەبوو ئىسلامى سياسى كە لە ھەلەبجە و تەويلە و بيارەدا بوون و لە دوايیدا بوون بە ئەواتى درووست بوونى ئەلقااعیدە لە ھەموو عىراقدا. ھەردەم مەترسى ئەوہ ھەبوو كە بێن شارى سلیمانى و كوردستان داگیر بكەن. خەتەرى بەعسىمان لەسەر بوو، خەتەرى دەرەوہمان لەسەر بوو، ئىستا ئەو خەتەرەمان لەسەر نەماوہ. بە راي مەن ئىستا خەتەر لەناو خۆمانەوہىيە. ئىمە لەماوہى ئەو شانزەدە سالەى پابردودا توانیومانە وهكو پىشتەر باسەم كرد بناغەى دەولەتى كوردى دابەزىن. كۆشكىكى گەرەمان درووست كردووہ كە پىي دەلێن حكومەتى كوردى. لەناو ئەم كۆشكە گەرەىيە خەلكى وای تىدایە كە شایستەى ئەو شوینە نىيە. ئىشى ئىمە ئەوہ نىيە ئەم تەلارە بپروخىنن یا ئەم كۆشكە بپروخىنن. ئىشى ئىمە برىتيە لە گۆپىنى سىستەمەكە و لە جۆرى بەپۆوەبردنى ناو مالەكە. ئىستا قەوارە دەستوورىيەكەى كوردستانى عىراق چەسپاوہ، خەتەرى غەزوى خارىجىمان لەسەر نەماوہ. ئەوپەرى ئىران یا توركيا دىت سنوورەكانمان بۆردومان دەكات. دانىشتوانى ھەموو سنوورەكان بەقەدەر دانىشتوانى گەرەككى شارى ھەولێر ناییت. لەبەرئەوہ خەتەرەكە كە دىت لە جۆرى بەپۆوەبردنى ولاتەكەى

خۆمانه وهیه. ئەو زه مانه من نه مئه ویست قسه بکهه له بهر نه وهی له لایه که وه ترسمان هه بوو ئیسلامی سیاسی بیته مه نتیجه که مان له دهست ده ریئیت، له لایه که وه ئیعه سه د کیلومه تر له مه قهری فه یله قه وه دوور بووین له که رکوک به یه که شه و ئه یان توانی بیته کوردستان وه شوینه کانه مان هه موو لی تیگبدن و بگه ریته وه. له لایه که وه خه ته ری تورکی هه بوو، له لایه کی تره وه خه ته ری پارته هه بوو له زه مانی نا کوکی به ینی یه کیته و پارتیدا. تۆ مه جبوور بوویت و ئه وله ویه ت بۆ نه وه یه که نه گهر دام و ده زگایه که به دلشیت نه بیته هه ر نه وه ت پی باشتره له وه ی دام و ده زگایه کی غه رب بیته سه یته ره بکات به سه رته وه. ئیستا نه وه نه ماوه یه کیته و پارته ئیتیفاقی ستراتیژیان هه یه، خه ته ری ئیرانمان به سه ر نه ماوه، خه ته ری تورکیانمان به سه ر نه ماوه و خه ته ری به غداشمان به سه ر نه ماوه. وه ختی نه وه یه ناو ماله که ی خۆمان ریگبخه یین.

گولان: باشه کاک نه وشیروان نه و راسته که ده لییت نامانه ویت نه و کۆشکه به روخیت، به لام هه ست ناکه یته له پوژنامه ی پوژنامه که چه نابت کۆمپانیای وشه به ریوه ده به یته. بۆ نموونه چاوپیکه وتن له گه ل جاشیک ده کریته که تا سه ر ئیسقانی خیا نه ته ی لی ده باری، تا بن هه نگلی به خوینی نه و خه لکه داماره سوور بووه که چی نه وان دین و قسه به حکومه تی هه ریم ده لین و قسه به ده سه لات ده لین. ئایا نه وه برینی خه لک چاره سه ر ده کات یان زیاتر ده یکولینیته وه؟

نه وشیروان: تۆ خۆت سه ر نو سه ری گوشاریکی نه بیته باوه رت به ئازادی راده رپه یین هه بیته.

گولان: ئازادی له گه ل خه لکی نیشتمانپه ره ره.

نه وشیروان: نه خیر له گه ل هه موو که سیکا. تۆ ده بیته هه میشه په راویزیک به یلیته وه بۆ پای به رامبه ر، بۆ پای ناحه ز، بۆ پای دوژمن. تۆ وه ختی که پای کابریه که بلاوه که یته وه مانای نه وه نییه تۆ پشتیوانی لی نه که یته.

گولان: به لأم خو دهمانين پيش وهخت قسهی خير له زمانى نهو کا براه نايه ته دهر که تا سهر ئيسقانى خيانه ته.

نهوشیروان: بهلى راست دهکەيت، به لأم نهوه به شيك بووه له کۆمه لگای کوردی. کۆمه لگای کوردی جاشيشی تيدا بووه، له شفرۆشی تيدا بووه، سيخوپی تيدا بووه، به لأم به گشتی هه مووی کۆمه لگای کوردیه تۆ مه سنولیه تیکت هه یه بهرامبه ری، ناتوانیت و زهمانی نهوه نه ماوه خه لک ته سفیه بکه يت و تويزيکی کۆمه لگا پاکتاو (ته سفیه) بکه يت. ئيمه دواي پاپه رين کاريکی زۆر باشمان کرد که جۆريک له ئاشتبوونه وهی نيشتمانيمان له گه ل هه موو نه وانه ی که له گه ل حکومهت هاوکاربوون کرد. بوو به سه به بی نه وهی که نارامی و ناسايش تا راده یه ک له کوردستاندا هه بیئت.

گولان: زۆر جار باسی نهوه دهکريت کاک نهوشیروان خو ی پيشنياری نه وهی کرد که ئاماده سازى بکريت بۆ کۆنگره و هه لبژاردن له کۆميته و مه له بنده کان و هه ر ج هه نابيشت سه ره پهرشتياری نهو هه لبژاردانه بووی. هه یچ کيشه یه ک نه بوو ته نانه ت دوو سى پۆژ دواي هه لبژاردنه کان که هه نديک پيکدادان و تووره یی دروست بوو له کوردستانى نوێ، له شوينیگيش ديما نه یه کت له گه ل کرابوو گوتبووت نهوه شتيکی نهو تۆ نييه که شايه نى باس بيئت، که چى ده لين دوايى ئيوه دهنگتان که م هينا بۆيه هه لويسنت وهرگرت. ئايا دهکريت نه مه زياتر پوون بکه يته وه؟

نهوشیروان: راسته وایه ئيمه دهنگمان نه هينا بۆيه هه لويستمان وهرگرت و ها ته مه دهره وه. هه یچ عه یبى تيدا نييه.

گولان: واتا بپوات به وه نه بوو که تۆ که مينه ی خو ت بکه يت به زۆرينه؟ نهوشیروان: خو م چۆن بکه م به زۆرينه. وهختيک تۆ نه که ويته ناکۆکيه وه له گه ل باليک.

گولان: له پرۆسه ی ديموکراسيدا خو ی هه ر وایه.

نەوشیروان: نەخێر لە پرۆسەی دیموکراسیدا ئاسایش بێ لایەنە، هێزی چەكدار بێ لایەنە، دەزگای پراگەیانندن بێ لایەنە و پارەوپوول بێ لایەنە. لەم ھەڵبژاردنە ئێمە ئەوانە بێ لایەن نەبوون.

گولان: یەكێتی ھەمیشە و ھەر لەگەڵ درووست بوونیەو ھە بۆ جیاوازی ھەبوو. ھەك باسما کرد كۆمەلەی پێنجەھەران و شۆرشگێران و ھێلی پان. بەلام ھەست ناکەیت ئەو یەك دوو سالە ئێستا جیاوازیەكان و ڕدە ڕدە بەرتەسكەبنەو، بە مانایەکی تر ئەو فەزایە كەم بۆتەو كە بتوانی لەناو یەكێتیدا جیاوازی نیشان بدریت؟ بە تاییبەتی ئەو تەنگیچەلچینیە بۆ ریفۆرم كە ئێستا ھەر پۆژی چاوەروانی بێاریك دەكەن كە چیان بەسەر دیت. مەبەستم ئەو یەكە و ھێزانی جیاوازی ناوا ناكړیت، جیاوازی ئەو یەكە كە برا دەنگی خۆی بە ئازادانە ھەلپێی. ئێستا ھەست دەكەیت ئەو جیاوازیە بەرفراوان نییە؟

نەوشیروان: وایە ئێستا سۆلتە و دەسلاتیان بە دەستەو یە.

گولان: بەشێك لەو ھەلە ریفۆرم ئێستا پێیان وایە دەبێت سكرتێر و بەشێکی سەرکردایەتی یەكێتی دەست لەكار بكێشێتەو. ئایا ھەست ناکەیت ئەو بێاریکی زۆر قورسە؟

نەوشیروان: مەسەلە دەست لەكار كێشانەو، ئەو رەنگە بەس لە كۆمەلگای رۆژەلاتیدا ئەو داوایە بە كفر حیساب بێت، ئەگینا لە ھەموو جێگایەك دەبێت بێایی بپۆو و دەست لەكار ھەلگەر.

گولان: ناخە ئێمەش لە كۆمەلگایەکی رۆژەلاتی كە ئەو قسە یە بکەین ھەست ناکەیت قورسە؟

نەوشیروان: بەلێ قورسە وایە. خۆ بۆ ریفۆرم ئەو داوایەیان نەکردوو ھەگ ئەو داوایە کردوو. بەلام خۆ كفریان نەکردوو. یەكێکیان نمونە یەکی باشی ھێناو كە وتی ئەگەر ھەینەر (مدر ب) ی تێپێکی فوئبول سی جار تێپەكە ی دۆراندی ئەبێت خۆی بپروات و وازیبێت. خۆت شارەزای یەكێك لە ناكۆکیە

سهره كيه كانى نيوان لينين و هه موو حزب سوشىال ديموكراته كانى دونياى وهختى خوى له سهر نه وه بووه كه لينين باوه پى به وه بووه شوپشى پړوليتارى بكات، دكتاتوريه تى پړوليتاريا دروست بكات، له پړگه تودووتيزييه وه دهست به سهر دهسه لاتدا بگريت. لينين پيى وابووه ململانى چينايه تى بزوينه رى ميژووه. سوشىال ديموكراته كان لايه نگرى نه وه بوون كه له بيت سلمى چينايه تى بلډوكريته وه، جياوازي چينايه تى له نيوان هه ژار و دهوله مه ندا كه م بكرته وه و له پړگه ناشتييه وه كاره كانيان بكن. ئيستا يه كي كه له و شتانه ي كه پيموايه نه و برادرانه ي له ناو يه كي تى و له ناو كورددا شت دهنوسن له سهر سوشىال ديموكرات، باوه پم وايه له جه وه رى سوشىال ديموكرات تينه گه يشتوون. چونكه به و كاره ي ئيستا كه نه وان دهيكه ن جياوازه و ده لاقه كه ي چينايه تى گه وره تر ده كه ن له جياتى نه وه ي چينه كان له يه كترى نزيك ببنه وه. جه وه رى فكرى سوشىال ديموكرات نه وه يه كه تو هه ولبد هيت له پړگه ي ديموكراتى و له پړگه ي هيمنى و په رله مان و نه مانه جياوازي نيوان چينه كان كه م بكه يته وه. چينه هه ژاره كه ناستى ژيانيان به رزيته وه و چينه دهوله مه نده كه ش له پړگه ي باج و نه و شتانه وه سامانه كانيان بيته خواره وه و بيكه ن به مولكى دهولت. ئيمه له و قوناغه داين. به لام به داخه وه نه وانه ي كه باسى سوشىال ديموكرات ده كه ن وه شتيك تييده گن، ته نانه ت فهد له زه مانى خويدا كه حزبى شيوعى دروستكردووه وتويه تى باوه پى به سوشىال ديموكرات نيبه.

گولان: فهد ستاليني بوو. هر له سهرده مى ستاليني شدا دروست بوو. .
نه وشيروان: به لى ستاليني بوو. نه وه ي ئيمه ش ئيستا ته قريبه ن هر ستالينيه ته.

گولان: پاسته كه ده لين بالى ريفورم له به رله وه ي له ئيمتياز ه كان دور خرابوونه وه بويه نه و دهنگه يان هه لپى و باليكيان دروست كرد به ناوى ريفورم بو نه وه ي نه و ئيمتيازاتانه بيته وه دهست خويان؟ نه گينا هيچ مه سه له يه كي

فکری بهو مانای سیاسی نییه که یه کیتی بهرو لیکهه لوه شانه وه یان دابیرن له میللهت ببات؟ به لام ئیمتیازه کانیاں له بهردهست نییه بویه وا دهکن؟
نهوشیروان: هه موو شتیکیان له بهر دهست بووه تا ئیستاش له بهر دهستیاندایه.

گولان: ئه ی ئیستا ئه و چوار ئه ندای مه کته ب سیاسیه باسی ئه وه دهکن که ئه و پاره و پووله سهرف دهکریت کهس نازانیت چۆن سهرف دهکریت؟
نهوشیروان: ئه مه مافی سروشتی هه ر ئه ندای مه کته بیکی سیاسیه، په یوهندی به وه نییه، په یوهندی به وه هیه ده بیته بزانیته ئه و حزبه ی له ناویدا کاری تیدا ده که ی سه رمایه که ی له کو ییه به دهستی کییه و چی لی دهکریته و چه ندیشه؟

گولان: واتا ئه و پاره و پووله به دهست بالی ریفۆرمه وه نییه؟
نهوشیروان: به دهست که سه وه نییه، کهس نازانیت به دهست کییه وه یه. ئه گینا ئه وانه هیه که سیکیان ئیمتیازاتیان لی نه سه نراوه ته وه. هه ندیکیان وه زیرن و هه ندیکیان پله ی زۆر به رزیان هیه.

گولان: ئه وه ی وه زیریش بوو ئه و پۆژه وتیان تا ئیستا وه زیرد و لاشمان نه داوه، واتا ئه گه ر بیروکه ی لادانی گه لاله کرابیت؟

نهوشیروان: دوور نییه، به لام من مه به ستم وه لامی پرسیاره که ی تویه، واتا هیه که سیك له و که سانه ی که ئه و بیروکانه یان هی ناوه ته پیش له ئه نجامی ئه وه وه نه بووه که ئیمتیازاتیان لی سه نراوه ته وه، نه خیر وا نییه.

گولان: ئه و هه لویستانه ی کاک نهوشیروان له لایه ک و هه لویستی هه ندیک له سه رکر دایه تی یه کیتی له لایه کی تر که خه ریکه پیکهه لده شاخین، ئه مه وا ده کات بواری ئه وه زۆر که م بیته وه که کاک نهوشیروان به رده وام بیته له ناو یه کیتی نیشتمانی کوردستاندا؟ ئه گه ر وای لی بیته تو ئه لته ر نا تیقت هیه؟ چونکه به ته ئکید تو ناتوانیت وه ک هاوولاتییه کی ئاسایی بزیت، قسه ی تو جو ری که هه موو کوردستان ده بی موتابه عه ی بکات و بزانیته به ره و کام نا قار

ههنگاو ههڵدهگری، له بهر ئهوه ئهگەر وای لیهات تۆ له ناو یهکیته نیشتمانی نه توانیت بهردهوام بیت و درێژه بهو ههلوێستانه ی خۆت بدهیت؟ ئه لته رناتیقت چییه؟

نهوشیروان: ههروهکو ئیستا چی ئهکهم ههر وهها ئهکهم. گولان: بهلام ئیستا له ناو یهکیته. نهوشیروان: ئیستا له ناو یهکیته نیم. له درهوه ی یهکیته قسه ئهکهم، من نه له مهکتهبی سیاسیم نه له سهکرکدایه تیم نه له مهلبه ندم. دوا یی ئهوه ی که تۆ با ست کرد، رهنگه تۆ پرسیاره که ت زۆر به دیبلۆماسیانه کرد. من خۆم نه حزیم ههیه، نه دهزگای دیکهم ههیه و نه پیکخوا یی سیاسیم ههیه. واته ئهگەر شه پڕیش ببی من لایهنگری شه پ نیم، ئیمه تازه خه ریکین بیر هه لده که نین و خانوو دروست ده که نین، ئیمه به ته مای پڕۆسه یه کی زۆر هیمن و دیموکراتین. گولان: هه ندیک له وانه ی که ئیستا له سهکرکدایه تی یهکیته ده لێن کاک نهوشیروان هه ره شه یه بو سه ر یه کیته؟ واته تۆ ده ته وی یه کیته له به ریه ک هه لوه شینیه ته وه و فه وزایه ک له ناو یه کیته دروست بی و ئه و ئارامی و هیمنیه ی له ناو یه کیته هه یه نه مینیت. ئه مه تا چه ند راسته یان به پێچه وانه وه تۆ هیزی مانه وه ی یه کیته. کامه یانی؟

نهوشیروان: ئه وه ئه توانیت له خویان بپرسیت.

گولان: کاک نهوشیروان دوا ی چل سال خه بات که له گه ل ئه ودوخه تال و شیرینه ی یه کیته ده پڕویت و قوربانیت داوه و ماندوو بوویت و هه موو پێگایه کی سه ختت گرتۆته بهر بو سه رکه وته نی یه کیته نیشتمانی کوردستان. ئیستا پێگا ده ده یته یه کیته نیشتمانی تووشی که رت بوون بیت؟

نهوشیروان: من له وه تی خۆم هاتوو مه ته ده ره وه به یه ک که سم نه وته وه وازبینیت، هه رچیش پرس ی به من کرد بیت وتوو مه ئه وه ئاره زووی خۆته.

گولان: بهلام تۆ کاریگه ری زۆرت هه یه چونکه تۆ سی چل سال خه باتت له م حزبه هه یه. . .

و له‌بەر خاتری مه‌کته‌بی سیاسی به‌ینی بن
گرفت و کیشه‌کان ناگان. چونکه موشکیله‌کان، به‌کانه
گولان: نه‌وه ته‌وافوقیکه وه‌وه‌وه‌ی له به‌غدا ده‌کریت. به‌کاره‌ش
چاره‌سه‌رفکی کاتی یفت بو نه‌وه‌ی ده‌وه‌وه‌ی له به‌غدا ده‌کریت. به‌کاره‌ش
نه‌وشیروان: وه‌ک ئیستا عه‌رزم کردی گه‌وه‌ی ده‌شخاس نییه، گرفت نه‌وه‌یه
ده‌لاقیه‌کی گه‌وره له نیوان یه‌کییتی و خه‌لکدا نه‌وه‌ست بووه. ده‌لاقیه
دروستبووه له‌نیوان قاعیده‌ی یه‌کییتی و سه‌رکردایه‌تیه‌کی.

گولان: نه‌گه‌ر تو ببیته جیگری سه‌رته‌یری گشتی که پیشتریش جیگر بووی، نه‌وه
هه‌موو کادیر و ته‌نانه‌ت هه‌ندی که له نه‌وانه‌یش که له مه‌کته‌بی سیاسین و
په‌یره‌وی تو ده‌کن، ئایا به‌م هی‌زه‌وه ناتوانیت نه‌وه ده‌لاقیه به‌چوک به‌کته‌وه و
نه‌وه فه‌زا گه‌وره‌یه‌ی له نیوان خه‌لک و یه‌کییتی نیشتمانی هه‌یه به‌ لای که‌می
سه‌دا په‌نجای که‌م به‌کته‌وه؟

نه‌وشیروان: بۆم نه‌کرا بۆیه هاته‌مه ده‌ره‌وه، نه‌متوانی.

گولان: باشه نه‌ی نه‌گه‌ر بریاریان دا بو نمونه بو نه‌وه‌ی له‌بەر یه‌کییتی
نیشتمانی کوردستان تووشی وه‌زیکی خراپ نه‌بی‌ت سه‌رله‌نوی کۆنفرانسه‌کان
ست پی‌که‌نه‌وه، واته نه‌وه‌ی که کرا قبول نه‌بی‌ت دووباره وه‌ک پیشتر
په‌ره‌شته‌یاری هه‌لبه‌ژاردنه‌کانیش هه‌ر خۆت بیکه‌یت. ئایا ئاماده‌ی نه‌وه
یه‌یت؟

نه‌وشیروان: نه‌وه گریمانه‌یه‌که له وه‌ختی خۆیدا باسی ده‌که‌ین.

گولان: کاک نه‌وشیروان تو جگه له‌وه‌ی وه‌ک سیاسیش وه‌ک نووسه‌ریک و وه‌ک
سنی‌ریکیش تا راده‌یه‌ک جی ده‌ستت له بواری رۆشنی‌ری و نووسینی‌شدا
چاوه. خه‌لک چاوه‌روانی ده‌کرد که کۆمپانیای وشه داده‌مه‌زیت به‌راستی
ده‌روانی شتی گه‌وره‌ی ده‌کرد، به‌لام ئیستا هه‌ست ده‌که‌یت کۆمپانیای
ش نه‌وه نه‌بوو که کاک نه‌وشیروان به‌ری‌وه‌ی ده‌بات. چونکه ته‌سه‌ور ده‌کرا
نه‌وشیروان دوا‌ی نه‌وه شاره‌زاییه‌ی له بواری سیاسه‌ت و نووسین دا هه‌یه‌تی

رەنگە شتېك بكات كە زۆر جياواز بىت لەو دۆخەى كە رۆژنامەگەرى كوردى ھەيەتى، ناليم ھىچ جياوازی نىيە، تا رادەيەك ھەيە بەو ئاراستەيەى كە ئىوھ خۆتان دەتەنەوى. بەلام ئەو دەش نىيە كە خەلك پىي وابوو كۆمپانىيائى وشە شتېكى نەوى دەبىت، بەتايبەت ئەگەر دروستكردنى ھەوالى لى دەركەى، كە من ئەمەيانم پى باشە، ئەوانى ترى تۆزىك لە رۆژنامە ئەھلىيەكانى تر باشترە، پرسىار ئەوھە ئىستا خۆت لەبەرپۆھەردنى ئەو كۆمپانىيائە بەو وەزەى ئىستائى پازىت؟

نەوشىروان : بەو توانا كەمەو كە ھەمانە بەلى پازىم.

گولان: بەلام، رەنگە ئەو پاسا نەبىت.

نەوشىروان : نا ئەو پاسا نىيە، ئىمە دامانئابوو ناوھند (مركز) يك دروست بكەين بۆ لىكۆلىنەوھى ئابوورى، سىياسى، عەسكەرى و بوارى جياجيا بە شارەزايىيەو. كە وختىك حىسابمان كرد بۆ سى مانگ پارەو پوولىكى زۆرى تىدەچىت. دامانئابوو بۆ نمونە بلىين تەلەفزیونەكەمان زووتر بخەينە ئىش، خۆت دەزانىت بودجەى تەلەفزیون چەندى ئەوئىت، پۆژنامەى پۆژانە بودجەى چەندى ئەوئىت، كە وختىك تۆ پاپرسىيەك ئەكەيت خۆت ئەزانىت بودجەى چەندى ئەوئىت. ئىمە تا ئىستا بىجگە لەو پارەيەى كە ئەو لاجار لە مام جەلال مان وەرگرتوو ھىچ پارەيەكمان لە ھىچ لايەن و جىيەتیکەو وەرەگرتوو، بەو ئىمكانىيەتەى كە ئىستا ئىمە ھەمانە ئەوئەندەمان پى ئەكرىت. ئومىدم وایە لە پاشەپۆژدا بتوانين زياتر بكەين. دواى ئەوئەش، خەلك ھەمىشە چارەپروانىيەكانى زۆرە، واتا چارەپروانىيەكانى زۆرتەرە لەوھى كە تۆ بتوانىت پىشكەشى بكەيت. خەلك پىي وابوو كە ئەگەر حكومەتى كوردى ھەبىت خەلك ھەمووى لە بەھەشتدا ئەزىت.

گولان: كاك نەوشىروان ئەگەر تووشى قەيرانىكى دارايى ھاتى، ئەوئەش وارىدە، لەگەل يەكئىتیش وەزەت بەو شىوھە بىت كە ئەوان ھاوكارىت نەكەن. ھەست ناكەى تووشى قەيرانىك دەبىت و رەنگە بە زەحمەت بتوانىت لى دەرچىت؟

نەوشیروان : لەوانیە

گولان: واتا بەرچاوپوونیەکت بۆ کۆمپانیای وشە لەبەر چاوی نییە؟

نەوشیروان : بەڵێ لەبەر چاومە، رەنگە ماوەیەکی تر پەرۆژەیەك بە پەرلەمان بەدەین بۆ جووری یارمەتیدانی میدیای ئەهلی میدیای کەرتی تایبەتی.

گولان: ئەگەر پەرلەمان پەسەندی نەکرد، چونکە رەنگە ئەوەش زەحمەت بێت؟ لەبەرئەوەی رەنگە تا رادەیهك فەوزایەك لە نیو بواری راگەیانندن بەتایبەت ئەوەی پێی دەلێن میدیای ئەهلی هەبێت و، رەنگە حکومەت و پەرلەمانیش تا رادەیهك دلایان پێی خۆش نەبێت.

نەوشیروان : وایە، بەلام ئەوە ئەرکی حکومەتە، وەك چۆن لە سلیمانی ئەو هەموو دەزگای راگەیانندن هەیه بە پارە گشتی ئیش دەکەن، لە هەولێریش ئەو هەموو دەزگای راگەیانندن هەیه بە پارە گشتی ئیش دەکەن، مافیکی سڕوشتی دەزگا ئەهلیەکانیشە کە شەریک بن. یان هی ئەوان بێن، یا ئەوانیش بژییەن. گولان: بەلام ئەگەر نەیانکرد تۆ چی دەکەیت؟ هەر زۆر زۆر ناچار دەبیت جار جار شتیك بنووسیت، لەوە زیاتر چیت پێدەکرێت؟ نەوشیروان: بە لە ئیستاهە بڕیار نەدەین، بە چاوەڕێ بکەین باشترە.

گولان: کاک نەوشیروان زۆر خۆی لە دیمانه دەپاریزێت، ئایا بەپراستی گوشاری لەسەرە یان ترسی ئەوەی هەیه بە شیوێهەك لە شیوێهەكان خەلکیك توورە بکات یان خۆی بە مەرجەییەتیك دەزانێ بۆ نمونە وەك سیستانی، موختەدا، . . . هتد حەقیقەتی خۆیان نیشان نادەن و بپاریش هەموو لە ژوورەکە ی ئەوەوە دەهوات؟

نەوشیروان : نەخێر، رەنگە هۆی سەرەکی ئەوەی کە خۆم لە دیمانه دەپاریزم بەپراستی وەك خۆت دەزانی پۆژنامەنووس عەدەتەن فزولین راتدەکێشن بۆ قسە کردن، حەز ناکەم پۆژێك لە پۆژان ئەو قسانە ی کە ئەیکەم، خۆت ئەزانی من بە سەراحت و راشکاوی قسە ئەکەم و خۆم لا نادەم، واتا نامەوی قسەکانم لە توکیکیکدا بپێچمەوه. جاری وا هەبوو کە من قسەیکەم کردوو حەزێک،

نەوشیروان: تۆ بیستووتە کەسیک لەناو یەکییتی بوویت و من پێم وتیبت لەناو یەکییتی وەرە دەرەو و ئیستیقالە بکە؟

گولان: نەمبیسووە بەلام کە تۆ داپرای خەلکیک بە تۆ مۆتەئەسیرە، خەلکیکی زۆریش.

نەوشیروان: ئینجا ئەو دەکەوێتە سەر خۆیان، من کەسم هان نەداوە واز لە یەکییتی بینیت. بە پێچەوانەو هەر کەسیک لە منی پرسیبی و توومە لە شۆینی خۆتدا بمینەرەو و ئیشی باش بکە. ئیمە بەدیلیکی ترمان نییە تا ئیستا پێی بلیم لەو واز بینە و وەرە خەریکی ئەمە بە.

گولان: کاک نەوشیروان وابزانم لەو دواییە مام جەلال بریاریکی دا کە تەوافوقیک دروست بیت لەنیوان ئەوانەو کە لە کۆنفرانسدا بوەلێژاردنەکان دەرەچوون، ئەوانیش بێن بو کۆنگرە. ئایا ئەو کیشەیه بەو چارەسەر دەبیّت؟ ئەگەر ئەوانەو کە دەریشنەچوون بە دەنگدان کە حەقی خۆیان بوو دەنگ بهێنن بەهەر هۆکاریک بوویت دەنگیان نەهینا، ئەگەر ئەوانەو بێنە کۆنگرە دلی کاک نەوشیروان چاک دەکاتەو؟

نەوشیروان: ئیمە موشکیلەکەمان ئەشخاس نییە، واکا ئەو نییە چەند کەسیک لابریت و چەند کەسیک بچیتە شۆینی. ئیمە موشکیلەکەمان ئەوێە گۆرین چۆن لە شیوەی بەرپۆوەبردنی ئیشەکاندا ئەکریت، گۆرین چۆن لە پەیرەوی ناوخوا ئەکریت، گۆرین چۆن لە بەرنامەو حزبەکاندا ئەکریت ئەگینا ئەگەر هەموو سەرکردایەتی بگۆردریت ئەگەر بە هەمان ئەو سیستەمەو ئیستا ئیش بکەن هەمان بابەت و گرتە. سیستەمی ئیشی یەکییتی سیستەمیکی سەرۆکایەتییه، ئەندامانی مەکتەبی سیاسی لەبەردەمی شەخسی سکرێتری گشتیدا بەرپرسن، واکا لەبەردەمی یەکتیدا بەرپرس نین، مەبەستم ئەوێە دانانیشتن لە کۆبوونەوکاندا پرس و ڕا بە یەکتەری بکەن. مەسەلەو تەوافوقیش تۆ بێت پێنج کەس لەبەر خاتری من و پێنج کەس لەبەر خاتری سەرکردایەتی

و له بهر خاترى مه كته بهى سياسى بهيىنى بۆ كوڤنگره، پيم وايه ئوه چاره سه رى
گرفت و كي شه كان ناكات. چونكه مو شكيله كانى يه كيىتى له وه قوولترن.

گولان: ئوه ته وافوقيكه وه ئوهى له به غدا ده كريت. ئوه وش رهنگه
چاره سه ريكي كاتى بيت بۆ ئوهى هه ردوو لا بتوانن به يه كه وه هه لېكه ن.

نه وشيروان: وه ئيستا عه رزم كردى گرفتى ئه شخاس نيه، گرفت ئوه يه
ده لاقه يه كى گه وه له نيوان يه كيىتى و خه لكدا دروست بووه. ده لاقه
دروستبووه له نيوان قاعيده ي يه كيىتى و سه ركردايه تيه كه ي.

گولان: ئه گه ر تۆ بيه ته جيگرى سكرتيري گشتى كه پيشتريش جيگر بووى، ئه
هه موو كا دير و ته نانه ت هه نديك له ئه وان هيش كه له مه كته بهى سياسين و
په يره وى تۆ ده كن، ئايا به م هيزه وه ناتوانيت ئه ده لاقه يه بچووك بكه يته وه
ئه فه زا گه وريه ي له نيوان خه لك و يه كيىتى نيشتمايى هيه به لاي كه مى
سه دا په نجاى كه م بكه يه وه؟

نه وشيروان: بۆم نه كرا بۆيه هاتمه ده ره وه، نه متوانى.

گولان: باشه ئه ي ئه گه ر بريا ريان دا بۆ نموونه بۆ ئوهى له بهر يه كيىتى
نيشتمايى كوردستان تووشى وه زعيكى خراپ نه بيت سه ره له نوى كوڤفرانسه كان
ده ست پيىكه نه وه، واته ئوهى كه كرا قبول نه بيت دووباره وه پيشت
سه ره رشتياري هه لېزارده نه كانيش هه ر خۆت بيكه يت. ئايا ئاماده ي ئوه
بكه يت؟

نه وشيروان: ئوه گريمانه يه كه له وه ختى خۆيدا باسى ده كه ين.

گولان: كا كه نه وشيروان تۆ جگه له وهى وه سياسيش وه نوو سه ريك و وه
رۆشن بيريكي ش تا را ده يه كه جى ده ست له بوارى رۆشن بيري و نوو سيني شدا
به رچاوه. خه لك چاوه پروانى ده كرد كه كو مپانياي وشه داده مه زريت به راستى
چاوه پروانى شتى گه وري ده كرد، به لام ئيستا هه ست ده كه يت كو مپانياي
وشه ش ئوه نه بوو كه كا كه نه وشيروان به رپۆيه ده بات. چونكه ته سه ور ده كرا
كا كه نه وشيروان دواى ئه و شاره زاييه ي له بوارى سياسه ت و نووسين دا هه يه تى

رهنگه شتيك بكات كه زور جياواز بيت لهو دۆخه‌ي كه رۆژنامه‌گه‌ري كوردی هه‌يه‌تي، ناليم هه‌چ جياوازي نيه‌يه، تا راده‌يه‌ك هه‌يه به‌و ئاراسته‌يه‌ي كه ئيوه خۆتان ده‌تانه‌وي. به‌لام ئه‌وه‌ش نيه‌يه كه خه‌لك پيئي وابوو كۆمپانياي وشه شتيكي نه‌وعی ده‌بيت، به‌تايه‌ت نه‌گه‌ر دروستكردنی هه‌والی لی ده‌ركه‌ي، كه من ئه‌مه‌يانم پي باشه، ئه‌وانی تری تۆزيك له رۆژنامه ئه‌هلييه‌كاني تر باشتره، پرسيار ئه‌وه‌يه ئيستا خۆت له‌به‌رپۆه‌بردنی ئه‌و كۆمپانيايه به‌و وه‌زعه‌ي ئيستاي پازيت؟

نه‌وشيروان : به‌و توانا كه‌مه‌وه كه هه‌مانه به‌لی پازيم.

گولان: به‌لام، رهنگه ئه‌وه پاساو نه‌بيت.

نه‌وشيروان: نا ئه‌وه پاساو نيه‌يه، ئيمه داماننابوو ناوه‌ند (مرکز) يك دروست بکه‌ين بۆ ليکۆلینه‌وه‌ي ئابووری، سیاسی، عه‌سکه‌ری و به‌واری جياجيا به‌شاره‌زاييه‌وه. كه وه‌ختيک حيسابمان کرد بۆ سى مانگ پاره‌و پووليکی زۆری تیده‌چیت. داماننابوو بۆ نمونه‌ بلين ته‌له‌فزيۆنه‌که‌مان زووتر بخه‌ينه ئيش، خۆت ده‌زانيت بودج‌ه‌ي ته‌له‌فزيۆن چه‌ندی نه‌ويت، پۆژنامه‌ي پۆژانه‌ بودج‌ه‌ي چه‌ندی نه‌ويت، كه وه‌ختيک تۆ راپرسيه‌ك ئه‌که‌يت خۆت ئه‌زانيت بودج‌ه‌ي چه‌ندی نه‌ويت. ئيمه تا ئيستا بيچگه له‌و پاره‌يه‌ي كه ئه‌وه‌لجار له‌مام جه‌لال مان وه‌رگرتوه هه‌چ پاره‌يه‌که‌مان له هه‌چ لايه‌ن و جيهه‌تيکه‌وه وه‌رنه‌گرتوه، به‌و ئيمکانيه‌ته‌ي كه ئيستا ئيمه هه‌مانه ئه‌وه‌نده‌مان پي ئه‌کریت. ئوميدم وايه له‌پاشه‌پۆژدا بتوانين زياتر بکه‌ين. دواي ئه‌وه‌ش، خه‌لك هه‌ميشه چاره‌پروانيه‌كاني زۆره، واتا چاره‌پروانيه‌كاني زۆرتره له‌وه‌ي كه تۆ بتوانيت پيشکه‌شي بکه‌يت. خه‌لك پيئي وابوو كه نه‌گه‌ر حومه‌تي كوردی هه‌بيت خه‌لك هه‌مووی له به‌هه‌شتدا ئه‌ژيت.

گولان: كاك نه‌وشيروان نه‌گه‌ر تووشي قه‌يرانیكي دارايی هاتي، ئه‌وه‌ش واريده، له‌گه‌ل يه‌كيتيش وه‌زعت به‌و شيۆه‌يه بيت كه ئه‌وان هاوكاريت نه‌كه‌ن. هه‌ست ناكه‌ي تووشي قه‌يرانیك ده‌بيت و رهنگه به‌زه‌حمه‌ت بتوانيت ليی ده‌رچيت؟

نەوشیروان : لەوانە

گولان: واتا بەرچاوپوونیهکت بۆ کۆمپانیای وشە لەبەر چاوی نییە؟
 نەوشیروان : بەڵێ لەبەر چاومە، رەنگە ماوەیهکی تر پڕۆژەیک بە پەرلەمان
 بدەین بۆ جووری یارمەتیدانی میدیای ئەهلی میدیای کەرتی تایبەتی.
 گولان: ئەگەر پەرلەمان پەسەندی نەکرد، چونکە رەنگە ئەوەش زەحمەت بێت؟
 لەبەرئەوهی رەنگە تا رادەیهک فەزایەک لە نیو بواری راگەیانندن بەتایبەت
 ئەوهی پێی دەلێن میدیای ئەهلی هەبێت و، رەنگە حکومەت و پەرلەمانیش تا
 رادەیهک دلیان پێی خوش نەبێت.

نەوشیروان : وایە، بەلام ئەوه ئەرکی حکومەتە، وەك چۆن لە سلیمانی ئەو
 هەموو دەزگای راگەیانندن هەیه بە پارە گشتی ئیش دەکەن، لە هەولێریش
 ئەو هەموو دەزگای راگەیانندن هەیه بە پارە گشتی ئیش دەکەن، مافیکی
 سڕوشتی دەزگا ئەهلیەکانیشە کە شەریک بن. یان هی ئەوان بچن، یا ئەوانیش
 بژییەن. گولان: بەلام ئەگەر نەیانکرد تۆ چی دەکەیت؟ هەر زۆر زۆر ناچار دەبیت
 جار جار شتێک بنووسیت، لەوه زیاتر چیت پێدەکرێت؟ نەوشیروان: بە لە
 ئیستاو بەرپار نەدەین، یا چاوه‌ڕێ بکەین باشتەر.

گولان: کاک نەوشیروان زۆر خۆی لە دیمانه دەپاریزێت، ئایا بەپراستی گوشاری
 لەسەرە یان ترسی ئەوهی هەیه بە شیوێهەک لە شیوێهەکان خەڵکیک توورە بکات
 یان خۆی بە مەرجەعیەتی دەزانی بۆ نموونە وەك سیستانی، موختەدا، ...
 هتد حەقیقەتی خۆیان نیشان نادەن و بەرپاریش هەموو لە ژوورەکی ئەوه
 دەروات؟

نەوشیروان : نەخێر، رەنگە هۆی سەرەکی ئەوهی کە خۆم لە دیمانه دەپاریزم
 بەپراستی وەك خۆت دەزانی پۆژنامەنووس عادیەتەن فزولین راتدەکیشتن بۆ قسە
 کردن، حەز ناکەم پۆژیک لە پۆژان ئەو قسانەکی کە ئەیکەم، خۆت ئەزانی من بە
 سەراحت و راشکاوی قسە ئەیکەم و خۆم لا نادەم، واتا نامەوی قسەکانم لە
 توێکیکدا بپێچمەوه. جاری وا هەبوو کە من قسەیکەم کردوووە حزبیک،

سەرکردەیهك، گرووپێك یا لایەنێك بە شیوەیهكی تر سەیریان كردوو و بە خراپ لێکیان داوەتەو. ھۆکارەكە ئەوێه ئەگینا نە خۆم بە مەرجە ئەزانم و نە ئەو شتانە. ھەرچیشی وتوو مەن بە وتار نووسیومە.

گولان: خو خەلکی تریش ھەیه پوژانە دیمانە دەکات و بە خراپیش لێك دەدریتهو و گویشی پینادات.

نەوشیروان: مەن گوئی پێ ئەدەم، بەلامەو گرنگە کە بە خوڤایی ھیچ لایەك زیور نەکەم.

گولان: کاک نەوشیروان دوای ئەوێ ئەو وەزە گەرم بوو عومەر شیخ موس گوتی مەن بو ئەو ھاتوو مەتەو بو ئەوێ وەزە کە ھیور بکە مەو. کاک کۆسەرەتیش رەنگە پۆلێك ببینی. ئایا پیت وایە بە ناو بژیوان ئەو مەسەلە یە چارەسەر دەکری؟ واتا کیشە ی ئیو کیشە ی ئەوێ خەلک ببیتە ناو بژیوان و ئیو تۆزیک سارد بکەنەو و ئەولاش سارد بکەنەو بو ماوێه کی کاتی؟ یان کیشە ی ئیو کیشە یه کی سیاسیه و دەبیت گوڤانکاری سیاسی لە ئیدارە و لە سیستەمە کە بکری؟

نەوشیروان: وایە، گوڤانی سیاسیش بەشی کە لە گفتوگو، واتا گوڤانی سیاسی بە گفتوگو ئەکری. ناو بژیوانی و قسەکانی ئەوانیش بەشی کە لەو گفتوگۆیانە و شتیکی باشە کە بکری. باشتەین پێگاش پێگای گفتوگۆیە و مەن خۆم بپروام بە دانوستان ھەیه.

گولان: واتا گەشبینی بەوێ کە ئەگەر ئەوان ھاتنە ناو ئەو کیشەو وەزە کە تۆزیک باشتە بکەن؟

نەوشیروان: پێم وانییە بگەنە ئەنجامی کی گەر، بەلام ھەر لە ھیچ باشتەر. ھەمیشە کردن باشتەر لە نەکردن.

گولان: پراستە بالی ریفۆرم دەنگی کی جیاوازه لە ناو یەکی تی چ بو حکومەت چ لە ناو حزبەکانی تریش. بەلام ھەست ناکەیت ئیو تا ئیستا پوژە یه کی جەدی تان نییە بو بەرپوێ بردنی حوکم، بو سیاسەتی حوکم، بو رۆشنیری

حوكم، . . هتد، راسته له وتارهكانت شتيك دهلييت، بهلام وتارهكانت لهسەر بابەتيكه، بۆ نموونه ئهوهی رابردوو لهسەر ئهوه بوو كه مامهلهمان لهگهڵ توركمانهكانی كهركوك چۆن بێت. ئهوانه پرۆژه نین بهو مانایهی پرۆژه بن بۆ ههموو كاروبارهكانی حكومهت. ههست ناكهیت كه موكورتیتان ههیه بهوهی تهرحهكانتان هیشتا به پێی پێویست پێنهگهیشتوه؟

نهوشیروان: من قسهكه ر نیم به ناوی ریفۆرمهوه. ریفۆرمیش به مانای بال و هك زهمانی كۆن نییه سهركردایهتیهکی ههبیّت و دانیشیّت و كۆبوونهوه بكات و بهرنامه دابنێت، ریفۆرم تا ئیستا ئیتیجاھییکی سیاسیه، تهوهجووه، تا ئیستا تهیاریکه. یهعنی ئهوه نییه تۆ بلییت كۆمهلیك خهلكن پێكهوه گروپیکیان درووست كردوو و ئهو گروپه لهپرووی فكريهوه لهسەر ههموو شتيك مولتهزیم و دانیشتوون بهرنامهیهك دانهنێن و هك بهدیل. لهبهرئهوه من قسهكه ر نیم بهناوی ئهوانهوه ئهو شتانهی كه باڵوی دهكهمهوه زیاتر هی خۆمن.

گولان: به رای تۆ یهكییتی نیشتمانی كوردستان بهو وهزعهوه بۆ كوی دهروات؟ واتا بهرو بههیزبوون یان لێكهلهوشانهوه كه ههندی جار لهناو سهركردایهتی یهكیتیش قسهی وا دهكریّت كه ئهگەر یهكییتی بهم وهزعه ههر بهردهوام بێت رهنهگ دهیانهویّت واته ئیوه دهتانهویّت یهكییتی بچوك بێتهوه و ببیته حزبیکی ژماره پینچ یان ژماره چوار.

نهوشیروان: من خۆم باوهرم بهوه نییه كه یهكییتی ههلهدهوشیتهوه یان لهناو دهچیّت. رهنهگ لاواز ببیتهوه بهلام نه ههلهدهوشیتهوه نه لهناودهچیّت.

گولان: دواي ئهوه ههموو مشت و مرهه كه كرا و دواي ئهوه ههموو رهخنه و رهخنهكاریهه كه كاك نهوشیروان بهسهریدا هات و ئیتر چهند جاریك مام جهلالی بینیه له سهردانهكانی ئیره (سلیمانی)، ئیستا پهیهوهندیت لهگهڵ مام جهلال چۆنه؟ بهراستی درزیکی زۆر بچووكیش بێت لێی نهكهوتوو دواي ئهوهی كه تۆ رای جیاوازی زهق كردۆتهوه؟ یان ههر ئهوه مام جهلال و كاك نهوشیروانهن كه جاران پێكهوه له شاخ بوون و یهك دل و یهك گیان بوون؟

نهوشیروان: لهسەر ئاستی شهخسی پهیوه‌ندیم له‌گه‌ڵ هه‌موویان باشه، به‌لام لهسەر ئاستی سیاسی ئیمه‌ ناكوکین.

گولان: ئه‌و ئاسته‌ سیاسیه‌ که‌ بۆچوونه‌کانی خۆتی تیدا ده‌خه‌يته‌ روو بۆچوونی مام‌ج‌ه‌لال لی‌ت‌ن‌زیک نابێته‌وه‌؟
نهوشیروان: خۆم‌وا هه‌ستم نه‌کردوه‌.

گولان: به‌پێی ئه‌و دیمانه‌یه‌ی ئیستا له‌گه‌ڵ ج‌ه‌نا‌بتم کرد هه‌ست ناکه‌م تۆ وه‌کو ئه‌ردوگان که‌ له‌ حزبی ره‌فا‌ه‌ه‌اته‌ ده‌ره‌وه‌ و حزبی داد و‌گه‌شه‌پێدانی دروست کرد و له‌ هه‌لبژاردنه‌کانیشا سه‌رکه‌وت، یان وه‌کو شارو‌ن که‌ له‌ حزبی لیکۆد هاته‌ ده‌ره‌وه‌و حزبی کادیما‌ی دروست کرد و ئه‌ویش له‌ هه‌لبژاردنه‌کانا سه‌رکه‌وت، نموونه‌ی تریش زۆرن، پرسیار ئه‌وه‌یه‌ من له‌م دیمانه‌یه‌دا هه‌ستم نه‌کرد تۆ چاوه‌پروانی ئه‌وه‌ بکه‌یت به‌یانی چ یه‌کی‌تی بگریته‌ ده‌ست خۆت به‌ شیوه‌یه‌کی به‌رفراوانتر له‌ ئیستا، یان حزبیکی نوی دروست بکه‌یت که‌ بنکه‌یه‌کی ج‌ه‌ماوه‌ری له‌ ئیستای یه‌کی‌تی زیاتری هه‌بێت. وا هه‌ست ده‌که‌م ته‌نها هه‌ندیک بۆچوون هه‌یه‌ ده‌یه‌یه‌ته‌ پوو که‌له‌ بۆچوونه‌کانی یه‌کی‌تی جیاوازه‌ و ئیتر له‌وه‌ زیاتر شتیکی تر نییه‌. وایه‌؟

نهوشیروان: وایه‌، ئه‌و زه‌مینه‌ دیموکراسیه‌ی که‌ له‌ تورکیا هه‌یه‌ بۆ دروستکردنی حزب، کوا له‌ کوردستان هه‌یه‌...

گولان: ئه‌و زه‌مینه‌ سیاسیه‌ هه‌بوايه‌ ئیستا هه‌نگاوی ترت ده‌نا؟

نهوشیروان: ئه‌وه‌ ره‌نگه‌یه‌، له‌به‌رئه‌وه‌ ئینسان ناتو‌نی‌ت له‌سەر ره‌نگه‌ شت ئیمزا بکات.

گولان: دوا پرسیار، جیاوازیه‌کانی کاک نهوشیروان ئایا به‌شیکه‌ له‌ سیاسه‌تی گشتی یه‌کی‌تی یان ئیستا کاک نهوشیروان له‌ یه‌کی‌تی نیشتمانی کوردستان دا‌ب‌پ‌راوه‌؟ جاران زۆر سرووشتی بوو که‌ رای جیاوازیشت هه‌بوو هه‌ر سه‌رکرده‌ی یه‌کی‌تی نیشتمانی‌ش بوو. ئایا ئیستا له‌ یه‌کی‌تی دا‌ب‌پ‌راوی چونکه‌ ئه‌و ره‌ئی جیاوازیه‌ قوبول ناکریت، یان هه‌ر له‌ناو یه‌کی‌تی؟

نهوشیروان: مه‌به‌ستت له‌ناو یه‌کی‌تی چیه‌؟ من پۆژانه‌ به‌ ده‌یان کادی‌ری یه‌کی‌تی ده‌بینم، سه‌رکرده‌ی یه‌کی‌تی ئه‌بینم، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سیاسی ئه‌بینم، خه‌لک

ئەبىنم. بۇ داپران من بە ھىچ جورىك دانەبراوم، بەلام ئىستا من بەشىك نىم لە
سىاسەتى يەكىتى.

گولان: باشە تۆ ھە گلەبىانە دەكەى لە چۆنىتى مامەلەکردن لەگەل بەغدا، پىت
وايە ئەگەر تۆ سەرۆكى وەقدى كوردى و نوینەرى كورد بوايت لەو
گفتوگويانەى كە لەگەل بەغدا دەكرىن گۆرانكارىك دروست دەبوو؟ واتا وەزى
كورد باشتر دەبوو يان ئەگەر چەنايىشت بوايت ھەر ئەو دەبوو كە ئىستا ھەيە؟
نەوشىروان: ئەو زەمانەى كە ھىشتا ئەنجومەنى حوكم مابوو وتارىكم نووسى
باسى ئەو ھەم كورد زەمانى گولبارانكردنى ئەمرىكەكان تىپەريو و دوستى
ھەمىشەيى و دوزمنى ھەيشەيى نىيە، ھاپەيمانىتى لە حالەتى گۆراندايە و
پىويستە ئىمە دانىشين و گفتوگويەكى جددى لەگەل ئەمرىكەكان بەكەين
لەسەر پرسە نەتەوہىيەكانى خۆمان. ئەو لە زەمانىكدا بوو كە ھىشتا لە
ئەنجومەنى حوكم بووين، ئەو پىش ئەو زەمانە وابوو كە ھىشتا ئەنجومەنى
حوكم مابوو سەبارەت بە رۆلى من، بىرپار وابوو بەلام كە بە قسەيان نەكردم خۆ
ناچم شەپ بەكم.

گولان: جارىك نووسىبووت كەركوكمان نەدۆراندوو.

نەوشىروان: ئىستاش باوہرم وايە نەماندۆراندوو.

گولان: بەلام كەركوكىش نايەتەوہ سەر ھەرىمى كوردستان.

نەوشىروان: بۇ نايەتەوہ؟

گولان: لەبەرئەوہى نە كورد ئەو توانايەى ھەيە و ئىمەش لە ناو چەند
ولاتىكداين كە خنكىنراوين ھەر ئەوئەندەيە ھەناسە دەدەين. ئەو ولاتانەش
تەحەكوم بەسەر ھەموو حوكمرانىەكانى عىراق دەكەن.

نەوشىروان: من بۆچوونم و نىيە، ئەگەر كورد بىەوئەت نەخشەيەكى
ھەمەلايەنەى ھەبىت، پشوو درىژبىت من باوہرم وايە دەتوانىن كەركوك و ناوچە
داپراوہكانى تر بەيئىنەوہ سەر ھەرىمى كوردستان. مەرجىش نىيە ئەم سال.

که رکوکمان نه دۆراندوو

"کورده نه یه توانی نمونه یه کی باش بدات به نه ته وهی تورکمان و نه ته وهی
عهرب له که رکوکدا"

دیمانه: رادیۆ نهوا

سه بارهت به دوا گوڤرانه سیاسیه کانی په یوه نندی کورد و به غدا و یاسای
په سه ندکراوی هه لبراردنه کانی نه نجومه نی پارێزگانی عێراق و سه رجه م نهو
ملمانێیانه دواي پرۆسه ی ئازادی عێراق سه رکردایه تی کوردی له به غدا پێیدا
تیپه پرېوو و نهو مافه دهستوریانه ی کورد که له دهستوری عێراقدا چه سپیوه و
نهو ریکه و تنانه ی که سه رکردایه تی کورد له گه ل سه رکرده ی لایه نه
سیاسیه کانی عێراق هه یه تی و چه ند مه سه له یه کی تری په یو دست به کورده وه،
رادیۆی نهوا دیمانه یه کی له گه ل نهو شیروان مسته فادا سازکرد، که نه مه
ده که یه تی...

* هه رکاتیك باسی که رکوک بکه ین له دواي پرۆسه ی ئازادیی عێراقه وه، ناتوانین
هه ردو ماده ی ١٤٠ و ٥٨ فه رامۆش بکه ین، جێبه جێنه کردنی ماده ی ١٤٠ وه کو
ئیه تی حقاقي هه لبراردن لای تو چ سوره تیك دروستده کات؟

نهو شیروان مسته فا: له راستیدا یه کیك له هۆیه کانی نه وهی که هاوپه یمانی
کوردستانی موافقه تی نه کرد له سه ر نه وهی که دکتۆر جه عفه ری درێژه به
ئیشه کانی بدا وه کو سه روکی نه نجومه نی وه زیان له عێراقدا، نهو ته قصیره بو
که درایه پالی سه بارهت به جێبه جێنه کردنی ماده ی ١٤٠ ی دهستوری عێراقی،
هاوپه یمانی کوردستانی بهو مه رجه له گه ل نوری مالیکی و لیستی ئیه تلافی

یه کگرتوو ریکه وتن که جه دوه لیکی زه مه نی دابنریت بۆ جیبه جیکردنی مادهی ۱۴۰ ده ستوری عیراقی و جه دوه له زه مه نییه که که وایان دانا تا کۆتایی سالی ۲۰۰۷ جیبه جی بکریت.

نوری مالیکی که هه لبرژردرا به سه روکی نه نجومه نی وه زیران، هاوپه یمانی کوردستانی به و مهرجه موافقه تی کرد ببیته سه روکی نه نجومه نی وه زیران له و ماوه یه دا نه و ماده یه جیبه جی بکات، وه کو گه ره ننتیه کیش بۆ جیبه جیکردنی نه و ماده یه ریکه وتنی که ئیمزاکرا له به ینی لیستی هاوپه یمانی کوردستانی و لیستی ئیئتلافی یه کگرتوو شیعه، به گویره ی نه و ریکه وتنه هه رکاتی که وه زیره کورده کان بکشینه وه له وه زاره ته که ی، نه و ساکه حکومه ته که ی نوری مالیکی به هه لوه شاوه حساب بکریت. نوری مالیکی یا خود لیستی ئیئتلافی یه کگرتوو، که زۆرایه تییاان هه یه نه بوو پرۆنه وه بۆ به رده می په رله مان سه رله نو ی ده ستبکه ن به گفتوگو له گه ل هه مو کوتله په رله مانیه کانی ترو له گه ل گروپه کانی تر دا، بۆ نه وه ی وه زاره تیکی تازه پیکه یین. نه م مهرجه ی که لیستی هاوپه یمانی کوردستانی داینا بوو بۆ به شداریکردن له وه زاره ته که ی نوری مالیکی نه کوتله ی سه دری و نه ته وافوو و نه حیزبی فزیه نه م ریکه وتنه یان نه بو له گه ل نوری مالیکی، ته نیا لیستی هاوپه یمانی کوردستانی هه یبو.

من به داخه وه نه لیم که کوتله ی کوردی له وه زاره ته که ی نوری مالیکی نه ی توانی به چاکی ئیستیفاده له م چه که قانونی و سیاسیه بکات، که ریکه وتنیکی به ینی نه و دوو کوتله یه بوو، نه مه یان بکردایه به هویه ک بۆ په له کردن له جیبه جیکردنی ماده ی ۱۴۰ له کاتی خۆیدا بۆ نه وه ی ئیلتیزامی هه بوایه به رامبه ر به وه ی کاتی خۆی له سه ری ریکه وتبون.

* به و ئیعتیباره ی که حیزبی ده عوه ی ئیسلامی عیراقی به شی که له لیستی ئیئتلافی یه کگرتوو، نه وانیش له ریکه وتنه که دا هه بوون، ئایا مولزه م بوون پیوه ی؟

نهوشیروان مستهفا: به‌لی هه‌مویان، چونکه ئه‌و ریکه‌وتنه له نیوان هاوپه‌یمانی کوردستانی به هه‌موو لایه‌نه‌کانیه‌وهو ئیئتلافی یه‌گرتوو به هه‌موو لایه‌نه‌کانیه‌وه بوو.

*کاک نهوشیروان، کاتیك تی‌بینی ده‌که‌ین که نه‌ه‌لاوی، نه‌جه‌غهری، نه‌مالیکی، که سی‌که‌سایه‌تی جیاوازنو سهر به سی‌ئینتیمای تا راده‌یه‌ك جیاوازن له‌سهر ئاستی عێراق، له‌سهرده‌می ده‌سه‌لاتی ههر سیکیاندا ئه‌م ماده‌یه‌ جییه‌جینه‌کراوه، ئه‌مه‌ په‌یوه‌ندی به‌شه‌خسیکه‌وه‌ نیه‌ به‌لکو بارودۆخی عێراق ئه‌و زه‌مینه‌یه‌ی جییه‌جیکردنی ئه‌و ماده‌یه‌ی نه‌بوه‌؟

نهوشیروان مستهفا: ره‌نگه‌ کۆمه‌لیك هۆکاری هه‌بن یه‌ك هۆکار نه‌بی‌ت، ره‌نگه‌ که‌گله‌یی له‌ وه‌زیره‌کانی عه‌ره‌ب یان له‌ سه‌رۆکی وه‌زیران بکه‌ین و ب‌لین عێراق کی‌شه‌ی زۆره‌و نه‌مان په‌رژاوه‌ته‌ سه‌ر ئه‌و، ئه‌وله‌ویاتی جیاوازه‌، به‌لام له‌ راستیدا میلیله‌تان به‌ هیچ جوړیک ده‌ست له‌ ئه‌رزى خۆیان هه‌لناگرن، ته‌نانه‌ت ولاتیکی وه‌کو ئیسراییل که‌ گۆلانی داگیرکردوه‌و هه‌ندی زه‌وی داگیرکردوه‌ دواى سالى ۱۹۶۷و دواى ۱۹۷۳ ئاماده‌نیه‌ به‌ خۆشى ده‌ستی لی‌به‌ریدات، ئه‌وا له‌کاتی‌کدا ئه‌رزى خۆی نیه‌و وازی لی‌ناهی‌نینی‌ت. ئه‌مانیش وه‌کو پارچه‌یه‌ك له‌عێراق ب‌رواناکه‌م ئه‌گه‌ر زه‌ختی کوردیان له‌سهر نه‌بی‌ت هیچ که‌سیک له‌وانه‌ی که‌ عه‌ره‌بن ئاماده‌نین به‌ئاسانی ده‌ست له‌ هیچ پارچه‌یه‌کی که‌رکوک یان خانه‌قین یان سنجار یان هیچ جیگایه‌کی تر هه‌لب‌گرن، به‌لام ده‌بی‌ت کورد خۆی سو‌ری‌یت له‌سهر ئه‌وه‌ی که‌ چۆنی وه‌رده‌گریته‌وه‌ رینگه‌وشوین داب‌نینی‌ت، نه‌خشه‌ داب‌نینی‌ت، خه‌لکی بۆ ته‌رخان بکات، پلانیك داب‌نینی‌ت بۆئه‌وه‌ی که‌ ئه‌و ناوچانه‌ چۆن وه‌رده‌گریته‌وه‌و ده‌یه‌نینی‌ته‌وه‌ سه‌ر هه‌ری‌می کوردستان. میلیله‌تانی دنیا بۆ نمونه‌ قه‌ته‌رو عه‌ره‌بستانی سه‌عودیه‌ که‌ هه‌ردوکیان عه‌ره‌بن له‌سهر ناوچه‌یه‌کی بچوک که‌جی‌ی مه‌خفه‌ریکی پۆلیسی تیا‌یه‌ ناکو‌کن، به‌ینی ئیماراتو سه‌عودیه‌ ناکو‌کیی تیا‌یه‌ له‌سهر سنور، به‌ینی هه‌مو میلیله‌تی عه‌ره‌بو ئێران ناخۆشه‌ له‌سهر سی‌ دورگه‌ی چۆل که‌ که‌سی تیا‌نا‌ژی، ناکو‌کی به‌ینی مه‌غریب و ئیسپانیا له‌سهر

دورگه يه که ده قاچاچي به کاري دههينيت. جاري واهيه نهو ناکوکيانه بو نمونه له يوگسلاقياي پيشوودا دو نه ته وه شهرپان کرد له سهر جاده يه که نهو ده يوت نهو جاده يه هي منهو نهوي تريان ده يوت هي منه، مه به ستم نهويه وا به ناساني عه رهب له عيراقدا ده ست له که رکوکو شوينه کاني تر هه لئاگرن. له بهر نه وه کوردیش ده بيت ده ستي ليته لئه گریت، به لام نه وه ده بيت سوربيت له سهری کورده، بو نه وه ی سود له زه ماناتي ده ستوری، له زه ماناتي قانونی بکات، له ريککه وتنه کاني نيوان خو ی و گروپه کاني تر بکات بو نه وه ی فشاريکی قانونی و سياسي دروستبکات، بو نه وه ی وهره قه کاني خو ی هه مو به کاربييت بو نه وه ی ناوچه کان وهر بگريته وه.

* هه نديکجار نهو ته ئويلانه موقعين، قسه له سهر بارودوخی خو ی ده کريت، به دريژايي ئەم چه ند ساله ی رابردو له ته نگزه يه کی گه وره ی ئەمنيدا بو، قسه له ده ستوهردانی ئيقليمی ده کريت له سهر مه سه له ی که رکوک، فيعه له نه ده ستوهردانی ئيقليمی زور هه يه، به پای جه نابت نهو پاساوانه ی حکومه ته يه که له دوايه که کاني عيراق چه نديان له شوي ني خو يدايه؟

نهوشيروان مسته فا: بو من موقعين نيه، نه گينا نهو ئيداره يه ی حکومه تی عيراقی له ماوه ی پينچ سال ی رابردو، ده يانتواني هه ندی ناوچه بخه نه وه سهر هه ري می کوردستان، بو خوشيان و اباشتر بو بو نمونه، هه ري می کوردستان هه ري میکی جيگيره له روی ئەمنيه وه، له روی ئابوريه وه، له روی سياسيه وه، هه ر بو قازانجی دانيشتواني که رکوک و خانه قين و سنجار و اباشبو که نه وانه له سهر هه ري می کوردستان بونايه، وه کو چو ن سلیماني و هه وليرو ده وک له باريکدا ده ژين که جوړيک له گه شان وه ی ئابوری تيايه، سه قامگيري تيايه، تيرورو ده سه لاتی تيروريسته کاني تيانيه، ده کرا نه و سا که حکومه تی هه ري می کوردستان بتواني ده سته به ری ئەمن و ناسايشی نهو ناوچانه يش بکات، نه وه له کول حکومه تی عيراقيش ده بو وه که نه وان مه جبور بن دايمه ن له شکرکيشی

بکەن و هیژ بنیڕن و داوا لە ئەمەریکا بکەن تەدەخول بکات و ئەو جوړه شتانه بکات.

* سەبارەت بە واقعی ئیستای کەرکوک، ئەگەر لە روی ئیداریەوه سەیری بکەین سەر بە حکومەتی مەڕکەزی فیدرالی بەغدا، خەڵکی زۆری کورد لەم شارەدا دەژین، لە واقەدا خۆی شاریکی کوردنشین، ئەو جیاوازیە گەورەیه چیه ئەگەر کەرکوک لەسەر هەریمی کوردستان بێت یان سەر بە مەڕکەز بێت؟

نەوشیروان مستەفا: یەكەمینیان ئەوێهه ئەو زۆلمه گەورەیهی لە کورد کراوه بە درێژایی چەندەها سالی رابردو، کورد لەوێ دەریەدەڕکراوه، راوناوان، زەویەکانیان داگیرکراوه، خانویان داگیرکراوه، بێبەشکراوان لە ئیشوکار لەوناوچانە، کورد وەکو هاوڵاتییهکی عێراقی مافەکانی بۆ دەگەرێتەوه، بێجگه لەوه به راستی دەمەویت سەرنجی خوێنەرانی رابکێشم بۆ ئەوێهه که بایه‌خی کەرکوک و ناوچه‌کانی به تهنیا له نه‌وتدا نیه، ئەگەر کەسیك نه‌خشه‌ی عێراق بێنێتە بەرچاوی خۆی، ئەگەر هەریمی کوردستان کەرکوکی لەسەر نه‌بێت، سلیمانی و هەولێر به تایبەتی له نیوان سنوری کەرکوکو و سنوری ئێران وەکو سەندویجی لیبەسەردی، یانی ئەگەر کەسیك له هەولێره‌وه ویستی هاتوچۆ بکات، بۆ بەغدا بۆ تکریت، بۆ باشوری عێراق یاخود کەسیك له سلیمانیه‌وه ویستی بڕوات بۆ بەغدا بۆ تکریت بۆ باقوبه بۆ شارەکانی تری عێراق له‌کوێهه هاتوچۆ دەکات یانی ئەوساکه ئەگەر بلیین بە دەست ئیداریه‌که‌وه بێت که ئیداره‌که‌ی رۆژیک له رۆژان ناکۆکی هەبێت له‌گەڵ هەریمدا وەکو چۆن ئێمه زۆرجار توشی ناکۆکی دەبین له‌گەڵ ئێراندا سنورمان لێداده‌خەن، یان له‌گەڵ تورکیا سنورمان لێداده‌خەن، جاروبار له‌گەڵ موسڵدا سنورداده‌خەن، ئەگەر ئەوانیش سنورمان لێدابه‌خەن خەڵکی ئەم ناوچه‌یه له‌کوێهه هاتوچۆ بکات، مەبەستم ئەوێهه بایه‌خی ناوچه‌ی کەرکووک به تهنیا له‌بەرئێهه‌وه نیه، کەرکووک شوێنیکه قولاوییەکی ستراتیژی و قولاوییەکی جوگرافیه بۆ هەمو کوردستانی

عیراق، کهرکوک کوردستانی عیراق دهبهستیتوه به هه مو عیراقهوه، له بهرئهوه بایه خیککی زۆر گه وره ی هه یه بۆ میلله ته که ی ئیمه.

* کاک نهوشیروان له نهخشه ی سیاس ی ئیستای عیراقدا کیّن ئهوانه ی غهیری کورد، له گه لّ جیبه جیکردنی ماده ی ١٤٠ دایه، له گه لّ خویندنه وه ی ئیراده ی خه لکی کهرکوکدایه؟

نهوشیروان مسته فا: قسه یه کی زۆر به ناوبانگی چه رچل هه یه ده لیت: نه دۆستی دایمی هه یه، نه دوزمنی دایمی هه یه به لکو به رژه وه ندی دایمی هه یه، ئه گه ر ئیمه چاویک بخشینن به و جوړی په یوه ندیه ی جولانه وه ی کوردو جولانه وه سیاسیه کانی تری عیراق له ماوه ی بیست سال و بیستو پینچ سالی رابردودا جاروبار جیگۆرکی کراوه، له کۆنگره ی لهنده ن و له گه لیک شوینی تردا کاتی خو ی که باسی کهرکوک کراوه زۆر له و هیژه عه ره بیانه ی که ئیستا له عیراقدا ده سه لاتدارن و له حکومه تی عیراقدا به شدارن قبولیان بوه به وه ی کهرکوک وه که به شیک له کوردستان بگه پیتوه سه ره ره یمی کوردستان و مه سه له ی ته عریبی تیانه مینی و کورد به مافی خو ی بگات، به لام ئیستا ئهوانه ده سه لاتدارن وه کو باسیشم کرد، هیچ میلله تیک له دنیا دا ناماده نیه به ئاره زوی خو ی ده ست له بستیک ئه رز هه ل بگریت که ده ستی به سه رد اگرتوه، ئهوانه یش عینه ن بابته، جاران که موعاره زه بون ئه یان سه له ماند بۆ کورد که به لی کهرکوک شاریکی کوردستانیه یان کوردیه یا شاریکی عیراقیه، به لام تابیه یکی کوردی هه یه و ئیستا به شیک لهوانه یش په شیمان بونه ته وه ئه گه ر به ئاشکراش په شیمان نه بو نه وه له راگه یان دهنه کانی خو یانه وه له کاتی دهن گدان و مونا قه شه ی ناو ئه نجومه نی نوینه ران تا ئه ندازه یه کی زۆر په شیمان نیان پیوه دیاره. کورد میلله تیکی دلسافو تا راده یه که ساویله که یه ئه گینا ئه و کاته ی که هیژه سیاسیه کانی عه ره ب له عیراقدا زه عیف بون ده بویه کورد ئه و زه مانه مه رجه کانی خو ی به سه ریاندا به سه پاندا یه، چونکه روژ به روژ له دوا ی روخانی

سەدامەوێ هەندیک لەو هیزانە بەهێزتر بون لەچاو جاران، کە وەختیکیش بەهێزتر بو کەمتر داواکانی تۆ قبوڵ دەکات و بەدەم داواکانی تۆوە دێت.

* دەوتریت لەکاتی ئازادکردنی عێراقدا ئەمەریکەکان هەندیک رێنمای مەرجیان هەبوو، رێگرییان لە دەسەلاتی کوردی کردووە لەوکاتەدا ئەو هەلۆیستەى کە توانیویەتی لەخانەقیندا هەیبێت لە کەرکوک بیییت؟

نەوشیروان مستەفا: ئەمەریکاییەکان چیان کردووە، چەند کوردیان لەوێ کۆشتوو چەندجار کردووەى سەربازیان کردووە، تاوێک ئێمە ئەمەریکاییەکان تۆمەتبار بکەین؟

* رەنگە سەرکردایەتی سیاسى کوردیان ئاگادار کردبێتەوێ لەوێ لە سنوورێکی دیاریکراودا بوەستن و مەیهەنە ئەم شارەوێ، گەرنتیەک بۆ هەریەکەى خۆتان؟

نەوشیروان مستەفا: ئەگەر نەیانکردایە چیان لێدەکردن؟ بەپێچەوانەوێ لە سالانی یەکەمى دواى روخانى سەدام حسیندا کورد کۆلەکەیهکی سەرەکی بو لە پرۆسەى سیاسى لە عێراقدا، ئەمەریکا پێویستی بە کورد بو، چونکە لە عێراقدا جاریک سوننە بەشى هەرەزۆریان دژی ئەمەریکا بون، شیعە بەشیکی زۆریان بەهۆی ئێران و بەهۆی ئەو رابردووە کە هەیان بو لەگەڵ ئەمەریکا لە راپەرینی رابردودا ئەمەندە لەگەڵ ئەمەریکا کۆک نەبون، تەنیا هێزی کەرکوک بو لەگەڵ ئەمەریکاییەکاندا کورد بو، قابیلە شەپ ئەبو لەنیوان ئەمەریکا و کوردا، رەنگە هەندیک ناکۆکی سیاسى ئەبو، لەملاوێ فشار دروست دەبو، هەندیک شتی لەو بابەتانە دەبوو، بەلام بڕواناکەم ئەگەر ئێمە سور بونیایە لەسەر هەندیک هەلۆیست پێموایە دەمانتوانی بیچەسپێنین.

* سەبارەت بە واقعیی ئیستای کەرکوک، قۆناغى ئاساییکردنەوێ قۆناغى یەکەمى جێبەجێکردنى مادەى ١٤٠ بو، بەپرای جەنابت مەبەست لێى چەسپاندنى هەندى ماف و گەڕانەوێ ئاوارەکان بێت، ئەمڕۆ عەرەب هاواری لێهەستیت بەرامبەرى؟

نهو شپروان مستهفا: ده بښت ليرهدا دان به راستيه كدا بنيم نهو يش نهو هيه كه له دواي روځاني سهدام كورد نه ي تواني نمونه هيه كي باش بدات به نه ته وه ي تور كمان و نه ته وه ي عه رب له كه ركوكدا، نمونه هيك له هو كمراني باش، نمونه هيك له ره فتاري باش له كه ركوك له گهل نه ته وه بچوكه كاني كه ركوكدا، چونكه له دواي روځاني سهدامه وه رهنكه كورد هيژيكي گه وره بوييت به تا بيه تي له كه ركوكدا، حكومه تي هه ريم پشتيواني بوه هم قولاييه كي ستراتيژيان هه بوه له و كاته ي كه بو شاييه كي سياسي و حكومه تي گه وره له عيراقدا دروست بو بو، بو شاييه كي له مني دروست بو بو، كوردي كه ركوك پشتيواني و قولاييه كي ستراتيژيان هه بو كه بريتي بو له حكومه تي هه ريمي كوردستان، نه و ئيدار هيه ي كه له كه ركوكدا دروستبو، له راستيدا ئيمه نه له روي ئابوريه وه نه له روي كومه لايه تيه وه، نه له روي سياسي وه، نه له روي قانونيه وه، نه له روي ئيداريه وه نمونه هيه كي نه و نه ده باشمان له كه ركوكدا جيگير نه كرد كه بښته مايه ي راكيشاني سهرنجي تور كمان و عه رب و مه سيحيه كان، هه ر بو نمونه باسي بكه ين له شوينيكي وه كو كه ركوكدا هه ر له سهره تا وه له دواي هه لېژاردن، سهروكي نه نجومه ني پاريزگا كورده، پاريزگار كورده، سهروكي شاره واني كورده، قايمقامي قهزا كورده، بيچكه له وه ي ژماره يه ك زور له سهروكي دهزگا پوليسي و نه منيه كان و دهزگا ئيداريه كاني تر هه موي كورده و له وانه به شي تور كمانيان نه دا، من خو م جاريكيان له گهل كا برياهه كي تور كمان گفتوگو مان بو له سهر نه وه وتي: ئيوه هيشتا كه ركوك نه كه وتوه ته ژير ده سه لاتي حكومه تي هه ريمي كوردستان وه، به من هيچ ره وانا بييني هيچ پو ستيك له پو سته گرنگه كاني حكومه تم بده يتي، به مني ره وانا بييني له ته نده رو قونته رات و له ژياني ئابوريدا بمكه يت به شهريك، به من ره وانا بييني له دامودهن گاي ناسايش و پوليس و نه واني تر بمكه يت به شهريك، له هه مو دامودهن گايه كي تر، ئيستا ده سه لاتتان ليرهنبييه نه گه ر هاتمه سهر هه ريمي كوردستان نه وسا چ كه رهنتيه ك، چ زه مانيك هيه بو نه وه ي تو حقوقي من بپاريژيت، پيموايه ئيمه

به داخه وه له وهدا سهركه وتو نه بوين، كه نمونه يه كي باشي هوكمپراني له كهركوك دابمه زرينين.

* دهوتريت دهسه لاڤتي سياسي كورد به راستي له ههريمي كوردستاندا نهيتوانيوه نه زمونيكي زور باشي هوكمپراني پيشكهش بكات به هوكمي نه وهي له روي ئيداري و ياساييه وه، كهركوك سه بهم حكومه ته نيه تا بتوانيت به ريساو رينمايييه كاني هوكمپرايه كي باش پيكبهينيت، نهو بهرپرسياريته له سهركومه تي ههريم نيه؟

نهوشروان مسته فا: حكومه تي ههريم بهرپرسياريته كي گه وهي له سهرشانه، حكومه تي ههريم دهيتواني يه كه پهروه ده دروست بكات، يه كه ئاسايش دروست بكات، يه كه داموده زگا دروست بكات له كهركوك، به لام له كهركوك حكومه ته كه ي ههولير بو خوي داموده زگايه كي دروستكردوه و حكومه ته كه ي سليمانيش داموده زگايه كي دروستكردوه، ته نانه ت دو پهروه ده هيه بو خويندن، دو ده زگاي ئاسايش هيه، ههنديك لهو فه زمانگانه دوانه يه كه له راستيدا نه مه نمونه يه كي باش نيه بو غهيري كورد، رهنگه كورد نه وهي قبول بيت به لايه وه شتيكي ئاسايي بيت، به لام به لاي كه سيكي تره وه ده ليت كورده كان له نيوان خوياندا ريكنه كه وتون له سهركومه يه كه ده زگاي ئاسايش دروست بكن، يه كه پهروه ده دروست بكن، يه كه دادگا دروست بكن، يه كه فه زمانگه دروست بكن، ريكنه كه ون له ناو خوياندا له سهركومه يه كه كي پاريزگار بيت، كي سهروكي نه نجومه ني پاريزگا بيت، نه مه نمونه يه كي باش نيه. له كهركوك كيپركي حيزبي تا نه ندازه يه كي زور ئيتيباعكي خراپي داوه به نه ته وه كاني تر، ده بوايه له كهركوك هه مو حيزه كان پيش نه وهي كه حيزايه تي بكن، جوړيك له مه سه له ي كوردايه تي و وه لائي نيشتماني و جوړيك له به هاو لا تي بوني پيشكه وتوانه يان پيشانبايه نه كه نهو جوړه وه لانه ته سكه حيزبيانه ي كه بو به هوي كيپركي له نيوانياندا.

* پیتوایه له بهر رۆشنایی دابه شېونۍ و عیرقۍ و سیاسیی له عیرا قدا کورد
 هرچییه بکات، هرچی لیداره یه کی نمونه یی له که رکوک پېشکه ش بکات
 بتوانیت لیتیمای تورکمانو عه ره ب رابکیشیت به لای خویدا، قهت به به له
 میژودا عه ره به کان یان تورکمانه کان متمانه به شوپشی کورد بکن؟
 نه وشیروان مسته فا: پیموایه مومکینه، مومکین بو، لیره ش به دواوه مومکینه،
 نه گهر کورد، سه رکردایه تی کورد بتوانیت نه خشه یه کی هه مه لایه نه دابنیت
 له پیش هه مو لایه نیکدا بۆ رازیکردنی کورده کانی که رکوک، بۆ رازیکردنی
 تورکمانه کان، بۆ رازیکردنی عه ره به کان نه گهر نه شتوانیت هه مو یان رازی بکات
 نه وه هر به شیعو قسه ی خوش نابیت بلنیت شاری برایه تی، به لکو ده بیت تو
 زه مانای قانونی و ده ستوری بدهیت به تورکمانو به عه ره بو مه سیحیه کان،
 ده بیت خزمه تگوزارییان پېشکه ش بکن، ده بیت نمونه یه کی باشیان پېشکه ش
 بکن، مفاوه زات له گه ل هیزه راسته قینه کانی عه ره بو تورکمان بکریت، له گه ل
 نه وانه ی تا راده یه ک نوینه رانی ویستی نه ته وه یی نه و نه ته وانه ده کهن، وه ختیك
 بو لیمه خۆمان که مامه له مان ده کرد له گه ل حکومه تی مه رکه زیدا نا ره حه ت
 ده بوین، ده بیت نه و نه زمونه ی که حکومه تی عیراق له گه ل کوردا به کاری
 میناوه به هیچ جوړیک له گه ل تورکمانو عه ره به کانو مه سیحیه کانی که رکوکدا
 دوباره ی نه که ینه وه.

پیموایه نه گهر نه خشه یه ک دابنن، نه و نه خشه یه لایه نیکی لاهوری بیت،
 لایه نیکی سیاسی بیت، لایه نیکی یاسایی بیت، لایه نی جیا جیای هه بیت،
 له سر بنه مای هاو لاتیبونۍ خه لکی که رکوک بیت، تو بییه نه بهرچاوی خو ت
 تورکمان له سه رتاسه ری عیرا قدا ژماره یان ملیونیک یان که متر له ملیونیک بن،
 نایا بۆ تورکمان نه گهر وه کو به رژه وه ندی نه ته وه یی بچکۆله لیکییدا ته وه،
 قازانجی نه و له گه ل چوار ملیون کوردا یه یان له گه ل ۲۵ ملیون عه ره بده یه،
 بیگومان نه گهر له گه ل چوار ملیون کوردا بیت، ده بیت به هیژیکسی که وره
 ده توانیت له هه مو داموده زگا کانی هه ری می کوردستان به شی هه بیت، ده توانیت

له مه جلیسی ته شرعی، له وهزارهت، له دهزگای قهزایی، له پۆلیس له پاسهوانی سنور، له ئاسایش، له ئابوری، له هه مو بواره کان ده توانیته بهشی هه بیته، به لām کاتیك كه متر له یهك ملیۆن كهس ده چیتته سه ر ۲۵ ملیۆن له نه ته وه یه کی جیاواز نه گهری نه وه هه یه هه ر گوم بیته له و قهره بالغیه.

* ئیمه کیشهی راسته قینه مان له که رکوک له گه ل تورکمانه یان له گه ل عه ره به؟ نه و شیروان مسته فا: به یروبو چونی من له که رکوکدا کیشهی راسته قینهی ئیمه نه له گه ل عه ره ب بو، نه له گه ل تورکمان بو، به لکو له گه ل نه و رژیما نه بوه که حوکمیان کردوه، ئیستاش ئیمه نه گه ر لیکیبدهینه وه له راستیدا کیشهی نه ته وه ییمان نه له گه ل تورکمان هه یه، نه له گه ل عه ره ب هه یه، به لām نه گه ر بیته سه ر هه لسه نگاندنی ستراتیژی، رهنگه تورکمان زۆر ئاسانه تر مامه له ی له گه لدا بکهیت، چونکه تورکمان به ژماره که مترن له عه ره ب، له روی جوگرافیشه وه چه ند سه د کیلومه تر دورن له تورکیا وه، به لām عه ره ب له عیراقدا بیجگه له وه ی به ژماره زۆر زۆرن، قولاییان هه یه له عیراق نزیکه ی ۲۰ ملیۆن عه ره ب له پشتیان وه هه یه له دوای نه وانیشه وه، به ره و ژوری ۳۰۰ ملیۆن له جیهانی عه ره بیه وه به ناوچه که ی نه وان وه به ستراره. له بنه رته دا له نیوان تورکمان و تورکیا سنوری هاو به ش نیه، له به ره نه وه ئاسانه له گه ل تورکمانه کاندای جوړیک له یه که گه یشتن بدوژریتته وه که مافی نه وان پارێزراو بیته، هه ندی زه ماناتی ده ستوری و قانونی و سیاسیان بدریتی. پیموا یه نه گه ر گفتوگو یان له گه ل بکریت ده توانریت سه ره نه نجام تورکمانه کانی که رکوک قایل بکریت به وه ی له گه ل هه ری می کوردستان و له گه ل کورددا بژین. به لām نه گه ر نه مان توانی عه ره به کان قایل بکهین ناوچه کانی نه وان دیاریکرا وه، کیشهی تورکمانه کان نه وه یه له ناوچه ی پچر پچرو په راگه نه ده ژین، به پیچه وانیه ی عه ره به وه که هه مو چهری دانیش توانیان هه یه له ناوچه ی هه یجه و ریا ز ده ژین که ده کریت پارێزگایه کی تری لی دروست بکریت، یان بخریتته سه ر تکریت یان بخریتته سه ر موسل. نه گه ر خو یان پییا نه خوش بیت بخرینه سه ر موسل، به ئاسانی نه و کاره ده کریت،

بخړتیه سهر تکریتیش ده‌توانن به‌ئاسانی بڼ به به‌شیک له‌پاریزگای
سه‌لا‌حه‌دین. بشیانه‌ویت بڼ به پاریزگایه‌کی سه‌ربه‌خو ده‌توانن، به‌لام تورکمان
له‌لای ته‌له‌عفه‌روه به‌په‌رشو بلاوی ده‌ژین تا ده‌گاته لای مه‌نده‌لی، راسته
هه‌ندیک قه‌ره‌بالغی و چری دانیش‌توانیان هه‌یه له که‌رکوک و هه‌ندیک جیگای تر،
به‌لام له زور جیگه تیکه‌لاون له‌گه‌ل عه‌ره‌بو کوردا. عه‌ره‌ب نه‌و حاله‌ته‌یان
نییه، عه‌ره‌ب به‌شی زوری نه‌و ناوچانه‌ی که تیایدا ده‌ژین، خو‌یان زورینه‌ی
گه‌وره پیکده‌هینن.

* بۆ‌چونیک هه‌یه که پپی وایه ده‌نگدانی به‌شیک له ئەندامانی په‌رله‌مانی عی‌راق
له‌سه‌ریاسای هه‌لب‌ژاردنی پاریزگا‌کان به‌تایبه‌تی ماده‌ی ۲۴ سه‌حوه‌یه‌کی
عه‌ره‌بییه به‌رامبه‌ر به‌و پینشیلکاریانه‌ی له که‌رکوکدا ده‌کرین، ئە‌مه ئە‌گه‌ر به
دیو‌یک‌کی تردا لیکی بده‌ینه‌وه هاواری‌که به‌تایبه‌تی هاواری عه‌ره‌به سوننه‌کان
به‌رامبه‌ر واقعی ئیستای که‌رکوک به‌و دیودا لیکی بده‌ینه‌وه له پینچ سالی
رابردوودا، کورد له که‌رکوک واقعی‌کی دروست‌کردوه هاواریان لی هه‌لب‌ستینیت،
ئه‌مه‌ش نه‌وه ده‌گه‌یه‌نیت ئە‌گه‌ر سه‌رکردایه‌تی کورد وه‌کو تو ده‌ل‌ییت
نه‌یتوانی‌بیت هه‌لسوکه‌وتی باش بکات، به‌لام توانیویه‌تی واقعی‌کی نوی
به‌نینته‌کایه‌وه، ژماره‌یه‌کی زوری کوردی گه‌راندوه‌ته‌وه، که ئیستا عه‌ره‌ب
هاواری لی‌هه‌ستاوه؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: من نازانم تا چه‌ند واقعی‌که وایه، به‌لام هیشتا ژماره‌یه‌کی
زوری کوردی که‌رکوک هه‌یه له هه‌ولیرو سلیمانی و له سه‌رتاسه‌ری دنیا که
نه‌گه‌راونه‌ته‌وه بۆ که‌رکوک، ده‌توانم بلیم سه‌دان هه‌زار له سلیمانی ده‌ژین بوون
به به‌شیک له کۆمه‌لگای سلیمانی، یان له هه‌ولیر ده‌ژینو بوون به به‌شیک له
کۆمه‌لگای هه‌ولیری. ده‌یان هه‌زار که‌رکوک‌کی تاییستا له نه‌وروپا ده‌ژین،
نه‌نفوسی‌ان بردوه‌ته‌وه بۆ که‌رکوک و نه‌گه‌راویشنه‌ته‌وه یانی نه‌و ژماره‌یه‌ی
گه‌راوه‌ته‌وه له‌چاو ژماره‌ی راسته‌قینه‌ی کوردی که‌رکوکدا ته‌واونی‌وه که‌متره،
پیشموایه په‌یوه‌ندی به‌و نا‌ره‌زایی و ده‌نگدانه‌وه نیه که له په‌رله‌مان کراوه.

* له دهنگدان به مادهی ٢٤ ی یاسای ههلبژاردنه کاندایه توانین بلیین ئایا ئهوه
حهقیقهتی ئیرادهی عهرهبه یان حهقیقهتی واقعی تهوافوقاتی سیاسیه له
عیراقدایه؟

نهوشیروان مستهفا: ئهتوانین بلیین هچیان نهبوو، ئهوه گهمیهکی دیموکراتیانه
بو، ئیمه له ولایتیکدا ئهژین ئهبیته پیمانخوش بیته لهناو پههلهماندا گهمیه
دیموکراتی ههبیته. ئهوهی رویدا ئهوه مانای ئهوه نیه که ئیمه دۆسته
عهربهکانمان دۆراندوه، ئهوهش به دهلیلی ئهوهی که نوینهری کورد له
ئهنجومهنی سهروکایهتیدا که مام جهلاله، رهفری یاساکهی کرد، عادل عهبدول
مههدی که نوینهری مهجلیسی ئهعلای ئیسلامیهو نوینهری بهشیکی زۆری
عهربهی شیعهیه، یاساکهی رهفر کردۆتهوه. سهید عهبدولعهزیز حهکیمیش
گلهیی له پههلهمانتارهکانی خۆی کردوه که لهناو هۆلهکهدا ماونهتهوهو ئهویش
ههر رهفری کردوه. ئهوهش نیشانهی ئهوهیه ئیمه دۆستهکانی خۆمان
نه دۆراندوه، چونکه ههر دو بالهکهی مهجلیسی ئهعلو ههندیک له بیلایهنهکانی
عهرب لهگهله ئهوهدا بون چاو به مادهکهدا بخشینریتهوه.

عیراکی دواي سهدام حوسهین لهسهردو بنههای سههرکی دامهزراوتهوه،
یهکیکیان سیستهمی (موحاصهصه)یه که له زۆر لاهه هیرشی دهکهنه سهردو.
بنههای دوهمیش سیستهمی تهوافوقیه که له ئهنجامی موحاصهصهکه،
تهوافوقه سیاسیهکهش هاتۆته پیشهوه.

نیزامی موحاصهصه، ئهوهی پینی دهوتریت (کوئا سیستهم) ئهوه بوه به
سهبهبی ئهوهی که سی دهسهلاته بالاکهی عیراق (سهروکایهتی کۆمارو
پههلهمان و وزیران)، یهکیکیان کورد بیتهو یهکیکیان شیعه بیتهو ئهوهی
دیکهشیان سوننی بیته. ههر یهکیک لهو سهروکانه دو جیگری هیه له نهتهوهو
مهزههبی جیاوا.

له دواي روخانی سهدام حوسهینهوه، ههمو پرۆسهی سیاسی له عیراقدایه سهردو
بنههای سازان (تهوافوق) بهرپوهچوه. دهستور له سهردو ئهساسی تهوافوق

نوسراوه ته وه، په رله مان له سهر هه مان نه ساس دامه زراوه، ته وافوق له به يني سى پيکها ته سهره کيه که ي ميلله تى عيراقدا. نه گهر يه کيک له و پيکها ته سهره کيانه له و پرؤسه يه دا به شدارى نه کات، پرؤسه که شهل نه بيت و له نگ نه بيت و ناتوانيت به رپوه بچيت. سوننه به شدارى نه کات، پرؤسه که به باشى ناروا ته پيشه وه، کوردو شيعه ش به شدارى نه کهن، عه يني باب ته. کاتيک شتيک ده خريته دهن گدانه وه له په رله مان و ره فز ده کريت، فرسه تيکى تره بؤنه وه ي جاريکى دیکه سهرانى فراکسيونه کان و ليسته سهره کييه کان مه تبه خيک پيکبه يني و له و مه تبه خه، يروبو چونه سياسيه کانيان باش بکوليني و به ناماده کراوى بچيته وه به رده مى په رله مان. نه وه گه مه يه کى ديموکراتيه رويداوه و به هيچ جوړيک برخوا ناکه م موانه ره بيت، چونکه ني مه زه مانه تى ده ستوريمان هه يه له ناو ده ستورى عيراقدا.

هر ياسايه که له په رله مان دهره چيت، به پيى نه و ده ستوره، ده چيته وه به رده مى نه نجومه نى سهرؤکايه تى کو مار که له ۳ که س پيکها ته وه هه ريه کيک له وانه مافى نه وه ي هه يه نه و ياسايه ره فز بکاته وه و جاريکى دیکه بينيريته وه بؤ په رله مان بؤنه وه ي مونا قه شه بکريته وه. دواى مونا قه شه، که نارديانه وه بؤ سهرؤکايه تى کو مار، تا ۳ جار، سهرؤکايه تى کو مار مافى هه يه نه و ياسايه ره فز بکاته وه. نه وه ش فرسه تيکى باش به لايه نه سياسيه کان ده دات که له به يني خو يان مونا قه شه بکه ن تا نه گهن به ته وافوقيکى سياسى که هه مويان پيى رازين.

* هه نديک له چاو دي ران پي يان وايه نيزامى موحاصه صه و ته وافوق بؤ دواړو ژي ديموکراسى له عيراقدا باش نيه، راي ني وه چيه؟

نه وشي روان مسته فا: مومکينه بؤ ۲۰ سالى دیکه نه وه باش نه بيت. نه و ديموکراتيه ته ي نيسته له عيراقدا هه يه، ديموکراتيه تى زورينه و که مينه نيه، به لکو ديموکراتيه تى ته وافوقييه. هيشتا متمانه يه کى نه و تو له به يني پيکها ته سهره کيه کانى عيراقدا دروست نه بوه، نه کورد متمانه ي به عه رب هه يه و نه عه رب متمانه ي ته و او ي به کورد هه يه. نه گهر ديموکراتيه تى زورينه و که مينه

بکریته بنه‌مای ژییانی دیموکراسی له عێراقدا، ئه‌وکات عێراق نامینیت و هه‌لده‌وه‌شیتته‌وه، چونکه له‌بوارى نه‌ته‌وه‌ییدا کورد که‌مینیه‌و عه‌ره‌ب زۆرینه‌یه. له‌بوارى مه‌زه‌به‌ییدا، سوننه که‌مینیه‌و شیعه زۆرینه‌یه به‌تایبه‌ت ئه‌گه‌ر کورد له‌گه‌ل سوننه‌ی عه‌ره‌ب نه‌بیٔ. هه‌یشتا ئه‌و قو‌ناغه نه‌ها‌تۆته پێشه‌وه که با‌یى ئه‌وه متمانه له به‌ینی ئه‌و ٣ لایه‌نه سه‌ره‌کیه‌دا دروست بیٔ له‌سه‌ر بنچینه‌ی ها‌ولاتی بون و به‌رنامه‌ی سیاسى ده‌نگ بدریٔ. له‌به‌رئه‌وه له قو‌ناغی داها‌توشدا ئه‌وه‌ی له ئاسۆی نزیکه‌دا ئه‌بینریت و یه‌کی‌تی عێراق ئه‌پاریزیت، ئه‌وه‌یه که له‌سه‌ر ئه‌ساسى مو‌حاصه‌صه‌و ته‌وافوق ئیش بکریٔ نه‌ک زۆرینه‌و که‌مینیه.

* هه‌ندیک له عه‌ره‌به‌کان با‌سی ئه‌وه ده‌که‌ن که بو‌چی کورد بو‌ هه‌مو شته‌کان با‌سی ته‌وافوق ئه‌کات، به‌لام که دیته سه‌ر مه‌سه‌له‌ی که‌رکوک، دا‌وا‌ی ده‌سه‌لاتی زۆرینه ده‌کات؟

نه‌وشیروان مسته‌فا: که‌رکوک ته‌نها شار نیه که پێکهاته سه‌ره‌کیه‌کانی جیا‌وان بیٔ. ئه‌گه‌ر (دابه‌شکردنی پو‌ست و کورسیه‌کانی ئه‌و شاره له به‌ینی عه‌ره‌بو تورکمان و کورد و ئاشوری: رو‌ژنامه) بو‌ که‌رکوک ره‌وا بیٔ. ئه‌وا ئه‌بیٔ له موس‌ل و دیا‌له و به‌غدا‌دیش هه‌مان شت بکریٔ، چونکه ئه‌وانیش تی‌که‌لن له نه‌ته‌وه‌و ئاینه جیا‌وازه‌کان. ناییت ئیزدواجیه‌تی پێ‌وه‌ر له‌و مه‌سه‌له‌دا به‌کاربه‌ینریت، جگه له‌وه‌ش که‌رکوک زو‌لمی‌کی گه‌وره‌ی لی‌کراوه، چونکه ته‌عریب کراوه، پارچه پارچه کراوه. پارچه‌یه‌کی خرا‌وته سه‌ر سلێمانی و پارچه‌یه‌کی دیکه‌ی خرا‌وته سه‌ر هه‌ولێرو هه‌ندیکیشی خرا‌وته سه‌ر سه‌لاحه‌دین. سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ش خه‌لکی ئه‌سلی ئه‌و شاره ده‌رکراوه و عه‌ره‌بی ها‌ورده‌یان هه‌ینا‌وته شوینی. ئه‌وه له به‌سه‌ره‌و عه‌ماره‌و با‌قی شوینه‌کانی دیکه‌ روینه‌داوه. ئه‌وه له موس‌ل و دیا‌له‌ش رویدا‌وه له‌و نا‌وچانه‌ی کوردنشین بون و ئه‌وان به‌ر ته‌ه‌جیرو ته‌رحیل و ته‌عریب که‌وتون.

که‌رکوک ماده‌یه‌کی تاییبه‌تی بو‌ ته‌رخان کراوه که ١٤٠ه‌و به‌پێی ئه‌و ماده‌، ده‌بیٔ ئه‌وانه‌ی ده‌رکراون، بگه‌رێنه‌وه سه‌ر مو‌لک و شوینی نیشته‌جی‌بونی

خۆیان و ئەوەی هینراو ته ئەو شارە، ئەبێت بگهڕێننهوه و بارودۆخی شارەکه ئاسایی بکریتهوه.

* بهشیوهیهکی گشتی عهربه به سونیهکانی پهرلهمان دهنگیان بهو ماده داوه، (مادهی ٢٤ی ههلبژاردنی ئەنجومهنی پارێزگاكان)، بهلام لهگهڵ ئەوهشدا کورد یادداشتی لیکگهشتنی لهگهڵ سونهدا ئیمزا کردوه که ئەمڕۆ دیارترین حیزبیان، حیزبی ئیسلامی عێراقیه، بهپای ئیوه چۆن له سایه‌ی ئەو ئیتفاقه سیاسیه‌دا ئەو شتانه رویداوه؟

نهوشیروان مسته‌فا: من ئەبێت دان بهوه‌دا بنیم له دوا‌ی روخانی سه‌دام و بیدایه‌تی مه‌جلیسی هوکمداو دوا‌ی ئەوه‌ش له قوناغه جیاوازه‌کانی دیکه‌دا، حیزبی ئیسلامی عێراقی، وه‌ك حیزبیکی سوننی عه‌ره‌بی، له کۆمه‌لیک مه‌سه‌له‌دا لهگه‌ڵ کورد یه‌کیان نه‌گرتۆته‌وه. هه‌ر له بیدایه‌ته‌وه ئەوان دژی نیزامی مو‌حاصه‌سه‌ بون. ئەوان لهگه‌ڵ هوکومه‌تی مه‌رکه‌زی بون و دژی فیدرالیته‌ بون. ئەوان لایه‌نگیری ئەوه بون جه‌یشی عێراقی دروست بکریته‌وه و نه‌وت و سامانه‌ سروشتیه‌کان له‌ده‌ستی به‌غدادا بی‌ت. ئەوان له کۆمه‌لیک مه‌سه‌له‌ی سه‌ره‌کی و گرنگدا بۆچونیان له کورد و شیعه جیاوا‌ز بوه. بۆیه ناکری‌ت بو‌تری‌ت ئەوه‌ی رویداوه گۆرانی‌کاری گه‌وره‌یه له بیرکردنه‌وه‌ی سیاسیاندا.

* ئایا ئەو بۆچونه‌ی سونیه‌کان ده‌گه‌ڕێته‌وه بۆ ئەوه‌ی که ته‌شکیلی که‌مینه ئەکه‌ن یان عه‌قایدی سیاسیان وایه‌؟

نهوشیروان مسته‌فا: ئەگه‌ڕێته‌وه بۆ لایه‌نی عه‌قیده‌ییان نه‌ك ته‌شکیلی که‌مینه. * دوا‌ی ئەوه‌ی یاسا‌که بۆ جاری سی‌یه‌م ده‌گه‌ڕێنریته‌وه پهرله‌مان، بهلام ئەگه‌ر سی‌ی له‌سه‌ر پینجی ئەندامانی پهرله‌مان ده‌نگی پێدا، ئەه‌وکات له ده‌سه‌لاتی ئەنجومه‌نی سه‌رو‌کایه‌تیشدا نامینی‌ت ره‌فرزی بکاته‌وه. پێده‌چیت ئەو حا‌له‌ته رویدات؟

نه و شیروان مسته فا: من بړوام وا نیه له پهرله ماندا سی له سر پینجی دهنګه کان به ده ست بهیئریت، له حاله تیګدا نه ګر به ده ستیشی هیئا، له عیراقدا دادګای فیدرالی هیه و نه توانین له وی شکات بکهین. پاشان کورد چه کیکی دیکه ی به ده سته وهیه، نه ویش کشانه وهیه له حکومت و روخاندنی حکومت ته که ی مالیکی. نه ساسه ن کورد ده توانی هر له پرۆسه ی سیاسی به کاملی بیته دهر وه. که نه وکات هه مو پرۆسه ی سیاسی له عیراقدا توشی شه له ل نه بیته باوه رناکم نه مریکایه کان له قوناغده زهخت له کورد بکهن، چونکه خوینان له بهر دهم هه لېژاردندان. نه ګر هه مو نه وانه شمان جیبه جی نه کرد، نه توانین نه و لیژنه ی که داوی ته عدیلی ده ستوری ده کات، نیمه ش هه مو نه و شتانه ی که له کاتی نویسینه وهی ده ستوردا ته نازولمان لی کردوه له بهرام بهر هه ندیک ده سته کوتی دیکه دا، نیسته داوی بکهینه وه. واته ته عدیلی ده ستور به و شیوهیه به قازانجی نیمه یه. نیمه نه توانین هر ګوړانیکی تیکبدهین که له ده ستوردا ده کریت و دژی مافه کانی نیمه یه. جګه له وهش بو ته عدیلی ده ستور، پیویسته دو له سر سیی نه ندامانی پهرله مان موافقه تی له سر بکهن و پاشان بخریته دهنګدانه وه نه ګر له ویش، ۳ پاریزګا دژی بون، نه و نه و ګوړانه فه شل دینیت.

* ناده ستوری بونی ماده ی ۲۴ له چیدایه؟

نه و شیروان مسته فا: من پسپوړی کاروباری ده ستوری نیم. به لام نه وان دهنګدانی نهینیان هیئاو ته پیښه وه که عاده تن له سر قانون، به نهینی دهنګ نادریت. نه وان نوینهری میلله تیګن چون نه کریت به نهینی قانونیک په سهند بکهن. له دواي روخانی سهدامه وه نیمه به رونی به سر کردایه تی هه مو هیزه سیاسیه کانی عه ره بی عیراقمان وتوه که مه بده ی زورینه و که مینه له مه سه له نه ساسیه کانی میلله تی عیراقدا قبول ناکهین، به لکو مه بده ی ته و افوق قبول نه کهین.

* بۆچونیک ههیه که پێی وایه نارهزکی مادهی ٢٤ ی یاسای ههلبژاردنه که په پێچهوانه ی مادهی ١٤٠، نهوهران هیناره ته پێشهره وهک به شیک له لوهه په کی سیاسی بۆله وهی کورد ناچار بکهن ته نازولی زیاتر بکات له ١٤٠، رای ئێوه چیه؟

نهوشیروان مستهفا: نهوه لایه نیککی مه سه له که په، چونکه زۆری نهی له ندامانی له نجومه نی موخافه زه ی که رکوک کوردنو له گهر به یاره که ی په ره مانای مه رکه زیان قبول نه کردو له نجومه نه که خۆی وهک هه یله نیککی ته شریعی به یاریدا بێته سه ر هه ریمی کوردستان، نهو هه ش دیوکی تری مه ووه که په.

* به لام به پێی ده ستور له ده سه لاتی نه واندا هه یه له و به یاره به ن؟

نهوشیروان مستهفا: به لی له و سه لایه ته یان هه یه، به پێی ده ستوری عێراقی (ویستیان له و ماده لایه ن، به لام هیلرایه وه)، سی یه کی له ندامانی له نجومه نی پارێزگا یان ده یه کی دانیشتوانی پارێزگا یه که له توان هه ریزه یه که بئوسن و بلین له مانه ویت بینه هه ریمیکی سه ره خۆ یان بچینه سه ر هه ریمیکی دیکه، پاشان راپرسی بۆ له و مه سه له که کریت و له گهر زۆری نه (١٥٠) دهنگی به و مه شووه دا، نهوه په سه ند ده کریت، ئیمه ش له وه مان به ده سه ته وه یه که له توان بلین له گه رپینه وه سه ر هه ریمی کوردستان.

* بۆچی تا ئیسته له نجومه نی موخافه زه به و ئاراسته یه هه ره که په کی نه کردوه؟

نهوشیروان مستهفا: زۆر شت هه یه که کورد له ی توانی بیکات و هه قی خۆشی بووه، به لام نه یکردوه، له ویش له به ر له و ته و افوه سیاسی یه ی با سم کرد.

* له و واقعی یه له په ره مانای عێراق هه یه و په سه ند کردنی مادهی ٢٤ چه نه ده په یوه ندی به مو عاده له ئێوه وه له تیه کانه وه هه یه، وهک سیاسه ته گانی له مریکا و به ریتانیا و راپۆرته که ی به یکه ر هاملتۆن و هاتنی دیمستۆرا؟

نهوشیروان مستهفا: په یوه ندی به هه مو یانه وه هه یه، له م زه مانه دا هیچ شتی که نیه دا برابیت له باقی رودا وه گانی دیکه، له راپۆرته که ی به یکه ر هاملتۆندا زۆر

نو باسی دواخستنی هه لېږاردنی کمرکوکو گۆرانکاری کراوه
 نه مەریکاییه کانیش به لایانه وه مه تلّه به که مه وزو می کمرکوک به جۆریک هه
 بکریت دلی عه ره بو ولاته عه ره بیه کان و تورکیاش رازی بکریت. چونکه
 جار جاریش تورکیا به هۆی تورکمانه وه خۆی هه لده قورتیڤیتته مه سه له که.

کورده له ئیستادا نه توانیت پیداکری له سه ره هه ندیک شت بکات، چونکه
 نه مەریکا له به رده م هه لېږاردنی سه رۆکایه تیدایه و سه رۆک بوش نه یه ویت پیش
 جیپیشتنی کۆشکی سپی، کۆمه لیک ده ستکه وتی هه بیته له عیراق، وه
 په سه ندکردنی یاسای نه وت و غازو هه لېږاردنی موخافه زه و ریکه وتنی
 ستراتیجی. به لام ئیمه ده بیته به هیچ شییوه یه که په یوه ندیمان به وه وه نه بیته
 حیزبه کانی نه مەریکا له چیدا قازانچ نه که ن یان زه ره، ئیمه نه بیته چارمان له
 مافو به رژه وه ندییه کانی خۆمانه وه بیته و پیداکری له سه ره نه وانه بکه یه ن.

* رازیکردنی هه موو نه و لایه نانه له مه سه له ی کمرکوکدا بۆ نه مەریکا زه حمه ت
 نیه؟

نه وشیروان مسته فا: به لی زه حمه ته، به لام ره نگه کورده بتوانیت ببیته به عاملی
 موشته ره که له به یینی عه ره بو تورکمان له سه ره مه سه له ی کمرکوک.

* هاو لاتیانی کورده ستان به گشتی توشی جۆریک له نا ئومید ی بون له مه سه له
 گرنگه کاندا، رای ئیوه چییه؟

نه وشیروان مسته فا: من نا هه قی هه لکی ناگرم، وه ختیڤ ئیداره ی کورده ی پاش
 ۱۶ سال نه یتوانی بیته ناوی خواردنه وه بۆ هاو لاتیان دابین بکات، به ته نکید له
 ناستی نه وه شدا نیه موشکیله یه کی ئالۆزی وه که کمرکوک چاره سه ره بکات، به لام
 نابیت ئیمه نا ئومید بین و به دلنیا یه وه ئیمه قه زیه که مان نه دۆراندوه نه گه ره
 له سه ری به رده وام بین، نه یبه ینه وه.

* به پای ئیوه هاو لاتیان چۆن مامه له له گه ل نه م واقعه دا بکه ن، له کاتیڤدا
 هه ندیک رایان وایه په نا بیریته به ره که بۆ یه کلا ییکردنه وه ی کیشی کمرکوک؟

نەوشىروان مستەفا: خەلكى ئەتەنەت زۆر شەت بىكات، ئەوئىش لەپىگەى
دەربېرىنى بىرۇبۇچونى خۇيان ئەنجامدانى خۇپىشانندانو مانگرتن، بەلام بەھىچ
شىۋەيەك لەگەل توندوتىزىدا نىم، چونكە ئىمە زەمانەتى دەستورىمان مەيەو
ئەتەنەن چەكى سىياسىو ئابورى بەكاربىننەن زۆر لە تۇپو تەيارەش
كارىگەرتن لەم رۇزگارەدا. ئەگەر قىيادەى كوردى لە لايەنەنەو كەموكورتىيان
مەبو، مەتى خۇيەتى خەلكى ناچارىيان بك

له هاوخه باتيه وه بۆ ته خوین

له وشېروان مستهفا

له رۆژانی ۲۹-۳۱/۱۰/۲۰۰۹ دا یه کیتی نیشتمانی له هۆلی ته لاری هونهری شارى سلیمانی به ئاماده بونی ۱۶۰۰ کەس چواره مین پلینۆمی بهست. هه ندی کەس، چاره پێی نه وه بون له م پلینۆمه دا پلانی چاککردنه وه ی په یوه ندی حیزبه که یان له گه ل خه لک دابنێن، به لام ده رکه وت پلینۆمه که بۆ مه به سستیکی تر رێک خرا بو.

پیشتر قسه کانی "فه خامه تی سه رۆکی کۆماری عیراق و به ریز سکرته یی گشتی یه کیتی نیشتمانی کوردستان" تاله بانى، که له پلینۆم دا دژی من و هاوپێکانم له بزوتنه وه ی گۆپان دا کردبوی، به شیوه ی جیاواز به من گه یشتبو. هه ندیک له و قسانه له رۆژنامه کاندایا بۆ یوه وه و به ر گویێ زۆر کەس که وت. به لام تا ئه وکاته ی قسه کان به شیویه کی فهرمی بۆ یوه کرانه وه، منیش وه ک شتیکی نه بو حسابم بۆ کردن و به تو په بون و هه لچونیکی کاتیم له قه له م دان که پێویست نه کات وه لام بدرینه وه. به لام نیستا که کۆی نه و قسانه له هه مو ده زگا کانی راگه یان دنی یه کیتی دا بۆ کرانه وه ناچارم و به پێویستی نه زانم وه لامی زۆری نه و تۆمه تانه بده مه وه که تاله بانى بۆ خودی خۆم و هاوپێکانم له بزوتنه وه ی گۆپان ریزی کردوه.

لێره دا به راشکاوی نه لیم: پیم ناخۆشه ئاستی په یوه ندی من له گه ل تاله بانیدا گه یشتۆته نه م ئاسته ی وتوێژ که هه ر هه مو ی تۆمه تبار کردن و "ته خوین" ه. پیم ناخۆشه پاش ۴۰ سال له ته مه نی هاوپێیه تی و هاوخه باتی، ته نها

له بهر نه وهی چیت له ژیر چه تری یه ک ریڅخراودا پیکه وه کار ناکهین، به "زمانی ته خوین" قسه له گه ل یه ک بکهین.

من نه تاله بانى و نه هیچ سه رکرده و نه هیچ سیاسیه کی کوردم به خالین و دژی کوردستان و به "کلکگریدان له گه ل جاش و به عسیه کاند" تاوانبار نه کردوه وه ک نیستا تاله بانى من و هاوړیکانمى پی تاوانبار له کات. له وهی نیمه هه مانه له وهیه سیاسه تی تاله بانیمان بو به ړیوه به رایه تی حیزب و بو به ړیوه بردنى ولات پی راست نه بوه و پی دروست نیه. برومان وایه هم سیاسه ته نابیته هو ی به دیه یانی له و دروشمه سه رکیانه ی هه زاران رو له ی کورد خو یان له پیښا ویدا کرده قوربانى که نه ویش: "دروستبونی ولاتیکی دیموکرات و دادپه روهر و نازاد که که رامه تی هه مو هاو لاتیانی تیا پاریزدو بیت."

نیمه سیاسه تی تاله بانیمان پی راست نیه و چه و ته. به لام نه به خالین و نه به دوژمنى خو مان و نه به به کریگیاو و نه به ده ستی دهره کی له زانین. که چی له و ته نها له بهر نه وهی چه ند کورسیه کی په رله مانى به نیمه دوړاندوه، پی له ٤٠ سال هاو خه باتی و هاو سه نگه ری له نیت و وه ک دوژمن و ناحه زی کوردستان وه سفمان نه کات. چونکه له و قسانه ی تاله بانى له پلینوم دا له سه ر بزوتنه وهی گوړان و خودی خو م کردویه تی سنوره کانی ره خنه ی سیاسى به زاندوه و سه رله کیشی بو تو مه تبار کردنیکی سه رتاسه ری که نه گه ر ته نها یه کی کیشیان راست بی، هه لسوړاوانی بزوتنه وه که و لایه نگرانی په لکیشی دادگا نه کات و رهنگه روبه روی هوکمی له سینداره دانیشیان بکاته وه. له بهر نه وهش که تاله بانى که سیکی ناسایى نیه و ناکریت قسه کانی بی وه لامدانه وه بهړن، ناچارم لیړه دا وه لامی هیله گشتیه کانی له و تو مه تانه بده مه وه که له راپوړته که ی پلینوم دا بو خو م و هاوړیکانمى هو نیوه ته وه.

ئەگەرچی تالەبانی لە راپۆرتەكەى دا روداوهكانى زیاتر لە ۳۰ سالى بە تىكەلۆپىكەلى گىراوهتەوه كه وهلامدانەوهى لىدوانى زۆر زیاترى هەلئەگرت، بەلام بۆ ئەوهى لەمە درىژتر نەبى هەلم گرت بۆ كاتى خۆى.

#

ئەشى كۆژى و بۆيشى ئەگرى
تالەبانی لە راپۆرتەكەى دا ئەلى:

"لەناو خوشماندا، بى ناگادارى سكرتيرى گشتى و نيوهى (م. س) و ناوهندى كۆمەلەش، برىارى كوشتنى خەلكى لەشارو لەلادى دەردەكرد. ئەمەش بوو بەهۆيهكى گەورهى ناكۆكى ئىمەمانان لەگەل هيلى نەوشىروان لەسالى (۱۹۸۱) هەلەناو كۆمەلەدا. تا كار گەيشته ئەو رادهيهى هەپرەشەمان كرد بەبەجپهيشتنى ولات ئەگەر كوشتار لەشارو لەلادى رانەوهستيت، هەرچەندە، سەرەتا ئەنجامدانى ئەو تاوانانەو گەلى برىارى ترمان لى دەشاردرايهوه، بەلام سەرەنجام، دواى ماوهيهكى كەم، لەرىگەى بەرپرسانى گەورهى ناو شارەوه، راستيهكانمان هەموو زانى و چيكەفروفيىل دادى نەدەدا. ئەم راستيانەش واى لىكردىن بتوانين دوا سنوور بۆ پاكتاوى جەستەيى ناپرەوا دابننن! ئەمە يەكەمىن ناكۆكى و دووبەرەكى ناپراستەوخۆى گرنگى نيوومان بوو، لەگەل پەيرەوانى توندوتىژى."

#

لە سەرەتاوه ئەلىم: من وهكو هەندى كەس نامەوى پاكانەى درۆ بكەم!
لەسالى ۱۹۷۵ هەو كە، لەگەل تالەبانی و ئەندامانى ترى دەستەى دامەزرىنەرى يەكيتى نىشتمانى، دەستمان كرد بەدانانى رىوشوينى خەباتى سياسى - چەكدار و، لەئەنجامى ئەوێش دا هەلگىرساندنەوهى شوپشى كورد، من وهكو يەكى لە بەرپرسە بالاكانى ئەو جولانەوهيه، لەسالى ۱۹۷۵ هەو تا سالى ۱۹۹۱ كە بە راپەرین كۆتايى هاتوه، بەئەندازەى مەسئوليهتى خۆم لەجولانەوهكەدا، ئۆبالى ئەدەبى و ئەخلاقى و سياسى هەمو روداوهكانى شوپرشەكە و، هەمو

ئەوانەى كە لە ئەنجامى ئەم شوپشەدا كوژراون يا زەرەرمەند بون، لە ھەر لايەك بوبن، لە ريزەكانى يەكئيتى دا بوبن، يان لە ريزەكانى لايەنەكانى تىرى شوپشى كوردا بوبن، يان ھاوالاتى ئاسايى بوبن، يان لە ريزەكانى حكومەتى عىراق دا بوبن، ھەلئەگرم و، لەبەردەم كەسوگارى ئەوانەدا و، لەبەردەم دادگای ميژوى نەتەوھەم دا و، لەبەردەم دادگای خۆى گەورەدا ئامادەى وەلامدانەوھم.

ئەبو ھەر كەسى ئەو قسەيەى بگردياھ تالەبانى قسەى واى نەكردياھ!

ئەگەر تالەبانى من و چەند كەسيكى كە تاوانبار بكات بە كوشتنى چەند كەسى لە شار و لە لادىكانى كوردستان دا، ئەى كى بەرپرسە لە كوشتنى سەدان ھەزار كورد كە بە دريژيى سالانى ١٩٦١ - ١٩٧٥ و ١٩٧٥ - ١٩٩١ و ١٩٩١ - ٢٠٠١ كوژراون؟

#

كارەساتى ھەلەبجە: كى بەرپرسە من يا سەدام؟

تالەبانى لە راپۆرتەكەى دا ئەلى:

"لەناو ئەو كيشمەكيشە سياسى و فكرييەدا، سەرەپاى ئەوھى تاقىكردنەوھى زۆرمان لەگەل سەدامييەكاندا ھەبوو، بە تايبەتى سياسەتى سەدام لە جەنگى عىراق - ئيراندا، سروشتى فاشيانەى رژىم ئاشكرا دەرکەوتبوو، دەريش كەوتبوو كە ئەم فاشيستانە لە ھيچ تاوانىك نەدەسلەمينەوھ، مفاووزاتەكەشمان لەگەل رژىم سالىك بوو بەھوى شوقينيەتى بەعسى سەدامى و تەكنەلوژياى جەنگى و فشارە ئىقلىميەكە، شكستى خواردبوو، ئەو ھەموو راستيانەمان دەزانى، بۆيە دەبوو ژيرانەتر ھەلبسوپين و كەمترين پاسا و بدەينە دەست فاشيەكان، كەچى لەو كاتەدا، نەك نەمانتوانى جياوازيەكان و ھەلەكان سەبارەت بە سكرتيرى كۆمەلە كەمبكرينەوھ، بەلكو ناوبرا و ناكوكيەكانى لە مەيدانى سياسەتو فكرەوھ، گەيانەدە ئاستىكى ترسناك، ئەويش بوارى عەسكەرييە، برپارى ھەرمەتريسيداريش لەو كاتەدا، ئەوھ بوو بەبى رەزامەندى سكرتيرى گشتى، كە فەرماندەى گشتى ھيژى (پ. م) ش بوو، بەلكو بەبى

رهزانه‌ندی زۆربه‌ی مه‌کته‌بی سیاسی و سه‌رکردایه‌تی یه‌کێتیش، فه‌رمانی عه‌سکه‌ری دابوو به‌ فه‌رمانده‌و هه‌ڤالانی ده‌ڤه‌ری هه‌له‌بجه، که وه‌کو به‌شیک له‌ هاوکیشه‌ عه‌سکه‌رییه‌کانی جه‌نگی عێراق - ئێران هه‌ولێ رزگارکردنی هه‌له‌بجه‌ بده‌ن. گوايه‌ بۆ که‌ مکه‌ردنه‌وه‌ی گوشار بوو بۆ سه‌ر سه‌رکردایه‌تی که‌ رژییم په‌لاماری دهدا. ئهم بېراره‌ش به‌و شیوه‌یه، به‌بێ لی‌کدانه‌وه‌ی هه‌لومه‌رجی جه‌نگه‌که‌و سه‌روشتی فاشیانه‌ی سه‌دامیه‌کان له‌ دوو ساڵی کۆتایی جه‌نگه‌که‌دا، پاساوی دایه‌ ده‌ست سه‌دام که‌ سه‌روشته‌ فاشیه‌که‌ی به‌روژی روناک، به‌بێ دوودلی له‌ شاری هه‌له‌بجه‌دا جیبه‌جی بکات. که‌ ئه‌گه‌ر هاتباو ئهم نه‌خشه‌یه‌ له‌ مه‌کته‌بی سیاسی و له‌گه‌ڵ سه‌کرتێرو فه‌رمانده‌ی گشتی (پ. م) دا، با سه‌کرا باو تاوتوی بکرایه، بی‌گومان رێگه‌ نه‌ده‌درا رێگه‌ی وا بگیریته‌ به‌ر. به‌لکو هه‌ول ده‌درا نه‌خشه‌و تاکتیکی عه‌سکه‌ری گونجاوتر له‌و هه‌لومه‌رجه‌دا بگیریته‌ به‌ر. به‌ تایبه‌تی حکومه‌ت پێشتر هه‌ره‌شه‌ی بۆ ناردبوین که‌ هه‌ر په‌لاماریک له‌گه‌ڵ پاسداران بۆ سه‌ر هه‌ر شوینی، به‌ به‌کارهێنانی چه‌کی کیمیاوی جوابی ده‌بیته‌، ته‌نانه‌ت گه‌ر شاری سلێمانیش بیته‌. سه‌ره‌پای هه‌موو ئهم راستیانه‌ش، ئۆبالی تاوانی کیمیا بارانی هه‌له‌بجه‌و سه‌رانسه‌ری کوردستان، له‌ ئه‌ستۆی به‌عسی سه‌دامدایه.

که‌ کاره‌ساته‌که‌ روویداو حوکمی دیکتاتۆری هه‌له‌بجه‌ی دایه‌ به‌ر چه‌کی کیمیاوی، نا‌هه‌زایی له‌ سه‌ر سه‌پاندنی بېراره‌که‌، که‌ به‌بێ ره‌زانه‌ندی مه‌کته‌بی سیاسی ده‌رکرا بوو، له‌ لایه‌ن چه‌ندین هه‌ڤاله‌وه‌ به‌رزبووه‌. به‌لام تازه‌ کار له‌ کار ترازابوو.

#

له‌ میژه‌ و توپخانه‌ سه‌رکه‌وتن هه‌زار باوکی هه‌یه‌ به‌لام شکان هه‌تیوه‌.

تاله‌بانی له‌ میژ بو‌گه‌ یه‌شتبوه‌ ئه‌و باوه‌ره‌ی رژییمی به‌عس له‌ عێراق ئه‌وه‌نده‌ به‌هێز بوه‌ که‌ موعاره‌زه‌ی عێراقی، به‌ کورد و به‌ئو ویشه‌وه‌، له‌ توانایدا نیه‌ بپو‌خینی. باوه‌ری وابو روخانی رژییمی سه‌دام به‌ "عامیلی خاریجی" و به‌

"هیزی دهرمکی" نهگرت. ههر بۆیه بایه ختیکی تایبهتی ئه دا به سوریا و لیبیا به هیوای سازدانی ئینقیلابی عهسکهری. که له وان بێ ئومید بو په نای برده بهر کۆماری ئیسلامی ئێران که ئه و کاته له گه له جیهشی عێراق، له جهنگیکی خویناویه وه گلا بو، به شکو به هاوکاری جهنگی و سیاسی ئێران، عێراق بروخی.

له چوارچیوهی ئهم ستراتیجیه دا هیشتا مفاوهزاتی یهکیتهی به تهوای له گه له عێراق کۆتایی نه ها تبو، له ههولێ دامهزاندنی پیوهندی دا بو له گه له ئێران. دواي چه ندين هاتوچوی نوینه رانی ههردولا و، دواي چه ندين هه لکشان و داکشان له دانوستانه کانی نوینه رانی ههردولا دا زمینه ی پیکهاتن ساز بو. تاله بانی له گه له شانیدیکی یهکیتهی که پیک هات بو له فرهیدون عه بدولقادر، دکتور که مال خوشناو، محمه د توفیق ره حیم، شیردل هه ویزی. . . چوه تاران.

له مانگی ۱۰ ی ۱۹۸۶ دا له تاران، به نوینه رایه تی یهکیتهی له لایه ن تاله بانی و به نوینه رایه تی ئێران له لایه ن محمه د باقیر زولقه در (فرمانده ی نه و سایی قه رارگای ره مه زان) ریکه و تنیکی جهنگی و سیاسی و لوجستی بو هاوکاری و هاوئا ههنگی هیزه کانی ههردولا درژی جهیشی عێراق له هه مو بواره کان دا ئیمزا کرا.

به پێی ئهم ریکه و تنه ئه بو هیزه کانی یهکیتهی له هه مو بواریکی جهنگی دا، هاوکاری و هاوئا ههنگی له گه له هیزه کانی ئێران بکا و، تا روخانی سه دام درێژه به شه ر بدا و بێ ئاگادرای ئێران و ره زامه ندی ئه و هه یچ مفاوهزه و ئاشتی هه له گه له عێراق نه کا.

دواي ئهم ریکه و تنه زنجیره یه ک عه مه لیاتی عهسکهری هاوبه شی پێشمه رگه ی یهکیتهی و لایه نه کانی تر له گه له سپای پاسداران به ئاشکرا له ژێر ناوه کانی "فه تح" و "نه صر" و "قه جر". . . دهستی پێ کردو به دوی ئه ویش دا دهیان عه مه لیاتی تر ئه نجام درا، که یه کیکیان "داستانی رزگاری" بو له ناوچه ی

چوارتا نزيك باره گاكاني سهر كردايه تي يه كيټي، كه له ژيړ سهر په رشتي راسته وخوټي خودي تاله باني دا بو، به هاوكاري و هاوانه نكي راسته وخو له گه له محمه د باقير زولقه در، دواتر سهر وكي ستادي سپاي پاسداران، و عه لي شه مه خاني، دواتر فرماندهي نبروي دهريايي ئينجا وهزيري ديفاع.

هر هاوكاري و هاوانه نكيه له نيوان من يان هر سهر كرده يان فرمانده يا پيشمه رگه يه كي يه كيټي له گه له هيزه كاني ئيران كرابي، به پيئي ئهم ريكه وتنه بو، كه ناغاي تاله باني ئيمزاي كرد بو. پاكانه به بيانوي بيئاگاييه وه له عه مه لياته، له ليپرسراويټي سياسي و قانوني ئهو كه م ناكاته وه، هيشتا سهدان كه س له ناگاداره كاني ئهو په يوه ندي و هاوكاري يانه شايه تي زيندون و، پاكانه ش بو سهدام و رژيمي به عس، به بيانوي ئه وه ي هره شه ي پيشه كي يان لي كردوه، هيچ له ليپرسراويټي سهدام و هاوپيكني كه م ناكاته وه، ئه وه دادگاي تاوانه كان له به غداد خهريكي ليپرسينه وه يه.

پيش هه له بجه له چه ندين مهيداني جهنگيدا له پاريزگاكاني سليمني، كه ركوك، هوليئر، ديهال. . . كاري هاوبه ش له گه له ئيران كرابو، ئازاد كردني هه له بجه كه به ويړان كردني هه له بجه و قهر كردني خه لكه كه ي ته واو بو به شيك بو له نه خشه يه كي جهنگيي فراوان بو ئازاد كردني ناوچه كاني هه له بجه، قه لادزه، رانيه، دوكان و چوارتا. . . كاتييك كه ئازاد كردني هه له بجه له نه نجامي كي ميابارن دا بو به كار ه سات، واز له جيبه جيكر دني ته واوي نه خشه كه هينرا.

پيش هه له بجه حكومه تي به عس كه م جيگه ي ژيړ ده سه لاتي پيشمه رگه هه بو كي مياباراني نه كرده ي، چه ندين ناوچه ي له خوشناو ه تي، بيتوين، پشدر، بهري مهرگه، دولي جافه تي، بهري قهره داغ، بادينان، دهشتي كويه، دهشتي كه ركوك. . . كي مياباران كرده بو. حكومه تي به عس ته نيا به ته سليمبون و كوټاييه ئنان به شوږش ده ستي له كي مياباران هه لئه گرت، به تايبه تي له سايه ي بيده نكي نه مهريكاو زله يزه كاني دنيا دا.

له هه‌ره‌شه‌یه‌ی تاله‌بانی باسی له‌کات له‌گه‌ر به‌و گه‌یشته‌یت، به‌ من
له‌گه‌یشته‌وه، چونکه‌ له‌ زه‌مانه‌ به‌ عس هه‌یج رێگه‌ په‌یوه‌ندیکی له‌گه‌ل من نه‌بو
تا له‌ هه‌واله‌م پێ بگه‌یه‌نی، نا‌غای تاله‌بانیش شتی وای به‌ ئێمه‌ نه‌وتبو.
لۆبالی گوێنه‌دان به‌م هه‌ره‌شه‌یه‌، له‌گه‌ر راست بێ، له‌ نه‌ستۆی له‌ودایه‌.

پێویست ناکات له‌ سه‌ر کاره‌ساتی هه‌له‌بجه‌ درێژه‌ی پێ بده‌م، چونکه‌
خوالیخۆشبو شه‌وه‌که‌تی حاجی موشر کتێبیکی له‌ ژێر سه‌رناوی "کاره‌ساتی
کیمیابارانی هه‌له‌بجه‌ - به‌هاری ١٩٨٨" له‌ سه‌ر نویسه‌وه‌ و سالی ١٩٩٨ له‌ سه‌ر
له‌رکی تاله‌بانی له‌ سلێمانی چاپی کردوه‌.

هه‌رکس له‌و کتێبه‌ بخوێنێته‌وه‌ نه‌زانی که‌:

فرمانده‌ی عه‌سکه‌ری عه‌مه‌لیاته‌که‌ شه‌وه‌که‌تی حاجی مشیر بوه‌ و،

لێپرسراوی سیاسی عه‌مه‌لیاته‌که‌ دکتۆر فوئاد مه‌عسوم و فره‌یدون عه‌بدولقادر
بون و،

لێپرسراوی لۆجستی عه‌مه‌لیاته‌که‌ صالح محمه‌د نه‌مین بوه‌.

یه‌کێ له‌و به‌لگانه‌ی له‌م کتێبه‌دا با‌دۆ کراوه‌ته‌وه‌ وێنه‌ی نامه‌یه‌کی فوئاد
مه‌عسومه‌ بۆ شه‌وه‌که‌ت که‌ تیا نویسه‌وه‌: "هومێدی سه‌رکه‌وتنت بۆ ده‌که‌م له‌ کاره‌
پێرژه‌که‌" دا که‌ نا‌راستی هه‌مو قسه‌کانی تاله‌بانی نه‌سه‌لمینی.

له‌و زه‌مانه‌ مه‌که‌ته‌بی سیاسی پێکهاتبو له‌ ٥ نه‌ندام: سه‌کرته‌یری گشتی، دو
نۆینه‌ری شوپشگیران - که‌ فوئاد مه‌عسوم و نازم عومه‌ر بون و، دو نۆینه‌ری
کۆمه‌له‌ - که‌ یه‌کیکیان من و له‌وێریان فره‌یدون بو.

عه‌مه‌لیاتی وا گه‌وره‌ که‌ سه‌دان فرمانده‌ و به‌رپرس و چه‌ندین لایه‌نی سیاسی
کوردستانی و عێراقی (پارتی، سوشیالیست، بزوتنه‌وه‌ی ئیسلامی، فه‌یله‌قی
به‌در) ی تێدا به‌شدار بی‌ت، باره‌گای چه‌ندین لایه‌نی سیاسی ئێرانی (له‌وانه‌
دیموکرات و کۆمه‌له‌) بگه‌وێته‌ به‌ر مه‌ترسی، نه‌له‌کرا بێ ناگاداری و ره‌زامه‌ندی
سه‌رکردایه‌تی یه‌کیته‌ی به‌ تایبه‌تی شه‌خسی تاله‌بانی له‌نجام به‌دریته‌. خۆ

بیئاگاکردنی ئاغای تالەبانی لەو مەسەلەیه چەواشەکاریه کی ئاشکرایه
لەبەردەم تەوژمی روداوەکاندا خوێ ناگریت.

لەو سەرەدەمەدا کە ئێمە بە دلی شکاو و دەرونی بریندارەو بە باسی ئەوێمان
ئەکرد چۆن هەولێ "ئازادکردنی هەڵبەجە" بو بە "کارەساتێکی ئینسانی"،
ئاغای تالەبانی بێ هیچ سەلمینەوێهێک ئەیوت: "کیمیایارانی هەڵبەجە
مەسەلە ی کوردی بردە ناو مەیدانی ناوێهێهێه... ئاخ بۆ دووسی
هەڵبەجە ی تر".

#

بوشی باوک: رزگاری بۆ کوهیت و فیدرالی بۆ کوردستان!
تالەبانی لە راپۆرتەکە ی دا ئەلی:

"ئەمریکیهکان بە سکریتی گشتی ی. ن. ک یان راگەیاندا، کە ئەگەر بیّت و
هاوکاری هیژی هاوێهیمانان بۆ رزگارکردنی کویت بکەن، ئەوا هەم
یارمەتییهکی باشی چەک و ماددی دەدەن بە کوردو هەم پاشان فیدرالییهتی
عێراقدا بۆ دەسەلمێنن و دەسەپێنن. سکریتی گشتیش، داوای لە نەوشیروان
کرد، کە لەگەڵ هەقەلانی سەرکردایەتی و پارتیش دراسە ی بکەن و وەلامی
بدەنەو. ئەویش وا وەلامی سکریتی گشتی دایەو: کە ئەو پەسەند نییه،
چونکە سەدام هەر بە خوشی لە کویت دەکشیتەو و شەپەکەش تووشی ئێمە
دەبیّت. بەم هەلوێستە هەڵیه هەلیکی میژوویی لە کیس کورد دا، ئەگینا دوا ی
رزگاری کویت، بە تایبەتی کە زۆریه ی زۆری کوردستانمان رزگارکردبوو،
فیدرالمان بۆ دەچەسپا."

#

تالەبانی لەپیش دەست پیکردنی عەمەلیاتی ئەنقەلەو بە ۳ مانگ سەفەری
دەرەوێ کردبو، لە کاتی راوەستانی شەپی عێراق و ئێراندا ئەو چەند مانگ بو
خوێ لەدەرەوێ ئەگنخاند، هەمیشە بیانوی ناراستی دانه تاشی بۆ مانەوێ
هەرچی درێژتری لەدەرەوێ کوردستان.

تالەبانی لە کاتی ھێرشى جەيشى عىراق دا بۆ سەر کوهيت لە دەرەوى کوردستان بو. لەدواى داگیرکردنى کوهيت سەفەرى ئەمەریکای کرد. بە بروسکە رەئى منیشى پرسى، کە لەوى داواى چى بکا. من سەفەرەکەيم پى باش بو. پيشنيارم بۆ کرد ھەرچىەکی پى ئەکریت بۆ دژايەتى رژىمى بەعس و بۆ روخاندنى بىکات، بەلام لە بەر ئەوى زۆرى ميللەتەکەمان لە ئۆردوگاگان دا وەکو دیلى جەنگ کۆکراونەتەو و چەندین ھاوپيمان لە زیندانەکانى بەعس دان، خۆى لە "تەسرىحاتى رۆژنامەوانى ئىستىفزانى" پيارىزى. ھەرچيش بە ئیمە ئەکریت بیکەين. لەو کاتەدا ئیمە، لە قاسمەپرەش، بەوپەرى جدیەتەو، خەریکی خۆ ئامادەکردن بوین بۆ راپەرین. وردەکارى نەخشەى کارەکانى خۆمان بۆ سازدانى پيشمەرگە و راپەراندنى خەلک لە شارەکان، بە نوسین و بەدریژى، بە دەستى، بە دانای ئەحمەد مەجیدا، کە ئەوسا نوینەرى یەکیىتى بو لە کرماشان، بۆ ئاردبو بۆ دیمەشق، ئەویش سوریه‌کانى لى ئاگادار کرد بو.

ئیدارەى سەرۆکى ئەمەریکی بوشى باوک، لەو ھەلومەرجەدا، ئامادە نەبو نە تالەبانی و نە ھیچ کەسیکی ترى موعارەزەى عىراقى ببینی، چونکە ئامانجى ئەمەریکا لەو شەپەدا تەنیا دەرکردنى جەيشى عىراقى بو لە کوهيت و رزگارکردنى کوهيت بو لە داگیرکردنى عىراق. روخانى رژىمى بەعسو لاڤردنى سەدام لەبەرنامەى ئەمەریکادا نەبو، چونکە ئەمە ھاوسەنگى ھیزەکانى نیوان ئێران- عىراق و ئێران- خلیجى تیک ئەدا.

وتارەکانى بوشى باوک و وتەبیژەکانى کۆشكى سپى و پینتاگۆن و وەزارەتى دەرەوى ئەمەریکا لە رۆژانى کۆپرەودا، کە رای گشتى جیهانى وروژا بو داواى دەستیووردانى جیهانىیان ئەکرد، ئەم راستیە دەرئەخەن. ئەوان بە ئاشکرا ئامانجى خۆیان رونکردەو. ھەركەس بیهوى لەراستى ئەمە بکولیتەو ئەتوانى بگەریتەو بۆ ئارشیفى قسەکانى ئەوکاتەى سەرۆک بوش کە وتى: "من ئامادە نیم یەك سەربازى ئەمەریکی بنیرم بۆ ئاوەلکاوێ عىراق".

تالەبانی لەسەفەرەكەى ئەمەرىكا دا ئەگەرچى ھەولى زۆرى دابو كار بە دەستانى ئەمەرىكى بېینی، تەنانت بۆ خۆنزیكردنەو لە كار بە دەستانى ئەمەرىكى، بەرتیلیكى سیاسى خۆپایى دابونى. تەسرىحىكى ئاگرینی دا كە لە "واشنتۆن پۆست" دا بلاوكرابو ھەوتبوى: "ئەگەر سەرۆك بوش رازى بى ۱۰ ھەزار كەس لە پیاو ھەكەم ئەنیرم بۆ كۆھیت شان بە شانى سپای ئەمەرىكى شەپى جەیشى عىراق كەن. . ."

تالەبانی بە ھۆى چەند رۆژنامەنوسىكى ناسراو ھەو ھەك جونا سان راندا ل كار مەندىكى بچوكى ھەزارەتى دەرەو ھەل چاىخانەىك دا بېنى بو، ئەویش بە ئاشكرا و، بى ھىچ پىچوپەناىەك، پىى وتبو: "ئەمەرىكا لەو كاتە دا ئامادە نىە لەگەل موعارزەى عىراق پەيو ھەندى دروست بك."

مەسەلەى ئەم بەلینەى كە بەو دراو ھەكايەتىكە خۆى دروستى كردو، بەمە گەرەكیىتى سۆزى ھاو لاىانى كوردستان بۆ سودى خۆى و سەلماندى گرنگى سەفەرە بپو ھەكەنى بە كار بەیى، وا لە خەك بەگەىەنىت كە دەولەتى ئەمەرىكاش - ھەك ئیدارەى سیاسى سەردەمى سەرۆكایەتىكى خۆى . بى سەرۆبەرەو ئەویش بى رەزامەندى دەزگا پپو ھەندیدارەكەنى كۆنگرېس و سىنات و ئەنجومەنى ئاسایشى نەتەو ھى و ھەزارەتەكەنى بەرگرى و دەرەو، ئەتوانى بەلینى درۆ بەم و ئەو بدات.

نە ئەو سەردەمە، سەرۆك بوشى باوك و، نە دواى ئەویش سەرۆك كلینتۆن و، نە دواى ئەوانیش سەرۆك بوشى كۆپ و، نە ئیستاش سەرۆك ئوباما، ھىچكامیان بەلینى لەو بابەتەیان بە تالەبانی و بە ھىچ كوردىكى تر نەداو.

سەرۆك بوشى باوك و كار بە دەستە بالاكانى سەردەمى ئەو ھەمویان زیندون. ئەگەر بىشمرن ئارشىفى بەلگەكانیان لە دەزگا پەيو ھەندیدارەكان دا ئەمىنى. لىكۆلەرەو ھەكەى سیاسى تەنانت رۆژنامەوانىكى وریا ئەتوانى بچیتە بنجوبناوانى ئەم قسەىەى تالەبانی و دەرئەكەوى كە شوبھاندنى ئیدارەى ئەمەرىكى لە بەخشىنى بەلین و پارەو چەك و پىشتیوانى، كە لە ئەمەرىكا، بە

پروڤسهيەکی قانونی دريژدا تي ئەپهپري و، شوبهاندني به ئيدارهي کوردی که به ئارهزوی خوی ئەتواني ئەو شتانه بي پروڤسهي قانونی و په‌رله‌مانی تيبه‌پريني، درۆيه‌کی چەند زله بو چەواشه‌کردني رای گشتی کوردی.

خو ئەگەر به‌راستی به‌ليني وه‌های پي درا بو ئەبو ئاگاداری سهرکردايه‌تی "به‌ره‌ی کوردستان" ی بکردايه و، به پيشنياريکی فهرمی ره‌وانه‌ی سهرکرداياتی به‌ره‌ی کوردستانی بکرايه، بو ئەوه‌ی تاوتويی بکات و برياری لی بدات. چونکه سهرکردايه‌تی به‌ره‌ پيکهاتبون له سهر ئەوه‌ی هيچ لايه‌ك به ته‌نيا برياری کاری چاره‌نوسسان نه‌دا، به تاييه‌تی له‌و سهرده‌مه‌دا مه‌سعود بارزانی به‌رپرسی يه‌که‌می کاروباری به‌ره‌ بو له کوردستان و تاله‌بانی به‌رپرسی کاروباری هه‌نده‌ران بو. من به‌شبه‌حالی خۆم له‌م راپورته‌دا ئەو حيكايه‌ته‌م خويندۆته‌وه. بو خوشبه‌ختی سهرانی به‌ره‌ی کوردستانی هه‌مويان زيندون ئەتوانن راستی و ناراستی ئەم حيكايه‌ته‌م ساخ بکه‌نه‌وه.

#

پاشاهاته‌کانی ئەنفال: گلان و مه‌لسانه‌وه
تاله‌بانی له راپورته‌که‌ی دا ئەلی:

"ناکۆکيه‌کی تری سهره‌کی له‌نيوانماندا، له‌سهر به‌ره‌ی راوه‌ستانی شه‌پری ئيران- عيراق بوو، له‌وساته‌دا سكرتيري کۆمه‌له باوه‌پری به‌شوړش نه‌مابوو، له‌دواي شه‌پری سهرکردايه‌تی وهری به‌ردابوو، به‌په‌له‌پروژه ناوچه‌که‌ی به‌جيپه‌شت به‌سهر هه‌قالانی سهرکردايه‌تيدا بي ئەوه‌ی پرس و راويژيان پي بکات. به‌تاييه‌تی له‌دواي ئەنفاله‌کان. که سه‌دان خيزان و هه‌زاران که‌س له‌گه‌ل يه‌کيتی له‌پاشه‌کشه‌دا که‌وتبوون و پيوستيان به‌هاوکاري و رينوینی هه‌بوو، به‌لام سكرتيري کۆمه‌له به‌ئاره‌زووی خوی برياری ده‌داو سهره‌نجام سهر به‌خۆ که‌وته بلاوه‌پيکردنی شوړشو ده‌ستی کرد به‌ناردنه‌ ده‌ره‌وه‌ی کادي ره‌کانی نزیک له‌خوی و هاندانی پيشمه‌رگه‌ش بو چونه مالی خويان يان بو ئيران.

به كه لكوهرگرتن له دهسه لاتى جیگى سكرتیرى گشتى له غیابى سكرتیرى گشتیدا، خەريك بوو شوپشه كه بلاوه پى بكات. ئەگەر به رهه لستى هه قالان كاك كۆسره تو هه قال جهبار فه رمان و چه ند هه قالێكى شوپشگێریان نه با، به ره سمى بریارى بلاوه پیکردنى شوپشى دهدا. سه ره نجامى ئەم سیاسه ته و ئەم باوه رهى كه وته هه لگرتنى دروشمى گفتوگو له گهل سه دام و پروپاگهنده بو نه مانى توانای درێژه دان به شوپش. بو رازیکردنى سكرتیرى گشتیش، كه له سوریه بوو، هه قال عومەر عەبدوللا یان نارده لای. به لام سكرتیرى گشتى ئەو سیاسه ته ی په سه ند نه كردو به قسه به ناوبانگه كه ی وه لامى دانده وه، كه خه بات درێژه پێده ده ی تا سه دام هه ر ده روخین.

لیره وه ناكۆكى نیوان سكرتیرى گشتى و جیگره كه ی زۆر توندو قول بوو. هه ر به وه خاوكرایه وه كه پاشان (م. س) بریارى دا شوپش به شیوه ی شه رى پارتیزانى درێژه ی هه بیئت و خه بات شان به شانى موعاره زه ی عیراقیش دژى دیکتاتۆریه ت درێژه ی هه بیئت، خو شمان ده ست بکه ین به دروستکردنى ده سته ی چه كدار له شاره كان و ئوردوگاكان بو روژى خو ی. چونكه ئیمه پیمان وابوو، كه سه دام كه تنێك له گهل كویت، هه ر ده كات، ئەمریکا و ئەوروپاش هه ر لیى ده دن. له سه ر ئەوه ش له گهل نه وشيروان ناكۆك بووین، چونكه ئەو پێى وابوو كه له سه دام نادریت، ته نانه ت دوا ی په لاماردانى كویتیش پێى وابو سه دام ده كشیته وه، بۆیه داوا ی گفتوگو ی له گهل سه دام ده كرد. ئەوه بوو، بى پرسى هه قالانیش، به تاییبه تی سكرتیرى گشتى، كه وته نامه ناردن بو سه دام و هه وڵدانى لاواز بو ریکه وتنێكى لاواز به هیوا ی ئەوه ی سیاسه تی خو ی بباته سه ر. كه چى نه ك سه دام ئاماده نه بوو چاره سه رێكى لاوازیش بو كیشه كه بسه لمینى، به لكو شه خسى خو ی ئاماده نه بوو وه لامى یه ك نامه ی جیگى سكرتیرى یه كیته ی بداته وه، ته نیا داوا ی زاره كى ئەوه بوو كه (یاخیبووه كان بگه رینه وه ریزى نیشتمانى) ئەمه ش هه ر یروبو چونه كانى هیلى روخاندنى

سهدامی سهلماندهوه، كه رژيم شوځينی و فاشييه و مافی ديموكراتی ههرگيز نادات. "

#

ههركس باسی ئه نفال و پاشهاته كانی ئه نفالې بكردایه، ئه بو تاله بانې خوې له قهرې ئه و باسه نه دایه. چونكه ئه و ئه یزانی گه وره ترين هیږشی ئه و جهیشه زه به لاحه ی سهدام بو شه پری ئیرانی دروست کردبو، به پړیوهیه بو سهر کوردستان. كه چي بو ئه وه ی خوې له و څاگره سوره دور رابگریټ، سه فهریكي بو ئیران ریکخست و له و یوه فېری بو دهره وه و تا سهرکه وتنی کورد له راپه ریندا و تا ئازادکردنی هه مو کوردستانی عیراق نه گه پرایه وه بو کوردستان. له گه پړانه وه شی دا كه توشی شکان و کوږه و بوین، له باتی به رگریکردن و كه لك و هرگرتن له و هه له ی کوږه و له ئاستی ناوده ولته تی دا بو کوردی ره خساند، به هه له داوان چوه به غدا و به جوړیكي شهرمه ینه ری ئه وتو ئه ملاوئه ولای سهدامی ماچ کرد، بوه هه والی یه كه می دهن گاكانی راگه یاندن له سهرانسهری دنیا دا. تاله بانې و هه ندی له هاویره كانی پییان وا بو: له دواي ئه نفال ئیتر ئیشمان به پیشمرگه نه ماوه، بویه ئه و دیسان سوریا ی کرده وه به باره گای سهره کی خوې و، بو ئه وه ی باری سوک بی و ئیلتزاماتی مادی كه م بی، ئه یویست جگه له ئه ندامانی سهرکردایه تی و ژماره یه کی كه می کادری سیاسی و ئیعلامی و پیشمرگه یی، ئه وه ی تری "ره شایی له شکر" به ههر جوړی بی له کوئی بیته وه.

له سوریا بایه خی زوړی به کاری راگه یاندن و چاوپيکه وتنی روژنامه یی ئه دا، بویه كه به ره ی کوردستانی دامه زرا ئه و خوې ئه وه ی هه لېژارد كه به رپرسی چالاکیه كانی به ره ی کوردستانی بی له هه نده ران. به لام كه سهدام گه و جیتی ه گه وره كه ی کرد و کوهیتی داگیر کرد، ئینجا كه وته وه جوښ و خروښ بو سازدان و کوکړدنه وه ی پیشمرگه.

نه گهرچی هه میشه باوهږم به وه هه بوه که شان به شانی کاری چه کدار و
 ململانی توندوتیز نه شی گفتوگوئی ژیرانه و دانوسه ندنی سیاسی ریگه یه کی
 تربی بو به لادا خستنی کیشه ی سیاسی و دواخستنی ململانی خویناوی،
 به لام به دریژایی ژیانم، نه نه و کاته و نه پیش نه و کاته و نه دوی نه و کاته،
 هه رگیز نامه بۆ سه دام حسین و بۆ هیچ کام له کار به ده ستانی به عس
 نه نویسه. له کاتی کدا رهنگه ناغای تاله بانی دهیان نامه ی به خه تی خوئی و به
 نیمزای خوئی بو سه دام حسین و به رزانی برای و سه معاوی برای و بۆ عیزه ت
 دوری و کار به ده ستانی تری به عس نویسی بی و، دوی روخانی به عس و به
 تالان چونی به لگه گانی عیراق، وینه ی هه ندیکیان که وتوته دهس ده زگا و
 دهوله تی جیاواز و، رۆژی دی روناکی ببینن.

له دوی نه نفال زیاتر له بیست مانگ من له سه ر سنور له قاسمه پره ش، نوکان و
 شینی، بوم. نه متوانی منیش وه کو ناغای تاله بانی بچم له یه کی له پایته خته
 خوشه گانی ولاتانی نه وروپا پالی لی بده مه وه له ویوه قسه ی زلی بی گومرگ
 بکه م و قاره مانیتی به هاوپی کانم بفروشمه وه، به لام من نه وه م نه کرد، له گه ل
 هاوپی کانم و له گه ل هاوسه نگه ره کانم و له گه ل هاوالاتیه لیقه و ماوه کانم دا
 مامه وه. ته نیا شتیش که نه وه ی پی نه کردم خوشه ویستی نه ته وه و
 نیشتمانه که م بو، نه گینا هه مو شاره زایه که نه زانی نه و زه مانه له و زه مینه دا هیچ
 خوشیه کی دنیایی یا هیچ دهسکه وتیکی مادی نه بو که سی به دیاریه وه
 دابنیشی، به لام له وی به هاوکاری و به یارمه تی هاوپی کانم "له غیابی سکرتری
 گشتی" دا، وه ک خوئی نویسیوتی، "پایه گانی ستراتیجی قوناغی نویی کار"
 مان له سه ر ۴ بناغه دانا:

۱. کاری ریخه راوه یی - سیاسی

۲. کاروباری راگه یاندن

۳. کاری پیشمه رگه یی

۴. کاری دیپلوماسی

"له غیابی سكرتیری گشتی دا" له و ماوهیه دا "بهری كوردستانی" مان پێكهێنا و، بۆیه كه مجار له میژوی شوێشه كانی كوردا بناغهی دۆستایه تیه کی به میزمان له گهڵ پارقی دیمۆكراتی كوردستان و لایه نه كوردستانی هكان دامه زراند، كه دواتر له راپهڕین و گوێهر و مفاوه زات و دامه زرانندی یه كه مین ته جروبه ی هوكمهرانی كوردا رهنگی دایه وه.

"له غیابی سكرتیری گشتی دا" لایه نی كه می ژیا نی پێشمه رگه مان، بی له وه ی له و بتوانی هیچ سه رچاوه یه کی دارایی مان بۆ په یدا بگا، دا بین كرد. نه مان هێشت جیاوازی چینه یه تی له ژیا نی كادرو تێكو شه رو پێشمه رگه كانی یه كیتی دا دروست ببی.

"له غیابی سكرتیری گشتی دا" نه مان هێشت ده زگای راگه یانندن له كار بگه ویت، رادیوی دهنگی گه لی كوردستان بوه سه رچاوه ی گه یانندی راستی و هه والۆ سازدان و رێكخستنی كۆمه لانی خه لك و شه راره ی عه ره بی و ریبازی نوێی كوردی مانگانه پلاو نه كرانه وه.

"له غیابی سكرتیری گشتی دا" هیژه چه كداره كانمان رێكخسته وه:

١٢ به تالیوونی نیمچه نیزامی له سه ر سنوره كان

٥٢٠ پارتیزان له سه رانه سه ری كوردستان

١٢٠ كادری سه رك له ناو شا رو ئۆردو گاكان دا

٧٠٠٠ كه سه له ریزی شانه چه كداره كانی شالۆ و بروسك دا

چه ند هه زار كه سه هیژی پشتگیری له ناو ئاواره كانی ئیران دا

له هه ر چوار مه یدانه كه دا به سه ركه وتویی ئه ركه كانی "ستراتیجی قو ناغی نوێی

كار" مان به جی هینا، له رۆژانی جهنگی دوه می كه نداودا، "شكستی نه نفال" مان گوپی به "سه ركه وتنی راپهڕین".

نیمه "له غیابی سكرتیری گشتی دا" نه مانه مان كردوه، له و چی كردوه؟

#

كورد - عه ره ب: براهیه تیه کی لاسهنگ یا په یوه ندیه کی هاوتا؟

تالەبانی بۆ هاندانی هیژە عەرەبیەکان لە بزوتنەوهی گوپان و خودی خووم وای پیشان ئەدات من دژی عەرەبم و گالتم بە بریایەتی کورد و عەرەب دیت. ماوێهه کیشە سیاسەتییکی دوافاقی دزیویان دژی بزوتنەوهی گوپان گرتۆتە بەر. لای هیژە عەرەبیە عێراقیەکان وەك بزوتنەوهیەکی توندپەرەوی کوردی وینامان ئەکەن کە برۆای بە پیکهوه ژیان نیه و کار بۆ سەر به خویی ئەکات، و لای خەلکی کوردیش وەك هیژیک کە دژی کوردستان و ئازادی کوردستانه و کار بۆ پارچه پارچه بونی ئەکەن. هەندیكجار وەك ناحەزی ئەمەریکا و هەندیكجار وەك ناحەزی ئێران. هەندیكجار وەك ناحەزی پارتی و لایەنگری شەپری ناوخۆ، و لای هەندیكیش وەك بزوتنەوهیەکی فاشی دژ بە هەموو شتیکی غەیرە کوردی. لە کوێ چیان پێ کرا بێت دژی ئیمە کردویانە و لەکویش هەستیان کردبێت تۆمەتیک هەیه و لە لایەنیک ئەکات دژمان بۆستیتەوه و تووانە. ئەم قسانەش کە ئیستا لە پلینۆمدا دژی خووم و بزوتنەوهی گوپان ئەیکات، هەر لە پینا و ئەم ئامانجە دایە.

سەبارەت بە مەسەلەی بریایەتی کورد و عەرەبیش ئەبێ بڵین هیچ کەس بەقەد ئیمە برۆای بە هاوکاری و دۆستایەتی و پیکهوه کارکردنی ئەتەوه و ئەتنیه جیاوازهکان نیه. بگره یه کێک لە رهخنه سەرەکیەکانی بزوتنەوهی گوپان و خودی خووم لە سیاسەتی حیزبە کوردیەکان ئەوه بوو کە نەیتوانیوه بەشیویەکی دیموکراتیانە و دور لە دەمارگیری حیزبایەتی و خیالیەتی مامەلە لەگەڵ فرە ئەتەوهیی کوردستان و عێراقدا بکات.

بەلام هاوکاری و دۆستایەتی و مامەلە یە کسان شتیکه و خو بەبچوک زانی شتیکی تر. ئەوهی ئیمە ئەوسا و ئیستاش دژایه تیمان کردوه هەستی خو بە بچوکزانی و خو بچوککردنەوهیە لەبەر امبەر ئەوانی تردا. زۆریک لە سیاسیهکانی کورد لەبەر ئەوهی کورد خاوهن دەولەتی خوێ نەبوو و تەنها بزوتنەوهیەکی چەکداری هەبوو کە لە روی هیژو ژماره و قەبارەوه لە ناحەز و نەیارەکانی لاوازتر بوو، بە گریی هەستی خو بەبچوکزانی و خو سوککردنەوه

مامه‌له‌یان له‌گه‌ل سهرکرده سیاسیه‌کانی ئه‌و گه‌لانه‌دا کردوه که به‌هێز و قه‌باره‌گه‌وره‌تر بون. ئه‌مه‌ تا ئیستاش به‌رده‌وامه‌ هه‌رکەس چاودی‌ری هه‌لسوکه‌وتی سه‌رانی کورد بکا له‌گه‌ل کار به‌ده‌ستانی عه‌ره‌ب چ له‌ عێراق و چ له‌ جیهانی عه‌ره‌ب‌دا، له‌گه‌ل کار به‌ده‌ستانی ئێرانی و تورکی‌دا، له‌گه‌ل کار به‌ده‌ستانی ئه‌مه‌ریکی و ئینگلیزی‌دا به‌ ئاشکرا ئه‌م دیارده‌یه‌ ئه‌بهریت و ئه‌م فهره‌نگه‌ ئه‌خوینیته‌وه‌.

له‌ قوناغیک سیاسی کوردستانیشدا بۆ ئه‌وه‌ی ره‌وایه‌تی به‌م هه‌ستی خۆ به‌ بچوکزانیه‌ بدریت، دروشمی درۆزانه‌ی براهه‌تیان هێناوه‌ته‌ پیشی. براهه‌تیه‌ک که براهه‌تی نه‌بوه‌، به‌ لکو کۆیله‌یه‌تی و خۆ به‌ بچوکزانی و به‌ سوک ته‌ماشاکردن بوه‌. سیاسیه‌کانی کورد له‌ جیات ئه‌وه‌ی وه‌ک نوینه‌ری میله‌تیک و به‌ هێز و وه‌ وه‌رگرتن له‌و نوینه‌راهه‌تیه‌وه‌، به‌ هه‌ستیک هه‌وشان و چونیه‌که‌وه‌ بچنه‌ و تووژ له‌گه‌ل سهرکرده‌ سیاسیه‌کانی گه‌لانی تردا، به‌ هه‌ستی خۆ به‌ بچوکزانیه‌وه‌ مامه‌له‌یان کردوه‌ و زۆرجار به‌مه‌ش گه‌له‌که‌ی خۆیان شه‌رمه‌زار کردوه‌.

سه‌رۆک و سهرکرده‌کانی گه‌لانی دنیا، هێز و توانای خۆیان له‌ گه‌له‌کانیانه‌وه‌ وه‌رئه‌گرن، نه‌ک له‌هێزی سه‌ربازی و قه‌باره‌ی سیاسی بچوکی ده‌سه‌لاتیانه‌وه‌ وه‌ک هه‌ندی‌ک له‌ سهرکرده‌کانی کورد ئه‌یکه‌ن.

گه‌لان هه‌چیان خۆیان له‌وانی تر به‌ که‌متر و بچوکت نازانن. هه‌چ گه‌لی‌ک ئه‌گه‌ر به‌ ژماره‌ش که‌م بێت خۆی له‌ گه‌لی‌کی تر ئه‌گه‌ر ته‌نانه‌ت به‌ ژماره‌ زۆریش بێ به‌ بچوکت نازانی.

به‌لام زۆری‌ک له‌ سیاسیه‌کانی کورد که‌ قه‌ت قه‌باره‌ی سه‌ربازی هێزه‌کانیان له‌ئاست قه‌باره‌ی سه‌ربازی دراوسێ‌کانیاندا نه‌بوه‌، به‌ رۆحیک خۆ به‌ بچوک زانی و برا بچوکیه‌وه‌ ته‌ماشای گه‌له‌کانی تریان کردوه‌.

به‌روای پته‌وی ئیمه‌ش ئه‌وسا ئیستاش ئه‌وه‌یه‌ کورد براه‌چوکی هه‌چ گه‌لی‌ک نیه‌و هه‌چ شتیک له‌ هه‌چ نه‌ته‌وه‌یه‌کی تر که‌متر نیه‌. هه‌ر جوړه‌ براهه‌تی و هاوکاریه‌کیش باسی برا گه‌وره‌یی و بچوکی تیا کرا، براهه‌تی نیه‌و کۆیله‌یه‌تی و

سوکایه تی پیکردنه. له نیوان گهلانی دنیا دا گه وه و بچوکی نیه، به لکو یه کسانێ و هاوشانی و ریزگرتنی بهرامبه و به رزوهندی هاوبهش هیه. مرۆ ئازهل نیه و به لۆژیکێ دارستان ناژی که تیای دا نه وهی گه وه و به هیژ بیّت، مافی زیاتر و گه وه تری هه بیّت. گهلان هه مو نه بیّت له پیگه یه کی یه کسان و چونیه ک و ریزی هاوبه شه وه، مامه له له گهل یه ک بکه ن، نه ک به پیی گه وه ی و بچوکی.

نه وهی ئیمه نه وسا و ئیستاش دژایه تی نه کهین نه وه یه سیاسی و سه رکرده کانی کورد به گریی خو به بچوو کزانی وه مامه له نه که ن و ریز و حورمه ت و کهرامه تی نه وه نه ته وه یه بگرن که نوینه رایه تی نه که ن. نه ته وه که یان له بهر خو خو شه ویستکردن لای بیگانه بچوک نه که نه وه و به برا بچوکی له قه له م نه دن. . خه لکی ئیمه به وه په ره وه رده نه که ن برا بچوکی هه یچ گه لیکی تر بیّت و هه یچ که س له خو ی به گه وه تر نه زانیّت. نه وسا و ئیستاش بهرومان وابوه نه بیّت گه له که ی خو مان فیری هاوکاری و پیکه وه ژیا نی ناشتیانه و یه کسانێ بکهین، نه ک کۆیله یه تی و خو به بچوک زانی.

بیگومان برا گه وه یه تی و برا بچوکی وه کو به شیخ له نه ریتی کۆمه لایه تی ناو خیزان و بنه ماله و تیره و هۆز و خیل شتیکی ئاساییه و نه بی په ره وه ی بکریّت، به لام برا گه وه و برا بچوک له په یوه ندی سیاسی ناو ده وله تان و ناو گهلان و ناو نه ته وه کانی جیهاندا نیه، به لکو په یوه ندی یه کسان له سه ر بنچینه ی قازانجی هاوبهش و ریزگرتنی یه کتری هیه.

جگه له وه فره هنگه چه وته ی ماوه یه کی دریزه هه ندیک له سه رانی کورد و سیاسیه کانی، لاوه کانی کوردیان پی رائه هینا: که "کورد له عیراق دا برا بچوکی عه ره به" و "عه ره ب له عیراق دا برا گه وه ی کورده".

له سالی ۱۹۷۵ وه خو م و زۆریک له هاو ریکانم ویستومانه ئه م فره هنگه له بناغه وه هه لته کیئین و بیگۆرین به وه ی تاکی کورد به تایبه تی نه دامانی کۆمه له و یه کیی پی په ره وه رده بکهین به وه ی کوردیش وه کو هه مو نه ته وه کانی جیهان مافی

چاره‌نوسی هیه، مانی ده‌وله‌تی هیه، برا بچوکی هیج نه‌ته‌وه‌یه‌کی تر نیه، په‌یوه‌ندی کورد له‌گه‌ل گه‌لانی دراوسی دا له‌سه‌ر بنچینه‌ی هاوتایی و یه‌کسانی و قازانجی هاوبه‌ش دابه‌زینینو، گرځی خو‌به‌که‌مزانی و خو‌به بچوکزانی بگوږی به‌خو نازین و کورد له ناستی هیج بیگانه‌یه‌ک دا خو‌ی به که‌تر و بچوکر نه‌زانیت.

له‌گه‌ر که‌سانیک هه‌بن نه‌مه به‌نوقسانی بۆ من له قه‌لم بده‌ن، من به‌شانازی له‌زام بۆ خو‌م.

#

کۆ فیدرالیزمی پارێزگاکانی داهین؟

تاله‌بانی له‌قه‌سه‌کانیدا بزوتنه‌وه‌ی گوڤانو هه‌لسوڤاوه‌کانی به‌ دژی فیدرالیزم و هه‌ریمی کوردستان تاوانبار نه‌کات و ئیمه به‌ لایه‌نگری فیدرالی پارێزگاکان ناو له‌هینئ، گۆیا ئیمه دژی ها‌ته‌وه‌ی که‌رکوین بۆ سه‌ر هه‌ریمی کوردستان. پئ نه‌چیت تاله‌بانی وه‌ک چۆن زاکیره‌ی خو‌ی لاواز بوه له‌ گیرانه‌وه‌ی روداوه‌کان دا، وابه‌زانیته‌ هه‌مو خه‌لکی کوردستانیش زاکیره‌یان لاوازه و له‌وه‌یان له‌ بیر چۆته‌وه. خه‌لکی کوردستان هه‌مو له‌ بیرپانه:

یه‌که‌م، له‌وه‌ی یه‌که‌م که‌س که‌ به‌ شیوه‌یه‌کی فه‌رمی پرسى فیدرالی پارێزگاکانی سه‌لماند و به‌م سه‌لماندنه‌ش هه‌مو کوردی له‌به‌رده‌م هیژه عیراقیه‌کانو نه‌مه‌ریکا‌دا لی‌حراج کرد خودی تاله‌بانی بو.

له‌و ریکه‌وته‌دا که‌ تاله‌بانی به‌ناوی سه‌رۆکی مه‌جلیسی حوکم و بریمه‌ر به‌ناوی حاکی مه‌ده‌نی عیراقه‌وه ئیمزایان کردوه‌ خالیکی سه‌ره‌کی ریکه‌وته‌که‌یان نه‌وه بو که‌ عیراق ببیته ١٨ پارێزگای فیدرالی، نه‌مه‌شی بۆ هه‌مو عیراق قه‌بول کردبو، له‌وانه هه‌ریمی کوردستان. دواى له‌وه‌ی سیاسیه‌کانی هه‌ره‌ب و له کوردستانیش هه‌ندی‌ک لایه‌ن لی‌یان کرد به‌هه‌را، ئی‌نجا لی‌ی بیده‌نگ بو.

دوهم، نهوهی کێشه‌ی بۆ ماده‌ی ١٤٠ دروستکرد و بو به هۆی هیئانه ئارای پرۆژه‌یه‌کی قانونی جیاوازی له ماده‌ی ١٤٠ له کاتی دانانی قانونی هه‌لبژاردنی پارێزگاكان دا، خودی تاله‌بانی بو.

تاله‌بانی له سهردانه‌که‌ی دا بۆ که‌رکوک و له کۆبونه‌وه‌ی دا له‌گه‌ڵ نه‌جومه‌نی پارێزگای که‌رکوک داوای لێ کردن "ده‌سه‌لات و به‌پۆیه‌رایه‌تی که‌رکوک به رێژه‌ی ٢٢٪ له نیوان تورکمان و عه‌رب و کوردا دا به‌ش بکری‌ت و که‌رکوک بپیته هه‌ریمیکی فیدرالی جیاوازی له هه‌ریمی کوردستان. " ئهم قسه‌یه‌ی له کۆبونه‌وه‌کانی له‌گه‌ڵ تورکمان و عه‌رب دوپات کردۆته‌وه.

ئهم که‌تنه‌ بوه هۆی هاندانی عه‌رب و تورکمان بۆ نه‌وه‌ی ئهو پرۆژه‌یه‌ به‌هه‌ په‌رله‌مانی عێراق و بیکه‌ن به یاساو له ده‌نگدانی رۆژی ٢٢ ته‌موزدا بیسه‌پین و کێشه‌یه‌کی سیاسی و یاسایی دژواری ئه‌وتۆی خولقاند که به بایکۆتی ئه‌ندامانی کوردی په‌رله‌مانی عێراق وله ئه‌نجامی ئهم بایکۆته‌دا و له ژێر فشاری رای گشتی دا ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی ناچار به قیتۆ کرا، به‌لام وه‌کو کێشه‌یه‌کی هه‌لواسراو مایه‌وه دوا خرا بۆ کاتیکی دیارینه‌کراو.

سییه‌م، له کاتی خۆی دا که ئیمه به‌م که‌تنه‌مان زانی بۆ هه‌ره‌شه و ناچارکردنی به پاشگه‌زبونه‌وه له‌و بیر، به تاله‌بانیان وت: "ئه‌گه‌ر ئهو باوه‌ری وایه عه‌رب و تورکمان و کورد له پارێزگای که‌رکوک بن به هه‌ریمیکی جیاوازی، ئه‌وا باشت‌ر وایه سلیمانی و هه‌ولێر و ده‌وکیش هه‌ریه‌که‌یان ببێ به هه‌ریمیکی فیدرالی، ئه‌وسا هه‌ر ٤ هه‌ریمی فیدرالی پیکه‌وه ئه‌توانن ده‌زگایه‌کی هاوبه‌شی کوردستانی پیک به‌یئن. ئه‌وسا که‌رکوکیش نابێته حاڵه‌تیکی جیاوازی له پارێزگاكانی تری کوردستان."

له گۆڕانیکی وه‌ها دا تاله‌بانی خۆی هه‌یج ده‌سه‌لاتیکی نه‌ئهما، نه له کوردستان و نه له پارێزگای سلیمانی، بۆیه له به‌رده‌م ده‌زگاكانی راگه‌یانندی کوردی دا په‌شیمان بووه، وتی: "من سویندم خواردوه پارێزگاری ده‌ستور بکه‌م، ماده‌ی ١٤٠ یش ماده‌یه‌کی ده‌ستوریه‌."

تالەبانی هەتا ئێستاش لە سەر کەرکوک بە دو جۆر دەدوێ:

لەکۆبۆنەو تاییبەتیەکانی دا لەگەڵ تورکمانی کەرکوک لەگەڵ کار بە دەستانی حکومەتی تورک پشتگیری لەو ئەکات کەرکوک بپێتە هەریەکێکی فیدرالی. لە کۆبۆنە گشتیەکانی کوردستانیش دا باری مادی ١٤٠ و گەڕاڵەوێ کەرکوک ئەکا بۆ سەر هەریەکێ کوردستان.

لە ناو تورکمان و کورد و هەرێم دا هەن کە فیدرالیەتی کەرکوک بە چارەسەریکی گونجاو لەزانن بۆ کێشە هەلواسراوەکانی کەرکوک، خۆ ئەگەر تالەبانی لەم بڕوایەدا یە پێویست بەو ئەکات نیازی راستەقینەیی خۆی بشاریتەو بە دو جۆرە جیاوازی بدوێت.

ئێمە بێرەو بۆچونی خۆمان لەسەر چارەسەرکردنی کێشە کەرکوک و ناوچە دا بڕاوەکان بە گشتی و لە سەر جۆری چارەسەرکردنی لە چوارچێوەی هەریەکێ کوردستان دا، بە ناشکرا لە دەیان وتار و گفتوگۆی رۆژنامەوانی و رادیۆیی و تەلەفزیۆنی دا بلاو کردۆتەو. لەم بارەپەرە هەر قسەپەک بکەن ئەچێتە خالەیی موزایە دەیی سیاسی بۆ بایەخەرە، رەنگە هەبێن لە دۆپاندنی هەندێ ناوچەیی کوردستان دا قازانجی سیاسی بکەن، بەلام ئێمە هیچ دەسکەوتێکی سیاسی یا مادی لە دۆپاندنی مەتریکی سەرزمینی کوردستان دا بە دەس ناهێلین.

چوارەم، ئێمە پێمان وایە سیستەمی بەرپۆوەبردنی هەریەک لە گەڵ پێویستییەکانی پێشکەوتنی گەلی کوردستاندا ناسازە:

حیزب و حکومەت تێکەڵاوە.

حیزب دەس وەر ئەداتە دەسەلاتەکانی تەلفیزی، تەشریعی، قەزایی.

حیزب دەس وەر ئەداتە زانکۆ، پەیمانگا، رێکخراوەکانی کۆمەڵگای شارستانی.

حیزب دەس وەر ئەداتە بازار و بازرگانی.

ناسایش و پۆلیس و پێشمەرگە بێلایەن نین.

بودجە رۆن نیە و، بە جۆریکی ناەادلانە سەرف ئەکری.

گه ندهلی به هه مو شیوه کانی کارگیرێ، دارایی، سیاسی، له داووده زگاگان دا رهنگی داوه ته وه.

ئه مانه بیروبوچونه کانی ئیمن، نه مان شار دۆته وه. به ئاشکرا له وتار و په یام و گفتوگۆی رۆژنامه وانی دا دوباره مان کردۆته وه و، ئالته رنه تیقمان پییشنیار کردوه.

پینجه م، له شیوه ی به رپوه بردنی هاوچه رخ دا له دنیای ئهم سهرده مه دا نه ناوه ندییتی کارگیرێ بوته بنه مایه کی باوی کاری حکومه ت و فه رمانگه کانی، که چی ئه وه به دژایه تی فیدرالیزم دانه ی، له کاتی که دا ئه مه به شی که له چاکسازی کارگیرێ هه ریمی فیدرالی کوردستان. ئیمه پیمان وایه پیویسته چاکسازی له سیسته می به رپوه بردنی هه ریمی کوردستان دا بکری. پیویسته: ده سه لاتی جیبه جیکردن که خوی ئه نوینیت له سه رزکایه تی هه ریم و ئه نجومه نی وه زیران و هیزه چه کداره کانی پیشمه رگه و ئاسایش و پولیس، پیویسته یه کگرتو بن له ده سه لاتی هه ریم دا.

ده سه لاتی ته شریعی که بریتیه له په رله مانی کوردستان پیویسته یه کگرتو بی و قانون بو هه مو هه ریم دابنی.

ده سه لاتی قه زائی که بریتیه له ئه نجومه نی قه زاو ده زگاگانی سیسته می قه زائی پیویسته یه که ده سه لاتی قه زائی له هه مو هه ریم دا هوکمران بی و به قانونه کانی په رله مان کار بکا.

به لام ئه بی ده سه لات له نیوان ده سه لاتی کارگیرێ هه ریم و ده سه لاتی پاریزگا دا دابه ش بکری، که ئه ویان خوی له ئه نجومه نی وه زیران و ئه میان خوی له ئه نجومه نی پاریزگاگان دا ئه نوینی، واته په پره ی بنه ماکانی نه ناوه ندییتی بکریت.

ئه وانه ی دژی "نه ناوه ندییتی" و ئهم پییشنیارانه رائه وه ستن ئه وانه که قازانجیان هیه له مانه وه ی بودجه ی هه ریم و جوړی سه رفکردنی و، دامه زراندنی کارمه ندانی پله و پایه جیاوازه کانی په یژهی به رپوه به رایه تی، له

تاریکی دا و، ئەوانەن بە جۆری لە جۆرهکان سودمەندن لە شیۆه جیاوازهکانی گەندەلی.

ئیمە بیروبۆچونەکانی خۆمان لە سەر ئەو بابەتە گرنگانە نەشاردۆتەوه، هەم بە نوسین و هەم لە گفتوگۆی تەلەفزیۆنی دا بە ئاشکرا و بێ پێچوپەنا رونمان کردۆتەوه. ئەمە نەك بە تاوان نازانین، بەلكو بەشیكە لە پرۆژەی چاكسازی كارگێڕیی هەریمی كوردستان.

#

دەستور: خەبات بۆ سەرۆکایەتی یان بۆ مافی کورد؟

تالەبانی لە چەند جیگەیهکی راپۆرتەکهی دا شانازی ئەکا بەو دەستکەوتانەوه که لە دەستوری عێراق دا نوسراون، کەسی ئاگای لە پرۆسەی نوسینی نەبی وائەزانی ئەمە قارەمانی بەدەستەینانی دەسکەوتە دەستوریەکان.

لیڤەدا پێویستە بۆ میژو لەم بارەیهوه شایەتیی خۆم تۆمار بکەم. هەر کەسێش ویستی وردەکاری زیاتری ئەم پرۆسەیه بزانی، ئەتوانی پیرسی. بۆ خوشبەختی مەسعود بەرزانی سەرۆکی هەریمی کوردستان، ئازاد بەرواری و د رۆژ شاوهیس، ماون کە بەشداری راستەقینە پرۆسەکه بون. ئەمە جگە لە دەیان کەسی تر کە بەو بۆنەیهوه لەبەغدا رۆژانە لە کۆبونەوهکان دا بەشدار ئەبون.

من ئەندامی پەرلەمانی عێراق نەبوم، لەبەرئەوه ئەندامی لیژنەی داپشتنی دەستوریش نەبوم، کاتیك کە خەریک بو داپشتنی دەستوری عێراق بگاتە دوایین قۆناغی، چەند رەشنوسیك بلاوکرایهوه کە مافەکانی کوردی بە رونی تیا دیاری نەکراو. مەسعود بەرزانی بۆ بەشداری لە دوا داپشتنی دا چو بۆ بەغدا، لەگەڵ خۆی نوینەرانی لایەنە سیاسیهکانی کوردستان و نوینەرانی پەرلەمانی کوردستانی برد، داوای لە منیش کرد لە گەلی بچم بۆ بەغدا.

لە ژێر گوشاری ئەمەریکی دا بۆ ئەوهی پرۆسەی نوسینی دەستور بە ریکوپیکی بپروا و لەکاتی دیاریکراودا تەواو ببی و رابگەیهنری، "مەتبەخیکی

سیاسی" له نوێنه‌رانی هێزه سیاسیه سه‌ره‌کیه‌کانی عێراق و کوردستان پیکه‌ینرا بۆ تاوتوێکردن و ئاماده‌کردنی ماده‌کانی ده‌ستور. له‌و مه‌ته‌به‌خه‌دا تاله‌بانی و من نوێنه‌رایه‌تی یه‌کیته‌ی مان کرد.

له‌و ره‌شه‌نوسه‌ی که بۆ ده‌ستور نوسرا بو ده‌سه‌لاتی سه‌ره‌کۆماری سنوردار کردبو، پایه‌ی سه‌ره‌کۆماری کرد بوه کارێکی ته‌شریفات. تاله‌بانی خۆی ئاماده‌کردبو بپێته سه‌ره‌کۆمار، نه‌و ده‌سه‌لاتانه‌ی بۆ سه‌ره‌کۆمار، واته بۆ خۆی به که‌م نه‌زانی. ئه‌یویست ده‌سه‌لاته‌کانی فراوان بکات. لایه‌نه‌ عه‌ره‌بیه‌کان که شاره‌زاتر بون له کورد، ئه‌یانویست سیسته‌می سیاسیی عێراق په‌رله‌مانی بێ و بۆ ئه‌وه‌ی ته‌جروبه‌ی سه‌رده‌می سه‌دام دوباره نه‌پێتته‌وه، سه‌ره‌ۆکی کۆمار پایه‌یه‌کی "ته‌شریفات و ئیحتیفاڵی" هه‌بێ. ده‌سه‌لاتی که ئه‌وتوی نه‌بێ بته‌وانی سیسته‌می سیاسیی - په‌رله‌مانی بخاته مه‌ترسیه‌وه.

تاله‌بانی به‌مه‌ رازی نه‌بو، له‌ کۆبونه‌وه سه‌ره‌تاییه‌کانی رۆژی یه‌که‌م دا له‌سه‌ر ده‌سه‌لاته‌کانی سه‌ره‌کۆمار دوانێکی توندوتیژی دا. له‌به‌رئه‌وه‌ی که‌س نه‌بو به هاو‌ده‌نگی به‌ توپه‌بیه‌وه کۆبونه‌وه‌که‌ی به‌جیه‌پشت و ئیتر هیچ به‌شداریه‌کی جدی و کاریگه‌ری له‌ گفتوگۆکانی نویسی ده‌ستوردا نه‌کرد، دو جار نه‌بێ که هه‌ردوک جاره‌که‌ش به‌ زه‌هر بۆ کورد ته‌واو بو:

یه‌کیکیان، زوربه‌ی لایه‌نه‌ عه‌ره‌بیه‌کان رازی کرابون به‌وه‌ی که له‌ ده‌ستوری نویی عێراق دا ئاماژه بۆ ئه‌وه نه‌کری "عێراق به‌شیکه له‌ نه‌ته‌وه‌ی عه‌ره‌ب" که سه‌له‌های سال هۆی ناگۆکی کورد و حکومه‌تی ناوه‌ندی عێراق بو. ئه‌م ماده‌یه له‌ ده‌ستوری چه‌ند ده‌وله‌تیکی عه‌ره‌بی دا هه‌یه‌و له‌ ده‌ستوری چه‌ند ده‌وله‌تیکی تردا نیه.

تاله‌بانی بۆ رازیکردنی عه‌ره‌ب پێشنیارێکی هێناو، وتی: "ئه‌مه‌ هی عه‌مرۆ موسای ئه‌مینی عامی جامیعه‌ی عه‌ره‌بیه‌و منیش پیم باشه‌ بیخه‌ینه ده‌ستوره‌وه". پێشنیاره‌که‌ی بریتی بو له‌وه‌ی ئه‌م رسته‌یه: "وه‌و عچو مؤسس وفعال فی جامع‌ه‌ الدول العربیه وملتزم بمیپاقها" بخریته ماده‌ی ٣ ی

دەستورەوه. پێشنیارەكەى بە خۆشیەوه وەرگیرا و خرایە دەستورەوه، بەرەش ناوەرۆكى مادەى ٣ كە دانى نابو بەرەدا: "عیراق ولاتیكى فرەنتەوه و فرەناين و فرەمەزەب" ە لاواز بو.

دوھەمیان، داوى ئەوھى نوسینی دەستور تەواو بو، لیتر ئەبو بلاو بکریتەوه و بخریتە بەردەم دەنگدەرانى عیراق بۆ قەبولکردن یان رەفرکردن، زالمای خەلیل زاد، سەفیری ئەمەریکا، لەسەر داواى هەندى لایەنى هەرەبى سونى ویستى مادەیهكى تازە تێهەلکێشى دەستورەكە بکرى، لە ئەنجومەنى نوێلەرانى داماتودا بى ئەوھى ٨ سال چاوەروان بکەن، مادەکانى دەستور قابیلی دەستکاری بى و زۆرى ئەو مادانەش كە ئەیانویست دەستکاری بکرین، ئەو مادانە بون كە بە قازانجى كوردو شیعه بون.

لایەنى شیعه بەهیچ جوړى نامادە نەبون ئەم مادەیه قەبول بکەن، بەلام لەسەر داواى خەلیلزاد، تالەبانى لایەنى كوردی "لیحراج" كرد قەبولی بکەن، هەر ئەوان لایەنى شیعهشیان بەم گۆڕینە رازى كرد، بە تاییبەتى سەید عەبدولعەزیز حەكیم كە سەرۆكى لیئتیلان شیعه بو. پاش دوجار سەردان و پێداگریەكى زۆر لێنجا ئەویش لەسەر داواى كورد قەبولی كردو بو بە مادەى ١٤٢.

لە كاتێك دا نوێنەرایەتى كورد خۆى دەورى سەرەكى هەبۆه لە دانانى مادەى ١٤٢ دا بۆ تەعدیلکردنى دەستور، كەچى ئیستا خۆى بە هەرەشەى دالەلى ئە دەستكەوتە دەستوریەكانى.

عەرەب ئەلیت "شر الیلة ما یضحك"

#

جاران و ئیستا

تالەبانى ئە راپۆرتەكەى دا ئەلى:

"پێویستە ئەم راستیه بۆ خەلك روون كەینەوه كە بۆچى: لە سەرۆك جاشە بابەلباب خائینەكانەوه، تا سەر مەلا كریكار، تا سەر جاشە هارەكانى خۆمالى،

دهنگيان پى نه داون كوڤنه به عسى و جاشى بابلبابن؟ تو بلى هه موئو خه لكه
دژى حكومه تى هه ريم و كورد ايه تى بن؟

له لايه كى تره وه هه مو كهس ئه زانى كهركوك به شدارى له هه لېژاردنى پارله مانى
كوردستان دا نه كرد، ئيتتر ئهم باله تورانيه ي "جه بهه ي توركماني" له كويوه
هاتن و چوڤن دهنگيان به ئيمه دا؟ له مهش بترازى ههركه سى باسى تورانى و
جه بهه ي توركماني بكات، ههق نيه تاله بانى بيكات، چونكه ئه و بو ئيكليلى
گولى برده سهه ر گوپرى ئه تاتورك و ههه ر له وئيش رايگه ياند دهوله تى كوردى
خه ونى شاعيرانه يه، نهك من و هه ل سوپراوانى گوپران.

ئايا هيج لوجيكى له م قسانه دا هه يه؟ ئه گه ر ئه مانه ههه ر هه موى هه وليكى
ريكخراو نه بى بو په لپ گرتن و بيانو هيئانه وه دژى بزوتنه وه ي گوپران چ
مه به ستيكى تره له دوايه؟

#

كاكله ي راپورته كه ي تاله بانى و مه به ستي پلينوم
تاله بانى له راپورته كه ي دا ئه لى:

"سياسه تى راسته قينه ي گوپرانى گرده كه
گوپرانى گرده كه، كه ده كاته گوپرانى نه وشيروان، له ده ستيپيكيه وه دژى ي. ن. ك
كارده كات.

به لام سياسه تى شاردراره، يان نيمچه شاردراره يان دژى كورد ايه تى، دژى
فيدراله، دژى يه كييتى خاكى كوردستانه، دژى گه پاندنه وه ي كهركوكه بو
باوه شى هه ريم، دژى (ه. پ. ك) و يه كييتى خه لكى كوردستانه. چوڤن؟

١- دژايه تيكردى (ي. ن. ك) بو هه موو خه لك و خو مان ئاشكراو روونه، بو يه
پيويسى به باسكردن نيهه.

۲- دژی فیدرالی کوردستان: گەر بۆیان بکری سلیمانی له هەریم جیادهکەن و هەریم پارچه پارچه دهکەن، هەر پارێزگایهك بۆ خۆی لامهركهزیهتیکی ههیهت.

۳- دژایهتی کوردایهتین: بهنههیشتنی لهو کیانه سیاسیهی کوردستان دژی ههریمو فیدرالیهتی کوردستان.

۴- دژی هاتنهوهی کهرکوک بۆ سه کوردستان: ههردهم بهگوتهیهك جاریکیان دهلی و چهچهمال و کفری و کهلار هاتۆته سه سلیمانی و زۆربهی نهوت و غاز لهوییه: ئیتر ئیتمه بۆ له سه کهرکوک ههرا بکهین؟ جاریکی تریان دهلی: با کهرکوک پارێزگایهکی سهربهخۆ بیت! له ههردوو جارداه کهرکوک لهگهڕێتهوه سه ههریم!

۵- لای ههندی دهولهت و ههندی لایهنی سیاسی عیراقی دهلی (ه. پ. ک) زیادهیهو پێویستمان پێی نهماوه.

۶- ههندی جاریان نهوشیروان بهناشکرا دهلی بادینی کورد نین، کهرکوک کس نازانی چین؟ ههولێریش (قسهی قیزهون دهکات)، بۆیه ههر سلیمانیمان بهسه:

جا ههفالینه: ئیتمه پێویسته که له سه گۆڕانی نهوشیروان دهنووسین، لهم راستیانه بۆ خهڵک روون کهینهوه. نهک شتی شەخسیهکانیان. پێویسته خهتەری لهو سیاسهت چهوتەیان ریسوا بکهین.

ههروهک پێویسته لهم راستیهش بۆ خهڵک روون کهینهوه، که لهو گۆڕانه پێویسته به نهوشیروان ناکریت، بهلکو به ی. ن. ک و پارتی و حکومهتی ههریمی کوردستان دهکریت، که لهوان دژایهتیان دهکەن.

#

ئه مه کاکلهی راپۆرتهکهی تاله بانی و مه بهستی سه رهکی پلینۆمه کهیهتی! تاوانبارکردنی بزوتنه وهی گۆڕان بهو هه مو دوژمنایهتی به گه ل کوردایهتی، فیدرالیزم، پێشمه رگه، کهرکوک. . . . جگه له چه واشه کاری شتیکی تر نه.

مه به سستی تاله بانی له پلینۆمه که ی نمایشی سیاسی، عه سکه ری، نه فسی یه. . .
 بۆ سازدانی هه مو هیژ و توانای خووی و یه کیتی و داووده زگا حکومه تیه کان،
 دژی بزوتنه وه ی گوپان. له بهر نه وه ی خووی سه رکۆماری عیراقه و له هه مان
 کات دا سکریتیری گشتی یه کیتی نیشتمانی و فه رمانده ی گشتی
 پیشمه رگه کانی و بهرپرسی یه که می ده زگا کانی زانیاری و هه والگری و
 ئاسایشه، حیزبه که ششی هاویه ششی حکومه تی ناوه ندیی به غداد و حکومه تی
 هه ری می کوردستانه، نه بی راپۆرته که ی به هه ره شه یه کی جدی وه ربگیری.
 مروڤ نه بی بیرسی:

ئایا نه و لیشاوی تیرۆر و تۆقاندن و هه ره شانیه له دوا ی پلینۆمه وه بۆ سه ر
 لایه نگران و هه لسه وراوانی گوپان دهستی پی کردوه، په یوه ندی به م قسه و
 تۆمه تانه وه نیه که تاله بانی بۆ بزوتنه وه ی گوپانی هه لئه به ستی؟
 ئایا نه و تۆمه تانه ی تاله بانی بۆ بزوتنه وه ی گوپانی ریز نه کات، هه لکردنی
 چرای سه وز نیه بۆ نه و ده ستریزییانه ی له دوا ی پلینۆمه وه کراوه ته سه ر
 لایه نگر و هه لسه وراوانی گوپان؟

ناساندنی بزوتنه وه ی گوپان و هه لسه وراوه کانی له لایه ن تاله بانیه وه، به خه ته ر
 بۆ سه ر کوردایه تی، هه ری می کوردستان، فیدرالیزم، دیمۆکراسی، پیشمه رگه،
 که رکوک و دانانی به دوژمنی یه کیتی و کورد و کوردستان خوشکردنی
 زه مینه یه بۆ پاکتاوی جهسته یی بزوتنه وه که و هه لسه وراوه کانی.

بۆیه له دوا ی نه م راپۆرته وه که به شیوه یه کی فه رمی له لایه ن راگه یاندنی
 یه کیتی وه بلاو کراوه ته وه، ئوبالی هه مو روداویکی ناخوش و قه و ماویکی
 نه ویستراو نه که ویته نه ستوی تاله بانی و یه کیتی نیشتمانیی کوردستان و
 نه وان بهرپرسیاری سه ره کی هه مو پاشهاته کانی نه بن.